

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ
ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС**

ЗА ПЕРИОД 2022-2026. ГОДИНЕ

Јун, 2022. године

Наставни план за други циклус основног образовања

Наставни план на основу Правилника о наставном плану за други циклус основног образовања “Просветни гласник” бр. 6/07.

Предмети и фонд часова у старијим разредима

РАЗРЕД	V		VI		VII		VIII	
Обавезни наставни предмети								
Српски језик и књижевност	5	180	4	144	4	144	4	136
Енглески језик	2	72	2	72	2	72	2	68
Ликовна култура	2	72	1	36	1	36	1	34
Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
Историја	1	36	2	72	2	72	2	68
Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
Физика			2	72	2	72	2	68
Математика	4	144	4	144	4	144	4	136
Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68
Хемија					2	72	2	68
Техника и технологија	2	72	2	72	2	72	2	68
Информатика и рачунарство	1	36	1	36	1	36	1	34
Физичко и здравствено васпитање	3	72+54	3	72+54	3	108	3	102
УКУПНО	24	918	26	954	28	1008	28	952

Изборни програми								
Верска настава/ Грађанско васпитање	1	36	1	36	1	36	1	34
Страни језик – Немачки језик	2	72	2	72	2	72	2	68
УКУПНО	3	108	3	108	3	108	3	136
УКУПНО I + II	27	1026	29	1062	31	1116	31	1054
Остали облици образовно-васпитног рада								
Редовна настава	27	1026	29	1062	31	1116	31	1054
Слободне наст. активности	1	36	1	36	1	36	1	34
Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	34
Додатна настава	1	36	1	36	1	36	1	34
УКУПНО I+II+III	30	1134	32	1170	34	1224	34	1156
Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	34
Ваннаставне активности	1	36	1	36	1	36	1	34
Екскурзије	До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 3 дана годишње	

ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА, СА НАЧИНИМА И

ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

А. Обавезни наставни предмети

А.1. Српски језик

Циљ учења **СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ** је да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању, тако што ће овладати основним законитостима српског књижевног језика, да стиче основна знања о улози и значају језика у националној култури и изградњи националног идентитета; да кроз читање и тумачење књижевних дела из српске и светске баштине развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури, негује љубав према српском језику и књижевности, да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
пети	5	180

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА У ПЕТОМ РАЗРЕДУ ПРЕМА СТАНДАРДИМА КВАЛИТЕТА РАДА:

- Упознавање са морфолошким карактеристикама променљивих речи
- Упознавање са морфолошким карактеристикама непроменљивих речи- прилога и предлога
- Упознавање са граматичким и глаголским категоријама глагола
- Грађење и значење глаголских облика и њихова употреба у реченици
- Упознавање са падежним системом
- Одређивање реченичних чланова
- Писање великог слова у вишечланим називима
- Обнављање до сада усвојеног знања о интерпункцијским и правописним правилима

- Писање зареза при набрајању, употреби вокатива и апозиције
- Упознавање са стилским фигурама (епитет, поређење, персонификација) и њихова улога у тексту
- Упознавање са књижевним родовима и врстама
- Оспособљавање за уочавање и тумачење узрочно-последичних веза у уметничком тексту, за исказивање властитих судова и закључака приликом анализе текста.
- Карактеристике епске и лирске поезије
- Упознавање са одликама стиха, строфе, риме
- Уочавање разлика између уметничке и народне књижевности
- Типови приповедања
- Упознавање са саставом лексике српског језика

ИСХОДИ По завршеној теми ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
<p>–разликује књижевни и некњижевни текст</p> <p>–упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности</p> <p>–чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова</p> <p>–одреди род књижевног дела и књижевну врсту</p> <p>–разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности</p> <p>–разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији</p> <p>–анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода; стих); драмског дела (чин, сцена, појава)</p> <p>–разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца</p> <p>–разликује облике казивања</p> <p>–увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике</p> <p>–одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту</p> <p>–процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шаљив, ведар, тужан и сл.)</p>	<p>Књижевност</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Народна песма: <i>Вила зида град</i> 2. Народне лирске песме о раду(избор) 3. Народна лирске породичне песме (избор) 4. Бранко Радичевић: <i>Певам дању, певам ноћу</i> 5. Милица Стојадиновић Српкиња: <i>Певам песму</i> 6. Војислав Илић: <i>Зимско јутро</i> 7. Душан Васиљев: <i>Домовина</i> 8. Милован Данојлић : <i>Шљива</i> 9. Пеђа Трајковић: <i>Кад књиге буду у моди</i> 10. Народна песма: <i>Свети Саво</i> 11.. Народна песма: <i>Женидба Душанова</i> 12. <i>Епске народне песме старијих времена</i> (о Немањићима и Мрњавчевићима) 13. Народна приповетка: <i>Еро с онога свијета</i> 14. Народна приповетка: <i>Дјевојка цара надмудрила</i> 15. Милован Глишић: <i>Прва бразда</i> 16. Стеван Сремац: <i>Чича Јордан</i> (одломак) 17. Бранко Ћопић: <i>Поход на Мјесец</i> 18. Иво Андрић: <i>Мостови</i> 19. Данило Киш: <i>Дечак и пас</i> 20. Горан Петровић: <i>Месец над тензијом</i> 21. А. П. Чехов: <i>Шала</i> 22. Бранислав Нушић: <i>Кирија</i>

–развија имагинацијски богате асоцијације на основу		23. Душан Радовић: <i>Капетан Џон Пиплфокс</i> 24. Љубиша Ђокић: <i>Биберче</i>
<p>тема и мотива књижевних дела</p> <p>–одреди тему и главне и споредне мотиве</p> <p>–анализира узрочно-последично низање мотива</p> <p>–илуструје особине ликова примерима из текста</p> <p>–вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове</p> <p>–илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима</p> <p>–уважава националне вредности; негује културноисторијску баштину</p> <p>–наведе примере личне добити од читања</p> <p>–напредује у стицању читалачких компетенција</p> <p>–упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст</p> <p>разликује одломак и целовит прилог у видео продукцији</p>		<p>25. Вук Стефановић Караџић: <i>Моба и прело</i></p> <p>26. Доситеј Обрадовић: <i>О љубави према науци</i></p> <p>27. М. Петровић Алас: <i>У царству гусара</i></p> <p>28. М. Миланковић: <i>Успомене, доживљаји, сећања</i> (избор)</p> <p>29. <i>Кратки фолклорни облици</i></p> <p>30. Бранислав Нушић: <i>Хајдуци</i></p> <p>31. Данијел Дефо: <i>Робинзон Крусо</i></p> <p>32. Марк Твен: <i>Доживљаји Тома Сојера</i></p> <p>33. Игор Коларов: <i>Аги и Ема</i></p> <p>34. <i>Избор из савремене поезије за децу</i></p> <p>35. Јован Јовановић Змај: <i>Песмо моја</i></p> <p>36. Иван Цанкар: <i>Десетица</i></p> <p>37. Мирослав Антић: <i>Шашава песма</i></p> <p>38. Стеван Раичковић: <i>Прва зарада дрвене Марије</i></p> <p>39. <i>Народне бајке</i>(избор)</p> <p>40. <i>Ауторске бајке</i>(избор)</p>
<p>–разликује променљиве речи од непроменљивих</p> <p>–разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деklinацију</p> <p>–разликује основне функције и значења падежа</p> <p>–употребљава падежне облике у складу са нормом</p> <p>–употребљава глаголске облике у складу са нормом</p> <p>–разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима)</p>	Граматика	<ol style="list-style-type: none"> 1. Предикатска реченица – предикат; објекат; прилошке одредбе; апозиција. 2. Променљиве и непроменљиве речи. 3. Именице. 4. Основне функције и значења падежа. 5. Придеви. 6. Заменице – личне заменице. 7. Бројеви. 8. Глаголи и гл. облици – инфинитив, презент, перфекат, футур I.
<p>–доследно примењује правописну норму у употреби великог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова</p> <p>–користи правопис (школско издање)</p> <p>–правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице</p> <p>–говори јасно поштујући књижевнојезичку норму</p>	Правопис и ортоепија	<ol style="list-style-type: none"> 1. Велико слово у вишечланим географским називима; у називима институција, предузећа, установа, организација; велико и мало слово у писању присвојних придева. 2. Заменица <i>Ви</i> из поштовања. 3. Одрична речца <i>не; нај</i> у суперлативу; вишечлани бројеви. 4. Интерпункцијски знаци: запета (у набрајању, уз вокатив и апозицију); наводници; црта уместо наводника у управном говору.

–течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове		5. Место акцента у вишесложним речима. 6. Интонација упитних реченица. 7. Артикулација: гласно читање брзалица (споро, па брзо).
<p>–користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог</p> <p>–издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста)</p> <p>–саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште</p> <p>–проналази експлицитно и имлицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту</p> <p>–напамет говори одабране књижевне текстове или одломке</p>	Језичка култура	<p>1. Препричавање, причање, описивање – говорни и писани језик; писање писма (приватно, имејл).</p> <p>2. Богаћење речника: синоними и антоними; некњижевне речи и туђице; отклањање безначајних појединости и сувишних речи.</p> <p>3. Техника израде писменог састава (тежиште теме, избор и распоред грађе, елементи композиције); пасуси као уже тематске целине.</p> <p>4. Осам домаћих писмених задатака.</p> <p>5. Четири школска писмена задатка.</p>

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ	
Књижевност	ОСНОВНИ НИВО	СЈ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела са именима аутора тих дела СЈ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) СЈ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епiku и драму СЈ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац) СЈ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноумет. тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог СЈ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура (епитет, поређење, оноματοпеја) СЈ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноумет. текста: мотив, тему, фабулу, лик...
	СРЕДЊИ НИВО	СЈ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало СЈ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноумет. дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација СЈ.2.4.5. препознаје и разликује тражене стилске фигуре (персонификација) СЈ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију и њихову повезаност СЈ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>CJ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних тема и мотива</p> <p>CJ.3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту</p> <p>CJ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу</p> <p>CJ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту</p> <p>CJ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе.</p> <p>CJ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноумет. дела позивајући се на само дело</p>
ГРАМАТИКА	ОСНОВНИ НИВО	<p>CJ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима</p> <p>CJ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези са облицима речи</p> <p>CJ.1.3.8. одређује реченичне чланове у типичним примерима</p> <p>CJ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми</p> <p>CJ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (презент, перфекат, футур први..)</p> <p>CJ.1.3.12. познаје основне лексичке односе: синонимију и антонимију</p> <p>CJ.1.3.13. препознаје различита значења вишезначних речи које се употребљавају у контексту свакодневне комуникације</p> <p>CJ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста (једноставни случајеви)</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи</p> <p>CJ.2.3.6. одређује реченичне чланове у сложенијим примерима</p> <p>CJ.2.3.7. препознаје главна значења падежа</p> <p>CJ.2.3.10. зна значења речи који се јављају у школским текстовима, као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима и правилно их употребљава</p> <p>CJ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (сложени примери)</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>CJ.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама</p> <p>CJ.3.3.6. зна главна значења падежа и познаје функције обрађених глаголских облика</p> <p>CJ.3.3.7. уме да одреди значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у коме су употребљени</p> <p>CJ.3.3.8. зна значења речи и фразеологизама у научнопопуларним текстовима, намењеним младима и правилно их употребљава</p>
		<p>CJ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)</p> <p>CJ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу</p>

ПРАВОПИС И ОРТОЕПИЈА	ОСНОВНИ НИВО	CJ.1.2.3. саставља једноставан текст и уме да га организује у смисаоне целине CJ.1.2.4. уме да преприча текст CJ.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације; саставља приватно писмо CJ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем) CJ.1.2.8. примењује правописну норму у једноставним примерима
	СРЕДЊИ НИВО	CJ.2.2.2. саставља вест CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева
	НАПРЕДНИ НИВО	CJ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе CJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	ОСНОВНИ НИВО	CJ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи CJ.1.1.4. служи се садржајем да би пронашао одређени део текста CJ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног CJ.1.1.7. изводи закључак заснован на једноставнијем тексту
	СРЕДЊИ НИВО	CJ.2.1.1. чита текст „с оловком у руци” ради учења и извршавања различитих задатака CJ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста
	НАПРЕДНИ НИВО	CJ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима) CJ.3.1.3. изводи закључке засноване на сложенијем тексту

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета српски језик	рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.
---	---

Начин остваривања програма:

- **методе рада:** Комбиновани метод рада (демонстративни, монолошки, дијалогски, рад на тексту, практичан рад, игровне активности), интерактивн
- **облик рада:** Комбиновани облик рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и рад у групи

Активности:

Наставника: Организује наставу, реализује наставу, мотивише ученика, прати постигнућа ученика, припрема наставни материјал, учествује у изради пројеката, формулише образовно-васпитни циљ сваког часа у наставној теми, обрађује садржаје нових наставних јединица, наводи примере на

основу којих објашњава појмове из свих области, проверава и увежбава садржаје из претходних разреда, настоји да ученици стекну и задрже добре навике у изговору, координира у раду целокупног одељења, континуирано вреднује и оцењује стечена знања из свих предметних области, информише ученике о резултатима свих видова писмених и усмених провера знања, ствара пријатну атмосферу у учионици, слуша и прати излагања ученика, бележи, даје одмерене коментаре на изражајност читања и на квалитет одговора, саветује, предлаже, мотивише ученике за читање школске и домаће лектире и других књига као драгоцену помоћ у развијању културе изражавања, усмерава и подстиче у раду, прати постигнућа ученика и индивидуализује рад, организује остале облике образовно-васпитних активности у складу са потребама и интересовањима ученика.

Ученика: Ученик учествује у уводном разговору, интерпретира, развија способност разумевања и доживљавања књижевних дела, усваја знања из свих области предмета, изражајно чита и казује, учествује у активностима на часу, пише и чита самосталне радове, запажа значајне појединости, бележи, слуша коментаре наставника и осталих ученика, формулише и исказује своје мишљење уз изграђену културу комуникације (културу сопственог изражавања, слушања и поштовања туђег мишљења), закључује, негује и развија вештине, стиче способности и умећа за стваралачки рад у складу са узрастом, развија способност вредновања позоришне представе, радио-драме и филма, учествује у изради пројеката, припрема паное и презентације, ради тестове, води Дневник читања домаће лектире, пише осам домаћих и четири писмена задатка, уређује портфолио.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: иницијални, полугодишњи и завршни тест, плакати, илустрације и презентације сегмената програма, свакодневно праћење ученика на часовима, повремене петоминутне провере на крају часа путем усмених или кратких писмених одговора, провера знања путем контролних вежби и тестова, праћење реализације домаћих и писмених задатака, индивидуализовани захтеви.

Корелација са другим предметима :

<i>Еро с онога свијета</i> , шалива народна приповетка	Историја: време ропства под Турцима; Веронаука: <i>онај свет</i> ; Музичка култура: Јаков Готовац, <i>Еро с онога свијета</i>
<i>Дјевојка цара надмудрила</i> , народна новела	Ликовна култура: илустровање текста; Народна традиција: реалије – слике из живота нашег народа у прошлости: врсте послова, поштовање родитеља и др.
<i>Небеска Река</i> , Гроздана Олујић	Географија: реке (планинске, равничарске, понорнице)
<i>Поход на Мјесец</i> , Бранко Ћопић	Географија: Грмеч; Ликовна култура: илустровање текста; Народна традиција: побратим, мотиви из живота нашег народа у прошлости: врсте послова на селу и др.
<i>Зимско јутро</i> , Војислав Илић	Ликовна култура: Сликање пејзажа
<i>Епске песме о Немањићима и Мрњавчевићима</i>	Информатика и рачунарство употреба интернета и програма за представљање наставног материјала. Историја: Немањићи и Мрњавчевићи
<i>Породичне лирске народне песме; успаванке</i> , избор	Музичка култура: <i>Тијо ноћи</i>
<i>Прва бразда</i> , Милован Глишић	Верска настава: часни пост, Преображење, Петровдан, благи дан, крсно име, чесница

Литература (за наставнике и ученике):

Уметност речи, Читанка за пети разред, Наташа Станковић Шошо и Бошко Сувајцић, Београд, Логос, 2021.

Дар речи, Граматика за пети разред, Јелена Срдић, Логос, Београд, 2021.

Правопис српскога језика, Митар Пешикан, Јован Јерковић, Мато Пижурица: Београд, 2010.

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
шести	4	144

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА У ШЕСТОМ РАЗРЕДУ ПРЕМА СТАНДАРДИМА КВАЛИТЕТА РАДА:

- Увођење ученика у грађење речи
- Упознавање са гласовним системом
- Упознавање гласовних алтернација, њихово уочавање у грађењу и промени речи
- Утврђивање и проширивање знања о значењу и функцији именичких и придевских заменица
- Стицање основних знања о грађењу и значењима глаголских облика предвиђених програмом
- Стицање знања о комуникативној и предикатској реченици
- Оспособљавање ученика за уочавање разлике између дугих и кратких акцената
- Оспособљавање за уочавање и тумачење узрочно-последичних веза у уметничком тексту, за исказивање властитих судова и закључака приликом анализе текста
- Развијање способности за уочавање и тумачење емоција, мотива и песничких слика у лирском тексту
- Постепено упознавање структуре основних облика усменог и писменог изражавања (према захтевима програма)
- Богађење речника
- Обновљање знања о стилским фигурама и упознавање са новим (ономатопеја, градација)
- Правописна решења у вези са гласовним променама, заменицама, глаголским облицима

Исходи По завршеној теми ученик ће бити у стању да:	Област/тема	Садржаји
--	-------------	----------

<ul style="list-style-type: none"> – овеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита; – чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; – одреди род књижевног дела и књижевну врсту; – прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; – разликује ауторску приповетку од романа; – анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима); – уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; – разликује заплет и расплет као етапе драмске радње; – разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца; – разликује облике казивања; – увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике; – одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту; – анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди; – анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста; – уочава хумор у књижевном делу; – разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона; – илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима; – уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење; <p>упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст;</p>	Књижевност	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Обредне лирске народне песме</i> (избор) 2. Ђура Јакшић: <i>Вече</i> 3. Јован Дучић: <i>Село</i> 4. Мирослав Антић: <i>Плава звезда</i> 5. Вељко Петровић: <i>Ратар</i> 6. Војислав Илић: <i>Свети Сава</i> 7. Стеван Раичковић: <i>Хвала сунцу, земљи, трави</i> 8. Милован Данојлић: <i>Овај дечак зове се Пепе Крста</i> 9. Сергеј Јесењин: <i>Песма о керуши</i> 10. Народна песма: <i>Смрт Мајке Југовића</i> 11. Народна песма: <i>Марко Краљевић укида свадбарину</i> 12. Петар Кочић: <i>Јаблан</i> 13. Бранко Ћопић: <i>Чудесна справа</i> 14. Иво Андрић: <i>Аска и вук</i> 15. Антон Павлович Чехов: <i>Вањка</i> 16. Светлана Велмар Јанковић: <i>Сирото ждребе</i> (из Књиге за Марка) 17. Коста Трифковић: <i>Избирачица</i> (одломак) 18. Миодраг Станисављевић: <i>И ми трку за коња имамо</i> (одломак) 19. Бранислав Нушић: <i>Алфабета</i> (одломак) 20. Владимир Хулпах: <i>Смедервска тврђава</i> 21. Никола Тесла: <i>Моји изуми</i> (поглавље по избору) 22. <i>Епске народне песме о Косовском боју</i> (избор) 23. <i>Епске народне песме о Марку Краљевићу</i> (избор) 24. Бранислав Нушић: <i>Аутобиографија</i> 25. Анђела Нанети: <i>Мој дека је био трешња</i> 26. Весна Алексић: <i>Каљави коњ</i> 27. Бранко Ћопић: <i>Орлови рано лете</i> 28. Ференц Молнар: <i>Дечаци Павлове улице</i> 29. Јасминка Петровић: <i>Ово је најстрашнији дан у мом животу</i> 30. Вилијем Саројан: <i>Зовем се Арам</i> 31. Џејмс Крис: <i>Тим Талир или Продати смех</i> 32. Џек Лондон: <i>Бели очњак</i> (одломак)
---	-------------------	--

<ul style="list-style-type: none"> – повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; – разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; – разликује врсте гласовних промена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму; – одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик; – препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом; – разликује реченице по комуникативној функцији; 	<p>Граматика</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Подела речи по настанку: просте речи и творенице; породица речи, уочавање корена речи. Начини грађења речи. 2. Настанак гласова и говорни органи; подела гласова. Подела сугласника по звучности и по месту изговора. Подела речи на слоге; слоготворно р. 3. Гласовне промене – уочавање у грађењу и промени речи: непостојано а; промена л у о; палатализација; сибиларизација; јотовање; једначење сугласника по звучности; једначење сугласника по месту изговора; губљење сугласника. 4. Заменице: неличне именичке заменице ;придевске заменице. Граматичке категорије заменица: род, број, падеж и лице. 5. Грађење и основна значења глаголских времена: аорист, имперфекат ,плусквамперфекат. 6. Независне предикатске реченице – појам комуникативне функције; подела на обавештајне, упитне, заповедне, жељне и узвичне реченице.
<ul style="list-style-type: none"> – доследно примењује правописну норму; користи правопис (школско издање); - разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи; 	<p>Правопис и ортоепија</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Писање имена васионских тела. 2. Растављање речи на крају реда (основна правила). 3. Правописна решења у вези са гласовним променама. 4. Писање именичких и придевских одричних заменица са предлозима. Писање заменице Ваш великим почетним словом. 5. Правописна решења у вези са писањем обрађених глаголских облика. 6. Дуги и кратки акценти 7. Правилан изговор гласова ђ, ћ, ч, р

<ul style="list-style-type: none"> – употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање различитих типова текстова, без сажимања и са сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање; – разликује и гради аугментативе и деминутиве; – саставља обавештење, вест и кратак извештај; – разуме основна значења књижевног и неуметничког текста; – проналази, повезује и тумачи експлицитно и имплицитно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту; – драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста; – говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму; изражајно чита обрађене књижевне текстове. 	Језичка култура	<ol style="list-style-type: none"> 1. Текстови у функцији унапређивања језичке културе 2. Анализирање снимљених казивања и читања (звучна читанка). 3. Говорне вежбе на унапред одређену тему. 4. Учтиве форме обраћања. 5. Лексикологија: аугментативи, деминутиви. 6. Правописне вежбе: диктат; допуњавање текста; уочавање и објашњавање научених правописних правила у тексту. 7. Богаћење речника: лексичкосемантичке вежбе, стилске вежбе. 8. Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. 9. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту (један час за израду задатка и два за анализу и писање унапређене верзије састава).
---	------------------------	--

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ	
Књижевност	ОСНОВНИ НИВО	CJ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела са именима аутора тих дела CJ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) CJ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму CJ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац) CJ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноумет. тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог CJ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура (епитет, поређење, оноματοпеја) CJ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноум. текста: мотив, тему, фабулу, лик...
	СРЕДЊИ НИВО	CJ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања CJ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноум. дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација CJ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију и научно-популарне текстове CJ.2.4.5. препознаје и разликује тражене стилске фигуре (хипербола, градација, контраст) CJ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову повезаност CJ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту CJ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>CJ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних тема и мотива</p> <p>CJ.3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту</p>
		<p>CJ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу</p> <p>CJ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту</p> <p>CJ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе</p> <p>CJ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноумет. дела позивајући се на само дело</p> <p>CJ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове са другим текстовима који се обрађују у настави</p>
ГРАМАТИКА	ОСНОВНИ НИВО	<p>CJ.1.3.1. зна особине и врсте гласова; дели реч на слоге у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама</p> <p>CJ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима</p> <p>CJ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези са облицима речи</p> <p>CJ.1.3.5. разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу творбених модела</p> <p>CJ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу)</p> <p>CJ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним примерима</p> <p>CJ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми</p> <p>CJ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта)</p> <p>CJ.1.3.13. препознаје различита значења вишезначних речи које се употребљавају у контексту свакодневне комуникације</p> <p>CJ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста (једноставни случајеви)</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>CJ.2.3.1. одређује место акцента у речи</p> <p>CJ.2.3.2. препознаје гласовне промене</p> <p>CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи</p> <p>CJ.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање)</p> <p>CJ.2.3.6. одређује реченичне чланове у сложенијим примерима</p> <p>CJ.2.3.8. препознаје функције и главна значења глаголских облика</p> <p>CJ.2.3.10. зна значења речи који се јављају у школским текстовима, као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима и правилно их употребљава</p> <p>CJ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (сложени примери)</p>
		<p>CJ.3.3.1. дели реч на слоге у сложенијим случајевима</p> <p>CJ.3.3.2. познаје гласовне промене (уме да их објасни, препозна и именује)</p> <p>CJ.3.3.3. зна да уочи акцентовани слог и да обележи дуге акценте</p>

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>CJ.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама</p> <p>CJ.3.3.6. познаје функције и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези са њима)</p> <p>CJ.3.3.7. уме да одреди значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у коме су</p>
		<p>употребљени, или на основу њиховог порекла</p> <p>CJ.3.3.8. зна значења речи и фразеологизама у научнопопуларним текстовима, намењеним младима и правилно их употребљава</p>
ПРАВОПИС И ОРТОЕПИЈА	ОСНОВНИ НИВО	<p>CJ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)</p> <p>CJ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу</p> <p>CJ.1.2.3. саставља једноставан текст и уме да га организује у смисаоне целине</p> <p>CJ.1.2.4. уме да преприча текст</p> <p>CJ.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације; саставља службено писмо</p> <p>CJ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем)</p> <p>CJ.1.2.8. примењује правописну норму у једноставним примерима</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>CJ.2.2.2. саставља извештај</p> <p>CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>CJ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе</p> <p>CJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму</p>
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	ОСНОВНИ НИВО	<p>CJ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи</p> <p>CJ.1.1.4. служи се садржајем да би пронашао одређени део текста</p> <p>CJ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног</p> <p>CJ.1.1.7. изводи закључак заснован на једноставнијем тексту</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>CJ.2.1.1. чита текст „с оловком у руци” ради учења и извршавања различитих задатака</p> <p>CJ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>CJ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима)</p> <p>CJ.3.1.3. изводи закључке засноване на сложенијем тексту</p>

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета српски језик

рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.

Начин остваривања програма:

-методе рада: Комбиновани метод рада (демонстративни, монолошки, дијалoшки, рад на тексту, практичан рад, игровне активности), интерактивни

-облик рада: Комбиновани облик рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и рад у групи

Активности:

Наставника: Организује наставу, реализује наставу, мотивише ученика, прати постигнућа ученика, припрема наставни материјал, учествује у изради пројеката, формулише образовно-васпитни циљ сваког часа у наставној теми, обрађује садржаје нових наставних јединица, наводи примере на основу којих објашњава појмове из свих области, проверава и увежбава садржаје из претходних разреда, настоји да ученици стекну и задрже добре навике у изговору, координира у раду целокупног одељења, континуирано вреднује и оцењује стечена знања из свих предметних области, информише

ученике о резултатима свих видова писмених и усмених провера знања, ствара пријатну атмосферу у учионици, слуша и прати излагања ученика, бележи, даје одмерене коментаре на изражајност читања и на квалитет одговора, саветује, предлаже, мотивише ученике за читање школске и домаће лектире и других књига као драгоцену помоћ у развијању културе изражавања, усмерава и подстиче у раду, прати постигнућа ученика и индивидуализује рад, организује остале облике образовно-васпитних активности у складу са потребама и интересовањима ученика.

Ученика: Ученик учествује у уводном разговору, интерпретира, развија способност разумевања и доживљавања књижевних дела, усваја знања из свих области предмета, изражајно чита и казује, учествује у активностима на часу, пише и чита самосталне радове, запажа значајне појединости, бележи, слуша коментаре наставника и осталих ученика, формулише и исказује своје мишљење уз изграђену културу комуникације (културу сопственог изражавања, слушања и поштовања туђег мишљења), закључује, негује и развија вештине, стиче способности и умећа за стваралачки рад у складу са узрастом, развија способност вредновања позоришне представе, радио-драме и филма, учествује у изради пројеката, припрема паное и презентације, ради тестове, води Дневник читања домаће лектире, пише осам домаћих и четири писмена задатка, уређује портфолио.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: Иницијални, полугодишњи и завршни тест, плакати, илустрације и презентације сегмената програма, свакодневно праћење ученика на часовима, повремене петоминутне провере на крају часа путем усмених или кратких писмених одговора, провера знања путем контролних вежби и тестова, праћење реализације домаћих и писмених задатака, индивидуализовани захтеви;

Корелација са другим предметима :

Информатика и рачунарство: употреба интернета и програма за представљање наставног материјала.

Историја: Косовски бој, Марко Краљевић, Растко Немањић, време ропства под Турцима, Аустроугарима, Други светски рат

Музичка култура: Народне лирске песме

Верска настава: Свети Сава

Ликовна култура: илустровање текста; пејзаж; улога уметности

Физика: Никола Тесла

Литература (за наставнике и ученике)

Чаролија стварања – Читанка за српски језик и књижевност за шести разред основне школе, Наташа Станковић Шошо, Бошко Сувајдић; Логос, 2021.

Језичко благо – Граматика српског језика за шести разред основне школе, Наташа Станковић Шошо, Бошко Сувајдић, Светлана Слијепчевић Бјеливук; Логос, 2021.

Правопис српског језика- Митар Пешикан, Мато Пижурица, Београд 2010.

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
седми	4	144

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ У СЕДМОМ РАЗРЕДУ ПРЕМА СТАНДАРДИМА КВАЛИТЕТА РАДА :

- Стицање знања о грађењу и значењима глаголских облика (футур други, императив, потенцијал, трпни гл. придев, гл. прилог садашњи, гл. прилог прошли)
- Проширивање знања о непроменљивим врстама речи
- Упознавање са појмом синтагме; врсте синтагми
- Проширивање знања о реченици (комуникативна, предикатска, зависна, независна)
- Проширивање знања о реченичним члановима (врсте субјекта и предиката)
- Упознавање са напоредним односима међу реченичним члановима (саставни, раставни и супротни)
- Стицање основних знања о конгруенцији
- Оспособљавање ученика за уочавање разлике између дугих акцената (дугосилазни и дугоузлазни)
- Увежбавање правописних правила. Писање скраћеница и правописних знакова
- Оспособљавање за уочавање и тумачење узрочно-последичних веза у уметничком тексту, за исказивање властитих судова и закључака приликом анализе текста
- Упознавање са књижевним врстама као што су путопис, дневник и аутобиографија
- Развијање способности за уочавање и тумачење емоција, мотива и песничких слика у лирском тексту
- Проширивање знања о стилским фигурама (метафора, словенска антитеза, алегорија)
- Постепено упознавање структуре основних облика усменог и писменог изражавања (репортажа, технички и сугестивни опис, писање електронских порука)
- Упознавање, тумачење и читање табела, легенди, графикона, мапа ума, Богаћење речника , Увежбање изражајног казивања

Исходи По завршеној теми ученик ће бити у стању да:	Област/тема	Садржаји
<ul style="list-style-type: none"> – користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита; – истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом; – разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста; – разликује основне одлике стиха и строфе – укрштену, обгрљену и парну риму; слободни и везани стих; рефрен; – тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту; – локализује књижевна дела из обавезног школског програма; – разликује етапе драмске радње; – разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – разликује облике казивања (форме приповедања); – идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију; – анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста; 	Књижевност	<p style="text-align: center;">ЛИРИКА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Јован Дучић: <i>Подне</i> 2. Милан Ракић: <i>Божур</i> 3. Владислав Петковић Дис: <i>Међу својима</i> 4. Милутин Бојић: <i>Плава гробница</i> 5. Десанка Максимовић: <i>Крвава бајка</i> 6. Стеван Раичковић: <i>После кише</i> 7. Јован Јовановић Змај: <i>Јутунска јухахаха</i> 8. Рабиндранат Тагоре: <i>Папирни бродови</i> 9. Вислава Шимборска: <i>Облаци</i> <p style="text-align: center;">ЕПИКА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Народна бајка (једна по избору): <i>Међедовић / Чудотворни прстен / Златоруни ован</i> 2. Стефан Митров Љубиша: <i>Кањош Мацедонових</i> (одломак) 3. Радоје Домановић: <i>Вођа</i> (одломак) 4. Петар Кочић: <i>Кроз мећаву</i> 5. Иво Андрић: <i>Јелена, жена које нема</i> (одломак) 6. Данило Киш: <i>Прича о печуркама / Еолска харфа</i> 7. Алфонс Доде: <i>Последњи час / Владимир Набоков: Лош дан</i> 8. <i>Дневник Ане Франк</i> (одломак) 9. Ефраим Кишон: <i>Код куће је најгоре</i> (једна прича по избору) 10. Афоризми (Душан Радовић и други) 11. Пеђа Милосављевић: <i>Потера за пејзажима</i> <p style="text-align: center;">ДРАМА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бранислав Нушић: <i>Власт</i> (одломак) 2. Вида Огњеновић: <i>Кањош Мацедонових</i> (одломак) <p style="text-align: center;">НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Михајло Пупин: <i>Са паињака до научењака</i> (одломак) 2. Јелена Димитријевић: <i>Седам мора и три океана</i> („Путем око света“ (одломак) или „Нови свет“ (одломак) / Милош Црњански: <i>Наша небеса</i> („Крф, плава гробница“ – одломак)

- уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким;
  - разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела;
  - критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано образложи свој став; идејним слојем текста; препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину;
  - размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова;
  - препоручи књижевно дело уз кратко образложење;
  - упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст;

  - препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину;
  - размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова;
  - препоручи књижевно дело уз кратко образложење;
  - упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст;

  - разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом;
  - одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима;
  - уочи делове именичке синтагме;
  - искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом;
  - разликује граматички и логички субјекат;
  - разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да;
  - препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама;
- идентификује врсте
- доведе у везу значење пословица и изрека са

ДОМАЋА ЛЕКТИРА

1. Епске народне песме покосовског тематског круга (*Смрт војводе Пријезде, Диоба Јакишића* и песма по избору)
2. Епске народне песме о хајдучима и ускоцима (*Мали Радојица, Стари Вујадин, Старина Новак и кнез Богосав; Иво Сенковић и ага од Рибника, Ропство Јанковић Стојана*)
3. *Свети Сава у књижевности*: - одломак из *Житија Светог Симеона* ;
- избор из народних прича и предања (*Свети Сава и ђаво*, легенде о Светом Сави);
- избор из ауторске поезије о Св. Сави (Матија Бећковић: *Прича о Светом Сави*)
4. Мирослав Антић: *Плави чуперак* и *Шашава књига* (избор)
5. Антоан де Сент Егзипери: *Мали Принц*; Момо Капор: *Мали Принц*
6. Јован Стерија Поповић: *Покондирена тиква*
7. Душан Ковачевић: *Свемирски змај*
  8. Дејан Алексић: *Ципела на крају света*
  9. Јасминка Петровић: *Лето кад сам научила да летим*
  10. Градимир Стојковић: *Хајдук у Београду*
  11. Антон Павлович Чехов: *Чиновникова смрт*

КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ

Опкорачење. Рефрен. Цезура. Везани и слободни стих. Ауторске лирске песме: рефлексивна и сатирична песма. Језичко-стилска изражајна средства: метафора, алегорија, градација, словенска антитеза, фигуре понављања (асонанца и алитерација). Функција мотива у композицији лирске песме. Песма у прози. Фабула и сиже. Статички и динамички мотиви. Композиција. Епизода. Идејни слој књижевног текста. Хумор, иронија и сатира. Врсте карактеризације књижевног лика. Унутрашњи монолог. Хронолошко и ретроспективно приповедање. Дневник. Путопис. Аутобиографија. Легендарна прича. Предања о постанку бића, места и ствари. Афоризам. Пословице, изреке; питалице; загонетке. Драмска радња; етапе драмске радње: увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет. Драмска ситуација. Драма у ужем смислу.

<ul style="list-style-type: none"> – препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину; – размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење; – упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст; 		
<ul style="list-style-type: none"> – разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом; – одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима; – уочи делове именичке синтагме; – искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; – разликује граматички и логички субјекат; – разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да; – препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама; – идентификује врсте зависних реченица; 	Граматика	<ol style="list-style-type: none"> 1. Грађење и основна значења глаголских облика: футур II, императив, потенцијал; трпни гл. придев, гл. прилог садашњи и гл. прилог прошли. Подела глаголских облика на просте и сложене и на личне (времена и начини) и неличне. 2. Непроменљиве врсте речи: везници, речце, узвици. 3. Појам синтагме (главни члан и зависни чланови); врсте синтагми: именичке, придевске, прилошке и глаголске. Појам атрибута у оквиру синтагме. 4. Логички субјекат. Сложени глаголски предикат. 5. Реченични чланови исказани речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом. 6. Напоредни односи међу реченичним члановима – саставни, раставни и супротни. 7. Појам комуникативне и предикатске реченице. 8. Независне предикатске реченице – напоредни односи међу независним реченицама (саставни, раставни, супротни). 9. Зависне предикатске реченице (изричне, односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, последичне и поредбене). 10. Конгруенција – основни појмови.
<ul style="list-style-type: none"> – примени основна правила конгруенције у реченици; – доследно примени правописну норму; – разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат; 	Правопис и ортоепија	<ol style="list-style-type: none"> 1. Правописна решења у вези са обрађеним глаголским облицима. 2. Интерпункција у вези са зависним реченицама (запета, тачка и запета). 3. Писање скраћеница. правописних знакова. 4. Дугоузлазни и дугосилазни акценат.

<ul style="list-style-type: none"> – говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму; – разликује књижевноуметнички од публицистичког функционалног стила; – састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа; – напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице; – користи технички и сугестивни опис у изражавању; – препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу; – пронађе потребне информације у нелинеарном тексту; – напише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила; – примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.); – састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални). 	Језичка култура	<ol style="list-style-type: none"> 1. Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе. 2. Књижевноуметнички и публицистички текстови. 3. Усмени и писмени састави према унапред задатим смерницама. 4. Текст заснован на аргументима. 5. Технички и сугестивни опис. 6. Репортажа. 7. Цитати и фусноте из различитих књижевних и неуметничких текстова. 8. Нелинеарни текстови: табеле, легенде, графикони, мапе ума и друго. 9. Говорне вежбе: интерпретативно-уметничке (изражајно читање, рецитовање); вежба аргументовања (дебатни разговор). 10. Правописне вежбе: диктат, исправљање правописних грешака у тексту; запета у зависносложеним реченицама; глаголски облици; електронске поруке. 11. Језичке вежбе: допуњавање текста различитим облицима променљивих речи; допуњавање текста непроменљивим речима; обележавање комуникативне реченице у тексту. 12. Лексичко-семантичке вежбе: изражавање појмова помоћу различитих синтаксичких јединица (реч, синтагма, реченица); проширивање реченица атрибутима 13. Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. 15. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту
--	----------------------------	---

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ	
Књижевност	ОСНОВНИ НИВО	CJ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела са именима аутора тих дела CJ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) CJ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму CJ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац) CJ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноумет. тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог CJ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура (епитет, поређење, оноματοпеја) CJ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноум. текста: мотив, тему, фабулу, лик... CJ.1.4.9. способан је за естетски доживљај дела
		CJ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за

	СРЕДЊИ НИВО	оквир приповедања СЈ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектуре и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту
		књижевноум. дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација СЈ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, дневник, аутобиографију и научно-популарне текстове СЈ.2.4.5. препознаје и разликује тражене стилске фигуре (метафора, алегорија) СЈ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову повезаност СЈ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту СЈ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела СЈ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама
	НАПРЕДНИ НИВО	СЈ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних тема и мотива СЈ.3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту СЈ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу СЈ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту СЈ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе СЈ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноумет. дела позивајући се на само дело СЈ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове са другим текстовима који се обрађују у настави
ГРАМАТИКА	ОСНОВНИ НИВО	СЈ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима СЈ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези са облицима речи СЈ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу) СЈ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним примерима СЈ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике)
	СРЕДЊИ НИВО	СЈ.2.3.1. одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме СЈ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (састав именичке синтагме, независних предикатских реченица) СЈ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима
	НАПРЕДНИ НИВО	СЈ.3.3.3. зна и примењује акценатску норму СЈ.3.3.5. познаје и именује подврсте синтаксичких јединица (састав именичке синтагме, независних предикатских реченица)

ПРАВОПИС И ОРТОЕПИЈА	ОСНОВНИ НИВО	<p>CJ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)</p> <p>CJ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу</p> <p>CJ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је јединствен, кохерентан и унутар себе повезан</p> <p>CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>CJ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе</p> <p>CJ.3.2.4. пише резиме дужег и/или сложенијег текста</p> <p>CJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму</p>
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	ОСНОВНИ НИВО	<p>CJ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи</p> <p>CJ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху писања текста</p> <p>CJ.1.1.3. препознаје различите функционалне стилове на једноставним примерима</p> <p>CJ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге; препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста</p> <p>CJ.1.1.5. проналази и издваја информације из текста према датим критеријумима</p> <p>CJ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног</p> <p>CJ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство – циљ, узрок – последица) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту</p> <p>CJ.1.1.8. чита једноставне нелинеарне елементе текста: легенде, табеле, дијаграме и графиконе</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>CJ.2.1.1. чита текст „с оловком у руци” ради учења и извршавања различитих задатака</p> <p>CJ.2.1.2. познаје врсте неуметничких текстова (излагање, технички опис, техничко приповедање)</p> <p>CJ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима)</p> <p>CJ.2.1.6. разликује чињеницу од коментара, објективност од пристрасности на једноставним примерима</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>CJ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима)</p> <p>CJ.3.1.2. резимира текст</p> <p>CJ.3.1.3. изводи закључке засноване на сложенијем тексту</p> <p>CJ.3.1.4. чита и тумачи сложеније нелинеарне елементе текста: вишеструке легенде, табеле</p>

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета српски језик и књижевност

Компетенција за учење
Одговорно учешће у демократском друштву, Естетичка компетенција
Комуникација, Одговоран однос према околини
Рад с подацима и информацијама, Решавање проблема
Сарадња, Дигитална компетенција, Одговоран однос према здрављу

Начин остваривања програма:

- методе рада:** Комбиновани метод рада (демонстративни, монологски, дијалогски, рад на тексту, практичан рад, игровне активности), интерактивни.
- облик рада:** Комбиновани облик рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и рад у групи.

Активности:

Наставника: Организује наставу, реализује наставу, мотивише ученика, прати постигнућа ученика, припрема наставни материјал, учествује у изради пројеката, формулише образовно-васпитни циљ сваког часа у наставној теми, обрађује садржаје нових наставних јединица, наводи примере на основу којих објашњава појмове из свих области, проверава и увежбава садржаје из претходних разреда, настоји да ученици стекну и задрже добре

навике у изговору, координира у раду целокупног одељења, континуирано вреднује и оцењује стечена знања из свих предметних области, информише ученике о резултатима свих видова писмених и усмених провера знања, ствара пријатну атмосферу у учионици, слуша и прати излагања ученика, бележи, даје одмерене коментаре на изражајност читања и на квалитет одговора, саветује, предлаже, мотивише ученике за читање школске и домаће лектире и других књига као драгоцену помоћ у развијању културе изражавања, усмерава и подстиче у раду, прати постигнућа ученика и индивидуализује рад, организује остале облике образовно-васпитних активности у складу са потребама и интересовањима ученика.

Ученика: Ученик учествује у уводном разговору, интерпретира, развија способност разумевања и доживљавања књижевних дела, усваја знања из свих области предмета, изражајно чита и казује, учествује у активностима на часу, пише и чита самосталне радове, запажа значајне појединости, бележи, слуша коментаре наставника и осталих ученика, формулише и исказује своје мишљење уз изграђену културу комуникације (културу сопственог изражавања, слушања и поштовања туђег мишљења), закључује, негује и развија вештине, стиче способности и умећа за стваралачки рад у складу са узрастом, развија способност вредновања позоришне представе, радио-драме и филма, учествује у изради пројеката, припрема паное и презентације, ради тестове, води Дневник читања домаће лектире, пише осам домаћих и четири писмена задатка, уређује портфолио.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: Иницијални, полугодишњи и завршни тест; плакати, илустрације и презентације сегмената програма; свакодневно праћење ученика на часовима; повремене петоминутне провере на крају часа путем усмених или кратких писмених одговора; провера знања путем контролних вежби и тестова; праћење реализације домаћих и писмених задатака; индивидуализовани захтеви.

Корелација са другим предметима :

Информатика и рачунарство: употреба интернета и програма за представљање наставног материјала, прављење презентација.

Историја: Свети Сава, Стефан Немања, Србија после Косовског боја, Хајдуци и ускоци, време ропства под Турцима, владавина Милана Обреновића, прилике у Србију за време кнеза Михаила Обреновића, Дубровачка република, Први светски рат, Албанска голгота, Други светски рат.

Верска настава: Свети Сава.

Географија: географске одреднице и њихове карактеристике, правилно писање географских назива.

Математика: Табеле, легенде, графикони.

Биологија: биљне и животињске врсте.

Ликовна култура: илустровање текста; пејзаж; улога уметности.

Техничко и информатичко образовање: Техничко описивање и приповедање

Физика: Михајло Пупин.

Енглески језик: Богаћење речника, пасив, сложен глаголски предикат, писање имејла, условне реченице, врсте речи, реченични чланови.

Музичка култура: мелодија, стих, рефрен, песме за певање настале на књижевном тексту.

Грађанско васпитање: усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређено

Литература(за наставнике и ученике):

Уметност речи, Читанка за 7. разред, Наташа Станковић-Шошо, Бошко Сувајџић, Логос, 2021.

Језичко благо, Граматика за српски језик, 7.разред, Слађана Савовић, Јелена Срдић, Драгана Ћећез Илукић, Логос, 2021.

Правопис српскога језика, Митар Пешикан, Јован Јерковић, Мато Пижурица, Београд, 2010.

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
осми	4	136

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ У ОСМОМ РАЗРЕДУ ПРЕМА СТАНДАРДИМА КВАЛИТЕТА РАДА :

- упознавање са настанком и развојем српског књижевног језика;
- разумевање значаја књижевног језика за културу и историју српског народа;
- сврставање српског језика у одговарајућу језичку групу у Европи;
- упознавање дијалеката српског језика; разумевање постојећих језичких прилика у Србији;
- издвајање делова творенице и препознавање основних модела њиховог грађења;
- коришћење садржаја из граматике обрађених у претходним разредима и повезивање са новим градивом;
- доследна примена правописне норме;
- примењивање основних правила о распореду акцената;
- читање са разумевањем књижевноуметничких текстова и осталих типова текстова;
- тумачење значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, уз коришћење књижевних термина и појмова;
- критичко промишљање о стварности на основу прочитаних дела;
- истицање универзалних вредности књижевног дела и повезивање са сопственим искуством и околностима у којима се живи;
- уочавање слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање;
- повезивање књижевних дела са историјским или другим одговарајућим контекстом;
- уочавање разлике између научног, административног и разговорног функционалног стила;
- уочавање разлике између речи и лексеме;
- препознавање метафоре и метонимије као лексичких механизма и разумевање значења вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију;
- разумевање значење застарелих речи и неологизама;
- коришћење речника, енциклопедије и лексикона;
- писање приказа, расправе и краћег есеја;
- разликовање индекса, појмовника, библиографије;

ИСХОДИ По завршеној теми ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
<p>– чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања;</p> <p>– тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове;</p> <p>– критички промишља о стварности на основу прочитаних дела;</p> <p>– истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи;</p> <p>– повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда;</p> <p>– издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације;</p> <p>– уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање;</p> <p>– повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом;</p> <p>– одреди временски оквир у којем је писац стварао;</p> <p>– разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта;</p> <p>– препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину, поштујући особености сопственог народа и других народа;</p> <p>– учествује у избору књижевних дела и начина њихове обраде и представљања;</p> <p>– објасни настанак и развој српског књижевног језика;</p> <p>– разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа;</p> <p>– сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи;</p>	Књижевност	<p>ЛИРИКА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бура Јакшић: „Отаџбина” 2. Јован Јовановић Змај: „Светли гробови” 3. Јован Јовановић Змај: „Ђулићи” (избор) 4. Десанка Максимовић: „Пролетња песма” / „Опомена” 5. Момчило Настасијевић: „Труба” 6. Иван В. Лалић: „Ве 7. Марина Цветајева: „Месечев сјај” <p>ЕПСКО-ЛИРСКЕ ВРСТЕ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бранко Радичевић: „Ђачки растанак“ (одломак „Ој Карловци, место моје драго...”) 2. Народна епско--лирска песма: „Женидба Милића Барјактара“ <p>ЕПИКА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вук Стефановић Караџић: „О народним певачима“ 2. Вук Стефановић Караџић: „Житије Ајдук Вељка Петровића“ (одломак) 3. Доситеј Обрадовић: „Живот и прикљученија” (одломак) 4. Прота Матеја Ненадовић: „Мемоари” (одломак) 5. Петар Петровић Његош: „Горски вијенац“ (одломак „Бадње вече”) 6. Симо Матавуљ: „Пилипенда” 7. Лаза Лазаревић: „Све ће то народ позлатити” 8. Милош Црњански: „Сеобе“ (одломак) / <i>Роман о Лондону</i> („Пролеће је стигло у Лондон”) 9. Бранимир Тошић: „Покошено поље“ (одломак из прве књиге „Читава једна младост”) 10. Дино Буцати: „Колумбар” 11. Херман Хесе: „Магија књиге” / Нил Гејмен: „Зашто наша будућност зависи од библиотека, читања и сањарења” / Милорад Павић: <i>Роман као држава</i> (избор одломака из огледа: „Кратка историја читања”, „Последњих сто читалаца”, „Нова генерација електронске књиге”, „Скакутаво читање или повратак фусноте”, „Романи без речи”) <p>ДРАМА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Данило Киш: „Ноћ и магла“ 2. Петар Кочић: „Јазавац пред судом“ (одломак) 3. Жан Батист Поклен Молијер: „Грађанин племић“ (одломак)

НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ

1. Веселин Чајкановић: „О ускршњим обичајима”
2. Милутин Миланковић: „Кроз васиону и векове“ (одломак)
3. Хилда Дајч: *Писма* – одломак
4. Споменка Крајчевић: „Кругом двојке“ (избор одломака: „Унутрашња пруга”: „Станица пристаниште” – „Почетак и крај”, „Одлазак”; „Станица Калемегдан” – „Гозбе”, „Теорија”; „Станица Браће Барух” – „Извесност”, „Тајна”; „Станица Вуков споменик” – „Простор”, „Булеварска бајка”)
5. Герман Титов: „25 сати у свемиру”

ДОМАЋА ЛЕКТИРА

1. Народне епске песме новијих времена (тематски круг о ослобођењу Србије: „Почетак буне против дахија”; „Бој на Мишару”, „Бој на Чокешини”...)
2. Љубавне народне лирске песме („Српска дјевојка”, „Љубавни растанак”...); обичајне народне лирске песме (избор)
3. Избор из савремене српске поезије (нпр. Васко Попа: „Очију твојих да није”, Бранко Миљковић: „Критика метафоре”, Војислав Карановић: „О читању поезије”, Момчило Мошо Одаловић: „Ршуме, јеси ли знао Црњанског”, Ана Ристовић: „Гледајући у дрвеће”...)
4. Иво Андрић: „Деца“ („Деца”, „Књига” и „Панорама”)
5. Бранислав Нушић: „Сумњиво лице“
6. Клод Кампањ: „Збогом мојих петнаест година“
7. Давид Албахари: „Мамац“

ДОПУНСКИ ИЗБОР ЛЕКТИРЕ

(бирати 3–6 дела)

1. Милош Црњански: „Ја, ти и сви савремени парови”
2. Оскар Давичо: „Србија” / „Детињство” (избор)
3. Бранко Ћопић: „Мала моја из Босанске Крупе“
4. Станислав Винавер: „Ратни другови“ („Аритон”)
5. Народна приповетка: „Усуд“
6. Вук Стефановић Караџић: „Српски рјечник“ (избор, нпр. „Отмица”...);
7. Растко Петровић: „Африка“ (одломци)
8. Радослав Братић: „Мајсторова рука“ (одломак)
9. Милорад Павић: „Хазарски речник“, одреднице о Ћирилу и Методију
10. Душан Ковачевић: „Ко то тамо пева“
11. Гроздана Олујић: „Гласам за љубав“
12. Џон Селинџер: „Ловац у житу“
13. Ричард Бах: „Галеб Џонатан Ливингстон“

		<p>14. Кајо Ритер: „Дечко који није био из Ливерпула“ 15. Џон Бојн: „Дечак у пругастој пицами“ 16. Сју Таузенд: „Дневник Адријана Мола“.</p> <p>КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ</p> <p>Опкорачење. Рефрен. Цезура. Везани и слободни стих. Ауторске лирске песме: рефлексивна и сатирична песма. Језичко-стилска изражајна средства: метафора, алегорија, градација, словенска антитеза, фигуре понављања (асонанца и алитерација). Функција мотива у композицији лирске песме. Песма у прози. Фабула и сиже. Статички и динамички мотиви. Композиција. Епизода. Идејни слој књижевног текста. Хумор, иронија и сатира. Врсте карактеризације књижевног лика. Унутрашњи монолог. Хронолошко и ретроспективно приповедање. Дневник. Путопис. Аутобиографија. Легендарна прича. Предања о постанку бића, места и ствари. Афоризам. Пословице, изреке; питалице; загонетке. Драмска радња; етапе драмске радње: увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет. Драмска ситуација. Драма у ужем смислу. Стилска средства: анафора и епифора, апострофа. Лирске врсте: народне љубавне песме, обичајне песме (сватовске, тужбалице и здравице); љубавна песма (ауторска). Епско-лирске врсте: поема, балада. Драмски спев. Мемоари. Биографија.</p>
<p>– користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом; – доследно примени правописну норму;</p>	<p>ГраMATика</p>	<p>Језик Словена у прапостојбини; сеобе Словена и стварање словенских језика. Мисија Ћирила и Методија. Почетак писмености код Срба. Старословенски језик и писма (глагољица и ћирилица). Развој српског књижевног језика: српскословенски, рускословенски, славеносрпски језик. Вук Караџић – реформа језика, писма и правописа. Књижевни језик код Срба од Вука до данас (основни подаци). Основне језичке групе у Европи и место српског језика у породици словенских језика. Дијалекти српског језика: екавски (призренско-тимочки, косовско-ресавски, шумадијско-војвођански) и ијекавски (зетско-рашки и источнохерцеговачки). Народни језик (језик као скуп дијалеката) и књижевни (нормирани) језик. Службена употреба језика и писма према Уставу. Језици националних мањина (основни подаци). Језик – основне особине говорног и писаног језика.</p>

		<p>Грађење речи: – основни модели: извођење, слагање, префиксација; – просте речи и творенице (изведенице, сложенице, префиксалне творенице);</p>
		<p>– састав твореница: корен, творбена основа, префикс, суфикс. Систематизација претходно обрађених садржаја из фонетике, морфологије и синтаксе. Фонетика: подела гласова и гласовне промене. Морфологија: врсте и подврсте речи и њихове категорије. Синтакса: реченични чланови (састав и функција); независне и зависне реченице; слагање реченичних чланова. Пропагандни текстови (рекламе и слично). Расправа и есеј на задату тему. Приказ (књиге, филма, позоришне представе и сл.). Говорне вежбе: интерпретативно-уметничке (изражајно читање, рецитовање); анализа снимљеног разговора; интервју; расправа (дискусија); презентовање чињеница и коментара. Правописне вежбе: диктат, уочавање и објашњавање правописних грешака у тексту; писање имена из страних језика; писање позајмљеница (информатички термини, мејл и сл.); писање сложеница, полусложеница и синтагми; писање црте и цртице; запета у независносложеним реченицама. Језичке вежбе: уочавање и исправљање грешака у неправилно маркираном тексту; попуњавање текста са празнинама; тражење грешака у тексту и исправљање. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица хомонимима (хомоними и акценти); проналажење одговарајућег синонима; антонимски ланац; одређивање значења метафоре и метонимије у тексту; тумачење застарелих речи и неологизама; дефинисање лексема. Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа начасу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту.</p>
<p>- примени основна правила о распореду акцената; – уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила; – пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова; – уочи разлику између речи и лексема; – препозна метафору и метонимију као лексичке механизме и разумезначење вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију;</p>	<p>Правопис и ортоепија</p>	<p>Писање имена из страних језика са акцентом на њихову промену. Спојено и одвојено писање речи (сложенице, полусложенице, синтагме). Генитивни знак. Црта и цртица; други интерпункцијски и правописни знаци. Краткоузлазни и краткосилазни акценат; правила о распореду акцената и неакцентованих дужина (основни појмови).</p>

<ul style="list-style-type: none"> – именује дијалекте српског језика; – разуме постојеће језичке прилике у Србији; – издвоји делове творенице и препозна основне моделе 	Језичка култура	<p>Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе. Текстови писани различитим функционалним стиловима: публицистички стил (репортажа, интервју); административни стил (молба, жалба, уплатница, обрасци, радна биографија; бирократски језик); научни стил (примери из</p>
<p>њиховог грађења;</p> <ul style="list-style-type: none"> – разуме значење застарелих речи и неологизама; – користи речник, енциклопедију и лексикон; – уочи манипулацију у пропагандним текстовима; – напише приказ, расправу и краћи есеј; – разликује делове текста и књиге – укључујући индекс, појмовник, библиографију – и уме да их користи; – повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту. 		<p>текстова у уџбеницима других наставних предмета; употреба термина).</p> <p>Лексикологија:</p> <ul style="list-style-type: none"> – једнозначност и вишезначност речи; – лексичка метафора и лексичка метонимија као механизми остваривања вишезначности; – синонимија, антонимија и хомонимија; – застареле речи; нове речи – неологизми; – речник, лексикон, енциклопедија.

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ	
Књижевност	ОСНОВНИ НИВО	<p>СЈ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од V до VIII разреда) са именима аутора тих дела</p> <p>СЈ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност)</p> <p>СЈ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епiku и драму</p> <p>СЈ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац)</p> <p>СЈ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: наратија, дескрипција, дијалог и монолог</p> <p>СЈ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, оноματοпеја)</p> <p>СЈ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик...</p> <p>СЈ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе</p>
		<p>СЈ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: „летимично читање” (ради брзог налажења одређених информација); читање „с оловком у руци” (ради учења, ради извршавања различитих</p>

	СРЕДЊИ НИВО	<p>задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања</p> <p>СЈ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектуре са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања</p> <p>СЈ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектуре и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација</p> <p>СЈ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове</p>
		<p>СЈ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност</p> <p>СЈ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>СЈ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело</p> <p>СЈ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави</p>
ГРАМАТИКА	ОСНОВНИ НИВО	<p>СЈ.1.3.1. зна особине и врсте гласова; дели реч на слоге у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама</p> <p>СЈ.1.3.2. уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације</p> <p>СЈ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима</p> <p>СЈ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи</p> <p>СЈ.1.3.5. разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела</p> <p>СЈ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу)</p> <p>СЈ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне)</p> <p>СЈ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима</p> <p>СЈ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми</p> <p>СЈ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта)</p> <p>СЈ.1.3.17. разликује појмове књижевног и народног језика; зна основне податке о развоју књижевног језика код Срба (од почетака до данас)</p> <p>СЈ.1.3.18. зна основне податке о пореклу и дијалекатској разуђености српског језика</p> <p>СЈ.1.3.19. зна основне податке о језицима националних мањина</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>СЈ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи</p> <p>СЈ.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање)</p> <p>СЈ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица)</p>

		<p>CJ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима</p> <p>CJ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици</p> <p>CJ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>CJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму</p> <p>CJ.3.3.1. дели реч на слоге у сложенијим случајевима</p> <p>CJ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело</p> <p>CJ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави</p>
ПРАВОПИС И ОРТОЕПИЈА	ОСНОВНИ НИВО	<p>CJ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)</p> <p>CJ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу</p> <p>CJ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине</p>
		CJ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем)
	СРЕДЊИ НИВО	<p>CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је јединствен, кохерентан и унутар себе повезан</p> <p>CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>CJ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе</p> <p>CJ.3.2.4. пише резиме дужег и/или сложенијег текста</p> <p>CJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму</p>
	ОСНОВНИ НИВО	<p>CJ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи</p> <p>CJ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција (излагање), дескрипција (описивање), нарација (приповедање), аргументација, пропаганда</p> <p>CJ.1.1.3. препознаје различите функционалне стилове на једноставним примерима</p> <p>CJ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста</p> <p>CJ.1.1.5. проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима</p> <p>CJ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног</p> <p>CJ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство – циљ, узрок – последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту</p> <p>CJ.1.1.8. чита једноставне нелинеарне елементе текста: легенде, табеле, дијаграме и графиконе</p> <p>CJ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста)</p>

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА		<p>CJ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања* (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални)</p> <p>CJ.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо; попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у школи и свакодневном животу</p> <p>CJ.1.3.12. познаје основне лексичке појаве: једнозначност и вишезначност речи; основне лексичке односе: синонимију, антонимију, хомонимију; метафору* као лексички механизам</p> <p>CJ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизама који се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.), као и оних који се често јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.)</p> <p>CJ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (једноставни случајеви)</p> <p>CJ.1.3.16. служи се речницима, приручницима и енциклопедијама</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>CJ.2.1.3. препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове</p> <p>CJ.2.1.4. разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник и библиографију и уме њима да се користи</p>
		<p>CJ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима)</p> <p>CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан</p> <p>CJ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај</p> <p>CJ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста</p> <p>CJ. 2.3.9. познаје метонимију* као лексички механизам</p> <p>CJ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (сложенији примери)</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>CJ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслов деловима текста</p>

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета српски језик и књижевност	<p>Компетенција за учење</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву, Естетичка компетенција, Комуникација, Одговоран однос према околини</p> <p>Рад с подацима и информацијама, Решавање проблема, Сарадња, Дигитална компетенција, Одговоран однос према здрављу</p>
--	---

Начин остваривања програма:

- методе рада:** Комбиновани метод рада (демонстративни, монолошки, дијалoшки, рад на тексту, практичан рад, игровне активности), интерактивни.
- облик рада:** Комбиновани облик рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и рад у групи.

Активности:

Наставника: Организује наставу, реализује наставу, мотивише ученика, прати постигнућа ученика, припрема наставни материјал, учествује у изради пројеката, формулише образовно-васпитни циљ сваког часа у наставној теми, обрађује садржаје нових наставних јединица, наводи примере на основу којих објашњава појмове из свих области, проверава и увежбава садржаје из претходних разреда, настоји да ученици стекну и задрже добре навике у изговору, координира у раду целокупног одељења, континуирано вреднује и оцењује стечена знања из свих предметних области, информише ученике о резултатима свих видова писмених и усмених провера знања, ствара пријатну атмосферу у учионици, слуша и прати излагања ученика, бележи, даје одмерене коментаре на изражајност читања и на квалитет одговора, саветује, предлаже, мотивише ученике за читање школске и домаће лектире и других књига као драгоцену помоћ у развијању културе изражавања, усмерава и подстиче у раду, прати постигнућа ученика и индивидуализује рад, организује остале облике образовно-васпитних активности у складу са потребама и интересовањима ученика.

Ученика: Ученик учествује у уводном разговору, интерпретира, развија способност разумевања и доживљавања књижевних дела, усваја знања из свих области предмета, изражајно чита и казује, учествује у активностима на часу, пише и чита самосталне радове, запажа значајне појединости, бележи, слуша коментаре наставника и осталих ученика, формулише и исказује своје мишљење уз изграђену културу комуникације (културу сопственог изражавања, слушања и поштовања туђег мишљења), закључује, негује и развија вештине, стиче способности и умећа за стваралачки рад у складу са узрастом, развија способност вредновања позоришне представе, радио-драме и филма, учествује у изради пројеката, припрема паное и презентације, ради тестове, води Дневник читања домаће лектире, пише осам домаћих и четири писмена задатка, уређује портфолио.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: Иницијални, полугодишњи и завршни тест; плакати, илустрације и презентације сегмената програма; свакодневно праћење ученика на часовима; повремене петоминутне провере на крају часа путем усмених или кратких писмених одговора; провера знања путем контролних вежби и тестова; праћење реализације домаћих и писмених задатака; индивидуализовани захтеви.

Корелација са другим предметима :

Информатика и рачунарство: употреба интернета и програма за представљање наставног материјала, прављење презентација.

Историја: Свети Сава, Немањићи, Први српски устанак, Карађорђе Петровић, Сеча кнезова, Хајдуци, Други српски устанак (Милош Обреновић- В. С. Караџић), стварање државе у Црној Гори (П. П. Његоћ), историјска основа Горског вијенца, историја Срба од 1878. До 1903. Године, Србија у балканским ратовима, Први светски рат, Други светски рат

Верска настава: Свети Сава, Ускрс .

Географија: Милутин Миланковић, географске одреднице и њихове карактеристике, правилно писање географских назива.

Математика: Табеле, легенде, графикони.

Биологија: биљне и животињске врсте.

Ликовна култура: средњовековна уметност, фреско- сликарство, романтизам у српској уметности, реализам у српској уметности

Енглески језик: Богаћење речника, пасив, сложен глаголски предикат, писање имејла, условне реченице, врсте речи, реченични чланови.

Музичка култура: мелодија, стих, рефрен, песме за певање настале на књижевном тексту.

Грађанско васпитање: усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва.

Литература (за наставнике и ученике):

Чаролија стварања, Наташа Станковић-Шошо, Бошко Сувајцић, Логос 2021.

Дар речи, Слађана Савовић, Јелена Срдих, Драгана Ђећез Илукић и Светлана Вулић Логос, 2021.

Правопис српског језика- Митар Пешикан, Мато Пижурца, Београд 2010.

А.2. Енглески језик

Циљ учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Циљ наставе је и да сви ученици стекну базичну језичку писменост и да напредују ка реализацији образовних стандарда постигнућа, да се оспособе дарешавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развијају мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, овладају комуникативним вештинама.

Задаци:

- приближи ученицима идеју о постојању других језика као средстава комуникације;
- развије позитивна осећања према језику који учи;
- подстакне потребу за учењем страних језика;
- подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика;
- олакша разумевање других и различитих култура и традиција;
- стимулише машту, креативност и радозналост.
- стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама.
- ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.
- ученик разуме и реагује на краћи усмени текст у вези са познатим темама.
- ученик усмено изражава садржаје у вези са познатим темама, самостално или уз помоћ наставника.
- ученик остварује комуникацију и са саговорницима размењује кратке информације у вези са познатим темама.
- препознаје основне принципе граматичке и социolingвистичке компетенције уочавајући значај личног залагања у процесу учења страног језика.
- разликује језик који учи од других језика;
- препознаје гласове (посебно оне којих нема у матерњем језику) у говорном ланцу, акценат, ритам и интонацију;
- разуме вербални садржај уз помоћ облика невербалне комуникације;
- разуме кратке дијалогe, приче и песме о познатим темама, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа;
- разуме и реагује на одговарајући начин на кратке усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру, заповест, упутство итд.);
- развија способност и навику слушања са разумевањем.
- разговетно изговара гласове, научене речи и изразе, акцентује речи, поштује ритам и интонацију
- даје основне информације о себи и свом окружењу, самостално и уз наставникову помоћ;
- описује кратким и једноставним језичким структурама себе и друге у познатим ситуацијама;
- именује ствари из непосредног окружења у вези са темама које се обрађују;
- репродукује, сам или у групи, кратке рецитације и бројалице и пева познате песмице.

- реагује вербално и невербално на упутства и постављена питања о познатим темама;
- поставља једностана питања;
- изражава допадање и недопадање;
- учествује у игри и комуникацији на часу (у пару, у групи, итд.).
- препознаје шта је ново научио;
- препознаје, на елементарном нивоу, гласовну структуру језика који учи и уочава разлику у односу на матерњи језик;
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости);
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
пети	2	72

ИСХОДИ По завршетку разреда ученици ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> - разумеју краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставна језичка средства; - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове у којима се описују способности у садашњости; - размене информације које се односе на способности; - опишу сталне способности у садашњости користећи неколико везаних исказа; - разумеју једноставнији опис живих бића, предмета и места и положаја у простору; 	<p>1. Introduction Увод Поздрављање; представљање себе и других и тражење/ давање информа-ција о себи и другима у ширем друштвеном контексту; описивање способности у садашњости; описивање живих бића, предмета и места и положаја у простору; изражавање припадања и поседовања; изражавање молби и захтева.</p>	<p>Изрази и речи који се односе на тему; <i>The Present Simple Tense</i> глагола <i>to be</i>, присвојни придеви и присвојне заменице, Саксонски генитив, описни придеви, предлози за место) модални глагол <i>can</i> за изражавање способности модални глаголи <i>can/could/may</i> за изражавање молби и захтева-WB</p>

<ul style="list-style-type: none"> - опишу жива бића, предмете и места и положаја у простору, користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и формулишу једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; - питају и кажу шта неко има / нема и чије је нешто; - разумеју и реагују на једноставне молбе; - упуте једноставне молбе; - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују сталне и уобичајене радње/активности; - опишу сталне, уобичајене радње/активности користећи неколико везаних исказа; - разумеју, траже и дају једноставнија обавештења о хронолошком времену у ширем комуникативном контексту; 	<p>2. My life</p> <p>Мој живот Описивање догађаја у садашњости; давање информација о себи и тражење/давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту; изражавање хронолошког времена (сати и минути, дани у недељи, датуми); изражавање допадања/недопада-ња; описивање и честитање празника и рођендана.</p>	<p>Изразе и речи које се односе на тему</p> <p><i>The Present Simple Tense</i> за сталне и уобичајене радње, прилози учесталости, основни и редни бројеви-WB); кратке текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>
<ul style="list-style-type: none"> - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - опишу дневни / недељни распоред активности; - изразе допадање и недопадање уз једноставно 	<p>3. Animals</p> <p>Животиње Описивање догађаја у садашњости – тренутних и сталних/уобичајених догађаја/активности; описивање догађаја у причама; изрицање обавеза; изражавање интересовања, допадања/недопада-ња</p>	<p>Изразе и речи које се односе на тему</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>The Present Continuous Tense</i> за изражавање тренутних радњи - <i>The Present Simple / The Present Continuous</i> – разлике у значењу - модални глагол <i>must</i> за изражавање обавеза - <i>The Present Simple Tense</i> и <i>The Present Continuous Tense</i> у причама/наративно + личне заменице у функцији објекта - <i>be interested in/ good/bad at, crazy about, like/love/hate-WB</i>);

<p>образложење; - разумеју честитку и одговоре на њу; - упуте пригодну честитку; - разумеју и, примењујући једноставнија језичка средства, опишу начин прославе рођендана, као и време и начин прославе празника у земљама енглеског говорног подручја; - уоче сличности и разлике у временској организацији школске године у ВБ и код нас (мали и велики</p>		<p>-be interested in/ good/bad at, crazy about, like/love/hate-WB</p>
<p>распусти) -- представе листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства; - разумеју краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; - размене информације у вези са догађајима и</p>	<p>4. Holidays Распусти Описивање догађаја и способности у прошлости.</p>	<p>- <i>The Past Simple Tense</i> глагола <i>to be</i> -<i>The Past Simple Tense</i> правилних и неправилних глагола - Модални глагол <i>could</i> за изражавање способности у прошлости-WB); кратке текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје - Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре <i>I'm really hungry. Do you want my cheese sandwich? Yes, please. Thank</i></p>
<p>способностима у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости; - опишу неки историјски догађај, историјску личност и сл. -- изразе присуство/одсуство нечега; - разумеју једноставне описе живих бића, појава и места и опишу их користећи једноставна језичка средства;</p>	<p>5. Food Храна Исказивање потреба, осета и осећања; изражавање присуства/одсуства нечега;</p>	<p><i>you. I haven't got any food for you. Well, have you got any water? I've got some vegetables. Do you eat any chocolate? Yes, I eat a lot of chocolate. Do you drink any milk? Yes, I usually have some milk for breakfast. There isn't any dog food. How many bananas/much cheese do we need? You need a few apples and a little water.</i> - бројиве и небројиве именице, детерминатори <i>some, any, no, much, many, a lot of, a few, a little</i> - императив, неодређени и одређени члан <i>a/an, the</i></p>

<p>-упореде и опишу карактеристике живих бића, појава и места, користећи једноставнија језичка средства;</p> <p>- разумеју, траже и дају једноставнија обавештења метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту;</p> <p>- опишу метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима – ВБ и САД;</p> <p>- часовне зоне – Београд – Лондон</p> <p>- - разумеју жеље планове и намере и реагују на њих;</p> <p>- размене једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама;</p> <p>- разумеју једноставније предлоге и одговоре на њих;</p> <p>- пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање;</p> <p>- затраже и упуте једноставно формулисане предлоге;</p> <p>- опишу најпознатија уметничка дела примерених узрасту из области филма.</p>	<p>6. The world Свет Описивање карактеристика места; изражавање положаја у простору; описивање живих бића; исказивање метеоролошког времена;</p>	<p>Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре <i>How high is that mountain? It's 2000 metres high. How wide is the river? It's 500 metres wide. How deep is the lake? It's 50 metres deep. How long is the tunnel? It's 2 kilometres long. He's taller than me. He's the tallest. I am better at English, but he's better at Maths. Who's the best student in your class? It's windy today, It was rainy yesterday. It's usually hot in summer. It's usually wet here. The weather in the north-west of England is cold. The weather in the south is nicer than in the north, wetter than in the south. It's warmer and drier in the south, but it's more crowded. Where is the coldest place in the world? What is the fastest animal in the world?...as light as a feather, as white as the snow...This is as bad as Hillside.</i> (компарација придева – сви облици + облик <i>as...as</i>, <i>The Present Simple Tense</i>, <i>The Present Continuous Tense</i>, <i>The Past Simple Tense</i>)</p> <p>У договору са наставником географије, одрадиће се часовне зоне.</p>
	<p>11. Entertainment Забава Исказивање жеља, планова и намера; изрицање обавеза; позив на заједничку активност; исказивање предлога;</p>	<p>Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре <i>What does Laura want to do this evening? I am going to watch TV because parents are not going to be at home this evening. Are you going to watch 'Hollyoaks'? Yes, I am. No, I am not. What's Marko going to do? He's going to play football. (Going to за изражавање будућих планова, The Present Simple (want)) She has to get up early. I don't have to get up early on Saturdays. Do you have to get up early on Saturdays? Yes, I do. No, I don't. (Have to за изражавање обавеза) Let's go swimming this evening! That's a good idea. Why don't we meet outside the cinema? OK. What time? How about twenty past two. Fine. I'll see you there at twenty past two. What shall we do today? Why don't we play football? (The Present Simple Tense (be, want) Императив, Why don't we /you...?How about...? Will за одлуке у тренутку говора)</i></p>

Енглески језик-општи стандарди постигнућа на крају 5. разреда

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ	
<p>1. Introduction</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору. ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење. ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговорно и споро изговорена упутства. ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме. ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговорно. ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике. ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.). ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе. ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе. ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.). ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе. ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства. ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства. ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења.</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања. ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговорно и умереним темпом. ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и</p>

		<p>понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе. ПСТ.2.1.25. На</p>
	ОСНОВНИ НИВО	<p>ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.</p> <p>ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама. ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p>
СРЕДЊИ НИВО		<p>матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p>

	<p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).</p>
--	--

		<p>интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације спорјих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).</p>
--	--	---

Unit 2: Animals	ОСНОВНИ НИВО	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико</p>
		<p>укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима. ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему</p>
		<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о</p>

	СРЕДЊИ НИВО	<p>блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације спорјих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p>
		<p>ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.</p> <p>ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p>
Unit 3: Holidays		<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико</p>

	ОСНОВНИ НИВО	<p>укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p>
		<p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p>
		<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p>

	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.</p>
--	-------------------------------	--

<p>Unit 4: Food</p>		<p>ПСТ.2.1.17. Размеђује основне информације о плановима и обавезама.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура.</p> <p>ПСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање</p>
	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно</p>
		<p>време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p>

		<p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима. ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину. ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима,</p>

Unit 5: The world		<p>обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.</p> <p>ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура.</p> <p>ПСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање</p>
		<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико</p>

		<p>укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p>
	ОСНОВНИ НИВО	<p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења.</p> <p>ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима. ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински.</p>
		<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и</p>

		<p>интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких</p>
--	--	---

	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2-3) упутстава која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћених визуелним елементима.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.</p> <p>ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања.</p> <p>ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p>
--	-------------------------------	--

		<p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).</p> <p>ПСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински.</p> <p>ПСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик.</p>
<p>Unit 6: Entertainment</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења.</p> <p>ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима. ПСТ.1.1.19. Пише кратке</p>

		и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита.
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински.</p> <p>ПСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења циљних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање.</p> <hr/> <p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2-3) упутстава која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћених визуелним елементима.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и</p>

		<p>интересовањима. ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике. ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени</p>
		<p>предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину. ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства. ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање. ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење. ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама. ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима. ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима. ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања. ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику. ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе. ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста. ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина). ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних. ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.). ПСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински. ПСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик.</p>

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета енглески језик

рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.

Начин остваривања програма:

-**методе рада:** Комбиновани метод рада (демонстративни, монолошки, дијалогски, рад на тексту, практичан рад, игровне активности), интерактивни

-**облик рада:** Комбиновани облик рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и рад у групи

Активности:

Наставника: организује наставу, реализује наставу, мотивише ученика, прати постигнућа ученика, сугерише одговоре, подстиче, дискутује, мотивише, вреднује рад, објашњава, показује, настоји да ученици стекну и задрже добре навике у изговору, слуша и прати излагања ученика

Ученика: понављају, посматрају, уочавају, наводе и употребљавају речи, препознају, изражајно читају и казују, учествује у активностима на часу, пишу и читају запажају значајне појединости

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда:

- иницијални, полугодишњи и завршни тест
  - свакодневно праћење ученика на часовима
  - повремене провере на крају часа путем усмених или кратких писмених одговора,
  - провера знања путем контролних вежби и тестова
  - праћење реализације домаћих и писмених задатака

Корелација са другим предметима:

- математика (бројеви до 100 и рачунске операције); српски језик (садашње време);
- српски језик (садашња времена, падежи заменица), биологија (животиње);
- српски језик (прошло време), географија (места одмора);
- српски језик (учтива питања, детерминатори), географија (храна у различитим земљама);
- српски језик (поређење придева), географија (географски називи, временске прилике, земље енглеског језика)
- српски језик (будуће време), музичка култура (врсте музике), ТиИО (компјутери, игре).

Литература: Over the Moon 5, Едука

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
шести	2	72

ЦИЉ учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Циљ наставе је и да сви ученици стекну базичну језичку писменост и да напредују ка реализацији образовних стандарда постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развијају мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, овладају комуникативним вештинама.

Задаци:

- приближи ученицима идеју о постојању других језика као средстава комуникације;
- развије позитивна осећања према језику који учи;
- подстакне потребу за учењем страних језика;
- подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика;
- олакша разумевање других и различитих култура и традиција;
- стимулише машту, креативност и радозналост.
- стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама.
- ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.
- ученик разуме и реагује на краћи усмени текст у вези са познатим темама.
- ученик усмено изражава садржаје у вези са познатим темама, самостално или уз помоћ наставника.
- ученик остварује комуникацију и са саговорницима размењује кратке информације у вези са познатим темама.
- препознаје основне принципе граматичке и социolingвистичке компетенције уочавајући значај личног залагања у процесу учења страног језика.
- разликује језик који учи од других језика;
- препознаје гласове (посебно оне којих нема у матерњем језику) у говорном ланцу, акценат, ритам и интонацију;
- разуме вербални садржај уз помоћ облика невербалне комуникације;
- разуме кратке дијалоге, приче и песме о познатим темама, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа;
- разуме и реагује на одговарајући начин на кратке усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру, заповест, упутство итд.);
- развија способност и навику слушања са разумевањем.
- разговетно изговара гласове, научене речи и изразе, акцентује речи, поштује ритам и интонацију;
- даје основне информације о себи и свом окружењу, самостално и уз наставникову помоћ;
- описује кратким и једноставним језичким структурама себе и друге у познатим ситуацијама;
- именује ствари из непосредног окружења у вези са темама које се обрађују;
- репродукује, сам или у групи, кратке рецитације и бројалице и пева познате песмице.

- реагује вербално и невербално на упутства и постављена питања о познатим темама;
- поставља једноставна питања;
- изражава допадање и недопадање;
- учествује у игри и комуникацији на часу (у пару, у групи, итд.).
- препознаје шта је ново научио;
- препознаје, на елементарном нивоу, гласовну структуру језика који учи и уочава разлику у односу на матерњи језик;
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости);
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима

Оперативни задаци на нивоу језичких вештина

Разумевање говора

На крају шестог разреда, ученик треба да:

- разуме изразе које наставник употребљава током часа да би дао упутства за рад и друго;
- разуме кратке дијалоге и монолошка излагања до осам реченица, које наставник исказује природним темпом, други ученици или их чује преко звучног материјала, а који садрже искључиво језичку грађу обрађену током петог и шестог разреда;
- разуме једноставне песме у вези са обрађеном тематиком;
- разуме и реагује на одговарајући начин на кратке усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу.

Разумевање писаног текста

Ученик треба да:

- упозна и, када је у питању позната језичка грађа, савлада тех нике читања у себи и гласног читања;
- даље упознаје правила граfiје и ортографије;
- разуме упутства за израду вежбања у уџбенику и радним листовима;
- разуме смисао краћих писаних порука и илустрованих текстова о познатим темама (око 70 речи);
- издваја основне информације из краћег прилагођеног текста у вези са неком особом или догађајем (ко, шта, где, када...).

Усмено изражавање

Ученик треба да:

- разговетно изговара гласове, посебно оне које наш језик не познаје, акцентује речи, поштује ритам и интонацију при спонтаном говору и читању;
- ступи у дијалог и у оквиру шест - седам реплика, постављањем и одговарањем на питања, води разговор у оквирима комуникативних функција и лексике обрађених током петог и шестог разреда;
- монолошки, без претходне припреме, али уз наставников подстицај, у десетак реченица представи себе или другога, уз помоћ питања саопшти садржај дијалога или наративног текста, или опише слику, лице, предмет, животињу и ситуацију;
- интерпретира кратке, тематски прилагођене песме и рецитације.

Интеракција

Ученик треба да:

- реагује вербално или невербално на упутства и постављена питања у вези са конкретном ситуацијом;
- поставља једноставна питања и одговара на њих;
- изражава допадање или недопадање;

- учествује у комуникацији на часу (у пару, у групи, итд.);
- тражи разјашњења када нешто не разуме.

Писмено изражавање

Ученик треба да:

- даље упознаје правила графије, ортографије и интерпункције;
- допуњава и пише речи и кратке реченице на основу датог модела, слике или другог визуелног подстицаја;
- пише пригодне честитке, поруке и електронска писма користећи модел;
- пише своје личне податке и податке других особа (име, презиме и адресу);
- одговори на једноставна питања (ко, шта, где) која се односе на обрађене теме, ситуације у разреду или њега лично;
- прави спискове с различитим наменама (куповина, прославе рођендана, обавезе у току дана...).

Знања о језику

- препознаје шта је ново научио;
- схвата значај познавања језика;
- увиђа могућности позитивног трансфера знања и стратегија стечених учењем првог страног језика;
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости);
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученици ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> - разумеју једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација о себи и другима; - поздраве и опоздраве, представе себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - поставе и одговоре на сложенија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње; - размене информације које се односе на дате комуникативне ситуације; - опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи неколико везаних исказа; - разумеју и примењују правила учтиве комуникације. 	<p>Introduction</p> <p>Поздрављање; представљање себе и других и тражење/ давање информација о себи и другима у ширем комуникативном контексту; описивање догађаја у садашњости.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>Chloe. This is Layla Morrison. Where do you live? I live in Oak Street. James lives near there. I don't know that street. Do you know it? Yes, I do. No, I don't. Who's that girl over there? Does she go to this school? Yes, she does. No, she doesn't. Who's that man over there? Why is he climbing that tree? Is he looking for something? We're painting a sign on this door. Someone is moving into this office. He cycles to work every day. I can see him out of the window now. He's arriving on his bike again.</i></p> <p>(The Present Simple Tense за изражавање сталних радњи); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; 	<p>My life</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>Where were you born? Were you born in England? No, I</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји у прошлости; - размене информације у вези са догађајима у прошлости; - опишу у неколико везаних исказа догађај из прошлости/историјску личност и сл. - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на изражавање допадања/недопадања; - размене информације које се односе на 	<p>Тражење и давање информација о другима и давање информација о себи у ширем комуникативном контексту; описивање догађаја у прошлости; изражавање допадања/недопадања; позив и реаговање на позив.</p>	<p><i>wasn't. I was born in Australia. When did you move to a new house? I moved to a new house when I was six. Why did he move to England? Because his father got a new job. My parents got married in Paris. He didn't walk to school. He took the bus. Modern human beings first appeared in Africa 150,000 years ago. How was your weekend? Where did you go? Who did you go with? It was brilliant/fantastic/great/not bad/OK... I didn't like it here first because all my friends were in Australia. (The Past Simple Tense правилних и неправилних глагола) Do you like skiing? What does</i></p>
<p>допадање/недопадање уз образложење;</p> <ul style="list-style-type: none"> - разумеју предлоге и одговоре на њих; - упуте предлоге и реагују на предлоге пружајући одговарајући изговор или одговарајуће оправдање на прикладан начин; - опишу сличности и разлике у породичном животу у ВБ и код нас. 		<p><i>Mickey like doing? What doesn't he like doing? Do you fancy a game of football? Sorry I can't. I've got a piano lesson. Would you like to come too? Yes, please. Do you want to come to my party? Yes, I'd love to. Thanks. (Would like + инфинитив, like + глаголска именица);</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на исказивање предвиђања, понуда/одлука, планова и намера у будућности; - разумеју и размене информације које се односе на предвиђање, нуђење услуге/одлуке, и намере у будућности; - изразе своја и туђа предвиђања, одлуке, и намере у будућности; - понуде/прихвате/одбију услугу на прикладан начин; - уоче и опишу сличности и разлике у прослави рођендана у ВБ и код нас. 	<p>The future</p> <p>Исказивање предвиђања, нуђења услуге/ одлука и намера у будућности.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>Tomorrow the spaceship Galaxy will leave the Moon's orbit and... How long will the journey take? I'm sure/I believe I'll win the award this year. I think/don't think I'll live in another country. Look at the clouds! It's going to rain. What's the problem? The DJ is ill. Don't worry. I'll be the DJ. What? You'll do it. Are you sure? Yes, It'll be fun. Would you like a drink? I'll get you a glass of lemonade. Thanks. Is there a lot to do for your party? Yes, but don't worry, everybody's going to help. Layla and I are going to decorate the room. Why are you putting on your coat? I'm going to take my dog for a walk. (Will за предвиђања, понуде/одлуке; Going to за предвиђања, одлуке, намере; Would you like за изражавање понуде);</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>
<ul style="list-style-type: none"> - разумеју једноставније текстове у којима се описују 	<p>Times and places</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>At</i></p>

<p>догађаји из прошлости;</p> <ul style="list-style-type: none"> - размене једноставније информације у вези са догађајима у прошлости; - опишу у неколико везаних исказа догађаје из прошлости; - опишу историјске догађаје циљне културе користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на допадање/недопадање; - изразе допадање/недопадање једноставнијим језичким средствима; - израчунају време у ВБ, Аустралији, САД у односу на Србију. 	<p>Описивање догађаја из прошлости; исказивање допадања/недопадања; позив и реаговање на позив.</p>	<p><i>ten o'clock yesterday, I was sending an e-mail to my friends around the world. While I was cycling past the dam, I saw a crack in the wall. What were people doing when you reached the town? They were shopping and some children were playing. As Leo was running, he dropped his teddy. What did the people do when they heard you? They grabbed their children and ran indoors. (The Past Continuous Tense; The Past Continuous Tense и The Past Simple Tense – разлике у значењу); We went to New York for our holidays. That sounds exciting. I've got a new computer game called Virtual Soap. That sounds interesting. Here's the pizza. It looks delicious. I'd like to taste it. The path looks dangerous. I think I'll go back. The film looks boring. I think I'll fall asleep. (глаголи look и sound);</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и</p>
		<p>интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставнији опис места (знаменитости, институције и сл.); - упореде и опишу карактеристике места, користећи једноставнија језичка средства; - опишу места користећи једноставнија језичка средства (знаменитости, занимљивости и сл.); - разумеју појединачне и везане исказе који се односе на просторне односе и смер кретања; - питају и кажу где се нешто налази користећи једноставнија језичка средства; - затраже и у неколико везаних исказа саопште смер кретања; - разумеју и опишу искуство/догађај из прошлости користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и реагују на предлоге и сугестије уз образложење; - саопште предлоге и сугестије; - разумеју једноставније исказе који се односе на планове за будућност; - у неколико везаних исказа саопште планове/договоре за будућност; 	<p>Cities</p> <p>Описивање места; исказивање просторних односа и смера кретања; описивање догађаја у прошлости; исказивање предлога и сугестија; изражавање будућних планова/договора.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>On the first day we went on a sightseeing tour. On the second day we took the underground. This is Buckingham Palace. The Queen lives here, but she isn't here all the time. The Olympics were in London in 2012. The stadium and the other buildings are amazing. The London Eye is the biggest wheel of its kind in the world. (The Past Simple Tense; The Present Simple Tense за изражавање чињеница); Excuse me. Is there a post office near here? How do we get to the post office, please? Go along this street. There's a supermarket on the right. Go past the supermarket and take the first turning on the left. You can't miss it. It's between the courthouse and the town hall – opposite the prison. (Егзистенцијално 'There', Императив, предлози за место, одређени и неодређени члан – првопоменути, другопоменути и уз имена институција); He walked along the bridge and nothing happened. He saw nobody. He looked everywhere. While he was sitting, somebody spoke to him. (The Past Simple Tense, The Past Continuous Tense за препричавање догађаја; неодређене заменице са <i>some, any, no, every – something, anything,</i></i></p>

<ul style="list-style-type: none"> - разумеју и поштују правила учтиве комуникације; - опишу значајније градове циљних култура и њихове знаменитости и занимљивости (Лондон, Њујорк); - опишу значајни историјски догађај циљних култура 		<p>nothing, everything, someone, anyone, no one...); <i>Shall we go and see 'Cyberspace' on Saturday? I can't. My grandparents are coming this weekend. What about Friday? That's not good for me. I'm playing football on Friday. (Shall we... за изражавање предлога и сугестија; The Present Continuous Tense за изражавање планова/договора у будућности.</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на описивање искуства у прошлости; - размене информације у вези са искуствима из прошлости; - опишу у неколико везаних исказа своја и туђа искуства из прошлости користећи једноставнија језичка средства; 	<p>Experiences</p> <p>Описивање искуства у прошлости; исказивање жеља и амбиција; исказивање упозорења;</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>I've been in some plays at the theatre. I haven't been on TV or in a film, but I'd love to. Have you ever played golf? I've never played any sport. I've climbed Mount Everest twice in my life. Would you like a drink? No, thanks. I've just had one. Can I speak to Mellinda, please? Sorry, she's just gone out. (The</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> - разумеју краће и дуже исказе који се односе на жеље и амбиције; - изразе своје и туђе жеље и амбиције једноставнијим језичким средствима; - разумеју једноставније текстове који се односе на упозорења; - саопште упозорења; - разумеју текст о значајнијим историјским личностима из ВБ и опишу значајније историјске личности користећи једноставнија језичка средства. 		<p>Present Perfect Tense за изражавање искуства у недефинисаној прошлости до неког тренутка у садашњости, као и уз прилошке одредбе ever, never, just); <i>I've won several races. Last week I was in the Country Championship. I didn't win the race because my car broke down. (The Present Perfect Tense и The Past Simple Tense разлике у употреби и значењу); I want to be an actress. I'd love to be on TV. (глаголи want и would love за изражавање жеља и амбиција); Never give your real address, date of birth or e-mail adress on the Internet. Don't open any attachments as they may contain a virus. Delete the e-mail immediately. (Императив);</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју и реагују на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; - изразе основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју и реагују на савете, присуство/одсуство обавезе; 	<p>What's up?</p> <p>Исказивање потреба, осета и осећања; изрицање савета, забрана и обавеза; изражавање мишљења</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>I'm thirsty/hot/bored/tired. What's wrong? Have you got a headache? You shouldn't sit so close to the TV. You should sit back here in one of the armchairs. (Модални глагол should за давање савета); You look really tired. You don't have to stay here again tonight. We must catch those thieves. You</i></p>

<p>- размене информације које се односе на савете, забране, присуство/одсуство обавезе; - саопште савете, забране, присуство/одсуство обавезе користећи одговарајућа језичка средства; -разумеју и формулишу исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање.</p>	(слагања /неслагања).	<p><i>mustn't touch that switch. (Глаголи must и don't have to за изрицање присуства / одсуства обавезе, глагол mustn't за изрицање забране); <i>Wow! Sounds good! Oh, I see. Me, too. Shall we go? Oh, yes. That'll be great.</i></i></p>
--	-----------------------	---

Енглески језик-општи стандарди постигнућа на крају 5. разреда

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ	
<p>Introduction</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору. ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење. ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме. ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p>
		<p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.). ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе. ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе. ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.). ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе. ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства. ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.</p>

		<p>ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења.</p> <p>ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.</p> <p>ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, конвенције)</p>

<p>My life</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења.</p> <p>ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.</p> <p>ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p>
-----------------------	--------------------------------	---

		<p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику. ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински.</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације спорјих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2-3) упутстава која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћених визуелним елементима.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.11. Разуме смисао једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично значење.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p>

		<p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину. ПСТ.2.1.15. Поставља и</p>
		<p>одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.</p> <p>ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама.</p> <p>ПСТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).</p> <p>ПСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања који су непримерени/неприкладни у контексту циљних култура.</p>

<p>The future</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења.</p> <p>ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.</p> <p>ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p>
--------------------------	--------------------------------	---

		<p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински.</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације спорјих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p>

		<p>ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.</p>
		<p>ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама. ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима. ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима. ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања. ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу. ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе. ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста. ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина). ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила. ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба. ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.). ПСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања који су непримерени/неприкладни у контексту циљних култура.</p>
Times and places	ОСНОВНИ НИВО	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору. ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење. ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме. ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике. ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p>

		<p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p>
--	--	---

		<p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневnoj употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и непопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења.</p> <p>ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.</p> <p>ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински.</p> <p>ПСТ.1.3.3. Познаје најзначајније историјске догађаје циљних култура.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p>

		ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о
--	--	--

		<p>блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно. савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање</p>
--	--	--

		<p>свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура.</p> <p>ПСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.</p>
Cities	ОСНОВНИ НИВО	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуге паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуге паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима. о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на</p>

		<p>страном језику. ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на</p>
		<p>страном језику. ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну). ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику. ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава. ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања. ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разветно и умереним темпом. ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике. ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама. ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2-3) упутстава која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћених визуелним елементима. ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама. ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима. ПСТ.2.1.11. Разуме смисао једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично значење. ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину. ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства. ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање. ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје</p>

		<p>кратко објашњење. ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама. ПСТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве. ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p>
--	--	--

		<p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).</p> <p>ПСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања који су непримерени/неприкладни у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински.</p> <p>ПСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура.</p> <p>ПСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.</p>
--	--	--

Experiences	ОСНОВНИ НИВО	ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору. ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење. ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме. ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике. ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр.
--------------------	-------------------------	--

		<p>писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења.</p> <p>ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.</p> <p>ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p>
--	--	--

		<p>ПСТ.1.3.3. Познаје најзначајније историјске догађаје циљних култура.</p> <p>ПСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање.</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2-3) упутстава која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћених визуелним елементима.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.11. Разуме смисао једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично значење.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама.</p> <p>ПСТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања.</p>
		<p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p>

		<p>ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).</p> <p>географске одлике и сл.) где се користи страни језик.</p> <p>ПСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура.</p> <p>ПСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.</p>
<p>What's up?</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка</p>

		<p>средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења.</p> <p>ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински.</p> <p>ПСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења циљних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање.</p>
	СРЕДЊИ	ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и

	НИВО	интересовања. ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о
--	-------------	---

		<p>блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2-3) упутстава која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћених визуелним елементима.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.</p> <p>ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања.</p> <p>ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска</p>
--	--	---

		<p>ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).</p> <p>ПСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински.</p> <p>ПСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик.</p>
--	--	---

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета енглески језик

рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.

Начин остваривања програма:

-**методе рада:** Комбиновани метод рада (демонстративни, монолошки, дијалогски, рад на тексту, практичан рад, игровне активности), интерактивни

-**облик рада:** Комбиновани облик рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и рад у групи

Активности:

Наставника: организује наставу, реализује наставу, мотивише ученика, прати постигнућа ученика, сугерише одговоре, подстиче, дискутује, мотивише, вреднује рад, објашњава, показује, настоји да ученици стекну и задрже добре навике у изговору, слуша и прати излагања ученика

Ученика: понављају, посматрају, уочавају, наводе и употребљавају речи, препознају, изражајно читају и казују, учествује у активностима на часу, пишу и читају запажају значајне појединости

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: иницијални, полугодишњи и завршни тест, свакодневно праћење ученика на часовима, повремени провере на крају часа путем усмених или кратких писмених одговора, провера знања путем контролних вежби и тестова праћење реализације домаћих и писмених задатака.

Корелација са другим предметима:

Увод: српски језик (садашња времена);

српски језик (прошло време), биологија (животињски свет), географија (живот у другим земљама);

ТиИО (саобраћај и транспорт), географија (свемир, сунчев систем);

српски језик (прошла времена), географија (временске зоне, В. Британија

српски језик (неодређене заменице), географија (Лондон, Нјујорк);

историја (биографије познатих личности Британије), музичка култура (музика и инструменти);

биологија (повреде, болести, третман).

Литература: Over the Moon 6, Едука

Школски програм за други циклус основног образовања и васпитања

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Седми	2	72

Циљ наставе и учења старног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, према сопственом језику и културном наслеђу.

Циљ наставе је и да сви ученици стекну базичну језичку писменост и да напредују ка реализацији образовних стандарда постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развијају мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, овладају комуникативним вештинама.

Задаци

- приближи ученицима идеју о постојању других језика као средстава комуникације;
- развије позитивна осећања према језику који учи;
- подстакне потребу за учењем страних језика;
- подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика;
- олакша разумевање других и различитих култура и традиција;
- стимулише машту, креативност и радозналост.
- стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама.
- ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика; ученик разуме и реагује на краћи усмени текст у вези са познатим темама
- ученик усмено изражава садржаје у вези са познатим темама, самостално или уз помоћ наставника
- ученик остварује комуникацију и са саговорницима размењује кратке информације у вези са познатим темама.
- препознаје основне принципе граматичке и социолингвистичке компетенције уочавајући значај личног залагања у процесу учења страног језика.
- разликује језик који учи од других језика;
- препознаје гласове (посебно оне којих нема у матерњем језику) у говорном ланцу, акценат, ритам и интонацију
- разуме вербални садржај уз помоћ облика невербалне комуникације;
- разуме кратке дијалоге, приче и песме о познатим темама, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа;
- разуме и реагује на одговарајући начин на кратке усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру, заповест, упутство итд.);
- развија способност и навику слушања са разумевањем.
- разговетно изговара гласове, научене речи и изразе, акценатује речи, поштује ритам и интонацију;
- даје основне информације о себи и свом окружењу, самостално и уз наставникову помоћ;
- описује кратким и једноставним језичким структурама себе и друге у познатим ситуацијама;
- именује ствари из непосредног окружења у вези са темама које се обрађују;

- репродукује, сам или у групи, кратке рецитације и бројалице и пева познате песмице
- реагује вербално и невербално на упутства и постављена питања о познатим темама;
- поставља једностана питања;
- изражава допадање и недопадање;
- учествује у игри и комуникацији на часу (у пару, у групи, итд.).
- препознаје шта је ново научио;
- препознаје, на елементарном нивоу, гласовну структуру језика који учи и уочава разлику у односу на матерњи језик;
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости);
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима

Посебни стандарди

Разумевање говора

Ученик разуме и реагује на краћи или дужи усмени текст у вези са темама са којима је упознат.

Разуме и одговара кратко или пуним реченицама на постављена питања из текстова или у корелацији.

Усмено изражавање

Ученик усмено изражава садржаје у вези са познатим и са обрађеним темама, краћим реченицама или препричавањем, самостално или уз помоћ наставника.

Интеракција

Ученик остварује комуникацију и са саговорницима размењује информације у вези са познатим темама.

Знања о језику

Препознаје основне принципе граматичке и социолингвистичке компетенције уочавајући значај личног залагања у процесу учења страног језика.

Задаци на нивоу језичких вештина

Разумевање говора

Ученик треба да:

- препознаје гласове (посебно оне којих нема у матерњем језику) и речи као и фразе у говорном ланцу, акценат, ритам и интонацију;
- разуме вербални садржај уз или без помоћи облика невербалне комуникације;
- разуме кратке или дуге дијалоге, приче и песме о понуђеним темама, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа;
- разуме и реагује на одговарајући начин на кратке или комплексније усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу и у животу;
- развија способност и навику слушања са разумевањем;
- разуме тонски запис у деловима или у целини и решава дате задатке.

Усмено изражавање

Ученик треба да:

- разговетно изговара гласове, научене речи и изразе, акцентује речи, поштује ритам и интонацију;
- даје информације о себи и свом окружењу, самостално и уз наставникову помоћ;
- описује кратким и једноставним односно сложеним језичким структурама себе и друге у познатим ситуацијама;
- именује и описује познате или научене појмове а у вези са темама које се обрађују;
- препричава у кратким цртама или опширније обрађене текстове, води дијалог са наставником на задату тему која је везана за дате теме;
- Употребљава научене граматичке структуре, одговара и поставља питања у датом времену;
- учествује у дискусији у-у или н-у у већој или мањој мери.

Интеракција

Ученик треба да:

- реагује вербално и невербално на упутства и постављена питања о познатим темама;
- поставља једноставна или сложена питања;
- изражава допадање и недопадање, слагање и неслагање, разне видове осећања;
- учествује у игри и комуникацији на часу (у пару, у групи, итд.) ;
- заједно решава дате задатке са ученицима у групи или пару.

Знања о језику

- препознаје шта је ново научио;
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости);
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима.

Међупредметна комуникација

- препознаје термине из других предмета;
- повезује знања из различитих области и усмено или у писаној форми их артикулише;
- слободно у кратким цртама или опширно дискутује на теме из других наставних области.

Културне разлике

- уочава и прихвата културолошке разлике што у језику што међ народима;
- уме да изрази схватање датих разлика усмено или у писаној форми;
- увиђа различитост као богатство култура целог света.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРЕДМЕТА: да ученици усвоје језик који се користи приликом разговора на наведене теме, уз употребу одговарајућег облика садашњег, прошлог и будућег времена; да науче да читајући или слушајући текст издвоје тражену информацију; да вежбају рад у групи, и у пару, кроз размену идеја у оквиру пројеката и науче да процењују свој напредак.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученици ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> - разумеју једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис радњи, стања и збивања; - опишу и упореде радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - опишу радње користећи неколико везаних исказа; - разумеју једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагују на њих; - изражавају мишљење, слагање/неслагање и дају кратко образложење; - разумеју једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагују на њих; - размене једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; - саопште шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; - разумеју једноставније предлоге и позиве на заједничке активности и одговоре на њих уз одговарајуће образложење; - упуте предлоге и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затраже и пруже додатне информације у вези са предлозима и позивима на заједничке активности; - разумеју сличности и разлике у школским и ваншколским активностима у ВБ и код нас. 	<p>Introduction</p> <p>Описивање радњи у садашњости; описивање радњи, стања и збивања; изражавање мишљења; исказивање жеља, интересовања и осећања; описивање будућих радњи (планова, намера, предвиђања); изношење предлога и упућивање позива за учешће у заједничкој активности и реаговање на њих.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре - <i>Rupert doesn't normally go to school on Saturdays. He usually plays football. He isn't playing football today. He's going to school with all his friends. What do you usually do at this time? What are you doing today? I think fundraising is a great idea because we all want to help our friends in Kenya. What does Ethan want to do when he's older? He wants to...</i> (Present Simple за изражавање сталних радњи + state verbs, Present Continuous за изражавање тренутних радњи) <i>John is using his father's computer while his own computer is broken. Her bus arrives at 8:15 tomorrow morning.</i> (Present Continuous за описивање привремених радњи, Present Simple за изражавање будућности, подаци из реда вожње) <i>What are you going to do for your work experience? I'm going to work in a newspaper office. Are you going to get the bus? Yes. I'll come with you. I think it will be good fun.</i> (Will, Going to за изражавање планова, намера и предвиђања); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>
<p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји, способности и обавезе у прошлости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о догађајима, способностима и обавезама 	<p>Past and present</p> <p>Описивање радњи у прошлости; давање информација о себи и другима; описивање</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре - <i>One day, they were walking along the path when they saw something in the ice. They stopped and looked at it. They were looking at a man from the Stone Age. He was about 1.6 meters tall, had blue eyes and long dark hair. He was carrying some wooden tools. He was wearing a waterproof cloak and leather boots. I used to wear</i></p>

<p>у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа догађај из</p>	<p>бића, предмета, места, појава, радњи, стања и</p>	<p><i>cotton tops, but now I wear woollen jumpers because ... (Past Simple, Past Continuous, used to) What a great match! What a</i></p>
<p>прошлости; - опишу неки историјски догађај, историјску личност и слично; - размене једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разумеју уобичајене молбе и захтеве и реагују на њих; - упуте уобичајене молбе и захтеве; - разумеју једноставније исказе који се односе на дозволе и реагују на њих; - размене једноставније информације које се односе на дозволе.</p>	<p>збивања; изражавање мишљења; изражавање молби, захтева и захвалности; изрицање дозвола.</p>	<p><i>silly mistake! What wonderful weather! (узвици) Lily could go swimming because she didn't have to revise for her test. I couldn't answer all the questions. I had to study in the car. Excuse me. A: Can I try these trousers on, please? B: Yes. A: Thanks. B: How are they? A: They aren't big enough. They're too small. B: Do they fit you OK? (Could, Had to; too и enough); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</i></p>

<p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују искуства и догађаји у прошлости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима и догађајима у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа искуства и догађаје из прошлости; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - захвале и извине се користећи мање сложена језичка средства; - разумеју и примењују правила учтиве комуникације са одраслима; - уоче сличности и разлике у навикама читања младих у ВБ и код нас. 	<p>Fame and fortune</p> <p>Описивање искустава, догађаја и радњи из прошлости; описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; изражавање извињења и захвалности.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре – <i>Have you ever done anything dangerous? You've probably never heard of Rick. A lot of stunt doubles have died. I've just come out of hospital myself. Angela has fallen off bridges, high buildings and motorbikes. She fell through a glass table in 2002. I've been here for five hours, but nobody has come yet. I haven't seen her since then.</i> (Present Perfect - све употребе и упоредно са The Past Simple Tense) <i>My friends' pets; children's books; Tim and Sam's uncle; The scooter is mine; Yes, they're hers</i> (присвојни облици) <i>Good-looking Mason was a teacher. It's dangerous when you are famous.</i> (творба речи: именица – придев) <i>It isn't very good, is it? You've done some of it, haven't you? You can do it, can't you?</i> (Question tags – сви облици) <i>You wanted to see me Mr Hunt. I'm sorry I'm late. That's no excuse. Yes, sir!</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>
<p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис 	<p>Health and safety</p> <p>Описивање бића,</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре – <i>Young people who don't look after their bodies will have problems. Shoes that don't fit properly are bad for your feet. Junk</i></p>

<p>особа, предмета, места и појава;</p> <ul style="list-style-type: none"> - опишу и упореде жива бића, предмете, места и појаве користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније предлоге и савете и одговоре на њих; - упуте предлоге и савете користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затраже и пруже додатне информације у вези са предлозима и саветима; - разумеју и изразе претпоставке; - разумеју једноставније исказе који се односе на количину; - размене информације у вези са количином; - разумеју уобичајене изразе у вези са жељама и осећањима и реагују на њих; - изразе жеље и осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју исказе којима се изражава слагање или неслагање и реагују на њих; - изразе слагање и неслагање једноставнијим језичким средствима; - опишу популарне спортове у ВБ. 	<p>предмета, места и појава; изношење предлога и савета; изражавање претпоставки; изражавање количине; исказивање жеља и осећања; изражавање слагања и неслагања.</p>	<p><i>food is food which is not good for you. (Relative clauses) Don't spend all your time in front of the TV. Walk instead of taking the bus. Somebody might steal the bag which you've left on your seat. You shouldn't put things on the stairs. You might trip over them. You should wear a helmet when you ride a bike. You might fall off. It's swollen/itchy/sore... You should... (Императив; модални глаголи might и should за изражавање претпоставки и савета) The children smiled and played together happily. My cousin did very well in his swimming competition – he came first. gently, beautifully, happily, fast, hard, well (прилози за начин) I'm really tired. So am I. I can't go. Neither can I. (so, neither за изражавање слагања и неслагања); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</i></p>
--	---	--

<p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји и радње у садашњости и прошлости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о догађајима и радњама у садашњости и прошлости; - опишу догађаје и радње у садашњости и прошлости користећи неколико везаних исказа; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа и појава; - опишу жива бића и појаве користећи једноставнија језичка средства; - разумеју молбе, наредбе и савете и реагују на њих; - изразе своје и пренесу туђе молбе, наредбе и савете; - разумеју и опишу легенде и историјске личности и догађаје везане за циљну културу. 	<p>Heroes + Reported requests, commands and advice</p> <p>Описивање радњи у садашњости и прошлости; описивање бића и појава; исказивање и преношење молби, наредби и савета.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре – <i>The armies started fighting early in the morning. He couldn't imagine throwing it away. Sir Bedivere promised to do it. He decided to keep it. (verb + -ing or infinitive); There are two people looking at our house. I can see him opening the window. I can hear someone coming to the front door. (Конструкције verb+-ing; There's someone/something+-ing, can see/hear someone /something+-ing) We had a very boring holiday. We were bored to death. (Придеви на –ed и –ing) You're a real pessimist/realist/natural optimist. John hasn't eaten all day. He must be hungry. Maria can't be in the orchestra. She doesn't play a musical instrument. Could you give me a lift to the town, please? Certainly. (Модални глагол could за изражавање учтивих молби) He asked me to give him a lift to the town. The teacher told us to stop talking. She suggested that I should sleep more. The doctor advised her to rest. She asked for an apple. (Индириктни говор - молбе, наредбе и савети); текстове и дијалоге који се односе на тему и</i></p>
---	--	--

		интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).
<p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на описивање радњи, стања и појава у садашњости, прошлости и будућности; - опишу у неколико везаних исказа стања и појаве у садашњости, прошлости и будућности; - разумеју уобичајене изразе који се односе на осећања; - изразе осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју и опишу основне одлике регија и животне услове у државама циљне културе. 	<p>Our environment</p> <p>Описивање догађаја, стања и појава у садашњости, прошлости и будућности; изражавање осећања и расположења.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре - <i>Thousands of articles are written about climate change. The event will be watched by millions of people. The real professor has been kidnapped. They were arrested last night. Dogs were sent into the den. How do you feel? I'm really nervous. I'm starving. Oh, my legs feel like jelly. I'm in real trouble now. What shall I do? (Passive voice – different tenses);</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>

<p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагују на њих; - размене једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; - разумеју једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета, бића и места у простору и правац кретања и одговоре на њих; - затраже и разумеју обавештења о положају предмета, бића и места у простору и правцу кретања; - опишу правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју и следе једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - пруже једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - разумеју сличности и разлике у начину провођења слободног времена у ВБ и код нас. 	<p>Relationships + Second Conditional + Comparison of adverbs</p> <p>Описивање будућих радњи; исказивање просторних односа; давање информација о себи и другима; разумевање и давање упутстава.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре - <i>If you climb on my back, I'll carry you. If I run away, the lion will catch me. If you don't look after your mobile, someone will steal it. (First Conditional) If I were you, I would go to bed earlier. If I had money, I would buy a new car. If I won the lottery, I would give all the money to charity. (Second Conditional) As soon as I finish these emails, I'll go to the travel agency. We'll finish all our work before we leave. After we check in, I'll have a game of golf. (Future time clauses) The dog sleeps quietly. He was running happily. She is speaking fantastically. She swims well. She greeted me most politely of all. He speaks English more fluently now than last year. (Творба и поређење прилога);</i> текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>
---	--	--

Енглески језик-општи стандарди постигнућа на крају 7. разреда

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ
-------------	-----------

<p>1. Introduction</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.</p> <p>ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура</p>
-------------------------------	--------------------------------	---

		<p>у оквиру наученог репертоара језичких средстава.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p>
--	--	--

	СРЕДЊИ НИВО	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.</p> <p>ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p>
--	--------------------	--

		<p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.). личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.</p>
--	--	--

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања.</p> <p>ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме, уз одговарајућу визуелну подршку.</p> <p>ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.3.1.10. На основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција.</p> <p>ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења.</p> <p>ПСТ.3.1.15. Разуме и може да издвоји потребне информације из табела, графикана, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.16. Течно и са лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност.</p> <p>ПСТ.3.1.17. Учествује у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање.</p> <p>ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.</p> <p>ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима.</p> <p>ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу.</p> <p>ПСТ.3.1.21. Описује и тумачи податке из табела, графикана, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота).</p> <p>ПСТ.3.1.25. Прецизно описује искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду</p>
--	--------------------------	---

		<p>дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.28. Описује и тумачи податке из табела, графикана, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.30. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.31. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама.</p> <p>ПСТ.3.1.32. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег лица.</p> <p>ПСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила или уз мање неправилности које не угрожавају разумевање поруке коју жели да саопшти.</p> <p>ПСТ.3.2.2. Записује речи и изразе уз минималне ортографске неправилности које не ремете разумевање датог записа; познаје и примењује фреквентна правописна правила.</p> <p>ПСТ.3.2.3. Познаје и користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.</p> <p>ПСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.</p> <p>ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.</p> <p>ПСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања).</p> <p>ПСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас.</p>
--	--	---

2. Past and present	ОСНОВНИ НИВО	ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору. ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење. ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме. ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике. ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).
----------------------------	-------------------------	--

		<p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења.</p> <p>ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.</p> <p>ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински.</p> <p>ПСТ.1.3.3. Познаје најзначајније историјске догађаје циљних култура.</p> <p>ПСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање.</p>
--	--	--

		ПСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења циљних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање
--	--	--

	СРЕДЊИ НИВО	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p>
--	--------------------	--

		<p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).</p> <p>ПСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања који су непримерени/неприкладни у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама.</p> <p>ПСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура.</p> <p>ПСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.</p>
--	--	---

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања.</p> <p>ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме, уз одговарајућу визуелну подршку.</p> <p>ПСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и може да издвоји главне информације из аутентичних подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама (нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, спотова) које слуша/гледа у смисленим целинама.</p> <p>ПСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и већину фраза и израза сложенијих разговетних текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и главне информације различитих врста текстова са интернета или других писаних медија који су у складу са узрастом и интересовањима ученика.</p> <p>ПСТ.3.1.9. Разуме главне идеје, поруке и специфичне информације адаптираних верзија белетристике за младе.</p> <p>ПСТ.3.1.10. На основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција.</p> <p>ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења.</p>
--	---------------------------------	---

		<p>ПСТ.3.1.12. Разуме општи смисао и већину фраза и израза у текстовима из савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.14. Проналази потребне информације у речницима, енциклопедијама, брошурама и на интернет страницама.</p> <p>ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност.</p> <p>ПСТ.3.1.17. Учествује у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање.</p> <p>ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.</p> <p>ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима.</p> <p>ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу.</p> <p>ПСТ.3.1.21. Описује и тумачи податке из табела, графикона, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.23. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота).</p> <p>ПСТ.3.1.25. Прецизно описује искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику.</p> <p>ПСТ.3.1.26. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.27. Резимира/парафразира одслушан или прочитан текст, ослањајући се минимално на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.28. Описује и тумачи податке из табела, графикона, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.30. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.31. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама.</p> <p>ПСТ.3.1.32. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. Добијене од трећег лица.</p> <p>ПСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила или уз мање неправилности које не угрожавају разумевање поруке коју жели да саопшти.</p>
--	--	---

		<p>ПСТ.3.2.2. Записује речи и изразе уз минималне ортографске неправилности које не ремете разумевање датог записа; познаје и примењује фреквентна правописна правила.</p> <p>ПСТ.3.2.3. Познаје и користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.</p> <p>ПСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.</p> <p>ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.</p> <p>ПСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања).</p> <p>ПСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас.</p> <p>ПСТ.3.3.8. Препознаје повезаност најважнијих појава из историје циљних култура и опште историје.</p> <p>ПСТ.3.3.9. Препознаје утицај неколико најзначајнијих личности и дела из друштвене и уметничке историје циљних култура у свету, које доводи у везу са друштвеним и уметничким појавама из наше историје и обрнуто.</p>
--	--	--

<p>3. Fame and fortune</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору. ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење. ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме. ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.). ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе. ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе. ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.). ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе. ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места,</p>
-----------------------------------	--------------------------------	---

		<p>уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.</p> <p>ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p>
--	--	--

	СРЕДЊИ НИВО	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени</p>
--	--------------------	---

		<p>предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.</p> <p>ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.). географске одлике и сл.) где се користи страни језик.</p>
--	--	--

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања.</p> <p>ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника, уколико се говори разветно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме, уз одговарајућу визуелну подршку.</p> <p>ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.3.1.10. На основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција.</p> <p>ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења.</p>
--	---------------------------------	--

		<p>ПСТ.3.1.13. Разуме смисао једноставних рекламних порука.</p> <p>ПСТ.3.1.15. Разуме и може да издвоји потребне информације из табела, графикана, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност.</p> <p>ПСТ.3.1.17. Учествује у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање.</p> <p>ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.</p> <p>ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима.</p> <p>ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу.</p> <p>ПСТ.3.1.21. Описује и тумачи податке из табела, графикана, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота).</p> <p>ПСТ.3.1.25. Прецизно описује искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику.</p> <p>ПСТ.3.1.28. Описује и тумачи податке из табела, графикана, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.30. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.31. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама.</p> <p>ПСТ.3.1.32. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. Добијене од трећег лица.</p> <p>ПСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила или уз мање неправилности које не угрожавају разумевање поруке коју жели да саопшти.</p> <p>ПСТ.3.2.2. Записује речи и изразе уз минималне ортографске неправилности које не ремете разумевање датог записа; познаје и примењује фреквентна правописна правила.</p> <p>ПСТ.3.2.3. Познаје и користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.</p> <p>ПСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.</p>
--	--	--

		<p>ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.</p> <p>ПСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања).</p> <p>ПСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас.</p>
--	--	--

<p>4. Health and safety</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).</p>
------------------------------------	--------------------------------	--

		<p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p>
--	--	---

	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације спорјих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p>
--	---------------------------	--

		<p>ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.</p> <p>ПСТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).</p> <p>ПСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања који су непримерени/неприкладни у контексту циљних култура.</p>
--	--	---

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања.</p> <p>ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме, уз одговарајућу визуелну подршку.</p> <p>ПСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и може да издвоји главне информације из аутентичних подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама (нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, спотова) које слуша/гледа у смисленим целинама.</p> <p>ПСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и већину фраза и израза сложенијих разговетних текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.3.1.7. Разуме упутства која се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и</p>
--	---------------------------------	---

		<p>уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.).</p> <p>ПСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и главне информације различитих врста текстова са интернета или других писаних медија који су у складу са узрастом и интересовањима ученика.</p> <p>ПСТ.3.1.9. Разуме главне идеје, поруке и специфичне информације адаптираних верзија белетристике за младе.</p> <p>ПСТ.3.1.10. На основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција.</p> <p>ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења.</p> <p>ПСТ.3.1.12. Разуме општи смисао и већину фраза и израза у текстовима из савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.14. Проналази потребне информације у речницима, енциклопедијама, брошурама и на интернет страницама.</p> <p>ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност.</p> <p>ПСТ.3.1.17. Учествује у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање.</p> <p>ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.</p> <p>ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима.</p> <p>ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу.</p> <p>ПСТ.3.1.21. Описује и тумачи податке из табела, графикана, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.23. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота).</p> <p>ПСТ.3.1.25. Прецизно описује искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику.</p> <p>ПСТ.3.1.27. Резимира/парафразира одслушан или прочитан текст, ослањајући се минимално на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.28. Описује и тумачи податке из табела, графикана, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.30. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима.</p>
--	--	---

	<p>ПСТ.3.1.31. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама.</p> <p>ПСТ.3.1.32. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег лица.</p> <p>ПСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила или уз мање неправилности које не угрожавају разумевање поруке коју жели да саопшти.</p> <p>ПСТ.3.2.2. Записује речи и изразе уз минималне ортографске неправилности које не ремете разумевање датог записа; познаје и примењује фреквентна правописна правила.</p> <p>ПСТ.3.2.3. Познаје и користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.</p> <p>ПСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.</p> <p>ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.</p> <p>ПСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања).</p> <p>ПСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас.</p>
--	--

<p>5. Heroes</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору. ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење. ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме. ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике. ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.). ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе. ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе. ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко</p>
-------------------------	--------------------------------	--

		<p>је, одакле је, чиме се бави итд.). ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе. ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневной употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства. ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства. ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења. ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима. ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама. ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...) ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p>
--	--	--

		<p>ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.1.3.3. Познаје најзначајније историјске догађаје циљних култура.</p> <p>ПСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање.</p> <p>ПСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења циљних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких</p>

	<p>излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p>
--	--

		<p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).</p> <p>ПСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања који су непримерени/неприкладни у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.</p>
--	--	--

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања.</p> <p>ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника, уколико се говори разветно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме, уз одговарајућу визуелну подршку.</p> <p>ПСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и може да издвоји главне информације из аутентичних подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама (нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, спотова) које слуша/гледа у смисленим целинама.</p> <p>ПСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и већину фраза и израза сложенијих разветних текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.3.1.7. Разуме упутства која се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.).</p> <p>ПСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и главне информације различитих врста текстова са интернета или других писаних медија који су у складу са узрастом и интересовањима ученика.</p> <p>ПСТ.3.1.9. Разуме главне идеје, поруке и специфичне информације адаптираних верзија белетристике за младе.</p> <p>ПСТ.3.1.10. На основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција.</p> <p>ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења.</p> <p>ПСТ.3.1.12. Разуме општи смисао и већину фраза и израза у текстовима из савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.14. Проналази потребне информације у речницима, енциклопедијама, брошурама и на интернет страницама.</p> <p>ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност.</p> <p>ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто</p>
--	--------------------------	--

		<p>нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.</p> <p>ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима.</p> <p>ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу.</p> <p>ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.23. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота).</p> <p>ПСТ.3.1.25. Прецизно описује искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику.</p> <p>ПСТ.3.1.26. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.27. Резимира/парафразира одслушан или прочитан текст, ослањајући се минимално на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.30. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.31. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама.</p> <p>ПСТ.3.1.32. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег лица.</p> <p>ПСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила или уз мање неправилности које не угрожавају разумевање поруке коју жели да саопшти.</p> <p>ПСТ.3.2.2. Записује речи и изразе уз минималне ортографске неправилности које не ремете разумевање датог записа; познаје и примењује фреквентна правописна правила.</p> <p>ПСТ.3.2.3. Познаје и користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.</p> <p>ПСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.</p> <p>ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.</p> <p>ПСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања).</p>
--	--	--

		<p>ПСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању.</p> <p>ПСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас.</p> <p>ПСТ.3.3.9. Препознаје утицај неколико најзначајнијих личности и дела из друштвене и уметничке историје циљних култура у свету, које доводи у везу са друштвеним и уметничким појавама из наше историје и обрнуто.</p>
--	--	---

<p>6. Our environment</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.</p> <p>ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова</p>
----------------------------------	--------------------------------	---

		<p>опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински.</p>
--	--	--

	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства.</p>
--	---------------------------	---

		<p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.</p> <p>ПСТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке</p>
--	--	--

		<p>структуре и увежбану лексику.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).</p> <p>ПСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања који су непримерени/неприкладни у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински.</p> <p>ПСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик.</p> <p>ПСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања.</p> <p>ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више</p>

		<p>(са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме, уз одговарајућу визуелну подршку.</p> <p>ПСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и може да издвоји главне информације из аутентичних подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама (нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, спотова) које слуша/гледа у смисленим целинама.</p> <p>ПСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и већину фраза и израза сложенијих разговетних текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и главне информације различитих врста текстова са интернета или других писаних медија који су у складу са узрастом и интересовањима ученика.</p> <p>ПСТ.3.1.9. Разуме главне идеје, поруке и специфичне информације адаптираних верзија белетристике за младе.</p> <p>ПСТ.3.1.10. На основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција.</p> <p>ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења.</p> <p>ПСТ.3.1.12. Разуме општи смисао и већину фраза и израза у текстовима из савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.14. Проналази потребне информације у речницима, енциклопедијама, брошурама и на интернет страницама.</p> <p>ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност.</p> <p>ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима.</p> <p>ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу.</p> <p>ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.23. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота).</p> <p>ПСТ.3.1.25. Прецизно описује искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику.</p> <p>ПСТ.3.1.26. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.27. Резимира/парафразира одслушан или прочитан текст, ослањајући се минимално на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег</p>
--	--	---

		<p>усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.30. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.31. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама.</p> <p>ПСТ.3.1.32. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. Добијене од трећег лица.</p> <p>ПСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила или уз мање неправилности које не угрожавају разумевање поруке коју жели да саопшти.</p> <p>ПСТ.3.2.2. Записује речи и изразе уз минималне ортографске неправилности које не ремете разумевање датог записа; познаје и примењује фреквентна правописна правила.</p> <p>ПСТ.3.2.3. Познаје и користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.</p> <p>ПСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.</p> <p>ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.</p> <p>ПСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања).</p> <p>ПСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас.</p> <p>ПСТ.3.3.7. Познаје најтипичније представнике појединих екосистема света где се користи страни језик и доводи их у везу са одликама екосистема.</p>
--	--	---

7. Relationships	ОСНОВНИ НИВО	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p>
-------------------------	-------------------------	---

		<p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневной употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.</p> <p>ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p>
--	--	--

	СРЕДЊИ НИВО	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и</p>
--	--------------------	--

		<p>понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама.</p> <p>ПСТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p>
--	--	---

		<p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања који су непримерени/неприкладни у контексту циљних култура.</p>
--	--	---

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања.</p> <p>ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме, уз одговарајућу визуелну подршку.</p> <p>ПСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и може да издвоји главне информације из аутентичних подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама (нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, спотова) које слуша/гледа у смисленим целинама.</p> <p>ПСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и већину фраза и израза сложенијих разговетних текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и главне информације различитих врста текстова са интернета или других писаних медија који су у складу са узрастом и интересовањима ученика.</p> <p>ПСТ.3.1.9. Разуме главне идеје, поруке и специфичне информације адаптираних верзија белетристике за младе.</p> <p>ПСТ.3.1.10. На основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција.</p> <p>ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења.</p> <p>ПСТ.3.1.12. Разуме општи смисао и већину фраза и израза у текстовима из савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.14. Проналази потребне информације у речницима, енциклопедијама, брошурама и на интернет страницама.</p> <p>ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност.</p> <p>ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.</p> <p>ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима.</p> <p>ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу.</p> <p>ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.23. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме.</p>
--	--------------------------	--

		<p>ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота).</p> <p>ПСТ.3.1.26. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.27. Резимира/парафразира одслушан или прочитан текст, ослањајући се минимално на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.30. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.31. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама.</p> <p>ПСТ.3.1.32. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. Добијене од трећег лица.</p> <p>ПСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила или уз мање неправилности које не угрожавају разумевање поруке коју жели да саопшти.</p> <p>ПСТ.3.2.2. Записује речи и изразе уз минималне ортографске неправилности које не ремете разумевање датог записа; познаје и примењује фреквентна правописна правила.</p> <p>ПСТ.3.2.3. Познаје и користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.</p> <p>ПСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.</p> <p>ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.</p> <p>ПСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању.</p> <p>ПСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас.</p>
--	--	---

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета енглески језик

рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.

Начин остваривања програма:

-**методе рада:** Комбиновани метод рада (демонстративни, монолошки, дијалогски, рад на тексту, практичан рад, игровне активности), интерактивни

-**облик рада:** Комбиновани облик рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и рад у групи

Активности:

-**наставника:** организује наставу, реализује наставу, мотивише ученика, прати постигнућа ученика, сугерише одговоре, подстиче, дискутује, мотивише, вреднује рад, објашњава, показује, настоји да ученици стекну и задрже добре навике у изговору, слуша и прати излагања ученика

-**ученика:** понављају, посматрају, уочавају, наводе и употребљавају речи, препознају, изражајно читају и казују, учествује у активностима на часу, пишу и читају запажају значајне појединости

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: иницијални, полугодишњи и завршни тест, свакодневно праћење ученика на часовима, повремене провере на крају часа путем усмених или кратких писмених одговора, провера знања путем контролних вежби и тестова, праћење реализације домаћих и писмених задатака.

Корелација са другим предметима:

- српски језик (времена, улога придева, прилози),
- историја (текстови везани за историјске личности и догађаје),
- географија (текстови везани за географска подручја),
- грађанско васпитање (културолошке разлике између обичаја у Србији и широм света),
- музичка култура (песме из текстова),
- математика (бројеви),
- биологија (теме везане за животињски и биљни свет),
- ТиИО (теме актуелне за узраст у вези употребе компјутера, друштвених мрежа и паметних телефона).

Литература: Over the Moon 7, Едука

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
осми	2	68

Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика.

Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.

Посебни стандарди

Разумевање говора

Ученик разуме и реагује на краћи или дужи усмени текст у вези са темама са којима је упознат.
Разуме и одговара кратко или пуним реченицама на постављена питања из текстова или у корелацији.

Усмено изражавање

Ученик усмено изражава садржаје у вези са познатим и са обрађеним темама, краћим реченицама или препричавањем, самостално или уз помоћ наставника.

Интеракција

Ученик остварује комуникацију са саговорницима у групи или у пару и размењује информације у вези са познатим темама.

Знања о језику

Препознаје основне принципе граматичке и социолингвистичке компетенције уочавајући значај личног залагања у процесу учења страног језика.

Задаци на нивоу језичких вештина

Разумевање говора

Ученик треба да:

- препознаје речи као и фразе у говорном ланцу, акценат, ритам и интонацију;
- разуме вербални садржај уз или без помоћи облика невербалне комуникације;
- разуме кратке или дуге дијалоге, приче и песме о понуђеним темама, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа;
- разуме и реагује на одговарајући начин на кратке или комплексније усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу и у животу;
- развија способност и навику слушања са разумевањем;
- разуме тонски запис у деловима или у целини и решава дате задатке.

Усмено изражавање

Ученик треба да:

- разговетно изговара гласове, научене речи и изразе, акцентује речи, поштује ритам и интонацију;
- даје информације о себи и свом окружењу, самостално и уз наставникову помоћ;
- описује кратким и једноставним односно сложеним језичким структурама себе и друге у познатим ситуацијама;

- именује и описује познате или научене појмове а у вези са темама које се обрађују;
- препричава у кратким цртама или опширније обрађене текстове, води дијалог са наставником на задату тему која је везана за дате теме;
- Употребљава научене граматичке структуре, одговара и поставља питања у датом времену;
- учествује у дискусији у-у или н-у у већој или мањој мери.

Интеракција

Ученик треба да:

- реагује вербално и невербално на упутства и постављена питања о познатим темама;
- поставља једноставна или сложена питања;
- изражава допадање и недопадање, слагање и неслагање, разне видове осећања;
- учествује у игри и комуникацији на часу (у пару, у групи, итд.) ;
- заједно решава дате задатке са ученицима у групи или пару.

Знања о језику

- препознаје шта је ново научио;
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости);
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима.

Међупредметна комуникација

- препознаје термине из других предмета;
- повезује знања из различитих области и усмено или у писаној форми их артикулише;
- слободно у кратким цртама или опширно дискутује на теме из других наставних области.

Културне разлике

- уочава и прихвата културолошке разлике што у језику што међ народима;
- уме да изрази схватање датих разлика усмено или у писаној форми;
- увиђа различитост као богатство култура целог света.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРЕДМЕТА: да ученици усвоје језик који се користи приликом разговора на наведене теме, уз употребу одговарајућег облика садашњег, прошлог и будућег времена; да науче да читајући или слушајући текст издвоје тражену информацију; да вежбају рад у групи, и у пару, кроз размену идеја у оквиру пројеката и науче да процењују свој напредак.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученици ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему - разумеју једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе 	<p>1. Introduction</p> <p>Поздрављање и представљање себе и других и тражење/</p>	<p><i>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре</i></p> <p><i>- Mr Simons usually teaches us at this time, but he isn't teaching the lesson today. (Present Simple and Present Continuous); I like bacon and eggs, but I prefer my</i></p>

<p>на описивање радњи и ситуација у садашњости;</p> <ul style="list-style-type: none"> - размене неколико информација у низу које се односе на радње и ситуације у садашњости; - поштују правила учтиве комуникације - разумеју једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - размене једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; <p>разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања.</p>	<p>давање основних информација о себи и другима; описивање радњи у садашњости; описивање предмета и појава; описивање бића, предмета и места.</p>	<p><i>normal breakfast. (Stative verbs); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</i></p>
<p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање искустава, и догађаја у прошлости; - размене неколико информација у низу о искуствима, и догађајима у прошлости; - опишу искуства и догађаје из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; - разумеју једноставније текстове који се односе на описивање способности у садашњости; - саопште своје и туђе способности у садашњости; - размене неколико информација о способностима у садашњости; - опишу историјски догађај из циљне културе; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на осећања; - размене неколико повезаних информација у вези са осећањима; искажу и образложе осећања. 	<p>2. Problems</p> <p>Описивање искуства из прошлости; описивање способности у садашњости; описивање предмета и појава; изражавање осећања.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре</p> <p>- While Pete was looking out of the window, a car stopped outside the house. When they reached the house, Jake was waiting for them. (Past Simple and Past Continuous); I've never had a party at my house. It's been in the family since the 1930's. (Present Perfect); I've seen the two boys who were expelled, but they haven't done anything. (Present Perfect and Past Simple); I got a radio and a camera for birthday. The camera was great, but the radio was making a funny noise, so I asked my parents for the receipt and I took it back to the shop. (Articles); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>

<p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - повежу неколико исказа у краћи текст којим се описују бића, места и предмети и дају препоруке; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на будуће радње и предвиђања; - размене неколико исказа у вези са будућим радњама и предвиђањима; - саопште будуће радње и предвиђања; <p>разумеју једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и</p>	<p>3. The future</p> <p>Изражавање мишљења, планова и намера; изражавање могућности и хипотетичких ситуација.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре</p> <p>– According to this article we won't use money in the future. (will for predictions and spontaneous decisions); I'm going to train as a doctor. (going to for plans and intentions); What are you doing after school today? (Present Continuous for arrangements); If you put your ideas on your bedroom door, you will see them every</p>
--	--	--

<p>недопадања и реагују на њих;</p> <ul style="list-style-type: none"> - изразе допадање и недопадање уз једноставније образложење; - разумеју једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагују на њих; <p>изражавају мишљење, слагање/неслагање и дају кратко образложење.</p>		<p>day. (First Conditional); yesterday morning, last night, tomorrow, last weekend (Time expressions); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>
<p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање бића, предмета и места; - опишу догађаје из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; - размене неколико информација у низу о карактеристикама бића, предмета и места; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања избивања користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговоре на њих уз одговарајуће образложење; - разумеју једноставније текстове који се односе на исказивање могућности и хипотетичких ситуација; <p>размене неколико информација у низу о могућностима и хипотетичким ситуацијама.</p>	<p>4. Risks</p> <p>Описивање бића, предмета и места; описивање радњи у прошлости;</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре</p> <p>– Would you shave your head? - Yes, I would, My hair would grow again, wouldn't it? (would); If I had a tattoo, I'd have a little butterfly on my shoulder. My parents would go mad if I did anything like that. (Second conditional); The explosion would be so strong that it would cause earthquakes. (so... that); You might hurt yourself. (Reflexive pronouns); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>

<p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на осећања; - размене неколико повезаних информација у вези са осећањима; - искаже и образложе осећања; - разумеју једноставније текстове који се односе на могућности; - размене неколико информација које се односе на могућности; - разумеју једноставније текстове који се односе на способности, обавезе, предлоге и савете, и реагује на њих; - размене неколико информација које се односе на способности, обавезе, предлоге и савете; - разумеју једноставније исказе који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагују на њих; 	<p>5. Can I ask...?</p> <p>Изражавање осећања; исказивање могућности; изражавање способности, обавеза, предлога и савета; изрицање дозвола, забрана, упозорења, правила понашања и обавеза.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре</p> <p>– Can you play the guitar? Were you using the internet yesterday evening? (Questions forms); Duties will include sweeping the floor. Are you interested in acting? (Gerunds); Could you switch the TV on, please? (Separating phrasal verbs); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>
---	--	---

<p>размене једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту.</p>		
<p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће низове исказа који се односе на количине и цене; - размене информације у вези са количинама ценама; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на изражавање мишљења и давање препорука; - размене информације које се односе на изражавање мишљења и давање препорука; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на опис предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; <p>размене информације које се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања;</p> <ul style="list-style-type: none"> - повежу у неколико исказа у краћи текст којим се описују и пореде 	<p>6. Buying and selling</p> <p>Изражавање количина цена; изражавање мишљења; давање препорука; описивање места и појава.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре</p> <p>- Most of our food is imported. From the airport they are sent to a distribution centre, and from there they are taken by lorries to supermarkets. (Passive voice: present simple, past simple, present perfect); It said that half the food that's grown in the world won't be eaten. It will be thrown away. (future with will); The hotel must be rebuilt every year. (Modal verbs with the passive voice); The train to Glasgow leaves at platform six. (Prepositions); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>

бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања.		
<p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на опис појава и догађаја; - размене информације које се односе на опис појава и догађаја; - повежу неколико исказа у краћи текст којим се описују појаве и догађаји - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на прошлост; размене неколико информација у низу о догађајима у прошлости; - опишу догађаје из прошлости повезујући неколико краћих исказа усмислену целину; - разумеју једноставније текстове који се односе на изражавањемисљења, планова и намера; - саопште своја и туђа мишљења, планове и намере; - разумеју једноставније текстове који се односе на исказивањемогућности и хипотетичких ситуација; <p>размене неколико информација у низу о могућностима и хипотетичким ситуацијама.</p>	<p>7. Protest</p> <p>Описивање појава и догађаја; изражавање мишљења; описивање радњи у прошлости.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре</p> <p>- She says that he often smiles at her. (Reported speech); She says (that) she doesn't often see him at school because they aren't in the same class. Rosa told them that she wouldn't give up her seat. (say/ tell); He wants to know what time the film starts. She wants to know whether Mr Wade gave any homework today. (Indirect questions); текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>

Енглески језик-општи стандарди постигнућа на крају 8. разреда

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ	
	ОСНОВНИ НИВО	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама(нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико</p>

1. Introduction		<p>укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова(кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његовепотребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ПСТ.3.1.10. На основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција.</p> <p>ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења.</p> <p>ПСТ.3.1.15. Разуме и може да издвоји потребне информације из табела, графикона, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне</p>
		<p>навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност.</p> <p>ПСТ.3.1.17. Учествује у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање.</p> <p>ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама.</p>
		<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно</p>

<p>2. Problems</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>окружење. ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме. ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама(нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике. ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.). ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе. ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе. ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.). ПСТ.1.1.11. Уз дуге паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе. ПСТ.1.1.12. Уз дуге паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства. ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима(слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства. ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења. ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама. ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p>
		<p>ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита. ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама. ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику. ПСТ.1.2.1. Преознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје</p>

		<p>основне интонацијске схеме (нарочито упитну). ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику. ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ПСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински. ПСТ.1.3.3. Познаје најзначајније историјске догађаје циљних култура. ПСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање. ПСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења циљних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања. ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације спорјих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике. ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама. ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2-3) упутстава која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћених визуелним елементима. ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p>

		<p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.11. Разуме смисао једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично значење.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.</p> <p>ПСТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).</p> <p>ПСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања који су непримерени/неприкладни у контексту циљних култура.</p>
--	--	--

		<p>ПСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама.</p> <p>ПСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура.</p> <p>ПСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања.</p> <p>ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме, уз одговарајућу визуелну подршку.</p> <p>ПСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и може да издвоји главне информације из аутентичних подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама (нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, спотова) које слуша/гледа у смисленим целинама.</p> <p>ПСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и већину фраза и израза сложенијих разговетних текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.3.1.7. Разуме упутства која се односе на сналажење на јавним местима (нпр. Руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.).</p> <p>ПСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и главне информације различитих врста текстова са интернета или других писаних медија који су у складу са узрастом и интересовањима ученика.</p> <p>ПСТ.3.1.9. Разуме главне идеје, поруке и специфичне информације адаптираних верзија белетристике за младе.</p> <p>ПСТ.3.1.10. На основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција.</p> <p>ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења.</p> <p>ПСТ.3.1.12. Разуме општи смисао и већину фраза и израза у текстовима из савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.13. Разуме смисао једноставних рекламних порука.</p> <p>ПСТ.3.1.14. Проналази потребне информације у речницима, енциклопедијама, брошурама и на интернет страницама.</p> <p>ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност.</p> <p>ПСТ.3.1.17. Учествује у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање.</p>

		ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто
--	--	--

		<p>воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.</p> <p>ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима.</p> <p>ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу.</p> <p>ПСТ.3.1.21. Описује и тумачи податке из табела, графикона, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.23. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота).</p> <p>ПСТ.3.1.25. Прецизно описује искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику.</p> <p>ПСТ.3.1.26. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.27. Резимира/парафразира одслушан или прочитан текст, ослањајући се минимално на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.28. Описује и тумачи податке из табела, графикона, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.30. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.31. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама.</p> <p>ПСТ.3.1.32. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег лица.</p> <p>ПСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила или уз мање неправилности које не угрожавају разумевање поруке коју жели да саопшти.</p> <p>ПСТ.3.2.2. Записује речи и изразе уз минималне ортографске неправилности које не ремете разумевање датог записа; познаје и примењује фреквентна правописна правила.</p> <p>ПСТ.3.2.3. Познаје и користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.</p> <p>ПСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.</p> <p>ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.</p> <p>ПСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин</p>
--	--	---

		<p>обраћања и поздрављања).</p> <p>ПСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању.</p> <p>ПСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас.</p> <p>ПСТ.3.3.8. Препознаје повезаност најважнијих појава из историје циљних култура и опште историје.</p> <p>ПСТ.3.3.9. Препознаје утицај неколико најзначајнијих личности и дела из друштвене и уметничке историје циљних култура у свету, које доводи у везу са друштвеним и уметничким појавама из наше историје и обрнуто.</p>
--	--	---

<p>3. The future</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима(слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења.</p> <p>ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.</p> <p>ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.</p>
-----------------------------	--------------------------------	---

		<p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински.</p>
--	--	--

	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације спорјих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p>
--	-------------------------------	--

		<p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).</p> <p>ПСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања који су непримерени/неприкладни у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама.</p>
--	--	--

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања.</p> <p>ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме, уз одговарајућу визуелну подршку.</p> <p>ПСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и може да издвоји главне информације из аутентичних подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама (нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, спотова) које слуша/гледа у смисленим целинама.</p> <p>ПСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и већину фраза и израза сложенијих разговетних текстова савремене</p>
--	---------------------------------	---

		<p>музике.</p> <p>ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.3.1.7. Разуме упутства која се односе на сналажење на јавним местима (нпр. Руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.).</p> <p>ПСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и главне информације различитих врста текстова са интернета или других писаних медија који су у складу са узрастом и интересовањима ученика.</p> <p>ПСТ.3.1.9. Разуме главне идеје, поруке и специфичне информације адаптираних верзија белетристике за младе.</p> <p>ПСТ.3.1.10. На основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција.</p> <p>ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења.</p> <p>ПСТ.3.1.12. Разуме општи смисао и већину фраза и израза у текстовима из савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.14. Проналази потребне информације у речницима, енциклопедијама, брошурама и на интернет страницама.</p> <p>ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност.</p> <p>ПСТ.3.1.17. Учествује у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање.</p> <p>ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.</p> <p>ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима.</p> <p>ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу.</p> <p>ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.23. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота).</p> <p>ПСТ.3.1.26. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.27. Резимира/парафразира одслушан или прочитан текст, ослањајући се минимално на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.30. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и</p>
--	--	--

		<p>интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила или уз мање неправилности које не угрожавају разумевање поруке коју жели да саопшти.</p> <p>ПСТ.3.2.2. Записује речи и изразе уз минималне ортографске неправилности које не ремете разумевање датог записа; познаје и примењује фреквентна правописна правила.</p> <p>ПСТ.3.2.3. Познаје и користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.</p> <p>ПСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.</p> <p>ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.</p> <p>ПСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања).</p> <p>ПСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура историје.</p>
<p>4. Risks</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом</p>

		<p>непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе. ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби,</p>
		<p>места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства. ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства. ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама. ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима. ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама. ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...) ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику. ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну). ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику. ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава. ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ПСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања. ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разветно и умереним темпом. ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разветно. ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.</p>

		<p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p>
--	--	---

		<p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.11. Разуме смисао једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично значење.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.</p> <p>ПСТ.2.1.17. Размењује основне информације о плановима и обавезама. СТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).</p> <p>ПСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања који су непримерени/неприкладни у контексту</p>
--	--	--

		циљних култура.
--	--	-----------------

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања.</p> <p>ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме, уз одговарајућу визуелну подршку.</p> <p>ПСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и може да издвоји главне информације из аутентичних подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама (нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, спотова) које слуша/гледа у смисленим целинама.</p> <p>ПСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и већину фраза и израза сложенијих разговетних текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.3.1.7. Разуме упутства која се односе на сналажење на јавним местима (нпр. Руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.).</p> <p>ПСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и главне информације различитих врста текстова са интернета или других писаних медија који су у складу са узрастом и интересовањима ученика.</p> <p>ПСТ.3.1.9. Разуме главне идеје, поруке и специфичне информације адаптираних верзија белетристике за младе.</p> <p>ПСТ.3.1.10. На основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција.</p> <p>ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења.</p> <p>ПСТ.3.1.12. Разуме општи смисао и већину фраза и израза у текстовима из савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.14. Проналази потребне информације у речницима, енциклопедијама, брошурама и на интернет страницама.</p> <p>ПСТ.3.1.15. Разуме и може да издвоји потребне информације из табела, графикона,</p> <p>ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност.</p> <p>ПСТ.3.1.17. Учествује у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање.</p> <p>ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.</p> <p>ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима.</p> <p>ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу.</p> <p>ПСТ.3.1.21. Описује и тумачи податке из табела, графикона, информатора и сл.</p>
--	--------------------------	--

		<p>ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.23. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота).</p> <p>ПСТ.3.1.25. Прецизно описује искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику.</p> <p>ПСТ.3.1.27. Резимира/парафразира одслушан или прочитан текст, ослањајући се минимално на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.28. Описује и тумачи податке из табела, графикона, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.30. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.31. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама.</p> <p>ПСТ.3.1.32. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. Добијене од трећег лица.</p> <p>ПСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила или уз мање неправилности које не угрожавају разумевање поруке коју жели да саопшти.</p> <p>ПСТ.3.2.2. Записује речи и изразе уз минималне ортографске неправилности које не ремете разумевање датог записа; познаје и примењује фреквентна правописна правила.</p> <p>ПСТ.3.2.3. Познаје и користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.</p> <p>ПСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.</p> <p>ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.</p> <p>ПСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања).</p> <p>ПСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас.</p>
--	--	---

<p>5. Can I ask...?</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења.</p> <p>ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.</p> <p>ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p>
--------------------------------	--------------------------------	---

		<p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p>
--	--	---

	СРЕДЊИ НИВО	<p>ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.</p> <p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације спорјих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2-3) упутстава која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћених визуелним елементима.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.11. Разуме смисао једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично значење.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама,</p>
--	------------------------	--

		<p>интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p> <p>ПСТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p> <p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).</p> <p>ПСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања који су непримерени/неприкладни у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама.</p> <p>ПСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.</p>
--	--	---

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања.</p> <p>ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме, уз одговарајућу визуелну подршку.</p> <p>ПСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и може да издвоји главне информације из аутентичних подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама (нпр.</p>
--	--------------------------	---

		<p>репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, спотова) које слуша/гледа у смисленим целинама.</p> <p>ПСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и већину фраза и израза сложенијих развојних текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.3.1.7. Разуме упутства која се односе на сналажење на јавним местима (нпр. Руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.).</p> <p>ПСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и главне информације различитих врста текстова са интернета или других писаних медија који су у складу са узрастом и интересовањима ученика.</p> <p>ПСТ.3.1.9. Разуме главне идеје, поруке и специфичне информације адаптираних верзија белетристике за младе.</p> <p>ПСТ.3.1.10. На основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција.</p> <p>ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења.</p> <p>ПСТ.3.1.12. Разуме општи смисао и већину фраза и израза у текстовима из савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.13. Разуме смисао једноставних рекламних порука.</p> <p>ПСТ.3.1.14. Проналази потребне информације у речницима, енциклопедијама, брошурама и на интернет страницама.</p> <p>ПСТ.3.1.15. Разуме и може да издвоји потребне информације из табела, графикона, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност.</p> <p>ПСТ.3.1.17. Учествује у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање.</p> <p>ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.</p> <p>ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима.</p> <p>ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу.</p> <p>ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.23. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасто релевантне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасто релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота).</p> <p>ПСТ.3.1.25. Прецизно описује искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду</p>
--	--	--

		<p>дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику.</p> <p>ПСТ.3.1.26. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.27. Резимира/парафразира одслушан или прочитан текст, ослањајући се минимално на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.28. Описује и тумачи податке из табела, графикона, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.30. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.31. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама.</p> <p>ПСТ.3.1.32. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег лица.</p> <p>ПСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила или уз мање неправилности које не угрожавају разумевање поруке коју жели да саопшти.</p> <p>ПСТ.3.2.2. Записује речи и изразе уз минималне ортографске неправилности које не ремете разумевање датог записа; познаје и примењује фреквентна правописна правила.</p> <p>ПСТ.3.2.3. Познаје и користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.</p> <p>ПСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.</p> <p>ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.</p> <p>ПСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања).</p> <p>ПСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању.</p> <p>ПСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас.</p> <p>ПСТ.3.3.9. Препознаје утицај неколико најзначајнијих личности и дела из друштвене и уметничке историје циљних култура у свету, које доводи у везу са друштвеним и уметничким појавама из наше историје и обрнуто.</p>
6. Buying and selling	ОСНОВНИ НИВО	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p>

		<p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.</p> <p>ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у</p>
--	--	---

		<p>оквиру научног репертоара језичких средстава. ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ПСТ.1.3.3. Познаје најзначајније историјске догађаје циљних култура.</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике. ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама. ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2-3) упутстава која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћених визуелним елементима. ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама. ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима. ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике. ПСТ.2.1.11. Разуме смисао једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично значење. ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину. ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства. ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање. ПСТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве. ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима. ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке</p>

		<p>о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима</p>
		<p>договара о активностима или одговара на питања.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.1.27. На страном језику саопштава туристима најједноставније информације које су тражили од трећег лица (назив улице, број линије у градском саобраћају, цену).</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).</p> <p>ПСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања који су непримерени/неприкладни у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама.</p> <p>ПСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура.</p> <p>ПСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања.</p> <p>ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме, уз одговарајућу визуелну подршку.</p>

		<p>ПСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и може да издвоји главне информације из аутентичних подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама (нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, спотова) које слуша/гледа у смисленим целинама.</p> <p>ПСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и већину фраза и израза сложенијих разговетних текстова савремене</p>
--	--	---

		<p>музике.</p> <p>ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.3.1.7. Разуме упутства која се односе на сналажење на јавним местима (нпр. Руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.).</p> <p>ПСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и главне информације различитих врста текстова са интернета или других писаних медија који су у складу са узрастом и интересовањима ученика.</p> <p>ПСТ.3.1.9. Разуме главне идеје, поруке и специфичне информације адаптираних верзија белетристике за младе.</p> <p>ПСТ.3.1.10. На основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција.</p> <p>ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења.</p> <p>ПСТ.3.1.12. Разуме општи смисао и већину фраза и израза у текстовима из савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.13. Разуме смисао једноставних рекламних порука.</p> <p>ПСТ.3.1.14. Проналази потребне информације у речницима, енциклопедијама, брошурама и на интернет страницама.</p> <p>ПСТ.3.1.15. Разуме и може да издвоји потребне информације из табела, графикона, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност.</p> <p>ПСТ.3.1.17. Учествује у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање.</p> <p>ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.</p> <p>ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима.</p> <p>ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу.</p> <p>ПСТ.3.1.21. Описује и тумачи податке из табела, графикона, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.23. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота).</p> <p>ПСТ.3.1.25. Прецизно описује искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику.</p> <p>ПСТ.3.1.26. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.</p>
--	--	--

		<p>ПСТ.3.1.27. Резимира/парафразира одслушан или прочитан текст, ослањајући се минимално на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.28. Описује и тумачи податке из табела, графикона, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.30. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.31. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама.</p> <p>ПСТ.3.1.32. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. Добијене од трећег лица.</p> <p>ПСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила или уз мање неправилности које не угрожавају разумевање поруке коју жели да саопшти.</p> <p>ПСТ.3.2.2. Записује речи и изразе уз минималне ортографске неправилности које не ремете разумевање датог записа; познаје и примењује фреквентна правописна правила.</p> <p>ПСТ.3.2.3. Познаје и користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.</p> <p>ПСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.</p> <p>ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.</p> <p>ПСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања).</p> <p>ПСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању.</p> <p>ПСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас.</p> <p>ПСТ.3.3.8. Препознаје повезаност најважнијих појава из историје циљних култура и опште историје.</p> <p>ПСТ.3.3.9. Препознаје утицај неколико најзначајнијих личности и дела из друштвене и уметничке историје циљних култура у свету, које доводи у везу са друштвеним и уметничким појавама из наше историје и обрнуто.</p>
7. Protest	ОСНОВНИ НИВО	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p>

		<p>ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредноокружење (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова(кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средстава приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p> <p>ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.</p> <p>ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.</p> <p>ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.</p> <p>ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.</p> <p>ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима.</p> <p>ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује, извињава или нешто честита.</p> <p>ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.</p> <p>ПСТ.1.1.21. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...).</p> <p>ПСТ.1.1.22. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.</p> <p>ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).</p> <p>ПСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику.</p> <p>ПСТ.1.2.3. Познаје и користи ограничен број фреквентних морфолошких облика и синтаксичких структура у</p>
--	--	---

		<p>оквиру научног репертоара језичких средстава.</p> <p>ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.</p> <p>ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.1.3.3. Познаје најзначајније историјске догађаје циљних култура.</p> <p>ПСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање.</p> <p>ПСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења циљних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање.</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2-3) упутстава која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћених визуелним елементима.</p> <p>ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике.</p> <p>ПСТ.2.1.11. Разуме смисао једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично значење.</p> <p>ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства.</p> <p>ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање.</p>

		<p>ПСТ.2.1.18. Једноставним језичким средствима пореди људе, ствари и појаве.</p> <p>ПСТ.2.1.19. Објашњава оно што не разуме и тражи помоћ вербалним и невербалним средствима.</p>
		<p>ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.</p> <p>ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на питања.</p> <p>ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу.</p> <p>ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексику.</p> <p>ПСТ.2.1.24. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе.</p> <p>ПСТ.2.1.25. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа.</p> <p>ПСТ.2.1.26. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.</p> <p>ПСТ.2.1.27. На страном језику саопштава туристима најједноставније информације које су тражили од трећег лица (назив улице, број линије у градском саобраћају, цену).</p> <p>ПСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина).</p> <p>ПСТ.2.2.2. Правилно записује фреквентне и увежбане речи, познаје и примењује одређени број основних правописних правила.</p> <p>ПСТ.2.2.3. Познаје и користи једноставније граматичке елементе и конструкције.</p> <p>ПСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.</p> <p>ПСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).</p> <p>ПСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).</p> <p>ПСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања који су непримерени/неприкладни у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама.</p> <p>ПСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура.</p> <p>ПСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.</p>
	НАПРЕДНИ	<p>ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања.</p> <p>ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више</p>

	НИВО	(са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монологских излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме, уз одговарајућу визуелну подршку.
--	-------------	---

		<p>ПСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и може да издвоји главне информације из аутентичних подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама (нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, спотова) које слуша/гледа у смисленим целинама.</p> <p>ПСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и већину фраза и израза сложенијих развојних текстова савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама.</p> <p>ПСТ.3.1.7. Разуме упутства која се односе на сналажење на јавним местима (нпр. Руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.).</p> <p>ПСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и главне информације различитих врста текстова са интернета или других писаних медија који су у складу са узрастом и интересовањима ученика.</p> <p>ПСТ.3.1.9. Разуме главне идеје, поруке и специфичне информације адаптираних верзија белетристике за младе.</p> <p>ПСТ.3.1.10. На основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција.</p> <p>ПСТ.3.1.11. Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења.</p> <p>ПСТ.3.1.12. Разуме општи смисао и већину фраза и израза у текстовима из савремене музике.</p> <p>ПСТ.3.1.13. Разуме смисао једноставних рекламних порука.</p> <p>ПСТ.3.1.14. Проналази потребне информације у речницима, енциклопедијама, брошурама и на интернет страницама.</p> <p>ПСТ.3.1.15. Разуме и може да издвоји потребне информације из табела, графикона, информатора и сл.</p> <p>ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност.</p> <p>ПСТ.3.1.17. Учествује у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање.</p> <p>ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.</p> <p>ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима.</p> <p>ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу.</p> <p>ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.23. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота).</p> <p>ПСТ.3.1.25. Прецизно описује искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду</p>
--	--	---

		<p>дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику.</p> <p>ПСТ.3.1.26. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.</p> <p>ПСТ.3.1.27. Резимира/парафразира одслушан или прочитан текст, ослањајући се минимално на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>ПСТ.3.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.30. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима.</p> <p>ПСТ.3.1.31. На страном језику саопштава једноставније информације добијене од трећег лица у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама.</p> <p>ПСТ.3.1.32. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. Добијене од трећег лица.</p> <p>ПСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила или уз мање неправилности које не угрожавају разумевање поруке коју жели да саопшти.</p> <p>ПСТ.3.2.2. Записује речи и изразе уз минималне ортографске неправилности које не ремете разумевање датог записа; познаје и примењује фреквентна правописна правила.</p> <p>ПСТ.3.2.3. Познаје и користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.</p> <p>ПСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.</p> <p>ПСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.</p> <p>ПСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећаживљења (нпр. начин обраћања и поздрављања).</p> <p>ПСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура.</p> <p>ПСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању.</p> <p>ПСТ.3.3.5. Познаје положај земаља у којима се користи страни језик.</p> <p>ПСТ.3.3.6. Познаје положај циљног језика у глобалном контексту и код нас.</p> <p>ПСТ.3.3.8. Препознаје повезаност најважнијих појава из историје циљних култура и опште историје.</p> <p>ПСТ.3.3.9. Препознаје утицај неколико најзначајнијих личности и дела из друштвене и уметничке историје циљних култура у свету, које доводи у везу са друштвеним и уметничким појавама из наше историје и обрнуто.</p>
--	--	---

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета енглески језик	рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.
---	---

Начин остваривања програма:

-**методе рада:** Комбиновани метод рада (демонстративни, монолошки, дијалогски, рад на тексту, практичан рад, игровне активности), интерактивни

-**облик рада:** Комбиновани облик рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и рад у групи

Активности:

-**наставника:** организује наставу, реализује наставу, мотивише ученика, прати постигнућа ученика, сугерише одговоре, подстиче, дискутује, мотивише, вреднује рад, објашњава, показује, настоји да ученици стекну и задрже добре навике у изговору, слуша и прати излагања ученика

-**ученика:** понављају, посматрају, уочавају, наводе и употребљавају речи, препознају, изражајно читају и казују, учествује у активностима на часу, пишу и читају запажају значајне појединости

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: иницијални, полугодишњи и завршни тест, свакодневно праћење ученика на часовима, повремене провере на крају часа путем усмених или кратких писмених одговора, провера знања путем контролних вежби и тестова праћење реализације домаћих и писмених задатака.

Корелација са другим предметима:

- српски језик (времена, улога придева, прилози),
- историја (текстови везани за историјске личности и догађаје),
- географија (текстови везани за географска подручја),
- грађанско васпитање (културолошке разлике између обичаја у Србији и широм света),
- музичка култура (песме из текстова),
- математика (бројеви),
- биологија (теме везане за животињски и биљни свет),
- ТиИО (теме актуелне за узраст у вези употребе компјутера, друштвених мрежа и паметних телефона).

Литература за ученике: Over the Moon 8, Едука

А.3. Ликовна култура

Циљеви и задаци:

Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци:

- развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја;
- стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства;
- развој способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење;
- развијање осетљивости за ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;
- развијање моторичких способности ученика и навике за лепо писање;
- подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посеђивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;
- стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;
- омогућавање разумевања и позитивног емоционалног става према вредностима израженим и у делима различитих подручја уметности;
- развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
пети	2	72

Оперативни задаци:

- поступно развијање способности ученика за визуелно памћење и предочавање;
- поступно оспособљавање ученика за артикулисано ликовно изражавање упознавањем слободног ритмичког компоновања ликовних елемената: линија, облика, боја;
- поступно оспособљавање ученика за ликовно изражавање у стварању колажа, светлинских објеката и у обликовању и преобликовању употребних предмета,
- даље развијање способности ученика за конструисање, комбинаторику и обликовање,
- проширивање сазнања и искустава ученика у коришћењу различитих материјала и средстава за рад у процесу ликовног изражавања;
- мотивисање ученика на активан однос према актуелним питањима која се на заштиту и унапређење човекове природне и културне средине.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<p>-разуме и у свом раду примењује стечена знања о композицији, ликовним елементима и ликовним техникама;</p> <p>-разуме и разматра у групи значај уметничког наслеђа;</p> <p>-разуме и адекватно примењује појмове који се односе на установе културе и уметничка занимања;</p> <p>- анализира у групи значај установа културе;</p> <p>-описује занимања на пољу уметности;</p> <p>- да препозна и опише линије у природи и уметности;</p> <p>-користи адекватан садржај и материјал да би изразио линије у раду;</p> <p>-повезује улогу линија на цртежима, ликовним композицијама;</p> <p>-разликује контурне, текстурне и структурне линије;</p> <p>-објашњава врсте цртежа;</p> <p>-објашњава настанак линија;</p> <p>-препознаје облике у природи;</p> <p>-пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија;</p> <p>-гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала;</p> <p>- користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа;</p> <p>-црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог;</p> <p>-исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности</p> <p>-пореди облике из природе, окружења и</p>	<p>Увод у ликовну културу</p>	<p>Основни појмови ликовне културе Композиција Ликовни елементи Ликовне технике Културно и уметничко наслеђе</p>
	<p>Линија</p>	<p>Линије у природи и око нас Карактер линија Врсте линија Положај и кретање линија Врсте цртежа Ликовне технике и материјали Уметничко наслеђе Ритам у структурама природних и вештачких материјала: линија, облика и боја Слободан и спонтан ритам линија, боја, облика, мрља Слободно ритмичко компоновање</p>
	<p>Облик</p>	<p>Природни и вештачки облици Врсте и својства облика. Дводимензионални и тродимензионални облици Величина облика и међусобни однос величина Груписање облика у равни или простору Додиривање, мимоилажење, преклапање, прожимање, усецање Луминообјекти Ликовне технике и материјали Обликовање и преобликовање предмета Уметничко наслеђе</p>
	<p>Ритам</p>	<p>Ритам у природи и урбаном окружењу Врсте ритма у ликовној уметности Орнамент Ритмичко компоновање орнамената Својства орнамента: ритмичност, симетричност и прецизност Слободно ритмичко компоновање</p>

<p>уметничких дела према задатим условима; -гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; -опажа и разликује облике у природи; -препознаје и примењује основна својства облика у ликовном стваралаштву и повезује са другим ликовним елементима; -познаје и описује карактеристике облика; -разуме однос и величине облика у простору; - користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; -наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон; -обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; -преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; -комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; -објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; -разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; -исказује своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно; -препознаје и описује различите карактеристике облика и повезује их са другим ликовним елементима; -препознаје извор светлости на радовима; -описује зависност светлости и изгледа облика; -користи сазнања о међусобној условљености светла и приказивања облика; -уочава и примењује светлост у приказивању облика; -разликује врсте и карактеристике облика; -описује и користи својства облика; -повезује све карактеристике облика и њихова својства,</p>	<p>Визуелно споразумевање</p>	<p>Ликовне технике и материјали Уметничко налсеђе</p> <p>Визуелно споразумевање Симбол, знак, порука Стилизација Илустрација</p>
--	--	--

<p>објашњава их и користи у раду;</p> <ul style="list-style-type: none"> -разуме, уочава и примењује карактеристике облика -описује ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; -пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма; - гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером; -користи ритам у практичном раду; -разликује правилан и неправилан ритам; -користи, у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма; -самостално бира одређени материјал и гради ритам -исказује своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност; -пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас; -обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму, линији, облику и материјалу; -изражава исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом; -тумачи једноставне визуелне информације; <p>објашњава зашто је наслеђе културе важно</p>		
---	--	--

Кључни појмови: Ритам, низ, ред, компоновање, линија, контура, текстура, илустрација, карикатура, асамблаж, облик, боја.

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)	
	ОСНОВНИ НИВО	<p>ЛК.1.1.1. реализује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности.</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других</p> <p>ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)</p>

Увод у ликовну культуру		ЛК1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)
	СРЕДЊИ НИВО	ЛК.2.1.1. познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других. ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени концепт
	НАПРЕДНИ НИВО	ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства помоћу којих ће ма најбољи начин реализовати своју идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота
Линија	ОСНОВНИ НИВО	ЛК.1.1.1. реализује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности. ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других
	СРЕДЊИ НИВО	ЛК.2.1.1. познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности. ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других. ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт. ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени концепт
	НАПРЕДНИ НИВО	ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства помоћу којих ће ма најбољи начин реализовати своју идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота
Облик	ОСНОВНИ НИВО	ЛК.1.1.1. реализује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других
	СРЕДЊИ НИВО	ЛК.2.1.1. познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и

		материјала визуелних уметности. ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других. ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт. ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени концепт
	НАПРЕДНИ НИВО	ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства помоћу којих ће ма најбољи начин реализовати своју идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота
Ритам	ОСНОВНИ НИВО	ЛК.1.1.1. реализује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других
	СРЕДЊИ НИВО	ЛК.2.1.1. познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности. ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других. ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени концепт
	НАПРЕДНИ НИВО	ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства помоћу којих ће ма најбољи начин реализовати своју идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ученика ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота
Визуелно споразумевање	ОСНОВНИ НИВО	ЛК.1.1.1. реализује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других

	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>ЛК.2.1.1.познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности. ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других. ЛК.2.2.1.одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени концепт</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2.одабира адекватна средства помоћу којих ће ма најбољи начин реализовати своју идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота</p>

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика</p>	<p>рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за целоживотно учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.</p>
--	--

Начин остваривања програма

- **Методе рада:** монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована
- **Облик рада:** фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци

Корелација са другим предметима :

ликовна култура – музичка култура – биологија – техника и технологија	Слободно ритмичко компоновање - ритам и композиција - текстуре природних материјала и облика - простор и композиција
Ликовна култура – математика – техника и технологија - биологија	Линија - линије, врсте линија - техничке линије - линије у природи
Ликовна култура – математика – биологија - техника и технологија	Облик - облик, геометријски облици - облици из природе - облик, перспектива
Ликовна култура – математика - биологија	Орнамент - симетрија, геометрија - биљни и цветни мотиви
Ликовна култура - техника и технологија	Светлински објекти и колаж - објекти
Ликовна култура - техника и технологија – српски језик	Визуелно споразумевање - знак, симбол - симбол, персонификација
Ликовна култура - техника и технологија	Обликовање и пребликовање употребних предмета - обликовање – пребликовање

Литература (за наставнике и ученике)

Ликовна култура за пети разред основне школе – Klett - Сања Филиповић

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
шести	1	36

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- развијају ликовно-естетски сензибилитет (осетљивост) за спонтани ритам бојених мрља, линија, текстуру, светлину, боју и чулну осетљивост и осећајност за визуелно споразумевање и свет уобразиље у ликовним делима;
- покажу интересе и способности за самостално откривање визуелних појава и законитости света облика: светло-тамно, облик-боја, простор, композиција;
- посматрају и естетски доживљавају дела ликовних уметности;
- развијају љубав према ликовном наслеђу;
- оспособљавају се за стваралачко преношење визуелно-ликовних искустава у природно-друштвено научна подручја и тако развију интересовање за оплемењивање и заштиту природе и смисао за унапређивање културе живљења;
- развијају способности за креативно и апстрактно мишљење;
- развијају способности сарадње и самопоуздања у тимском раду;
- развијају индивидуално истраживање односа ликовних елемената на примерима националног и светског ликовног уметничког наслеђа.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> -именује, описује и показује сензитивност за основне, изведене, хроматске и ахроматске боје у окружењу и уметности; -посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира основне, изведене, хроматске и ахроматске боје; -примењује стечена знања о својствима и врстама боја у, окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака; -осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; 	Боја	<ul style="list-style-type: none"> Својства и врсте боја Основне и изведене боје Хроматске и ахроматске боје Односи међу бојама Топле и хладне боје Дејство боје на посматрача Ликовне технике и материјали Уметничко наслеђе

- повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду
- развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду;
- комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, описује и показује сензитивност за различите односе боја у окружењу и уметности;
- посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира комплементарне парове боја;
- користи изражајна својства различитих ликовних елемената;
- препознаје смисао одређених боја у животу човека;
- користи боју као изражајно средство;
- зна, разликује и примењује основне и изведене боје;
- самостално примењује темперу и колаж као сликарске технике, експериментише и истражује њихове изражајне могућности у сопственом раду;
- протумачи шематски приказ круга боја;
- наброји и користи парове комплементарних боја;
- самостално реализује задатаке;
- издвоји топле од хладних боја и да објасни нека одступања личних утисака о овом квалитету боје;
- примени деловање топлих и хладних боја у ликовном изражавању;
- схвати шта је оптичко а шта механичко мешање боја;
- изведе механичко мешање боја на сликарској палети;

- именује и описује основне појмове из области ранохришћанске и византијске уметности;
- посматра, опажа и уочава улогу боја и колористичких односа у делима која припадају ранохришћанској и византијској уметности;
- примењује стечена знања о ранохришћанској и византијској уметности приликом решавања проблемских задатака посвећених боји
- именује, описује и показује сензитивност за појмове светлина и сенка;
- именује, описује и показује сензитивност за светло-тамни контраст;
- наводи примере светлине / сенке у окружењу и тумачи их;
- посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите изворе светлости, као и бачене и сопствене сенке;
- примењује стечена знања о светлости и сенкама у окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака;
- повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду;
- развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду;
- коминира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија;
- самостално примењује и комбинује различите ликовне технике и материјале, експериментише и истражује њихове изражајне могућности ликовног подручја обликовање различитих материјала;
- осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду;
- показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа, одступа од постојећег и утврђеног и тежи промени.
- именује, описује и показује сензитивност за графичке технике и

типове штампе;

-посматра, опажа и уочава улогу светло-тамног контраста у делима реализованим у графичким техникама;

-примењује стечена знања о светло-тамном контрасту приликом решавања проблемских задатака кроз израду графике;

-именује, описује и показује сензитивност за појмове градација светлости и волумен;

-наводи примере дејства светлости на боју и карактер облика у окружењу и тумачи их;

-посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите примере градације светлости и волумена у окружењу и уметности;

-примењује стечена знања о градацији светлости и волумену у окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака;

-именује, описује и показује сензитивност за различите врсте текстура;

-наводи примере различитих текстура у природи и уметничким делима и тумачи их;

-посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите врсте текстура у природи и уметности;

-примењује стечена знања о текстури и врстама текстура приликом решавања проблемских задатака;

-развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду;

-комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија;

-самостално примењује туш као цртачку технику и материјал, експериментише и истражује његове изражајне могућности у сопственом раду;

- показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа, одступа од постојећег и утврђеног и тежи промени.
- именује, описује и показује сензитивност за различите врсте материјала и фактура у сликарству;
- наводи примере различитих материјала коришћених у креирању сликарских дела и тумачи их;
- наводи примере различитих материјала коришћених у креирању вајарских дела и тумачи их;
- именује, описује и показује сензитивност за технике фротаж, гратаж и зграфито;
- посматра, опажа и уочава улогу текстуре у делима изведеним у техникама фротаж, гратаж и зграфито;
- описује, упоређује и анализира различите врсте текстура и њихова дејства на посматрача;
- именује и описује основне појмове из области исламске уметности;
- посматра, опажа и уочава улогу текстуре у делима која припадају исламској уметности;
- именује и описује појмове: текстура, текстуре у природи и уметничким делима; слојевито, лазурно и пастуозно сликање;
- наводи примере усвојених појмова из окружења, тумачи их, упоређује и анализира њихова значења;
- активно посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира предмете, бића и појаве;
- показује радозналост и спремност да поставља питања, критикује, дискутује у односу на тему, односно ликовни проблем;
- именује, описује и показује сензитивност за појмове машта, фантазија

и уобразиља;

-наводи примере употребе маште и фантазије у ликовним делима и тумачи их;

-именује и описује основне појмове из области уметности ренесансе у земљама северне Европе;

-посматра, опажа и уочава улогу маште и имагинације у делима која припадају уметности ренесансе;

-именује, описује и показује сензитивност за технику фото-колаж / папир-маше;

-посматра, опажа и уочава улогу маште, фантазије и уобразиље у делима изведеним у техници фото-колаж / папир-маше;

-описује, упоређује и анализира различите мотиве из митологије и легенди, и њихову улогу у уметничким делима;

-примењује стечена знања о уобразиљи у ликовној уметности приликом решавања проблемских задатака кроз прављење фото--колажа, папир-машеа;

-посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира улогу маште, фантазије и уобразиље у ликовним делима;

-развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду;

-комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија;

-самостално примењује и комбинује различите ликовне технике и материјале, експериментише и истражује њихове изражајне могућности;

-смишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду;

-активно посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира предмете,

бића и појаве;

-показује радозналост и спремност да поставља питања, критикује, дискутује у односу на тему, односно ликовни проблем;

-примењује знања, оригиналне идеје и различите методе у дискусији и закључивању;

-именује, описује и показује сензитивност за различите примере примењене уметности и графичког дизајна;

-наводи примере из области примењене уметности и графичког дизајна и тумачи их;

-уочава, упоређује и анализира улогу уметности у свакодневном животу;

примењује стечена знања о примењеној уметности и графичком дизајну приликом решавања проблемских

-именује, описује и показује сензитивност за уметност калиграфије и типографије;

-именује и описује основне појмове из области српске средњовековне уметности;

-посматра, опажа и уочава комуникацијску улогу ликовних дела која припадају српској средњовековној уметности;

-описује, упоређује и анализира различите мотиве и теме, и њихову комуникацијску улогу у делима која припадају српској средњовековној уметности;

-примењује стечена знања о српској средњовековној уметности приликом решавања проблемских задатака посвећених визуелном споразумевању и комуникацији;

-именује и описује појмове: теме и мотиви у ликовној уметности, улога уметности у свакодневном животу, примењена уметност и дизајн;

-наводи примере усвојених појмова у окружењу и уметности, тумачи их, упоређује и анализира њихова значења;

-именује, описује и показује сензитивност за технику витраж;

-посматра, опажа и уочава улогу витража у уређивању ентеријера и креирању амбијента;

-описује, упоређује и анализира могућности уређења ентеријера и стварања амбијента путем ликовних дела изведених у техници витраж;

-примењује стечена знања о ентеријеру, амбијенту и обликовању простора приликом решавања проблемских задатака кроз креирање витража;

-самостално примењује технику витраж, експериментише и истражује њене изражајне могућности у сопственом раду;

-показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа.

-посматра, опажа и уочава улогу амбијента у делима која припадају уметности ренесансе;

-примењује стечена знања о уметности ренесансе приликом решавања проблемских задатака посвећених креирању амбијента и обликовању простора;

-именује, описује и показује сензитивност за појмове амбијент, архитектура и дизајн ентеријера;

-посматра, опажа и уочава различите примере из области архитектуре и дизајна ентеријера;

-описује, упоређује и анализира различите могућности креирања амбијента и уређења ентеријера;

-примењује стечена знања о ентеријеру и обликовању простора приликом решавања проблемских задатака у оквиру школског пројекта;

<p>-именује и описује појмове: амбијент, архитектура и дизајн ентеријера;</p> <p>-наводи примере усвојених појмова у окружењу и уметности, тумачи их, упоређује и анализира њихова значења;</p> <p>-активно посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира продукте настале током реализације пројектног задатка;</p> <p>-комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања;</p> <p>-показује радозналост и спремност да поставља питања, критикује, дискутује у односу на тему, односно ликовни проблем;</p>	
<p>Боја и светлина</p>	<p>Светлост и сенка Тонске разлике Светло-тамни контрасти Дејство светлости на боју и карактер облика Градација светлости у односу на одређеност извора Илузија заобљености и пластичности вољумена Ликовне технике и материјали Уметничко наслеђе</p>
<p>Текстура</p>	<p>Врсте текстура Текстуре у природи Текстуре у уметничким делима Материјали и текстура Ликовне технике и материјали Уметничко наслеђе</p>

	Свет уобразиље у делима ликовне уметности	Уобразиља Фантастика у ликовној уметности Свет уобразиље у делима ликовне уметности (снови ,машта, митови) Уметничко наслеђе
	Комуникација	Теме и мотиви у уметности Улога уметности у свакодневном животу Ликовне технике и материјали Уметничко наслеђе
	Простор	Архитектура Амбијент и обликовање простора Дизајн ентеријера и намештаја Ликовне технике и материјали Уметничко наслеђе Обликовање школског простора

Кључни појмови: компоновање, споразумевање, текстура, структура, боја, мозаик, витраж, уобразиња, илузија, фантастика, амбијент

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)	
	ОСНОВНИ НИВО	ЛК.1.1.1. реализује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других

Боја	СРЕДЊИ НИВО	<p>ЛК.2.1.1.познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности.</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других.</p> <p>ЛК.2.2.1.одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени концепт</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2.одабира адекватна средства помоћу којих ће ма најбољи начин реализовати своју идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота</p>
Боја и светлина	ОСНОВНИ НИВО	<p>ЛК.1.1.1. реализује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.3.описује свој рад и радове других</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ЛК.2.1.1.познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности.</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других.</p>
		<p>ЛК.2.2.1.одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт.</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени концепт</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2.одабира адекватна средства помоћу којих ће ма најбољи начин реализовати своју идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота</p>
Текстура	ОСНОВНИ НИВО	<p>ЛК.1.1.1. реализује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.3.описује свој рад и радове других</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ЛК.2.1.1.познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности.</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других.</p> <p>ЛК.2.2.1.одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт.</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени концепт</p>

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства помоћу којих ће ма најбољи начин реализовати своју идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ученика</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота</p>
Свет уобразиље у делима ликовне уметности	ОСНОВНИ НИВО	<p>ЛК.1.1.1. реализује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности.</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других.</p> <p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени концепт</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства помоћу којих ће ма најбољи начин реализовати своју идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота</p>
Комуникација	ОСНОВНИ НИВО	<p>ЛК.1.1.1. реализује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности.</p>
		<p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других.</p> <p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт.</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени концепт</p>

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства помоћу којих ће ма најбољи начин реализовати своју идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота</p>
Простор	ОСНОВНИ НИВО	<p>ЛК.1.1.1. реализује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности.</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других.</p> <p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт.</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени концепт</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства помоћу којих ће ма најбољи начин реализовати своју идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота</p>

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета музичка култура

рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за целоживотно учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.

Начин остваривања програма

- **Методе рада:** монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована
- **Облик рада:** фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцење напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима,

ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци.

Корелација са другим предметима :

Ликовна култура – музичка култура	Слободно ритмичко изражавање бојеним мрљама, линијама, светлинама, облицима и волуменима - ритам, ритмичност, композиција
Ликовна култура – техничко и информатичко образовање – српски језик	Визуелно споразумевање - знаци, симболи - симбол, персонификација
Ликовна култура - техничко и информатичко образовање - биологија	Текстура - квалитет површине предмета - квалитет површине природних облика
Ликовна култура – физика – српски језик	Светлина - светлина, светлост - градација
Ликовна култура – биологија – физика - географија	Боја - природне боје - светлост, боја, механичко мешање боја - природне боје, топле и хладне боје
Ликовна култура – српски језик	Свет уобразиље у делима ликовне уметности - персонификација

Литература (занаставнике и ученике)

Ликовна култура за шести разред основне школе – Klett - Сања Филиповић

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
седми	1	36

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- проширују искуства у ликовном изражавању и развију ликовно-естетски сензибилитет за: арабеску, пропорције, композицију и простор, обједињавање покрета игре и звука и фотографију
- упознају основне елементе ликовне организације и припреме се за самостално и колективно преобликовање одређеног простора
- се оспособе да повезују ликовни рад са литерарним и сценским изразом, звуком и покретом
- упознају вредности споменика културе и своју културну баштину.

ИСХОДИ Позавршеткуразредаученикћебити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> -схвати да се бојом у две димензије, може створити илузија простора; -користи топле и хладне боје како би то остварио; -критички посматра оствареност илузије простора на радовима; -разуме појам ваздушне перспективе; -се ликовно изражава примењујући ваздушну перспективу; -створи илузију простора помоћу линеарне перспективе; -схвати могућности комбиновања различитих врста перспектива; -критички посматра ликовне радове на којима је примењена перспектива; -оствари ликовне радове као хоризонталну и као вертикалну композицију; -процени када се ликовно изразити којом од композиција; -компонује ликовни рад према пропорцијама утврђеним визирањем; -процени тачност представљених фигура поређењем са моделом; -разуме значење целине ликовне композиције засноване на контрасту; 	Простор и композиција	<ul style="list-style-type: none"> -колористичка перспектива -ваздушна перспектива -линеарна перспектива -перспектива -вертикална и хоризонтална композиција -дијагонална, пирамидална и сложена композиција -кружна, зракаста и слободна композиција -симетрична равнотежа -асиметрична равнотежа -арабеска -пропорције -контраст -хармонија -уметничко наслеђе
<ul style="list-style-type: none"> -развије целину композиције; 		<ul style="list-style-type: none"> -порука и тема у ликовним уметностима
<ul style="list-style-type: none"> -разликује појмове оригинал, копија, плагијат; 		<ul style="list-style-type: none"> -фотографија -аутопортрет и селфи

<p>-схвати селфи и аутопортрет као вид комуникације;</p> <p>-разуме шта је анимација;</p> <p>-схвати комуникативну улогу и изрази се кроз стори-борд;</p> <p>-препознаје своје склоности у изражавању кроз игру, покрет и звук;</p> <p>-критички посматра сценско дело;</p> <p>-износи своја размишљања у вези са односом уметности и технологије;</p> <p>-препознаје коришћење технолошких достигнућа у свом изражавању;</p> <p>-износи своје мишљење о радовима који се ослањају на савремену технологију</p>	<p>Комуникација</p>	<p>-анимација</p> <p>-стори-борд</p> <p>-обједињавање покрета, игре и звука</p>
	<p>Уметност око нас</p>	<p>-уметност и технологија</p> <p>-уметност сутрашњице</p> <p>-арт-рециклажа</p> <p>-пројекти</p> <p>-уметничко наслеђе</p>

Кључни појмови: Перспектива, пропорција, контраст, аутопортрет, равнотежа, арабеска, оригинал, копија, плагијат, анимација, фотографија, стори-борд

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)	
Простор и композиција	ОСНОВНИ НИВО	ЛК.1.1.1. реализује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других
	СРЕДЊИ НИВО	ЛК.2.1.1. познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности. ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других.

		<p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт.</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени концепт</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства помоћу којих ће ма најбољи начин реализовати своју идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота</p>
Комуникација	ОСНОВНИ НИВО	<p>ЛК.1.1.1. реализује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности.</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других.</p> <p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт.</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени концепт</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства помоћу којих ће ма најбољи начин реализовати своју идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота</p>
	ОСНОВНИ НИВО	<p>ЛК.1.1.1. реализује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове други</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности.</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других.</p> <p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт.</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени концепт</p>

Уметност око нас	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства помоћу којих ће ма најбољи начин реализовати своју идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота</p>
------------------	------------------	---

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавањепроблема-хеуристички приступ, комбинована
Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активноучешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијалнитест, писмени задаци, контролне вежбе, провера од 15 мин., полугодишнитест, завршнитест, тестови понивоима образовних стандарда)

Корелација са другим предметима : музичка култура, биологија, географија, математика, историја, техничко и технологија, информатика и рачунарство...

Литература (занаставнике и ученике)

Ликовна култура за седми разред основне школе – Klett - Сања Филиповић

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета музичка култура</p>	<p>рад с подацима и информацијама, решавањепроблема, сарадња, компетенције за целоживотно учење, одговорноучешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.</p>
---	--

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
осми	1	34

Оперативни задаци

Ученици треба да се:

- оспособе да опажају и представљају: слободне композиције, визуелне метафорике, контраста, јединства и доминанте у простору, фантастике;
- формирају навике за виши ниво културе рада, квалитет производа, културу живота и слободног времена;
- ликовно-визуелно описмене, развију креативне способности, припремају за ефикасно и савремено укључивање у рад односно за различита занимања.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈ И
<ul style="list-style-type: none"> -уочава и формулише ликовни проблем; -примењују креативност у свакодневном животу; -активно посматра, опажа и уочава предмете, бића и појаве и њихове односе; -користи самостално или у сарадњи са другима одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; -именује и описује појмове и њихово значење у оквиру теме/лекције; -изнеси своје утиске о композицијама; -схвата визуелну равнотежу и разуме како је треба користити у ликовној композицији; -креира и упоређује разноврсне композиције; -износи своје мишљење о свом раду и радовима других ученика; -разуме процес стилизације и трансформације у креирању знака; 	Композиција	<ul style="list-style-type: none"> Ликовна композиција Принципи компоновања Јединство Равнотежа Контраст Хармонија 2Д и 3Д простор и облици Илузија Доминанта Статично-динамично Уметничко наслеђе

- разуме појмове доминанта, статично-динамично, и примењује знања у свом креативном раду
- повезује кључне текстуалне податке и визуелне информације;
- повезује стечена знања са осталим наставним садржајима;
- искористе ритам као изражајно средство у ликовном раду;
- повезу ритам са другим принципима компоновања;
- препознају хармонију, контраст, и доминанту у композицијама;
- разумеју улогу хармоније, контраста и доминанте у визуелној комуникацији;
- препознају различите врсте перспективе;
- употребе перспективу у ликовном изражавању;
- препознаје снагу једноставности визуелног израза;
- износи мишљење зашто је уметничконаслеђе важно,
- самостално бира материјал за рад, експериментише са материјалима и техникама;
- уочава разлику између дводимензионалних и тродимензионалних површина;
- цртачким и сликарским техникама ствара илузију простора
- активно тумачи уметничка остварења у складу задатим критеријумима и са личним доживљајем;
- декодира одређене визуелне поруке преко знака, пиктограма, симбола;

<ul style="list-style-type: none"> -слободно искажу своје тумачење визуелног доживљаја; -се визуелно изражава преко знака пиктограма, симбола; -запажа визуелне поруке око себе; -приступе истраживању неких ликовних принципа; 	<p>Комуникација</p>	<p>Визуелна метафорика Алегорија Персонификација Уметничка инсталација Концептуална уметност Покретне слике, видео, дигитално изражавање</p>
<ul style="list-style-type: none"> -критички посматра визуелне поруке; -критички посматрају анимирани филм; -разуме процес настанка филма, рекламе и повежу низ слика у визуелну поруку; -критички посматра рекламу; -разумеју геометризацију као начин виђења стварности; -разумеју шта је експресивно изражавање; -увиђа које су емоције изражене на ликовним делима; -разумеју појам надреализма; -сагледа просторне односе; -изражава своју идеју за дизајн, према ергономским критеријумима; -користи различите односе величина у ликовној композицији како би изразило/ла своју идеју; -разуме контекст културног наслеђа различитих епоха; -износи мишљење зашто је културно наслеђе важно; 	<p>Наслеђе</p>	<p>Културна баштина Чување,заштита и обнова културног и уметничког наслеђа Уметник и креативност Промоција уметничког наслеђа</p>

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)	
Композиција	ОСНОВНИ НИВО	ЛК.1.1.1. реализује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других
	СРЕДЊИ НИВО	ЛК.2.1.1. познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности. ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других. ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт. ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени концепт
	НАПРЕДНИ НИВО	ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства помоћу којих ће ма најбољи начин реализовати своју идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота
Комуникација	ОСНОВНИ НИВО	ЛК.1.1.1. реализује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других
	СРЕДЊИ НИВО	ЛК.2.1.1. познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности. ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других. ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт. ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени концепт
	НАПРЕДНИ НИВО	ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства помоћу којих ће ма најбољи начин реализовати своју идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота

Наслеђе	ОСНОВНИ НИВО	<p>ЛК.1.1.1. реализује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности.</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других.</p> <p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт.</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени концепт</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства помоћу којих ће ма најбољи начин реализовати своју идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота</p>

Кључни појмови: Перспектива, композиција, асамблаж, рестаурација, уметничка инсталација, сториборд, симбол, хералдика, ликовни принципи, јединство, доминанта, контраст, експресија, надреализам...

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци.

Корелација са другим предметима :

историја, физика, техника и технологија, српски језик и књижевност, математика, географија, музичка култура, техника и технологија...

Литература (за наставнике и ученике)

Ликовна култура за 8. разред основне школе – Klett - Сања Филиповић

А.4. Музичка култура

Циљеви и задаци

Циљ учења музичке културе је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

Остали циљеви и задаци наставе музичке културе су:

- оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;
- развијање осетљивости за музичке вредности;
- неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
- развијање критичког мишљења;
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности;
- упознавање занимања музичке струке.

разред	Недељни број часова	Годишњи број часова
пети	2	72

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- певају песме по слуху;
- обраде просте и сложене тактове;
- усвајају нове елементе музичке писмености;
- свирају на дечјим музичким инструментима;
- изводе дечје, народне и уметничке игре;
- импровизују мелодије на задани текст;
- упознају звуке нових инструмената;
- слушају вредна дела уметничке и народне музике.

<p style="text-align: center;">ИСХОДИ</p> <p style="text-align: center;">У оквиру области/теме ученик ће бити у стању да:</p>	<p style="text-align: center;">ОБЛАСТ/ТЕМА</p>	<p style="text-align: center;">САДРЖАЈИ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу; - објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања; - искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу човека; - реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музику у смислу ритуалног понашања и пантеизма, - идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба (музички елементи, наступ и сл.); - класификује инструменте по начину настанка звука; - опише основне карактеристике ударалјки; - препозна везу између избора врсте инструмента и догађаја, односно прилике када се музика изводи; - користи могућности ИКТ-а у примени знања о музичким инструментима (коришћење доступних апликација - изражава се покретима за време слушања музике; - вербализује свој доживљај музике; - идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелођија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања; - анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; - илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...); - критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; - понаша се у складу са правилима музичког бонтона; - користи могућности ИКТ-а за слушање музике; - пева и свира самостално и у групи; - примењује правилну технику певања (правилно дисање, 	<p>ЧОВЕК И МУЗИКА</p>	<p><u>Човек у праисторији</u> Улога музике у првобитном друштву; Човек и ритуал: улога музике у ритуалу (музичкоантрополошка истраживања); Магијска моћ музике; Елементи музичког тока: покрет, ритам (ритам као основа ритуала), коло/групни плес; Покрет: порекло плеса; Слушање/доживљај ритма телом; Најстарија фолклорна музичка традиција у Србији и светске баштине. <u>Човек Антике</u> Божанска природа музике: - митолошка свест античког човека; - музички атрибути богова; - музика и држава. Музика у храму и музика на двору; Примери различитих инструмената и музичких облика у античким цивилизацијама; Улога и место музике у античким цивилизацијама: Индија, Сумер/Вавилон, Кина, Египат, Грчка, Рим; Појава првих нотација, пентатоника;</p>
	<p>МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ</p>	<p>Најстарији инструменти: тело, ударалјке, дувачки, жичани; Ударалјке - настанак, првобитни облик и развој; Ритмичке ударалјке као најједноставнија група инструмената; Мелођијске ударалјке;</p>
	<p>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Елементи музичке изражајности - темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената; Слушање вокалних, вокално-инструменталних и кратких инструменталних композиција, домаћих и страних композитора;</p>

држање тела, артикулација);		Слушање дела најстарије фолклорне традиције српског и других народа; Слушање народних и уметничких дела инспирисаних
<ul style="list-style-type: none"> - кроз свирање и покрет развија сопствену координацију и моторику; - користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; - искаже своја осећања у току извођења музике; - примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - користи могућности ИКТ-а у извођењу музике (коришћење матрица, караоке програма, аудио снимака...); - користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; - изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина; - комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; - учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; - користи могућности ИКТ-а за музичко стваралаштво. 		фолклором народа и народности, различитог садржаја, облика и расположења, као и музичких прича
	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Певање Певање песама по слуху самостално и у групи; Певање песама из нотног текста солмизацијом; Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација певањем; Певање песама у комбинацији са покретом;</p> <p>Свирање Свирање песама и лакших инструменталних дела по слуху на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима; Свирање дечјих, народних и уметничких композиција из нотног текста; Извођење дечијих, народних и уметничких игара; Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација на инструментима или покретом;</p>
	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	<p>Креирање пратње за песме ритмичким и звучним ефектима, користећи притом различите изворе звука; Креирање покрета уз музику коју ученици изводе; Осмишљавање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска допуњалка са потписаним текстом, састављање мелодије од понуђених мотива; Импровизација мелодије на задати текст; Импровизација дијалога на инструментима Орфовог инструментарија и другим инструментима; Израда једноставних музичких инструмената; Реконструкција музичких догађаја у стилу старих цивилизација.</p>

Кључни појмови садржаја: мелодија, ритам, динамика, темпо, покрет, музички инструменти, праисторија, античке цивилизације.

Музичка култура - општи стандарди постигнућа на крају 5. Разреда

ОБЛАСТИ/ТЕМА	НИВО	СТАНДАРДИ
Знање и разумевање	Основни	У области Знање и разумевање, ученик уме да: МК. 1.1.1. препозна основне елементе музичке писмености МК. 1.1.2. опише основне карактеристике - музичких инструмената и састава - историјско–стилских периода - музичких жанрова - народног стваралаштва
	Средњи	У области Знање и разумевање ученик уме да анализира повезаност: МК. 2.1.1. музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером) МК. 2.1.2. структуре и драматургије одређеног музичког жанра (на пример, оперски финале са догађајима у драми) МК. 2.1.3. облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота
	Напредни	У области Знање и разумевање ученик: МК. 3.1.1. зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела МК. 3.1.2. разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора МК: 3.1.3. критички и аргументовано образлаже свој суд МК: 3.1.4. уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом)
Слушање музике	Основни	У области Слушање музике ученик уме, на основу слушања музичких примера, да именује: МК. 1.2.1. музичке изражајне елементе МК. 1.2.2. извођачки састав МК. 1.2.3. музичке жанрове МК. 1.2.4. српски музички фолклор
	Средњи	У области Слушање музике ученик уме да: МК. 2.2.1. опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (на пример, узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре) МК. 2.2.2. препозна структуру одређеног жанра

	Напредни	У области Слушање музике ученик уме да анализира слушни пример и открије везу опажених карактеристика са: МК. 3.2.1. структуралном и драматуршком димензијом звучног примера МК. 3.2.2. жанровским и историјско–стилским контекстом звучног примера МК. 3.2.3. контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора
Музичко извођење	Основни	У области Музичко извођење ученик уме да: МК. 1.3.1. пева једноставне дечије, народне или популарне композиције МК. 1.3.2. изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту

	Напредни	У области Музичко извођење ученик уме да: МК. 3.3.1. изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима.
Музичко стваралаштво	Основни	У области Музичко стваралашта ученик уме да: МК. 1.4.1. направи музичке инструменте користећи предмете из окружења МК. 1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела МК. 1.4.3. изводи пратеће ритмичке и мелодијско–ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима МК. 1.4.4. учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст.
	Напредни	У области Музичко стваралаштво ученик уме да: МК. 3.4.1. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте МК. 3.4.2. импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова МК. 3 4.3. осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета музичка култура	Компетенција за учење Естетичка компотенција, Комуникација Рад са подацима и информацијама, Сарадња Одговоран однос према здрављу
--	--

Активности:

-**наставника:** организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује,

вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

- **ученика:** активан приступ при излагању новог градива, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, активности ученика на часовима, домаћи задаци, певање, свирање, музичко стваралаштво, слушање музичких примера, рад на пројекту, израда креативних задатака на одређену тему, допринос ученика за време групног рада и рада у пару, кратке писане провере (15 мин), специфичне вештине.

- **методе рада:** монолошка, дијалогска, демонстрације, метода ИКТ (примена веб - алата за учење), истраживачка метода, слушање аудио промера, гледање видео примера.

- **облик рада:** фронтални, индивидуални, рад у пару и групи рад.

Корелација са другим предметима

Српски језик	Народне песме, фолклорна музичка традиција, коледарске, додолске, лазаричке, крстоношке, краљичке песме; староградске песме
Енглески језик	Песме из мјузикла и цртаних филмова. Р. Роцерс "Солмизација", "Скале и арпеђо"
Историја	Праисторија. античке цивилизације, Месопотамија, Кина, Египат, Индија, античка Грчка, Рим

Географија	Композитори и песме из различитих земаља. песме из Италије, Белгије, Финске, Русије; А. Вивалди, Годишња доба
Биологија	Хигијена човека, гласа и гласних жица
Математика	Нотне вредности, такт, мера.
Информатика и рачунарство	Употреба интернета, видео примери
Ликовна култура	Праисторија, античке цивилизације, М. Мусоргски "Слике са изложбе".
Немачки језик	Песма из Немачке "Птица пева"
Верска настава	Химна Светом Сави, духовне песме

Препоручене композиције за слушање: Химне Државна; химна Химна Светом Сави

Народне песме и игре: Ј. Јовичић – Војвођанска свита; С. Стевић – Бела вило (избор); Коледарска песма; Играј, играј Лазаро – Лазаричка;

Крстоноше крста носе – Крстоношке; Орач оре равно поње – Краљичка; Додолска песма

Човек и музика:

Песме примитивних племена – Worldmusic, Афрички бубњеви

Pagandrumming :https://www.youtube.com/watch?v=63w_8KHrEZQ

Vanuatu Women's Water Music <https://www.youtube.com/watch?v=vUUVEvffzSI>

Ритуална игра северноамеричких Индијанаца

Композиције старог века: Byzantine Hymns Good Friday

Звуци реконструисаних старогрчких инструмената– лира, аулос, Грчка музика, Епитаф деи Секилос(EpithedeiSeikilios)

AtriummusicaedeMadrid

Кинеска музика, ZhengQu (Планине и воде)

Кинеска мелодија заснована на пентатоници

NamMyohoRengeKyo – TheLotusSutra,<https://www.youtube.com/watch?v=r364h19dXio>

Композиције инспирисане музиком старих епоха: Жан Филип Рамо, LesIndesGalantes: LesSauvages (балет опера); Дворжак, Симфонија из Новог света 3. став; А. Хачатурјан, Игра сабљама из балета „Гајана”; Бела Барток, Алетро Барбаро ; Игор Стравински, Посвећење пролећа; Рихард Штраус, опера Саломе: Dance of the seven veils<https://www.youtube.com/watch?v=bL2fGdfG3X0> ; Оливије Месијан, композиције инспирисане звуцима птица; Клод Дебиси, Danses sacree et profane<https://www.youtube.com/watch?v=f51LBBLzS8M>

Домаћи композитори: С. Мокрањац – II руковет; С. Мокрањац – V руковет; П. Коњовић – Велика чочечка игра из опере „Коштана”; М. Тајчевић – Балканске игре (избор); С. Христић – игра „Грлица”, „Биљана платно белеше” из балета „Охридска легенда”; Љубица Марић, Бранково коло ; Љубица Марић, Праг сна; Вера Миланковић, Сењачка рапсодија <https://www.youtube.com/watch?v=bf1rvfmINPo>; Вера Миланковић EinekleineRomusic; Трио Бора Дугић – Чаробна фрула (избор); Бора Дугић, Игра скакаваца, Месечина

Страни композитори: А. Вивалди – „Годишња доба” (Пролеће, Лето, Јесен, Зима); Жан Филип Рамо, Hippolyte and Aricie: A la Chasse; Јозеф Хајдн, „Коњаник”, Гудачки квартет, г-мол, оп.74, бр. 3, III став; Лудвиг ван Бетовен, Шеста симфонија ; Л. В. Бетовен – Менует из II става Сонатине у Г-дуру оп. 49; В. А. Моцарт – Мала ноћна музика I и III став МозАртквартет Eine kleine World music; Јоханес Брамс, Симфонија бр. 3, трећи став; Рихард Вагнер, Танхојзер: Први чин, друга сцена „У Венерином брду”; Е. Григ – Буђење пролећа; Едвард Григ, Пер Гинт, свита бр. 1; А. Дворжак – Хумореска; Б. Сметана – Влтава; М. Мусоргски – Слике са изложбе (избор) ; Арам Хачатуријан, „Адађо” из Спартакуса ; К. Орф – 4 кратка комада за ксилофон ; Лирој Андерсон Писаћа машина; Хауард Шор, Господар прстенова (Isengard; UrukHai)

Видео примери за композиције

П.И.Чажковски – Игра малих лабудова из балета Лабудово језеро <https://www.youtube.com/watch?v=oiMOinQU5AY>
https://www.youtube.com/watch?v=MDy_XrWfxHY

Pagan drumming:https://www.youtube.com/watch?v=63w_8KHrEZQ

Vanuatu Women's Water Music <https://www.youtube.com/watch?v=vUUVEvffzSI>

Nam Myoho Renge Kyo – The Lotus Sutra,<https://www.youtube.com/watch?v=r364h19dXio>

Рихард Штраус, опера Саломе: Dance of the seven veils<https://www.youtube.com/watch?v=bL2fGdfG3X>

Клод Дебиси, Danses sacree et profane<https://www.youtube.com/watch?v=f51LBBLzS8M>

Вера Миланковић, Сењачка рапсодија, <https://www.youtube.com/watch?v=bf1rvfmlNPo>

Препоручене композиције за певање и свирање: Химне Државна химна, Химна Светом Сави

Народне песме и игре: Густа ми магла паднала (по слуху), Ајде, Јано (по слуху), Банатско коло, Повела је Јела, Девојачко коло, Ти једина, У ливади под јасеном, Пред Сенкином кућом, Ми смо деца весела, Коларићу, панићу, Овим шором, јагодо, Девојчица платно бели овако, Шетња.

Дечје песме: Бајоне, Срећна Нова свој деци света; К. Орф, Динг, донг; Д. Деспић, Шума на киши; М. Милојевић, На ливади; Песма из Русије, Нека увек буде сунце; Песма из Финске, Пролеће у шуми; Песма из Белгије, Нек свуд љубав сја; Песма из Италије, Сад зиме више нема; Р. Роџерс, Солмизација; К. Бабић, Веверица; Стеван Шром, Јагње моје; М. М. Протић, Циц.

Свирање на Орфовим инструментима: Вишњицица род родила; Дивна, Дивна; Дед` поиграј, медо; Птице се враћају.

Међупредметна повезаност:

Српски језик : фолклорна музичка традиција, коледарске, додолске, лазаричке, крстоношке, краљичке песме

Немачки језик: песма из Немачке ``Птице се враћају``

Енглески језик: Р. Роџерс , Солмизација

Историја: човек праисторије; музика антике, Месопотамија, Кина, Египат, Индија, античка Грчка, Рим.

Географија: песме из Италије, Белгије, Финске, Русије; А. Вивалди, Годишња доба

Ликовна култура: М. Мусоргски ``Слике са изложбе``

Верска настава: божићне песме и обичаји, химна Светом Сави

Литература: Јасмина Чолић и Маријана Савов-Стојановић, Музичка култура за пети разред основне школе, Наша кућа знања, Београд, 2018.

разред	Недељни број часова	Годишњи број часова
шести	1	36

Задаци:

- неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музике;
- подстицање креативности у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности;
- припремање програма за културну и јавну делатност школе;
- упознавање занимања музичке струке.

ИСХОДИ У оквиру области/теме ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
<p>-повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; -наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период средњег века и ренесансе;</p> <p>-уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у средњем веку и ренесанси,</p> <p>-опише улогу музике у средњовековној Србији;</p> <p>- уочи разлике између духовних и световних вокалних композиција средњег века и ренесансе;</p> <p>-издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима;</p> <p>- објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената;</p> <p>- одреди врсту музичког инструмента са диркама по изгледу и звуку;</p> <p>- опише разлику у начину добијања звука код инструмената са</p>	ЧОВЕК И МУЗИКА	<p>Средњи век</p> <p>Ранохришћанска музика. Византијско певање. Грегоријански корал. Рани облици вишегласја – мотет. Световна музика средњег века: трубадури, трувери минезенгери. Духовна и световна музика у средњовековној Европи и Србији. Музика средњег века као инспирација за уметничку и популарну музику. Ренесанса Развој духовног и световног вишегласја. Мотет, миса, мадригал. Највећи представници ренесансне вокалне музике: Ђ. П. да Палестрина, О. ди Ласо. Инструментална музика ренесансе.</p>
	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	<p>Инструменти са диркама: оргуље, чембало, клавир, хармоника, челеста. Народни инструменти.</p>

<p>диркама; - препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила;</p> <p>- разликује вокално инструменталне и инструменталне облике средњег века и ренесансе</p> <p>- коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте</p> <p>- идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника средњег века и ренесансе;</p> <p>- уочи сличности и разлике између православне и (римо)католичке духовне музике;</p> <p>- идентификује елементе средњовековне музике као инспирацију у музици савременог доба;</p> <p>- изводи музичке примере користећи глас, покрет и традиционалне и/или електронске инструменте, самостално и у групи; - примењује правилну технику певања;</p> <p>- примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције;</p> <p>-развије координацију и моторику кроз свирање и покрет;</p> <p>- примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању;</p> <p>- користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет;</p> <p>- комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом;</p> <p>-учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката;</p> <p>- изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност);</p> <p>- учествује у школским приредбама и манифестацијама;</p> <p>- понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама;</p> <p>- критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље;</p> <p>- користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво</p>	<p>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Елементи музичке изражајности: темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената. Слушање световне и духовне средњовековне и ренесансне музике. Слушање вокалних, вокално-инструменталних и инструменталних композиција, домаћих и страних композитора. Слушање дела традиционалне народне музике. Слушање дела инспирисаних фолклором.</p>
	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Певање песама по слуху самостално и у групи. Певање песама из нотног текста солмизацијом. Извођење (певање или свирање) једноставних ритмичких и мелодијских мотива у стилу музике средњег века и ренесансе. Певање песама у комбинацији са покретом. Свирање по слуху дечјих, народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима. Свирање из нотног текста дечјих, народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима. Извођење једноставнијих музичких примера у вези са обрађеном темом</p>
	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>Креирање пратње за песме ритмичким и звучним ефектима, користећи притом различите изворе звука. Креирање покрета уз музику коју ученици изводе. Стварање мелодије на задати текст. Импровизација дијалога на инструментима Орфовог инструментарија и другим инструментима. Реконструкција музичких догађаја у стилу средњег века и ренесансе.</p>

Кључни појмови садржаја: покрет, ритам, мелодија, инструменти, динамика, темпо, текст, световна музика, духовна музика, вишегласје, народна музичка традиција, музички инструменти.

Музичка култура - општи стандарди постигнућа на крају 6. Разреда

ОБЛАСТИ/ТЕМА	НИВО	СТАНДАРДИ
Знање и разумевање	Основни	У области Знање и разумевање, ученик уме да: МК. 1.1.1. препозна основне елементе музичке писмености МК. 1.1.2. опише основне карактеристике - музичких инструмената и састава - историјско–стилских периода - музичких жанрова - народног стваралаштва
	Средњи	У области Знање и разумевање ученик уме да анализира повезаност: МК. 2.1.1. музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером) МК. 2.1.2. структуре и драматургије одређеног музичког жанра (на пример, оперски финале са догађајима у драми) МК. 2.1.3. облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота
	Напредни	У области Знање и разумевање ученик: МК. 3.1.1. зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела МК. 3.1.2. разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора МК: 3.1.3. критички и аргументовано образлаже свој суд МК: 3.1.4. уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом)
Слушање музике	Основни	У области Слушање музике ученик уме, на основу слушања музичких примера, да именује: МК. 1.2.1. музичке изражајне елементе МК. 1.2.2. извођачки састав МК. 1.2.3. музичке жанрове МК. 1.2.4. српски музички фолклор
	Средњи	У области Слушање музике ученик уме да: МК. 2.2.1. опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (на пример, узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре) МК. 2.2.2. препозна структуру одређеног жанра

	Напредни	У области Слушање музике ученик уме да анализира слушни пример и открије везу опажених карактеристика са: МК. 3.2.1. структуралном и драматуршком димензијом звучног примера МК. 3.2.2. жанровским и историјско–стилским контекстом звучног примера МК. 3.2.3. контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора
Музичко извођење	Основни	У области Музичко извођење ученик уме да: МК. 1.3.1. пева једноставне дечије, народне или популарне композиције МК. 1.3.2. изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту
	Напредни	У области Музичко извођење ученик уме да: МК. 3.3.1. изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима.
Музичко стваралаштво	Основни	У области Музичко стваралашта ученик уме да: МК. 1.4.1. направи музичке инструменте користећи предмете из окружења МК. 1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела МК. 1.4.3. изводи пратеће ритмичке и мелодијско–ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима МК. 1.4.4. учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст.
	Напредни	У области Музичко стваралаштво ученик уме да: МК. 3.4.1. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте МК. 3.4.2. импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова МК. 3 4.3. осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета музичка култура	Компетенција за учење Естетичка компотенција, Комуникација Рад са подацима и информацијама , Сарадња Одговоран однос према здрављу
--	---

Начин остваривања програма

- **Методе рада:** монолошка, дијалогска, демонстративна, метода рада са текстом, метода обраде песме по слуху, метода стваралачког рада, практичан рад.
- **Облик рада:** фронтални, групни, рад у пару, индивидуални или комбиновани.

Активности наставника – подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим областима и

другим предметима, решавају проблеме, практично примењују...

Активности ученика – ученици активно учествују у настави, посматрају, бележе, изводе закључке, музицирају, слушају звучне примере, врше самопроцењивање и сл.).

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, активности ученика на часовима, домаћи задаци, певање, свирање, музичко стваралаштво, слушање музичких примера, рад на пројекту, израда креативних задатака на одређену тему, допринос ученика за време групног рада и рада у пару, кратке писане провере (15 мин), специфичне вештине

Корелација са другим предметима

Српски језик	Народне песме, староградске песме
Енглески језик	Песме из мјузикла и цртаних филмова
Историја	Средњи век. Ренесанса.
Географија	Композитори и песме из различитих земаља, Италија "Сад зиме више нема", Енглеска "Рунолист".
Биологија	Животиње и биљке "Рунолист", "Птице"
Математика, Физика	Штимовање инструмената са диркама
Информатика и рачунарство	Употреба интернета, видео примери
Ликовна култура	Средњи век и ренесанса
Верска настава	Химне и тропари, духовне песме

Избор композиција за слушање: Химне, Државна химна, Химна Светом Сави, Народне песме и игре Ансамбл Ренесанс: избор (Скомрашка игра, Ситан бибер)

Човек и музика, Средњи век: Византијско певање Дивна Љубојевић: Тебе појем Грегоријански корал Кир Стефан Србин: Ниња сили Кир Стефан Србин: Ниње сили, Д. П. Аксентијевић Никола Србин: Херувимска песма, глас други, Д. П. Аксентијевић Осмогласник: Бог Господ, глас четврти; Алилуја, глас шести; Д. П. Аксентијевић Исаија Србин: Agios o teos (Свети Боже) Исаија Србин, Алилуја Божићни тропар Рождество твоје Тропар Светом Сави Адам де ла Ал: Игра о Робену и Мариони

Ренесанса: В. Бирд, The Bells. FVB I/69. Роберт Хил, чембало П. Пасеро, Мадригал Il est bel et bon, commere, mon mari. Непознати аутор, Greensleeves О. ди Ласо, Ехо М. Преториус, Кокошји плес (Ballet des coqs) Ђ. П. да Палестрина, Миса папе Марчела (Кирие), Миса Бревис (Глориа) К. Жанекен, Певање птица

Композиције инспирисане музиком средњег века и ренесансе Ера, Амено Никло Винсент и хор Црвене армије, Амено К. Орф, Кармина Бурана (O Fortuna; Veni, veni, venias

Музички инструменти, Оргуље: Ј. С. Бах, Токата и Фуга де-мол

Чембало: Ј. С. Бах, Добро темперовани клавир, Прелудијум и фуга Це-дур Ј. Пахелбел: Канон (верзија на чембалу)

Клавир: Д. Деспић, Музички речник; В. Миланковић, Кончертино на српске теме О. Месијан, Petites esquisses d'oiseaux (композиције инспирисане звуцима птица) Ф. Лашини, Клавирске композиције инспирисане звуцима природе Е. Сати, Gymnopédie No.1 (клавир) Ф. Лист, Мађарска рапсодија бр. 5 М. Мусоргски, Стари замак К. Дебиси, Дечји кутак, Арабеска бр.1 Н. Паганини, Ла кампанела Л. ван Бетовен, За Елизу

Хармоника: В. А. Моцарт, Турски марш (Соната за клавир а-мол), аранжман за хармонику, гитару и контрабас (Золтан Орос трио) Љ. Павковић, Народна песма и народно оро (хармоника), у извођењу Љубише Павковића Ј. Дербенко, Рок Токата

Челеста: П. И. Чајковски, Игра шећерне виле

Елементи музичке писмености 6/8 такт: Градска песма: Бледи месец загрлио Н. Грбић: Ово је Србија Ге-дур: В. А. Моцарт: Мала ноћна музика, I став Ђ. Верди: Корачница (из опере Аида), С. Ст. Мокрањац: Џанум насред села, Осма руковет де-мол: С. Ст. Мокрањац: Текла вода текелија, Трећа руковет Канон

Видео примери Sumer is icumen in (1260) <https://www.youtube.com/watch?v=B2Tk1JseYkU> Ансамбл Ренесанс: Гаета, <https://www.youtube.com/watch?v=Pb7yByKAICw> Алфонсо X: Cantigas De Santa Maria - Rosa Das Rosas, CSM 10 <https://www.youtube.com/watch?v=Z7y-s8yG6oI> Традиционална песма из Енглеске: Scarborough Fair <https://www.youtube.com/watch?v=M8kX3rWvBmQ> Грегоријански корал, Хвалите Господа (Alleluia) https://www.youtube.com/watch?v=WacH0_3rt-c FAUN <https://www.youtube.com/watch?v=zOvsyamoEDg> Средњовековни плес: <https://www.youtube.com/watch?v=3DIA-3krzbE> Hymn of Axiom - Coastal Sound Youth Choir https://www.youtube.com/watch?v=4H_HOw4sBeM Ренесансни плес: Recercada Primera <https://www.youtube.com/watch?v=q2lobVuxjAU&t=40s> Анонимус: La Folia di Rodrigo Martinez https://www.youtube.com/watch?v=AUXAvwJ_bnE К. Жанекен: Le chant des oiseaux <https://www.youtube.com/watch?v=XoTfSQOqOis> Tsung Tsung: <https://www.youtube.com/watch?v=e3oNVmSaMsE> Ј. С. Бах: Токата и фуга, де-мол, BWV 565 <https://www.youtube.com/watch?v=Nnuq9PXbywA> Џ. Бери: Тема из филма Џејмс Бонд: <https://www.youtube.com/watch?v=fQfZj4c75uo> Д. П. Аксентијевић и група Запис, Невен вене <https://www.youtube.com/watch?v=i8yeFpR1eI> Ступови: Лази, Лазо, Лазаре <https://www.youtube.com/watch?v=bYH42oeD11M>

ИЗБОР КОМПОЗИЦИЈА ЗА ПЕВАЊЕ И СВИРАЊЕ

Химне Државна химна Химна Светом Сави

Човек и музика: А. де ла Ал: Игра Робина и Марион Д. Љубојевић: Црквена химна Статије, Божићни тропар Ђакон Петар Којић: Молитва Господња Оче наш, Ј. Преторијус: Канон Живела музика В. Ђорђевић: Канон Сви петлићи лепо поје

Елементи музичке писмености: Такт 6/8: Б. Трудих: На студенцу; М. Ђурђевић: Анђели певају. Пунктирани ритам: В. А. Моцарт: Гле, игре ли красне; К. Станковић: Сећаш ли се оног сата; Ђорђевић/Милосављевић: Примили смо вести тазе. Шеснаестине: Б. Станчић: Вејавица вејала Синкопа: Д. Краљић: Чамац на Тиси Лествица Ге-дур: А. Моцарт: Мала ноћна музика, I став; Р. Роцерс: Рунолист; Дечја песма из Италије: Сад зиме више нема; Ја посејам лубенице (двоглас). Лествица де-мол: Источниче живоносни; Тавна ноћи; Све птичице запјевале; Расти, расти мој зелени боре; Небо је тако ведро; Ђ. Б. Перголези: Где је онај цветак жути; Ж. Ф. Рамо: Тамбурин; Заспо Јанко (двоглас); Растко (двоглас), аранжман Предраг Миодраг. Лествица Еф-дур: Шкрипи ћерам; Л. ван Бетовен: Ода радости; Ј. С. Бах: Ах што волим; С. Ст. Мокрањац: Ал је леп овај свет.

Литература: Јасмина Чолић и Маријана Савов-Стојановић, Музичка култура за шести разред основне школе, Вулкан знање, Београд, 2019.

Разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Седми	1	36

Оперативни задаци

Оперативни задаци су:

- певање и свирање, по слуху и из нотног текста; песме и теме из познатих композиција
  - упознавање музике праисторије, античке епохе, средњег века, ренесансе, барока и класицизма кроз сагледавање друштвене функције музике, видова музицирања, карактеристичних жанрова, облика и инструмената епохе, као и најистакнутијих стваралачких личности
- утврђивање појмова из основа музичке писмености
- обрада мелодијског мола, обрада акорада на главним ступњевима, појам каденце
- обрада мешовитих тактова (7/8, 5/8 - на примерима народних песама)
- утврђивање и обрада појмова мелодија, ритам, метар, темпо, динамика, хармонија, полифонија, хомофонија, фактура.

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
У оквиру области/теме ученик ће бити у стању да:		

<ul style="list-style-type: none"> – препозна врсту жичаних инструмента по изгледу и звуку; – опише начин добијања тона код жичаних инструмената; – повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; – наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период барока и класицизма; – уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у бароку и класицизму; – препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила; – објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената); – разликује музичке форме барока и класицизма; – идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника барока и класицизма; – идентификује елементе музике барока и класицизма као инспирацију у музици савременог доба; – изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи; – користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; – комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; – учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; – изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); 	ЧОВЕК И МУЗИКА	<p><u>Барок.</u> Рођење опере. Клаудио Монтеверди. Облици вокално-инструменталне музике (ораторијум, кантата). Инструментална музика: солистичко, камерно и оркестарско музицирање. Инструментални облици: свита, концерто гросо. Антонио Вивалди, Јохан Себастијан Бах и Георг Фридрих Хендл.</p> <p><u>Класицизам</u> Појам сонате и симфоније. Жанрови класичне музике –опера, црквени жанрови, симфонијска, концертантна, камерна (посебно гудачки квартет), солистичка музика. Јозеф Хајдн, Волфганг Амадеус Моцарт и Лудвиг ван Бетовен.</p> <p>Развој српске црквене музике.</p>
	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	<p>Жичани: трзачки и гудачки. Градитељске школе. Појам симфонијског оркестра Српски народни музички инструменти.</p>
	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	<p>Елементи музичке изражајности: темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената. Слушање световне и духовне музике барока и класицизма. Слушање вокалних, вокално-инструменталних и инструменталних композиција, домаћих и страних композитора. Слушање дела традиционалне народне музике.</p>
	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Певање песама по слуху и из нотног текста (солмизацијом) самостално и у групи. Певање песама у комбинацији са покретом. Певање и свирање из нотног текста народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог</p>

<ul style="list-style-type: none"> – учествује у школским приредбама и манифестацијама; – примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; – понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; – критички просуђује утицај музике на здравље; – користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво. 		<p>инструментарија и/или на другим инструментима. Извођење једноставнијих музичких примера у вези са обрађеном темом. Извођење (певање или свирање) једноставних ритмичких и мелодијских репрезентативних примера (одломака/тема) у стилу музике барока, класицизма.</p>
	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	<p>Креирање покрета уз музику коју ученици изводе. Креирање ритмичке пратње. Реконструкција музичких догађаја у стилу барока и класицизма.</p>

Кључни појмови садржаја: барок, ораторијум, кантата, свита, концерто гросо, класицизам, соната, симфонија, камерна музика.

Музичка култура - општи стандарди постигнућа на крају 7. разреда

ОБЛАСТИ/ТЕМА	НИВО	СТАНДАРДИ
Знање и разумевање	Основни	<p>У области Знање и разумевање, ученик уме да:</p> <p>МК. 1.1.1. препозна основне елементе музичке писмености</p> <p>МК. 1.1.2. опише основне карактеристике - музичких инструмената и састава - историјско–стилских периода - музичких жанрова - народног стваралаштва</p>
	Средњи	<p>У области Знање и разумевање ученик уме да анализира повезаност:</p> <p>МК. 2.1.1. музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером)</p> <p>МК. 2.1.2. структуре и драматургије одређеног музичког жанра (на пример, оперски финале са догађајима у драми)</p> <p>МК. 2.1.3. облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота</p>

	Напредни	У области Знање и разумевање ученик: МК. 3.1.1. зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела МК. 3.1.2. разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора МК: 3.1.3. критички и аргументовано образлаже свој суд МК: 3.1.4. уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом)
Слушање музике	Основни	У области Слушање музике ученик уме, на основу слушања музичких примера, да именује: МК. 1.2.1. музичке изражајне елементе МК. 1.2.2. извођачки састав МК. 1.2.3. музичке жанрове МК. 1.2.4. српски музички фолклор
	Средњи	У области Слушање музике ученик уме да: МК. 2.2.1. опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (на пример, узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре) МК. 2.2.2. препозна структуру одређеног жанра
	Напредни	У области Слушање музике ученик уме да анализира слушни пример и открије везу опажених карактеристика са: МК. 3.2.1. структуралном и драматуршком димензијом звучног примера МК. 3.2.2. жанровским и историјско–стилским контекстом звучног примера МК. 3.2.3. контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора
Музичко извођење	Основни	У области Музичко извођење ученик уме да: МК. 1.3.1. пева једноставне дечије, народне или популарне композиције МК. 1.3.2. изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту
	Напредни	У области Музичко извођење ученик уме да: МК. 3.3.1. изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима.
	Основни	У области Музичко стваралашта ученик уме да: МК. 1.4.1. направи музичке инструменте користећи предмете из окружења МК. 1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела МК. 1.4.3. изводи пратеће ритмичке и мелодијско–ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима МК. 1.4.4. учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст.

Музичко стваралаштво	Напредни	У области Музичко стваралаштво ученик уме да: МК. 3.4.1. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте МК. 3.4.2. импровизује и/или компоњује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова МК. 3 4.3. осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.
----------------------	----------	--

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета музичка култура	Компетенција за учење Естетичка компотенција, Комуникација Рад са подацима и информацијама , Сарадња Одговоран однос према здрављу
--	---

Начин остваривања програма

- **Методе рада:** монолошка, дијалогска, демонстративна, метода рада са текстом, метода обраде песме по слуху, метода стваралачког рада, практичан рад, метода ИКТ (примена веб - алата за учење).
- **Облик рада:** фронтални, групни, рад у пару, индивидуални или комбиновани.

Активности:

Активности наставника – подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим областима и другим предметима, решавају проблеме, практично примењују... **Активности ученика** – ученици активно учествују у настави, посматрају, бележе, изводе закључке, музицирају, слушају звучне примере, врше самопроцењивање и сл.).

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, активности ученика на часовима, домаћи задаци, певање, свирање, музичко стваралаштво, слушање музичких примера, рад на пројекту, израда креативних задатака на одређену тему, допринос ученика за време групног рада и рада у пару, кратке писане провере (15 мин), специфичне вештине.

Корелација са другим предметима

Српски језик	Народне песме, староградске песме
Енглески језик	Песме из мјузикла
Историја	Барок 17. век, Класицизам 18. век кроз обраду музичко стилских периода и композитора. Први светски рат, балкански ратови, обрада песме "Креће се лађа француска" и "Тамо далеко"
Географија	Композитори и песме из различитих земаља, Европа - Немачки композитори Ј. С. Бах; Г. Р. Хендл; Л. в. Бетовен. Италија - А. Вивалди, К. Монтеверди. Аустрија В. А. Моцарт; Ј. Хајдн.

Биологија	Хигијена човека, гласа и гласних жица
Математика, Физика	Штимовање гудачких инструмената
Информатика и рачунарство	Употреба интернета, видео примери
Ликовна култура	Уметност и технологија - мјузикл, филм
Немачки језик	Немачки композитори Ј.С.Бах; Г. Ф. Хендл и Л.в. Бетовен
Верска настава	Химна Светом Сави, духовне песме

ИЗБОР КОМПОЗИЦИЈА ЗА ПЕВАЊЕ И СВИРАЊЕ

Химне

Државна химна, Химна Светом Сави, Химна школе

Човек и музика: Марк Антоан Шарпантје, *Те Деум*; Волфганг Амадеус Моцарт, *Мала ноћна музика*; Лудвиг ван Бетовен, *Ода радости*, IX симфонија

Елементи музичке писмености: Народна песма из Србије, *Дуње ранке*, Харолд Арлен, *Изнад дуге*, Волфганг Амадеус Моцарт, *Чежња за пролећем*, Александар Јорговић, *Циц*; Георг Фридрих Хендл, канон *Игра коло весело*; Јохан Себастијан Бах, *Радост и весеља сласт*, из кантате *О селу*; Јозеф Хајдн, *Јесење лишће* из 3. става ораторијума *Годишња доба*; Волфганг Амадеус Моцарт, *Арија Папагена* из опере *Чаробна фрула*; Лудвиг ван Бетовен, *Птич'ја туга*; Лудвиг ван Бетовен, *Ода радости*, тема из IV става *Симфоније бр. 9*

Народне песме и игре: *Чије је оно девојче (Ђурђеле)*; *Вита јела до неба*; *Врбо, врбице*; *Дум дага дум*; *Фатише коло врањске девојке*; *Ој, голубе, мој голубе*; *'Ајде Јано, коло да играмо*; *Море, изгрејала, нане, сјајна месечина*; *Жубор вода жуборила*; *Пуче пушка*; *Играле се делије*; *Чај горо, лане моје, причувај ми овце*; *Ти момо, ти девојко*; Руска народна песма, *Каљинка*

Староградске песме: *Диван је кићени Срем*; *Ој, јесенске дуге ноћи*; *Пред Сенкином кућом*; *Не лудуј лело, чуће те село*; *Ти једина*

Духовне песме: *Везак је везла Дјева Марија: Божићу, наша радости*; Стеван Стојановић Мокрањац, *Тебе појем*; *Тропар за Божић*; *Тропар Светом Сави*; *Помози нам вишњи Боже*; Корнелије Станковић, *Многаја лета*

Песме из балканских ратова и Првог светског рата: *Креће се лађа француска: Тамо далеко*

Канони: : Михаел Преторијус, *Живела музика*; Михаел Преторијус *Освану дан*; Георг Фридрих Хендл, *Игра коло весело* (канон); Јозеф Хајдн, *Интервали*; Лудвиг ван Бетовен, *Скала*

ИЗБОР КОМПОЗИЦИЈА ЗА СЛУШАЊЕ

Химне: Државна химна; Химна Светом Сави; Химна школе

Народне песме и игре: Сјајна месечина мила нане (Бела Паланка); Горанине, Ђафанине; Ваљевска подвала; Уродиле жуте крушке

Човек и музика: **Барок;** Марк Антоан Шарпантје, *Те Деум*; Георг Фридрих Хендл, *Алелуја*, ораторијум *Месија*; Жан Жозеф Муре, *Рондо* из *Симфоније фанфара*; Јохан Себастијан Бах, *Бранденбуршки концерт бр. 3*, финале; Јохан Себастијан Бах, *Токата и фуга, де-мол*; Јохан Себастијан Бах, *Токата, Це-дур*; Јохан Себастијан Бах, *Ваздух*; Антонио Вивалди, *Четири годишња доба* (избор); Антонио Вивалди, *Арија Agitata da due venti*; Георг

Фридрих Хендл: Арија *Lascia ch'io pianga*, опера *Риналдо*; Георг Фридрих Хендл: Музика за ватромет; Јохан Пахелбел, *Канон у Де-дуру*. **Класицизам**; Волфганг Амадеус Моцарт, *Мала ноћна музика*; Волфганг Амадеус Моцарт, *Турски марш*; Волфганг Амадеус Моцарт, *Lacrimosa* из *Реквијема*; Волфганг Амадеус Моцарт, *Клавирски концерт бр. 21 Елвира Мадиган*, 2. став; Лудвиг ван Бетовен, *За Елизу*; Лудвиг ван Бетовен, *Месечева соната*, 1. став; Лудвиг ван Бетовен, *V симфонија*, 1. став; Лудвиг ван Бетовен, *IX симфонија*, 4. став, финале; Франц Јозеф Хајдн, *Симфонија изненађења*; Волфганг Амадеус Моцарт, *Арија краљице ноћи*, опера *Чаробна фрула*

Композиције инспирисане музиком барока и класицизма и савремене обраде: Томазо Албиниони, *Адађо, ге-мол*; Тони Бритен, *Химна Лиге шампиона*; Јохан Себастијан Бах, *Токата и fuga, де-мол*, изводи Ванеса Ме

Музички инструменти: **Гудачки**: Антонио Вивалди, *Четири годишња доба* (избор); Антоњин Дворжак, „*Амерички квартет*“ оп. 96, бр.12, Еф-дур; Антоњин Дворжак, *Багателе за гудачки трио и хармонијум*, 5. став; Бенџамин Бритн, *Simple Symphony for String Quartet Op. 4*; Хауард Шор, *Господар прстенова (The Shire)*; Стив Јаблонски, тема из филма *Трансформери: The Score – Arrival To Earth* **Виолина**: Јохан Себастијан Бах: *Партита бр.3, Гавота, BWV 1006*; Јохан Себастијан Бах: *Партита, Е-дур, Прелудијум, BWV 1006*; Ђузепе Тартини, *Ђавољи трилер*, 3. став; Франц Шуберт, *Пчела*: Феликс Менделсон, *Виолински концерт, е-мол*, оп. 64, 3. став; Николо Паганини, *Ла кампанела*, 3. став; Џон Вилијамс, тема из филма *Шиндлерова листа*; **Виола**: Јохан Кристијан Бах, *Концерт за виолу, це-мол*; Јоханес Брамс, *Соната за еф-мол*, оп. 120, бр. 1; Ребека Кларк, *Соната за виолу, Импутозо*; **Виолончело**: Јохан Себастијан Бах, *Свита за виолончело бр.1, Прелудијум*; Лудвиг ван Бетовен, *V симфонија*, 2. став; Енио Мориконе, тема из филма *Габриелова обоа*, изводи Јо Јо Ма; **Контрабас**: Камил Сен Санс, *Слон*; Јохан Баптист Ванхал, *Концерт за контрабас, Де-дур*; **Трзалачки Харфа**: Георг Фридрих Хендл, *Концерт за харфу и оркестар*; Михаил Глинка, *Варијације на Моцартову тему*; Мануел де Фаља, *Шпански плес*; Вера Миланковић, *Ноктурно*; **Гитара**: Франциско Тарегга, *Сећање на Алхамбру*; Јохан Себастијан Бах, *Бранденбушки концерт бр. 3, Алегро*, изводи Чет Еткинс; Ерик Клептон, *Лејла*, инструментал; Волфганг Амадеус Моцарт, *Турски марш*, изводи Ингвие Малмстен; **Тамбура**: Јаника Балаж и Тамбурашки оркестар, *Осам тамбураша*; Тамбураши, *Вратиће се роде*; Народна песма, *Саградићу шајку*, изводе Звонко Богдан и Тамбурашки оркестар Јанике Балажа; **Мандолина**: Енио Мориконе и Нино Рота, *Тема љубави* из филма *Кум*; Лудвиг ван Бетовен, *Сонатина за мандолину и фортепиано, Це-дур*; **Лаута**: Јохан Себастијан Бах, *Токата и fuga де-мол*, изводи Ванеса Ме; Јохан Георг Конради, *Свита за лауту*; Душан Богдановић, *Псалм, Пасакаља и Ричеркар, на тему старе босанске песме*, изводи Един Карамазов; **Цитра**: Антонио Вивалди, *Концерт за лауту, Де-дур*; Роналд Бинге, *Елизабетанска серенада*; **Балалајка**: Руска традиционална песма, *Каљинка*; Морис Жар, *Ларина тема* из филма *Ларина песма*;

Видео примери: **Барок**: Јохан Себастијан Бах, *Токата и fuga, де-мол* <https://www.youtube.com/watch?v=Nnuq9PXbywA>; Антонио Вивалди, Арија *Agitata da due venti*, Тећилиа Бартоли https://www.youtube.com/watch?v=6czLBVqo_zw; Георг Фридрих Хендл, *Музика на води* <https://www.youtube.com/watch?v=C6dHO2F2OHC>; Хенри Пурсел, *Abdelazer* <https://www.youtube.com/watch?v=TUxhcLJOHNY>; Жан Батист Лили, арија из опере *Изис* <https://www.youtube.com/watch?v=bPnNA8yTD8E>; Франсоа Купрен, *Les Coucous Benevoles*, на харпсикорду изводи Клаудио ди Вероли <https://www.youtube.com/watch?v=xFIX2XSGCIQ>; Луи Клод Дакен, *Le Coucou* <https://www.youtube.com/watch?v=e28jSNgr4c4>; Ђироламо Фрескобалди, *L'Amoroso* - <https://www.youtube.com/watch?v=QEbuVWAbkZo> Ђироламо Фрескобалди, *Aria detta la Frescobala* <https://www.youtube.com/watch?v=InSbiGcUp34>; Барокни плес <https://www.youtube.com/watch?v=-3-N3qtib24>; Yanni, *The Storm* <https://www.youtube.com/watch?v=BNi9fOjXx-Y>; Јохан Себастијан Бах, *Токата и fuga де-мол*, изводи Ванеса Ме https://www.youtube.com/watch?v=Hg8Fa_EUQqY; **Класицизам**: Инсерт из филма *Амадеус* https://www.youtube.com/watch?v=-ciFTP_KRy4; MozART Group, *Eine Kleine World Music* <https://www.youtube.com/watch?v=fAO9LR9gZB0>; 2 Cellos, *Whole Lotta Love vs. Beethoven 5th Symphony* <https://www.youtube.com/watch?v=x8yymm3DtVA>; *Line Riders - Beethoven's 5th* <https://www.youtube.com/watch?v=vcBn04IyELc>; Инсерт из филма *Coping Beethoven* <https://www.youtube.com/watch?v=qXlsrzLUq1I>; The Muppets, *Ode To Joy* <https://www.youtube.com/watch?v=VnT7pT6zCcA>; **Гудачки инструменти**: Виторио Монти, *Csárdás*, изводи Немања Радуловић <https://www.youtube.com/watch?v=XIJM2kZgYiI>; 2 CELLOS, *Thunderstruck* <https://www.youtube.com/watch?v=uT3SBzmDxGk>; Камил Сен Санс, *Лабуд* https://www.youtube.com/watch?v=FZ8X2HS_low; Николај Римски Корсаков, *Бумбаров лет*, за два контрабаса <https://www.youtube.com/watch?v=kLvC1046t7w>; **Трзалачки инструменти**: Ане Вансхоторс, *A bird came flying* https://www.youtube.com/watch?v=BBrsypv7y_E; Петар Иљич Чајковски, каденца из балета *Лабудово језеро*

<https://www.youtube.com/watch?v=v53lusUi088>; Харолд Арлен, *Over The Rainbow*, изводи Томи Емануел <https://www.youtube.com/watch?v=0cHeNscKZN0>; Пако де Лусиа, *Flamenco - Alegrias* https://www.youtube.com/watch?v=jGfx_e4Dhk8; Стивен Ворбек, *Palegia's Song* из филма *Мандолина капетана Корелија*, <https://www.youtube.com/watch?v=IOMmwyfPEio&t=18s>; Антонио Вивалди, *Концерт за лауту, Де-дур* <https://www.youtube.com/watch?v=hyHd4rDUd5g>; Роналд Бинге, *Елизабетанска серенада* https://www.youtube.com/watch?v=sMOt05cG_mc; Морис Жар, *Ларина тема* из филма *Ларина песма* <https://www.youtube.com/watch?v=bWh3aAodUJk>; **Савремене обраде традиционалне музике:** Yanni, *World Dance* <https://www.youtube.com/watch?v=Fn8lodDV4Zw>; Традиционална из Македоније, *Зајди, зајди* (извођење Тошета Проеског) <https://www.youtube.com/watch?v=vM9WWE6YXTg>; Традиционална из Македоније, *Јовано, Јованке* <https://www.youtube.com/watch?v=beh-bnTHxcw>.

Литература: Јасмина Чолић и Маријана Савов-Стојановић, *Музичка култура за седми разред основне школе*, Вулкан знање, Београд, 2020

Разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Осми	1	34

Оперативни задаци

Ученик уме да:

- препозна основне елементе музичке писмености
- опише основне карактеристике:
  - музичких инструмената;
  - историјско-стилских периода;
  - музичких жанрова;
  - народног стваралаштва.

Ученик уме да анализира повезаност:

- музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком;
- изражајности (нпр. брз темпо са живахним карактером);
- структуре и драматургије одређеног музичког жанра (нпр. оперски финале са - догађајима у драми);
- облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота.

Ученик:

- зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела;
- разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора;
- критички и аргументовано образлаже свој суд;
- уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом).

Ученици умеју да:

- препознају теме из познатих композиција домаћих и страних аутора;
- упознају музику различитих жанрова ;
- буду ангажовани у свим музичким активностима и сами стварају музику;
- активно учествују у припремању програма за такмичења и јавне наступе;
- стечена стваралачка искуства и искуства у слушању музике користе за процену својих и других музичких дела.

<p style="text-align: center;">ИСХОДИ</p> <p>У оквиру области/теме ученик ће бити у стању да:</p>	<p style="text-align: center;">ОБЛАСТ/ТЕМА</p>	<p style="text-align: center;">САДРЖАЈИ</p>
<ul style="list-style-type: none"> – повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; – уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у романтизму, импресионизму и савременом добу; – препознаје националне игре у делима уметничке музике; – наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период романтизма, импресионизма и савременог доба; – разликује музичке форме романтизма, импресионизма и савременог доба; – идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника романтизма, импресионизма и савременог доба; – идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију у музици савременог доба; 	<p style="text-align: center;">Човек и музика</p>	<p>Романтизам</p> <p>Програмска и апсолутна музика</p> <p>Соло песма</p> <p>Клавирска минијатура</p> <p>Националне и стилизоване игре (полка, мазурка, чардаш, казачок, сиртаки, валцер, танго...)</p> <p>Музичко-сценска дела</p> <p>Сметана, Дворжак, Шопен, Лист, Шуберт, Шуман, Паганини, Верди, Пучини, Росини, Чајковски, Бородин, Мусоргски, Мокрањац</p> <p>Импресионизам</p> <p>Равел, Дебиси</p> <p>Савремено доба</p> <p>Жанрови: Цез, популарна музика, апстрактна музика.</p> <p>Импровизација (појам)</p> <p>Стравински, Прокофјев,</p> <p>Коњовић, Константин Бабић, Вера Миланковић</p>

	Средњи	2.1.1 Ученик анализира повезаност музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу 2.1.2 Ученик анализира повезаност структуре и драматургије одређеног музичког жанра 2.1.3 Ученик анализира повезаност облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота
	Напредни	3.1.1 Ученик зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела 3.1.2 Ученик разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора 3.1.3 Ученик критички и аргументовано образлаже свој суд 3.1.4 Ученик уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом)
Слушање музике	Основни	Ученик уме да: 1.2.1 именује музичке изражајне елементе 1.2.2 извођачки састав 1.2.3 музичке жанрове 1.2.4 српски музички фолклор
	Средњи	2.2.1 Ученик уме да опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опаженим музичких елемената 2.2.2 Ученик уме да препозна структуру одређеног жанра
	Напредни	Ученик уме да анализира слушни пример и открије везу опажених карактеристика са: 3.2.1 структуралном и драматуршком димензијом звучног примера 3.2.2 жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера 3.2.3 контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора
Извођење музике	Основни	Ученик уме да: 1.3.1 пева једноставне дечије, народне и популарне композиције 1.3.2 изводи једноставне дечије, народне и популарне композиције на бар једном инструменту
	Напредни	3.3.1 Ученик уме да изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима
	Основни	1.4.1 Ученик уме да прави једноставније музичке инструменте 1.4.2 Ученик уме да осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела 1.4.3 Ученик изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним инструментима 1.4.4 Ученик уме да учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст

Музичко стваралаштво	Напредни	3.4.1 Ученик уме да осмишља пратеће аранжмане за орфов инструментариј и друге задате музичке инструменте 3.4.2 Ученик уме да импровизује и/или компоује мање музичке целине у оквиру различитих жанрова и стилова 3.4.3 Ученик уме да осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс
----------------------	----------	--

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета музичка култура	Компетенција за учење Естетичка компетенција, Комуникација Рад са подацима и информацијама ,Сарадња Одговоран однос према здрављу
--	--

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, метода рада са текстом, метода обраде песме по слуху, метода стваралачког рада, слушање аудио примера, гледање видео примера, практичан рад, метода ИКТ (примена веб - алата за учење).

Облик рада: фронтални, групни, рад у пару, индивидуални или комбиновани.

Активности наставника – подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим областима и другим предметима, решавају проблеме, практично примењују...

Активности ученика – ученици активно учествују у настави, посматрају, бележе, изводе закључке, музицирају, слушају звучне примере, врше самопроцењивање и сл.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, активности ученика на часовима, домаћи задаци, певање, свирање, музичко стваралаштво, слушање музичких примера, рад на пројекту, израда креативних задатака на одређену тему, допринос ученика за време групног рада и рада у пару, специфичне вештине.

Корелација са другим предметима

Српски језик	Народне песме, староградске песме
Енглески језик	Песме из мјузикла
Историја	Романтизам 19. век, Импресионизам, Експресионизам, Савремена музика 20. век кроз обраду музичко стилских периода и композитора. Први светски рат, Други светски рат кроз обраду музичких периода и композитора. Србија, српска музика и српски композитори у 20. веку.

Географија	Композитори и песме из различитих земаља, Европе као и чувена оперска позоришта у нашој земљи и у свету. Различите игре, различитог народа.
Биологија	Хигијена човека, гласа и гласних жица
Математика, Физика	Штимовање дувачких инструмената, Проналазак фонографа, теремин.
Информатика и рачунарство	Употреба интернета, видео примери, електронска музика
Ликовна култура	Уметност и технологија - мјузикл, филм. Импресионизам у сликарству, сценографија у опери и балету, мјузиклу и оперети.
Немачки језик	Немачки композитори
Верска настава	Химна Светом Сави, духовне песме

ИЗБОР КОМПОЗИЦИЈА ЗА СЛУШАЊЕ

Химне

Државна химна, Химна Светом Сави

Традиционалне песме и игре

Ај, мене мајка једну има Рум, дум, дум, Фатише коло врањске девојке, Буњевачко момачко коло Сокол ми литна, Јано Ти, једина, Градином цвеће цветало

Човек и музика

Романтизам Франц Шуберт, Аве Мариа Франц Шуберт, За музику Франц Шуберт, Серенада Николо Паганини, Капричо бр. 24 и 5, изводи Немања Радуловић Николо Паганини, Ла кампанела, III став Овај акт можете погледати на адреси [/eli/rep/pg/ministarstva/pravilnik/2019/11/2/sg2.6.2021](http://eli.rep/pg/ministarstva/pravilnik/2019/11/2/sg2.6.2021).
Закоп 87/216 Феликс Менделсон, Концерт за виолину у е-молу, Оп. 64 Феликс Менделсон, Свадбени марш, Сан летње ноћи Фредерик Шопен, Мазурка Оп. 24, бр. 1 Фредерик Шопен, Валцер бр. 19, а-мол Фредерик Шопен, Валцер бр.2, Оп. 64 Фредерик Шопен, Револуционарна етида Фредерик Шопен, Минутни валцер Фредерик Шуман, Сањарење Франц Лист, Ла кампанела Франц Лист, Клавирски концерт бр.1 Беджих Сметана, Гудачки квартет бр. 1 Беджих Сметана, Влтава Јохан Штраус, Тик так брза полка Јохан Штраус, Трич трач полка Јохан Штраус, валцер Приче из бечке шуме Јохан Штраус, валцер Гласови пролећа Јоханес Брамс, Лаку ноћ Пјотр Иљич Чајковски, Клавирски концерт Оп. 1, бе-мол Антоњин Дворжак, Симфонија из Новог света, бр. 9, IV став Антоњин Дворжак, Словенска игра бр. 1, 2, 6 и 8 Антоњин Дворжак, Концерт за виолончело Б, е-дур Антоњин Дворжак, Хумореска бр. 7, Оп. 101 Модест Мусоргски, Слике са изложбе Сергеј Рахмањинов, Клавирски концерт бр. 2, це-мол Корнелије Станковић, Што се боре мисли моје Мокрањац, Козар Мокрањац, Приморски напјеви Мокрањац, Мокрањац, избор из Руковети

Опере

Ђоакино Росини, Дует мачака Ђоакино Росини, Арија Фигара, опера Севилски берберин Ђоакино Росини, Chi disprezza gli infelici, опера Кир у Вавилону Ђузепе Верди, Хор Јевреја, опера Аида Ђакомо Пучини, Нико не спава, опера Турандот Амилкаре Понкјели, Игра сатова из опере Ла Ђоконда Александар Бородин, Половецке игре, опера Кнез Игор Лео Делиб, Дует цвећа, опера Лакме Жорж Бизе, Арија Хабанера из опере Кармен Петар Коњовић, Џанум наред села, опера Коштана Петар Коњовић, Велика чочечка игра, опера Коштана Жак Офенбах, Птице у сенци, оперета

Хофманове приче

Балет

Жан Батист Лили, Menuet des Trompettes Лео Делиб, Игра сатова, балет Копелија Овај акт можете погледати на адреси [/eli/rep/pg/ministarstva/pravilnik/2019/11/2/sg2.6.2021. Zakon 88/216](https://eli.rep/pg/ministarstva/pravilnik/2019/11/2/sg2.6.2021.Zakon88/216) Адолф Адам, балет Жизела Пјотр Иљич Чајковски, балет Крцко Орашчић Пјотр Иљич Чајковски, Плес малих лабудова, балет Лабудово језеро Пјотр Иљич Чајковски, финале, балет Лабудово језеро Пјотр Иљич Чајковски, Валцер из балета Успавана лепотица Стеван Христић, Грлица из балета Охридска легенда Стеван Христић, Коло из балета Охридска легенда

Националне и стилизоване игре (полка, мазурка, чардаш, казачок, сиртаки, валцер, танго)

Јоханес Брамс, Мађарска игра бр. 5 Виторио Монти, Чардаш Микис Теодоракис, Сиртаки Антонио Карлос Жобим, Самба са једном нотом Импресионизам Габриел Форте, Павана, Оп. 50 Ерик Сати, Гимнопедија Клод Дебиси, Потопљена катедрала Клод Дебиси, Месечина Морис Равел, Болеро Савремена музика Игор Стравински, Игра костура, балет Жар птица Игор Стравински, Игра Жар птице, балет Жар птица Игор Стравински, инсерт из Свите Жар птица Игор Стравински, балет Петрушка Арам Хачатурјан, Игра сабљама, Свита Гајане Дмитри Шостакович, Други валцер Густав Холст, Јапанска свита Густав Холст, Самерсет рапсодија Љубица Марић, Праг сна Дарко Краљић, Девојко мала Јован Јовичић, Војвођанска свита Војислав Костић, За Београд Дејан Деспић, Дивертименто Концертанте Оп. 51 Ханс Цимер, Пирати са Кариба, тема Хајао Мијазаки, Замак на небу <https://www.youtube.com/watch?v=nrTu7BAjjCA>

Композиције инспирисане музиком романтизма, импресионизма и савременог доба

Бора Дугић, Зов за недостижном лепотом Бубуша Симић, Велики градски валцер Јадранка Стојаковић, Што те нема Монти, Чардаш Пол де Сеневил, Брак из љубави

Музички инструменти

Габриел Форте, Павана Оп. 50 Артуро Маркез Márquez Arturo Danzón No. 2 Антоњин Дворжак, Словенска игра бр. 7 Овај акт можете погледати на адреси [/eli/rep/pg/ministarstva/pravilnik/2019/11/2/sg2.6.2021. Zakon 89/216](https://eli.rep/pg/ministarstva/pravilnik/2019/11/2/sg2.6.2021.Zakon89/216) Камил Сен Санс, Соната за обоу, Де-дур, Оп.166, I став Енио Мориконе, Габријелова обоа Дејан Деспић – 7 пасторала за обоу соло Анте Гргин, Duettino Scherzando за два кларинета Радивој Лазић – Властимир Перичић, Хумореска за кларинет и клавиру Боки Милошевић – одломци из одабраних дела Антонио Вивалди, Концерт за фагот е-мол Лирој Андерсон, Празник трубача Избор песама са фестивала Драгачевска труба Луис Армстрон Мајлс Дејвис Морис Равел, Болеро (соло тромбон) Камил Сен-Санс, Концерт за хорну Оп. 94 Хауард Шор, Господар претенова (The Fellowship; Gondor) Георг Филип Телеман, Песма о изгубљеној љубави Бела Барток, Румунски плесови Сз.68. ББ76: II Браул (Allegro) Станислав Бинички, Марш на Дрину

Видео примери

Традиционална песма са Косова, Горанине, Ђафанине <https://www.youtube.com/watch?v=SI3UItfEWhA> Николо Паганини, Капричо бр. 24 и 5, изводи Немања Радуловић <https://www.youtube.com/watch?v=rgCo54r3DUk> Лист и Шопен <https://www.youtube.com/watch?v=8Uc2vtj7vvs&t=163s> Јохан Штраус, Тик так брза полка <https://www.youtube.com/watch?v=99k-g8H447U> Волфганг Амадеус Моцарт, Арија краљице ноћи, опера Чаробна фрула <https://www.youtube.com/watch?v=XH7cPtG8kGg> Ђоакино Росини, Дует мачака <https://www.youtube.com/watch?v=QNYR6rsGDyg> Ђоакино Росини, Chi disprezza gli infelici, опера Кир у Вавилону <https://www.youtube.com/watch?v=ffZiEgC4Tu0> Амилькаре Понкјели, Игра сатова из опере Ла Ђоконда <https://www.youtube.com/watch?v=tOBr7H8RN4M> Лео Делиб, Дует цвећа, опера Лакме, <https://www.youtube.com/watch?v=Zm4HWjnwDwK> Петар Коњовић, Џанум наред села, опера Коштана <https://www.youtube.com/watch?v=t0qoPLSQv0U> Петар Коњовић, Велика чочечка игра, опера Коштана https://www.youtube.com/watch?v=_5UCmwGVsnE Жак Оффенбах, Птице у сенци, оперета Хофманове приче <https://www.youtube.com/watch?v=TcTMm7q3PE> Жан Батист Лили, Menuet des Trompettes <https://www.youtube.com/watch?v=sZ4AM0ayFBA> Лео Делиб, Игра сатова, балет Копелија <https://www.youtube.com/watch?v=ryFyVpqbqGQ> Лео Делиб, Мазурка, балет Копелија,

Националне и стилизоване игре

Полка <https://www.youtube.com/watch?v=dONXZBrje2w> Мазурка <https://www.youtube.com/watch?v=lR11T7CAD0E> Чардаш

<https://www.youtube.com/watch?v=dF-x3ASonHw> Казачок <https://www.youtube.com/watch?v=QGD0SJmEyMc> Сиртаки
<https://www.youtube.com/watch?v=T4chpyTIE5Q> Микос Теодоракис, Сиртаки <https://www.youtube.com/watch?v=qR1-3gYXsfE>
<https://www.youtube.com/watch?v=ls3gevqqqD0> Валцер На лепом, плавом Дунаву <https://www.youtube.com/watch?v=EHFJWCCsWWQ> Танго
<https://www.youtube.com/watch?v=NY0MLG-IrSU> Фламенко <https://www.youtube.com/watch?v=sFUC5ROtN8M> Јоханес Брамс, Мађарска игра бр. 5
<https://www.youtube.com/watch?v=H19jВухrqlw> Виторио Монти, Чардаш <https://www.youtube.com/watch?v=XIJM2kZgYiI> Микис Теодоракис, Сиртаки,
<https://www.youtube.com/watch?v=T4chpyTIE5Q> Антонио Карлос Жобим, Самба са једном нотом <https://www.youtube.com/watch?v=PYdrhTL3VBk>

Импесионизам

Клод Дебиси, Арабеска <https://www.youtube.com/watch?v=A6s49OKp6aE> Клод Дебиси, Месечина
<https://www.youtube.com/watch?v=k8JwihcysWo> Морис Равел, Болеро <https://www.youtube.com/watch?v=iOcu7GD8pcE>

Савремено доба

Игор Стравински, Игра костура, балет Жар птица <https://www.youtube.com/watch?v=SP-dQBhcvtg> Игор Стравински, Игра Жар птице, балет
Жар птица <https://www.youtube.com/watch?v=a9OuxgP19ak> Игор Стравински, инсерт из Свите Жар птица
https://www.youtube.com/watch?v=OdJdV_Gq1a4 Игор Стравински, балет Петрушка <https://www.youtube.com/watch?v=UaRZfSKPw5A>
<https://www.youtube.com/watch?v=Y7H5dEbyxsg> Сергеј Прокофјев, Плес витезова, балет Ромео и Јулија
<https://www.youtube.com/watch?v=92YhJ4ZVmcg> Арам Хачатурјан, Игра сабљама, Свита Гајане <https://www.youtube.com/watch?v=mUQHGprxz-8>
Дмитри Шостакович, Други валцер <https://www.youtube.com/watch?v=cPiCeJN-Wek>

Дувачки инструменти

Клод Дебиси, Сирикс <https://www.youtube.com/watch?v=aw53VrbI410> Џон Вилијамс, Хедвигина тема, <https://www.youtube.com/watch?v=l-3tN-c6UwE> Џон Вилијамс, Хедвигина тема, <https://www.youtube.com/watch?v=cXRIDCyqZJw> Енио Мориконе, Габријелова обоа
https://www.youtube.com/watch?v=FtE3hoR_Nvo Антоњин Дворжак, Симфонија из Новог света, II став <https://www.youtube.com/watch?v=0HhrxVx1Ztc>
Бени Гудман, Певај, певај, певај <https://www.youtube.com/watch?v=t4yGKj23jgQ> Астор Пјацола, Танго етида бр.3
<https://www.youtube.com/watch?v=4qzAi7JoKGE> Сергеј Прокофјев, Шехерезада <https://www.youtube.com/watch?v=au0qOBAJ-nA> Пол Дик, Чаробњаков
ученик <https://www.youtube.com/watch?v=ScUEgUZbpbU> Квин, Боемска рапсодија <https://www.youtube.com/watch?v=tO527C0KUSs> Хауард Гудл,
Срећан Божић, Мр Бин <https://www.youtube.com/watch?v=vvR66bZBCIk> Ђорђе Замфир, Усамљени пастир <https://www.youtube.com/watch?v=orL-w2QBiN8> Необични дувачки инструменти <https://www.youtube.com/watch?v=v62YjjV-Roo&t=61s> Станислав Бинички, Марш на Дрину
<https://www.youtube.com/watch?v=Prv8a9Wp7Sg>

ИЗБОР КОМПОЗИЦИЈА ЗА ПЕВАЊЕ И СВИРАЊЕ

Химне

Државна химна Химна Светом Сави

Човек и музика

Јоананес Брамс, Лаку ноћ Беджих Сметана, Моја звезда Франц Шуберт, Липа Ј. Ф. Рајхард, Љубица Традиционална песма, Ђурђевдан
Традиционална песма из источне Србије, Mandra mea cu carpa mura Традиционална ромска песма, Ђелем, ђелем Традиционална мађарска игра, Леп је
он (Az a szep) Традиционална руска песма, Каљинка Традиционална мађарска песма, Nyulacska Традиционална русинска песма, Зродзели ше тарки
Традиционална мађарска песма, Нек се чује нек се зна да Жужа воли Јаноша Енглеска духовна песма, Прекрасна милост (Amazing Grace) Александар
Бородин, Половецке игре, Радмила Какарлајић, Анђелина, зумба, зумба Макс Фридман/Џими де Најт, Rock Around the Clock Џон Ленон/Пол Макартни,
Let It Be Герард Матос Родригез, Танго Ла кумпарсита <https://www.youtube.com/watch?v=NY0MLG-IrSU> Елементи музичке писмености: Густа ми
магла паднала Море, изгрејала, нане Пуче пушка, Ајде Јано, коло да играмо Запевала сојка птица Оро се вије Јовано, Јованке Станиша Коруновић, Мај

Станиша Коруновић, Пробуђена жаба Бијело дугме, Липе цвату Момчило Бајагић Бајага, Буђење раног пролећа Карл Ман/Дејв Апел, Let`s Twist again

Традиционалне и песме домаћих аутора

Ој, цоко, цоко, црно око Тај таврље Уродиле жуте крушке Шкрипи ђерам Текла вода Текелија Леле дуње ранке Тамо далеко Војтек Шистех, Ој, Србијо, мила мати Николас Балон, Креће се лађа француска Станислав Бинички, Марш на Дрину

Староградске песме

Ти једина Моја мала нема мане Мој Милане Јутрос ми је ружа процветала Што се боре мисли моје Ајде Като Небо је тако ведро У тем Сомбору

Духовне песме

Стеван Стојановић Мокрањац, Тебе појем Тропар за Божић Тропар Светом Сави Помози нам вишњи Боже Корнелије Станковић, Многаја лета

Литература: Уџбеник за осми разред, Јасмина Чолић и Маријана Савов-Стојановић, Музичка култура за осми разред основне школе, Вулкан знање, Београд, 2021

А.5. Историја

Циљ и задаци

Циљ изучавања наставног предмета историја је културни развој и хуманистичко образовање ученика. Циљ наставе историје је и да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских процеса и токова, као и развијању националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика

Задаци наставе историје су да ученици, уочавајући узрочно-последичне везе, разумеју историјске процесе и токове, улогу истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...), као и историју суседних народа и држава.

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Пети	1	36

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
– разликује основне временске одреднице (годину, деценију,		Основни садржаји: Појам прошлости и историја као наука о прошлости људског

<p>век, миленијум, еру);</p> <ul style="list-style-type: none"> – лоцира одређену временску одредницу на временској ленти; – разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости; – именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје; – разврста историјске изворе према њиховој основној подели; – повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека); – наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији; – разликује основне одлике каменог и металног доба; – лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; – користећи историјску карту доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока; – одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице; – пореди начин живота припадника различитих друштвених	<p>ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊ А ПРОШЛОСТИ</p>	<p>друштва.</p> <p>Хронологија – рачунање времена.</p> <p>Подела прошлости и периодизација историје.</p> <p>Историјски извори</p> <p>– дефиниција, основна подела и установе у којима се чувају.</p> <p>Проширени садржаји:</p> <p>Сродне науке и помоћне историјске науке.</p> <p>Историја око нас.</p> <p>Историјско наслеђе – тековине</p>
	<p>ПРАИСТОРИЈ А</p>	<p>Основни садржаји:</p> <p>Основне одлике праисторије (начин живота људи, проналасци).</p> <p>Подела праисторије (камено, метално доба).</p> <p>Проширени садржаји:</p> <p>Најважнији праисторијски локалитети у Европи и Србији (Ласко, Алтамира, Лепенски Вир, Винча...)</p>
	<p>СТАРИ ИСТОК</p>	<p>Основни садржаји:</p> <p>Појам Старог истока – географске одлике, најзначајније цивилизације (Месопотамија, Египат, Јудеја, Феникија).</p> <p>Друштвени односи (робовласничко и теократско</p>

<p>слојева на Старом истоку;</p> <p>– наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока;</p> <p>– идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока;</p>		<p>друштво) и државно уређење (монархија – царства/ краљевства) у цивилизацијама Старог истока.</p> <p>Основне одлике привреде и свакодневни живот – обичаји,</p>
<p>– разликује врсте писама цивилизација Старог истока;</p> <p>– илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет;</p> <p>– користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век;</p> <p>– изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом;</p> <p>– прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему;</p> <p>– визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом;</p> <p>– опише особености природних услова и географског положаја античке Грчке;</p> <p>– лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке;</p> <p>– приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине;</p> <p>– пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој;</p> <p>– идентификује узроке и последице грчко- персијских ратова и Пелопонеског рата;</p> <p>– истражи основна обележја и значај религије старих Грка;</p> <p>– разликује легенде и митове од историјских чињеница;</p> <p>– наведе значај и последице освајања Александра Великог;</p> <p>– илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени</p>		<p>занимања, култура исхране и становања.</p> <p>Култура и историјско наслеђе народа Старог истока – религија (монотеизам и политеизам), писмо, књижевност, уметност, наука, цивилизацијске тековине (математика, архитектура, календар, иригациони систем, саобраћајна средства, медицина, закони...).</p> <p>Проширени садржаји:</p> <p>Специфичности египатске религије.</p> <p>Специфичности религија цивилизација Месопотамије.</p> <p>Основне одлике јудаизма.</p> <p>Најважније цивилизације Далеког истока (Индија, Кина)</p>
	<p>АНТИЧКА ГРЧКА</p>	<p>Основни садржаји:</p> <p>Појам античке Грчке – географске одлике.</p> <p>Најстарији период грчке историје (Критска и Микенска цивилизација).</p> <p>Грчки митови (појам, примери) и хомерски епови.</p> <p>Колонизација и основне одлике привреде.</p> <p>Полиси – Спарта и Атина (појам полиса, структура друштва, државно уређење).</p> <p>Грчко-персијски ратови. Пелопонески рат – узроци и последице.</p> <p>Култура и свакодневни живот (религија, олимпијске игре, митологија, уметност, наука, обичаји, занимања). Хеленистичко доба и његова култура.</p> <p>Историјско наслеђе (институције, закони, књижевност, позориште, филозофија, демократија, медицина, уметност, архитектура, беседништво, олимпијске игре).</p>

<p>свет;</p> <ul style="list-style-type: none"> – користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију; – израчуна временску удаљеност између појединих догађаја; 		<p>Проширени садржаји:</p> <p>Пелопонески рат (ток рата, најважнији догађаји и личности).</p> <p>Најистакнутије личности: Драконт, Перикле, Филип II, Аристотел, Архимед...</p> <p>Грчка митологија, пантеон. Седам светских чуда античког доба</p>
<ul style="list-style-type: none"> – користи основне историјске појмове; – лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе; – наведе основне разлике између античке римске републике и царства; – разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима; – истражи основна обележја и значај религије античког Рима; – илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет; – пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму; – наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства; – лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије; – користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију. 	<p>АНТИЧКИ РИМ</p>	<p>Основни садржаји:</p> <p>Појам античког Рима – географске одлике и периодизација. Оснивање Рима (легенда о Ромулу и Рему).</p> <p>Структура друштва и уређење Римске републике.</p> <p>Ширење Римске државе (освајања и провинције, привреда). Рим у доба царства</p> <ul style="list-style-type: none"> – принципат и доминат. <p>Култура и свакодневни живот (религија, уметност, наука, обичаји, занимања).</p> <p>Хришћанство – појава и ширење.</p> <p>Пад Западног римског царства (почетак Велике сеобе народа, подела царства и пад Западног царства).</p> <p>Историјско наслеђе (абецета, календар, медицина, уметност, архитектура, путеви, водовод, канализација, терме, римски бројеви, хришћанство, римско наслеђе на територији Србије).</p> <p>Проширени садржаји: Етрурци. Римска војска. Римски градови на територији Србије.</p> <p>Најистакнутије личности: Ханибал, Цицерон, Јулије Цезар, Клеопатра, Октавијан Август, Константин Велики...).</p> <p>Римски пантеон.</p> <p>Гладијаторске борбе</p>

Област/Тема	Стандарди постигнућа ученика
Основи проучавања прошлости	<p>ИС 1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице</p> <p>ИС 1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода</p> <p>ИС 1.1.3. зна поделу на праисторију и историју</p> <p>ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације</p>

	<p>ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда</p> <p>ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави)</p>
Праисторија	<p>ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода</p> <p>ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације</p> <p>ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје</p> <p>ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости</p>
Стари исток	<p>ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације</p> <p>ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје</p> <p>ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје</p> <p>ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч)</p> <p>ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости</p> <p>ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора</p> <p>ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора</p> <p>ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским</p>

	знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикана и закључује о појави)
Античка Грчка	<p>ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације</p> <p>ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје</p> <p>ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје</p> <p>ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике</p> <p>ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда</p> <p>ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле</p> <p>ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом</p> <p>ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости</p> <p>ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје</p> <p>ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора</p> <p>ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора</p> <p>ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту</p> <p>ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости</p> <p>ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикана и закључује о појави)</p>

<p>Антички Рим</p>	<p>ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости</p>
--------------------	---

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета историје</p>	<p>Компетенција за учење, Рад са подацима и информацијама, Комуникација, Естетичка компетенција, Сарадња, Дигитална компетенција</p>
--	--

Начин остваривања програма

- **Методе рада:** Монолошко-дијалогска, дијалогска, илустративно-демонстративна, текст метода
- **Облик рада:** Фронтални, групни, индивидуални, комбиновани

Активности

Наставника (организатор и реализатор наставе, партнер у комуникацији, мотивише ученика, праћење практичног рада, праћење постигнућа ученика...)

- Организација и реализација nastave, Мотивација ученика, Праћење постигнућа ученика.

Ученика (разговор, слушање, описивање, посматрање, уочавање, израда практичног рада, стварање, експериментисање...)

– Разговор, Слушање, Посматрање, уочавање и описивање, Закључивање.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда:

усмено излагање	тест	есеј	домаћи задатак	писмени задатак	активност на часу	праћење практичног рада	дневник рада	тест практичних вештина	самостални практични рад	графички рад
*	*	–	*	–	*	–	*	–	*	–

(обележити * начине који се користе)

Корелација са другим предметима: пређене наставне јединице из историје за V разред, српски језик и књижевност, ликовна култура, географија, веронаука

Литература (за наставнике и ученике):

Душко Лопандић, Ивана Петровић: *Историја 5 - уџбеник са одабраним историјским изворима за пети разред основне школе*, Нови Логос

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Шести	2	72

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> - лоцира одређену временску јединицу на временској ленти - именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје - разврстава историјске изворе према њиховој основној подели - повезује историјске изворе са установама у којима се чувају 	Основи проучавања прошлости	<p>Основне одлике периода средњег века и новог века (појмови средњи век, нови век, преиндустријско доба, хронолошки и просторни оквири).</p> <p>Историјски извори за историју средњег века и раног новог века и њихова сазнајна вредност (писани и материјални).</p>

<ul style="list-style-type: none"> - користи основне историјске појмове - именује средњи век и нови век и наводи граничне догађаје - повезује историјске изворе са установама у којима се чувају - користи основне историјске појмове (стари век, средњи век, повеља, житије) - пореди историјске периоде - разврстава историјске изворе према њиховој основној подели и према историјском периоду 	<p>Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку</p>	<p>Велика сеоба народа и стварање нових држава у Европи (германска и словенска племена, Бугари, Мађари, Викинзи).</p> <p>Најзначајније државе раног средњег века (Франачка држава, Византијско царство, Арабљани).</p> <p>Религија у раном средњем веку (христијанизација и хришћанска црква, Велики раскол, ислам).</p>
<ul style="list-style-type: none"> – бразложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у раном средњем веку; – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); 		<p>Феудално друштво (структура, друштвене категорије, вазални односи).</p> <p>Српске земље и Балканско полуострво (досељавање Срба и Хрвата, односи са староседеоцима и суседима, формирање српских земаља, христијанизација, ширење писмености).</p> <p>Истакнуте личности: Јустинијан, Карло Велики, кнез Властимир, цар Симеон</p>

<ul style="list-style-type: none"> – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; – на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у раном средњем веку ; – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег века; – изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у раном средњем веку ; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у раном средњем веку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина раног средњег века у савременом друштву; 	<p>Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем веку</p>	<p>Државно уређење (типови европских монархија; република).</p> <p>Сусрети и прожимања цивилизација и народа (хришћанство, ислам, јудаизам, Крсташки ратови, најзначајнији путописци и њихова путовања – Марко Поло, Ибн Батута и др).</p> <p>Српске земље и суседи (краљевина и царство, деспотовина, аутоке-фална црква, односи са Византијом, Угарском, Бугарском, Венецијом, османска освајања у југоисточној Европи).</p> <p>Свакодневни живот у Европи и српским земљама (двор и дворски живот, живот на селу и граду – занимања, родни односи, правоверје и јереси, куга).</p> <p>Опште одлике средњовековне културе (верски карактер културе, витешка култура, културне области, школе и универзитети, проналасци; писана и визуелна култура код Срба, легенде – Косовска, о краљу Артуру...).</p> <p>Истакнуте личности: Фридрих Барбароса, Ричард Лавље Срце, Саладин, Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Сава Немањић, краљ Милутин, Стефан Душан, кнез Лазар и кнегиња Милица, Твртко I Котроманић, Стефан Лазаревић, деспот Ђурађ, султанија Мара, Ђурађ Кастриот Скендербег, Балшићи, Црнојевићи, Мехмед II Освајач.</p>
	<p>Европа, свет и српске земље у раном новом</p>	<p>Преиндустријско доба (хронолошки оквири, научна и техничка открића, штампа, промене у начину производње, банкарство, успон градова – примери Фиренце, Венеције, Антверпена...).</p> <p>Велика географска открића и колонизација (истакнути</p>

<p>историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни);</p> <p>– учествује у организовању и спровођењу заједничких школских</p>	<p>веку (Преиндустријско доба)</p>	<p>морепловци и њихова путовања, сусрет са ваневропским цивилизацијама – Северна и Јужна Америка, Индија, Африка, Кина, Јапан, Аустралија;</p>
---	---	--

<p>активности везаних за развој културе сећања.</p> <ul style="list-style-type: none"> – образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у позном средњем веку; – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; – на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у позном средњем веку; – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег века; – изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; – идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, 		<p>последнице).</p> <p>Опште одлике културе раног новог века (основна обележја хуманизма и ренесансе; књижевност, политичка мисао, промене у свакодневном животу, обичаји и веровања...).</p> <p>Реформација и противреформација (узроци, протестантизам, католичка реакција – улога језуита; верски сукоби и ратови).</p> <p>Појава апсолутистичких монархија (промене у државном уређењу, централизација државе, положај владара). Врхунац моћи Османског царства (освајања, држава и друштво).</p> <p>Живот Срба под османском, хабзбуршком и млетачком влашћу (обнова Пећке патријаршије; мењање верског и културног идентитета – исламизација, покатоличавање, унијаћење; учешће у ратовима, отпори и сеобе, положај и привилегије, Војна крајина).</p> <p>Истакнуте личности: Јохан Гутенберг, Изабела Кастиљска, Кристифор Колумбо, Фернандо Магелан, Леонардо да Винчи, Микеланђело Буонароти, Николо Макијавели, Никола Коперник, Исак Њутн, Мартин Лутер, Карло V и Филип II Хабзбуршки, Елизабета I, Вилијам Шекспир, Луј XIV, Сулејман Величанствени, Мехмед-паша Соколовић, Арсеније III Црнојевић, Арсеније IV Јовановић.</p>
	<p>Систематизација Историјска карта, личности, догађаји...</p>	

научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву;

- користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе;
- повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни);
- учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.
- образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима;
- пореди историјске појаве;
- на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава);
- сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;
- приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена;
- на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у раном новом веку;
- идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века;
- пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку;
- разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку;
- на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности;
- образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века;
- идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку;
- илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација;
- разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на

<p>оне у локалној средини;</p> <ul style="list-style-type: none"> – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања. -визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом; -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум, век и деценију; -лоцира одређену временску одредницу на временској ленти; -лоцира на историјској карти најважније појмове средњег века и преиндустријског доба; -у излагању историјске наративе користи основне научне појмове; 		
---	--	--

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)
Основи проучавања прошлости	ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода ИС.1.1.4. уме да одреди ком веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди ком историјском периоду припадају важне године из прошлости

	ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације
Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку	ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје

	ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на ком простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС.1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.2.2.1. уме да закључи о ком догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости
--	---

Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем веку	<p>ИС.1.1.4. уме да одреди ком веку припадају важне године из прошлости</p> <p>ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације</p> <p>ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје</p> <p>ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје</p> <p>ИС.1.1.9. зна на ком простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје</p> <p>ИС.1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости</p> <p>ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч</p> <p>ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике</p> <p>ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда</p> <p>ИС.2.2.1. уме да закључи о ком догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора</p> <p>ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора</p> <p>ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије</p> <p>ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости</p>
Европа, свет и српске земље у раном новом веку (Прединдустијско доба)	<p>ИС.1.1.4. уме да одреди ком веку припадају важне године из прошлости</p> <p>ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације</p> <p>ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје</p> <p>ИС.1.1.9. зна на ком простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје</p> <p>ИС.1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости</p> <p>ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч</p>

	<p>ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике</p> <p>ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда</p> <p>ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом</p> <p>ИС 2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје</p> <p>ИС 2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости</p> <p>ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)</p> <p>ИС 3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања</p>
--	---

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета историје</p>	<p>Компетенција за учење, Рад са подацима и информацијама, Комуникација, Естетичка компетенција, Сарадња, Дигитална компетенција</p>
--	--

Начин остваривања програма

Назив теме / садржај	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко-методичко упутство)
<p>Основи проучавања прошлости</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона, ППТ</p> <p>Посета локалном музеју и културно-историјским споменицима, историјском архиву, евентуално виртуелна посета музеју, локалитету...</p> <p>Проналажење примера од стране ученика</p> <p>Коришћење БИГЗ-овог е-уџбеника: тестови, видео записи са питањима, ППТ; едмодо платформе и др.</p>

	<p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, историјске карте, историјских извора, различитих графичких организатора, ППТ, видео материјали, пројектна настава; израда шема и др.</p> <p>Корелација са сродним предметима: географија, веронаука, ликовно, музичко, грађанско, српски језик кроз интегративну наставу и тематско повезивање</p>
--	---

Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку	<p>Стално коришћење историјске карте</p> <p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура, илустрација, табела, ППТ, питања</p> <p>Посета локалном музеју и културно-историјским споменицима, историјском архиву</p> <p>Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања</p> <p>Коришћење е-уџбеника, едмодо платформе и др.</p> <p>Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p> <p>Обележавање Дана словенске писмености</p>
Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем веку	<p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења</p> <p>Користити разноврсне технике/методе и облике рада</p> <p>Корелација са сродним предметима: географија, ликовно и музичко васпитање, верска настава, грађанско васпитање, кроз интегративну наставу и тематско повезивање</p> <p>Коришћење уџбеничких текстова, историјских извора и њихова анализа</p> <p>Стално коришћење историјске карте</p> <p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура, илустрација, шеме друштвене лествице, питања, ППТ, шеме</p> <p>Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања</p> <p>Коришћење е-уџбеника, едмодо платформе и др.</p> <p>Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p> <p>Коришћење ресурса локалне историје</p> <p>Савиндан</p>
Европа, свет и српске земље у раном новом веку (Прединдустријско доба)	<p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења</p> <p>Користити разноврсне технике/методе и облике рада</p> <p>Корелација са сродним предметима: географија, ликовно и музичко васпитање, верска настава, грађанско васпитање, кроз интегративну наставу и тематско повезивање</p> <p>Коришћење уџбеничких текстова, историјских извора и њихова анализа</p> <p>Стално коришћење историјске карте</p> <p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура, илустрација, шеме друштвене лествице, питања, ППТ, шеме</p> <p>Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања</p> <p>Коришћење е-уџбеника, едмодо платформе и др.</p>
	<p>Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p> <p>Коришћење ресурса локалне историје</p>

Систематизација Историјска карта, личности, догађаји...	Коришћење разноврсних техника сумирања градива: ленте времена, мапе ума, табеле Проверавање знања историјско-географских појмова, кроз испитивање на карти Коришћење е-уџбеника и едмодо платформе, каху квиза
---	--

Методе рада: Монолошко-дијалогска, дијалогска, илустративно-демонстративна, текст метода

Облик рада: Фронтални, групни, индивидуални, комбиновани

Активности

Наставника (организатор и реализатор наставе, партнер у комуникацији, мотивише ученика, праћење практичног рада, праћење постигнућа ученика...)

- Организација и реализација наставе, Мотивација ученика, Праћење постигнућа ученика.

Ученика (разговор, слушање, описивање, посматрање, уочавање, израда практичног рада, стварање, експериментисање...)

– Разговор, Слушање, Посматрање, уочавање и описивање, Закључивање.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда:

Иницијално тестирање, Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова, Домаћи задатак, Писана провера-вежба 10. Мин, Процењивање рада у пару и у групи, Есеј, прича, Индивидуални рад, Мини истраживање, Сумативно оцењивање, Карта, Индивидуални рад: панои, ППТ - мини истраживање: личности. Догађаји, Карта - провера градива из целокупне историје 5 разреда-извлачење цедуљица са 5 појмова, које треба да покажу за 1 минут, Прегледање свески, Израда ленти времена, Самоевалуација и евалуација, Писана провера градива

Корелација са другим предметима :

Литература (за наставнике и ученике):

Др Душко Лопандић, Ивана Петровић, *Историја 6 - уџбеник са одабраним историјским изворима за шести разред основне школе*, Нови Логос.

Разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Седми	2	72

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
– доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на		Основне одлике, хронолошки и просторни оквири периода од Индустријске револуције до завршетка Првог светског рата.

<p>конкретним примерима;</p> <ul style="list-style-type: none"> – изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера; – уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе; – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; – препознаје основне карактеристике различитих идеологија; – анализира процес настанка модерних нација и наводи њихове основне карактеристике; – уочава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости; – уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву; – препознаје историјску подлогу савремених институција и друштвених појава 	<p>ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ</p>	<p>Историјски извори за изучавање периода од Индустрijske револуције до завршетка Првог светског рата и њихова сазнајна вредност (материјални, писани, аудио и визуелни).</p>
<p>(грађанска права, парламентаризам, уставност);</p> <ul style="list-style-type: none"> – анализирајући дате примере, уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у 	<p>ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ ДОБА (до средине XIX века)</p>	<p>Индустриска револуција (парна машина и њена примена; промене у друштву, јачање грађанске и појава радничке класе). Политичке револуције (узроци, последице и обележја, европске монархије уочи револуција, просветитељске идеје, примери америчке и француске револуције; појмови уставности и поделе власти, Декларација о правима човека и грађанина, укидање феудализма). Наполеоново доба (Наполеонова владавина, ратови, тековине, Бечки конгрес).</p> <p>Свакодневни живот и култура (промене у начину живота). Источно питање и балкански народи (политика великих сила, борба балканских народа за ослобођење). Живот Срба под османском и хабзбуршком влашћу.</p> <p>Српска револуција 1804–1835 (основна обележја, ток Првог и Другог српског устанка, последице и значај).</p> <p>Развој модерне српске државе (аутономија Кнежевине Србије, успостава државе, оснивање образовних и културних установа).</p> <p>Црна Гора у доба владичанства (основна обележја државног и друштвеног уређења).</p> <p>Истакнуте личности: Џејмс Ват, Волтер, Катарина II, Марија Терезија, Робеспјер, Наполеон Бонапарта, вожд Карађорђе,</p>
		<p>кнез Милош, кнегиња Љубица, Доситеј Обрадовић, Вук Караџић, прота Матеја Ненадовић, Петар I и Петар II Петровић Његош, Сава Текелија, митрополит Стефан Стратимировић.</p>

<p>друштвеним и привредним односима и природном окружењу;</p> <ul style="list-style-type: none"> – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку; – уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама других епоха; – пореди информације приказане на историјској карти са информацијама датим у другим симболичким модалитетима; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; – уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; – уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; – употреби податке из графикана и табела у елементарном истраживању; 	<p>ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ XIX ВЕКА</p>	<p>Рађање модерних држава, међународни односи и кризе (револуције 1848/49 – „пролеће народа”, политичке идеје, настанак модерне Италије и Немачке, успон САД и грађански рат, борба за колоније у Африци и Азији, Персија, Индија, Кина, опадање Османског царства).</p> <p>Промене у привреди, друштву и култури (Друга индустријска револуција, људска права и слободе – право гласа, укидање робовласништва, положај деце и жена; култура, наука, образовање, свакодневни живот).</p> <p>Кнежевина и Краљевина Србија и њено окружење (развој државних установа и политичког живота, унутрашња и спољна политика, међународно признање – Берлински конгрес; културна и просветна политика, свакодневни живот; положај Срба под хабзбуршком и османском влашћу).</p> <p>Истакнуте личности: Ђузепе Гарибалди, Ото фон Бизмарк, Наполеон III, краљица Викторија, Абрахам Линколн, Карл Маркс, браћа Лимијер, Алфред Нобел, кнез Александар Карађорђевић, кнез Михаило, краљ Милан, краљица Наталија и краљ Александар Обреновић, књаз Никола Петровић, Илија Гарашанин, Јован Ристић, Никола Пашић, Стојан Новаковић, патријарх Јосиф Рајачић, Катарина Ивановић, Светозар Милетић, Бењамин Калај, Алекса Шантић.</p>
	<p>ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД НА ПОЧЕТКУ XX ВЕКА</p>	<p>Међународни односи и кризе (формирање савеза, сукоби око колонија, Руско-јапански рат, Мароканска криза, Анексиона криза, Либијски рат, балкански ратови).</p> <p>Култура, наука и свакодневни живот (Светска изложба у Паризу, примена научних достигнућа, положај жена).</p> <p>Краљевина Србија и њено окружење (Мајски преврат, политички живот, унутрашња и спољна политика; појава југословенства, наука, култура, свакодневни живот, положај Срба под аустроугарском и османском влашћу, Црна Гора – доношење устава, проглашење краљевине; учешће Србије и Црне Горе у балканским ратовима).</p>

<ul style="list-style-type: none"> – презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ; – упоређује, анализира и уочава разлике између својих и ставова других; – раздваја битно од небитног у историјској наративи; – препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва; – идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања. 		<p>Велики рат (узроци и повод, савезништва и фронтови, Србија и Црна Гора у рату; преломнице, ток и последице рата; аспекти рата – технологија рата, пропаганда, губици и жртве, глад и епидемије; човек у рату – живот у позадини и на фронту; живот под окупацијом и у избеглиштву; Велики рат у сећању).</p> <p>Истакнуте личности: Алберт Ајнштајн, Пјер и Марија Кири, Сигмунд Фројд, Михајло Пупин, Никола Тесла, Хенри Форд, Вилхелм II, Николај II Романов, Вудро Вилсон, краљ Петар и престолонаследник Александар Карађорђевић, Јован Цвијић, Надежда Петровић, Арчибалд Рајс, Милунка Савић, Флора Сендс, Радомир Путник, Степа Степановић, Живојин Мишић, Петар Бојовић, Јанко Вукотић, Драгутин Димитријевић Апис.</p>
---	--	---

Област/тема	Стандарди постигнућа ученика
Основи проучавања прошлости	<p>ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју</p> <p>ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости</p> <p>ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје</p> <p>ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости</p> <p>ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч</p> <p>ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама</p> <p>ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике</p> <p>ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда</p>

	<p>ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима</p> <p>ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје</p> <p>ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји</p> <p>ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора</p> <p>ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену</p> <p>ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)</p> <p>ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту</p> <p>ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје</p> <p>ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости</p> <p>ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора</p> <p>ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави)</p>
<p>Европа, свет, српска држава и народ на почетку индустријског доба</p>	<p>ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју</p> <p>ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости</p> <p>ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости</p> <p>ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације</p> <p>ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје</p>

ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје

ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости

ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама

ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике

ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда

ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче

ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима

ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје

ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости

ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји

ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје

ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора

ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора

ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену

ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)

ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту

ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје

	<p>ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави)</p>
<p>Европа, свет, српска држава и народ у другој половини 19. века</p>	<p>ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС.1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје</p>

ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје
ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости
ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје
ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора
ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора
ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену
ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)
ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту
ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје
ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје
ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања
ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора
ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора
ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора
ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикана и закључује о појави)

Европа, свет, српска држава и народ на почетку 20. века

ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју

ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости

ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости

ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације

ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје

ИС.1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости

ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама

ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда

ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана

ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче

ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима

ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје

ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје

ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости

ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји

ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје

ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора

ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора

ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену

	<p>ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена</p> <p>ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)</p> <p>ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту</p> <p>ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје</p> <p>ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје</p> <p>ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости</p> <p>ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања</p> <p>ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора</p> <p>ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора</p> <p>ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора</p> <p>ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)</p> <p>ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави)</p>
<p>Први светски рат/Велики рат</p>	<p>ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју</p> <p>ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости</p> <p>ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости</p> <p>ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације</p> <p>ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје</p> <p>ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости</p>

- ИС.1.2.2.** препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама
- ИС.1.2.4.** уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда
- ИС.1.2.6.** уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана
- ИС.1.2.7.** зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче
- ИС.1.2.8.** препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима
- ИС.2.1.2.** препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје
- ИС.2.1.3.** препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје
- ИС.2.1.4.** препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости
- ИС.2.1.5.** зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји
- ИС.2.1.6.** зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје
- ИС.2.2.2.** уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора
- ИС.2.2.3.** уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора
- ИС.2.2.4.** уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену
- ИС.2.2.5.** препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена
- ИС.3.1.1.** уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)
- ИС.3.1.2.** уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту

	<p>ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје</p> <p>ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје</p> <p>ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости</p> <p>ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања</p> <p>ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора</p> <p>ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора</p> <p>ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора</p> <p>ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)</p> <p>ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави)</p>
--	---

Кључни појмови садржаја: револуција, индустријско доба, Источно питање, људска права, уставност, Сретењски устав, уставна и парламентарна монархија, република, Кнежевина Србија, Краљевина Србија, Велики рат, либерализам, национализам, социјализам, империјализам, колонијализам, расизам.

Начин остваривања програма

Ученици у 7-и разред улазе са знањем о основним историјским појмовима, са одређеним животним искуствима и уобличеним ставовима и на томе треба пажљиво градити ново знање, вештине, ставове и вредности. Да би сви ученици достигли предвиђене исходе, потребно је да наставник упозна специфичности начина учења својих ученика и да према њима планира и прилагођава наставне активности. Битно је искористити велике могућности, које историја као наративни предмет пружа у подстицању ученичке радозналости, која је у основи сваког сазнања. Наставни садржаји треба да буду представљени као „прича“, богата информацијама и детаљима, не зато да би оптеретили памћење ученика, већ да би им историјски догађаји, појаве и процеси били предочени јасно, детаљно, живо и динамично. Посебно место у настави историје имају питања, како она која поставља наставник ученицима, тако и она која долазе од ученика, подстакнута оним што су чули у учioniци или што су сазнали ван ње, користећи различите изворе информација. Добро осмишљена питања наставника имају подстицајну функцију за развој историјског мишљења и критичке свести, не само у фази утврђивања и систематизације градива, већ и у самој обради наставних садржаја. У зависности од циља који наставник жели да оствари, питања могу бити различите функције, као што су: фокусирање пажње на неки садржај или аспект, подстицање поређења, трагање за појашњењем. Настава би требало да помогне ученицима у стварању што јасније представе не само о томе како је нешто било, већ и зашто и какве последице из тога проистичу. Треба искористити утицај наставе историје на развијање језичке и говорне културе, јер историјски садржаји богате и оплемењују језички фонд ученика.

Пожељно је ибегавати фрагментарно и изоловано учење историјских чињеница, јер оно има најкраће трајање у памћењу и најслабији трансфер у стицању других знања и вештина. У настави треба, кад год је то могуће, примењивати дидактички концепт мултиперспективности. Одређене теме, по могућности, треба реализовати са одговарајућим садржајима из сродних предмета, а посебну пажњу треба посветити оспособљавању ученика за ефикасно коришћење информационо-комуникационих технологија (употреба интернета, прављење Powerpoint презентација, коришћење дигиталних, аудиовизуелних материјала).

Корелација са другим предметима:

Историја - географија - ликовна култура	Европа од краја 15. до краја 18. века—Азија, Африка, Северна и Јужна Америка; Ренесансна уметност
Историја - српски језик - географија	Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. Века —Књижевност(хајдуци и ускоци) - Турска
Историја - географија- музичка култура- ликовна култура	Европа и свет од краја 18. до 70-их година 19. века — Северна Америка —Романтизам - Романтизам
Историја - српски језик	Србија и Црна Гора: модерне српске државе—Књижевност

Литература:

Мања Милиновић, Чедомир Антић, *Историја 7 - уџбеник са одабраним историјским изворима за седми разред основне школе*, Нови Логос

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Осми	2	68

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> - именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје - повезује историјске изворе са установама у којима се чувају - именује Савремено доба и наводи граничне догађаје 	Основи проучавања прошлости	<p>Основне одлике периода од завршетка Првог светског рата до наших дана.</p> <p>Историјски извори за изучавање периода од завршетка Првог светског рата до наших дана и њихова сазнајна вредност (материјални, писани, аудио-визуелни, усмена сведочанства, дигитални)</p>

<ul style="list-style-type: none"> - користи основне историјске појмове - пореди историјске периоде - разврстава историјске изворе према њиховој основној подели и према историјском периоду - пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихових сазнајних вредности - Користи основне историјске појмове - Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту -Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени) -Поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи -Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност -Изражава своје ставове на аргументован начин - Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савременом добу - Препознаје основне карактеристике различитих идеологија - Изводи закључак о повезаности националне историје са 	<p>Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду између два рата</p>	<p>Последице Великог рата (демографски и материјални губици, одраз рата у друштвеном и културном животу, Мировна конференција у Паризу – нова карта Европе и света). Револуције у Русији и Европи (узроци, ток и последице). Стварање југословенске државе (југословенска идеја, процес и носиоци уједињења, међународно признање и границе).</p> <p>Политичке и друштвено-економске прилике у Европи и свету (либералне демократије, тоталитарне идеологије економске кризе; култура, наука и уметност, свакодневни живот).</p> <p>Југословенска краљевина (простор, становништво и друштво; конституисање државе, политички живот; међународни положај економске прилике; култура, улога двора; национално и верско питање).</p> <p>Истакнуте личности: Николај II Романов, Владимир Иљич Лењин, Роза Луксембург, Александар Флеминг, Пабло Пикасо, Волт Дизни, Чарли Чаплин, Сергеј Ејзенштајн, Бенито Мусолини, Адолф Хитлер, Јосиф Стаљин, Френклин Рузвелт, Александар I, Марија, Петар II и Павле Карађорђевић, Никола Пашић</p>
<p>регионалном и европском, на основу датих примера</p> <ul style="list-style-type: none"> - Уочава пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора - Анализира и процењује ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја - Упоредује, анализира и уочава разлике између свог и ставова других - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом свету -Употреби податке из табеле у једноставном истраживању -Наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у 		<p>Стјепан Радић, Милан Стојадиновић, Драгиша Цветковић, Влатко Мачек, Слободан Јовановић, Милутин Миланковић, Исидора Секулић, Ксенија Атанасијевић, Милена Павловић Барили, Иван Мештровић</p> <p>Свет у рату –узроци, међународне кризе, сукоби и освајачка политика тоталитарних држава; почетак и ток рата, зараћене стране, савезништва, фронтони, најважније операције, нови начини ратовања, ратна свакодневица; страдање цивила и ратни злочини; крај рата и победа Антифашистичке коалиције.</p> <p>Југославија и српски народ у рату-улазак у рат, војни пораз, окупација, подела, квислиншке творевине; геноцид и</p>

<p>савременом добу</p> <ul style="list-style-type: none"> - Анализирајући дате примере уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу - Идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту - Уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности - Наведе примере како су идеје о родној верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва; - Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима - Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском на основу датих примера - Препознаје основне карактеристике различитих идеологија - Користи основне историјске појмове - На карти показује места где су се десили одређени догађаји - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у Савременом добу - Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту - Самостално или у групи реализује једноставне задатке 	<p>Други светски рат</p>	<p>злочини; устанак, антифашистичка борба и грађански рат; војне операције, живот у рату.</p> <p>Последице рата-људски и материјални губици; демографске и друштвене промене, миграције, уништавање културног наслеђа; суђења за ратне злочине, стварање ОУН.</p> <p>Истакнуте личности: Френклин Рузвелт, Винстон Черчил, Јосиф Стаљин, Адолф Хитлер, Бенито Мусолини, цар Хирохито, Франциско Франко, Мао Цедунг, Ана Франк, Петар II Карађорђевић, Драгољуб Михаиловић, Јосип Броз Тито, Милан Недић, Анте Павелић, Диана Будисављевић.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима - Препознаје основне карактеристике различитих идеологија - Пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у Савременом добу - Изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера - Уочава пристрасност, пропаганду и стереотипе у 	<p>Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду хладног рата</p>	<p>Свет после Другог светског рата – блоковска подела, трка у наоружању, глобална димензија хладног рата, ратна жаришта и кризе, деколонизација, европске интеграције, покрети еманципације-покрети за женска и мањинска права, антиратни и антирасни покрети; научна достигнућа, освајање свемира, медији, популарна култура.</p> <p>Југославија и српски народ после Другог светског рата-изградња новог државног и друштвеног уређења, једнопартијски систем, однос власти према политичким противницима, међународни положај, економске и културне прилике, самоуправљање, несврстаност, свакодневица, популарна култура, нове тенденције у култури.</p> <p>Истакнуте личности: Џон Кенеди, Никита Хрушчов, Махатма Ганди, Голда Меир, Мартин Лутер Кинг, Роза Паркс, Нелсон Мендела, Енди Ворхол, Јосип Броз, Александар Ранковић, Милован Ђилас, Иво Андрић,</p>
		<p>Милош Црњански, Александар Петровић, Мира Траиловић, Душан Ковачевић.</p>
		<p>Свет после Хладног рата –пад Берлинског зида; слом комунизма у Европи, распад СССР-а, нова политичка карта Европе, стварање Европске уније, доминација САД, локални конфликти</p> <p>и интервенције великих сила, процеси глобализације, Четврта индустријска револуција (дигитални медији, интернет, друштвене мреже и мобилна телефонија), претња</p>

<p>садржајима историјских извора</p> <ul style="list-style-type: none"> - Анализира и процењује ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја - Упореди, анализира и уочава разлике између свог и ставова других - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом свету - Употреби податке из табеле у једноставном истраживању - Повезује визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни) - Уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима - Објасни значење појмова геноцид и Холокауст - Препозна пропаганду, стереотипе, идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији 	<p>Европа, свет и српска држава и народ у савременим процесима</p>	<p>тероризма, миграције, савремени културни покрети.</p> <p>Српски народ на крају XX и на почетку XXI века-криза СФРЈ 80-их година, међунационалне тензије, увођење вишестраначког политичког система, распад СФРЈ, грађански рат и стварање нових држава, интернационализација сукоба и међународне интервенције, економске прилике и свакодневни живот, ратни злочини, страдање цивилног становништва, разарање културног наслеђа, НАТО агресија на СРЈ, последице ратова, политичке промене 2000.године, република Србија као самостална држава, питање статуса Косова и Метохије, односи у региону, српски народ у дијаспори и региону, процес придруживања ЕУ, култура и спорт.</p> <p>Истакнуте личности: Роналд Реган, Михаил Горбачов, Маргарет Тачер, Бил Гејтс, Владимир Путин, Ангела Меркел, Слободан Милошевић, Фрањо Туђман, Алија Изетбеговић, Зоран Ђинђић, Војислав Коштуница</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликта - Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима - Користи основне историјске појмове - Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту - Наведите специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у Савременом добу - Анализира и процени ближе хронолошко порекло извора 	<p>Иницијално тестирање, Систематизација Историјска карта, личности, догађаји...</p>	

<p>на основу садржаја</p> <ul style="list-style-type: none"> - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву: односи између великих сила, позиција Србије и Југославије - Пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности - Препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савременом добу - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву - Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом - Презентује самостално, или у групи, резултате једноставног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе користећи ИКТ - Анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног материјала -Препозна на примерима из савремене историје важност поштовања људских права -Препозна пропаганду, стереотипе, идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији - Доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима - Користи основне историјске појмове - Сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту - Наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у Савременом добу - Анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја - Пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности - Препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне 		
---	--	--

<p>личности и догађаје из историје државе и друштва</p> <ul style="list-style-type: none"> - Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у савременом добу - Уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву - Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом - Презентује самостално, или у групи, резултате једноставног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе користећи ИКТ - Препозна историјску димензију политичких, културних и технолошких промена у савременом свету и републици Србији – Изведе закључке о узроцима, току и последицама ратова условљених распадом СФРЈ користећи изворе различитог порекла и сазнајних вредности - Анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног материјала –Препозна пропаганду, стереотипе, идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији – Наведе примере како су идеје о родној верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва; -визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом; -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући историјски период, догађај и век ; -лоцира на историјској карти најважније појмове Савременог доба -у излагању историјске наратије користи основне научне појмове;		
---	--	--

Теме/Области	Стандарди постигнућа ученика
<p>Основи проучавања прошлости</p>	<p>ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са</p>

	<p>појавама из садашњости</p> <p>ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје</p> <p>ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора</p> <p>ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)</p> <p>ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту</p> <p>ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје</p> <p>ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје</p> <p>ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости</p> <p>ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања</p> <p>ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора</p> <p>ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора</p> <p>ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора</p>
<p>Европа, свет и српски народ у Југословенској држави у периоду између два светска рата</p>	<p>ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице</p> <p>ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода</p> <p>ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости</p> <p>ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости</p> <p>ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације</p> <p>ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје</p> <p>ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје</p> <p>ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје</p>

ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости

ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч

ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама

ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике

ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда

ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле

ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана

ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче

ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима

ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом

ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје

ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје

ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости

ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји

ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје

ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора

ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора

ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора

ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену

ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена

ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)

ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту

ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје

ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје

ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости

ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања

ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора

ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора

ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора

ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)

ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави)

ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву

ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу

	историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)
Други светски рат - Тотални рат	<p>ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице</p> <p>ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода</p> <p>ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости</p> <p>ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости</p> <p>ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације</p> <p>ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје</p> <p>ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје</p> <p>ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје</p> <p>ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости</p> <p>ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч</p> <p>ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама</p> <p>ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике</p> <p>ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда</p> <p>ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле</p> <p>ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана</p>

ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче
ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима

ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом

ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје

ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје

ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости

ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји

ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје

ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора

ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора

ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора

ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену

ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена

ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)

ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту

ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје

ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне,

	<p>регионалне, опште историје</p> <p>ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости</p> <p>ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања</p> <p>ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора</p> <p>ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора</p> <p>ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора</p> <p>ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)</p> <p>ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави)</p> <p>ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву</p> <p>ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)</p>
<p>Европа, свет и српски народ у Југословенској држави у периоду Хладног рата</p>	<p>ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице</p> <p>ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода</p> <p>ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости</p> <p>ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости</p> <p>ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације</p> <p>ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје</p> <p>ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје</p> <p>ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и</p>

догађаји из националне и опште историје

ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости

ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч

ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама

ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике

ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда

ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле

ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана

ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче

ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима

ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом

ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје

ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје

ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости

ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји

ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје

ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора

ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на

основу карактеристичних сликовних историјских извора

ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора

ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену

ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена

ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)

ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту

ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје

ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје

ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости

ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања

ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора

ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора

ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора

ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)

ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави)

ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву

	<p>ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)</p>
<p>Европа, свет и српски народ у савременим процесима</p>	<p>ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС 1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче</p>

ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима

ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом

ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје

ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје

ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости

ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји

ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје

ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора

ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора

ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора

ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену

ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена

ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)

ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту

ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје

ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје

	<p>ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости</p> <p>ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања</p> <p>ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора</p> <p>ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора</p> <p>ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора</p> <p>ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)</p> <p>ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави)</p> <p>ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву</p> <p>ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)</p>
--	--

Неки од препоручених начина прилагођавања програма образовања ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка, као и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета историје

Компетенција за учење; Дигитална компетенција;
Рад са подацима и информацијама; Комуникација;
Одговорно учешће у демократском друштву;
Естетичка компетенција; Сарадња;

Начин остваривања програма

Назив теме / садржај	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко-методичко упутство)
Основи проучавања прошлости	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: уџбеника, илустрација, шема, графикона</p> <p>Посета локалном музеју и културно-историјским споменицима савременог доба, историјском архиву, евентуално виртуелна посета музеју, локалитету из савременог доба...</p> <p>Проналажење примера извора за период Савременог доба од стране ученика</p> <p>Коришћење БИГЗ-овог е-уџбеника: тестови, видео записи са питањима и др</p>
Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду између два рата	<p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, историјске карте, историјских извора, различитих графичких организатора, ППТ, видео материјали, пројектна настава; израда шема и др.</p> <p>Корелација са сродним предметима: српским језиком (Дучић, Нушић) географија (Европе, Света, Југославије), веронаука, ликовно (споменичко наслеђе међуратног периода, Дали, Пикасо, М.П. Барили), музичко (Химна Југославије), грађанско (људска права, тоталитарне идеологије) кроз интегративну наставу и тематско повезивање.</p> <p>Стално коришћење историјске карте.</p> <p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура (Друштво народа, тоталитарне идеологије), илустрација (плакати), ППТ, видео записи (убиство краља Александра у Марсеју и др.), квиз на кахуу и др.</p> <p>Посета локалном музеју и културно-историјским споменицима, историјском архиву, евентуално виртуелна посета</p> <p>Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернет страница, енциклопедија, ради израде панона, кратких записа, кратких излагања</p> <p>Хибридна настава: коришћење е-уџбеника, едмодо платформе и др.</p> <p>Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>
Други светски рат	<p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења</p> <p>Користити разноврсне технике/методе и облике рада</p> <p>Корелација са сродним предметима: географија (фронтови, битке: Свет, Европа, Југославија), ликовно (карикатуре, плакати) и грађанско васпитање (људска права, савези), кроз интегративну наставу и тематско повезивање</p> <p>Коришћење уџбеничких текстова, историјских извора и њихова анализа</p> <p>Стално коришћење историјске карте</p> <p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура (односи између великих сила), илустрација (плакати),</p>

	<p>питања, филмова (нпр. Дечак у пругастој пицами, Дара из Јасеновца и др.), ППТ, шеме и табеле Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде панона, кратких записа, кратких излагања Хибридна настава: коришћење е-уџбеника, едмодо платформе и др. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Коришћење ресурса локалне историје Обележавање места великих страдања српског и других народа у Другом светском рату (27. јануар, 22. април...и др.)</p>
<p>Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду хладног рата</p>	<p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Користити разноврсне технике/методе и облике рада Корелација са сродним предметима: географија (ОУН, ЕУ, блоковска подела, несврстани, СФРЈ, Србија), ликовно (плакати, карикатуре) и музичко васпитање (Елвис Присли, Битлси), верска настава, грађанско васпитање (антиратни и антирасни покрети, демократија), српски језик (Иво Андрић) кроз интегративну наставу и тематско повезивање Коришћење уџбеничких текстова, историјских извора и њихова анализа Стално коришћење историјске карте Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура, илустрација, филмова (Европске интеграције, ратна жаришта и др.), ППТ, шеме, табеле.. Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде панона, кратких записа, кратких излагања, Коришћење е-уџбеника, едмодо платформе и др. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Коришћење ресурса локалне историје</p>
<p>Европа, свет и српска држава и народ у савременим процесима</p>	<p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Користити разноврсне технике/методе и облике рада Корелација са сродним предметима: географија (пад Берлинског зида, ЕУ, Распад СФРЈ, Србија), ликовно (плакати, карикатуре), грађанско васпитање (тероризам), биологија (еколошки покрети), информатика (интернет, Четврта индустријска револуција, мобилна телефонија, апликације) кроз интегративну наставу и тематско повезивање Коришћење уџбеничких текстова, историјских извора и њихова анализа Стално коришћење историјске карте Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура, илустрација, филмова (НАТО агресија 1999, Распад СФРЈ и др.), ППТ, шеме, табеле.. Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде панона, кратких записа, кратких излагања Хибридна настава: коришћење е-уџбеника, едмодо платформе и др. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Коришћење ресурса локалне историје</p>

Иницијално тестирање, Систематизација Историјска карта, личности, догађаји...	Коришћење разноврсних техника сумирања градива: ленте времена, мапе ума, табеле Проверавање знања историјско-географских појмова, кроз испитивање на карти Коришћење е-уџбеника и едмодо платформе, каху квиза
--	--

Методе рада: Монолошко-дијалогска, дијалогска, илустративно-демонстративна, текст метода

Облик рада: Фронтални, групни, индивидуални, комбиновани

Активности

Наставника (организатор и реализатор наставе, партнер у комуникацији, мотивише ученика, праћење практичног рада, праћење постигнућа ученика...)

- Организација и реализација наставе, Мотивација ученика, Праћење постигнућа ученика.

Ученика (разговор, слушање, описивање, посматрање, уочавање, израда практичног рада, стварање, експериментисање...)

– Разговор, Слушање, Посматрање, уочавање и описивање, Закључивање.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда:

Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, Посматрањем наставника, Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова, Истраживачки задаци везани за ист.изворе из Савременог доба, Домаћи задатак, Процењивање рада у пару и у групи, Дебата, Мини истраживачки задаци (пројектни задаци, породична и локална историја), Писана провера, Есеј, прича, Показивање на карти, Процењивање рада у пару и групи (нпр пројектна настава, активности...), Вежба 15 минута, Индивидуални рад: мини истраживање (пројектни задаци-Моја породица у Другом светском рату и др.), панои, предавања и др., Учествовање у неговању сећања, Посматрање наставника, Сумативно оцењивање, Карта, Индивидуални рад: панои, ППТ - мини истраживање (пројектни задаци):Моја породица у СФРЈ; личности. Догађаји, Индивидуални рад: панои, ППТ - мини истраживање (пројектни задаци):нпр. Моја породица 90-их и 00-их; Иницијално тестирање, Карта - провера градива из целокупне историје 8. разреда-извлачење цедулица са 5 појмова, које треба да покажу за 45 секунди, Прегледање свески , Израда ленти времена, Самоевалуација и евалуација

Корелација са другим предметима:

Историја - српски језик - географија	Независне Србија и Црна Гора; Срби под страном влашћу Аустро- Угарске и Турске — Књижевност - Границе и величина Србије
Историја - српски језик - музичка култура-географија	Први светски рат; Србија и Црна Гора у Првом светском рату—Књижевност(Плава гробница)-; Музика новог доба; Становништво и насеља Србије
Историја - ликовна култура - музичка култура	Свет и Европа између Првог и Другог светског рата—Импесионизам- Музика новог доба
Историја - ликовна култура - српски језик	Други светски рат; Југославија у Другом светском рату—Реализам – Књижевност - Становништво и

–географија	насеља Србије
Историја - географија	Свет после Другог светског рата—Срби ван граница Србије

Литература:

Ивана Петровић, Ратомир Миликић, *Историја 8 - уџбеник са одабраним историјским изворима за осми разред основне школе*, Нови Логос

А.6. Географија

Циљ наставе географије је да ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да упознају и разумеју географске објекте, појаве, процесе и законитости у простору, њихове узрочно-последичне везе и односе, развију географску писменост и географски начин мишљења, свести и одговорног односа према свом завичају, држави, континенту и свету као целини.

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
пети	1	36

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ: Ученици треба да:

- Упознају предмет проучавања, поделу и значај географије као наставног предмета и науке уопште
- Стекну основна знања о васиони и васионским телима и њиховим основним својствима
- Стекну основна знања о Сунчевом систему
- Стекну знања о планети Земљи, њеном постанку, облику и величини
- Стекну основна знања о Земљиним кретањима и њиховим последицама
- Стекну основна знања и вештине из картографије и да се оспособе за коришћење географске карте као извора информације и оријентације
- Уоче и разумеју појаве и процесе у географском омотачу Земље
- Схвате унутрашњу грађу Земље и разумеју данашњи распоред копна и мора и изглед рељефа
- Стекну основна знања о атмосфери, времену, клими и основним климатским типовима
- Разумеју потребу очувања и заштите атмосфере
- Оспособе за коришћење географске литературе, интернета и различитог илустрованог материјала
- Развјају способности за активно стицање и примену знања из географије кроз самостално учење и истраживање

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> - повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком; - повеже географска знања о свету са историјским развојем људског друштва и научно-техничким прогресом; - на примерима покаже значај учења географије за свакодневни живот човека; - разликује појмове васиона, галаксија, Млечни пут, Сунчев систем, Земља; - објасни и прикаже структуру Сунчевог система и положај Земље у њему; - разликује небеска тела и наводи њихове карактеристике; - одреди положај Месеца у односу на Земљу и именује месечеве мене; - помоћу глобуса опише облик Земље и наведе доказе о њеном облику; - помоћу карте опише распоред копна и воде на Земљи и наведе називе континената и океана; - примерима објасни деловање Земљине теже на географски омотач; - разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице; - повеже смер ротације са сменом дана и ноћи; повеже нагнутост земљине осе са различитом осветљеношћу површине Земље; - повеже револуцију Земље са сменом годишњих доба на северној и јужној полулопти и појавом топлотних појасева; - разликује деловање унутрашњих сила (сила Земљине теже, унутрашња топлота Земље); - разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље; - наведе спољашње силе (ветар, вода) Земље; - помоћу карте и цртежа опише начине и последице кретања литосферних плоча (вулканизам, земљотреси, набирање и раседање); - разликује хипоцентар и епицентар и наведе турсне зоне у свету и у Србији; - наведе поступке које ће предузети за време земљотреса; - опише процес вулканске ерупције и њене последице; - помоћу фотографија или узорка стена разликује основне врсте 	ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА	Ширење географских хоризоната и велика географска открића. Одговорност човека према планети Земљи.
	ВАСИОНА	Васиона, галаксија, Млечни пут, звезде, сазвезђа. Сунчев систем: Сунце, планете, сателити, Месец, месечеве мене, астероиди.
	ПЛАНЕТА ЗЕМЉА Облик Земље и структура њене површине	Облик и димензије Земље, распоред копна и воде на Земљи Сила Земљине теже, глобус, екватор, полови.
	ПЛАНЕТА ЗЕМЉА Земљина кретања	Ротација Земље и последица ротације: смена обданице и ноћи, привидно кретање Сунца, локално време. Револуција Земље и последице револуције: неједнака дужина обданице и ноћи током године, смена годишњих доба, календар, топлотни појасеви.
	ПЛАНЕТА ЗЕМЉА Унутрашња грађа и рељеф Земље	Постанак и унутрашња грађа Земље, литосферне плоче: кретање плоча, промена положаја континената. Вулканизам и земљотреси: елементи, настанак, зоне појава у свету и Србији, последице и шта радити у случају земљотреса. Стене: магматске, седиментне, метаморфне. Постанак рељефа процесима набирања и раседања, планине, низије, надморска и релативна висина. Обликовање рељефа дејством воде (радом река, таласа, леда, растварање стена) и ветра. Човек и рељеф (позитивни и негативни утицаји).
		Атмосфера (састав, структура и значај). Време и клима: климатски елементи и појаве

<p>стена, описује њихов настанак и наводи примере за њихово</p>	<p>ПЛАНЕТА ЗЕМЉА Ваздушни омотач Земље</p>	<p>(температура, притисак, влажност ваздуха, падавине, облачност, ветар). Климатски чиниоци, основни типови климе. Човек и клима (атмосферске непогоде, утицај човека на климу).</p>
---	---	--

<p>коришћење;</p> <ul style="list-style-type: none"> - помоћу карте, цртежа и мултимедија објашњава настанак планина и низија и разликује надморску и релативну висину; - разликује ерозивне и акумулативне процесе; - наведе примере деловања човека на промене у рељефу (броне, насипи, копови); - опише структуру атмосфере; - наведе временске промене које се дешавају у тропосфери (ветрови, падавине, облаци, загревање ваздуха...); - разликује појам времена од појма клима; - наведе климатске елементе и чиниоце и основне типове климе; - графички представи и чита климатске елементе (климадијаграм) користећи ИКТ; - користи дневне метеоролошке извештаје из медија и планира своје активности у складу са њима; - наводи примере утицаја човека на загађење атмосфере и предвиђа последице таквог понашања; наводи примере о утицају атмосферских непогода на човека (екстремне температуре и падавине, град, гром, олуја); 		
<ul style="list-style-type: none"> - уочава и разликује на географској карти океане, већа мора, заливе и мореузе; наведе и опише својства морске воде; - помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива; - наведе и опише елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току); - разликује типове језерских басена према начину постанка; - наведе узроке настанка поплава и бујица и објасни последице њиховог дејства; - наведе поступке које ће предузети за време поплаве и након ње; - наведе примере утицаја човека на загађивање вода и предвиђа 	<p>ПЛАНЕТА ЗЕМЉА Воде на Земљи</p>	<p>Светско море и његова хоризонтална подела, својства морске воде (сланост, температура, боја, провидност), кретање морске воде (таласи, цунами, плима и осека, морске струје). Воде на копну: подземне воде и извори, реке, језера и ледници. Човек и вода – поплаве и бујице, заштита вода од загађења.</p>

последнице таквог понашања;		
<ul style="list-style-type: none"> - помоћу карте повеже климатске услове са распрострањеношћу живог света на Земљи; - помоћу карте наведе природне зоне и карактеристичан живи свет у њима; - опише утицај човека на изумирање одређених биљних и животињских врста; - наведе примере за заштиту живог света на Земљи 	ПЛАНЕТА ЗЕМЉА Биљни и животињски свет на Земљи	Распростирање биљног и животињског света на Земљи. Угроженост и заштита живог света

Кључни појмови: географија, васиона, Земља.

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)	
ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА □	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.2.3. именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу)
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.2.1. препознаје њихове основне одлике
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.1.1. доноси закључке о везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу географске анализе.
ВАСИОНА	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.2.1. именује небеска тела у Сунчевом систему и наводи њихов распоред
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.2.1. описује небеска тела и њихова кретања
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.2.2. доноси закључке о васионском простору и распореду небеских тела, њиховим везама на основу географских чињеница
ПЛАНЕТА ЗЕМЉА	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.2.2. описује облик Земље и препознаје појаве и процесе везане за њена кретања
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери)

	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.2.1. препознаје димензије Земље и објашњава последице Земљиног облика и њених кретања ГЕ.3.2.2. објашњава физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и наводи мере за његову заштиту, обнову и унапређивање
--	--------------------------	---

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета географија	рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.
---	--

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, рад у групи, индивидуални.

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатог на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест, контролне вежбе, провера од 15 мин., полугодишњи тест, завршни тест, тестови по нивоима образовних стандарда)

Корелација са другим предметима :

Географија - Биологија;   увод у географију - увод у биологију

Географија - Природа и друштво;   Географска карта (садржај, подела карата по садржају) - Елементи географске карте

Географија - Ликовна култура;   Географски елементи карте и њихово представљање на карти - Линија, Врсте облика

Географија – Математика;   Географска карта, размер, подела карате према размеру - Јединице мере за дужину

Географија - Математика;   Географска ширина и географска дужина - Мерење углова

Литература (за наставнике и ученике): Јоксимовић Марко (2018): Географија за 5. разред, Логос

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
--------	---------------------	---------------------

шести	2	72
-------	---	----

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ: ученици треба да:

- упознају основне појаве, процесе и феномене у хидросфери и географски размештај хидрографских објеката, као и њихове одлике;
- схвате значај вода за живот на Земљи;
- упознају биљни и животињски свет, утицај природних фактора и човека на њихов развој, хоризонтални и вертикални распоред, као и међусобну условљеност и значај;
- упознају људске активности које утичу на квалитет животне средине и схвате неопходност њеног очувања, унапређивања и заштите;
- упознају основне појмове из географије становништва и насеља, схвате значај и улогу природних, друштвених и привредних чинилаца и њихово јединство;
- схвате појмове природне и географске средине и појам географске регије
- стекну основна знања о привреди, њеној подели и факторима развоја;
- упознају најважније међународне организације и интеграцијске процесе у Европи и свету, као и њихов значај за политички, економски и културни развој;
- разумеју значај и домете међународних организација у очувању мира и безбедности и развијању пријатељских односа међу народима;
- упознају најважније природне, друштвене и економскогеографске одлике Европе и специфичности њених регија и држава;
- самостално користе географску карту као извор географских информација у процесу стицања нових знања и истраживања и у свакодневном животу;
- се оспособе за коришћење географске литературе и различитог илустративног материјала ради лакшег савлађивања наставног градива и оспособљавања за самостални рад;
- поседују осећање социјалне припадности и привржености сопственој породици, нацији и култури, познају традицију и учествују у њеном очувању;
- познају и поштују традицију и идентитет других народа, заједница и социјалних група.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> - Успоставља везе између физичкогео-графских и друштвеногеографских објеката, појава и процеса; - одређује математичкогеографски положај на Земљи; - анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; - оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе; - доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; 	ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА	Друштвена географија, предмет проучавања и подела
	ГЕОГРАФСКА КАРТА	Географска/картографска мрежа Географска ширина и географска дужина, часовне зоне Појам карте и њен развој кроз историју Елементи карте (математички, географски и допунски) Картографски знаци и методе за представљање рељефа на карти Подела карата према садржају и величини размера Оријентација у простору и оријентација карте, мерење на карти,

<ul style="list-style-type: none"> - анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; - анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група; - анализира географски положај насеља; - објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; - доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима; - уз помоћ географске карте анализира утицај природних 	<p>СТАНОВНИШТВО</p>	<p>сателитски навигациони систем</p> <p>Основни појмови о становништву: демографски развитак и извори података о становништву Број и распоред становништва на Земљи Природно кретање становништва Миграције становништва Структуре становништва: биолошке и друштвено-економске Савремени демографски процеси у Србији, Европи и свету</p>
<p>и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности;</p> <ul style="list-style-type: none"> - доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине; - вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету; 	<p>ПРИВРЕДА</p>	<p>Привреда, привредне делатности и сектори привреде Пољопривреда и географски простор Индустрија и географски простор Саобраћај, туризам и географски простор Ванпривредне делатности Развијени и неразвијени региони и државе и савремени геоекономски односи у свету Концепт одрживог развоја</p>
<ul style="list-style-type: none"> - објасни политичко-географску структуру државе; - представи процесе који су довели до формирања савремене политичкогеографске карте света; - објасни како се издвајају географске регије; - илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе. 	<p>ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ</p>	<p>Појам и настанак првих држава Географски положај државе Величина и компактност територије државе Појам и функција државних граница, Главни град Облик владавине Политичкогеографска карта Европе после Другог светског рата</p>
	<p>ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ</p>	<p>Географске регије и регионална географија Положај и границе Европе Природне карактеристике Европе Становништво Европе, Насеља Европе. Привреда Европе, Географске регије Европе</p>

Кључни појмови: географска карта, становништво, насеља, привреда, државе, интеграциони процеси, Европа

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)	
ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља
ГЕОГРАФСКА КАРТА	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.1.1. разме појам оријентације и наводи начине оријентисања ГЕ.1.1.2. описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта) ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти ГЕ.2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним

		средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте
СТАНОВНИШТВО	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља

НАСЕЉА	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља
ПРИВРЕДА	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.3.1. дефинише привреде гране и разврстава привредне делатности по привредним гранама
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности
ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОН И ПРОЦЕСИ	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.3.2. именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности
ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе и континента
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.4.1. описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије ГЕ.3.4.2. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета географија

рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, рад у групи, индивидуални.

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатог на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда:

свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест, контролне вежбе, провера од 15 мин., полугодишњи тест, завршни тест, тестови по нивоима образовних стандарда)

Корелација са другим предметима :

Биологија , Историја , Математика

Информатика и рачунарство , Верска настава , Физика

Литература (за наставнике и ученике)

Снежана Вујадиновић, Рајко Голић, Дејан Шабих. Логос

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
седми	2	72

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ: ученици треба да:

- стекну знања о битним природногеографским одликама ваневропских континената, њихових регија и појединих држава
- стекну знања о друштвеногеографским одликама ваневропских континената, њихових регија и појединих држава
- се оспособе за праћење и разумевање економских и друштвених активности и промена у савременом свету и њиховом доприносу општем развоју и напретку човечанства

- упознају регионалне разлике и комплементарност савременог света;
- разумеју проблеме у савременом свету (пренасељеност, неједнак привредни развој, недостатак хране, воде, енергије, минералних сировина, еколошки проблеми, болести, ратови и друго)
- развијају национални идентитет и упознају значај толеранције у мултиетничким, мултијезичким и мултикултуралним срединама у свету;
- упознају различите културе континента, њихових регија и држава и кроз то развијају општу културу
- развијају жељу и стичу потребу за даље образовање и самообразовање са циљем да се што успешније укључе у даље стручно оспособљавање
- кроз рад у настави географије проширују знања из картографије и оспособе се за самостално коришћење географске карте у стицању нових знања и у свакодневном животу
- оспособе за самостално коришћење географске литературе и различитог графичког и илустративног материјала у циљу лакшег савладавања наставног градива и оспособљавања за самостални рад.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> - Успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса 	РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	Обнављање старог градива и упознавање ученика са новим градивом Регионална географија
<ul style="list-style-type: none"> - Дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе, ртове; - Класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију; 	ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ	Јужна Европа, Државе бивше СФРЈ, Грчка, Италија, Шпанија Средња Европа, Немачка Западна Европа, Француска и Уједињено Краљевство Велике Британије и Северне Ирске Севера Европа, Норвешка Источна Европа, Русија Европска унија – пример интеграционих процеса
<ul style="list-style-type: none"> - Анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; - Проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету 	АЗИЈА	Величина, границе и положај Азије Природне одлике Азије Друштвено-економске одлике Азије Опште географске одлике Азије Југозападна Азија Јужна Азија, Југоисточна Азија Источна Азија, Средња Азија
<ul style="list-style-type: none"> - Укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног 	АФРИКА	Географски положај, границе и величина Африке Природне одлике Африке Друштвено-економске одлике Африке Опште географске одлике Африке Северна Африка – Сахарска Африка и Афрички Медитеран Подсахарска Африка

<p>прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>- Тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;</p> <p>- Описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <p>- Доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава</p>	<p>СЕВЕРНА АМЕРИКА</p>	<p>Географски положај, границе и величина Северне Америке Природно-географске одлике Англоамерике Друштвено-економске одлике Англоамерике Средња Америка – општегеографске одлике Географске регије Северне Америке</p>
	<p>ЈУЖНА АМЕРИКА</p>	<p>Географски положај и природне одлике Јужне Америке Друштвено-економске одлике Јужне Америке Географске одлике Јужне Америке</p>
	<p>АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА</p>	<p>Географски положај и природне одлике Аустралије и Океаније Друштвено-економске одлике Аустралије и Океаније Географске одлике Аустралије и Океаније</p>
	<p>ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ</p>	<p>Арктик (северна поларна област) Антарктик (јужна поларна област)</p>

Кључни појмови: континенти, државе, поларне области.

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)	
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.1.1. разуме појам регионална географија
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у географским регијама
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.2.2. објашњава физичко-географске и друштвено-економске законитости регија
	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.1.3. препознаје географске регије Европе

ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у географским регијама Европе
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.2.2. објашњава физичко-географске и друштвено-економске законитости регија Европе
АЗИЈА	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.1.3. препознаје географске регије Азије
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у географским регијама Азије
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.2.2. објашњава физичко-географске и друштвено-економске законитости регија Азије
АФРИКА	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.1.3. препознаје географске регије Африке

	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у географским регијама Африке
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.2.2. објашњава физичко-географске и друштвено-економске законитости регија Африке
СЕВЕРНА АМЕРИКА	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.1.3. препознаје географске регије Северне Америке
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у географским регијама Северне Америке
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.2.2. објашњава физичко-географске и друштвено-економске законитости регија Северне Америке
ЈУЖНА АМЕРИКА	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.1.3. препознаје географске регије Јужне Америке
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у географским регијама Јужне Америке
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.2.2. објашњава физичко-географске и друштвено-економске законитости регија Јужне Америке

АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.1.3. препознаје географске регије Аустралије и Океаније
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у географским регијама Аустралије и Океаније
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.2.2. објашњава физичко-географске и друштвено-економске законитости регија Аустралије и Океаније
ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.1.3. препознаје географске регије поларних области
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у географским регијама поларних области
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.2.2. објашњава физичко-географске и друштвено-економске законитости регија поларних области

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета географија	рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.
---	--

Начин остваривања програма

Методe рада: монолошка, дијалoшка, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, рад у групи, индивидуални.

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатог на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда:

свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест, контролне вежбе, провера од 15 мин., полугодишњи тест, завршни тест, тестови по нивоима образовних стандарда)

Корелација са другим предметима :

Географија - Историја; Природногеографске и друштвеногеографске одлике југозападне Азије - Месопотамија

Географија - Хемија; Географска обележја северне Африке - вода и значај воде за живи свет

Географија - Историја; Источна Азија, природногеографске одлике - Стари исток

Географија - Историја; Географска обележја Египта - стари Египат

Географија - Историја; Америка, откриће, природно географске одлике - Велика географска открића

Географија - Биологија; Друштвеноекономске одлике средње Америке - Кожни систем

Географија - Биологија; Неоклонијализам и глобализација - Људи данас

Литература (за наставнике и ученике)

Географија 7 уџбеник, Марко В. Милошевић, Логос

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
осми	2	68

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ ученици треба да:

- одређују, повезују и схватају значај географског положаја своје земље на Балкану, у Европи и у свету;
- стекну основна знања о природно-географским и друштвено-економским одликама Србије, њеним природним лепотама и културном наслеђу;
- примењују стечена знања у свакодневном животу, како би са разумевањем могли да орате друштвено-географске појаве, процесе и односе на простору наше земље, на Балкану, у Европи и у свету;
- познају својства географских објеката, појава и процеса у крају у коме живе и повезују појаве и процесе на регионалном и националном нивоу;
- развију способност повезивања знања из географије са знањима из сродних наставних предмета;

- схватају потребу личног учешћа у заштити, обнови и унапређењу квалитета животне средине и значај очувања природе и природних ресурса;
- поседују осећања социјалне припадности и привржености сопственој нацији и култури, те активно доприносе очувању и неговању националног и културног идентитета;
- развијају међусобно уважавање, као и сарадњу и солидарност између припадника различитих социјалних, теничких и културних група и доприносе друштвеној кохезији;
- подржавају процесе међународне интеграције наше земље;
- користе различите изворе информација и уочавају њихову важност у географским сазнањима;
- буду оспособљени да на терену осматрају, мере, анализирају, интервјуишу, скицирају и прикупљају податке и да развијају способност исказивања географског знања речима, сликом, квантитативно, табеларно, графички и схематски;
- овладају техникама тимског/групног рада и групног одлучивања;
- буду оспособљени за континуирано образовање и самообразовање;

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> - Учествоје у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини - Анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује 	<p>ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА</p>	<p>Обнављање старог градива и упознавање ученика са новим градивом Географија завичаја Појам завичаја</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Одреди географски положај Србије и доведе га у везу са историјско-географским развојем - Анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије 	<p>ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ</p>	<p>Југоисточна Европа Географски положај Србије Територија и границе Србије</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Опише узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије - Класификује облике рељефа на територији Србије и именује репрезентативне - Анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије - Класификује и описује својства водних објеката користећи карту 	<p>ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ</p>	<p>Геотектонске одлике Србије Тектонски и вулкански облици рељефа Рељеф настао радом текуће воде и падинских процеса Рељеф настао радом ледника, ветра и човека Клима Србије Воде Србије – Подземне воде Воде Србије – Рече и канали – језера</p>

<p>Србије</p> <p>Наводи начине коришћење вода Србије</p> <p>Препознаје ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода</p> <ul style="list-style-type: none"> - Доводи у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простора - Објашњава популациону динамику становништва Србије: кретање броја становника, природни прираштај и миграције - Изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва у нашој земљи 		<p>Вода и човек, Земљишта</p> <p>Биогеографске одлике</p> <p>Кретање броја становника и њихов просторни размештај</p> <p>Природно кретање броја становника у Србији</p> <p>Миграције на простору Србије</p> <p>Биолошке структуре становништва</p> <p>Друштвено-економске структуре становништва</p> <p>Демографски проблеми и популациона политика у Србији</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике - Израђује и анализира графичке приказе структура становништва - Објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи - Уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи - Доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи - Препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора 	<p>ДРУШТВЕНО- ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ</p>	<p>Формирање мреже насеља</p> <p>Рурални процеси и сеоска насеља</p> <p>Градови, урбанизација и проблеми урбаног развоја</p> <p>Београд – главни град Србије</p> <p>Насеља Србије</p> <p>Становништво и насеља</p> <p>Природни ресурси и привредни развој</p> <p>Друштвени фактори привредног развоја и промене у структури привреде</p> <p>Пољопривреда и географски простор</p> <p>Гране пољопривреде</p>

<p>- Описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти</p> <p>- Процењује важност очувања природне и културне баштине Србије</p> <p>- Објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у региону и у свету</p>		<p>Индустрија (значај и подела), енергетика и рударство</p> <p>Тешка прерађивачка индустрија</p> <p>Лака индустрија</p> <p>Саобраћајно-географске карактеристике</p> <p>Туризам и трговина</p>
	ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	<p>Заштићена природна добра</p> <p>Заштићена културна добра</p>
	СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	<p>Срби у региону</p> <p>Срби у дијаспори</p>

Кучни појмови: Србија, Срби, природа, друштво, привреда, културна добр

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)	
ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.4.1. Објашњава математичкогеографски, физичкогеографски, економскогеографски и војностратешки положај завичаја у односу на остале регије Републике Србије.
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.4.3. Објашњава значај завичаја на националном нивоу и препознаје правце њиховог даљег развоја.
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.4.1. Анализира утицај географских веза завичаја и осталих регија на територији Републике Србије.
ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.4.1. Објашњава математичкогеографски, физичкогеографски, економскогеографски и војностратешки положај Републике Србије.
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.4.3. Објашњава положај државе на националном и регионалном нивоу и препознаје правце даљег развоја на међународном нивоу.

ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.4.1. Анализира утицај географског положаја, граница и просторне распрострањености Републике Србије на Балкану и у Европи
ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.2.3. Описује географски размештај и опште карактеристике природних услова и ресурса у локалној средини, Републици Србији и региону и разуме њихов значај за економски развој.
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.2.2. Објашњава географске везе између природних услова, ресурса и људских делатности.
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.4.1. Анализира утицај географских веза (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на физичке-географске одлике у Републици Србији.
ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.2.4. Разуме концепт одрживог развоја као услов за опстанак и напредак људског друштва и привредни развој.
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.3.1. Објашњава утицај географских фактора на демографски развој, размештај становништва, насеља и привреде у Србији.
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.4.1. Анализира утицај друштвених веза и законитости (опште и посебне) на постанак и размештај привредних добара у Републици Србији.
ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.4.4. Наводи природна и културна добра локалне средине, Републике Србије и разуме потребу за њихово очување и унапређивање.
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.2.2. Објашњава географске везе између природних услова, ресурса и људских делатности.
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.4.1. Анализира утицај географских веза (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на постанак и размештај природних и културних добара у Републици Србији.
СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	ОСНОВНИ НИВО	ГЕ.1.3.3. Описује демографски развој (природни и механички) и структуре становништва у Републици Србији и земљама у окружењу.
	СРЕДЊИ НИВО	ГЕ.2.3.1. Објашњава утицај природних и друштвених фактора на демографски развој и размештај српског становништва у региону и дијаспори.
	НАПРЕДНИ НИВО	ГЕ.3.4.1. Анализира утицај природних и друштвених фактора на размештај Срба у региону и дијаспори.

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета географија	рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.
---	--

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована
Облик рада: фронтални, рад у паровима, рад у групи, индивидуални.

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатог на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест, контролне вежбе, провера од 15 мин., полугодишњи тест, завршни тест, тестови по нивоима образовних стандарда)

Корелација са другим предметима :

Српски језик
Биологија
Историја
Математика
Информатика и рачунарство
Верска настава
Физика

Литература (за наставнике и ученике)

Шабић Дејан, Вујадиновић Снежана (2020.), Географија за 8.разред, Логос

А.7. Физика

Циљ и задаци

Општи циљ наставе *физике* јесте да ученици упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, форме основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Циљ наставе физике јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да упознају природне појаве и основне природне законе, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, да форме основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Задаци:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе физике сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе физике буду у пуној мери реализовани
- развијање функционалне писмености
- упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици
- разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона
- развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама путем истраживања,
- подстицање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности и критичког мишљења,
- развијање вештине јасног и прецизног истраживања,
- развијање логичког и апстрактног мишљења,
- разумевање смисла и метода остваривања експеримената и значаја мерења,
- решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја,
- развијање способности за примену знања из физике,
- уочавање и разумевање повезаности физичких појава екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи,
- развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

Разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
шести	2	72

ИСХОДИ: По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

- разликује врсте кретања према облику путање и према промени брзине и одређује средњу брзину;
- објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру (промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела) и узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично и магнетно деловање);
- разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела;
- повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке (проблем ситуације);
- демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и примењује добре и лоше стране ових појава у свакодневном животу;
- демонстрира појаву инерције тела, деформације тела под дејством силе, узајамно деловање наелектрисаних тела и узајамно деловање магнета, притисак чврстих тела и течности;
- разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене (хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу...);
- познаје примену хидростатичког притисака (принцип рада водовода, фонтане);
- изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега);
- процењује вредност најмањег подеока код мерних инструмената (односно, тачност мерења);
- мери тежину, дужину, време, запремину и масу и на основу мерених вредности одређује густину и притисак;
- одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења;
- решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (брзина, тежина, густина, притисак чврстих тела и течности...).

ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРАЖАЈ
	Увод	<p>Физика као природна наука. Физика и математика. Физика и техника. Физика и медицина.</p> <p>Методе истраживања у физици (посматрање, мерење, оглед...).</p> <p>Огледи који илуструју различите физичке појаве (из свакодневног живота).</p> <p><i>Демонстрациони огледи:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Како савити млаз воде? - Мехури од сапунице имају облик сфере, зашто? - Када настаје електрично пражњење? - Направи дугу. - Опишимо лик предмета у равном и сферном огледалу. <p>Улога мерења у физици и у свакодневном животу (мерење времена, дужине, површине и запремине...).</p>
<p>-ученик разликује врсте кретања према облику путање и према промени брзине и одређује средњу брзину;</p> <p>-ученик решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке;</p> <p>-ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега);</p>	Кретање	<p>Кретање у свакодневном животу. Релативност кретања.</p> <p>Појмови и величине којима се описује кретање (путања, пут, време, брзина, правац и смер кретања). Векторски карактер брзине.</p> <p>Подела кретања према облику путање и брзини тела. Зависност пређеног пута и брзине од времена код равномерног праволинијског кретања.</p> <p>Променљиво праволинијско кретање. Средња брзина.</p> <p><i>Демонстрациони огледи:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Кретање куглице по Галилејевом жљебу. - Кретање мехура ваздуха (или куглице) кроз вертикално постављену дугу провидну цев са течномшћу. <p><i>Лабораторијске вежбе</i></p> <p>Одређивање средње брзине променљивог кретања тела и сталне брзине равномерног кретања помоћу стаклене цеви са мехуром (или куглицом).</p>

<p>-ученик објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру (промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела) и узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично и магнетно деловање);</p> <p>-ученик демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и примењује добре и лоше стране ових појава у свакодневном животу;</p>	<p>Сила</p>	<p>Узајамно деловање два тела у непосредном додиру и последице таквог деловања: покретање, заустављање и промена брзине тела, деформација тела (истезање, сабијање, савијање), трење при кретању тела по хоризонталној подлози и отпор при кретању тела кроз воду и ваздух.</p> <p>Узајамно деловање два тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично, магнетно). Сила као мера</p>
<p>-ученик демонстрира појаву деформације тела под дејством силе, узајамно деловање наелектрисаних тела и узајамно деловање магнета;</p> <p>-разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела;</p> <p>-ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега);</p> <p>-ученик решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке.</p>		<p>узајамног деловања два тела, правац и смер деловања. Векторски карактер силе. Слагање сила истог правца.</p> <p>Процена интензитета силе демонстрационим динамометром.</p> <p>Сила Земљине теже. Тежина тела као последица деловања силе Земљине теже.</p> <p><i>Демонстрациони огледи.</i></p> <p>- Истезање и сабијање еластичне опруге. Трење при клизању и котрљању.</p> <p>Слободно падање.</p> <p>- Привлачење и одбијање наелектрисаних тела.</p> <p>Привлачење и одбијање магнета.</p>

<p>-ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега);</p> <p>-ученик процењује вредност најмањег подеока код мерних инструмената (односно, тачност мерења);</p> <p>-ученик мери време, дужину и запремину, одређује површину и запремину;</p> <p>-ученик решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке;</p> <p>-ученик одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења.</p>	<p>Мерење</p>	<p>Основне и изведене физичке величине и њихове јединице (префикси микро, мили, кило, мега). Међународни систем мера. Мерила и мерни инструменти (опсег и тачност). Директно и индиректно мерење.</p> <p>Појам средње вредности мерене величине и грешке мерења при директним мерењима.</p> <p><i>Демонстрациони огледи.</i></p> <p>- Мерење дужине (метарска трака, лењир), запремине (мензура) и времена (часовник, хронометар).</p> <p>- Приказивање неких мерних инструмената (вага, термометри, електрични инструменти).</p> <p>Лабораторијске вежбе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мерење димензија тела лењиром са милиметарском поделом. 2. Мерење запремине чврстих тела неправилног облика помоћу мензуре. 3. Мерење еластичне силе при истезању и сабијању опруге. 4. Мерење силе трења при клизању или котрљању тела по равној подлози.
--	---------------	---

<p>-ученик повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке (проблем ситуације);</p> <p>-ученик демонстрира појаву инерције тела;</p> <p>-ученик мери масу и запремину тела и на основу мерених вредности одређује густину;</p> <p>-ученик мери тежину тела;</p>		<p>Инертност тела. Закон инерције (Први Њутнов закон механике). Маса тела на основу појма о инертности и о узајамном деловању тела. Маса и тежина као различити појмови. Мерење масе тела вагом. Густина тела. Средња густина тела.</p>
<p>-ученик решава квалитативне и квантитативне задатке везано за густину;</p> <p>-ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега).</p>	<p>Маса и густина</p>	<p>Одређивање густине чврстих тела. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. <i>Демонстрациони огледи.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Илустровање инертности тела. - Судари двеју кугли (а) исте величине, од истог материјала, (б) различите величине, од истог материјала, (в) исте величине, од различитог материјала. - Мерење масе вагом. - Течности различитих густина у истом суду - "течни сендвич" - Суво грожђе у газираној води. -Мандарина са кором и без коре у води. <p>Лабораторијске вежбе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Одређивање густине чврстих тела правилног и неправилног облика. 2. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. 3. Калибрисање еластичне опруге и мерење тежине тела динамометром.

<p>-ученик разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене (хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу...);</p> <p>-ученик познаје примену хидростатичког притисака (принцип рада водовода, фонтане);</p> <p>-мери тежину тела, одређује површину и на основу измерених вредности зна да одреди притисак чврстих тела;</p> <p>-решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке везано за притисак;</p> <p>-ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега).</p>	<p>Притисак</p>	<p>Притисак чврстих тела. Притисак у мирној течности. Хидростатички притисак. Спојени судови. Атмосферски притисак. Торичелијев оглед. Зависност атмосферског притиска од надморске висине. Барометри. Преношење спољњег притиска кроз течности и гасове у затвореним судовима. Паскалов закон и његова примена. -Пројектна настава <i>Демонстрациони огледи.</i> - Зависност притиска чврстих тела од величине додирне површине и од тежине тела. - Стаклена цев са покретним дном за демонстрацију хидростатичког притиска. - Преношење притиска кроз течност (стаклена цев с мембраном, Херонова боца, спојени судови). - Хидраулична преса (нпр. два медицинска инјекциона шприца различитих попречних пресека спојена силиконским цревом). -Ог леди који илуструју разлику притисака ваздуха (како се ваздух може "видети", како свећа може да гори под водом). - Огледи који илуструју деловање атмосферског притиска. <i>Лабораторијска вежба</i> 1. Одређивање зависности хидростатичког притиска од дубине воде</p>
---	-----------------	--

Корелација:

Физика - појмови и величине којима се описује кретање	Математика - бројевна права
Физика - мерне јединице	Математика - претварање јединица
Физика - одређивање пређеног пута и времена кретања код праволинијског кретања	Математика - примена линеарних једначина са једном непознатом
Физика - рпк	Физичко васпитање - контранапад кошарка
Физика - променљиво праволинијско кретање	Физичко васпитање - атлетика трчање 30м

Физика - узајамно деловање два тела у непосредном додиру и последице, гравитација	ТИТ - грађевинарство
Физика - тежина тела	Физичко васпитање - бацање кугле
Физика - узајамно деловање два тела у непосредном додиру	Физичко васпитање - кошарка блок у нападу
Физика - узајамно деловање два тела у непосредном додиру и која нису - деформација сабијање	Физичко васпитање - кошарка наскок код скок – шута
Физика - инерција, маса	Физичко васпитање - бацање кугле
Физика - узајамно деловање два тела у непосредном додиру	Ликовна култура - текстуралне и тактилне вредности површине и облика
Физика - одређивање површине	Математика - појам површине
Физика - физичке величине и њихово мерење, табела предметака	Математика - примена степена
Физика - претварање мерних јединица	Математика - појам запремине полиедара
Физика - средња вредност мерене величине и грешке при мерењу	Математика - средња вредност
Физика - лабораторијске вежбе	ТИТ - Физичке величине – експеримент
Физика - Маса и густина тела	Математика - Појам запремине полиедара
Физика - Притисак чврстих тела	Биологија - Коренов притисак

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета физика</p>	<p>1) компетенција за учење; 2) одговорно учешће у демократском друштву; 3) естетичка компетенција; 4) комуникација; 5) одговоран однос према околини; 6) одговоран однос према здрављу; 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву; 8) рад са подацима и информацијама; 9) решавање проблема; 10) сарадња 11) дигиталне компетенције</p>
--	---

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ	
КРЕТАЊЕ	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФИ.1.2.1. уме да препозна врсту кретања према облику путање ФИ.1.2.2. уме да препозна равномерно кретање ФИ.1.2.3. уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време ФИ.1.4.4. уме да препозна јединице за брзину</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ФИ.2.2.2. зна шта је механичко кретање и које га физичке величине описују ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу ФИ.2.6.3. уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина ФИ.2.7.1. Ученик уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом</p>

СИЛА	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФИ.1.1.1. уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирују или се крећу равномерно</p> <p>ФИ.1.1.2. уме да препозна смер деловања магнетне и електростатичке силе</p> <p>ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока</p> <p>ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака</p> <p>ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време, сила</p>
	СРЕДЊИ	<p>ФИ.2.1.1. уме да препозна еластичну силу, силу потиска и особине инерције</p>
	НИВО	<p>ФИ.2.1.2. зна основне особине гравитационе и еластичне силе, и силе потиска</p> <p>ФИ.2.1.4. разуме како односи сила утичу на врсту кретања</p> <p>ФИ.2.4.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке</p> <p>ФИ.2.4.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу</p> <p>ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност</p> <p>ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу</p> <p>ФИ.2.6.3. уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина</p> <p>ФИ.2.7.1. Ученик уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења</p> <p>ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом</p>
	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФИ.1.2.2. уме да препозна равномерно кретање</p> <p>ФИ.1.2.3. уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине</p> <p>ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока</p> <p>ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена</p> <p>ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време</p> <p>ФИ.1.4.4. уме да препозна јединице за брзину</p> <p>ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака</p> <p>ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време</p> <p>ФИ.1.7.1. Ученик поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији.</p> <p>ФИ.1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији.</p>

МЕРЕЊЕ	СРЕДЊИ НИВО	<p>ФИ.2.1.1. уме да препозна еластичну силу, силу потиска и особине инерције</p> <p>ФИ.2.1.2. зна основне особине гравитационе и еластичне силе, и силе потиска</p> <p>ФИ.2.4.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке</p> <p>ФИ.2.4.2. уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону</p> <p>ФИ.2.4.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре</p> <p>ФИ.2.4.4. зна када мерења понављамо више пута</p> <p>ФИ.2.7.1. уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења</p> <p>ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата</p> <p>ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система</p> <p>ФИ.3.4.3. зна шта је грешка мерења.</p> <p>ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења</p> <p>ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом</p>
МАСА И ГУСТИНА	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока</p> <p>ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена</p> <p>ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време</p> <p>ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака</p> <p>ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време</p> <p>ФИ.1.7.1. Ученик поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији.</p> <p>ФИ.1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ФИ.2.1.1. уме да препозна еластичну силу, силу потиска и особине инерције</p> <p>ФИ.2.1.2. зна основне особине гравитационе и еластичне силе, и силе потиска</p> <p>ФИ.2.1.5. разуме и примењује концепт густине</p> <p>ФИ.2.4.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке</p> <p>ФИ.2.4.2. уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону</p> <p>ФИ.2.4.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре</p> <p>ФИ.2.4.4. зна када мерења понављамо више пута</p> <p>ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност</p> <p>ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу</p> <p>ФИ.2.6.3. уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина</p> <p>ФИ.2.7.1. уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења</p>

		<p>ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата</p> <p>ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система</p> <p>ФИ.3.4.3. зна шта је грешка мерења</p> <p>ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења</p> <p>ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом</p>
ПРИТИСАК	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФИ.1.1.1. уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирују или се крећу равномерно</p> <p>ФИ.1.1.3. разуме принцип спојених судова</p> <p>ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока</p> <p>ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена</p> <p>ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време</p> <p>ФИ.1.7.1. Ученик поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији.</p> <p>ФИ.1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ФИ.2.1.5. разуме и примењује концепт густине</p> <p>ФИ.2.1.6. зна да хидростатички притисак зависи од висине стуба флуида</p> <p>2.4.1. Ученик уме да користи</p>

	<p>важније изведене јединице SI система за притисак.</p> <p>ФИ.2.4.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке</p> <p>ФИ.2.4.2. уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону</p> <p>ФИ.2.4.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре</p> <p>ФИ.2.4.4. зна када мерења понављамо више пута</p> <p>ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност</p> <p>ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу</p> <p>ФИ.2.6.3. уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина</p> <p>ФИ.2.7.1. уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења</p> <p>ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата</p> <p>ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству</p>
НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФИ.3.1.3. зна шта је притисак чврстих тела и од чега зависи</p> <p>ФИ.3.1.4. разуме и примењује концепт притиска у флуидима</p> <p>ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система</p> <p>ФИ.3.4.3. зна шта је грешка мерења</p> <p>ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења</p> <p>ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом</p>

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: Иницијални и завршни тест (на крају већих целина), кратке писмене провере, индивидуализовани захтеви, практичан рад на рачунару, усмена провера знања, праћење ученика на редовним часовима, демонстрационе огледе, предавања, решавање квантитативних, квалитативних и графичких задатака, лабораторијских вежби, пројеката, усмено испитивање, контролне вежбе.

Литература (за наставнике и ученике):

1. Уџбеник за 6 разред: Клетт, аутор: (Марина Радојевић)
2. Збирка задатака за 6 разред: Клетт, аутор: (Марина Радојевић)

Разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
седми	2	72

ИСХОДИ: По завршетку седмог разреда ученик ће бити у стању да:

1. разликује скаларне и векторске величине
2. користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички
3. анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијског кретања са сталним убрзањем
4. примени Њутнове законе динамике на кретања тела из окружења
5. покаже од чега зависи сила трења и на основу тога процени како може променити њено деловање
6. демонстрира појаве: инерције тела, убрзаног кретања, кретање тела под дејством сталне силе, силе трења и сила акције и реакције на примерима из окружења
7. самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента
8. покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења
9. наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу
10. прикаже како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела на води
11. повеже појмове механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже и рад силе трења
12. разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом
13. демонстрира важење закона одржања енергије на примерима из окружења
14. решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...).
15. разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго
16. анализира промене стања тела (димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања или хлађења
17. наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног рационалног коришћења

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
-да разликује изразе физичких закона од дефиниције физичких величина; -да препознаје врсте кретања -да користи на нивоу примене брзину (средњу и тренутну) и убрзање,		-Иницијални тест -Сила као узрок промене брзине тела. Појам убрзања. -Успостављање везе између силе, масе тела и убрзања. Други Њутнов закон. -Динамичко мерење силе. -Међусобно деловање два тела – силе акције и реакције. Трећи

<p>-да разуме зависност физичких величина и њихових мерних јединица</p> <p>-да разуме релативност кретања,</p> <p>-да уме да мери и израчунава брзину и убрзање праволинијског равномерног, односно неравномерног кретања .</p> <p>-користи на нивоу примене II и III Њутнов закон механике на једноставним примерима из окружења,</p> <p>-да уме да изврши динамичко мерење силе,</p> <p>-да разликује скаларне од векторских физичких величина(време, маса, брзина, убрзање и сила).</p> <p>-објасни зависност брзине и пређеног пута од времена код рпк и рппк праволинијског кретања са сталним убрзањем</p> <p>-самостално изведе експеримент из области кинематике(убрзање) и динамике(сила), прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента</p> <p>-решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела)</p>	<p>СИЛА И КРЕТАЊЕ</p>	<p>Њутнов закон. Примери</p> <p>-Равномерно променљиво праволинијско кретање. Интензитет, правац и смер брзине и убрзања.</p> <p>-Тренутна и средња брзина тела.</p> <p>-Зависност брзине и пута од времена при равномерно променљивом праволинијском кретању.</p> <p>-Графичко представљање зависности брзине тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања.</p> <p>Лабораторијске вежбе</p> <p>1. Одређивање сталног убрзања при кретању куглице низ жљеб.</p> <p>2. Провера Другог Њутновог закона помоћу покретног тела (колица) или помоћу Атвудове машине.</p> <p>Демонстрациони огледи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Илустровање инерције тела помоћу папира и тега. - Кретање куглице низ Галилејев жљеб. - Кретање тела под дејством сталне силе. - Мерење силе динамометром. - Илустровање закона акције и реакције помоћу динамометара и колица, колица са опругом и других огледа (реактивно кретање балона и пластичне боце).
<p>- да разуме бестежинско стање тела и наведе примере из окружења,</p> <p>-да зна за утицај силе Земљине теже и других тела у гравитационом пољу и колико износи убрзање Земљине теже у просеку</p> <p>- да упозна силу трења и силу отпора средине на примерима из окружења и од чега зависе,</p> <p>-да наведе врсте силе трења и примере из</p>	<p>КРЕТАЊЕ ТЕЛА ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ ТЕЖЕ. СИЛА ТРЕЊА</p>	<p>-Убрзање при кретању тела под дејством силе теже. Галилејев оглед.</p> <p>-Слободно падање тела, бестежинско стање. Хитац навише и хитац наниже.</p> <p>-Силе трења и силе отпора средине (трење мировања, клизања и котрљања). Утицај ових сила на кретање тела.</p> <p>Лабораторијске вежбе</p> <p>1. Одређивање убрзања тела које слободно пада.</p>
<p>свакодневног живота</p> <p>-да се упозна са слободним падом, хитцом навише и хитцом наниже(кретањима тела у гравитационом пољу и покаже на једноставним примерима из свакодневног живота или наведе).</p> <p>-покаже од чега зависи сила трења и на основу тога процени како може променити њено деловање</p>		<p>2. Одређивање коефицијента трења клизања.</p> <p>Демонстрациони огледи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Слободно падање тела различитих облика и маса (Њутнова цев, слободан пад везаних новчића...). - Падање тела у разним срединама. - Бестежинско стање тела (огледи са динамометром, с два тега и папиром између њих, са пластичном чашом која има отвор на

<p>-решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (хитци, трење).</p> <p>-самостално изведе експеримент из области трење и кретање под утицајем силе теже), прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента</p>		<p>дну и напуњена је водом).</p> <p>– Трење на столу, косој подлози и сл.</p> <p>– Мерење силе трења помоћу динамометра.</p>
<p>-да уме да слаже и разлаже векторске физичке величине(силу),</p> <p>-да разуме статички случај равнотеже тела када је резултант сила, које делују на тело, једнака нули,</p> <p>-да користи равнотежу момента силе,</p> <p>-да може да примени Архимедов закон и да може да објасни силу потиска у течностима и гасовима на примерима из окружења.</p> <p>-покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења</p> <p>-наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу</p> <p>-демонстрира како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела на води и гасова у ваздуху</p> <p>-да покаже од чега зависи стабилност тела</p> <p>-решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке(равнотежа полуге, сила потиска).</p> <p>-самостално изведе експеримент из области равнотеже, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента</p>	<p>РАВНОТЕЖА ТЕЛА</p>	<p>-Деловање две силе на тело, појам резултујуће силе кроз различите примере слагања сила. Разлагање сила.</p> <p>-Појам и врсте равнотеже тела. Полука, момент силе. Равнотежа полуге и њена примена.</p> <p>-Сила потиска у течности и гасу. Архимедов закон и његова примена. Пливање и тоњење тела.</p> <p>Лабораторијске вежбе</p> <p>1. Одређивање густине чврстог тела применом Архимедовог закона.</p> <p><i>Демонстрациони огледи:</i></p> <p>– Врсте равнотеже помоћу лењира или штапа.</p> <p>– Равнотежа полуге.</p> <p>– Услови пливања тела (тегови и стаклена посуда на води, Картезијански гњурац, суво грожђе у минералној води, свеже јаје у води и воденом раствору соли, мандарина са кором и без коре у води, пливање коцке леда на води...).</p>
<p>- да разуме да је рад силе једнак промени енергије,</p> <p>-да на практичном примеру уме да израчуна снагу и кофицијент корисног дејства разних машина и уређаја,</p>	<p>МЕХАНИЧКИ</p>	<p>-Механички рад. Рад силе. Рад силе теже и силе трења.</p> <p>-Квалитативно увођење појма механичке енергије тела. Кинетичка енергија тела. Потенцијална енергија. Гравитациона</p>
<p>-да зна да се укупна енергија у механици састоји од збира кинетичке и потенцијалне енергије,</p>	<p>РАД И ЕНЕРГИЈА</p>	<p>потенцијална енергија тела.</p> <p>-Веза између промене механичке енергије тела и извршеног</p>

<p>-да може на нивоу примене да се користи законом одржања енергије, -да користи јединице енергије рада и снаге у SI. -повеже појмове механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже и рад силе трења -разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом -демонстрира важеће закона одржања енергије на примерима из окружења -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...) -самостално изведе експеримент из области енергија,ра и снага, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента</p>	СНАГА	<p>рада. -Закон о одржању механичке енергије. -Снага. Коефицијент корисног дејства. Лабораторијске вежбе 1. Одређивање рада силе под чијим дејством се тело креће по различитим подлогама. 2. Провера закона одржања механичке енергије помоћу колица. <i>Демонстрациони огледи:</i> – Илустровање рада утрошеног на савладавање силе трења при клизању тела по различитим подлогама, уз коришћење динамометра. – Коришћење потенцијалне енергије воде или енергије надуваног балона за вршење механичког рада. – Примери механичке енергије тела. Закон о одржању механичке енергије (Галилејев жљоб; математичко клатно; тег са опругом)</p>
<p>-да зна и уме да разликује Целзијусову и Келвинову температурну скалу и колика је разлика између њих а да је њихова промена иста -да зна да је количина топлоте и топлотна енергија исти појам -да уме да објасни аномалију воде -да зна да се укупна енергија тела(система тела) састоји од кинетичке, потенцијалне и унутрашње енергије, -да зна да топлота и рад представљају два начина промене унутрашње енергије тела, -да зна да топлота увек прелази са тела веће температуре на тело ниже температуре у топлотном контакту до топлотне равнотеже -да зна да постоји веза између унутрашње енергије и кретања молекула тела, -да користи јединице количине топлоте,специфичне топлоте и температуре у SI. -разликује појмове температуре и количине топлоте и</p>		<p>-Честични састав супстанције: молекули и њихово хаотично кретање. -Топлотно ширење тела. Појам и мерење температуре. -Унутрашња енергија и температура. -Количина топлоте. Специфични топлотни капацитет. Топлотна равнотежа. -Агрегатна стања супстанције. -Завршни тест Лабораторијске вежбе 1. Мерење температуре мешавине топле и хладне воде после успостављања топлотне равнотеже. <i>Демонстрациони огледи:</i> – Дифузија и Брауново кретање. – Ширење чврстих тела, течности и гасова (надувани балон на стакленој посуди – флаши и две посуде са хладном и топлим водом, Гравесандов прстен, издужење жице, капилара...).</p>

<p>прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго</p> <p>-анализира промене стања тела (димензија, запремине и агрегатног стања,густине) приликом промене температуре(грејања или хлађења) на примерима из свакодневног живота</p> <p>-наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног рационалног коришћења</p> <p>-да познаје појмове струјања, провођења и зрачење топлоте у свакодневном животу</p> <p>-решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (температура и количина топлоте и топлотне равнотеже)</p> <p>-самостално изведе експеримент из топлотне појаве, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента</p>	<p>ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ</p>	
---	-----------------------------------	--

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ	
<p>СИЛА И КРЕТАЊЕ</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ФИ.1.2.1. уме да препозна врсту кретања према облику путање</p> <p>ФИ.1.2.2. уме да препозна равномерно кретање</p> <p>ФИ.1.2.3. уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине</p> <p>ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока</p> <p>ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена</p> <p>ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време</p> <p>ФИ.1.4.4. уме да препозна јединице за брзину</p> <p>ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака</p> <p>ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време</p> <p>ФИ.1.7.1. поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији</p> <p>ФИ.1.7.2. уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>ФИ.2.1.1. уме да препозна еластичну силу, силу потиска и особине инерције</p> <p>ФИ.2.1.4. разуме како односи сила утичу на врсту кретања</p> <p>ФИ.2.2.1. уме да препозна убрзано кретање</p>

		<p>ФИ.2.2.2. зна шта је механичко кретање и које га физичке величине описују</p> <p>ФИ.2.4.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке</p> <p>ФИ.2.4.2. уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону</p>
		<p>ФИ.2.4.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре</p> <p>ФИ.2.4.4. зна када мерења понављамо више пута</p> <p>ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност</p> <p>ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу</p> <p>ФИ.2.6.3. уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина</p> <p>ФИ.2.7.1. Ученик уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења.</p> <p>ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата</p> <p>ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФИ.3.2.1. уме да примени односе између физичких величина које описују равномерно променљиво праволинијско кретање</p> <p>ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система</p> <p>ФИ.3.4.3. зна шта је грешка мерења</p> <p>ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења</p> <p>ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом</p>
КРЕТАЊЕ ТЕЛА ПОД ДЕЈСТВОМ	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФИ.1.1.1. уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирују или се крећу равномерно</p> <p>ФИ.1.1.2. уме да препозна смер деловања магнетне и електростатичке силе</p> <p>ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока</p> <p>ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена</p> <p>ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време</p> <p>ФИ.1.4.4. уме да препозна јединице за брзину</p> <p>ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака</p> <p>ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време</p> <p>ФИ.1.7.1. поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији</p> <p>ФИ.1.7.2. уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији</p>

СИЛЕ ТЕЖЕ. СИЛЕ ТРЕЊА.	СРЕДЊИ НИВО	ФИ.2.1.1. уме да препозна еластичну силу, силу потиска и особине инерције ФИ.2.1.2. зна основне особине гравитационе и еластичне силе, и силе потиска ФИ.2.1.4. разуме како односи сила утичу на врсту кретања ФИ.2.2.1. уме да препозна убрзано кретање ФИ.2.2.2. зна шта је механичко кретање и које га физичке величине описују ФИ.2.4.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке ФИ.2.4.2. уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону ФИ.2.4.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр.
		директну и обрнуту пропорционалност ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу ФИ.2.6.3. уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина ФИ.2.7.1. Ученик уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења. ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству
	НАПРЕДНИ НИВО	ФИ.3.2.1. уме да примени односе између физичких величина које описују равномерно променљиво праволинијско кретање ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система ФИ.3.4.3. зна шта је грешка мерења ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом
РАВНОТЕЖА ТЕЛА	ОСНОВНИ НИВО	ФИ.1.1.1. уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирују или се крећу равномерно ФИ.1.2.1. уме да препозна врсту кретања према облику путање ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време ФИ.1.4.4. уме да препозна јединице за брзину ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време ФИ.1.7.1. поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији ФИ.1.7.2. уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији

	СРЕДЊИ НИВО	<p>ФИ.2.1.1. уме да препозна еластичну силу, силу потиска и особине инерције</p> <p>ФИ.2.1.2. зна основне особине гравитационе и еластичне силе, и силе потиска</p> <p>ФИ.2.1.3. уме да препозна када је полука у стању равнотеже</p> <p>ФИ.2.1.4. разуме како односи сила утичу на врсту кретања</p> <p>ФИ.2.1.5. разуме и примењује концепт густине</p> <p>ФИ.2.1.6. зна да хидростатички притисак зависи од висине стуба флуида</p> <p>ФИ.2.4.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке</p> <p>ФИ.2.4.2. уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону</p> <p>ФИ.2.4.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре</p> <p>ФИ.2.4.4. зна када мерења понављамо више пута</p> <p>ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност</p> <p>ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу</p>
		<p>ФИ.2.6.3. уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина</p> <p>ФИ.2.7.1. уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења</p> <p>ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата</p> <p>ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФИ.3.1.1. разуме и примењује услове равнотеже полуке</p> <p>ФИ.3.1.2. зна какав је однос сила које делују на тело које мирује или се равномерно креће</p> <p>ФИ.3.1.3. зна шта је притисак чврстих тела и од чега зависи</p> <p>ФИ.3.1.4. разуме и примењује концепт притиска у флуидима</p> <p>ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система</p> <p>ФИ.3.4.3. зна шта је грешка мерења.</p> <p>ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења</p> <p>ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом</p>
	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФИ.1.1.1. уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирују или се крећу равномерно</p> <p>ФИ.1.2.1. уме да препозна врсту кретања према облику путање</p> <p>ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока</p> <p>ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена</p> <p>ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време</p> <p>ФИ.1.4.4. уме да препозна јединице за брзину</p> <p>ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака</p>

МЕХАНИЧКИ РАД И ЕНЕРГИЈА. СНАГА		<p>ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време</p> <p>ФИ.1.7.1. поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији</p> <p>ФИ.1.7.2. уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ФИ.2.1.2. зна основне особине гравитационе и еластичне силе, и силе потиска</p> <p>ФИ.2.1.5. разуме и примењује концепт густине</p> <p>ФИ.2.4.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке</p> <p>ФИ.2.4.2. уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону</p> <p>ФИ.2.4.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре</p> <p>ФИ.2.4.4. зна када мерења понављамо више пута</p> <p>ФИ.2.5.3. уме да препозна појмове рада и снаге</p> <p>ФИ.2.5.1. зна да кинетичка и потенцијална енергија зависе од брзине, односно висине на којој се тело налази</p> <p>ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност</p> <p>ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу</p> <p>ФИ.2.6.3. уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина</p>
		<p>ФИ.2.7.1. уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења</p> <p>ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата</p> <p>ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФИ.3.2.1. уме да примени односе између физичких величина које описују равномерно променљиво праволинијско кретање</p> <p>ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система</p> <p>ФИ.3.4.3. зна шта је грешка мерења</p> <p>ФИ.3.5.1. разуме да се укупна механичка енергија тела при слободном паду одржава</p> <p>ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења</p> <p>ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом</p>
ТОПЛОТНЕ	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока</p> <p>ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена</p> <p>ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време</p> <p>ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака</p> <p>ФИ.3.5.1. разуме да се укупна механичка енергија тела при слободном паду одржава</p> <p>ФИ.3.5.2. уме да препозна карактеристичне процесе и термине који описују промене агрегатних стања</p>

ПОЈАВЕ		ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време ФИ.1.7.1. поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији ФИ.1.7.1. Ученик поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији. ФИ.1.7.2. Ученик уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији.
	СРЕДЊИ НИВО	ФИ.2.4.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке ФИ.2.4.2. уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону ФИ.2.4.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре ФИ.2.4.4. зна када мерења понављамо више пута ФИ.2.5.4. зна да унутрашња енергија зависи од температуре ФИ.2.5.5. зна да запремина тела зависи од температуре ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу ФИ.2.6.3. уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина ФИ.2.7.1. уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству
	НАПРЕДНИ НИВО	ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система ФИ.3.4.3. зна шта је грешка мерења ФИ.3.5.2. уме да препозна карактеристичне процесе и термине који описују промене агрегатних стања

		ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом
--	--	---

Начин остваривања програма:

-методе рада: демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; експериментално-лабораторијска.

-облик рада: индивидуални; фронтални; групни рад; рад у паровима; тимски рад.

Активности:

-наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

-ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, дискутују и решавају рачунске задатке.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда:

-Усмено: Одговори-индивидуални и извештаји у оквиру групе, (ангажованост, учешће у раду и активност на часу, дискусија), излагање садржаја тема или предавања уз одговарајуће демонстрационе огледе, решавање квалитативних и квантитативних задатака.

-Писмено: Контролне вежбе, тестови (15 мин, провере знања, завршни годишњи тест), пројекат, самостални практичан рад, школски и домаћи задаци, сређене лабораторијске вежбе.

Међупредметне компетенције

- компетенција за учење;
- естетичка компетенција;
- комуникација;
- одговоран однос према здрављу;
- предузимљивост и оријентација ка предузетништву;
- рад са подацима и информацијама;
- решавање проблема;
- сарадња
- дигиталне компетенције

Корелације

Физика - Сила као узрок промене брзине тела. Појам убрзања.	ТИТ - Мерење и контрола (Мерење силе и убрзања)
Физика - Убрзање при кретању тела под дејством силе теже	Физичко васпитање - Бацање кугле, скок у даљ

Физика - физика као природна наука	Хемија - Структура атома
Физика - сила Земљине теже	Физичко васпитање - одбојка смеч
Физика - сила земљине теже-хитац навише	Физичко васпитање - атлетика скок у вис
Физика - Момент силе и полуга	ТИТ - Мерење и контрола, Мерење момента
Физика - Деловање две силе на тело дуж истог правца	Математика - Праве, колинеарност, углови, вектори
Физика - равнотежа тела, појам врста, равнотежа полуге	Физичко васпитање - кошарка основни кош.стаб у нападу
Физика - појам и мерење температуре	Хемија – мерење масе, запремине и температуре
Физика – Равнотежа	Физичко васпитање – Гимнастика и ходање по греди

Литература (за наставнике и ученике):

1. Уџбеник: Физика 7: Клетт, аутор: (Марина Радојевић)
2. Збирка задатака: Физика 7: Клетт, аутор: (Марина Радојевић)

Разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
осми	2	68

ИСХОДИ: По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

- разликује физичке величине које су одређене само бројном вредношћу (време, маса, температура, рад, енергија, количина наелектрисања, електрични напон и струја) од оних које су дефинисане интензитетом, правцем и смером (брзина, убрзање, сила, јачина електричног и магнетног поља ...),
- уме да слаже и разлаже силу, јачину електричног поља...
- разликује различите врсте кретања (транслаторно, осцилаторно, таласно) и да зна њихове карактеристике,
- зна основне карактеристике звука и светлости,
- зна да је брзина у вакуму највећа постојећа брзина у природи,
- разуме да је рад силе једнак промени енергије и на нивоу примене користи трансформацију енергије у рад и обрнуто,
- примењује законе одржаја (маса, енергије, количине наелектрисања),
- зна услове за настанак струје и Омов закон,

- прави разлику између температуре и топлоте,
- уме да разликује мерним инструментима,
- користи јединице Међународног система (СИ) за одговарајуће физичке величине.
- образовни стандарди-наставни програм

<p style="text-align: center;">ИСХОДИ</p> <p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p>	<p style="text-align: center;">ОБЛАСТ/ ТЕМА</p>	<p style="text-align: center;">Садржаји</p>
<ul style="list-style-type: none"> – повезује физичке величине које описују осцилације и таласе; – описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука; – демонстрира и објасни: осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, осциловање жица и ваздушних стубова; – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из наведене области. 	<p>ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ</p>	<p>Осцилаторно кретање (осциловање тела обешеног о опругу, осциловање куглице клатна). Појмови и величине којима се описује осциловање тела (амплитуда, период, фреквенција). Закон о одржању механичке енергије при осциловању тела.</p> <p>Механички таласи. Основни параметри којима се описује таласно кретање (таласна дужина, фреквенција, брзина). Звук.</p> <p>Карактеристике звука и звучна резонанција. Демонстрациони огледи:</p> <p>Осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу (у ваздуху и у течности).</p> <p>Осциловање жица и ваздушних стубова (ксилофон, различите затегнуте жице, једнаке стаклене флаше са различитим нивоима воде).</p> <p>Одакле долази звук (гумено црево са два левка, канап и две пластичне чаше...).</p> <p>Таласи (таласна машина или када). Демонстрација звучне резонанције променом висине ваздушног стуба (дужа стаклена цев са водом)</p> <p>Лабораторијске вежбе:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мерење периода осциловања клатна или периода осциловања тега на опрузи 2. Одређивање убрзања Земљине теже помоћу математичког клатна

<p style="text-align: center;">ИСХОДИ</p> <p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p>	<p style="text-align: center;">ОБЛАСТ/ ТЕМА</p>	<p style="text-align: center;">Садржаји</p>
<ul style="list-style-type: none"> – анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексије (огледала, сочива) и користи лупу и микроскоп; – демонстрира и објасни: појаву сенке, функционисање ока и корекцију вида; – примењује превентивне мере заштите од буке. – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из наведене области. 	<p>СВЕТЛОСНЕ ПОЈАВЕ</p>	<p>Карактеристике светлости. Правoliniјско простирање светлости (сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца). Закон одбијања светлости. Равна и сферна огледала и конструкција ликова предмета. Брзина светлости у различитим срединама. Индекс преламања и закон преламања светлости. Тотална рефлексија. Преламање светлости кроз призму и сочива. Одређивање положаја ликова код сочива. Оптички инструменти. Лупа и микроскоп. Демонстрациони огледи: Сенке. Хартлијева плоча за илустровање закона о одбијању и преламању светлости. Преламање светлости (штапић делимично уроњен у чашу с водом, новчић у чаши са водом и испод ње). Преламање беле светлости при пролазу кроз призму. Преламање светлости кроз сочиво, око и корекција вида (оптичка клупа, геометријска оптика на магнетној табли, стаклена флаша са водом као сочиво). Лупа и микроскоп.</p> <p>Лабораторијске вежбе:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Провера закона одбијања светлости коришћењем равног огледала. 2. Одређивање жижне даљине сабирног сочива.
<p style="text-align: center;">ИСХОДИ</p> <p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – демонстрира узајамно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно зависи; – прикаже и опише електрично поље, израчуна силу којом поље делује на наелектрисање и повеже електрични напон и јачину електричног поља; – решава квалитативне, квантитативне и 	<p style="text-align: center;">ОБЛАСТ/ ТЕМА</p>	<p style="text-align: center;">Садржаји</p> <p>Наелектрисавање тела. Елементарна количина наелектрисања. Закон о одржању количине наелектрисања. Узајамно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон. Електрично поље (линије сила, хомогено и нехомогено поље). Рад силе електричног поља. Напон. Веза напона и јачине хомогеног електричног поља.</p>

графичке задатке из наведене области.	ЕЛЕКТРИЧНО ПОЉЕ	Електричне појаве у атмосфери. Демонстрациони огледи: Наелектрисавање чврстих изолатора и проводника. Електрофор, електрично клатно и електроскоп. Линије сила електричног поља (перјанице, гриз у ричинусовом уљу и јаком електричном пољу). Фарадејев кавез. Антистатичке подлоге. Инфлуентна машина. Мехури сапунице у електричном пољу. Модел громобрана.
<ul style="list-style-type: none"> – објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове и упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика; – наводи и користи различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврста ради рециклаже; – познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже, изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину 	ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА	Електрична струја (једносмерна, наизменична). Услови за настајање електричне струје и извори струје (EMS). Мерење електричне струје и напона. Електрична отпорност проводника. Проводници и изолатори. Омов закон за део струјног кола. Рад и снага електричне струје. Цул-Ленцов закон. Омов закон за цело струјно коло. Везивање отпорника. Електрична струја у течностима и гасовима. Мере заштите од електричне струје (жива бића, објекти и електрични уређаји).
ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	Садржаји
<p>струје и напон, одређује вредност отпорности редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички;</p> <ul style="list-style-type: none"> – описује ефекте који се испољавају при протицању електричне струје; – препозна основна својства наизменичне струје, израчуна потрошњу електричне енергије у домаћинству и да се придржава основних правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у свакодневном животу; – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из наведене области. 		<p>Демонстрациони огледи:</p> <p>Демонстрациони амперметар у струјном колу. Регулисање електричне струје у колу реостатом и потенциометром. Графитна мина (оловке) као потенциометар. Мерење електричне отпорности омметром. Загревање проводника при протицању електричне струје. Протицање електричне струје у воденом раствору кухињске соли. Лимун као батерија. Пражњење у Гајслеровим цевима помоћу Теслиног трансформатора. Лабораторијске вежбе:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зависност електричне струје од напона на отпорнику (таблични и графички приказ зависности). 2. Одређивање електричне отпорности отпорника у колу помоћу амперметра и волтметра. 3. Мерење електричне струје и напона у колу са серијски и

		паралелно повезаним отпорницима и одређивање еквивалентне отпорности
<ul style="list-style-type: none"> – описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора; – објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља; – користи компас и апликације за паметне телефона за оријентацију у природи; – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из наведене области; 	МАГНЕТНО ПОЉЕ	<p>Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље Земље. Магнетно поље електричне струје.</p> <p>Дејство магнетног поља на струјни проводник.</p> <p>Допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени. Демонстрациони огледи:</p> <p>. Линије сила магнетног поља потковичастог магнета и магнетне шипке. Магнетна игла и школски компас. Ерстедов оглед. Електромагнет. Узајамно деловање два паралелна проводника кроз које протиче струја.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – објасни структуру атомског језгра и нуклеарне силе; – опише радиоактивност, врсте зрачења, радиоактивне изотопе, познаје њихово дејство, примену и мере заштите; – разликује фисију и фузију и наводи могућности њихове примене. 	ЕЛЕМЕНТИ АТОМСКЕ И НУКЛЕАРНЕ ФИЗИКЕ	<p>Структура атома (језгро, електронски омотач). Нуклеарне силе. Природна радиоактивност. Радиоактивно зрачење (алфа, бета и гама зраци) и њихово дејство на биљни и животињски свет. Заштита од радиоактивног зрачења.</p> <p>Вештачка радиоактивност.</p> <p>Фисија и фузија.</p> <p>Примена нуклеарне енергије и радиоактивног зрачења. Демонстрациони оглед. Детекција присуства радиоактивног зрачења. (школски ГајгерМилеров бројач).</p>
	ФИЗИКА И САВРЕМЕНИ СВЕТ	<p>Значај физике за развој других природних наука</p> <p>Допринос физике развоју савремене медицине (ултразвук, ЕКГ, скенер, магнетна резонанција, Гама нож...)</p> <p>Физика и савремене технологије (интернет, мобилна телефонија, даљинско управљање, нанофизика.)</p>

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ	
ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФИ.1.2.1.Ученик/ученица уме да препозна врсту кретања према облику путање Ученик уме да на основу облика путање препозна врсту кретања: такође, препознаје да је кретање детета на љуљашци осцилаторно, док је кретање листа кога носи ветар криволинијско.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ФИ.2.2.3.Ученик/ученица уме да препозна основне појмове који описују осцилаторно кретање Ученик уме да препозна основне појмове који описују осцилаторно кретање. Тако, на пример, зна шта су равнотежни положај, ученик зна шта је период осциловања. ФИ.2.6.1.Ученик/ученица разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност Разумевање ученика подразумева да речима исказану математичку везу између физичких величина уме да преточи у конкретну математичку релацију. Од математичких зависности ученици разумеју само директну пропорционалност (сразмерност): $y \sim x$, сразмерност са квадратом: $y \sim x^2$ и обрнуту пропорционалност (сразмерност): $y \sim 1/x$. Очекује се да је ученик способан да успешно реши овај задатак и у случајевима који се односе на њему непознате физичке законе. Примена ових математичких законитости подразумева способност да из успостављених математичких веза ученик тачно израчуна односно одреди тражену величину, тј. да је способан да једнакост (зависност) „решити“ по траженој величини. ФИ.2.7.3.Ученик/ученица уме да реализује експеримент по упутству</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФИ.3.2.2.Ученик/ученица уме да примени односе између физичких величина који описују осцилаторно кретање Ученик зна везе основних величина којима описујемо осцилаторно кретање. То подразумева да је ученик способан да квалитативно одреди односе између периода осциловања, фреквенције и броја осцилација код осцилатора, тј. везу периода осциловања и дужине клатна код математичког клатна. Провера овог дела стандарда се обавља питањима типа: „Ако се повећа величина А, шта ће бити са величином В?“ или „Како треба променити величину А да би се величина В повећала (смањила)?“ Поред препознавања квалитативних односа између поменутих величина, ученик уме да израчуна вредност периода и фреквенције ако су дати број осцилација и време, као и да повеже директно период и фреквенцију. Како осцилације спадају у тежи део градива, задаци који проверавају овај стандард треба да буду формулисани тако да ученику одмах буде</p>

		<p>јасно о којем градиву је реч. Дакле, или користити речи осцилатор, тј. математичко клатно, или у неком реалном систему (љуљашка, срце...) користити термине период или време потребно да се изврши једна цела осцилација, фреквенција или број осцилација у јединици времена.</p> <p>ФИ.3.2.3. Ученик/ученица зна како се мењају положај и брзина при осцилаторном кретању</p> <p>Ученик уме да уочи карактеристичне положаје при осцилаторном кретању математичког клатна, као и тега на еластичној опрузи. Уме да одреди равнотежни и амплитудске положаје, као и да упореди брзине тела у различитим положајима. Зна да је брзина тела највећа при проласку кроз равнотежни положај а да је нула када се тело налази у амплитудском положају, тј. да се брзина при осцилаторном кретању стално мења.</p> <p>ФИ.3.2.4. Ученик/ученица зна основне физичке величине које описују таласно кретање</p> <p>Ученик зна шта је таласна дужина и уме да је препозна на графички приказаном таласу. Разуме да при таласном кретању свака честица средине осцилује и зна да израчуна период и фреквенцију таласа. Зна шта је амплитуда таласа.</p> <p>ФИ.3.2.5. Ученик/ученица уме да препозна основне особине звука</p> <p>Ученик зна да звук представља механички талас који може да се простире кроз све материјалне средине, различитим брзинама, које су најмање у гасовима, а највеће у чврстим телима.</p> <p>ФИ.3.7.1. Ученик/ученица уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења</p> <p>ФИ.3.7.2. Ученик/ученица уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом</p>
СВЕТЛОСНЕ ПОЈАВЕ	СРЕДЊИ НИВО	<p>ФИ.2.7.2. Ученик/ученица уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата</p> <p>ФИ.2.7.3. Ученик/ученица уме да реализује експеримент по упутству</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФИ.3.2.5. Ученик/ученица уме да препозна основне особине светлости</p> <p>Ученик зна да светлост представља електромагнетни талас који може да се простире и кроз вакуум, и да је при томе та брзина простирања увек иста и да износи 300 000 km/s. Знају да се ништа не може кретати брзином већом од ове.</p> <p>ФИ.3.2.6. Ученик/ученица зна како се прелама и одбија светлост</p> <p>Ученик разуме да је тело, које није самосветлеће, видљиво само ако светлосни зраци падају прво на тело, одбијају се од њега и долазе до ока посматрача. Зна закон одбијања светлости. Зна да је положај лика предмета у води померен у односу на стварни положај предмета због преламања светлости. Ученик зна да лупа (односно микроскоп или телескоп) прелама светлост и да је због те особине корисимо за увећање лика.</p> <p>ФИ.3.7.1. Ученик/ученица уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења</p> <p>ФИ.3.7.2. Ученик/ученица уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом</p>
ЕЛЕКТРИЧНО	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФИ.1.1.2. Ученик/ученица уме да препозна смер деловања електростатичке силе</p> <p>Ученик уме да препозна да ће интеракција бити највећа у случају кад су наелектрисана тела, међусобно најближи.</p>

ПОЉЕ	СРЕДЊИ НИВО	<p>ФИ.2.4.1.Ученик/ученица уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке Ученик уме да користи важније изведене јединице: за силу, притисак, рад и енергију, снагу, напон и јачину</p>
		<p>струје. ФИ.2.6.1.Ученик/ученица разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност Разумевање ученика подразумева да речима исказану математичку везу између физичких величина уме да преточи у конкретну математичку релацију. Од математичких зависности ученици разумеју само директну пропорционалност (сразмерност): $y \sim x$, сразмерност са квадратом: $y \sim x^2$ и обрнуту пропорционалност (сразмерност): $y \sim 1/x$. Очекује се да је ученик способан да успешно реши овај задатак и у случајевима који се односе на њему непознате физичке законе. Примена ових математичких законитости подразумева способност да из успостављених математичких веза ученик тачно израчуна односно одреди тражену величину, тј. да је способан да једнакост (зависност) „реша“ по траженој величини.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФИ.3.7.1. Ученик/ученица уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2.Ученик/ученица уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом</p>
ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФИ.1.3.1.Ученик/ученица уме да препозна да струја тече само кроз проводне материјале Ученик препознаје да струја може да тече само кроз проводне материјале: на пример, да би струја протекла кроз неку течност, она мора бити проводна, или: отворено струјно коло може се затворити металним новчићем, али не може гумицом. ФИ.1.4.1.Ученик/ученица уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока Ученик користи одговарајуће аналогне уређаје за мерење (амперметар, волтметар) и зна да одреди колика је вредност најмањег подеока на мерној скали и чита вредност измерене физичке величине. Резултати теста показују да ученици успешно препознају величину најмањег подеока само када је најмањи подеок 1/2, 1/5 или 1/10 већег подеока. Ученик зна да запише измерену бројну вредност са одговарајућом јединицом мере. ФИ.1.4.2.уме да препозна мерила и инструменте за мерење напона и јачине струје Ученик препознаје основна и најједноставнија мерила и инструменте за мерење неких основних физичких величина. Тако, на пример, ученик препознаје да је амперметар и волтметар уређаји за мерење јачине струје и напона. Препознавање се састоји у томе да ученик бира одговор из понуђеног скупа мерила и уређаја. ФИ.1.4.5.Ученик/ученица зна основна правила мерења</p>
	СРЕДЊИ	<p>ФИ.2.3.1.Ученик/ученица зна да разликује електричне проводнике и изолаторе Зна да метали, водени раствори неких супстанци, као и гасови при одређеним условима, могу да затворе електрично коло, тј. да проводе електричну струју. ФИ.2.3.2.Ученик/ученица зна називе основних елемената електричног кола Ученик зна називе основних елемената електричног кола (извор, отпорник, прекидач и проводник) и зна да</p>

	НИВО	<p>их препозна у простом колу.</p> <p>ФИ.2.3.3.Ученик/ученица уме да препозна да ли су извори напона везани редно или паралелно</p> <p>Ученик зна да се за повећање напона користи редна веза извора електромоторне силе: на пример, зна да повеже три идентичне батерије како би добио три пута већи напон. Ученик зна да се редна веза остварује везивањем позитивног пола једног извора за негативни пол следећег, а да се паралелна веза остварује везивањем свих позитивних полова у једну тачку и свих негативних у другу тачку. Ученик зна да је у</p>
		<p>случају паралелне везе напон једнак напону појединачног елемената.</p> <p>ФИ.2.3.4. Ученик/ученица уме да израчуна отпор, јачину струје или напон ако су му познате друге две величине</p> <p>Ученик у тексту уме да препозна физичке величине које се односе на проста електрична кола. Користи образац $I=U/R$ и може да израчуна једну величину ако су му познате друге две.</p> <p>ФИ.2.3.5.Ученик/ученица уме да препозна топлотне ефекте електричне струје</p> <p>Ученик зна да електрична струја има и топлотне ефекте, на пример да може да се користи за грејање.</p> <p>ФИ.2.3.6.Ученик/ученица разуме појмове енергије и снаге електричне струје</p> <p>Ученик зна да се електрични уређаји карактеришу електричном снагом која се најчешће изражава у киловатима. Зна да је потрошња електричне енергије једнака производу снаге уређаја и времена његовог коришћења, што се изражава у киловат-часовима. Ученик треба да разуме да потрошња електричне енергије зависи од искоришћене снаге уређаја и времена његовог коришћења.</p> <p>ФИ.2.4.1.Ученик/ученица уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке</p> <p>Ученик уме да користи важније изведене јединице: за снагу електричне струје, напон и јачину струје.</p> <p>ФИ.2.5.2.Ученик/ученица уме да препозна појаве код којих се електрична енергија троши на механички рад</p> <p>Ученик уме да препозна да се у уређајима и процесима у којима постоји механичко кретање електрична енергија троши на механички рад. На пример, зна да електромотор, односно уређаји који га садрже, служе за претварање електричне енергије у механички рад.</p> <p>ФИ.2.7.1.Ученик/ученица уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења</p> <p>ФИ.2.7.2.Ученик/ученица уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата</p> <p>ФИ.2.7.3.Ученик/ученица уме да реализује експеримент по упутству</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФИ.3.3.1.Ученик/ученица зна како се везују отпорници и инструменти у електричном колу</p> <p>Ученик зна да се две отпорности у колу могу међусобно повезати редно или паралелно. Поред тога, ученик зна да се амперметар у коло везује редно, а волтметар паралелно.</p> <p>ФИ.3.4.2.Ученик/ученица уме да мери јачину струје и напон у електричном колу</p> <p>Овај стандард се односи само на мерење једносмерних струја и напона. Од ученика се очекује да зна да изабере одговарајући опсег јачине струје или напона. Проверу остварености стандарда, из разлога безбедности, не треба проверавати на изворима који се напајају из градске мреже, односно на самој мрежи.</p> <p>ФИ.3.7.1. Ученик/ученица уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења</p> <p>ФИ.3.7.2.Ученик/ученица уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или</p>

		експериментом
МАГНЕТНО ПОЉЕ	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФИ.1.1.2.Ученик/ученица уме да препозна смер деловања магнетне силе</p> <p>Ученик зна да стални магнети имају два пола, N и S, и да тела могу бити позитивно или негативно наелектрисана. На основу тога ученик препознаје када је узајамно деловање између два тела привлачно, односно одбојно. Поред тога што препознаје смер интеракције, ученик уме да препозна да ће интеракција бити највећа у случају кад су магнети међусобно најближи.</p> <p>ФИ.1.3.2.Ученик/ученица уме да препозна магнетне ефекте електричне струје</p> <p>Ученик препознаје да се калем кроз који протиче електрична струја понаша као шипкасти магнет. Зна да су</p>
		полови на крајевима калема и да по престанку протичања електричне струје калем губи магнетна својства.
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ФИ.2.5.2.Ученик/ученица уме да препозна појаве код којих се електрична енергија троши на механички рад</p> <p>Ученик уме да препозна да се у уређајима и процесима у којима постоји механичко кретање електрична енергија троши на механички рад. На пример, зна да електромотор, односно уређаји који га садрже, служе за претварање електричне енергије у механички рад.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФИ.3.7.1.Ученик/ученица уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења</p> <p>ФИ.3.7.2.Ученик/ученица уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом</p>
ЕЛЕМЕНТИ АТОМСКЕ И НУКЛЕАРНЕ ФИЗИКЕ	ОСНОВНИ НИВО	
	СРЕДЊИ НИВО	
	НАПРЕДНИ НИВО	
ФИЗИКА И САВРЕМЕНИ СВЕТ	ОСНОВНИ НИВО	
	СРЕДЊИ НИВО	
	НАПРЕДНИ НИВО	

Начин остваривања програма:

- **методе рада:** демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; експериментално-лабораторијска.
- **облик рада:** индивидуални; фронтални; групни рад; рад у паровима; тимски рад.

Активности:

-**наставника:** организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

-**ученика:** активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, дискутују и решавају рачунске задатке.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда:

1. излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе;
2. решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем - ситуација;
3. лабораторијским вежбама;
4. домаћим задацим
5. коришћењем других начина рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме (пројекти, истраживачки задаци, вршњачко учење, допунска настава, додатни рад...);
6. систематским праћењем рада сваког ученика.

Међупредметне компетенције

- компетенција за учење;
- естетичка компетенција;
- комуникација;
- одговоран однос према здрављу;
- предузимљивост и оријентација ка предузетништву;
- рад са подацима и информацијама;
- решавање проблема;
- сарадња
- дигиталне компетенције

Корелације

Садржај предмета	Предмет са којим се врши корелација	Тема предмета у корелацији	Начин праћења корелације
Оптички инструменти	Биологија	Чула	Наставник физике на свом часу усменом провером

Електрична отпорност проводника	Техника и технологија	Електрична струја	Наставник физике на свом часу усменом провером
---------------------------------	-----------------------	-------------------	--

Литература (за наставнике и ученике):

- Уџбеник; Физика 8, Клетт, аутор: (Марина Радојевић)
- Збирка задатака:Физика 8, Клетт, аутор: (Марина Радојевић)

А.8. Математика**Циљеви и задаци****Циљеви**

Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци

Задаци наставе математике јесу:

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;
- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;
- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;
- да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;
- да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад;
- да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика;

- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања.

Разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Пети	4	144

Задаци:

Ученике треба оспособити да:

- умеју да формирају и графички приказују скупове и њихове подскупове;
- изводе скуповне операције и правилно употребљавају одговарајуће ознаке;
- схватају смисао речи „и“, „или“, „не“, „сваки“, „неки“;
- схвате познате геометријске фигуре (права, дуж, полуправа, раван, кружница, круг, угао и др.) и као скупове тачака, уз њихово адекватније описивање, примењујући при томе скуповне операције и ознаке;
- знају да пресликају дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом;
- упознају углове уз трансверзалу паралелних правих, углове са паралелним крацима и њихова својства, као и да умеју да цртају праву паралелну датој правој;
- упознају дељивост природних бројева и основна правила дељивости;
- умеју да одређују најмањи заједнички садржалац и највећи заједнички делилац;
- схвате појам разломка, умеју да га записују на разне начине и врше прелаз с једног начина на други;
- умеју да упоређују разломке и да их илуструју на бројевној правој;
- стекну довољну увежбаност у извођењу основних рачунских операција с разломцима (у оба записа);
- могу да читају, састављају и израчунавају мање сложене бројевне изразе;
- умеју да реше једноставније једначине и неједначине у вези са разломцима;
- увиђају математички садржај у текстуалним задацима и да га могу изразити математичким језиком;
- упознају осну симетрију и њена својства, као и да умеју да изводе конструкције симетрале дужи, симетрале угла и нормале на дату праву кроз дату тачку.

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
<ul style="list-style-type: none"> – израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу 		<p>Први део</p> <p>Својства операција сабирања, множења, одузимања и дељења у скупу N_0.</p> <p>Дељење са остатком у скупу N_0 (једнакост $a=bq+r$, $0 \leq r < b$).</p>

<p>природних бројева);</p> <ul style="list-style-type: none"> – примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама; – разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце; – одреди и примени НЗС и НЗД; – изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке; – правилно користи речи <i>и</i>, <i>или</i>, <i>не</i>, <i>сваки</i> у математичко-логичком смислу; 	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	<p>Својства дељивости; чиниоци и садржаоци природног броја. Дељивост са 2, 5 и декадним јединицама. Дељивост са 4 и 25. Дељивост са 3 и 9. Скупови и скуповне операције: унија, пресек и разлика.</p> <p>Други део Прости и сложени бројеви. Ератостеново сито</p>
<ul style="list-style-type: none"> – анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом; – опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг; – нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор; – упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски; – преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом; – правилно користи геометријски прибор; – идентификује врсте и опише својства углава (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе; – нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор; – измери дати угао и нацрта угао задате мере; – упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно; – реши једноставан задатак применом основних својстава паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углава); – прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке у оба записа и преводи их из једног записа у други; 		<p>Растављање природних бројева на просте чиниоце. Заједнички делилац и највећи заједнички делилац. Еуклидов алгоритам за налажење НЗД. Заједнички садржалац и најмањи заједнички садржалац. Веза између НЗД и НЗС.</p>
	ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	<p>Тачке и праве; односи припадања и распореда. Однос правих у равни; паралелност. Мерење дужине и једнакост дужи. Кружница и круг. Кружница и права. Преношење и надовезивање дужи. Централна симетрија. Вектор и транслација.</p>
	УГАО	<p>Угао, централни угао; једнакост углава. Надовезивање углава (суседни углови, конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање углава). Упоредни углови; врсте углава. Мерење углава, сабирање и одузимање мере углава. Угао између две праве; нормалне праве; унакрсни углови. Углови на трансверзали. Транслација и углови.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – одреди месну вредност цифре у запису децималног броја – заокругли број и процени грешку заокругливања; – израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину; – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; – одреди проценат дате величине; – примени размеру у једноставним реалним ситуацијама; – примени аритметичку средину датих бројева; – сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и по потреби користи калкулатор или расположиви софтвер; – идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу 	РАЗЛОМЦИ	<p>Први део Појам разломка облика a/b ($a, b \in N$).</p> <p>Придруживање тачака бројевне полуправе разломцима. Проширивање, скраћивање и упоређивање разломака. Децимални запис разломка и превођење у запис облика a/b ($b \neq 0$). Упоређивање бројева у децималном запису. Заокругливање бројева.</p> <p>Други део Основне рачунске операције с разломцима (у оба записа) и њихова својства. Изрази. Једначине и неједначине у скупу разломака.</p> <p>Трећи део Примене разломака (проценти, аритметичка средина, размера). Основна неједнакост $p < (p+q)/2 < q$.</p>
<p>симетрије;</p> <ul style="list-style-type: none"> – симетрично прслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор; – конструише симетралу дужи, симетралу угла и примењује њихова својства; – конструише праву која је нормална на дату праву или паралелна датој правој. 	ОСНА СИМЕТРИЈА	<p>Осна симетрија у равни и њене особине. Оса симетрије фигуре. Симетрала дужи и конструкција нормале. Симетрала угла.</p>

Кључни појмови: операције са природним бројевима, скуповне операције, НЗС и НЗД, врсте углова и операције са угловима, операције са разломцима, проценат, симетрије и трансформација.

Математика-општи стандарди постигнућа на крају 5. разреда

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)	
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	ОСНОВНИ НИВО	МА1.1.4. изврши једну основну рачунску операцију, помажући се сликом кад је то потребно МА1.1.5. дели са остатком једноцифреним бројем и зна када је један број дељив другим МА1.1.6. користи целе бројеве и једноставне изразе са њима помажући се визуелним представама
	СРЕДЊИ НИВО	МА2.1.2. израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда. МА2.1.3. примени основна правила дељивости са 2, 3, 5, 9 и декадним јединицама

		МА2.1.4. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама
	НАПРЕДНИ НИВО	МА3.1.1. одреди вредност сложенијег бројевног израза МА3.1.2. оперише са појмом дељивости у проблемским ситуацијама МА3.1.3. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама
ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	ОСНОВНИ НИВО	МА1.3.1. влада појмовима: дуж, полуправа, права, раван и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор) МА1.3.3. влада појмовима: круг, кружна линија (издваја њихове основне елементе, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор)
	ОСНОВНИ НИВО	МА1.3.1. влада појмовима: дуж, полуправа, права, раван и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве)
УГАО	СРЕДЊИ НИВО	МА2.3.1. одреди суплементнкомплементне углове, упоредне и унакрсне углове; рачуна са њима ако су изражени у целим степенима
	НАПРЕДНИ НИВО	МА3.3.1. рачуна са угловима укључујући и претварање угаоних мера; закључује користећи особине паралелних и нормалних правих, укључујући углове на трансверзали
РАЗЛОМЦИ	ОСНОВНИ НИВО	МА1.1.1. прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне) МА1.1.2. преведе децимални запис броја у разломак и обратно

		МА1.1.3. упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно МА1.1.4. изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом кад је то потребно (у случају сабирањаи одузимања разломака само са истим именицем); рачуна, на пример $\frac{1}{5}$ од n , где је n дати природан број МА1.2.1. реши линеарне једначине у којима се непозната појављује само у једном члану
	СРЕДЊИ НИВО	МА2.1.1. упореди по величини бројеве записане у различитим облицима МА2.1.2. одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда, са бројевима истог записа
	НАПРЕДНИ НИВО	МА3.1.1. одреди вредност сложенијег бројевног израза

ОСНА СИМЕТРИЈА	ОСНОВНИ НИВО	МА1.3.6. интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања)
	СРЕДЊИ НИВО	МА2.3.6. уочи осносиметричне фигуре и да одреди осу симетрије; користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма)
	НАПРЕДНИ НИВО	МА3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика	<ul style="list-style-type: none"> – рад с подацима и информацијама, – решавање проблема, – сарадња, – компетенције за учење, – одговорно учешће у демократском друштву, – естетичка компетенција, комуникација.
---	--

Начин остваривања програма

- **Методe рада:** монолошка, дијалoшка, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована
- **Облик рада:** фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест, писмени задаци, контролне вежбе, провера од 15 мин., полугодишњи тест, завршни тест, тестови по нивоима образовних стандарда)

Корелације (међупредметна повезаност)

Математика / Српски језик

- читање са разумевањем различитих врста текстова и коментарисање истих у складу са узрастом

Математика / Историја

- Природни бројеви / Основи проучавања прошлости (разликовање основних временских одредница (година, деценија, век, миленијум, ера);

лоцирање одређене временске одреднице на временској ленти; разврставање историјских извора према њиховој основној подели; израчунавање временске удаљености између појединих догађаја)

Математика / Географија

- Основни геометријски појмови / Облик земље (појам круга)
- Осна симетрија / Земљина кретања (ротација, револуција)

Математика / Биологија

- Скупови / Порекло и разноврсност живота (груписање живих бића према њиховим заједничким особинама)
- Скупови / Наслеђивање и еволуција (груписање података о варијабилности организама унутар једне врсте)
- Скупови / Човек и здравље (здрава исхрана – груписање намирница)
- Разломци / Порекло и разноврсност живота; Јединство грађе и функције као основа живота; Наслеђивање и еволуција (примене разломака – проценти, аритметичка средина, размера)

Математика / Ликовна култура

- Природни бројеви / Визуелно споразумевање (комуникација путем бројева и симбола)
- Основни геометријски појмови / Линија (права, дуж, полуправа, раван)
- Основни геометријски појмови / Облик (свођење неправилних облика на геометријске)
- Осна симетрија / Облик (обликовање и преобликовање предмета)

Математика / Музичка култура

- Скупови / Музички инструменти (класификовање инструмената по начину настанка звука)
- Разломци / Музичко стваралаштво (подела на половине, четвртине, осмине...)

Математика / Техника и технологија

- Скупови / Саобраћај (класификовање врста саобраћаја и саобраћајних средстава према намени)
- Скупови / Ресурси и производња (Повезивање својстава природних материјала са применом)
- Основни геометријски појмови / Техничка и дигитална писменост (примена различитих врста линија на техничком цртежу; цртање различитих геометријских облика)
- Основни геометријски појмови / Конструктивно моделовање (мерење и обележавање предмета/модела)
- Разломци / Техничка и дигитална писменост (цртање једноставних предмета у одговарајућој размери)
- Осна симетрија / Техничка и дигитална писменост (примена симетрале дужи, симетричности фигура)

Математика / Информатика и рачунарство

- Природни бројеви и делљивост / Рачунарство (скупови и скуповне операције, математичко-логички смисао речи „и“, „или“, „не“, „сваки“,

„неки“, израза „ако...онда“; алгоритми аритметике (сабирање, множење, дељење с остатком, Еуклидов алгоритам) и њихова интерпретација - навођење редоследа корака у решавању једноставног логичког проблема)

Математика / Физичко и здравствено васпитање

- Угао / Атлетика (бацање кугле)
- Разломци / Атлетика (децималан број / мерење – трчање, скок у вис, скок у даљ)

Литература (за наставнике и ученике)

Петар Огризовић, Математика, уџбеник за пети разред основне школе, Издавачка кућа Нови Логос, Београд, 2018.

Петар Огризовић, Математика, збирка задатака за пети разред основне школе, Издавачка кућа Нови Логос, Београд, 2018.

Разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Шести	4	144

Задаци:

Ученике треба оспособити да:

- схвате потребу увођења негативних бројева, структуру скупова целих и рационалних бројева, те појмове супротног броја, реципрочног броја и апсолутне вредности броја;
- усвоје основне рачунске операције у скуповима Z и Q и довољно увежбају извођење тих операција, уз коришћење њихових својстава;
- могу да читају, састављају разне једноставније изразе са рационалним бројевима и израчунају њихову вредност;
- упознају и умеју да решавају једноставније једначине и неједначине у скупу рационалних бројева;
- упознају правоугли координатни систем и његову примену;
- умеју да састављају разне таблице и цртају одговарајуће графиконе-дијаграме разних стања, појава и процеса;
- добро упознају директну и обрнуту пропорционалност и практичне примене
- разумеју процентни начин изражавања и могу да га примењују у практичним задацима;
- познају класификацију троуглова и четвороуглова и знају њихова основна својства;
- схвате релацију подударности и њена својства и умеју да је примењују у извођењу основних конструкција троугла и четвороугла;
- схвате једнакост површи геометријских фигура и правила о израчунавању површина троуглова, паралелограма и других четвороуглова;
- примењују правила за израчунавање површине троугла и четвороугла у разним практичним задацима;
- усвајају елементе дедуктивног закључивања (правилно формулисање исказа; правилно коришћење речи „ако... тада" и „ако и само ако"; увиђају потребу за доказивањем и умеју да изводе неке једноставније доказе).

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој цели и рационалне бројеве (записане у облику разломка или у децималном запису); – одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног броја; – израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; – примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама; – прикаже податке и зависност између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); – тумачи податке приказане табелом и графички; – класификује троуглове односно четвороуглове на основу њихових својстава; – конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; – уочи одговарајуће елементе подударних троуглова; – утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности; – конструише троугао, паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице и углови троуглова и четвороуглова и дијагонала четвороугла); – примени својства троуглова и четвороуглова у једноставнијим проблемским задацима; – сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; – одреди центар описане и уписане кружнице троугла; – примењује особине централне и осне симетрије и транслације у једноставнијим задацима; – израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или разложиву једнакост. 	ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	<p>Скуп целих бројева (Z). Супротан број. Апсолутна вредност целог броја. Приказ целих бројева на бројевној правој. Упоредивање целих бројева. Основне рачунске операције у скупу Z и њихова својства. Изрази са целим бројевима.</p>
	ТРОУГАО	<p>Први део Појам троугла. Обим троугла. Једнакократи и једнакостранични троуглови. Висина троугла. Углови троугла. Збир углова троуглова. Врсте троуглова према угловима. Однос између страница и углова троугла. Неједнакост троугла. Конструкције неких углова (60°, 120°, 30°, 45°, 75°, 135°)</p> <p>Други део Основне конструкције троуглова. Појам подударности и ставови подударности. Централна симетрија и подударност. Осна симетрија и подударност. Центар описане и уписане кружнице троугла</p>
	РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	<p>Први део Скуп рационалних бројева. Супротан број. Апсолутна вредност рационалног броја. Приказ рационалних бројева на бројевној правој. Упоредивање рационалних бројева. Основне рачунске операције у скупу Q и њихова</p>

		<p>својства. Изрази са рационалним бројевима. Једначине и неједначине: $ax + b = c$; $ax + b \leq c$; $ax + b < c$; $ax + b \geq c$; $ax + b > c$ ($a, b, c \in \mathbb{Q}, a \neq 0$).</p> <p>Други део Координатни систем. Приказ података у координатном систему. Приказ зависности међу величинама. Размере, пропорције и проценти. Директна пропорционалност. Обрнута пропорционалност.</p>
	ЧЕТВОРОУГАО	<p>Четвороугао. Углови четвороугла. Збир углова четвороугла. Паралелограм. Особине паралелограма. Услови да четвороугао буде паралелограм. Ромб, правоугаоник и квадрат. Конструкција паралелограма. Сабирање и одузимање вектора. Множење вектора бројем. Трапез. Особине трапеза. Средња линија троугла и трапеза. Конструкције трапеза. , Делтоид</p>
	ПОВРШИНА ТРОУГЛОВА И ЧЕТВОРОУГЛОВА	<p>Појам површине фигуре, површина правоугаоника и квадрата. Једнакост површина подударних фигура. Површина паралелограма, троугла, трапеза. Површина четвороугла с нормалним дијагоналама</p>

Кључни појмови: цео број, апсолутна вредност, рационалан број, изрази, једначине и неједначине, координатни систем, пропорција, конструкције углова, троуглова и четвороуглова, паралелограм, ромб, трапез, делтоид, центар описаног и уписаног круга, површине троуглова и четвороуглова.

Математика-општи стандарди постигнућа на крају 6. разреда

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)
--------------------	-----------------------------------

ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	ОСНОВНИ НИВО	<p>МА.1.1.1. прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне)</p> <p>МА.1.1.3. упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно</p> <p>МА.1.1.4. изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се</p>
		<p>сликом кад је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим именицом); рачуна, на пример $1/5$ од n, где је n дати природан број</p> <p>МА.1.1.6. користи целе бројеве и једноставне изразе са њима помажући се визуелним представама</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>МА.2.1.2. одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда, са бројевима истог записа</p> <p>МА.2.1.4. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>МА.3.1.1. одреди вредност сложенијег бројевног израза</p> <p>МА.3.1.3. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама</p>
ТРОУГАО	ОСНОВНИ НИВО	<p>МА.1.3.1. влада појмовима: дуж, полуправа, права, раван и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве)</p> <p>МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку;</p> <p>МА.1.3.6. интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања)</p>
	СРЕДЊИ НИВО	МА.2.3.2. одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>МА.3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеца, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише</p> <p>МА.3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката</p>
	ОСНОВНИ НИВО	<p>МА.1.1.1. прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне)</p> <p>МА.1.1.2. преведе децимални запис броја у разломак и обратно</p> <p>МА.1.1.3. упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно</p> <p>МА.1.1.4. изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом кад је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим именицом);</p>

РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ		рачуна, на пример $1/5$ од n , где је n дати природан број МА.1.5.3. податке из табеле прикаже графиконом и обрнуто
	СРЕДЊИ НИВО	МА.2.1.1. упореди по величини бројеве записане у различитим облицима МА.2.1.2. одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда, са бројевима истог записа МА.2.1.4. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама МА.2.5.2. чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму (нпр. одреди аритметичку средину за дати скуп података; пореди вредности узорка са средњом вредношћу)

		МА.2.5.3. обради прикупљене податке и представи их табеларно или графички; представља средњу вредност медијаном
	НАПРЕДНИ НИВО	МА.3.1.3. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама МА.3.5.2. тумачи дијаграме и табеле МА.3.5.3. прикупи и обради податке и сам састави дијаграм или табелу; црта график којим представља међузависност величина
ЧЕТВОРОУГАО	ОСНОВНИ НИВО	МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; МА.1.3.6. интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања)
	СРЕДЊИ НИВО	МА.2.3.1. одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове; рачуна са њима ако су изражени у целим степенима • уочи осносиметричне фигуре и да одреди осу симетрије; користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма)
	НАПРЕДНИ НИВО	МА.3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише МА.3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката
ПОВРШИНА ТРОУГЛОВА И ЧЕТВОРОУГЛОВА	ОСНОВНИ НИВО	МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; МА.1.3.6. интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања) МА.1.4.1. користи одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе, времена и углова
	СРЕДЊИ НИВО	
	НАПРЕДНИ НИВО	МА.3.4.1. по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика

- рад с подацима и информацијама,
- решавање проблема,
- сарадња,
- компетенције за учење,
- одговорно учешће у демократском друштву,
- естетичка комперенција, комуникација.

Начин остваривања програма

- **Методe рада:** монолошка, дијалoшка, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована
- **Облик рада:** фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест, писмени задаци, контролне вежбе, провера од 15 мин., полугодишњи тест, завршни тест, тестови по нивоима образовних стандарда)

Корелације (међупредметна повезаност):

Математика / Српски језик

- читање са разумевањем различитих врста текстова и коментарисање истих у складу са узрастом

Математика / Географија

- Рационални бројеви (Координатни систем; Приказ података у координатном систему; Приказ зависности међу величинама; Размeре, пропорције и проценти) / Географска карта (одређивање математичко - географског положаја на земљи; оријентација у простору коришћењем географске карте)

Математика / Физика

- Рационални бројеви / Кретање (решавање квалитативних, квантитативних и графичких задатака који се односе на кретање и брзину тела)
- Рационални бројеви / Сила (решавање графичких и рачунских задатака; примена пропорције)
- Рационални бројеви / Мерење (превођење веће мерне јединице у мању и обрнуто; одређивање средње вредности мерене величине и грешке мерења)
- Рационални бројеви / Маса и густина (решавање задатака повезано са основним рачунским операцијама у скупу рационалних бројева)

- Рационални бројеви / Притисак (решавање задатака усвајањем појмова директне и обрнуте пропорционалности)
- Вектори / Сила (слагање сила истог правца)

Математика / Биологија

- Рационални бројеви / Јединство грађе и функције као основа живота (тумачење података приказаних табелом и графички; табеларно и графичко представљање података и извођење закључака)
- Рационални бројеви / Живот у екоститему (тумачење података приказаних табелом и графички; табеларно и графичко представљање података и извођење закључака)
- Рационални бројеви / Наслеђивање и еволуција (тумачење података приказаних табелом и графички; табеларно и графичко представљање података и извођење закључака)
- Рационални бројеви / Порекло и разноврсност живота (тумачење података приказаних табелом и графички; табеларно и графичко представљање података и извођење закључака)

Математика / Ликовна култура

- Троугао и четвороугао / Боја (обликовање предмета, положај и величина предмета)

Математика / Техника и технологија

- Троугао; Четвороугао / Техничка и дигитална писменост (техничко цртање у грађевинарству)

Математика / Информатика и рачунарство

- Цели бројеви / Рачунарство (коришћење математичких израза за израчунавање у једноставнијим програмима)

Математика / Физичко и здравствено васпитање

- Троугао / Основе тимских и спортских игара (сарадња играча у троуглу у рукомету, кошарци...)

Литература (за наставнике и ученике)

Математика 6 : уџбеник за 6. разред основне школе / Небојша Икодиновић, Слађана Димитријевић – Београд : Клетт, 2019;

Математика 6 : збирка задатака са решењима за шести разред основне школе / Бранислав Поповић, Марија Станић, Сања Милојевић, Ненад Вуловић – Београд : Клетт, 2019.

Разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Седми	4	144

Оперативни задаци:

Ученике треба оспособити да:

- схвате појам квадрата рационалног броја и квадратног корена
- умеју да одреде приближну вредност броја $\sqrt{a}$ ($a \in \mathbb{Q}$, $a > 0$)
- схватају реалне бројеве као дужинске мере, односно као тачке на бројевној правој одређене дужима које представљају такву меру
- упознају појам степена и операције са степенима (изложилац степена природан број)
- умеју да изводе основне рачунске операције с полиномима, као и друге идентичне трансформације ових израза (назначене у програму) упознају правоугли координатни систем и растојање између тачака у координатном систему;
- упознају директну пропорционалност и продужену пропорцију;
- знају Питагорину теорему и умеју да је примене код свих изучаваних геометријских фигура у којима се може уочити правоугли троугао
- познају најважнија својства многоугла и круга; умеју да конструишу поједине правилне многоуглове (са 3, 4, 6, 8 и 12 страница) и да цртају друге правилне многоуглове рачунајући централни угао и преносећи га угломером
- знају најважније обрасце у вези с многоуглом и кругом и да умеју да их примене у одговарајућим задацима
- знају да пресликају дати геометријски објекат ротацијом
- схвате релацију подударности и њена својства и умеју да је примењују у извођењу сложенијих конструкција троугла;
- пројектни задатак – обрада података (средња вредност, медијана и мод).

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција; – одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима; – на основу реалног проблема састави и израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са реалним бројевима; – одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку; – нацрта график функције $y = kx, k \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$; – примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама; – примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима; – правилно користи геометријски прибор; – трансформише збир, разлику и производ полинома; – примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; – растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата); – примени трансформације полинома на решавање једначина; – примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; – израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост; – конструише ортоцентар и тежиште троугла; – примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима; – примени својства централног и периферијског угла у кругу; 	РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	<p>Квадрат рационалног броја. Решавање једначине $x^2 = a(a \geq 0)$; постојање ирационалних бројева (на пример решавање једначине $x^2 = 2$). Реални бројеви и бројевна права.</p> <p>Квадратни корен, једнакост $a^2 = a$. Децимални запис реалног броја; приближна вредност реалног броја; апсолутна грешка. Основна својства операција с реалним бројевима. Функција директне пропорционалности $y = kx, k \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$. Продужена пропорција.</p>
	ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	<p>Питагорина теорема (директна и обратна). Важније примене Питагорине теореме $\sqrt{\quad}$ Конструкције тачака на бројевној правој које одговарају ирационалним бројевима Растојање између две тачке у координатном систему.</p>
	ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	<p>Први део □ Степен чији је изложилац природан број; степен декадне јединице чији је изложилац цео број; операције са степенима; степен производа, количника и степена.</p> <p>Други део Алгебарски изрази. Полиноми и операције (мономи, сређен облик, трансформације збира, разлике и</p>

<ul style="list-style-type: none"> – израчуна обим и површину круга и његових делова; – прслика дати геометријски објекат ротацијом; – одређује средњу вредност, медијану и мод. 		производа полинома у сређени облик полинома). Квадрат бинома и разлика квадрата. Растављање полинома на чиниоце коришћењем дистрибутативног закона, формуле за квадрат бинома и разлику квадрата. Примене.
	МНОГОУГАО	Појам многоугла. Врсте многоуглова. Збир углова многоугла. Број дијагонала многоугла. Правилни многоуглови (појам, својства, конструкције). Обим и површина многоугла. Тежишна дуж троугла. Ортоцентар и тежиште троугла. Сложеније примене ставова подударности.
	КРУГ	Централни и периферијски угао у кругу. Обим круга, број π . Дужина кружног лука. Површина круга, кружног исечка и кружног прстена. Ротација.
	ОБРАДА ПОДАТАКА	Средња вредност, медијана и мод.

Кључни појмови:реални број,степен,квадратни корен,Питагорина теорема,полином,многоугао,ортоцентар и тежиште, круг, број π , ротација и средња вредност.

Математика-општи стандарди постигнућа на крају 7. разреда

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)	
ОСНОВНИ НИВО	<p>МА.1.1.1. прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне)</p> <p>МА.1.1.3. упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно</p> <p>МА.1.1.4. изврши једноосновну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом кад је то потребно</p>	

РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	СРЕДЊИ НИВО	<p>МА.2.1.1. упореди по величини бројеве записане у различитим облицима МА.2.1.2. одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда, са бројевима истог записа МА.2.1.4. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама МА.2.2.2. зна шта је квадратни корен МА.2.2.4. уочи зависност међу променљивим, зна функцију $y = ax$ и графички</p>
---------------------------	--------------------	--

		<p>интерпретира њена својства; везује за та својства појам директне пропорционалности и одређује непознати члан пропорције МА.2.4.3. дату величину исказе приближном вредношћу</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>МА.3.1.1. одреди вредност сложенијег бројевног израза МА.3.1.3. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама МА.3.2.2. користи особине квадратног корена МА.3.4.2. процени и заокругли дате податке и рачуна са таквим приближним вредностима; изражава оцену грешке</p>
ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	ОСНОВНИ НИВО	<p>МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уме да израчуна непознату страну правоуглог троугла користећи Питагорину теорему)</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>МА.2.3.2. решава задатке користећи Питагорину теорему</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>МА.3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка МА.3.4.1. по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима</p>
	ОСНОВНИ НИВО	<p>МА.1.1.6. користи целе бројеве и једноставне изразе са њима помажући се визуелним представама МА.1.2.2. израчуна степен датог броја, зна основне операције са степенима МА.1.2.3. сабира, одузима и множи мономе</p>

ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	СРЕДЊИ НИВО	МА.2.1.4. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама МА.2.2.2. оперише са степенима и зна шта је квадратни корен МА.2.2.3. сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином
	НАПРЕДНИ НИВО	МА.3.1.3. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама МА.3.2.2. користи особине степена и квадратног корена МА.3.2.3. зна и примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; увежбано трансформише алгебарске изразе и своди их на најједноставнији облик
МНОГОУГАО	ОСНОВНИ НИВО	МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку) МА.1.3.6. интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања)
	СРЕДЊИ НИВО	МА.2.3.1. одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове; рачуна са њима ако су изражени у целим степенима МА.2.3.2. одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу МА.2.3.6. користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр.

		паралелност и једнакост страница паралелограма)
	НАПРЕДНИ НИВО	МА.3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише МА.3.3.6. примени подударност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката МА.3.4.1. по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима
	ОСНОВНИ НИВО	МА.1.3.3. влада појмовима: круг, кружна линија (издваја њихове основне елементе, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; уме да израчуна обим и површину круга датог полупречника)

КРУГ	СРЕДЊИ НИВО	МА.2.3.3. користи формуле за обим и површину круга и кружног прстена
	НАПРЕДНИ НИВО	МА.3.3.3. одреди централни и периферијски угао, рачуна површину исечка, као и дужину лука
ОБРАДА ПОДАТАК А	ОСНОВНИ НИВО	МА.1.5.2. прочита и разуме податак са графикона, дијаграма или из табеле, и одреди минимум или максимум зависне величине МА.1.5.3. податке из табеле прикаже графиконом и обрнуто
	СРЕДЊИ НИВО	МА.2.5.2. чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму (нпр. одреди аритметичку средину за дати скуп података; пореди вредности узорка са средњом вредношћу) МА.2.5.3. обради прикупљене податке и представи их табеларно или графички; представља средњу вредност медијаном
	НАПРЕДНИ НИВО	МА.3.5.2. тумачи дијаграме и табеле МА.3.5.3. прикупи и обради податке и сам састави дијаграм или табелу; црта график којим представља међузависност величина

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика	<ul style="list-style-type: none"> – рад с подацима и информацијама, – решавање проблема, сарадња, – компетенције за учење, – одговорно учешће у демократском друштву, – естетичка компетенција, комуникација.
---	---

Начин остваривања програма

Методe рада: монолошка, дијалoшка, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест, писмени задаци, контролне вежбе, провера од 15 мин., полугодишњи тест, завршни тест, тестови по нивоима образовних стандарда)

Корелације (међупредметна повезаност):

Математика / Српски језик

- читање са разумевањем различитих врста текстова и коментарисање истих у складу са узрастом

Математика / Хемија

- Реални бројеви (продужена пропорција) / Израчунавања у хемији (израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; израчунавања на основу једначина хемијских реакција – стехиометрија)
- Обрада података (средња вредност) / Израчунавања у хемији (израчунавање релативне атомске масе)

Математика / Физика

- Реални бројеви / Сила и кретање (анализирање зависности брзине и пређеног пута од времена код праволинијског кретања са сталним убрзањем; решавање квалитативних, квантитивних и графичких задатака)
- Питагорина теорема / Сила и кретање (стрма равна)
- Обрада података / Сила и кретање (прикупљање података мерењем)
- Реални бројеви / Примена приликом решавања задатака

Математика / Музичка култура

- Реални бројеви / Ухвати ритам (изговарање бројалице у ритму)

Математика / Ликовна култура

- Реални бројеви / Простор и композиција (обликовање композиције применом основних знања о пропорцији)
- Круг; Многоугао / Простор и композиција (орнамент и арабеска – мотиви геометрије)

Математика / Биологија

- Обрада података / Наслеђивање и еволуција (прикупљање и анализирање података о животним циклусима почевши од оплођења)

Математика / Историја

- Обрада података / Употреба података из графикана и табела у елементарном истраживању

Математика / Физичко и здравствено васпитање

- Обрада података / Физичке способности (упоређивање резултата тестирања са вредностима за одговарајући узраст)

Математика / Техника и технологија

- Круг; Многоугао / Техничка и дигитална писменост (ортогонално и просторно приказивање предмета скицом и техничким цртежом)

Математика / Информатика и рачунарство

- Круг / Рачунарство (цртање основних геометријских облика – круг, кружница; цртање сложенијих облика – кружни лук, исечак, прстен)
- Многоугао / Рачунарство (цртање сложенијих објеката)

Математика / Верска

настава ученик ће бити у
стању да:

- уочи да су знање и учење важни у његовом животу
- кроз очигледне примере и експерименте закључи да постоје различити начини сазнања

Литература (за наставнике и ученике)

1. Математика 7 : уџбеник за 7. разред основне школе / Небојша Икодиновић, Слађана Димитријевић – Београд : Клетт, 2020

2. Математика 7 : збирка задатака са решењима за седми разред основне школе / Бранислав Поповић, Марија Станић, Сања Милојевић, Ненад Вуловић – Београд : Клетт, 2020.

Разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Осми	4	136

Оперативни задаци: Ученике треба оспособити да:

- схвате појам размере дужи и својства пропорције;

- примени Талесову теорему у геометријским задацима и реалном контексту;
- примени сличност троуглова у геометријским задацима и реалном контексту
- умеју да преведу на математички језик и реше једноставније текстуалне задатке;
- користе елементе дедуктивног закључивања (и изводе једноставније доказе у оквиру изучаваних садржаја).
- схвате основна својства једнакости и неједнакости;
- умеју да решавају линеарне једначине (неједначине) и системе линеарних једначина с једном и две непознате на основу еквивалентних трансформација, као и да решења тумаче графички;
- могу да изразе математичким језиком и реше одговарајуће текстуалне задатке (нарочито помоћу једначина);
могу да уоче функционалне зависности у разним областима и да их приказују на различите начине, а нарочито - да потпуније схвате појам функције и њеног графика;
- прошире и продубе знање о функцијама упознавањем линеарне функције и њених својстава, тако да могу поуздано да цртају и читају разне графике у вези с том функцијом;
- схвате међусобне односе тачака, правих и равни у простору;
- упознају најбитније чињенице о пројекцијама на раван;
- упознају геометријска тела (призму, пирамиду, ваљак, купу и лопту), њихове елементе и својства; умеју да цртају мреже и да израчунавају површину и запремину тела;
- примењују знања о геометријским телима у пракси, повезујући садржаје математике и других области, па тако стичу одређену политехничку културу;
- примењују елементе дедуктивног закључивања.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> - примени Талесову теорему у геометријским задацима и реалном контексту; - примени сличност троуглова у геометријским задацима и реалном контексту; - анализира односе тачака, правих и равни у простору и запише те односе математичким писмом; - представља цртежом односе геометријских објеката у равни и 	СЛИЧНОСТ	Пропорционалне величине. Талесова теорема. Сличност троуглова. Примене сличности.
	ТАЧКА, ПРАВА И	Однос тачке и праве, тачке и равни. Односи правих; мимоилазне праве. Односи праве и равни, нормала на раван, растојање тачке од равни. Односи две равни.

<p>простору и користи их приликом решавања задатака;</p> <ul style="list-style-type: none"> – уочи правоугли троугао у простору и примени Питагорину теорему у геометријским задацима и реалном контексту. – реши линеарну једначину и неједначину; – реши реалне проблеме користећи линеарну једначину, или неједначину. – израчуна површину и запремину праве призме; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним 	РАВАН	Ортогонална пројекција на раван (тачке, дужи и праве). Угао између праве и равни. Полиедар.
	ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ С ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ	Линеарна једначина. Решавање линеарних једначина с једном непознатом. Линеарна неједначина. Решавање линеарних неједначина с једном непознатом. Примена у реалним ситуацијама.
<p>ситуацијама.</p> <ul style="list-style-type: none"> – израчуна површину и запремину четворостране пирамиде(основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама. – нацрта и анализира график линеарне функције. – реши систем линеарних једначина са две непознате; – реши реалне проблеме користећи систем линеарних једначина са две непознате. – израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама. 	ПРИЗМА	Призма: појам, врсте, елементи. Мрежа праве призме. Површина праве призме. Запремина праве призме.
	ПИРАМИДА	Пирамида; појам, врсте, елементи. Мрежа пирамиде. Површина пирамиде. Запремина пирамиде.
	ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА	Линеарна функција ($y = kx + n$). График линеарне функције; нула и знак функције, монотоност. Имплицитни облик задавања линеарне функције. Цртање и читање графика линеарних функција.
	СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА С ДВЕ НЕПОЗНАТЕ	Појам линеарне једначине с две непознате. Појам система од две линеарне једначине с две непознате. Решавање система методом замене и методом супротних коефицијената; графичка интерпретација система. Примена у реалним ситуацијама.

	ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА	Ваљак и његови елементи. Мрежа ваљка. Површина и запремина правог ваљка. Купа и њени елементи. Мрежа купе. Површина и запремина праве купе. Појам лопте и сфере. Пресеци лопте (сфере) и равни. Површина и запремина лопте.
--	---------------------	--

Кључни појмови: сличност, линеарна функција, систем линеарних једначина, призма, пирамида, ваљак, купа и лопта.

Математика-општи стандарди постигнућа на крају 8. разреда

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)	
СЛИЧНОСТ	ОСНОВНИ НИВО	<p>МА.1.3.1. влада појмовима: дуж, полуправа, права, раван и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве)</p> <p>МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку;</p>

		уме да израчуна непознату страну правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему)
	СРЕДЊИ НИВО	МА.2.3.2. одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и да решава задатке користећи Питагорину теорему
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>МА.3.3.1. рачуна са угловима укључујући и претварање угаоних мера; закључује користећи особине паралелних и нормалних правих, укључујући углове на трансверзали</p> <p>МА.3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката</p>
	ОСНОВНИ НИВО	МА.1.3.1. влада појмовима: дуж, полуправа, права, раван и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује неке врсте углова и

ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН		паралелне и нормалне праве)
	СРЕДЊИ НИВО	МА.2.3.2. одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и да решава задатке користећи Питагорину теорему
	НАПРЕДНИ НИВО	МА.3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката
ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ С ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ	ОСНОВНИ НИВО	МА.1.2.1. реши линеарне једначине у којима се непозната појављује само у једном члану
	СРЕДЊИ НИВО	МА.2.2.1. реши линеарне једначине и системе линеарних једначина са две непознате МА.2.2.5. користи једначине у једноставним текстуалним задацима
	НАПРЕДНИ НИВО	МА.3.2.1. саставља и решава линеарне једначине и неједначине и системе линеарних једначина са две непознате МА.3.2.5. користи једначине, неједначине и системе једначина решавајући и сложеније текстуалне задатке
ПРИЗМА	ОСНОВНИ НИВО	МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; уме да израчуна непознату страницу правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему) МА.1.3.4. влада појмовима: коцка и квадар (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе и рачуна њихову површину и запремину)
	СРЕДЊИ НИВО	МА.2.3.4. влада појмовима: призма и пирамида; рачуна њихову површину и запремину када су неопходни елементи непосредно дати у задатку
	НАПРЕДНИ НИВО	МА.3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише МА.3.3.4. израчуна површину и запремину призме и пирамиде, укључујући случајеве када

		неопходни елементи нису непосредно дати МА.3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката
ПИРАМИДА	ОСНОВНИ НИВО	МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; уме да израчуна непознату страну правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему) МА.1.3.4. влада појмовима: коцка и квадар (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе и рачуна њихову површину и запремину)
	СРЕДЊИ НИВО	МА.2.3.4. влада појмовима: призма и пирамида; рачуна њихову површину и запремину када су неопходни елементи непосредно дати у задатку
	НАПРЕДНИ НИВО	МА.3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише МА.3.3.4. израчуна површину и запремину призме и пирамиде, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати МА.3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката
ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА	ОСНОВНИ НИВО	МА.1.2.4. одреди вредност функције дате таблицом или формулом
	СРЕДЊИ НИВО	МА.2.2.4. уочи зависност међу променљивим, зна функцију $y=ax$ и графички интерпретира њена својства; везује за та својства појам директне пропорционалности и одређује непознати члан пропорције МА.2.2.5. користи једначине у једноставним текстуалним задацима
	НАПРЕДНИ НИВО	МА.3.2.4. разликује директно и обрнуто пропорционалне величине и то изражава одговарајућим записом; зна линеарну функцију и графички интерпретира њена својства

СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА С ДВЕ НЕПОЗНАТЕ	ОСНОВНИ НИВО	
	СРЕДЊИ НИВО	МА.2.2.1. реши линеарне једначине и системе линеарних једначина са две непознате
	НАПРЕДНИ НИВО	МА.3.2.1. саставља и решава линеарне једначине и неједначине и системе линеарних једначина са две непознате МА.3.2.5. користи једначине, неједначине и системе једначина решавајући и сложеније текстуалне задатке
	ОСНОВНИ	МА.1.3.3. влада појмовима: круг, кружна линија (издваја њихове основне елементе, уочава

ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА	НИВО	њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; уме да израчуна обим и површину круга датог полупречника) МА.1.3.5. влада појмовима: купа, ваљак и лопта (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе)
	СРЕДЊИ НИВО	МА.2.3.3. користи формуле за обим и површину круга и кружног прстена МА.2.3.5. израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте када су неопходни елементи непосредно дати у задатку
	НАПРЕДНИ НИВО	МА.3.3.3. одреди централни и периферијски угао, рачуна површину исечка, као и дужину лука МА.3.3.5. израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати

Начин остваривања програма

- **Методe рада:** монолошка, дијалoшка, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована
- **Облик рада:** фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест, писмени задаци, контролне вежбе, провера од 15 мин., полугодишњи тест, завршни тест, тестови по нивоима образовних стандарда)

Корелације (међупредметна повезаност):

Математика / Српски језик

- читање са разумевањем различитих врста текстова и коментарисање истих у складу са узрастом Математика / Биологија

- Површина и запремина / Јединство грађе и функције као основа живота (однос површине и запремине у биолошким системима)

Математика / Физика

- Тачка, права, раван / Светлосне појаве (праволинијско простирање светлости; закон одбијања светлости, рефлексија, преламање светлости)
- Призма / Светлосне појаве (преламање светлости кроз призму Ваљак / Електрична струја (извори струје – Лекланшеов елемент; електрична отпорност проводника)
- Системи линеарних једначина с две непознате / решавање проблемских задатака применом система Математика / Физичко и здравствено васпитање
- Права / Атлетика (праволинијско трчање)
- Права / Одбојка (тројни блок)
- Лопта / Основе тимских и спортских игара (одбојка, кошарка, рукомет, фудбал)

Математика / Информатика и рачунарство

- Линеарна функција / Рачунарство (прорачуни)

Литература (за наставнике и ученике)

Математика 8, уџбеник за осми разред основне школе, Небојша Икодиновић, Слађана Димитријевић, издавачка кућа "Клетт" 2020;

Математика 8, збирка задатака за осми разред основне школе са решењима уз збирку задатака за осми разред основне школе, Бранислав Поповић, Марија Станић, Ненад Вуловић, Сања Милојевић, издавачка кућа "Клетт" 2020.

А.9. Биологија

Циљеви и задаци

Циљ: Циљ наставе и учења биологије је да ученик изучавањем живих бића у интеракцији са животном средином развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем

Задаци:

Задаци наставе биологије јесу да ученици:

- схвате улогу и значај биологије за напредак човечанства и одрживог развоја;
- разумеју поступност у развоју живог света;
- схвате да су жива бића груписана према сродности у пет царстава;
- стекну основна знања о грађи и функционисању живих бића;
- развију способност повезивања појмова и процеса у живим бићима и стекну знања о разноврсности и распрострањености живих бића;
- схвате узајамне односе живих бића и животне средине, као и динамику кружења материје и протисања енергије;

- развију осећање одговорности према стању животне средине;
- схвате степен угрожености биосфере и улогу сваког појединца у њеној заштити и унапређивању;
- упознају грађу и функционисање човечијег организма;
- стекну неопходне хигијенске навике за очување сопственог здравља и здравља других људи
- схвате да је полност саставни део живота и да човекова полност подразумева поштовање норми понашања које обезбеђују хумане односе међу људима;
- користе методе посматрања, мерења и експеримента;
- приликом избора будућег занимања имају јасну представу о занимањима везаним за биологију, што ће им омогућити квалитетно професионално усмеравање.

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
пети	2	72

Задаци: Ученици треба да:

- схвате појам биологије као науке значајне за напредак човечанства и одрживог развоја;
- буду оспособљени за руковање једноставним лабораторијским прибором, лупом или микроскопом, као и да умеју да израде једноставне привремене препарате;
- упознају основну јединицу грађе живих бића;
- упознају разноврсност живих бића;
- схвате појам ботанике као научне области биологије;
- упознају и знају да објасне основну спољашњу грађу вегетативних биљних органа;
- знају да објасне грађу и улогу цвета, плода и семена;
- схвате процесе и начине опрашивања и оплођења;
- упознају царство биљака и најзначајније групе;
- упознају основне елементе заштите и степен угрожености биљака делатностима човека у природи;
- развију интересовање за проширивање знања у одговарајућим институцијама (ботаничка башта, природњачки музеј, библиотеке);
- упознају царство гљива и њихове основне карактеристи

<p>ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p>	<p>ОБЛАСТ/ТЕМЕ</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>
<p>- истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада;</p>	<p>ПОРЕКЛ И О РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА</p>	<p>Жива бића, нежива природа и биологија. Особине живих бића: ћелијска грађа, исхрана, дисање, излучивање, надражљивост, покретљивост, размножавање, раст и развиће. Једноћелијски и вишећелијски организми. Основе класификације: главни(морфолошки) карактери и особине важне за класификацију. Формирање скупова карактера који се уклапају једни у друге (груписање живих бића).</p>
<p>- групише жива бића према њиховим заједничким особинама; - одабира макро- морфолошки видљиве особине важне за класификацију живих бића;</p>		<p>Исхрана. Храна као извор енергије и градивних супстанци потребних за обављање свих животних процеса. Дисање као размена гасова у различитим срединама. Излучивање. Надражљивост. Покретљивост - кретање. Размножавање: бесполно и полно. Раст и развиће. Дужина живота. Промене које човек пролази током развића; пубертет и полна зрелост</p>
<p>- идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење; - једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље;</p>	<p>ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА</p>	<p>Живот у воденој и копненој средини - изглед, прилагођености на начин живота Живот у води - изглед, прилагођености на начин живота. Живот на копну - изглед, прилагођености на начин живота. Живот под земљом - изглед, прилагођености на начин живота. - прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке; - разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота; - поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате; - користи доступну ИКТ и другу опрему у</p>

<ul style="list-style-type: none"> - прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке; - разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота; - поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате; - користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; 	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	<p>истраживању, обради података и приказу резултата;</p>
<ul style="list-style-type: none"> - доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи; - направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу; - предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин; - илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава; 	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	<p>Жива бића из непосредног окружења. Позитиван и негативан утицај људина жива бића и животну средину. Заштита живих бића и животне средине. Пројекат очувања природе у мом крају. Дивље животиње као кућни љубимци - да или не. Значај врста за човека (самоникло јестиво, лековито, отровно биље; животиње као храна и могући преносиоци болести, отровне животиње).</p>
<ul style="list-style-type: none"> - идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања. 	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	<p>Здрава исхрана и унос воде. Енергетски напици. Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци. Физичка активност и здравље.</p>

Кључни појмови: порекло, јединство грађе, наслеђивање, екосистем, човек и здравље.

Биологија-општи стандарди постигнућа на крају 5. разреда

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ	
ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОС Т ЖИВОТА	ОСНОВНИ НИВО	<p>БИ.1.1.1.; Наводи особине живих бића – ћелијска грађа, рађање, раст и развој, дисање, исхрана, излучивање, размножавање, реакција организма на дражи, старење, смрт – на одабраном моделу.</p> <p>БИ.1.1.2.; . Дефинише појам врсте и именује систематске категорије.</p> <p>БИ.1.1.3.; Разврстава бића у одређене категорије по њиховим сличностима и разликама.</p> <p>БИ.1.1.4.; Уме да уочи везе међу организмима на дрвету живота.</p> <p>БИ.1.6.2. Очитава резултате истраживања/експеримента приказаних на различите начине.</p> <p>БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>БИ.2.1.1. Уочава да се вишећеличност независно развила у неколико еукариотских група (биљке, гљиве, животиње).</p> <p>БИ.2.1.2. Повезује прилагођености одређене групе организама са начином живота, условима средине и њиховом животном формом.</p> <p>БИ.2.1.3. Примењује правила класификације и користи дихотомне кључеве за препознавање организама у непосредном окружењу.</p> <p>БИ.2.1.4. Корисати доказе еволуције (постојање и настанак фосила, предачке форме укључујући и предачке форме човека) за тумачење филогенетских низова.</p> <p>БИ.2.6.2. Уме да симболички прикаже резултате истраживања/експеримента.</p> <p>БИ.2.6.3. Уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>БИ.3.1.1. Анализира корелацију између животне форме и распрострањења одређених група организама.</p> <p>БИ.3.1.2. Уочава везу између систематских и филогенетских категорија, успостављајући везе међу организмима на стаблу живота у односу на време настанка (геолошка доба).</p> <p>БИ.3.1.3. Селекује и вреднује информације о настанку и развоју живота на Земљи.</p> <p>БИ.3.6.3. Уме самостално да осмисли једноставан експеримент за проверу појава и процеса код живих бића и резултате прикаже на различите начине.</p>

<p>ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>БИ.1.2.1. Уочава основне елементе грађе ћелије (ћелијска мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије) и процесе који се у њој одвијају (дисање, исхрана, деоба ћелије). БИ.1.2.2. Дефинише нивое организације организма (ћелија, ткива, органи, органски системи, организам). БИ.1.2.3. Разликује и пореди основне морфолошке и анатомске карактеристике одабраних представника таксона. БИ.1.2.4. Уме да наведе основне чињенице о јединству грађе и функције методски одабраних представника живих бића. БИ.1.6.1. При доношењу одлука у свакодневном животу препознаје елементе научног метода (посматрање, уочавање, праћење, описивање, закључивање) и према упутству реализује једноставне експерименте (у лабораторији и на терену).</p>
--	----------------------------	--

	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>БИ.2.2.1. Уме да објасни улогу и значај ћелијских органела у метаболизму ћелије (ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми). БИ.2.2.2. Повезује грађу различитих типова ћелија са њиховом улогом у организму. БИ.2.2.3. Тумачи основне чињенице о грађи и начину функционисања организама, као и сличности и разлике у обављању животних процеса (нпр. исхране, дисања, излучивања). БИ.2.2.4. Објашњава значај усаглашеног деловања више органа и органских система за нормално функционисање организма. БИ.2.6.1. Уме да евидентира и систематизује податке истраживања/експеримента и процени њихову релевантност за извођење закључка.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>БИ.3.2.1. Успоставља везу између различитих метаболичких процеса са опстанком организама у различитим условима средине. БИ.3.2.2. Пореди функционисање органа и органских система код различитих група организама. БИ.3.2.3. Успоставља везу између усаглашеног функционисања и понашања организама у променљивим условима средине и објашњава је на примерима.</p>
	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>БИ.1.3.1. Дефинише појам наследних особина и објашњава на примерима. БИ.1.3.2. Разликује полно од бесполог размножавања и разуме значај полног размножавања за разноврсност живог света. БИ.1.3.3. Описује животне циклусе код организама (од настанка зигота, преко развића, зрелости, старења и смрти). БИ.1.3.4. Наводи примере природне селекције (конкуренција, мимикрија, упозоравајућа обојеност, коеволуција). БИ.1.3.5. Наводи примере вештачке селекције (стварање раса и сорти гајених организама).</p>

НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	СРЕДЊИ НИВО	<p>БИ.2.3.1. Разликује и описује ћелијске деобе (митозу и мејозу) и објашњава њихову улогу у животном циклусу вишећелијског организма.</p> <p>БИ.2.3.2. Уме да објасни функцију генетичког материјала у ћелији (хромозом, ДНК, ген).</p> <p>БИ.2.3.3. Препознаје промене код живих бића условљене утицајима спољашње средине.</p> <p>БИ.2.3.4. Уме да објасни деловање природне и вештачке селекције на примерима.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>БИ.3.3.1. Објашњава разлику између полних и телесних ћелија у погледу хромозома и деоба.</p> <p>БИ.3.3.2. Уочава везу између филогенетског положаја и стадијума животног циклуса.</p> <p>БИ.3.3.3. Успоставља везу између природне селекције и наследне варијабилности које доводе до еволутивних промена.</p> <p>БИ.3.3.4. Тумачи правила наслеђивања на примерима (првенствено доминантно рецесивног наслеђивања).</p> <p>БИ.3.6.3. Уме самостално да осмисли једноставан експеримент за проверу појава и процеса код живих бића и резултате прикаже на различите начине.</p>
ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	ОСНОВНИ НИВО	<p>БИ.1.4.1. Дефинише основне еколошке појмове и разуме њихово значење (животна средина, станиште, животна заједница, популација, еколошка ниша, екосистем, биодиверзитет, биосфера).</p> <p>БИ.1.4.2. Препознаје типичне представнике екосистема у непосредном окружењу и одговорно се односи</p>

		<p>према њима.</p> <p>БИ.1.4.3. Описује значај биодиверзитета и властите одговорности за његову заштиту.</p> <p>БИ.1.4.4. Препознаје утицаје људског деловања на животну средину, основне мере заштите животне средине и разуме значај тих мера са аспекта одрживог развоја.</p> <p>БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>БИ.2.4.1. Описује основне односе међу члановима екосистема и објашњава како делови екосистема утичу једни на друге.</p> <p>БИ.2.4.2. Увиђа значај циклуса кружења најважнијих елемената у екосистему.</p> <p>БИ.2.4.3. Разликује типичне екосистеме и њихове најважније представнике у Србији (биодиверзитет Србије).</p> <p>БИ.2.4.4. Успоставља везу између узрока и последица штетног дејства загађујућих супстанци на живи свет и животну средину.</p>

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>БИ.3.4.1. Уме да објасни преносе супстанце и енергије у екосистему, као и развој и еволуцију екосистема.</p> <p>БИ.3.4.2. Процењује значај мера заштите, очувања и унапређења животне средине и зна како може да их примени.</p> <p>БИ.3.4.3. Повезује распоред биома на Земљи са чиниоцима који га одређују.</p> <p>БИ.3.4.4. Анализира конфликт између потребе развоја људског друштва и очувања природе и биодиверзитета.</p> <p>БИ.3.4.5. Вреднује значај примене принципа одрживог развоја у свакодневном животу.</p> <p>БИ.3.6.2. Користи више извора информација током истраживачког рада.</p>
ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	ОСНОВНИ НИВО	<p>БИ.1.5.1. Именује и одређује положај органа човека и описује њихове улоге.</p> <p>БИ.1.5.2. Познаје биолошки смисао адолесценције.</p> <p>БИ.1.5.3. Уме да идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.</p> <p>БИ.1.5.4. Препознаје најчешће болести, стања, деформитете и уме да примени мере превенције, а посебно значај вакцинације у склопу тих мера.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>БИ.2.5.1. Уочава повезаност између грађе и функције органа и органских система човека.</p> <p>БИ.2.5.2. Уме да објасни физиолошке процесе организма човека и њихову повезаност.</p> <p>БИ.2.5.3. Уме да општа знања о променама у пубертету, повеже са сопственим искуствима и одговорно се понаша у вези са репродуктивним здрављем.</p> <p>БИ.2.5.4. Процењује када може сама себи да помогне и када је поребно потражити лекарску помоћ.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>БИ.3.5.1. Тумачи садејство нервног и ендокриног система у одржавању хомеостазе организма човека.</p> <p>БИ.3.5.2. Тумачи улогу нервог ендокриног система на настанак промене у адолесценцији.</p> <p>БИ.3.5.2. Објашњава механизме и поремећаја функције органских система и истиче значај имунитета.</p> <p>БИ.3.5.3. Вреднује различите животне стилове и утицај медија на понашање младих.</p> <p>БИ.3.5.4. Повезује настанак болести, а посебно болести зависности са ризичним облицима понашања и стресом (односно поремећајима психичког стања и здравља личности).</p>

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета биологија</p>	<p>Рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговоран однос према околини, дигитална компетенција, одговоран однос према здрављу, предузимљивост и предузетништво, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.</p>
---	---

Дидактичко-методичко остваривања програма:

Програм наставе и учења биологије оријентисан је на процес учења и остваривање исхода. Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи биологију. Они омогућавају да се циљ наставе биологије достигне у складу са предметним и међупредметним компетенцијама и стандардима постигнућа. Исходи представљају ученичка постигнућа и као такви су основна водила наставнику који креира наставу и учење. Програм наставе и учења биологије је тематски конципиран. За сваку област/тему предложени су садржаји. Главна карактеристика наставе усмерене на остваривање исхода биологије је настава усмерена на учење у школи, што значи да ученик треба да учи: – смислено: повезивањем оног што учи са оним што зна и са ситуацијама из живота; повезивањем оног што учи са оним што је учио из биологије и других предмета; – проблемски: самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација; постављањем релевантних питања себи и другима; развијањем плана решавања задатог проблема; – дивергентно: предлагањем нових решења; смишљањем нових примера; повезивањем садржаја у нове целине; – критички: поређењем важности појединих чињеница и података; смишљањем аргумената; – кооперативно: кроз сарадњу са наставником и другим ученицима; кроз дискусију и размену мишљења; уважавајући аргументе саговорника.

Начини прилагођавања:

За рад са даровитим ученицима биће организовани посебни часови (додатна настава), на којима ће се ученици спремати за такмичења локалног и међународног нивоа, али и радити школске, локалне и међународне пројекте. За ученике који теже савладавају градиво биће организована допунска настава. Ученици који раде по индивидуалном образовном раду имаће посебан план рада зависно од њихових могућности.

Активности:

Активности **наставника**– обухватају различите активности у току часа:као предавач, демонстратор, активни учесник у дебати, координатор ученичких активности, ауторитет у образовном и васпитном смислу,евалuator,усмерава активности ученика, подстиче ученике на размишљање

Активности **ученика** – слуша, посматра, описује, упоређује, истражује, предлаже акције, илуструје примерима, идентификује, групише, повезује,демонстрира,планира,процењује,проверава...

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: праћење напредовања, усмена одговарања, активност на часу, самосталан рад, рад у групи, рад у тиму, рад на пројектним задацима, тестови који помажу да се сагледа постигнуће ученика и оставареност исхода.

Корелација са другим предметима :

Математика - представљање група организама Веновим дијаграмима, Физичко и здравствено васпитање – Физичка активност и здравље, Информатика и рачунарство - ИКТ опрема користи за прикупљање, обраду података и представљање резултата истраживања или огледа, Географија – одговорност човека према планети Земљи, Техника и технологија - израда кућица и хранилица за птице, Ликовна култура - цртање и обележавање, Српски језик и књижевност - писање есеја, извештаја.

Литература (за наставнике и ученике) Биологија –уџбеник за 5. разред основне школе, мр Дејан Бошковић, Бигз Школство д.о.о, Београд 2018.

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
шести	2	72

Задаци:

Ученици треба да:

- уоче потребу за класификовањем живог света због његове велике разноврсности;
- уочавају сличности и разлике у грађи и начину живота биљака, гљива и животиња;
- упознају основне појмове о природном систему животиња;
- упознају животни простор, начин живота, грађу, разноврсност и значај праживотиња;
- упознају животни простор, начин живота, спољашњу грађу и основе унутрашње грађе, разноврсност и значај сунђера, дупљара, црва, мекушаца, зглавкара и бодљокожаца;
- схвате улогу инсеката у природи;
- упознају болести које изазивају или преносе животиње, начин преношења и превенцију;
- упознају животни простор, начин живота, грађу, разноврсност и значај риба, водоземаца, гмизаваца, птица и сисара;
- схвате значај бриге о потомству птица и сисара;
- схвате значај одговорног односа према животињама;
- сазнају основне научне чињенице о току и развоју живота на Земљи и етапе земљине историје;
- знају да живот на Земљи има историју са којом се могу упознати на основу фосилних остатака (записа);
- разумеју еволуцију живог света и схвате њен значај у формирању савременог биолошког мишљења.

<p>ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p>	<p>ОБЛАСТ/ТЕМЕ</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>
<p>-упореди грађу животиња биљака и бактерија на нивоу ћелија и организма; -повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и организма; -одреди положај органа човека и њихову улогу; -цртежом или моделом прикаже основне елементе</p>	<p>ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА</p>	<p>Грађа живих бића-спољашња и унутрашња. Грађа људског тела: хијерархијски низ од организма до ћелије. Једноћелијски организми-бактерија, амеба, ћелија квасца. Удруживање ћелија у колоније. Вишећелијски организми-одабрани примери гљива, биљака и животиња. Основне животне функције на нивоу организма: исхрана, дисање, транспорт и елиминација штетних</p>
<p>грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; -користи лабораторијски прибор и микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата; -хумано поступа са животињама које истражује</p>		<p>супстанци, размножавање. Разлике у грађи биљака, гљива и животиња и у начину функционисања, као и сличности и разлике у обављању основних животних процеса. Откриће ћелије и микроскопа. Основна грађа ћелије (мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије, хлоропласти) Разлика између бактеријске, биљне и животињске ћелије. Ћелијско дисање, стварање енергије, основне чињенице о фотосинтези</p>
<p>-Направи разлику између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише; -размотри односе међу члановима једне популације, као и односе као и односи између различитих популација на конкретним примерима; -илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином;</p>	<p>ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ</p>	<p>Популација, станиште, екосистем, еколошке нише, адаптације, животне форме, трофички односи-ланци исхране. Абиотички и биотички фактори. Значај абиотичких и биотичких фактора. Антропогени фактор и облици загађења. Угрожавање живих бића и њихова заштита.</p>

<p>Истражи утицај средине на испољавање особина,поштујући принципе научног метода; Идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту-илустрацији; -повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом;</p>	<p>НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА</p>	<p>Наследни материјал (ДНК, гени). Телесне и полне ћелије. Пренос наследног материјала. Наследне особине(везе између гена и особина,утицај спољашње средине) Индивидуална варијабилност. Природна селекција на одабраним примерима.Вештачка селекција. Значај гајених биљака и припитомљених животиња за човека.</p>
<p>Групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на земљи, -одреди положај непознате врсте на „дрвету живота“,на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама;</p>	<p>ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА</p>	<p>Постанак живота на Земљи(прве ћелије без једра,појава ћелија са једром,појава вишећелијности). „Дрво живота“(заједничко порекло и основни принципи филогеније,сродност и сличност) Организми без једра.Организми са једром. Положај основних група једноћелијских и вишећелијских организама на „дрвету живота“.</p>
<p>-прикупи податке о радовима научника који су допринели изучавању људског здравља и изнесе свој став о значају њихових истраживања; -одржава личну хигијену и хигијену простора у циљу спречавања инфекције; -доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; -повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по животну средину и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине; -користиИКТ и другу опрему у истраживању, обради податакаи приказивању резултата; -табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; -разматра, у групи, шта и како је учинио/учинила и где та знања може да примени.</p>	<p>ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ</p>	<p>Обољења која изазивају,односно преносе бактерије и животиње. Бактерије и антибиотици. Путеви преношења заразних болести. Поврде и прва помоћ:повреде коже,убоди инсеката и других бескичмењака, тровање храном, сунчаница и топлотни удар.Превенција и понашање у складу са климатским параметрима. Последице болести зависности.Алкохолизам.</p>

Кључни појмови: научни метод, грађа живих бића, животне функције, популација, екосистем, еколошки фактори, еколошка ниша, наследни

материјал, селекција, „дрво живота”, хигијена, болести зависности, здравље, заштита животне средине.

Биологија-општи стандарди постигнућа на крају 6. разреда

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ	
<p>ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>БИ.1.1.1.; Наводи особине живих бића – ћелијска грађа, рађање, раст и развој, дисање, исхрана, излучивање, размножавање, реакција организма на дражи, старење, смрт – на одабраном моделу. БИ.1.1.2.; . Дефинише појам врсте и именује систематске категорије. БИ.1.1.3.; Разврстава бића у одређене категорије по њиховим сличностима и разликама. БИ.1.1.4.; Уме да уочи везе међу организмима на дрвету живота. БИ.1.6.2. Очитава резултате истраживања/експеримента приказаних на различите начине. БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада.</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>БИ.2.1.1. Уочава да се вишећелијност независно развила у неколико еукриотских група (биљке, гљиве, животиње). БИ.2.1.2. Повезује прилагођености одређене групе организама са начином живота, условима средине и њиховом животном формом. БИ.2.1.3. Примењује правила класификације и користи дихотомне кључеве за препознавање организама у непосредном окружењу. БИ.2.1.4. Корисати доказе еволуције (постојање и настанак фосила, предачке форме укључујући и предачке форме човека) за тумачење филогенетских низова. БИ.2.6.2. Уме да симболички прикаже резултате истраживања/експеримента. БИ.2.6.3. Уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>БИ.3.1.1. Анализира корелацију између животне форме и распрострањења одређених група организама. БИ.3.1.2. Уочава везу између систематских и филогенетских категорија, успостављајући везе међу организмима на стаблу живота у односу на време настанка (геолошка доба). БИ.3.1.3. Селектује и вреднује информације о настанку и развоју живота на Земљи. БИ.3.6.3. Уме самостално да осмисли једноставан експеримент за проверу појава и процеса код живих бића и резултате прикаже на различите начине.</p>

ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	ОСНОВНИ НИВО	<p>БИ.1.2.1. Уочава основне елементе грађе ћелије (ћелијска мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије) и процесе који се у њој одвијају (дисање, исхрана, деоба ћелије).</p> <p>БИ.1.2.2. Дефинише нивое организације организма (ћелија, ткива, органи, органски системи, организам).</p> <p>БИ.1.2.3. Разликује и пореди основне морфолошке и анатомске карактеристике одабраних представника таксона.</p> <p>БИ.1.2.4. Уме да наведе основне чињенице о јединству грађе и функције методски одабраних представника живих бића.</p> <p>БИ.1.6.1. При доношењу одлука у свакодневном животу препознаје елементе научног метода (посматрање, уочавање, праћење, описивање, закључивање) и према упутству реализује једноставне експерименте (у лабораторији и на терену).</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>БИ.2.2.1. Уме да објасни улогу и значај ћелијских органела у метаболизму ћелије (ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми).</p> <p>БИ.2.2.2. Повезује грађу различитих типова ћелија са њиховом улогом у организму.</p> <p>БИ.2.2.3. Тумачи основне чињенице о грађи и начину функционисања организама, као и сличности и разлике у обављању животних процеса (нпр. исхране, дисања, излучивања).</p> <p>БИ.2.2.4. Објашњава значај усаглашеног деловања више органа и органских система за нормално функционисање организма.</p> <p>БИ.2.6.1. Уме да евидентира и систематизује податке истраживања/експеримента и процени њихову релевантност за извођење закључка.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>БИ.3.2.1. Успоставља везу између различитих метаболичких процеса са опстанком организама у различитим условима средине.</p> <p>БИ.3.2.2. Пореди функционисање органа и органских система код различитих група организама.</p> <p>БИ.3.2.3. Успоставља везу између усаглашеног функционисања и понашања организама у променљивим условима средине и објашњава је на примерима.</p>

НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	ОСНОВНИ НИВО	<p>БИ.1.3.1. Дефинише појам наследних особина и објашњава на примерима.</p> <p>БИ.1.3.2. Разликује полно од бесполог размножавања и разуме значај полног размножавања за разноврсност живог света.</p> <p>БИ.1.3.3. Описује животне циклусе код организама (од настанка зигота, преко развића, зрелости, старења и смрти).</p> <p>БИ.1.3.4. Наводи примере природне селекције (конкуренција, мимикрија, упозоравајућа обојеност, коеволуција).</p> <p>БИ.1.3.5. Наводи примере вештачке селекције (стварање раса и сорти гајених организама).</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>БИ.2.3.1. Разликује и описује ћелијске деобе (митозу и мејозу) и објашњава њихову улогу у животном циклусу вишећелијског организма.</p> <p>БИ.2.3.2. Уме да објасни функцију генетичког материјала у ћелији (хромозом, ДНК, ген).</p> <p>БИ.2.3.3. Препознаје промене код живих бића условљене утицајима спољашње средине.</p> <p>БИ.2.3.4. Уме да објасни деловање природне и вештачке селекције на примерима.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>БИ.3.3.1. Објашњава разлику између полних и телесних ћелија у погледу хромозома и деоба.</p> <p>БИ.3.3.2. Уочава везу између филогенетског положаја и стадијума животног циклуса.</p> <p>БИ.3.3.3. Успоставља везу између природне селекције и наследне варијабилности које доводе до еволутивних промена.</p> <p>БИ.3.3.4. Тумачи правила наслеђивања на примерима (првенствено доминантно рецесивног наслеђивања).</p> <p>БИ.3.6.3. Уме самостално да осмисли једноставан експеримент за проверу појава и процеса код живих бића и резултате прикаже на различите начине.</p>
ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	ОСНОВНИ НИВО	<p>БИ.1.4.1. Дефинише основне еколошке појмове и разуме њихово значење (животна средина, станиште, животна заједница, популација, еколошка ниша, екосистем, биодиверзитет, биосфера).</p> <p>БИ.1.4.2. Препознаје типичне представнике екосистема у непосредном окружењу и одговорно се односи према њима.</p> <p>БИ.1.4.3. Описује значај биодиверзитета и властите одговорности за његову заштиту.</p> <p>БИ.1.4.4. Препознаје утицаје људског деловања на животну средину, основне мере заштите животне средине и разуме значај тих мера са аспекта одрживог развоја.</p> <p>БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>БИ.2.4.1. Описује основне односе међу члановима екосистема и објашњава како делови екосистема утичу једни на друге.</p> <p>БИ.2.4.2. Увиђа значај циклуса кружења најважнијих елемената у екосистему.</p> <p>БИ.2.4.3. Разликује типичне екосистеме и њихове најважније представнике у Србији (биодиверзитет</p>

		Србије). БИ.2.4.4. Успоставља везу између узрока и последица штетног дејства загађујућих супстанци на живи свет и животну средину.
	НАПРЕДНИ НИВО	БИ.3.4.1. Уме да објасни преносе супстанце и енергије у екосистему, као и развој и еволуцију екосистема. БИ.3.4.2. Процењује значај мера заштите, очувања и унапређења животне средине и зна како може да их примени. БИ.3.4.3. Повезује распоред биома на Земљи са чиниоцима који га одређују. БИ.3.4.4. Анализира конфликт између потребе развоја људског друштва и очувања природе и биодиверзитета. БИ.3.4.5. Вреднује значај примене принципа одрживог развоја у свакодневном животу. БИ.3.6.2. Користи више извора информација током истраживачког рада.
ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	ОСНОВНИ НИВО	БИ.1.5.1. Именује и одређује положај органа човека и описује њихове улоге. БИ.1.5.2. Познаје биолошки смисао адолесценције. БИ.1.5.3. Уме да идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања. БИ.1.5.4. Препознаје најчешће болести, стања, деформитете и уме да примени мере превенције, а посебно значај вакцинације у склопу тих мера.
	СРЕДЊИ НИВО	БИ.2.5.1. Уочава повезаност између грађе и функције органа и органских система човека. БИ.2.5.2. Уме да објасни физиолошке процесе организма човека и њихову повезаност. БИ.2.5.3. Уме да општа знања о променама у пубертету, повеже са сопственим искуствима и одговорно се понаша у вези са репродуктивним здрављем. БИ.2.5.4. Процењује када може сама себи да помогне и када је поребно потражити лекарску помоћ.
	НАПРЕДНИ НИВО	БИ.3.5.1. Тумачи садејство нервног и ендокриног система у одржавању хомеостазе организма човека. БИ.3.5.2. Тумачи улогу нервог ендокриног система на настанак промене у адолесценцији. БИ.3.5.2. Објашњава механизме и поремећаја функције органских система и истиче значај имунитета. БИ.3.5.3. Вреднује различите животне стилове и утицај медија на понашање младих. БИ.3.5.4. Повезује настанак болести, а посебно болести зависности са ризичним облицима понашања и стресом (односно поремећајима психичког стања и здравља личности).

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета биологија

Рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговоран однос према околина, дигитална компетенција, одговоран однос према здрављу, предузимљивост и предузетништво, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.

Дидактичко-методичко остваривања програма:

Програм наставе и учења биологије оријентисан је на процес учења и остваривање исхода. Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи биологију. Они омогућавају да се циљ наставе биологије достигне у складу са предметним и међупредметним компетенцијама и стандардима постигнућа. Исходи представљају ученичка постигнућа и као такви су основна водиља наставнику који креира наставу и учење. Програм наставе и учења биологије је тематски конципиран. За сваку област/тему предложени су садржаји. Главна карактеристика наставе усмерене на остваривање исхода биологије је настава усмерена на учење у школи, што значи да ученик треба да учи: – смислено: повезивањем оног што учи са оним што зна и са ситуацијама из живота; повезивањем оног што учи са оним што је учио из биологије и других предмета; – проблемски: самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација; постављањем релевантних питања себи и другима; развијањем плана решавања задатог проблема; – дивергентно: предлагањем нових решења; смишљањем нових примера; повезивањем садржаја у нове целине; – критички: поређењем важности појединих чињеница и података; смишљањем аргумената; – кооперативно: кроз сарадњу са наставником и другим ученицима; кроз дискусију и размену мишљења; уважавајући аргументе саговорника.

Начини прилагођавања:

За рад са даровитим ученицима биће органозовани посебни часови (додатна настава), на којима ће се ученици спремати за такмичења локалног и државног нивоа, али и радити школске, локалне и међународне пројекте. За ученике који теже савладавају градиво биће организована допунска настава. Ученици који раде по индивидуалном образовном плану имаће посебан план рада зависно од њихових могућности.

Активности:

Активности **наставника** – обухватају различите активности у току часа: као предавач, демонстратор, активни учесник у дебати, координатор ученичких активности, ауторитет у образовном и васпитном смислу, евалуатор, усмерава активности ученика, подстиче ученике на размишљање

Активности **ученика** – слуша, посматра, описује, упоређује, истражује, предлаже акције, илуструје примерима, идентификује, групише, повезује, демонстрира, планира, процењује, проверава...

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: иницијални тест, праћење напредовања, усмена одговарања, активност на часу, самосталан рад, рад у групи, рад у тиму, рад на пројектним задацима, тестови који помажу да се сагледа постигнуће ученика и оставареност исхода.

Корелација са другим предметима :

Математика - представљање група организама Веновим дијаграмима, Физичко и здравствено васпитање – Физичка активност и здравље, Информатика и рачунарство - ИКТ опрема користи за прикупљање, обраду података и представљање резултата истраживања или огледа, Географија – одговорност човека према планети Земљи, Техника и технологија - израда кућица и хранилица за птице, Ликовна култура - цртање и обележавање, Српски језик и књижевност - писање есеја, извештаја.

Литература (за наставнике и ученике) Биологија – уџбеник за 6. разред основне школе, мр Дејан Бошковић, Бигз Школство д.о.о, Београд 2019.

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
седми	2	72

Задаци:

Ученици треба да:

- науче основне податке о развоју људске врсте, етапе у развоју савременог човека и еволутивни положај човека данас;
- стекну знања о грађи ћелија и ткива и повезаности органа и органских система у организам као целину;
- упознају основну грађу и улогу коже;
- упознају облик и грађу костију и мишића;
- упознају грађу и функцију нервног система и чула;
- упознају грађу и функцију жлезда са унутрашњим лучењем и њихову повезаност са нервним системом;
- упознају грађу и функцију система органа за варење;
- упознају грађу и функцију система органа за дисање;
- упознају грађу и функцију система органа за циркулацију;
- упознају грађу и функцију система органа за излучивање и њихов значај за промет материја;
- упознају грађу и функцију система органа за размножавање, фазе у полном сазревању човека и биолошку регулацију процеса везаних за пол;
- упознају најчешћа обољења и повреде органских система човека;
- науче основна правила пружања прве помоћи;
- развијају неопходне хигијенске навике;
- схвате значај здравствене културе и репродуктивног здравља;
- схвате значај и улогу породице у развоју, опстанку, напретку људског друштва као и последице њеног нарушавања.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
– прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења; – упореди бесполно и полно размножавање;	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	Улога и значај једра у метаболизму ћелије. Деоба ћелије (хромозоми, настајање телесних и полних ћелија).

<p>– идентификује разлике између митозе и мејозе на основну промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији;</p> <p>– одреди однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији;</p> <p>– шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу;</p>		<p>ДНК и појам гена (алел, генотип, фенотип)</p> <p>Прво Менделово правило, крвне групе, трансфузија и трансплантација.</p> <p>Наслеђивање пола. Наследне болести.</p> <p>Животни циклуси биљака и животиња. Смена генерација.</p> <p>Једнополни и двополни организми. Значај и улога полног размножавања.</p>
<p>– одреди положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи;</p> <p>– упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе;</p> <p>– користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива;</p>	<p>ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА</p>	<p>Основни принципи организације живих бића. Појам симетрије – типични примери код једноћелијских и вишећелијских организама; биолошки значај.</p> <p>Симетрија, цефализација и сегментација код животиња.</p> <p>Присуство/одсуство биљних органа, (симетрија и сегментација код биљака).</p> <p>Ћелије са специфичном функцијом: мишићне, крвне, нервне, ћелије затварачице...</p> <p>Грађа и улога ткива, органа, органских система и значај за функционисање организма.</p> <p>Компаративни преглед грађе главних група биљака, гљива и животиња – сличности и разлике у обављању основних животних процеса на методски одабраним представницима.</p>
<p>– разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева;</p> <p>– повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста – фосила;</p>	<p>ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА</p>	<p>Основни принципи систематике (Карл Лине, биномна номенклатура). Приказ разноврсности живота кроз основне систематске категорије до нивоа кола и класе.</p> <p>Докази еволуције, фосили и тумачење филогенетских низова (предачке и потомачке форме, прелазни фосили).</p>

<ul style="list-style-type: none"> - идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима; - илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције; - упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима; - повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га 	<p>ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима; - илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције; - упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима; - повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају;
<ul style="list-style-type: none"> - анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране; - идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија); - планира време за рад, одмор и рекреацију; - доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; - аргументује предности вакцинације; - примени поступке збрињавања лакших облика крварења; - расправља о различитости међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости. 	<p>ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ</p>	<p>Примери наследних болести. Особине и грађа вируса. Болести изазване вирусима. Имунитет, вакцине. Пулс и крвни притисак. Прва помоћ: повреде крвних судова (практичан рад). Принципи уравнотежене исхране и поремећаји у исхрани. Значај правилног чувања, припреме и хигијене намирница; тровање храном. Промене у адолесценцији. Здрави стилови живота (сан, кондиција, итд). Последице болести зависности – наркоманија.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - насељавају; - анализира разлику између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције; - идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране; - предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима; 		<ul style="list-style-type: none"> - анализира разлику између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције; - идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране; - предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима;

Кључни појмови: правила наслеђивања особина, принципи грађе и функције, систематика, докази еволуције, структура популације, адаптације, мреже исхране, вируси, уравнотежена исхрана, прва помоћ, адолесценција, животне области, заштита биодиверзитета

Биологија-општи стандарди постигнућа на крају 7. разреда

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ	
ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	ОСНОВНИ НИВО	<p>БИ.1.1.1.Наводи особине живих бића – ћелијска грађа, рађање, раст и развој, дисање, исхрана, излучивање, размножавање, реакција организма на дражи, старење, смрт – на одабраном моделу.</p> <p>БИ.1.1.2.Дефинише појам врсте и именује систематске категорије.</p> <p>БИ.1.1.3. Разврстава бића у одређене категорије по њиховим сличностима и разликама.</p> <p>БИ.1.1.4.Уме да уочи везе међу организмима на дрвету живота.</p> <p>БИ.1.6.2.Очитава резултате истраживања/експеримента приказаних на различите начине.</p> <p>БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>БИ.2.1.1.Уочава да се вишећелијност независно развила у неколико еукриотских група (биљке, гљиве, животиње).</p> <p>БИ.2.1.2.Повезује прилагођености одређене групе организама са начином живота, условима средине и њиховом животном формом.</p>
		<p>БИ.2.1.3.Примењује правила класификације и користи дихотомне кључеве за препознавање организама у непосредном окружењу.</p> <p>БИ.2.1.4.Корисати доказе еволуције (постојање и настанак фосила, предачке форме укључујући и предачке форме човека) за тумачење филогенетских низова.</p> <p>БИ.2.6.2. Уме да симболички прикаже резултате истраживања/експеримента.</p> <p>БИ.2.6.3. Уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>БИ.3.1.1. Анализира корелацију између животне форме и распрострањења одређених група организама.</p> <p>БИ.3.1.2. Уочава везу између систематских и филогенетских категорија, успостављајући везе међу организмима на стаблу живота у односу на време настанка (геолошка доба).</p> <p>БИ.3.1.3. Селекује и вреднује информације о настанку и развоју живота на Земљи.</p> <p>БИ.3.6.3. Уме самостално да осмисли једноставан експеримент за проверу појава и процеса код живих бића и резултате прикаже на различите начине.</p>

ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	ОСНОВНИ НИВО	<p>БИ.1.2.1. Уочава основне елементе грађе ћелије (ћелијска мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије) и процесе који се у њој одвијају (дисање, исхрана, деоба ћелије).</p> <p>БИ.1.2.2. Дефинише нивое организације организма (ћелија, ткива, органи, органски системи, организам).</p> <p>БИ.1.2.3. Разликује и пореди основне морфолошке и анатомске карактеристике одабраних представника таксона.</p> <p>БИ.1.2.4. Уме да наведе основне чињенице о јединству грађе и функције методски одабраних представника живих бића.</p> <p>БИ.1.6.1. При доношењу одлука у свакодневном животу препознаје елементе научног метода (посматрање, уочавање, праћење, описивање, закључивање) и према упутству реализује једноставне експерименте (у лабораторији и на терену).</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>БИ.2.2.1. Уме да објасни улогу и значај ћелијских органела у метаболизму ћелије (ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми).</p> <p>БИ.2.2.2. Повезује грађу различитих типова ћелија са њиховом улогом у организму.</p> <p>БИ.2.2.3. Тумачи основне чињенице о грађи и начину функционисања организма, као и сличности и разлике у обављању животних процеса (нпр. исхране, дисања, излучивања).</p> <p>БИ.2.2.4. Објашњава значај усаглашеног деловања више органа и органских система за нормално функционисање организма.</p> <p>БИ.2.6.1. Уме да евидентира и систематизује податке истраживања/експеримента и процени њихову релевантност за извођење закључка.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>БИ.3.2.1. Успоставља везу између различитих метаболичких процеса са опстанком организма у различитим условима средине.</p> <p>БИ.3.2.2. Пореди функционисање органа и органских система код различитих група организма.</p> <p>БИ.3.2.3. Успоставља везу између усаглашеног функционисања и понашања организма у променљивим условима средине и објашњава је на примерима.</p>

ОСНОВНИ НИВО	<p>БИ.1.3.1. Дефинише појам наследних особина и објашњава на примерима.</p> <p>БИ.1.3.2. Разликује полно од бесполог размножавања и разуме значај полног размножавања за разноврсност живог света.</p> <p>БИ.1.3.3. Описује животне циклусе код организма (од настанка зигота, преко развића, зрелости, старења и смрти).</p> <p>БИ.1.3.4. Наводи примере природне селекције (конкуренција, мимикрија, упозоравајућа обојеност, коеволуција).</p> <p>БИ.1.3.5. Наводи примере вештачке селекције (стварање раса и сорти гајених организма).</p>
---------------------	---

НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	СРЕДЊИ НИВО	<p>БИ.2.3.1. Разликује и описује ћелијске деобе (митозу и мејозу) и објашњава њихову улогу у животном циклусу вишећелијског организма.</p> <p>БИ.2.3.2. Уме да објасни функцију генетичког материјала у ћелији (хромозом, ДНК, ген).</p> <p>БИ.2.3.3. Препознаје промене код живих бића условљене утицајима спољашње средине.</p> <p>БИ.2.3.4. Уме да објасни деловање природне и вештачке селекције на примерима.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>БИ.3.3.1. Објашњава разлику између полних и телесних ћелија у погледу хромозома и деоба.</p> <p>БИ.3.3.2. Уочава везу између филогенетског положаја и стадијума животног циклуса.</p> <p>БИ.3.3.3. Успоставља везу између природне селекције и наследне варијабилности које доводе до еволутивних промена.</p> <p>БИ.3.3.4. Тумачи правила наслеђивања на примерима (првенствено доминантно рецесивног наслеђивања).</p> <p>БИ.3.6.3. Уме самостално да осмисли једноставан експеримент за проверу појава и процеса код живих бића и резултате прикаже на различите начине.</p>
ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	ОСНОВНИ НИВО	<p>БИ.1.4.1. Дефинише основне еколошке појмове и разуме њихово значење (животна средина, станиште, животна заједница, популација, еколошка ниша, екосистем, биодиверзитет, биосфера).</p> <p>БИ.1.4.2. Препознаје типичне представнике екосистема у непосредном окружењу и одговорно се односи према њима.</p> <p>БИ.1.4.3. Описује значај биодиверзитета и властите одговорности за његову заштиту.</p> <p>БИ.1.4.4. Препознаје утицаје људског деловања на животну средину, основне мере заштите животне средине и разуме значај тих мера са аспекта одрживог развоја.</p> <p>БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>БИ.2.4.1. Описује основне односе међу члановима екосистема и објашњава како делови екосистема утичу једни на друге.</p> <p>БИ.2.4.2. Увиђа значај циклуса кружења најважнијих елемената у екосистему.</p> <p>БИ.2.4.3. Разликује типичне екосистеме и њихове најважније представнике у Србији (биодиверзитет Србије).</p> <p>БИ.2.4.4. Успоставља везу између узрока и последица штетног дејства загађујућих супстанци на живи свет и животну средину.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>БИ.3.4.1. Уме да објасни преносе супстанце и енергије у екосистему, као и развој и еволуцију екосистема.</p>

		<p>БИ.3.4.2. Процењује значај мера заштите, очувања и унапређења животне средине и зна како може да их примени.</p> <p>БИ.3.4.3. Повезује распоред биома на Земљи са чиниоцима који га одређују.</p> <p>БИ.3.4.4. Анализира конфликт између потребе развоја људског друштва и очувања природе и биодиверзитета.</p> <p>БИ.3.4.5. Вреднује значај примене принципа одрживог развоја у свакодневном животу.</p> <p>БИ.3.6.2. Користи више извора информација током истраживачког рада.</p>
ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	ОСНОВНИ НИВО	<p>БИ.1.5.1. Именује и одређује положај органа човека и описује њихове улоге.</p> <p>БИ.1.5.2. Познаје биолошки смисао адолесценције.</p> <p>БИ.1.5.3. Уме да идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.</p> <p>БИ.1.5.4. Препознаје најчешће болести, стања, деформитете и уме да примени мере превенције, а посебно значај вакцинације у склопу тих мера.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>БИ.2.5.1. Уочава повезаност између грађе и функције органа и органских система човека.</p> <p>БИ.2.5.2. Уме да објасни физиолошке процесе организма човека и њихову повезаност.</p> <p>БИ.2.5.3. Уме да општа знања о променама у пубертету, повеже са сопственим искуствима и одговорно се понаша у вези са репродуктивним здрављем.</p> <p>БИ.2.5.4. Процењује када може сама себи да помогне и када је поребно потражити лекарску помоћ.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>БИ.3.5.1. Тумачи садејство нервног и ендокриног система у одржавању хомеостазе организма човека.</p> <p>БИ.3.5.2. Тумачи улогу нервог ендокриног система на настанак промене у адолесценцији.</p> <p>БИ.3.5.2. Објашњава механизме и поремећаја функције органских система и истиче значај имунитета.</p> <p>БИ.3.5.3. Вреднује различите животне стилове и утицај медија на понашање младих.</p> <p>БИ.3.5.4. Повезује настанак болести, а посебно болести зависности са ризичним облицима понашања и стресом (односно поремећајима психичког стања и здравља личности).</p>

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета Биологија

Рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговоран однос према околини, дигитална компетенција, одговоран однос према здрављу, предузимљивост и предузетништво, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.

Дидактичко-методичко остваривања програма:

Програм наставе и учења биологије оријентисан је на процес учења и остваривање исхода. Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи биологију. Они омогућавају да се циљ наставе биологије достигне у складу са предметним и међупредметним компетенцијама и стандардима постигнућа. Исходи представљају ученичка постигнућа и као такви су основна водила наставнику који креира наставу и учење. Програм наставе и учења биологије је тематски конципиран. За сваку област/тему предложени су садржаји. Главна карактеристика наставе усмерене на остваривање исхода биологије је настава усмерена на учење у школи, што значи да ученик треба да учи: смислено: повезивањем оног што учи са оним што зна и са ситуацијама из живота; повезивањем оног што учи са оним што је учио из биологије и других предмета; – проблемски: самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација; постављањем релевантних питања себи и другима; развијањем плана решавања задатог проблема; – дивергентно: предлагањем нових решења; смишљањем нових примера; повезивањем садржаја у нове целине; – критички: поређењем важности појединих чињеница и података; смишљањем аргумената; – кооперативно: кроз сарадњу са наставником и другим ученицима; кроз дискусију и размену мишљења; уважавајући аргументе саговорника.

Начини прилагођавања:

За рад са даровитим ученицима биће органозовани посебни часови (додатна настава), на којима ће се ученици спремати за такмичења локалног и државног нивоа, али и радити школске, локалне и међународне пројекте. За ученике који теже савладавају градиво биће организована допунска настава. Ученици који раде по индивидуалном образовном плану имаће посебан план рада зависно од њихових могућности. **Активности:** Активности **наставника**– обухватају различите активности у току часа: као предавач, демонстратор, активни учесник у дебати, координатор ученичких активности, ауторитет у образовном и васпитном смислу, евалуатор, усмерава активности ученика, подстиче ученике на размишљање. Активности **ученика** – слуша, посматра, описује, упоређује, истражује, предлаже акције, илуструје примерима, идентификује, групише, повезује, демонстрира, планира, процењује,проверава...

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: иницијални тест, праћење напредовања, усмена одговарања, активност на часу, самосталан рад, рад у групи, рад у тиму, рад на пројектним задацима, тестови који помажу да се сагледа постигнуће ученика и оставареност исхода.

Корелација са другим предметима :

Математика - представљање група организама Веновим дијаграмима, Физичко и здравствено васпитање – Физичка активност и здравље, Информатика и рачунарство - ИКТ опрема користи за прикупљање, обраду података и представљање резултата истраживања или огледа, Географија – одговорност човека према планети Земљи, Техника и технологија - израда кућица и хранилица за птице, Ликовна култура - цртање и обележавање, Српски језик и књижевност - писање есеја, извештаја.

Литература (за наставнике и ученике)

Биологија –учбеник за 7. разред основне школе, мр Дејан Бошковић, Бигз Школство д.о.о, Београд 2019.

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Осми	2	68

Задаци: Ученици треба да:

- Упознају појам биолошке разноврсности и њен значај за опстанак и еволуцију живота на Земљи;

- Науче и схвате нивое организације живог света у природи;
- Упознају предметистраживања екологије и њен значај;
- Упознају компоненте животне средине;
- Упознају еколошке фактореи њихов значај за живи свет
- Схвате основне односе исхране и повезаност живих бића у ланцима исхране;
- Схвате узајамне односе живих бића и животне средине и динамикуодноса материје и енергије;
- Схвате значај еколошке равнотеже за одржање екосистема;
- Упознају основне типове екосистема и животне услове у њима;
- Стекну знања у вези са изворима и последицама загађивања животне средине;
- Упознају глобалне последице загађивања животне средине;
- Упознају појам и концепцију одрживог развоја;
- Разумеју улогу и значај личног ангажовања у заштити животне средине;
- Упознају природне ресурсе, њихову ограниченост и значај рационалног коришћења;
- Изграде ставове, развију знања и умења неопходна за заштиту животне средине и допринос одрживом развоју;
- Развију еколошку, здравствену и културу живљења.

<p style="text-align: center;">ИСХОДИ</p> <p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p>	<p style="text-align: center;">ОБЛАСТ/ТЕМЕ</p>	<p style="text-align: center;">САДРЖАЈИ</p>
<ul style="list-style-type: none"> – повеже грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије; – повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција; – идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе; 	<p>ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Улога и значај појединих ћелијских органела у метаболизму ћелије: једро, ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми. – Матичне ћелије – ћелије програмиране за различите функције. – Принцип економичности грађе и функције живих бића улога и значај ензима.
<ul style="list-style-type: none"> – илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини; 		<ul style="list-style-type: none"> – Ендокрини систем и хуморална регулација. Регулаторна улога хормона биљака и животиња. – Надажљивост, проводљивост, контрактилност. – Чулно-нервни систем животиња. – Рефлексни лук. – Поремећаји функције ендокриног система, нервног система и чула. – Неуротрансмитери, нервни импулси, драж, надражај. – Хомеостаза – принцип повратне спреге.

		<ul style="list-style-type: none"> – Фотосинтеза – Ћелијско дисање. – Транспирација. – Температурна регулација.
<ul style="list-style-type: none"> – одговорно се односи према свом здрављу; – изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловима живота; – повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона; 	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	<ul style="list-style-type: none"> – Резултати стандардних лабораторијских анализа крви и урина. – Биолошки смисао адолесценције (родни и полни идентитет у контексту хормонске активности и индивидуалне генетичке варијабилности).
<ul style="list-style-type: none"> – идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота; 		<ul style="list-style-type: none"> – Заштита од полно преносивих болести контрацепција. – Одговорност за сопствено здравље
<ul style="list-style-type: none"> – доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети; – истражи давно нестале екосистеме; 	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	<ul style="list-style-type: none"> – „Календар живота“, еволуција различитих група организама кроз геолошка доба и велика изумирања. – Значај алги (цијанобактерија) и биљака за продукцију O₂ и озонског омотача, као заштита од УВ зрака, и услов за развој осталих живих бића. – Строматолити. – Излазак из воде на копно.
<ul style="list-style-type: none"> – повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; – повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције; 	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	<ul style="list-style-type: none"> – Улуткавање и пресвлачење инсеката. – Пубертет и адолесценцијачовека. – Цветање, плодоношење и сазревање плодова биљака. – Теорија еволуције. Постанак нових врста кроз еволуционе процесе. – Еволуција човека.
<ul style="list-style-type: none"> – станови узрочно-последичну везу између губитака врста у екосистему и негативних последица у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране; – критички процени последице људских делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи; – повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом карактеристичних врста које насељавају простор Србије; – истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања; 	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	<ul style="list-style-type: none"> – Еволуција и развој екосистема. Концепт климакса. – Циклуси кружења основних супстанци у природи (H₂O, C, N) и њихова повезаност. – Азотофиксација, микориза, симбиоза, симбионтски организми(лишајеви). – Ограниченост ресурса (капацитет средине) и одрживи развој. – Нестанак врста и фактори угрожавања (Н.І.Р.Р.О. концепт). – Типични екосистеми Србије. – Ретке и угрожене врсте Србије.

– истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју.		– Интродукције и реинтродукције и инвазивне врсте. – Последице глобалних промена.
--	--	--

Кључни појмови: грађа живих бића, метаболизам, матичне ћелије, хуморална регулација, неуротрансмитери, хомеостаза, транспирација, адолесценција, контрацепција, цијанобактерије, строматолити, азотофиксација, комплекс климакса, азотофиксација, микориза, симбиоза, капацитет средине, одрживи развој, интродукција, реинтродукција, инвазивне врсте.

Биологија-општи стандарди постигнућа на крају 8. разреда

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ	
ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	ОСНОВНИ НИВО	БИ.1.2.1. Уочава основне елементе грађе ћелије (ћелијска мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије) и процесе који се у њој одвијају (дисање, исхрана, деоба ћелије). БИ.1.2.2. Дефинише нивое организације организма (ћелија, ткива, органи, органски системи, организам). БИ.1.2.3. Разликује и пореди основне морфолошке и анатомске карактеристике одабраних представника таксона. БИ.1.2.4. Уме да наведе основне чињенице о јединству грађе и функције методски одабраних представника живих бића. БИ.1.6.1. При доношењу одлука у свакодневном животу препознаје елементе научног метода (посматрање, уочавање, праћење, описивање, закључивање) и према упутству реализује једноставне експерименте (у лабораторији и на терену).
	СРЕДЊИ НИВО	БИ.2.2.1. Уме да објасни улогу и значај ћелијских органела у метаболизму ћелије (ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми). БИ.2.2.2. Повезује грађу различитих типова ћелија са њиховом улогом у организму. БИ.2.2.3. Тумачи основне чињенице о грађи и начину функционисања организама, као и сличности и разлике у обављању животних процеса (нпр. исхране, дисања, излучивања). БИ.2.2.4. Објашњава значај усаглашеног деловања више органа и органских система за нормално функционисање организма. БИ.2.6.1. Уме да евидентира и систематизује податке истраживања/експеримента и процени њихову релевантност за извођење закључка.

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>БИ.3.2.1. Успоставља везу између различитих метаболичких процеса са опстанком организама у различитим условима средине.</p> <p>БИ.3.2.2. Пореди функционисање органа и органских система код различитих група организама.</p> <p>БИ.3.2.3. Успоставља везу између усаглашеног функционисања и понашања организама у променљивим условима средине и објашњава је на примерима.</p>
ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	ОСНОВНИ НИВО	<p>БИ.1.5.1. Именује и одређује положај органа човека и описује њихове улоге.</p> <p>БИ.1.5.2. Познаје биолошки смисао адолесценције.</p> <p>БИ.1.5.3. Уме да идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.</p> <p>БИ.1.5.4. Препознаје најчешће болести, стања, деформитете и уме да примени мере превенције, а посебно значај вакцинације у склопу тих мера.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>БИ.2.5.1. Уочава повезаност између грађе и функције органа и органских система човека.</p> <p>БИ.2.5.2. Уме да објасни физиолошке процесе организма човека и њихову повезаност.</p> <p>БИ.2.5.3. Уме да општа знања о променама у пубертету, повеже са сопственим искуствима и одговорно</p>

		<p>се понаша у вези са репродуктивним здрављем.</p> <p>БИ.2.5.4. Процењује када може сама себи да помогне и када је поребно потражити лекарску помоћ.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>БИ.3.5.1. Тумачи садејство нервног и ендокриног система у одржавању хомеостазе организма човека.</p> <p>БИ.3.5.2. Тумачи улогу нервог ендокриног система на настанак промене у адолесценцији.</p> <p>БИ.3.5.2. Објашњава механизме и поремећаја функције органских система и истиче значај имунитета.</p> <p>БИ.3.5.3. Вреднује различите животне стилове и утицај медија на понашање младих.</p> <p>БИ.3.5.4. Повезује настанак болести, а посебно болести зависности са ризичним облицима понашања и стресом (односно поремећајима психичког стања и здравља личности).</p>
	ОСНОВНИ НИВО	<p>БИ.1.1.1. Наводи особине живих бића – ћелијска грађа, рађање, раст и развој, дисање, исхрана, излучивање, размножавање, реакција организма на дражи, старење, смрт – на одабраном моделу.</p> <p>БИ.1.1.2. Дефинише појам врсте и именује систематске категорије.</p> <p>БИ.1.1.3. Разврстава бића у одређене категорије по њиховим сличностима и разликама.</p> <p>БИ.1.1.4. Уме да уочи везе међу организмима на дрвету живота.</p> <p>БИ.1.6.2. Очитава резултате истраживања/експеримента приказаних на различите начине.</p> <p>БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада.</p>

ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОС Т ЖИВОТА	СРЕДЊИ НИВО	<p>БИ.2.1.1. Уочава да се вишећеличност независно развила у неколико еукриотских група (биљке, гљиве, животиње).</p> <p>БИ.2.1.2. Повезује прилагођености одређене групе организама са начином живота, условима средине и њиховом животном формом.</p> <p>БИ.2.1.3. Примењује правила класификације и користи дихотомне кључеве за препознавање организама у непосредном окружењу.</p> <p>БИ.2.1.4. Корисати доказе еволуције (постојање и настанак фосила, предачке форме укључујући и предачке форме човека) за тумачење филогенетских низова.</p> <p>БИ.2.6.2. Уме да симболички прикаже резултате истраживања/експеримента.</p> <p>БИ.2.6.3. Уме да безбедно рукује лабораторијским прибором и опремом за теренски рад.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>БИ.3.1.1. Анализира корелацију између животне форме и распрострањења одређених група организама.</p> <p>БИ.3.1.2. Уочава везу између систематских и филогенетских категорија, успостављајући везе међу организмима на стаблу живота у односу на време настанка (геолошка доба).</p> <p>БИ.3.1.3. Селекује и вреднује информације о настанку и развоју живота на Земљи.</p> <p>БИ.3.6.3. Уме самостално да осмисли једноставан експеримент за проверу појава и процеса код живих бића и резултате прикаже на различите начине.</p>
НАСЛЕЂИВАЊ Е И ЕВОЛУЦИЈА	ОСНОВНИ НИВО	<p>БИ.1.3.1. Дефинише појам наследних особина и објашњава на примерима.</p> <p>БИ.1.3.2. Разликује полно од бесполог размножавања и разуме значај полног размножавања за разноврсност живог света.</p> <p>БИ.1.3.3. Описује животне циклусе код организама (од настанка зигота, преко развића, зрелости, старења и смрти).</p> <p>БИ.1.3.4. Наводи примере природне селекције (конкуренција, мимикрија, упозоравајућа обојеност, коеволуција).</p>

		БИ.1.3.5. Наводи примере вештачке селекције (стварање раса и сорти гајених организама).
	СРЕДЊИ НИВО	<p>БИ.2.3.1. Разликује и описује ћелијске деобе (митозу и мејозу) и објашњава њихову улогу у животном циклусу вишећелијског организма.</p> <p>БИ.2.3.2. Уме да објасни функцију генетичког материјала у ћелији (хромозом, ДНК, ген).</p> <p>БИ.2.3.3. Препознаје промене код живих бића условљене утицајима спољашње средине.</p> <p>БИ.2.3.4. Уме да објасни деловање природне и вештачке селекције на примерима.</p>

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>БИ.3.3.1. Објашњава разлику између полних и телесних ћелија у погледу хромозома и деоба.</p> <p>БИ.3.3.2. Уочава везу између филогенетског положаја и стадијума животног циклуса.</p> <p>БИ.3.3.3. Успоставља везу између природне селекције и наследне варијабилности које доводе до еволутивних промена.</p> <p>БИ.3.3.4. Тумачи правила наслеђивања на примерима (првенствено доминантно рецесивног наслеђивања).</p> <p>БИ.3.6.3. Уме самостално да осмисли једноставан експеримент за проверу појава и процеса код живих бића и резултате прикаже на различите начине.</p>
ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	ОСНОВНИ НИВО	<p>БИ.1.4.1. Дефинише основне еколошке појмове и разуме њихово значење (животна средина, станиште, животна заједница, популација, еколошка ниша, екосистем, биодиверзитет, биосфера).</p> <p>БИ.1.4.2. Препознаје типичне представнике екосистема у непосредном окружењу и одговорно се односи према њима.</p> <p>БИ.1.4.3. Описује значај биодиверзитета и властите одговорности за његову заштиту.</p> <p>БИ.1.4.4. Препознаје утицаје људског деловања на животну средину, основне мере заштите животне средине и разуме значај тих мера са аспекта одрживог развоја.</p> <p>БИ.1.6.3. Поштује безбедносна правила приликом лабораторијског и теренског рада.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>БИ.2.4.1. Описује основне односе међу члановима екосистема и објашњава како делови екосистема утичу једни на друге.</p> <p>БИ.2.4.2. Увиђа значај циклуса кружења најважнијих елемената у екосистему.</p> <p>БИ.2.4.3. Разликује типичне екосистеме и њихове најважније представнике у Србији (биодиверзитет Србије).</p> <p>БИ.2.4.4. Успоставља везу између узрока и последица штетног дејства загађујућих супстанци на живи свет и животну средину.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>БИ.3.4.1. Уме да објасни преносе супстанце и енергије у екосистему, као и развој и еволуцију екосистема.</p> <p>БИ.3.4.2. Процењује значај мера заштите, очувања и унапређења животне средине и зна како може да их примени.</p> <p>БИ.3.4.3. Повезује распоред биома на Земљи са чиниоцима који га одређују.</p> <p>БИ.3.4.4. Анализира конфликт између потребе развоја људског друштва и очувања природе и биодиверзитета.</p> <p>БИ.3.4.5. Вреднује значај примене принципа одрживог развоја у свакодневном животу.</p> <p>БИ.3.6.2. Користи више извора информација током истраживачког рада.</p>

Дидактичко-методичко остваривања програма:

Програм наставе и учења биологије оријентисан је на процес учења и остваривање исхода. Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи биологију. Они омогућавају да се циљ наставе биологије достигне у складу са предметним и међупредметним компетенцијама и стандардима постигнућа. Исходи представљају ученичка постигнућа и као такви су основна водила наставнику који креира наставу и учење. Програм наставе и учења биологије је тематски конципиран. За сваку област/тему предложени су садржаји. Главна карактеристика наставе усмерене на остваривање исхода биологије је настава усмерена на учење у школи, што значи да ученик треба да учи: – смислено: повезивањем оног што учи са оним што зна и са ситуацијама из живота; повезивањем оног што учи са оним што је учио из биологије и других предмета; – проблемски: самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација; постављањем релевантних питања себи и другима; развијањем плана решавања задатог проблема; – дивергентно: предлагањем нових решења; смишљањем нових примера; повезивањем садржаја у нове целине; – критички: поређењем важности појединих чињеница и података; смишљањем аргумената; – кооперативно: кроз сарадњу са наставником и другим ученицима; кроз дискусију и размену мишљења; уважавајући аргументе саговорника.

У настави биологије предвиђено је 18 часова додатне наставе.

Активности:

Активности **наставника** – обухватају различите активности у току часа: као предавач, демонстратор, активни учесник у дебати, координатор ученичких активности, ауторитет у образовном и васпитном смислу, евалуатор, усмерава активности ученика, подстиче ученике на размишљање. Активности **ученика** – слуша, посматра, описује, упоређује, истражује, предлаже акције, илуструје примерима, идентификује, групише, повезује, демонстрира, планира, процењује, проверава...

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: иницијални тест, праћење напредовања, усмена одговарања, активност на часу, самосталан рад, рад у групи, рад у тиму, рад на пројектним задацима, тестови који помажу да се сагледа постигнуће ученика и оставареност исхода.

Корелација са другим предметима :

Математика - представљање група организама Веновим дијаграмима, Физичко и здравствено васпитање – Физичка активност и здравље, Информатика и рачунарство - ИКТ опрема користи за прикупљање, обраду података и представљање резултата истраживања или огледа, Географија – одговорност човека према планети Земљи, Техника и технологија - израда кућица и хранилица за птице, Ликовна култура - цртање и обележавање, Српски језик и књижевност - писање есеја, извештаја.

Литература (за наставнике и ученике)

Биологија – уџбеник за 8. разред основне школе, мр Дејан Бошковић, Бигз Школство д.о.о, Београд 2020.

A.10. Хемија

Циљ наставе хемије јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и:

развијање функционалне хемијске писмености

разумевање промена и појава у природи на основу знања хемијских појмова, теорија, модела и закона

развијање способности комуницирања коришћењем хемијских термина, хемијских симбола, формула и једначина

развијање способности за извођење једноставних хемијских истраживања

развијање способности за решавање теоријских и експерименталних проблема

развијање логичког и апстрактног мишљења и критичког става у мишљењу Завод за унапређивање образовања и васпитања

развијање способности за тражење и коришћење релевантних информација у различитим изворима (уџбеник, научно-популарни чланци, Интернет)

развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу

развијање радозналости, потребе за сазнавањем о својствима супстанци у окружењу и позитивног става према учењу хемије

развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији.

Разред: Седми

Разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Седми	2	72

Фонд часова:

Циљ учења Хемије је да ученик развије систем основних хемијских појмова и вештине за правилно руковање лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, да се оспособи за примену стеченог знања и вештина за решавање проблема у свакодневном животу и наставку образовања, да развије способности апстрактног и критичког мишљења, способности за сарадњу и тимски рад, и одговоран однос према себи, другима и животној средини.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<p>-идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама и принципима одрживог развоја;</p> <p>објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења, и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу;</p> <p>објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима;</p> <p>налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику;</p>	<p>1. ХЕМИЈА КАО ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА НАУКА И ХЕМИЈА У СВЕТУ ОКО НАС</p>	<p>Предмет изучавања хемије. Везе између хемије и других наука. Примена хемије у различитим делатностима и свакодневном животу.</p> <p>Супстанца. Врсте супстанци: хемијски елементи, хемијска једињења и смеше.</p> <p>Демонстрациони огледи: демонстрирање узорака елемената, једињења и смеша.</p>
<p>-правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини;</p> <p>-експериментално појединачно и у групи испита, опише објасни физичка и хемијска својства супстанци физичке и хемијске промене супстанци;</p> <p>повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневно животу и различитим професијама;</p> <p>налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику;</p> <p>тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа;</p>	<p>2.ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА</p>	<p>Хемијска лабораторија и експеримент. Лабораторијско посуђе и прибор.</p> <p>Физичка и хемијска својства супстанци. Физичке и хемијске промене супстанци.</p> <p>Демонстрациони огледи:демонстрирање правилног руковања лабораторијским посуђем и прибором, и правилног извођења основних лабораторијских техника рада; испитивање физичких и хемијских својстава и промена супстанци.</p> <p>Лабораторијска вежба 1: основне лабораторијске технике рада: мешање, уситњавање и загревање супстанци.</p> <p>Лабораторијска вежба 2: физичка својства супстанци, мерење масе, запремине и температуре супстанце.</p> <p>Лабораторијска вежба 3: физичке и хемијске промене супстанци.</p>

<p>објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења, и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу;</p> <p>представља структуру атома помоћу модела и хемијских симбола;</p> <p>разликује хемијске елементе на основу хемијских симбола;</p> <p>повезује распоред електрона у атому елемента с</p>	<p>3. АТОМИ И ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТИ</p>	<p>Атоми хемијских елемената. Хемијски симболи. Грађа атома: атомско језгро и електронски омотач. Атомски и масени број, изотопи.</p> <p>Распоред електрона по нивоима у атомима елемената. Периодни систем елемената (ПСЕ), закон периодичности и веза између броја и распореда електрона по нивоима у атомима елемената и положаја елемената у ПСЕ.</p> <p>Племенити гасови. Својства и примена.</p>
---	-------------------------------------	--

<p>положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елемента;</p> <p>– налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику;</p>		<p>Демонстрациони огледи: формулисање претпоставке о честичној грађи супстанци.</p> <p>Лабораторијска вежба 4: одређивање валентног нивоа и броја валентних електрона.</p>
<p>објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења, и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу;</p> <p>представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула;</p> <p>разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и формула;</p> <p>разликује типове хемијских веза, препознаје тип хемијске везе у супстанцама и повезује са својствима тих супстанци;</p> <p>налази потребне информације у различитим изворима</p>	<p>4. МОЛЕКУЛИ ЕЛЕМЕНАТА И ЈЕДИЊЕЊА, ЈОНИ И ЈОНСКА ЈЕДИЊЕЊА</p>	<p>Ковалентна веза: молекули елемената и молекули једињења. Атомска и молекулска кристална решетка.</p> <p>Јонска веза и јонска кристална решетка. Валенца. Хемијске формуле и називи. Демонстрациони огледи:</p> <p>својства супстанци са ковалентном и јонском везом. Лабораторијска вежба 5: упоређивање својстава супстанци са јонском и супстанци са ковалентном везом.</p>

<p>користећи основну хемијску терминологију и симболику;</p>		
<p>објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима;</p> <p>разликује хомогене и хетерогене смеше, наводи примере из свакодневног живота и раздваја састојке смеша;</p> <p>објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце;</p> <p>изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора;</p> <p>налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику;</p> <p>тумачи ознаке са амбалаже супстанци / комерцијалних производа;</p>	<p>5. ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ</p>	<p>Смеше: хомогене и хетерогене.</p> <p>Раствори – хомогене смеше. Растварање и растворљивост. Вода и ваздух – хомогене смеше у природи.</p> <p>Масени процентни састав смеша.</p> <p>Раздвајање састојака смеша: декантовање, цеђење и одвајање помоћу магнета.</p> <p>Демонстрациони огледи: састав и својства смеша; раствори и њихова својства; растворљивост; незасићени, засићени и презасићени раствори; раздвајање састојака смеша.</p> <p>Лабораторијска вежба 6: испитивање растворљивости супстанци. Лабораторијска вежба 7: раздвајање састојака смеша: декантовање, цеђење и одвајање помоћу магнета.</p>
<p>-напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење;</p> <p>-квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле</p>	<p>6. ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ХЕМИЈСКЕ ЈЕДНАЧИНЕ</p>	<p>Хемијске реакције. Закон о одржању масе. Хемијске једначине. Демонстрациони огледи:</p> <p>мерење и упоређивање укупне масе супстанци пре и после хемијске реакције у отвореном и затвореном реакционом систему. Лабораторијска вежба 8: састављање једначина хемијских</p>

<p>– налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику;</p>		<p>реакција.</p>
<p>-квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле користећи појмове релативна атомска и молекулска маса, количина супстанце и моларна маса;</p> <p>– налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику;</p>	<p>7. ИЗРАЧУНАВАЊА У ХЕМИЈИ</p>	<p>Релативна атомска и релативна молекулска маса. Количина супстанце и мол. Моларна маса.</p> <p>Закон сталних односа маса.</p> <p>Масени процентни састав једињења. Израчунавања на основу једначина хемијских реакција.</p> <p>Лабораторијска вежба 9: мерење масе супстанце и израчунавање моларне масе и количине супстанце.</p>
<p>-описује и објасни физичка и хемијска својства водоника и кисеоника;</p> <p>разликује оксиде, киселине, хидроксиде и соли на основу хемијске формуле и назива, и описује основна својства ових класа једињења;</p> <p>индикаторима испита и на рН скали процени киселост раствора;</p> <p>налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику;</p> <p>-тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа</p>	<p>8. ВОДНИК И КИСЕОНИК И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ</p>	<p>Водоник.</p> <p>Кисеоник. Оксидација, сагоревање и корозија. Оксиди: хемијске формуле, називи и основна својства.</p> <p>Киселине: хемијске формуле, називи и основна својства.</p> <p>Хидроксиди (базе): хемијске формуле, називи и основна својства.</p> <p>Мера киселости раствора: рН-скала.</p> <p>Неутрализација – хемијска реакција киселина и хидроксида (база).</p> <p>Соли: формуле и називи. Демонстрациони огледи:</p> <p>испитивање кисело-базних својстава раствора помоћу индикатора; реакција неутрализације.</p> <p>Лабораторијска вежба 10: испитивање кисело-базних својстава раствора помоћу индикатора.</p>

ХЕМИЈА-општи стандарди постигнућа на крају 7. разреда

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)	
ХЕМИЈА КАО ЕКСПЕРИМЕНТ АЛНА НАУКА И ХЕМИЈА У СВЕТУ ОКО НАС	ОСНОВНИ НИВО	<p>ХЕ 1.1.1. зна да прави разлику између елемената ,једињења и смеша из свакодневног живота ,на основу њихове сложености</p> <p>ХЕ 1.1.2.зна о практичној примени елемената ,једињења и смеша из сопственог окружења,на основу њихових својстава</p> <p>ХЕ 1.1.3.зна на основу којих својстава супстанце могу да се разликују,којим врстама промена супстанце подлежу,као и да се при променама укупна маса супстанци не мења</p> <p>ХЕ 1.1.8.зна значење термина: супстанца, смеша , елемент,једињење</p> <p>ХЕ 1.1.12.уме да у једноставним огледима испита својства супстанци(агрегатно стање, мирис,боју, магнетна својстава,растворљивост), као и да та својства опише</p> <p>ХЕ 1.6.1.уме да безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и рад са супстанцама</p> <p>ХЕ 1.6.2.уме да изведе експеримент према датом упутству</p>

	СРЕДЊИ НИВО	<p>ХЕ 2.1.2. зна значење термина: материја, хомогена смеша, хетерогена смеша,</p> <p>ХЕ 2.6.3. уме да изводи једноставна уопштавања и систематизацију резултата</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ХЕ 3.1.1.разуме разлику између чистих супстанци (елементи и једињења) и смеша на основу врсте честица које их изграђују</p> <p>ХЕ 3.1.2.разуме како је практична примена супстанци повезана са њиховим својствима</p>

ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА	ОСНОВНИ НИВО	<p>ХЕ 1.1.1. зна да прави разлику између елемената ,једињења и смеша из свакодневног живота ,на основу њихове сложености</p> <p>ХЕ 1.1.2.зна о практичној примени елемената ,једињења и смеша из сопственог окружења,на основу њихових својстава</p> <p>ХЕ 1.1.3.зна на основу којих својстава супстанце могу да се разликују,којим врстама промена супстанце подлежу,као и да се при променама укупна маса супстанци не мења</p> <p>ХЕ 1.1.8.зна значење термина: супстанца, смеша , елемент,једињење</p> <p>ХЕ 1.1.9. уме да загрева супстанцу на безбедан начин</p> <p>ХЕ 1.1.10. да измери масу, запремину и температуру супстанце</p> <p>ХЕ 1.1.12.уме да у једноставним огледима испита својства супстанци(агрегатно стање,мирис,боју,магнетна својстава,растворљивост),као и да та својства опише</p> <p>ХЕ 1.6.1.уме да безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и рад са супстанцама</p> <p>ХЕ 1.6.2.уме да изведе експеримент према датом упутству</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ХЕ 2.1.7. у огледима испитује својства супстанци да податке о супстанцама приказује табеларно или шематски</p> <p>ХЕ 2.6.1. уме да прикупи податке посматрањем и мерењем и да при том користи одговарајуће инструменте</p> <p>ХЕ 2.6.2. уме да табеларно и графички прикаже резултате посматрања или мерења</p> <p>ХЕ 2.6.3. уме да изводи једноставна уопштавања и систематизацију резултата</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ХЕ 3.1.2.разуме како је практична примена супстанци повезана са њиховим својствима</p> <p>ХЕ 3.1.8.уме да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/проблему/питању за истраживање,да бележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњење/а и изведе закључак/е</p> <p>ХЕ 3.6.1. препозна питање/проблем које се може експериментално истражити</p> <p>ХЕ 3.6.2. постави хипотезе</p>

		<p>XE 3.6.3. планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе</p> <p>XE 3.6.4. донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду</p>
АТОМИ И ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТИ	ОСНОВНИ НИВО	<p>XE 1.1.6. квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената</p> <p>XE 1.1.8. зна значење следећих термина: супстанца, смеша, елемент, једињење, атом</p>
	СРЕДЊИ НИВО	XE 2.1.2. зна значење термина: материја, хомогена смеша, хетерогена смеша, анализа, синтеза, изотоп
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>XE 3.1.2. разуме како је практична примена супстанци повезана са њиховим својствима</p> <p>XE 3.1.4. разуме структуру атома, молекула и јона, које их елементарне честице изграђују и како од њиховог броја зависи наелектрисање атома, молекула и јона</p>

МОЛЕКУЛИ ЕЛЕМЕНАТА И ЈЕДИЊЕЊА, ЈОНИ	ОСНОВНИ НИВО	<p>XE 1.1.1. зна да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота, на основу њихове сложености</p> <p>XE 1.1.2. зна о практичној примени елемената, једињења и смеша из сопственог окружења, на основу њихових својстава</p> <p>XE 1.1.3. зна на основу којих својстава супстанце могу да се разликују, којим врстама промена супстанце подлежу, као и да се при променама укупна маса супстанци не мења</p> <p>XE 1.1.4. зна да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона, и да се те честице међусобно разликују по наелектрисању и сложености грађе</p> <p>XE 1.1.5. зна тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињењима</p> <p>XE 1.1.6. квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења</p> <p>XE 1.1.8. зна значење следећих термина: супстанца, смеша, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксид</p>
-------------------------------------	--------------	--

И ЈОНСКА ЈЕДИЊЕЊА	СРЕДЊИ НИВО	<p>ХЕ 2.1.1. зна како тип хемијске везе одређује својства супстанци (температуре топљења и кључања, као и растворљивост супстанци)</p> <p>ХЕ 2.1.4. зна да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ХЕ 3.1.1. разуме разлику између чистих супстанци (елемената и једињења) и смеша на основу врста честица које их изграђују</p> <p>ХЕ 3.1.3. разумеда су својства супстанци и промене којима подлежу условљене разликама на нивоу честица</p> <p>ХЕ 3.1.4. разуме структуру атома, молекула и јона, које их елементарне честице изграђују и како од њиховог броја зависи наелектрисање атома ,молекула и јона</p>
ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ	ОСНОВНИ НИВО	<p>ХЕ 1.1.1. зна да прави разлику између елемената ,једињења и смеша из свакодневног живота ,на основу њихове сложености</p> <p>ХЕ 1.1.2.зна о практичној примени елемената ,једињења и смеша из сопственог окружења,на основу њихових својстава</p> <p>ХЕ 1.1.4. зна да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона, и да се те честице међусобно разликују по наелектрисању и сложености грађе</p> <p>ХЕ 1.1.5. зна тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињењима</p> <p>ХЕ 1.1.7. зна шта су раствори,како настају и примере раствора у свакодневном живот</p> <p>ХЕ 1.1.8. зна значење следећих термина: супстанца ,смеша, елемент, једињење, атом ,молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксид</p> <p>ХЕ 1.1.10. да измери масу, запремину и температуру супстанце ХЕ 1.1.11. да састави апаратуру и изведе поступак цеђења</p> <p>ХЕ 1.1.12.уме да у једноставним огледима испита својства супстанци(агрегатно стање,мирис,боју,магнетна својстава,растворљивост),као и да та својства опише ХЕ 1.2.10. безбедно рукује супстанцама, посуђем и прибором</p> <p>ХЕ 1.6.1.уме дабезбедно рукује основном опремом за експериментални рад и рад са супстанцама</p>

	СРЕДЊИ НИВО	<p>ХЕ 2.1.2. зна значење термина: материја, хомогена смеша, хетерогена смеша, анализа, синтеза, изотоп...</p> <p>ХЕ 2.1.3. зна шта је засићен, незасићен и презасићен раствор</p> <p>ХЕ 2.1.5. уме да изабере најпогоднији начин за повећање брзине растварања супстанце (повећањем температуре растварача, уситњавањем супстанце, мешањем)</p> <p>ХЕ 2.1.6. уме да промени концентрацију раствора додавањем растворене супстанце или растварача (разблаживање и концентровање)</p> <p>ХЕ 2.1.9. уме да израчуна масу растворене супстанце растварача на основу процентног састава и обрнуто</p> <p>ХЕ 2.1.10. уме да направи раствор одређеног процентног састава</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ХЕ 3.1.5. разуме зависност растворљивости супстанце од природе супстанце и растварача</p> <p>ХЕ 3.1.7. на основу својства састојака смеше да изабере и изведе одговарајући поступак за њихово раздвајање</p> <p>ХЕ 3.1.8. уме да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/ проблему/ питању за истраживање, да бележи и приказује резултат табеларно и графички, формулише објашњење/а и изведе закључак/е</p> <p>ХЕ 3.1.9. уме да израчуна процентну заступљеност неке супстанце у смеси</p>
ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ХЕМИЈСКЕ ЈЕДНАЧИНЕ	ОСНОВНИ НИВО	<p>ХЕ 1.1.5. зна тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињењима</p> <p>ХЕ 1.1.6. зна квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и квалитативно значење хемијских једначина реакције оксидације</p> <p>ХЕ 1.1.8. зна значење термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксид, оксидација, киселина, база, со, индикатор</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ХЕ 2.1.2. зна значење термина: материја, хомогена смеша, хетерогена смеша, анализа, синтеза, изотоп</p> <p>ХЕ 2.1.4. зна да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и хемијске реакције неутрализације</p> <p>ХЕ 2.2.1. зна да на основу назива оксида састави хемијску формулу</p>

		ХЕ 2.2.2. пише једначине хемијских реакција синтезе и анализе бинарних једињења
	НАПРЕДНИ НИВО	ХЕ 3.1.4. разуме структуру атома, молекула и јона, које их елементарне честице изграђују и како од њиховог броја зависи наелектрисање атома ,молекула и јона
ИЗРАЧУНАВАЊ А У ХЕМИЈИ	ОСНОВНИ НИВО	<p>ХЕ 1.1.1. зна да прави разлику између елемената ,једињења и смеша из свакодневног живота ,на основу њихове сложености</p> <p>ХЕ 1.1.2.зна о практичној примени елемената ,једињења и смеша из сопственог окружења,на основу њихових својстава</p> <p>ХЕ 1.1.4. зна да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона, и да се те честице међусобно разликују по наелектрисању и сложености грађе</p> <p>ХЕ 1.1.5. зна тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињењима</p> <p>ХЕ 1.1.6. зна квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења,и квалитативно значење хемијских</p>

		<p>једначина реакције оксидације</p> <p>ХЕ 1.1.8. зна значење термина:супстанца, смеша ,раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза јонска веза, оксид, оксидација, киселина, база, со, индикатор</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ХЕ 2.1.2. зна значење термина: материја, хомогена смеша, хетерогена смеша, анализа, синтеза,изотоп ХЕ</p> <p>2.1.8. уме да израчуна процентни састав једињења на основу формуле и масу реактанта и производа на основу хемијске једначине, тј.да покаже на основу израчунавања да се укупна маса супстанци не мењапри хемијским реакцијама</p> <p>ХЕ 2.2.1. пише једначине хемијских реакција синтезе и анализе бинарних једињења</p>

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ХЕ 3.1.9. уме да израчуна процентну заступљеност неке супстанце у смеши, да изводи стехиометријска израчунавања која обухватају реактант у вишку и однос масе и количине супстанце</p> <p>ХЕ 3.6.1. препозна питање/проблем које се може експериментално истражити</p> <p>ХЕ 3.6.2. постави хипотезе</p> <p>ХЕ 3.6.3. планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе</p> <p>ХЕ 3.6.4. донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду</p>
ВОДНИК И КИСЕОНИК И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА; СОЛИ	ОСНОВНИ НИВО	<p>ХЕ 1.1.1. зна да прави разлику између елемената ,једињења и смеша из свакодневног живота ,на основу њихове сложености</p> <p>ХЕ 1.1.2. зна о практичној примени елемената ,једињења и смеша из сопственог окружења,на основу њихових својстава</p> <p>ХЕ 1.1.4. зна да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона, и да се те честице међусобно разликују по наелектрисању и сложености грађе</p> <p>ХЕ 1.1.5. зна тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињењима</p> <p>ХЕ 1.1.6. зна квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења,и квалитативно значење хемијских једначина реакције оксидације</p> <p>ХЕ 1.1.7. зна шта су раствори, како настају и примере раствора у свакодневном живот</p> <p>ХЕ 1.1.8. зна значење термина: супстанца, смеша ,раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза јонска веза, оксид, оксидација, киселина, база, со, индикатор</p> <p>ХЕ 1.2.1. зна основна физичка и хемијска својства неметала и метала (агрегатно стање, проводљивост топлоте и електрицитет и реакцију са кисеоником)</p> <p>ХЕ 1.2.3. зна да препозна метале(Na, Mg, Al, Fe, Zn, Cu, Pb, Ag, Au) на основу њихових физичких и хемијских својстава</p> <p>ХЕ 1.2.4. зна да на основу формуле именује основне класе неорганских једињења</p> <p>ХЕ 1.2.5. зна примере оксида , киселина, база и соли у свакодневном животу као и практичну примену ових једињења</p>

		<p>ХЕ 1.2.6. зна основна физичка и хемијска својства оксида, киселина, база и соли</p> <p>ХЕ1.2.7. уме да утврди основна физичка својства оксида (агрегатно стање, боја и мирис)</p> <p>ХЕ1.2.8. уме да докаже кисело-базна својства супстанци помоћу индикатора</p>
	СРЕДЊИ НИВО	ХЕ 2.1.2. зна значење термина: анализа, синтеза, анхидрид...

		<p>ХЕ 2.1.4. зна да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских једињења, и једначине хемијских реакција неутрализације</p> <p>ХЕ 2.2.1. зна да на основу назива оксида и киселина, састави формулу ових супстанци</p> <p>ХЕ 2.2.3. уме да експерименталним путем испита растворљивост и хемијску реакцију оксида са водом</p>
--	--	--

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ХЕ 3.1.2.разуме како је практична примена супстанци повезана са њиховим својствима</p> <p>ХЕ 3.1.8.уме да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/проблему/питању за истраживање,да бележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњење/а и изведе закључак/е</p> <p>ХЕ 3.2.1. разуме да су физичка и хемијска својства неметала одређена структуром њихових атома/молекула</p> <p>ХЕ 3.2.2.разуме хемијска својства оксида (реакција са водом,киселинама,базама) ХЕ 3.2.3.разуме да општа својства киселина зависе од њихове структуре(реакција са хидроксидима,металима, карбонатима,бикарбонатима и базним оксидима)</p> <p>ХЕ 3.2.4. разуме да општа својства база зависе од њихове структуре (реакција са киселинама и са киселим оксидима)</p> <p>ХЕ 3.2.5. разуме да физичка и хемијска својства соли зависе од њихове структуре</p> <p>ХЕ 3.2.6.уме да изведе реакцију неутрализације</p>
--	---------------	---

Кључни појмови: материја и супстанца, физичка и хемијска својства супстанци, физичке и хемијске промене супстанци, елементи, једињења, хомогене и хетерогене смеше, поступци за раздвајање састојака смеша, атом, симболи хемијских елемената, грађа атома, изотопи, релативна атомска маса, релативна молекулска маса, електронски омотач, периодни систем елемената, молекули, јони, хемијска веза, валенца, раствори, растворљивост, масени састав, хемијске реакције, типови хемијских реакција, хемијске једначине, закон одржања масе, закон сталних односа маса, количина супстанце, мол, моларна маса, оксиди, киселине, хидроксиди, соли, рН вредност.

Начин остваривања садржаја програма:

методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, рад у лабораторији (експериментална), решавање проблема- хеуристички приступ, комбинована, кооперативна, интерактивна, перцептивна, учење кроз игру, учење по моделу, амбијентално учење облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални, комбиновани

Активности

Наставника-припрема, планира, организује, посматра, предаје, објашњава, демонстрира огледе и изводи експерименте, усмерава активности ученика, помаже, слуша, предвиђа, подстиче ученике на размишљање и сарадњу, задаје ученицима задатке, прати, анализира и вреднује активност и сарадњу ученика на часу, процењује, одлучује, проверава усвојеност појмова, бележи запажања, ради евалуацију.

Ученик-слуша, памти, планира, усваја нова знања, дефинише нове појмове, именује, посматра, препознаје, упоређује, уочава, разликује, закључује, сарађује, примењује, чита, пише, црта, комбинује, решава проблеме, развија тачност, уредност и одговорност према раду, смисао за

појмовно и апстрактно мишљење, пажљиво прати излагање наставника и осталих ученика, процењује сопствени рад и напредак, користи различите изворе знања, мисаоно се ангажује, користи своја постојећа знања и искуства, активан је у саопштавању и преношењу својих опажања, изводи огледе.

Начин праћења и процењивања квалитета програма

Континуирано кроз праћење напредовања ученика и праћење, планирање, остваривање и вредновање наставних садржаја.

Праћење и вредновање резултата напредовања ученика је у функцији остваривања исхода, а започиње иницијалном проценом достигнутог нивоа знања, у односу на који ће се одмеравати даљи напредак и формирати оцена. Сваки наставни час и свака активност ученика је прилика за формативно оцењивање, односно регистровање напретка ученика и упућивање на даље активности.

Корелације са другим предметима

Физика (мерење, агрегатно стање супстанци, честични састав супстанце, молекули и њихово хаотично кретање) Биологија (абиотички и биотички еколошки фактори)

Математика (пропорција, одређивање средње вредности)

Литература:

Хемија 7, уџбеник за седми разред основне школе, Вулкан издаваштво, аутор Маја Шумар Ристовић

Хемија 7-збирка задатака са лабораторијским вежбама за седми разред основне школе, аутор Маја Шумар Ристовић

Разред: Осми

Разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Осми	2	68

Циљ учења Хемије је да ученик развије систем основних хемијских појмова и вештине за правилно руковање лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, да се оспособи за примену стеченог знања и вештина за решавање проблема у свакодневном животу и наставку образовања, да развије способност апстрактног и критичког мишљења, способности за сарадњу, тимски рад, и одговоран однос према себи, другима и животној средини.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<p>правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини</p> <p>изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке</p> <p>наведе заступљеност метала и њихових неорганских једињења у живој и неживој природи</p>	<p>МЕТАЛИ, ОКСИДИ И ХИДРОКСИДИ</p>	<p>Метали у неживој и живој природи. Општа физичка и хемијска својства. Алкални и земноалкални метали.</p> <p>Гвожђе, бакар, алуминијум, олово и цинк, њихове легуре и практична примена.</p> <p>Оксиди метала и хидроксида, својства и примена. Демонстрациони огледи:</p>

<p>испита и опише физичка својства метала, и повеже их с њиховом практичном применом</p> <p>испита и опише хемијска својства метала, и објасни их на основу структуре атома и положаја метала у Периодном систему елемената</p> <p>напише формуле и именује оксиде метала и хидроксида (базе)</p> <p>испита , опише и објасни својства оксида метала и хидроксида (база), препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом</p> <p>напише и тумачи једначине хемијских реакција метала и њихових једињења</p>		<p>реакција Na, K, Mg и Ca са водом; реакција MgO и CaO са водом и испитивање својства насталог раствора помоћу лакмус-картије; испитивање електропроводљивости раствора натријум- хидроксида.</p> <p>Лабораторијска вежба I : испитивање физичких својстава метала; реакција метала са киселинама.</p>
<p>правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини</p> <p>изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке</p> <p>наведе заступљеност неметала и њихових неорганских једињења у живој и неживој природи</p> <p>испита и опише физичка својства неметала, и повеже их с њиховом практичном применом</p> <p>испита и опише хемијска својства неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја неметала у Периодном систему елемената</p> <p>пише формуле и именује оксиде неметала и киселина</p> <p>испита , опише и објасни својства оксида неметала и киселина, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом</p>	<p>НЕМЕТАЛИ, ОКСИДИ И КИСЕЛИНЕ</p>	<p>Неметали у неживој и живој природи.</p> <p>Општа физичка и хемијска својства неметала. Халогени елементи, сумпор, азот, фосфор и угљеник. Оксиди неметала и киселине, својства и примена.</p> <p>Демонстарциони огледи:</p> <p>добијање сумпор-диоксида и испитивање његових својстава; разблаживање концентроване сумпорне киселине; добијање угљен-диоксида и испитивање његових својстава; испитивање електропроводљивости дестиловане воде и хлороводоничне киселине; доказивање базних својстава воденог раствора амонијака.</p> <p>Лабораторијска вежба II</p> <p>испитивање физичких својстава неметала</p> <p>Лабораторијска вежба III:</p>

Школски програм за други циклус основног образовања и

<p>-пише и тумачи једначине хемијских реакција неметала и њихових једињења</p>		<p>доказивање киселости неорганских киселина помоћу лакмус-хартије</p>
<p>правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини</p> <p>изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке</p> <p>наведе заступљеност неорганских једињења у живој и неживој природи</p> <p>напише формуле и именује соли</p>	<p>СОЛИ</p>	<p>Добијање соли. Формуле соли и називи. Дисоцијација соли.</p> <p>Физичка и хемијска својства соли. Примена соли.</p> <p>Демонстрациони огледи:</p> <p>реакција неутрализације хлороводоничне киселине и раствора натријум-хидроксида;</p>

Школски програм за други циклус основног образовања и

<p>испита , опише и објасни својства соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом</p> <p>препозна физичке и хемијске промене неорганских супстанци у окружењу, и представи хемијске промене хемијским једначинама</p>		<p>реакција између метала и киселине; хемијске реакције соли између калцијум-карбоната и хлороводоничне киселине, раствора гвожђе(III)-хлорида и натријум-хидроксида, раствора сребро-нитрата и натријум-хлорида.</p> <p>Лабораторијска вежба IV:</p> <p>Добијање соли и испитивање растворљивости различитих соли у води; добијање баријум-сулфата, доказивање угљеник-диоксида и настајање калцијум-карбоната</p>
<p>наведе заступљеност органских једињења у живој и неживој природи</p> <p>разликује својства неорганских и органских супстанци и објашњава разлику на основу њихових структура</p>	<p>ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА И ЊИХОВА ОПШТА СВОЈСТВА</p>	<p>Својства атома угљеника и многобројних органских једињења.</p> <p>Функционалне групе и класе органских једињења. Општа својства органских једињења.</p> <p>Демонстрациони огледи:</p> <p>упоређивање својстава органских и неорганских једињења; доказивање угљеника у органским супстанцама</p>

<p>наведе заступљеност угљоводоника у живој и неживој природи</p> <p>препозна физичке и хемијске промене угљоводоника у окружењу и представи хемијске промене хемијским једначинама</p> <p>напише формуле и именује представнике угљоводоника имајући у виду структурну изомерију</p> <p>разликује угљоводонике са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом</p> <p>испита, опише и објасни физичка и хемијска својства представника угљоводоника и повеже својства тих једињења са њиховом практичном применом</p> <p>објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за угљоводонике</p> <p>изведе стехиометријска израчунавања и израчуна масену процентну заступљеност супстанци у смеси угљоводоника</p> <p>наведе неке од загађујућих супстанци ваздуха, воде и земљишта и опише њихов утицај на животну средину</p>	<p>УГЉОВОДОНИЦИ</p>	<p>Подела угљоводоника. Номенклатура. Изомерија. Физичка својства угљоводоника. Хемијска својства угљоводоника. Полимери.</p> <p>Нафта и земни гас. Демонстрациони огледи:</p> <p>Испитив</p> <p>ање растворљивости и сагоревање n-хексана (медицински бензин);</p> <p>разликовање засићених и незасићених ацикличних угљоводоника (реакција са калијум-перманганатом). Лабораторијска вежба V:</p> <p>састављање модела молекула угљоводоника, писање структурних формула и именовање угљоводоника.</p>
<p>- правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини</p>	<p>ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА СА КИСЕОНИКОМ</p>	<p>Алкохоли – номенклатура, својства и примена. Карбоксилне киселине – номенклатура, својстав и примена. Масне киселине.</p>

<p>изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке</p> <p>наведе заступљеност органских једињења са кисеоником у живој и неживој природи</p> <p>препозна физичке и хемијске промене органских једињења са кисеоником у окружењу, и представи хемијске промене хемијским једначинама</p> <p>напише формуле и именује представнике класа органских једињења са кисеоником имајући у виду структурну изомерију</p> <p>разликује органска једињења са кисеоником са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом</p> <p>испита, опише и објасни физичка и хемијска својства представника органских једињења са кисеоником и повеже својства тих једињења са њиховом практичном применом</p> <p>објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за поједине класе органских једињења са кисеоником</p>		<p>Естри – номенклатура, својства и примена. Демонстрациони огледи:</p> <p>Добијање алкохола алкохолним врењем; доказивање киселости карбоксилних киселина; лабораторијско добијање и испитивање својстава етил-етаноата.</p> <p>Лабораторијска вежба VI:</p> <p>Физичка и хемијска својства органских једињења са кисеоником; испитивање растворљивости алкохола и карбоксилних киселина са различитим бројем атома угљеника у молекулу у води и неполарном растварачу; реакција етанске и лимунске киселине са натријум-хидрогенкарбонатом</p>
--	--	--

<p>правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини</p> <p>изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке</p> <p>наведе заступљеност биолошки важних органских једињења у живој природи</p> <p>опише физичка својства: агрегатно стање и растворљивост масти и уља, угљених хидрата, протеина и растворљивост витамина</p> <p>опише основу структуре молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине</p> <p>објасни сапонификацију триацилглицерола и хидрогенизацију незасићених триацилглицерола, наведе производе хидролизе дисахарида и полисахарида и опише услове под којима долази до денатурације протеина</p> <p>наведе заступљеност у природи и улоге масти и уља, угљених хидрата, протеина и витамина у живим организмима и доведе их у везу са здрављем и правилном исхраном људи</p>	<p>БИОЛОШКИ ВАЖНА</p> <p>ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА</p>	<p>Масти и уља.</p> <p>Угљени хидрати у прегледу: моносахариди (глукоза и фруктоза), дисахариди (сахароза и лактоза), полисахариди (скроб и целулоза).</p> <p>Аминокиселине. Протеини. Витамини.</p> <p>Демонстрациони огледи: сапонификација масти – сапуни.</p> <p>Лабораторијска вежба VII:</p> <p>Испитивање растворљивости масти и уља, и угљених хидрата у води; доказивање скроба; денатурација протеина.</p>
--	--	--

<p>рукује супстанцама и комерцијалним производима у складу с ознакама опасности, упозорења и обавештења на амбалажи, придржава се правила о начину чувања производа и одлагању отпада</p> <p>-наведе загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и опише њихов утицај на животну средину</p> <p>критички процени последице људских активности које доводе до загађивања воде, земљишта и ваздуха</p> <p>објасни значај планирања и решавања проблема заштите животне средине</p>	<p>ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЗЕЛЕНА ХЕМИЈА</p>	<p>Загађивачи, загађујуће супстанце и последице загађивања.</p> <p>Рециклажа. Зелена хемија.</p>
--	--	--

ХЕМИЈА-општиобразовни стандардипостигнућана крају8. Разреда

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)	
МЕТАЛИ, ОКСИДИ И ХИДРОКСИДИ МЕТАЛА	ОСНОВНИ НИВО	<p>ХЕ 1.2.1. зна основна физичка и хемијска својства неметала и метала (агрегатно стање, проводљивост топлоте и електрицитета и реакцију са кисеоником)</p> <p>ХЕ 1.2.3. зна да препозна метале (Na, Mg, Al, Fe, Zn, Cu, Pb, Ag, Au) на основу њихових физичких и хемијских својстава</p> <p>ХЕ 1.2.4. зна да на основу формуле именује основне класе неорганских једињења</p> <p>ХЕ 1.2.5. зна примере оксида, киселина, база и соли у свакодневном животу као и практичну примену ових једињења</p> <p>ХЕ 1.2.6. зна основна физичка и хемијска својства оксида, киселина, база и соли</p> <p>ХЕ 1.2.7. уме да утврди основна физичка својства оксида (агрегатно стање, боја и мирис)</p> <p>ХЕ 1.2.8. уме да докаже кисело-базна својства супстанци помоћу индикатора</p> <p>ХЕ 1.2.10. уме да безбедно рукује супстанцама, посуђем и прибором</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ХЕ 2.1.2. зна значење термина: анализа, синтеза, анхидрид</p> <p>ХЕ 2.1.4. зна да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских једињења, и једначине хемијских реакција неутрализације</p> <p>ХЕ 2.2.1. зна да на основу назива оксида, киселина, база и соли састави формулу ових супстанци</p> <p>ХЕ 2.2.2. зна да пише једначине хемијских реакција синтезе и анализе бинарних једињења</p> <p>ХЕ 2.2.3. уме да експерименталним путем испита растворљивост и хемијску реакцију оксида са водом</p>
		<p>ХЕ 3.1.8. уме да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/проблеми/питању за истраживање, да бележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњење/а и изведе закључак/е</p>

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ХЕ 3.2.1. разуме да су физичка и хемијска својства неметала и метала одређена структуром њихових атома/молекула</p> <p>ХЕ 3.2.2. разуме хемијска својства оксида (реакција са водом, киселинама, базама)</p> <p>ХЕ 3.2.4. разуме да општа својства база зависе од њихове структуре (реакција са киселинама и са киселим оксидима)</p>
НЕМЕТАЛИ,	ОСНОВНИ НИВО	ХЕ1.2.1. зна основна физичка и хемијска својства неметала и метала (агрегатно стање, проводљивост

ОКСИДИ НЕМЕТАЛА И КИСЕЛИНЕ		<p>топлоте и електрицитета и реакцију са кисеоником)</p> <p>ХЕ1.2.4. зна да на основу формуле именује основне класе неорганских једињења</p> <p>ХЕ1.2.5. зна примере оксида, киселина, база и соли у свакодневном животу као и практичну примену ових једињења</p> <p>ХЕ1.2.6. зна основна физичка и хемијска својства оксида, киселина, база и соли ХЕ1.2.7. уме да утврди основна физичка својства оксида (агрегатно стање, боја и мирис) ХЕ1.2.8. уме да докаже кисело-базна својства супстанци помоћу индикатора</p> <p>ХЕ1.2.10. уме да безбедно рукује супстанцама, посуђем и прибором</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ХЕ 2.1.2. зна значење термина: анализа, синтеза, анхидрид...</p> <p>ХЕ 2.1.4. зна да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских једињења, и једначине хемијских реакција неутрализације</p> <p>ХЕ 2.2.1. зна да на основу назива оксида и киселина, састави формулу ових супстанци</p> <p>ХЕ 2.2.2. зна да пише једначине хемијских реакција синтезе и анализе бинарних једињења</p> <p>ХЕ 2.2.3. уме да експерименталним путем испита растворљивост и хемијску реакцију оксида са водом</p> <p>ХЕ 2.2.4. уме да испита најважнија хемијска својства киселина (реакција са карбонатима и металима)</p>

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ХЕ 3.1.8.уме да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/проблеми/питању за истраживање, да бележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњење/а и изведе закључак/е</p> <p>ХЕ 3.2.1. разуме да су физичка и хемијска својства неметала одређена структуром њихових атома/молекула</p> <p>ХЕ 3.2.2.разуме хемијска својства оксида (реакција са водом,киселинама,базама)</p> <p>ХЕ 3.2.3.разуме да општа својства киселина зависе од њихове структуре(реакција са хидроксидима,металима, карбонатима,бикарбонатима и базним оксидима)</p>
СОЛИ- ДОБИЈАЊЕ, СВОЈСТВА И ПРИМЕНА	ОСНОВНИ НИВО	<p>ХЕ1.2.4.зна да на основу формуле именује основне класе неорганских једињења</p> <p>ХЕ1.2.5.зна примере оксида , киселина, база и соли у свакодневном животу као и практичну примену ових једињења</p> <p>ХЕ 1.2.6. зна основна физичка и хемијска својства оксида,киселина,база и соли</p> <p>ХЕ1.2.9.уме да испита растворљивост соли</p> <p>ХЕ1.2.10.уме да безбедно рукује супстанцама,посуђем и прибором</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ХЕ 2.1.2.зна значење термина: анализа, синтеза,неутрализација, анхидрид</p> <p>ХЕ 2.1.4.зна да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских једињења,и једначине хемијских реакција неутрализације</p> <p>ХЕ 2.2.1. зна да на основу назива оксида, киселина,база и соли састави формулу ових супстанци</p> <p>ХЕ 2.2.2. зна да пише једначине хемијских реакција синтезе и анализе бинарних једињења</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ХЕ 3.1.8.уме да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/проблеми/питању за истраживање, да бележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњење/а и изведе закључак/е</p> <p>ХЕ 3.2.3.разуме да општа својства киселина зависе од њихове структуре(реакција са</p>

		<p>хидроксидима,металима, карбонатима,бикарбонатима и базним оксидима)</p> <p>ХЕ 3.2.4. разуме да општа својства база зависе од њихове структуре (реакција са киселинама и са киселим оксидима)</p> <p>ХЕ 3.2.5. разуме да физичка и хемијска својства соли зависе од њихове структуре</p> <p>ХЕ 3.2.6.уме да изведе реакцију неутрализације</p>
УГЉОВОДОНИЦИ	ОСНОВНИ НИВО	<p>ХЕ 1.3.1.зна формуле,називе и функционалне групе најважнијих угљоводоника</p> <p>ХЕ 1.3.2.зна основна физичка и хемијска својства угљоводоника</p> <p>ХЕ 1.3.3. зна практични значај угљоводоника у свакодневном животу</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ХЕ 2.1.2.зна значење термина: супституција, адиција, изомер</p> <p>ХЕ 2.2.2. зна да пише једначине хемијских реакција синтезе и анализе бинарних једињења</p> <p>ХЕ 2.3.1.зна да пише једначине хемијских реакција сагоревања угљоводоника</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ХЕ 3.3.1 разуме хемијске реакције угљоводоника</p> <p>ХЕ 3.3.2.разуме видове практичне примене угљоводоника</p> <p>ХЕ 3.3.3.уме да пише једначине хемијских реакција угљоводоника</p>
	ОСНОВНИ НИВО	<p>ХЕ 1.3.1.зна формуле,називе и функционалне групе најважнијих угљоводоника,алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара</p> <p>ХЕ 1.3.2.зна основна физичка и хемијска својства угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара</p> <p>ХЕ 1.3.3. зна практични значај угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара у свакодневном животу</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ХЕ 2.3.1.зна да пише једначине хемијских реакција сагоревања угљоводоника</p> <p>ХЕ 2.2.2. зна да пише једначине хемијских реакција синтезе и анализе бинарних једињења</p>

Школски програм за други циклус основног образовања и

ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА СА КИСЕОНИКОМ	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ХЕ 3.3.1 разуме хемијске реакције угљоводоника,алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара</p> <p>ХЕ 3.3.2.разуме видове практичне примене угљоводоника,алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара на основу својстава која имају</p> <p>ХЕ 3.3.3.уме да пише једначине хемијских реакција угљоводоника,алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара</p>
ИОЛОШКИ ВАЖНА ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА	ОСНОВНИ НИВО	<p>ХЕ 1.4.1. зна да наведе физичка својства (агрегатно стање и растворљивост) масти и уља, угљених хидрата ,протеина</p> <p>ХЕ 1.4.2. зна примере и заступљеност) масти и уља, угљених хидрата ,протеина</p>
	СРЕДЊИ НИВО	ХЕ 2.4.1. зна најважније улоге масти и уља, угљених хидрата и протеина у живим организмима
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ХЕ 3.4.1. зна основу структуре молекула који чине масти и уља,угљене хидрате и протеине</p> <p>ХЕ 3.4.2.разуме основна хемијска својства масти и уља (сапонификацију и хидролизу), угљених хидрата и протеина</p>
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЗЕЛЕНА ХЕМИЈА	ОСНОВНИ НИВО	ХЕ 1.5.1.значај безбедног поступања са супстанцама, начинима њиховог правилног одлагања, а са циљем очувања здравља и животне средине

Кључни појмови садржаја: метали, неметали, оксиди, киселине, хидроксиди, соли, угљоводоници, адиција, супституција, полимери, алкохоли, карбоксилне киселине, естри, масти и уља, угљени хидрати, протеини, загађујуће супстанце, рециклажа, зелена хемија.

Начин остваривања садржаја програма:

методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, рад у лабораторији (експериментална), решавање проблема- хеуристички приступ, комбинована, кооперативна, интерактивна, перцептивна, учење кроз игру, учење по моделу, амбијентално учење

облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални, комбиновани

Активности

Наставника-припрема, планира, организује, посматра, предаје, објашњава, демонстрира огледе и изводи експерименте, усмерава активности ученика, помаже, слуша, предвиђа, подстиче ученике на размишљање и сарадњу, задаје ученицима задатке, прати, анализира и вреднује активност и сарадњу ученика на часу, процењује, одлучује, проверава усвојеност појмова, бележи запажања, ради евалуацију.

Ученик- слуша, памти, планира, усваја нова знања, дефинише нове појмове, именује, посматра, препознаје, упоређује, уочава, разликује, закључује, сарађује, примењује, чита, пише, црта, комбинује, решава проблеме, развија тачност, уредност и одговорност према раду, смисао за појмовно и апстрактно мишљење, пажљиво прати излагање наставника и осталих ученика, процењује сопствени рад и напредак, користи различите изворе знања, мисаоно се ангажује, користи своја постојећа знања и искуства, активан је у саопштавању и преношењу својих опажања, изводи огледе.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда:

У настави оријентисаној на достизање исхода вреднује се процес и продукти учења. Приликом вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша учење и резултат. Свака активност је прилика за процену напредовања и давања повратне информације (формативно проверавање), а ученике треба оспособљавати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода.

Таква пракса праћења напредовања ученика поставља их у позицију да повезују и примењују научене појмове у контекстима обухваћеним демонстративним огледима, доприноси развоју концептуалног разумевања и критичког мишљења.

Праћење напредовања ученика требало би да обухвати све нивое презентовања хемијских садржаја : макроскопски, честични и симболички ниво. Питањима би требало подстицати ученике да предвиде шта ће се десити, да оправдају избор, објасне зашто и како се нешто десило, повежу различите области садржаја, извуку корисне податке, али и да процењују шта нису разумели. Ученике би требало охрабривати да презентују, објашњавају и бране стратегије које користе у решавању проблема.

Школски програм за други циклус основног образовања и

Оцењивање (сумативно проверавање) је саставни део процеса наставе и учења којим се обезбеђује стално праћење остваривања циља, исхода и стандарда постигнућа. Ученик се оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере и практичног рада. Важно је активности ученика у процесу наставе и учења, формативног и сумативног проверавања буду усаглашене према очекиваним исходима, и да се приликом оцењивања од ученика не очекује испуњавање захтева за које нису имали прилику да током наставе развију потребна знања и вештине.

Улога наставника је да води питањима и сугестијама резонује ученика, као и да пружа повратне информације. Наставник континуирано прати и вреднује, осим постигнућа ученика, и процес наставе и учења, као и себе и сопствени рад.

Корелација са другим предметима

Техника и технологија (материјали)

Географија (привреда Србије)

Физика (електрична струја, проводници и изолатори, структура атома, радиоактивност)

Биологија (екологија и животна средина, глобалне последице загађења животне средине, животна средина и одрживи развој)

Математика

Литература:

Хемија 8, уџбеник за седми разред основне школе, Вулкан издаваштво, аутор Маја Шумар Ристовић

Хемија 8-збирка задатака са лабораторијским вежбама за седми разред основне школе, аутор Маја Шумар Ристовић

А.11. Техника и технологија

Циљ васпитно-образовног рада је да допринеси техничко - технолошком васпитању и образовању ученика; формирању стваралачке личности; стицању основних техничко - технолошких знања, умења и вештина и оспособљавању за њихову примену у учењу, раду и свакодневном животу; стицању радних навика; развијању интересовања и способности за техничко стваралаштво и проналазаштво; упознавању економских, социјалних, техничко — технолошких, еколошких и етичких аспеката рада и производње и њиховог утицаја на развој друштва.

Задаци наставе технике и технологије су:

да помаже схватању законитости природних и техничких наука,
да даје претпоставке за свесну примену науке у техници, технологији и другим облицима друштвено корисног рада,
да помаже развоју стваралачког и критичког мишљења,
да помаже развоју општих техничких склоности и способности,
да помаже савладавању основних принципа руковања различитим средствима рада, објектима технике и управљања технолошким процесима,
да развија прецизност у раду, упорност и истрајност приликом решавања задатака,
да стекну радне навике и оспособе се за међусобну сарадњу и тимски рад,
да навикну на правилну примену одговарајућих мера заштите на раду и стичу знања о потреби заштите радне и животне средине,
да помаже избору струке и занимања.

Разред: Пети

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
пети	2	72

Фонд часова:

Оперативни задаци:

Ученици треба да се:

уознају са програмом технике и технологије,

уознају са организацијом рада у кабинету за технику и технологију и мерама заштите.

стекну представу о четири основна вида саобраћаја: друмски, железнички, водни и ваздушни,

стекну знање о начинима регулисања друмског саобраћаја,

уознају пут од идеје до реализације,

уознају елементе техничког цртања,

науче приказивати своје идеје помоћу скице,

науче како се врши избор материјала за реализају своје идеје, као и редослед операција и алата при обликовању материјала,

уознају основну конфигурацију рачунара и науче повезати основне елементе конфигурације рачунара,

науче укључити рачунар у рад и функцију тастатуре, уознају неке могућности употребе рачунара са готовим програмима.

реализују своју идеју уз примену конструкторских комплета и готових елемената.

уознају врете и карактеристична својства лако обрадивих материјала: дрво, картон, кожа, пластичне масе,

уознају основне принципе механичке обраде материјала,

науче правилно да користе прибор и алат за механичку обраду материјала.

уознају могућности коришћења енергије сунца, ветра и воде, се навикавају на штедњу енергије.

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		

Школски програм за други циклус основног образовања и

<p>описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање</p> <p>разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју</p> <p>наводи занимања у области технике и технологије</p> <p>процењује сопствена интересовања у области технике и технологије</p> <p>организује радно окружење у кабинету</p> <p>правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу.</p>	<p>ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ</p>	<p>Појам, улога и значај технике и технологије на развој друштва и животног окружења.</p> <p>-Подручја човековог рада и производње, занимања и послови у области технике и технологије.</p> <p>-Правила понашања и рада у кабинету.</p> <p>-Организација радног места у кабинету и примена мера заштите на раду.</p> <p>-Коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у животном и радном окружењу.</p>
<p>процени како би изгледао живот људи без саобраћаја</p> <p>класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени</p> <p>наводи професије у подручју рада саобраћај</p>	<p>САОБРАЋАЈ</p>	<p>Улога, значај и историјски развој саобраћаја.</p> <p>Врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени. Професије у подручју рада саобраћај.</p> <p>Употреба информационих технологија у савременом саобраћају</p>

<p>направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија</p> <p>разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила</p> <p>правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају</p> <p>користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим</p>		<p>Саобраћајна сигнализација – изглед и правила поступања. Правила и прописи кретања пешака, возача бицикла и дечијих возила (ролери, скејт, тротинет) у саобраћају – рачунарска симулација и саобраћајни полигон.</p> <p>Обавезе и одговорност деце као учесника у саобраћају. Заштитна опрема потребна за безбедно управљање бициклом и дечијим возилима.</p>
--	--	---

<p>самостално црта скицом и техничким цртежом једноставан предмет</p> <p>правилно чита технички цртеж</p> <p>преноси податке између ИКТ уређаја</p> <p>примењује основне поступке обраде дигиталне слике на рачунару</p> <p>користи програм за обраду текста за креирање документа са графичким елементима</p> <p>користи Интернет сервисе за претрагу и приступање online ресурсима</p> <p>преузима одговорност за рад</p> <p>представи идеје и планове за акције које предузима користећи савремену информационо-комуникациону технологију и софтвер.</p>	<p>ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ</p>	<p>Прибор за техничко цртање (оловка, гумица, лењир, троугаоници, шестар). Формати цртежа (А3, А4). Размера. Типови и дебљине линија (пуна дебела линија; пуна танка линија; пуна танка линија извучена слободном руком; испрекидана танка линија; црта-тачка-црта танка линија). Геометријско цртање (цртање паралелних правих, цртање нормале на дату праву, цртање углова помоћу лењира и троугаоника).</p> <p>Елементи котирања (помоћна котна линија, котна линија, показна линија, котни завршетак, котни број – вредност). Цртање техничког цртежа са елементима (типови линија, размера и котирање).</p> <p>Пренос података између ИКТ уређаја (рачунар, таблет, smartphone, дигитални фотоапарат).</p> <p>Апликација за дигиталну обраду слике. Операције подешавања осветљености и контраста слике. Промена величине/резолюције слике, издвајање дела слике.</p> <p>Креирање документа у програму за обраду текста. Форматирање текста, уметање слике и графике.</p> <p>Интернет претрага и приступ online ресурсима.</p>
<p>повезује својства природних материјала са применом</p> <p>објасни технологије прераде и обраде дрвета, производњу папира, текстила и коже</p> <p>сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета</p> <p>правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду (маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега)</p> <p>направи план израде једноставног производа и план управљања отпадом</p>	<p>РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА</p>	<p>Природни ресурси на Земљи: енергија и материјали. Управљање отпадом (рециклажа; заштита животне средине). Врсте, својства и примена природних материјала.</p> <p>Технологија прераде и обраде дрвета. Технологија прераде и обраде коже. Текстилна технологија.</p> <p>Технологија производње папира.</p> <p>Поступци ручне обраде и спајања папира, текстила, коже и дрвета – сечење/резање, спајање (лепљење) и заштита (лакирање).</p> <p>Коришћење алата и прибора за ручну обраду и спајање</p>

самостално израђује једноставан модел		
---------------------------------------	--	--

		наведених материјала – маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега.
<p>самостално проналази информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ и Интернет сервисе</p> <p>одабира материјале и алате за израду предмета/модела</p> <p>мери и обележава предмет/модел</p> <p>ручно израђује једноставан предмет/модел користећи папир и/или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате</p> <p>користи програм за обраду текста за креирање документа реализованог решења</p> <p>самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење/производ</p> <p>показује иницијативу и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха</p>	<p>КОНСТРУКТОР СКО МОДЕЛОВАЊЕ</p>	<p>Израда предмета/модела ручном обрадом и спајањем папира и/или дрвета, текстила, коже коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата.</p> <p>Приказивање идеје, поступка израде и решења/производа. Тимски рад и подела задужења у тиму.</p>

планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова		
--	--	--

Кључни појмови: Техника, технологија, животно и радно окружење, скица, технички цртеж, техничка документација идеја, реализација, моделовање, прибор за цртање, саобраћај, алати, материјал, ИКТ уређаји.

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика	рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, одговоран однос према здрављу, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према окоolini
--	---

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, комбинована, метода учења путем открића, метода практичног рада, метода графичког рада

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Школски програм за други циклус основног образовања и

Наставника:организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања,активно учешће у раду,самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује,организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест), усмено одговарање, израда техничких цртежа, израда модела, полугодишња провера знања, провера знања на крају школске године.

Корелација са другим предметима :

Техника и технологија /Математика - Графичке комуникације/Геометрија (угао, оса симетрије) Техника и технологија /Географија - Графичке комуникације / Картографија (размера) Техника и технологија /Историја - Увод/праисторија

Техника и технологија /Информатика и рачунарство - Информатичке технологије / Оперативни системи, програм за обраду текста Техника и технологија / Енглески језик - Информатичке технологије / Unit 6: (видео игре)

Техника и технологија /Ликовна култура - Графичке комуникације / Линија, облик

Литература (за наставнике и ученике)

Техника и технологија 5 : уџбеник за 5. разред основне школе; Аутори: Ненад Стаменовић, Алекса Вучићевић; Клетт, 2019

Разред: Шести

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
шести	2	72

Фонд часова:

Оперативни задаци:

Ученици треба да се:

уознају са програмом технике и технологије са организацијом рада у кабинету за технику и технологију и мерама заштите.

Уознају се са саобраћајним системима, управљањем и правилима саобраћаја

уознају елементе техничког цртања у грађевинарству,

науче приказивати своје идеје помоћу скице,

науче како се врши избор материјала за реализају своје идеје, као и редослед операција и алата при обликовању материјала,

уознају основну конфигурацију рачунара и науче повезати основне елементе конфигурације рачунара,

уознају врете и карактеристична својства грађевинских материјала,

науче правилно да користе прибор и алат за механичку обраду материјала.

уознају могућности коришћења енергије сунца, ветра и воде, се навикавају на штедњу енергије.

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
– упознавање са развојем и значајем грађевинарства и урбанизма - препознавањ савремене културе становања - класификује кућне инсталације	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	-Значај и развој грађевинарства. -Просторно и урбанистичко планирање -Култура становања

повезује развој и значај грађевинарства и урбанизма - разуме начин функционисања и примене кућних инсталација анализира карактеристике савремене културе становања - разуме просторно и урбанистичко планирање		-Кућне инсталације
---	--	--------------------

<p>-класификује врсте саобраћајних објеката према намени;</p> <p>повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају;</p> <p>повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе;</p> <p>демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације;</p>	<p>САОБРАЋАЈ</p>	<p>-Саобраћајни системи</p> <p>-Прописна инфраструктура - безбедност учесника</p> <p>-Управљање саобраћајном сигнализацијом</p> <p>-Правила безбедног кретања пешака и возача бицикла у јавном саобраћају</p>
<p>скицира просторни изглед грађевинског објекта - чита и црта грађевински технички цртеж уз помоћ наставника - користи рачуарске апликације за техничко цртање грађевинских објеката уз помоћ наставника - успешно креира дигиталну презентацију и презентује је</p>	<p>ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ</p>	<p>-Фазе у изградњи грађевинског објекта, ситуациони план</p> <p>-Скица, технички цртеж (ортогонална пројекција и перспектива)</p> <p>-Котирање и симболи</p> <p>-Цртање пресека у грађевинарству</p> <p>-Техничко цртање помоћу рачунара</p> <p>-Представљање идеја и решења уз коришћење дигиталних презентација</p>
<p>класификује грађевинске материјале према врсти и својствима</p> <p>Процењује могућности њихове примене са утицајем на животну средину;</p> <p>Реализује активност која указује на важност рециклаже; образложи на примеру коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије;</p> <p>Повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије; описује занимања у области грађевинарства, пољопривреде, производње и прераде хране;</p> <p>Изради модел грађевинске машине или пољопривредне машине уз примену мера заштите на раду;</p>	<p>РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА</p>	<p>Подела, врсте и карактеристике грађевинских материјала</p> <p>-Техничка средства у грађевинарству</p> <p>-Организација рада у грађевинарству -Рециклажа материјала у грађевинарству и заштита животне средине</p> <p>-Техничка средства у пољопривреди</p> <p>-Организација рада у пољопривреди.</p> <p>-Рециклажа материјала у пољопривреди заштита животне средине, Обновљиви извори енергије</p> <p>-Мере за рационално и безбедно коришћење топ. енергије</p>

Школски програм за други циклус основног образовања и

		-Моделовање машина и уређаја у грађевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије
Самостално/тимски врши избор макете/модела грађевинског објекта и образложи избор Самостално проналази информације о условима, потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ; Креира планску документацију (листу материјала, редослед операција, процену трошкова) користећи програм за обраду текста;	КОНСТРУКТО РСКО МОДЕЛОВАЊ Е	-Израда техничке документације -Израда макете/ модела у грађевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије -Представљање идеје, поступка израде и решења производа -Одређивање тржишне вредности производа укључујући и оквирну процену трошкова
Припрема и организује радно окружење одређујући одговарајуће алате, машине и опрему у складу са захтевима посла и материјалом који се обрађује; Израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алат укључујући и оквирну процену трошкова;		-Представљање производа и креирање дигиталне презентације

Кључни појмови: Грађевинска техника, архитектура, урбанизам, грађевинарство, стилови градње, грађевински материјали, грађевински објекти, планирање, етика становања, цртање у грађевинарству, симболи, шеме.

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика	рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, одговоран однос према здрављу, компетенције за учење, одговорно учење у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према околини
--	---

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, комбинована, метода учења путем открића, метода практичног рада, метода графичког рада

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учење у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест), усмено одговарање, израда техничких цртежа, израда модела, полугодишња провера знања, провера знања на крају школске године.

Корелација са другим предметима :

Техника и технологија /Историја - Основне одлике средњег века

Техника и технологија /Географија - Насеља , Техника и технологија /Ликовно - Топле и хладне боје Техника и технологија /Ликовна култура - Комплементарне боје

Литература (за наставнике и ученике)

Техника и технологија 6 : уџбеник за 6. разред основне школе; Аутори: Ненад Стаменовић, Алекса Вучићевић; Клетт, 2019

Разред: Седми

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
седми	2	72

Фонд часова:

Оперативни задаци:

Ученици треба да се:

упознају са програмом технике и технологије,

упознају са организацијом рада у кабинету за технику и технологију и мерама заштите.

стекну представу о машинама спољашњег и унутрашњег транспорта, подсистемима код возила друмског саобраћаја (погонски, преносни)

стекну знање о начинима регулисања друмског саобраћаја,

упознају специфичности техничких цртежа у машинству, ортогонално и просторно приказивање предмета, коришћење функција и алата програма за CAD и 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета.

-науче како се врши избор материјала за реализају своје идеје, као и редослед операција и алата при обликовању материјала,

упознају основну конфигурацију рачунара и науче повезати основне елементе конфигурације рачунара,

реализују своју идеју уз примену конструкторских комплета и готових елемената.

упознају врете и карактеристична својства машинских материјала

уознају основне принципе механичке обраде материјала,
науче правилно да користе прибор и алат за механичку обраду материјала.
уознају могућности коришћења енергије сунца, ветра и воде,
се навикавају на штедњу енергије

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<p>повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада;</p> <p>повеже ергономију са здрављем и комфором људи при употреби техничких средстава;</p> <p>анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине;</p> <p>истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству;</p> <p>повеже занимања у области производних техника и технологија са сопственим интересовањем</p>	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	<p>Појам, улога и развој машина и механизма.</p> <p>Енергије у домаћинству и могућности уштеде.</p> <p>Утицај дизајна и правилне употребе техничких средстава на здравље људи.</p> <p>Зависност очувања животне средине од технологије.</p> <p>Професије (занимања) у области производних техника и технологија.</p>
<p>Разликује врсте транспортних машина;</p> <p>Повеже подсистеме код возила друмског саобраћаја са њиховом улогом;</p> <p>Провери техничку исправност бицикла;</p> <p>Демонстрира поступке одржавања бицикла или мопеда</p>	САОБРАЋАЈ	<p>-Машине спољашњег и унутрашњег транспорта.</p> <p>-Подсистеми код возила друмског саобраћаја (погонски, преносни, управљачки, кочиони).</p> <p>-Исправан бицикл/мопед као битан предуслов безбедног учешћа у саобраћају</p>
<p>-самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање;</p> <p>користи CAD технологију за креирање техничке документације;</p> <p>образложи предности употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета;</p> <p>управља моделима користећи рачунар;</p>	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	<p>- Специфичности техничких цртежа у машинству.</p> <p>-Ортогонално и просторно приказивање предмета.</p> <p>-Коришћење функција и алата програма за CAD.</p> <p>-Употреба 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета.</p> <p>-Основне компоненте ИКТ уређаја.</p>

<p>објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја;</p> <p>објасни улогу и значај вештачке интелигенције и примену у свакодневном животу</p>		<p>-Управљање и контрола коришћењем рачунарске технике и интерфејса.</p> <p>-Вештачка интелигенција - појмови; примери технологија управљаних вештачком интелигенцијом</p>
<p>аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурса на Земљи;</p> <p>идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене;</p> <p>користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења;</p> <p>врши операције обраде материјала који се користе у машинству, помоћу одговарајућих алата, прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду;</p>	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	<p>-Рационално коришћење ресурса на Земљи и очување и заштита животне средине.</p> <p>-Материјали у машинству (пластика, метали, легуре и др.).</p> <p>-Мерење и контрола – појам и примена мерних средстава (мерила).</p> <p>-Технологија обраде материјала у машинству (обрада материјала са и без скидања струготине, савремене технологије обраде).</p> <p>-Елементи машина и механизма (елементи за везу,</p>
<p>објасни улогу одређених елемената машина и механизма на једноставном примеру;</p> <p>образложи значај примене савремених машина у машинској индустрији и предности роботизације производних процеса;</p> <p>објасни основе конструкције робота;</p> <p>класификује погонске машине – моторе и повеже их са њиховом применом</p>		<p>елементи за пренос снаге и кретања, специјални елементи).</p> <p>-Производне машине: врсте, принцип рада, појединачна и серијска производња.</p> <p>-Појам, врсте, намена и конструкција робота (механика, погон и управљање).</p> <p>-Погонске машине – мотори (хидраулични, пнеуматски, топлотни).</p>

		-Моделовање погонских машина и/или школског мини робота.
<p>-самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта;</p> <p>изради производ у складу са принципима безбедности на раду;</p> <p>тимски представи идеју, потупак израде и производ;</p> <p>креира рекламу за израђен производ;</p> <p>врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје;</p> <p>-процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума (прецизност, педантност и сл.).</p>	<p>КОНСТРУКТОР СКО МОДЕЛОВАЊЕ</p>	<p>-Проналажење информација, стварање идеје и дефинисање задатка.</p> <p>-Самосталан/тимски рад на пројекту.</p> <p>-Израда техничке документације изабраног модела ручно или уз помоћ рачунарских апликација.</p> <p>-Реализација пројекта - израда модела коришћењем алата и машина у складу са принципима безбедности на раду.</p> <p>-Представљање идеје, поступака израде и производа.</p> <p>-Процена сопственог рада и рада других на основу постављених критеријума.</p> <p>-Употреба електронске кореспонденције са циљем унапређења производа.</p> <p>-Одређивање оквирне цене трошкова и вредност израђеног модела</p>

Кључни појмови: Машине, механизми, машински елементи, техничко цртање у машинству, робот, структура рачунара, обрада метала, мерење и контрола, ортогонална пројекција, перспектива, изометрија, диметрија

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика	рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, одговоран однос према здрављу, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према околини
--	--

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, комбинована, метода учења путем открића, метода практичног рада, метода графичког рада

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест), усмено одговарање, израда техничких цртежа, израда модела, полугодишња провера знања, провера знања на крају школске године.

Корелација са другим предметима :

Техника и технологија /Хемија - Машински материјали у корелацији са садржајем из области метали и легуре
Техника и технологија /Физика - Мерење у корелацији са садржајем мерење масе, силе, момента

Техника и технологија /Математика - Техничко цртање у машинству/Геометрија, Многоугао, круг, сличност, перспектива
Техника и технологија /Информатика и рачунарство - Информатичке технологије/ Израда презентација

Техника и технологија /Хемија - Материјали/Метали, оксиди метала и хидроксида, Неметали, оксиди неметала и киселине

Литература (за наставнике и ученике)

Техника и технологија 7 : уџбеник за 7. разред основне школе; Аутори: Ненад Стаменовић, Алекса Вучићевић; Клетт, 2020

Разред: Осми

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
осми	2	68

Фонд часова:

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

прошире знања о основним командама оперативног система,

прошире знања о коришћењу интернета и електронске поште,

прошире знања о коришћењу основних програма за обраду текста, табела и слике,

обуче се за припрему презентација,

упознају подсистеме електроенергетског система,

стекну појам о дистрибуцији електричне енергије,

уознају електроинсталациони материјал и елементе према стандардима наведених електроматеријала,
уознају основне електротехничке симболе,
науче да читају електротехничке шеме, а једноставније да користе у практичном раду,
стекну основна практична знања и умења у састављању електричних струјних кола,
уознају основне делове електротермичких и електродинамичких апарата и уређаја у домаћинству,
науче да правилно користе електричне уређаје и апарате,
уознају основне електронске елементе,
науче симболе и шеме у електроници

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
<p>-процењује значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу</p> <p>-анализира опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи</p> <p>-образлаже важност енергетске ефикасности електричних уређаја у домаћинству</p> <p>-повезује професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике са сопственим интересовањима</p>	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	<p>Увод у електротехнику, рачунарство и мехатронику</p> <p>Електрична инсталација – опасност и мере заштите</p> <p>Примена електричних апарата и уређаја у домаћинству, штедња енергије и енергетска ефикасност</p> <p>Професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике</p>
<p>- упореди карактеристике електричних и хибридни саобраћајних средстава са конвенционалним</p> <p>-разумезначај електричних и електронских уређаја у саобраћајним средствима</p>	САОБРАЋАЈ	<p>Саобраћајна средства на електропогон – врсте и карактеристике. Хибридна возила.</p> <p>Електрични и електронски уређаји у саобраћајним средствима. Основи телекомуникација</p>

<ul style="list-style-type: none"> -користи доступне телекомуникационе уређаје и сервисе -класификује компоненте ИКТ уређаја према намени -процени значај управљања процесима и уређајима помоћу ИКТ -црта електричне шеме правилно користећи симболе -користи софтвере за симулацију рада електричних кола -састави електромеханички модел и управља њиме помоћу интерфејса -објасни систем производње, трансформације и преноса електричне енергије 	<p>ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ</p>	<p>Основне компоненте ИКТ уређаја</p> <p>Управљање процесима и стварима на даљину помоћу ИКТ</p> <p>Основни симболи у електротехници</p> <p>Рачунарски софтвери за симулацију рада електричних кола</p> <p>Израда и управљање електромеханичким моделом</p>
<ul style="list-style-type: none"> –самостално/тимски истражује и осмишљава пројекат; –креира документацију, развије и представи бизнис план производа; –састави производ према осмишљеном решењу; –састави и управља једноставним школским роботом или 	<p>РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА</p>	<p>Електроенергетски систем.</p> <p>Производња, трансформација и пренос електричне енергије.</p> <p>Обновљиви извори електричне енергије.</p> <p>Електроинсталациони материјал и прибор.</p> <p>Кућне електричне инсталације.</p>

<p>мехатроничким моделом;</p> <p>–представи решење готовог производа/модела;</p> <p>–процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење реализованог пројекта.</p>		<p>Састављање електричних кола</p> <p>Коришћење фазног испитивача и мерење електричних величина мултиметром.</p> <p>Електричне машине.</p> <p>Електротехнички апарати и уређаји у домаћинству.</p> <p>Основни електронике. Рециклажа електронских компоненти.</p>
<p>самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта;</p> <p>-изради производ у складу са принципима безбедности на раду;</p> <p>тимски представи идеју, потупак израде и производ;</p> <p>креира рекламу за израђен производ;</p> <p>врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје;</p> <p>процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума (прецизност, педантност и сл.).</p>	<p>КОНСТРУКТОРС КО</p> <p>МОДЕЛОВАЊЕ</p>	<p>Моделовање електричних машина и уређаја Огледи са електропанелима</p> <p>Коришћење интерфејса за управљање помоћу рачунара</p> <p>Израда једноставног школског робота сопствене конструкције или из конструкторског комплета</p> <p>Рад на пројекту:</p> <p>–израда производа/модела;</p> <p>–управљање моделом;</p> <p>–представљање производа/модела.</p>

Кључни појмови: Електротехника, машинство, мехатроника, рачунарство, електромагнетизам, електрична струја, струјна кола, електроинсталациони материјал и прибор, електротехнички симболи и шеме, структура рачунара, хардвер, софтвер.

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика</p>	<p>рад с подацима и информацијама,</p> <p>решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, одговоран однос према здрављу, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву,</p> <p>естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према околини</p>
---	---

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, комбинована, метода учења путем открића, метода практичног рада, метода графичког рада

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест), усмено одговарање, израда техничких цртежа, израда модела, полугодишња провера знања, провера знања на крају школске године.

Корелација са другим предметима :

Техника и технологија /Хемија - Гвожђе, алуминијум и бакар Техника и технологија /Физика - Џулов закон

Техника и технологија /Физика - Магнетно поље

Техника и технологија /Информатика и рачунарство - Рад са графичким објектима Техника и технологија /Ликовна култура - Амблем, симбол, знак

Литература (за наставнике и ученике)

Техника и технологија 8 : уџбеник за 8. разред основне школе; Аутори: Ненад Стаменовић, Алекса Вучићевић; Клетт, 2020

А.12. Информатика и рачунарство

Циљ учења Информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Разред: Пети

разред	недељни фонд часова	годишњи фонд часова
Пети	1	36

Фонд часова:

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
<p>По завршеном разреду ученик ће бити у стању да:</p> <p>Наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу</p> <p>правилно користи ИКТ уређаје</p> <p>именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаје</p> <p>прави разлику између хардвера, софтвера и сервера</p> <p>прилагоди радно окружење кроз основна подешавања</p>	ИКТ	<p>- Предмет изучавања информатике и рачунарства</p> <p>-ИКТ уређаји, јединство хардвера и софтвера</p> <p>-подешавање радног окружења</p> <p>-организација података</p>

<p>креира дигиталну слику и примени основне акције едитовања и форматирања</p> <p>креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања</p> <p>примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа</p> <p>креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања</p> <p>сачува и организује податке</p> <p>разликује основне типове датотека</p> <p>-врши корелацију из других предмета и да кроз више фаза дође до решења неког пројекта, пратећи упутства наставника и сарађујући у тиму са осталим ученицима.</p>		<p>-рад са сликама</p> <p>-рад са текстом</p> <p>- рад са мултимедијом</p> <p>-рад са презентацијама</p> <p>-пројектни задатак</p>
--	--	--

<p>-Реагује исправно када се нађе у потенцијално небезбедној ситуацији у коришћењу ИКТ уређаја</p> <p>-доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине</p> <p>-разликују безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на интернету</p> <p>-реагује исправно када дође у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем интернета</p> <p>-самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај</p> <p>-спроводи поступке за заштиту личних података и разуме значај ауторских права на интернету</p> <p>-препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем</p> <p>-рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на интернету</p> <p>-врши корелацију из других предмета и да кроз више фаза дође до решења неког пројекта, пратећи упутства наставника и сарађујући у тиму са осталим ученицима.</p>	<p>Дигитална писменост</p>	<p>-Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин</p> <p>-правила безбедног рада на интернету</p> <p>-претраживање интернета, одабир резултата и преузимање садржаја</p> <p>-заштита приватности личних података</p> <p>-заштита здравља, ризик зависности од технологије и управљање временом</p> <p>-пројектни задатак</p>
<p>-Изводи скуповне операције (унија, пресек, разлика) и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке</p> <p>-схвати математичко-логички смисао речи „и“, „или“, „не“, „сваки“, „неки“, „ако...онда“</p> <p>- зна алгоритме аритметике (сабирања, множења, дељења с остатком, Еуклидов алгоритам) и интерпретира их алгоритамски - наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема</p> <p>-креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу (Scratch)</p>	<p>Рачунарство</p>	<p>-Увод у појмове програм и програмирање</p> <p>-увод у логику и скупове: унија, пресек, разлика, речи „и“, „или“, „не“, „сваки“, „неки“, „ако...онда“</p> <p>-увод у алгоритме аритметике: сабирање, множење, дељење с остатком, Еуклидов алгоритам</p> <p>-увод у тему програмирања</p>

Школски програм за други циклус основног образовања и

<p>-примењује програмске структуре, блокове наредби, математичке операторе за израчунавање и анализира алгоритам пројекта</p>		<p>-радно окружење изабраног софтвера за визуално програмирање - Scratch</p>
---	--	--

<p>-пише програме тако што повезује појмове сценарио и алгоритам</p> <p>-у визуелном програмском окружењу (Scratch)</p> <p>ради са појмовима: објекат-лик, објекат-позорница, алати и датотека програма</p> <p>-пише програм кроз рад са блоковима и наредбама користећи поједине структуре сходно ситуацијама</p> <p>дискутује програм, проналази и отклања грешке у програму</p> <p>врши корелацију из других предмета и кроз више фаза долази до решења неког пројекта, пратећи упутсва наставника и сарађујући у тиму са осталим ученицима.</p> <p>-прати оствареност исхода у домаћим задацима обрађених на рачунару у којима видимо самостално</p> <p>напредује и развија креативност у раду коришћењем стечених знања.</p>		<p>-алати за рад са графичким објектима, текстом, звуком и видеом</p> <p>-програм – категорије, блокови наредби, инструкције</p> <p>-програмске структуре (линијска, циклична, разграната)</p> <p>-пројектни задатак</p>
---	--	--

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета информатике и рачунарства</p>	<p>компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према околини, одговоран однос према здрављу, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција</p>
--	---

Начин остваривања програма

Методe рада: монолошка, дијалoшка, демонстративна, илустративна, текстуална, комбинована, метода учења путем открића, метода практичног рада

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест), усмено одговарање, практичан рад, полугодишња провера знања, провера знања на крају школске године.

Корелација са другим предметима :

Предмет	Садржај
Информатика и рачунарство/Техника и технологија	Оперативни систем (Графичко радно окружење оперативног система) /Информатичке технологије(Оперативни системи, програм за обраду текста)
Информатика и рачунарство/ Техника и технологија	Обрада текста (Унос и кориговање текста, Рад са документима, Формат странице, подешавање маргина, Форматирање знакова, Форматирање пасуса)/Информатичке технологије(Програм за обраду текста)
Информатика и рачунарство/Српски језик	Обрада текста(Унос и кориговање текста)/ Научно популарни и информативни текстови
Информатика и рачунарство/Српски језик	Обрада текста(Рад са сликама и цртање у програму за обраду текста)/Именске речи (именице, заменице, придеви бројеви)
Информатика и рачунарство /Биологија	Рад са текстом(Цртање у програму за обраду текста)/Грађа биљних организама
Информатика и рачунарство /Енглески језик	Информатичке технологије/ Unit 5 (The world –Project 2 third edition)
Информатика и рачунарство /Ликовна култура	Графичке комуникације/Линија, облик

Напомена: У току рада кроз пројектне задатке биће још корелација са другим предметима у зависности од тема које буду изабрали ученици, па ћемо накнадно уписати.

Литература (за наставнике и ученике)

Информатика и рачунарство 5, Уџбеник за пети разред основне школе, Бигз, Аутори: Марина Петровић, Јелена Пријовић, Зорица Прокопић

Разред: Шести

разред	недељн	годишњи фонд часова
Шести	1	36

Фонд часава:

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
<p>По завршеном разреду ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -едитује текст (креира табеле, фусноте, садржаја...на уређају и у облаку) -креира презентације -креира једноставне анимације 	ИКТ	<ul style="list-style-type: none"> -текст процесор (на рачунару и у облаку) -програми за графику (на рачунару и у облаку) -програми за ММ презентације (на рачунару и у облаку) -блог/сајт -web алати -Е-пошта, чет, форум
<ul style="list-style-type: none"> -објасни појам, начин рада и предности рачунарских мрежа -објасни како раде најважнији мрежни сервиси (пр. World Wide Web) -објасни како функционише претраживање, како се бирају и рангирају резултати претраге -процени квалитет дигиталних садржаја -користи технологију безбедно, етички и одговорно -разликују основне лиценце за дељење садржаја и поштују ауторска права -препознају прихватљиво/неприхватљиво понашање на мрежи -спроведу одговарајуће процедуре како би пријавили непримерене дигиталне садржаје или нежељене контакте и потражили помоћ -препознају ризик зависности од технологије и рационално управљају временом које проводе на интернету -креира, чува, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве online/offline алате 	Дигитална писменост	<ul style="list-style-type: none"> -поступци и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи -ауторска права и симболи који представљају лиценцу -заштита здравља

<p>-користи могућност рачунарских мрежа за комуникацију и сарадњу</p>		
<p>-коришћењем текстуалног програмског језика опште намене, формира рачунарски програм који за задате нумеричке вредности исписује и/или исцртава одговарајући резултат</p> <p>-у оквиру програма користи променљиве, петље и подпрограме (процедуре/функције/методе), као и нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности (једнодимензионе)</p> <p>-отклања синтаксне грешке и грешке у раду програма Python, коришћењем исписа међурезултата</p> <p>-објасни појам алгоритма као апстрахованог поступка који је имплементиран програмом</p> <p>-реша базичне алгоритамске проблеме над секвенцама вредности попут рачунања статистика (бројање, минимум, максимум, збир), секвенцијалног проналажења и инверзија редоследа, као и да у</p>	<p>Рачунарство</p>	<p>-упознавање са изабраним програмским језиком и развојним окружењем Pythona на тривијалном примеру програма (треба изабрати програмски језик који је заступљен у пракси, има доступно модерно развојно окружење и штити програмера од компромитовања меморије и сличних грешака које почетник тешко решава)</p> <p>-упознавање (кроз примере, објашњења и задатке за самостални рад) са елементима програмског језика Python и одговарајућим алгоритмима, при чему ће се брзо увести сви концепти програмског језика који су планирани, тако што се неће задржавати на продубљивању сложености проблема који се решава</p>

Школски програм за други циклус основног образовања и

<p>задатку који је формулисан као опис реалног или замишљеног догађаја препозна могућност примене таквог алгоритма и на основу тога формира програм који представља решење задатка</p>		<p>само са одређеним подскупом концепата (петље ће се радити иако нису обрађени комплексни логички услови и гранања, а на низове ће се прећи пре него што се исцрпи тема секвенцијалне обраде без низова)</p>
<p>-изврши анализе које укључују статистике по групама; -сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; -сараднички осмисли и спроведе фазе пројектног задатка; -самовреднује своју улогу у оквиру пројектног задатка/тима; -креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; -поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника; -вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.</p>	<p>Пројектна настава</p>	<p>-Онлајн упитник (креирање типови питања, дељење – нивои приступа и безбедност). -Онлајн упитник (прикупљање и обрада података, визуализација). -Отворени подаци. -Инфографик. -Управљање дигиталним уређајима (програмирање уређаја). -Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. -Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима. -Вредновање резултата пројектног задака</p>

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета информатике и рачунарства</p>	<p>компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према окоolini, одговоран однос према здрављу, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција</p>
--	--

Начин остваривања програма:

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, комбинована, метода учења путем открића, метода практичног рада

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест), усмено одговарање, практичан рад, полугодишња провера знања, провера знања на крају школске године.

Корелација са другим предметима:

Предмет	Садржај
Информатика и рачунарство/Српски језик	Рад са текстом (Креирање и форматирање табела)/Лични глаголски облици
Информатика и рачунарство/Техничко и информатичко образовање	Рад са текстом (Креирање и форматирање табела)/Подела и врсте грађевинских материјала)
Информатика и рачунарство/Енглески језик	Интернет(Претраживање интернета)/Унит 2: Thefuture (саобраћај и транспорт+) -наука(свемир, сунчев систем)
Информатика и рачунарство/Техничко и информатичко образовање	Интернет и графика /Информатичке технологија
Информатика и рачунарство /Математика	Рад са графиком и цртежом у Python /Круг, Троугао, Квадрат, Правоугаоник, Многоугао

Напомена: У току рада кроз пројектне задатке биће још корелација са другим предметима у зависности од тема које буду изабрали ученици, па ћемо накнадно уписати.

Литература (за наставнике и ученике)

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО 6, УЏБЕНИК: Информатика и рачунарство за 6. разред основне школе, Бигз, 2020, Аутори: Марина Петровић, Зорица прокопић, Јелена Пријовић

Разред: Седми

разред	недељни фонд часова	годишњи фонд часова
Седми	1	36

Фонд часов

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
По завршеном разреду ученик ће бити у стању да:		
- разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста - користи алате за стилско обликовање документа и слике;	ИКТ	- Обележавање логичке структуре и генерисање прегледа садржаја текстуалног документа. - Карактеристике рачунарске графике (пиксел, резолуција, RGB и CMYK модели приказа боја, растерска и векторска

		<p>графика).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Рад у програму за растерску графику. - Рад у програму за векторску графику. - Израда гиф анимација. - Коришћење алата за снимање екрана. - Методе за исцртавање основних геометријских облика.
--	--	---

Школски програм за други циклус основног образовања и

		<p>-Подешавање боја и положаја објеката.</p> <p>-Примена петљи и случајно генерисаних вредности на исцртавање геометријских облика.</p>
<p>креира гиф анимацију;</p> <p>креира видео-запис коришћењем алата за снимање екрана;</p> <p>разликује појмове URL, DNS, IP адреса;</p> <p>објасни појмове хипервеза и хипертекст;</p> <p>креира, форматира и шаље електронску пошту;</p> <p>обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о приватности;</p> <p>препозна непримерени садржај, нежељене контакте и адекватно се заштити;</p> <p>сараднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о одговарајућим нивоима приступа;</p> <p>подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу или веб локацији</p>	<p>Дигитална писменост</p>	<p>-URL, DNS, IP адреса.</p> <p>-Хипервеза и хипертекст.</p> <p>-Електронска пошта, креирање налога, слање и пријем поште.</p> <p>-Електронска пошта (контакти, безбедност, нежељена пошта).</p> <p>-Рад на дељеним документима (текстуалним документима / презентацијама/упитницима...) у облаку.</p>
<p>уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2Д графике;</p> <p>употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика;</p> <p>планира, опише и имплементира решење једноставног проблема;</p> <p>проналази и отклања грешке у програму;</p>	<p>Рачунарство</p>	<p>-Рад са изабраним текстуалним програмским језиком у области 2Д графике.</p> <p>-Основне карактеристике изабране графичке библиотеке.</p>

<p>сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка;</p> <p>креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који комбинују текст, слике, линкове, табеле и анимације;</p> <p>креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка;</p> <p>поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника;</p> <p>вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.</p>	Пројектна настава	<p>-Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења.</p> <p>-Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима.</p> <p>-Вредновање резултата пројектног задатка.</p>
--	-------------------	---

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета информатике и рачунарства</p>	<p>компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према околини, одговоран однос према здрављу, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција</p>
--	---

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, комбинована, метода учења путем открића, метода практичног рада

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест), усмено одговарање, практичан рад, полугодишња провера знања, провера знања на крају школске године.

Корелација са другим предметима:

Предмет	Садржај
---------	---------

Школски програм за други циклус основног образовања и

Информатика и рачунарство/Физика	ИКТ-Логичка структура текстуалног докумената/ Појмови и физичке величине којима се описује осцилаторно кретање. Закон одржања механичке енергије приликом осциловања тела
Информатика и рачунарство/Хемија	ИКТ-Логичка структура текстуалног докумената / Заступљеност неметала у природи и њихова основна својства
Информатика и рачунарство/Математика	ИКТ-Цртање основних графичких елемената / Круг, исечак, кружни прстен

Информатика и рачунарство/Сви предмети Информатика и рачунарство/Српски језик	Хипертекст и хиперлинк /Сви предмети (појам хипервезе (hyperlink) и хипертекста (hypertext) - ова знања примењују у програмима за обраду текста и израду мултимед. презентација додајући и подешавајући хипервезе према делу текста у документу, другом докумену или према неком садржају на интернету.) Рад у облаку (Cloud Computing)/Сви предмети . Хипертекст и хиперлинк/Глаголски облици
Информатика и рачунарство/Математика	Цртање сложенијих објеката / Површина кружног исечка
	Цртање сложенијих објеката / Многоугао
Информатика и рачунарство/ Техника и технологија	Рад са табелама/ Историја архитектуре

Напомена: У току рада кроз пројектне задатке биће још корелација са другим предметима у зависности од тема које буду изабрали ученици, па ћемо накнадно уписати.

Литература (за наставнике и ученике)

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО 7, УЦБЕНИК: Информатика и рачунарство за 7. разред основне школе, Едука, 2020, Аутори: Катарина Алексић, Катарина Вњљковић, Милош Бајчетић, Дарко Крсмановић

Разред: Осми

разред	недељни фонд часова	годишњи фонд часова
--------	---------------------	---------------------

Осми	1	34
------	---	----

Фонд часова:

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
По завршеном разреду ученик ће бити у стању да:		
<ul style="list-style-type: none"> -унесе и мења податке у табели; -разликује типове података у ћелијама табеле; -сортира и филтрира податке по задатом критеријуму; -користи формуле за израчунавање статистика; -представи визуелно податке на одговарајући начин; -примени основне функције форматирања табеле, сачува је у пдф формату и одштапа; -приступи дељеном документу, коментарише и врши измене унутар дељеног документа; 	ИКТ	<ul style="list-style-type: none"> - Радно окружење програма за табеларне прорачуне. -Креирање радне табеле и унос података (нумерички, текстуални, датум, време.). -Формуле и функције. -Примена формула за израчунавање статистика. -Сортирање и филтрирање података. -Груписање података и израчунавање статистика по групама. -Визуелизација података – израда графикона.

		<p>-Форматирање табеле (вредности и ћелија) и припрема за штампу.</p> <p>-Рачунарство у облаку – дељене табеле (нивои приступа, измене и коментари).</p>
<p>-разуме на које све начине делимо личне податке приликом коришћења интернета;</p> <p>-разуме потенцијалне ризике дељења личних података путем интернета, поготову личних података деце;</p> <p>-разуме везу између ризика на интернету и кршења права;</p> <p>-објасни појам „отворени подаци”;</p>	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	<p>-Заштита личних података</p> <p>-Права детета у дигиталном добу</p> <p>-Отворени подаци</p>
<p>Успостави везу између отварања података и стварања услова за развој иновација и привредних грана за које су доступни отворени подаци;</p> <p>унесе серију (низ) података;</p> <p>изврши једноставне анализе низа података (израчуна збир, просек, проценте, ...);</p> <p>-графички представи низове података (у облику линијског, стубичастог или секторског дијаграма);</p> <p>-унесе табеларне податке или их прочита из локалних датотека и снимим их;</p> <p>-изврши основне анализе и обраде табеларних података (по врстама и по колонама, сортирање, филтрирање, ...);</p>	РАЧУНАРСТВО	<p>Програмски језици и окружења погодни за анализу и обраду података (Jupyter, Octave, R, ...).</p> <p>Унос података у једнодимензионе низове.</p> <p>Једноставне анализе низова података помоћу библиотечких функција (сабирање, просек, минимум, максимум, сортирање, филтрирање).</p> <p>Графичко представљање низова података.</p> <p>Унос и представљање табеларно записаних података.</p> <p>Анализе табеларно записаних података (нпр. просек сваке колоне, минимум сваке врсте, ...).</p> <p>Обраде табеларно записаних података (сортирање, филтрирање, ...).</p> <p>Груписање података и одређивање статистика за сваку групу.</p>

<p>-изврши анализе које укључују статистике по групама;</p> <p>-сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка;</p> <p>-сараднички осмисли и спроведе фазе пројектног задатка;</p> <p>-самовреднује своју улогу у оквиру пројектног задатка/тима;</p> <p>-креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка;</p> <p>-поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника;</p> <p>-вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.</p>	<p>ПРОЈЕКТНИ ЗАДАЦИ</p>	<p>-Онлајн упитник (креирање типови питања, дељење – нивои приступа и безбедност).</p> <p>-Онлајн упитник (прикупљање и обрада података, визуализација).</p> <p>-Отворени подаци.</p> <p>-Инфографик.</p> <p>-Управљање дигиталним уређајима (програмирање уређаја).</p> <p>-Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења.</p> <p>-Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима.</p> <p>-Вредновање резултата пројектног задака</p>
--	-----------------------------	--

Кључни појмови садржаја: анализа података, табеларни прорачуни, статистика, визуализација података, дељене табеле, лични подаци, отворени подаци, инфографик.

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета информатике и рачунарства	компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према околини, одговоран однос према здрављу, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција
---	--

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, комбинована, метода учења путем открића, метода практичног рада

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест), усмено одговарање, практичан рад, полугодишња провера знања, провера знања на крају школске године.

Корелација са другим предметима:

Предмет	Садржај

Информатика и рачунарство/Физика	ИКТ/Рачунарство - Креирање радне табеле, унос података, функције и графикони / Физика – Омов закон
Информатика и рачунарство/Хемија	ИКТ/Рачунарство-Креирање радне табеле, унос података, функције и графикони /Хемија – Мера киселости раствора, РН скала и/или Угљоводоници
Информатика и рачунарство/Математика	ИКТ/Рачунарство - Креирање радне табеле, унос података, функције и графикони/Математика Обрада података (средња вредност, и/или медијана)
Информатика и рачунарство/Физичко и	ИКТ-Рачунарство - Креирање радне табеле, унос података, функције и графикони/Физичко –

здравствено васпитање	Иницијална мерења ученика: телесна висина, телесна тежина, скок у даљ из места, гипкост, издржај у згибу висом, трчање 4 x 10 м, shuttle run, јачина трбушног зида (број понављања за 30 секунди)
Информатика и рачунарство/Географија	ИКТ-Рачунарство - Креирање радне табеле, унос података, функције и графикони /Становништво Србије (Демографски подаци: Број становника, густина насељености, природни прираштај (наталитет, морталитет), народи и нац.мањине

Напомена: У току рада кроз пројектне задатке биће још корелација са другим предметима у зависности од тема које буду изабрали ученици, па ћемо накнадно уписати.

Литература (за наставнике и ученике)

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО 8, УЦБЕНИК: Информатика и рачунарство за 8. разред основне школе, Клетт, 2020, Аутор: Светлана Мандић

А.13 ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљнаставе и учењафизичког и здравственогваспитањаједаученикунапређујефизичкеспособности, моторичкевештине и знањаизобластифизичке и здравственекултуре, радиочувањаздравља и применеправилног и редовногфизичкогвежбања у савременимусловимаживота и рада.

Задаци наставе физичког и здравственог васпитања су:

подстицање раста и развоја и утицање на правилно држање тела;

развој и усавршавање моторичких способности;

стицање моторичких умења која су, као садржаји, утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;

усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаних циљем овог васпитно-образовног подручја;

формирање морално-вољних квалитета личности;

оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада.

Оперативни задаци:

развој основних моторичких способности, првенствено гipкости, брзине и координације;

стицање и усавршавање моторичких умења и навика предвиђених програмом физичког васпитања;

примена стечених знања, умења и навика у сложенијим условима (кроз игру, такмичења и сл.);

задовољавање социјалних потреба за потврђивањем и групним поистовећивањем и др;

естетско изражавање покретом и доживљавање естетских вредности;

усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика.

Разред Пети

разред	недељни фонд часова	годишњи фонд часова
5.	2+1.5(офа)	72+54 (офа)

Фонд часова

На основу члана 88. став 5. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 52/11, 55/13, 35/15 – аутентично тумачење, 68/15 и 62/16 – УС) и чл. 17. и 24. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14)

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <p>примени комплексе простих и општеприпремних вежби одговарајућег обима и интензитета у самосталном вежбању;</p> <p>сврсисходно користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим ситуацијама; упоређује и анализира сопствене резултате са</p> <p>тестирања уз помоћ наставника са вредностима за свој узраст;</p> <p>примени достигнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу;</p>	<p>ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ</p>	<p>Обавезни садржаји:</p> <p>Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој гipкoсти.</p> <p>Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине.</p> <p>Вежбе за развој координације.</p> <p>Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.</p>

<p>примени атлетске дисциплине у складу са правилима;</p> <p>развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике;</p>		
--	--	--

<p>одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела;</p> <p>примени вежбања из гимнастике за развој моторичких способности;</p> <p>изведе елементе рукометне технике; примени основна правила рукомета; користи елементе технике у игри;</p> <p>примени основне тактичке елементе спротских игара;</p> <p>учествује на такмичењима између одељења; изводи елементе фудбалске технике; користи елементе технике у игри примењује основна правила фудбалске игре</p> <p>учествује у унутародељењским такмичењима примењује основне елементе тактике у одбрани и нападу</p> <p>изведе кретања у различитом ритму; игра народно коло;</p> <p>изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура;</p> <p>изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; вреднује утицај примењених вежби на организам; процени ниво сопствене дневне физичке активности;</p>	<p>МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ</p>	<p>Атлетика</p> <p>Спортска гимнастика</p>	<p>Обавезни садржаји:</p> <p>Техника истрајног трчања</p> <p>Истрајно трчање – припрема за крос Техника спринтерског трчања</p> <p>Техника високог и ниског старта Скок увис (прекорачна техника) Бацање лоптице (до 200 g) Проширени садржаји</p> <p>Техника штафетног трчања Скок удаљ</p> <p>Бацања кугле 2 kg Бацање „вортекс-а” Тробој</p> <p>Обавезни садржаји:</p> <p>Вежбе на тлу Прескоци и скокови Вежбе у упору Вежбе у вису</p> <p>Ниска греда Гимнастички полигон</p> <p>Проширени садржаји:</p> <p>Вежбе на тлу (напредне варијанте) Висока греда Прескок</p> <p>Вежбе у упору (сложенији састав) Вежбе у вису (сложенији састав)</p>
--	--	--	---

Школски програм за други циклус основног образовања и

<p>користи различите вежбе за побољшање својих физичких способности;</p> <p>процени последице недовољне физичке активности; примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње;</p> <p>одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима;</p> <p>примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама;</p> <p>примерено се понаша као учесник или посматрач на такмичењима;</p> <p>решава конфликте на друштвено прихватљив начин; пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности;</p>		<p>Основе тимских и спортских игара</p>	<p>Обавезни садржаји:</p> <p>Рукомет/минирукомет:</p> <p>Основни елементи технике и правила;</p> <p>вођење лопте,</p> <p>хватања и додавања лопте,</p> <p>шутирања на гол,</p>
--	--	---	--

<p>прихвати победу и пораз;</p> <p>уважи различите спортове без обзира на лично интересовање;</p> <p>примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама;</p> <p>повеже значај вежбања за одређене професије; вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту;</p>			<p>финтирање,</p> <p>принципи индивидуалне одбране</p> <p>основна правила рукомета/минирукомета Спортски полигон</p> <p>Препоручени садржаји</p> <p>Напредни елементи технике, тактике и правила игре:</p> <p>хватања котрљајућих лопти,</p> <p>дриблинг,</p> <p>шутирања на гол,</p>
---	--	--	---

Школски програм за други циклус основног образовања и

<p>подстиче породицу на редовно вежбање; повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље;</p> <p>коригује дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама;</p> <p>користи здраве намирнице у исхрани; разликује корисне и штетне додатке исхрани;</p> <p>примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању; правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда;</p> <p>чува животну средину током вежбања;</p> <p>препозна последице конзумирања дувана, алкохола и штетних енергетских напитака;</p> <p>води рачуна о репродуктивним ограничанима приликом вежбања.</p>			<p>финтирање,</p> <p>основни принципи колективне одбране.</p>
		Мали фудбал	<p>Вођење и контрола лопте</p> <p>Примање лопте и додавање лопте различитим деловима стопала</p> <p>Шутирање на гол</p> <p>Вежбе са два и три играча</p> <p>Основне игре у нападу и одбрани</p>
		Плес и ритмика	<p>Обавезни садржај:</p> <p>Покрети уз ритам и уз музичку пратњу Ритмичка вежба без реквизита</p> <p>Скокови кроз вијачу Народно коло „Моравац”</p> <p>Народно коло из краја у којем се школа налази</p> <p>Основни кораци друштвених плесова Препоручени садржаји</p> <p>Вежбе са обручем Вежбе са лоптом</p> <p>Сложенији скокови кроз вијачу</p>

Школски програм за други циклус основног образовања и

	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Физичко вежбање и спорт	Циљ и сврха вежбања у физичком и здравственом васпитању Основна правила Рукомета/минирукомета и Малог фудбала Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе) Чување и одржавање материјалних добара која се користе у физичком и здравственом васпитању Уредно постављање и склањање справа и реквизита неопходних за вежбање Упознавање ученика са најчешћим облицима насиља у физичком васпитању и спорту „Ферплеј” (навијање, победа,
--	-------------------------------------	-------------------------------	--

		пораз решавање конфликтних ситуација) Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта Значај развоја физичких способности за сналажење у ванредним ситуацијама (земљотрес, поплава, пожар...) Физичко вежбање и естетика (правилно обликовање тела) Планирање дневних активности.	
		Здравствено васпитање	Физичка активност, вежбање и здравље Основни принципи вежбања и врсте физичке активности Одржавање личне опреме за вежбање и поштовање здравственохигијенских мера пре и после вежбања Лична и колективна хигијена пре и после вежбања Утицај правилне исхране на здравље и развој људи Исхрана пре и после вежбања Прва помоћ: – значај прве помоћи, – врсте повреда. Вежбање и играње на чистом ваздуху – чување околине приликом вежбања

Планом и програмом предвиђено је иницијално мерење моторичких способности ученика, мерења се спроводе на почетку и на крају сваке школске године. Тестирање се спроводи батеријом тестова одобреном од стране министарства спорта. Добијени резултати се касније обрађују и помно прати напредак ученика током основног образовања.

Законом је предвиђено да уколико је ученик ослобођен од практичног дела физичког и здравственог васпитања (на основу препоруке лекара), биће оцењен на основу познавања теоријског дела физичког и здравственог васпитања. Закон предвиђа да из физичког и здравственог васпитања није више могуће остати неоцењен.

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (учШенкиолкскуимпердоагр:)ам за други циклус основног образовања и васпитања	
		ФВ1.1.3. Ученик правилно трчи варијантама технике трчањана кратке, средње и дуге стазе и мери резултат.
АТЛЕТИКА	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФВ1.1.4. Зна терминологију, значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ1.1.5. Ученик зна правилно да скаче удаљ згрчном варијантом тенике и мери дужину скока. ФВ1.1.6. Зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ1.1.7.Ученик зна правилно да скаче увис варијантом техником маказице. ФВ1.1.8. Зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ1.1.9. Ученик/ученица правилно баца куглу из места и мери дужину хица.</p> <p>ФВ1.1.10. Зна правила такмичења, сигурносна правила, влада терминологијом, основама тренинга и пружа прву помоћ.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ФВ2.1.3. Ученик правилно изводи варијанту технике штафетног трчања. ФВ2.1.7. Ученик/ученица зна правила за такмичење</p> <p>ФВ2.1.4. Ученик/ученица зна правилно да скаче удаљ техником увинућа. ФВ2.1.5. Ученик/ученица зна правилно да скаче увис леђном варијантом технике. ФВ2.1.6. Ученик/ученица правилно баца куглу леђном варијантом технике.</p> <p>ФВ2.1.8. Ученик/ученица учествује на такмичењу у једној атлетској дисциплини.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФВ3.1.3. Ученик правилно изводи варијанту технике штафетног трчања. ФВ3.1.4. Ученик/ученица учествује на такмичењу атлетском петобоју.</p> <p>ФВ3.1.5. Зна правила за учествовање на такмичењу атчетском петобоју.</p>
РУКОМЕТ	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФВ1.1.1. Ученик/ученица на основном нивоу игра рукомет, примењујући основне лементе технике, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз уважавање других</p> <p>ФВ 1.1.2. Зна функцију рукомета, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ФВ2.1.1. Ученик/ученица игра рукомет примењујући више нивоа технике. већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других.</p>

		ФВ2.1.2. Зна функцију и значај рукомета, већи број правила. Принципе и утицај тренинга.
	НАПРЕДНИ НИВО	ФВ3.1.1. Ученик/ученица игра рукомет примењујући сложене елементе технике, испуњава тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмици. ФВ3.1.2. Зна тактику рукометасистем такмичења, начин организовања утакмице и суди.
ВЕЖБЕ НА ТЛУ И СПРАВАМА	ОСНОВНИ НИВО	ФВ1.1.11. Ученика/ученица правилно изводи вежбе на тлу. ФВ1.1.19 Зна назив вежбе, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ ФВ1.1.12. Ученик/ученица правилно изводи прескок разношку или згрчу уз помоћ. ФВ1.1.13. Ученик/ученица изводи вежбе на греди и комбинације вежби на греди. ФВ1.1.14 Ученица правилно изводи основне вежбе на двовисинском разбоју ФВ1.1.16. Ученик правилно изводи основне вежбе на круговима ФВ1.1.17. Ученик правилно изводи основне вежбе на паралелном разбоју ФВ1.1.18. Ученик правилно изводи основне вежбе на вратилу.
	СРЕДЊИ НИВО	ФВ2.1.9. Ученик/ученица на средњем нивоу правилно изводи сложеније вежбе на тлу, чува и помаже, поштује сигурносна правила.

		<p>ФВ2.1.17. Зна назив вежбе основе организације рада на справама и пружа прву помоћ. ФВ2.1.10. Ученик/ученица правилно изводи згрчку.</p> <p>ФВ2.1.11. Ученица правилно изводи вежбе и комбинације вежби на греди.</p> <p>ФВ2.1.12. Ученица правилно изводи вежбе и комбинације вежби на двовисинском разбоју. ФВ2.1.14. Ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на круговима.</p> <p>ФВ2.1.15. Ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на паралелном разбоју. ФВ2.1.16. Ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на вратилу.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФВ3.1.6. Ученик/ученица правилно изводи вежбе и комбинације вежби на тлу.</p> <p>ФВ3.1.7. Ученик/ученица правилно изводи згрчку и разношку са изразитијом фазом лета. ФВ3.1.8. Ученица правилно изводи вежбе и комбинације вежби на греди.</p> <p>ФВ3.1.9. Ученица правилно изводи вежбе и комбинације вежби на двовисинском разбоју. ФВ3.1.11. Ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на круговима.</p> <p>ФВ3.1.12. Ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на паралелном разбоју. ФВ3.1.13. Ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на вратилу</p> <p>ФВ3.1.14. Ученик учествује у гимнастичком петобоју, а ученица у гимнастичком четворобоју</p> <p>ФВ3.1.15. Зна мере сигурности, чување и помагање, назив вежбе, основеорганизације рада и учествује на школском такмичењу.</p>
ПЛЕС	ОСНОВНИ НИВО	ФВ1.1.20. Ученик/ученица се успешно креће у ритму и темпу музичке пратњеу простору основним облицима кретања (ходање, трчање)
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ФВ2.1.18. Ученик/ученица повезује просторном и временски плесне елемене у целину, изводи и реализује најмање један одабрани дечији плес.</p> <p>ФВ2.1.19. Влада основном терминологијом, препознаје и разликује друштвене и народне плесове.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	ФВ3.1.16. Ученик/ученица самостално изводи сопствену композицију покрета и кретања уз музичку пратњу и успешномоторички и у ритму реализује одабрани народни плес, друштвени и дечији плес, влада основама тренинга и учествује на такмичењу.

		ФВ3.1.17. Зна терминологију плесова и систем такмичења.
ЗНАЊА О ФИЗИЧКОМ ВЕЖБАЊУ И ФИЗИЧКОМ ВАСПИТАЊУ	ОСНОВНИ НИВО	ФВ1.2.1. Ученик/ученица зна смисао за Физичког васпитања. ФВ1.2.2. Ученик/ученица зна утицај физичког вежбања. ФВ1.2.3. Ученик/ученица зна основне појмове везане за физичко вежбање. ФВ1.2.4 Ученик/ученица зна безбедност током вежбања. ФВ1.2.5. Ученик/ученица зна основна правила спортских игара.
	СРЕДЊИ НИВО	ФВ2.2.1. Ученик/ученица зна терминологију ФВ2.2.2. Ученик/ученица зна основе тренинга ФВ2.2.3. Ученик/ученица зна да дозира оптерећење током тренинга
	НАПРЕДНИ НИВО	ФВ3.2.1. Ученик/ученица зна правила индивидуалних спортских грана и спортских игара ФВ3.2.2. Ученик/ученица зна основе система такмичења ФВ3.2.3 Ученик/ученица зна начин организовања такмичења.

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета физичког и здравственог васпитања:	Одговорно учешће у демократском друштву, комуникација, одговоран однос према околини, одговоран однос према здрављу, решавање проблема, сарадња.
--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Методе рада: монолошка, дијалoшка, демонстративна, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: дискусија, анализирање, објашњавање, показивање, поређење, мерење, упоређивања

Ученика: активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, ослања се на претходно искуство, ходање, трчање, вежбање, анализирање, такмичење, мерење, скакање.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, активности ученика на часу, начин извођења елемената, иницијално тестирање

Корелације (међупредметна повезаност):

Физика/физичко и здравствено васпитање

Променљиво праволиниско кретање/рукомет –трокорак

Слободан пад/рукомет - додавање лопте

Сила, снага/рукомет - игра пивота

Деформација-истезање/рукомет - игра голмана

Математика/ физичко и здравствено васпитање

Лопта/Рукомет - контрола лопте

Музичка култура/ физичко и здравствено васпитање

Вивалди годишња доба/ритм.гимнастика вежбе са обручевима

Моцарт мала ноћна музика/ритм.гимнастика вежбе са вијачим

Народна музика Дивна, Дивна/плес Дивна , Дивна

Историја/ физичко и здравствено васпитање

Култура Старе Грчке/ атлетика штафетно трчање

Грчко - Персијски ратови/атлетика скок у даљ

Култура Старе Грчке/бацања...

Литература:

Вишњић Драгољуб: НАСТАВА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА од 5. до 8. разреда основне школе, ЗУНС, Београд, 2006.

Обрадовић М: АБЕЦЕДА РУКОМЕТА, Београд

Томић Драго: ОДБОЈКА И 100 ТРЕНИНГА ОДБОЈКЕ, Београд

Јовановић М: КОШАРКА-ТЕОРИЈА И МЕТОДИКА, Ниш

Др Јарослава Радојевић, Миљан Грбовић и Др Јован Петровић: СПОРТСКА ГИМНАСТИКА, Спортска књига, Београд, 1985.

Разред Шести

Фонд часова

разред	недељни фонд часова	годишњи фонд часова
б.	2+1.5(офа)	72+54(офа)

На основу члана 67. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, број 88/17) („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/08, 3/11, 1/13 и 11/16)

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		

<p>примени комплексе простих и општеприпремних вежби одговарајућег обима и интензитета у самосталном вежбању; сврсисходно користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим ситуацијама;</p> <p>упоређује и анализира сопствене резултате са тестирања уз помоћ наставника са вредностима за свој узраст;</p> <p>примени достигнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу;</p> <p>примени атлетске дисциплине у складу са правилима; развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике;</p> <p>одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела;</p>	<p>ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ</p>	<p>Обавезни садржаји:</p> <p>Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој гipкости.</p> <p>Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине.</p> <p>Вежбе за развој координације.</p> <p>Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.</p>
--	----------------------------	--

<p>примени вежбања из гимнастике за развој моторичких способности;</p> <p>изведе елементе кошаркашке технике; примени основна правила кошарке; користи елементе технике у игри;</p> <p>примени основне тактичке елементе спротских игара; учествује на такмичењима између одељења;</p> <p>изведе кретања у различитом ритму; игра народно коло;</p> <p>изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура;</p> <p>изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; користи елементе технике и примењује основна правила у игри;</p> <p>вреднује утицај примењених вежби на организам; процени ниво сопствене дневне физичке активности; користи различите вежбе за побољшање својих физичких способности;</p> <p>процени последице недовољне физичке активности; примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње; одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима;</p> <p>примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама;</p>	<p>МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ</p>	<p>Атлетика</p>	<p>Обавезни садржаји:</p> <p>Техника истрајног трчања</p> <p>Истрајно трчање – припрема за крос Техника спринтерског трчања</p> <p>Техника високог и ниског старта Скок увис (прекорачна техника) Бацање лоптице (до 200 g)</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>Техника штафетног трчања Скок удаљ</p> <p>Бацања кугле 2 kg Бацање „вортекс-а” Тробој</p>
<p>Спортска гимнастика</p>		<p>Обавезни садржаји:</p> <p>Вежбе на тлу Прескоци и скокови Вежбе у упору Вежбе у вису</p> <p>Ниска греда Гимнастички полигон</p> <p>Проширени садржаји:</p> <p>Вежбе на тлу (напредне варијанте) Висока греда Прескок</p> <p>Вежбе у упору (сложенији састав) Вежбе у вису (сложенији састав)</p>	

<p>примерено се понаша као учесник или посматрач на такмичењима;</p> <p>решава конфликте на друштвено прихватљив начин; пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности;</p> <p>прихвати победу и пораз;</p> <p>уважи различите спортове без обзира на лично интересовање;</p> <p>примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама;</p> <p>повеже значај вежбања за одређене професије;</p> <p>вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; подстиче породицу на редовно вежбање;</p>		<p>Основе тимских и спортских игара</p>	<p>Основи садржаји</p> <p>Кошарка:</p> <p>Основни елементи технике и правила: кретање у основном ставу у одбрани, контрола лопте у месту и кретању, – вођење лопте,</p>
--	--	---	---

<p>повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље;</p> <p>коригује дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама;</p> <p>користи здраве намирнице у исхрани; разликује корисне и штетне додатке исхрани;</p> <p>примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању; правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда;</p> <p>чува животну средину током вежбања;</p>			<p>дриблинг,</p> <p>хватања и додавања лопте,</p> <p>шутирања,</p> <p>принципи индивидуалне одбране, – откривање и покривање (сарадња играча),</p> <p>основна правила кошарке. Проширени садржаји</p> <p>Напредни елементи технике, тактике и правила игре:</p> <p>дриблинг (сложеније варијанте), – финтирање. Основни принципи колективне одбране и</p>
---	--	--	---

<p>препозна последице конзумирања дувана, алкохола и штетних енергетских напитака;</p> <p>води рачуна о репродуктивним огранима приликом вежбања.</p>			<p>напада.</p>
		<p>Плес и ритмика</p>	<p>Основи садржаји</p> <p>Вежбе са вијачом. Народно коло „Моравац“.</p> <p>Народно коло из краја у којем се школа налази.</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>Састав са обручем. Састав са лоптом.</p> <p>Кратки састав са вијачом. Енглески валцер.</p>
		<p>Мини рукомет</p>	<p>Основи садржаји</p> <p>Вођење лопте</p> <p>Хватање и додавање лопте Шутирање лопте</p> <p>Финтирање</p> <p>Принцип индивидуалне одбране Основна правила мини рукомета</p>

	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Физичко вежбање и спорт	<p>Циљ и сврха вежбања у физичком и здравственом васпитању Основна правила Рукомета/минирукомета и Малог фудбала Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе) Чување и одржавање материјалних добара која се користе у физичком и здравственом васпитању Уредно постављање и склањање справа и реквизита неопходних за вежбање Упознавање ученика са најчешћим</p>
--	-------------------------------------	-------------------------------	--

			<p>облицима насиља у физичком васпитању и спорту „Ферплеј” (навијање, победа, пораз решавање конфликтних ситуација) Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта Значај развоја физичких способности за сналажење у ванредним ситуацијама (земљотрес, поплава, пожар...) Физичко вежбање и естетика (правилно обликовање тела) Планирање дневних активности.</p>
--	--	--	--

		Здравствено васпитање	<p>Физичка активност, вежбање и здравље Основни принципи вежбања и врсте физичке активности Одржавање личне опреме за вежбање и поштовање здравственохигијенских мера пре и после вежбања</p> <p>Лична и колективна хигијена пре и после вежбања</p> <p>Утицај правилне исхране на здравље и развој људи Исхрана пре и после вежбања</p> <p>Прва помоћ: – значај прве помоћи, – врсте повреда.</p> <p>Вежбање и играње на чистом ваздуху – чување околине приликом вежбања</p>
--	--	--------------------------	--

Планом и програмом предвиђено је иницијално мерење моторичких способности ученика, мерења се спроводе на почетку и на крају сваке школске године. Тестирање се спроводи батеријом тестова одобреном од стране министарства спорта. Добијени резултати се касније обрађују и помно прати напредак ученика током основног образовања.

Законом је предвиђено да уколико је ученик ослобођен од практичног дела физичког и здравственог васпитања (на основу препоруке лекара), биће оцењен на основу познавања теоријског дела физичког и здравственог васпитања. Закон предвиђа да из физичког и здравственог васпитања није више могуће остати неоцењен.

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ	
АТЛЕТИКА	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФВ.1.1.3. Ученик/ученица правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат. ФВ.1.1.4. Зна терминологију, значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.1.1.5. Ученик/ученица зна правилно да скаче удаљ згрчном варијантом технике и мери дужину скока. ФВ.1.1.6. Зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.1.1.7. Ученик/ученица зна правилно да скаче увис варијантом технике маказице. ФВ.1.1.8. Зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.1.1.9. Ученик/ученица правилно баца куглу из места и мери дужину хица.</p> <p>ФВ.1.1.10. Зна правила за такмичење, сигурносна правила, влада терминологијом, основама тренинга и пружа прву помоћ.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ФВ.2.1.3. Ученик/ученица правилно изводи варијанту технике штафетног трчања. ФВ.2.1.7. Ученик/ученица зна правила за такмичење.</p> <p>ФВ.2.1.4. Ученик/ученица зна правилно да скаче удаљ варијантом технике увинуће. ФВ.2.1.7. Ученик/ученица зна правила за такмичење.</p> <p>ФВ.2.1.5. Ученик/ученица зна правилно да скаче увис леђном варијантом технике. ФВ.2.1.7. Ученик/ученица зна правила за такмичење.</p> <p>ФВ.2.1.6. Ученик/ученица правилно баца куглу леђном варијантом технике. ФВ.2.1.7. Ученик/ученица зна правила за такмичење.</p> <p>ФВ.2.1.8. Ученик/ученица учествује на такмичењу у једној атлетској дисциплини.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФВ.3.1.3. Ученик/ученица правилно изводи варијанту технике штафетног трчања.</p> <p>ФВ.3.1.4. Ученик/ученица учествује на такмичењу у атлетском петобоју. ФВ.3.1.5. Зна атлетска правила неопходна за учествовање на такмичењу у атлетском петобоју.</p>

СПОРТСКА ГИМНАСТИКА	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФВ.1.1.11. Ученик/ученица правилно изводи вежбе на тлу.</p> <p>ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ.1.1.12. Ученик/ученица правилно изводи прескоке разношку или згрчку уз помоћ ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ ФВ.1.1.13. Ученик/ученица изводи вежбе и комбинације вежби на греди.</p> <p>ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ.1.1.14. Ученица правилно изводи основне вежбе на двовисинском разбоју.</p> <p>ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ.1.1.15. Ученик правилно изводи основне вежбе на коњу са хватаљкама.</p> <p>ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ.1.1.16. Ученик правилно изводи основне вежбе на круговима.</p> <p>ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ.1.1.17. Ученик правилно изводи основне вежбе на паралелном разбоју.</p>
------------------------	--------------	---

		<p>ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.1.1.18. Ученик правилно изводи основне вежбе на вратилу. ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ.</p>
--	--	---

	СРЕДЊИ НИВО	<p>ФВ.2.1.9. Ученик/ученица на средњем нивоу правилно изводи сложеније вежбе на тлу, чува и помаже, поштује сигурносна правила. ФВ.2.1.17. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.2.1.10. Ученик/ученица правилно изводи згрчку. СаДржаЈ: вежба: згрчка преко козлића или коња.</p> <p>ФВ.2.1.11. Ученица правилно изводи вежбе и комбинације вежби на греди</p> <p>ФВ.2.1.17. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада.</p> <p>ФВ.2.1.12. Ученица правилно изводи вежбе и комбинације вежби на двовисинском разбоју ФВ.2.1.17. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада.</p> <p>ФВ.2.1.13. Ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на коњу са хватаљкама. ФВ.2.1.17. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада.</p> <p>ФВ.2.1.14. Ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на круговима.</p> <p>ФВ.2.1.17. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада.</p> <p>ФВ.2.1.15. Ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на паралелном разбоју.</p> <p>ФВ.2.1.17. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада.</p> <p>ФВ.2.1.16. Ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на вратилу.</p> <p>ФВ.2.1.17. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФВ.3.1.6. Ученик/ученица правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на тлу.</p> <p>ФВ.3.1.7. Ученик/ученица правилно изводи згрчку и разношку са изразитијим фазама лета. ФВ.3.1.8. Ученица правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на греди.</p> <p>ФВ.3.1.9. Ученица правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на двовисинском разбоју. ФВ.3.1.10. Ученик правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на коњу са хватаљкама. ФВ.3.1.11. Ученик правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на круговима.</p> <p>ФВ.3.1.12. Ученик правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на паралелном разбоју. ФВ.3.1.13. Ученик правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на вратилу.</p> <p>ФВ.3.1.14. Ученик учествује у гимнастичком петобоју, а ученица учествује у гимнастичком четворобоју.</p>

		ФВ.3.1.15. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби, основе организације рада и учествује на школском такмичењу.
ОСНОВЕ ТИМСКИХ И СПОРТСКИХ ИГАРА	ОСНОВНИ НИВО	ФВ.1.1.1. Ученик/ученица игра кошарку примењујући основне елементе технике, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других. ФВ.1.1.2. Зна функцију кошарке, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ.
	СРЕДЊИ НИВО	ФВ.2.1.1. Ученик/ученица игра кошарку примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других.

		ФВ.2.1.2. Зна функцију и значај кошарке, већи број правила, принципе и утицај тренинга.
	НАПРЕДНИ НИВО	ФВ.3.1.1. Ученик/ученица игра кошарку примењујући већи број одговарајућих елемената технике, испуњавајући тактичке задатке, такмичи се, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама. ФВ.3.1.2. Зна тактику кошарке, систем такмичења, начин организовања утакмице и да суди.
	ОСНОВНИ НИВО	ФВ.1.1.20. Ученик/ученица се успешно креће у ритму и темпу музичке пратње у простору основним облицима кретања (ходање, трчање).

ПЛЕС И РИТМИКА	СРЕДЊИ НИВО	ФВ.2.1.18. Ученик/ученица повезује просторно и временски плесне елементе у целину, изводи и реализује најмање један одабрани дечији плес. ФВ.2.1.19. влада основном терминологијом, препознаје и разликује друштвене и народне плесове
	НАПРЕДНИ НИВО	ФВ.3.1.16. Ученик/ученица самостално изводи сопствену композицију покрета и кретања уз музичку пратњу и успешно моторички у ритму и темпу реализује одабрани народни, друштвени и дечији плес; влада основама тренинга и учествује на такмичењу. ФВ.3.1.17. Зна терминологију плесова и систем такмичења.

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета физичког и здравственог васпитања:	Одговорно учешће у демократском друштву, комуникација, одговоран однос према околини, одговоран однос према здрављу, решавање проблема, сарадња.
--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: дискусија, анализирање, објашњавање, показивање, поређење, мерење, упоређивања

Ученика: активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, ослања се на претходно искуство, ходање, трчање, вежбање, анализирање, такмичење, мерење, скакање.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, активности ученика на часу, начин извођења елемената, иницијално тестирање

Корелације (међупредметна повезаност):

Физика/физичко и здравствено васпитање

Узајамно деловање два тела/ кошарка блок у нападу

Узајамно деловање два тела у непосредном додиру деформација сабијање/кошарка наскок код скок – шута

Равнотежа тела, појам врста, равнотежа полуге/кошарка основни кош.стаб у нападу

Равномерно праволиниско кретање/контранапад кошарка

Променљивио праволинијско кретање/атлетика трчање 30м

Биологија/физичко и здравствено васпитање

Срце и крвни систем/трчање

Математика/ физичко и здравствено васпитање

Угао/кошарка демаркирање(оштар, туп, прав угао)

Музичка култура/ физичко и здравствено васпитање

Музика на тлу Србије/плес Моравац

Антонио Вивалди/рит.гимнастика вежбе са вијачом

Литература:

Вишњић Драгољуб: НАСТАВА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА од 5. до 8. разреда основне школе, ЗУНС, Београд, 2006.

Обрадовић М: АБЕЦЕДА РУКОМЕТА, Београд

Томић Драго: ОДБОЈКА И 100 ТРЕНИНГА ОДБОЈКЕ, Београд

Јовановић М: КОШАРКА-ТЕОРИЈА И МЕТОДИКА, Ниш

Др Јарослава Радојевић, Миљан Грбовић и Др Јован Петровић: СПОРТСКА ГИМНАСТИКА, Спортска књига, Београд, 1985.

разред	недељни фонд часова	годишњи фонда часова
седми	3	108

Разред седми Фонд часова

Правилник о изменама и допуни Правилника о наставном програму за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС-Просветни гласник“, број 3/19)

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА		САДРЖАЈИ
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <p>примени комплексе простих и општеприпремних вежби одговарајућег обима и интензитета у самосталном вежбању;</p> <p>сврсисходно користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим ситуацијама;</p> <p>упоређује и анализира сопствене резултате са тестирања уз помоћ наставника са вредностима за свој узраст;</p> <p>примени достигнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу;</p> <p>примени атлетске дисциплине у складу са правилима;</p> <p>развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике;</p>	<p>ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ</p>		<p>Основни садржаји</p> <p>Вежбе за развој снаге.</p> <p>Вежбе за развој гипкости.</p> <p>Вежбе за развој аеробне издржљивости.</p> <p>Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације.</p> <p>Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.</p>
<p>одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела;</p> <p>примени вежбања из гимнастике за развој моторичких способности;</p> <p>изведе елементе одбојкашке технике;</p> <p>примени основна правила одбојке;</p>	<p>МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ</p>	<p>Атлетика</p>	<p>Основни садржаји</p> <p>Техника спринтерског трчања. Истрајно трчање – припрема за крос. Техника штафетног трчања</p> <p>Скок удаљ. Бацања кугле. Скок увис.</p> <p>Бацање „вортекс-а”. Проширени садржаји Скок увис (леђна техника). Тробој.</p>

користи елементе технике у игри;

примени основне тактичке елементе спротских игара;

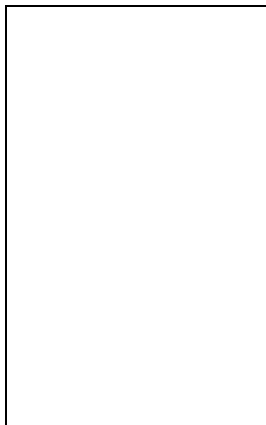
учествује на такмичењима између одељења;

изведе кретања у различитом ритму;

игра народно коло;

изведе основне кораке плеса из народне традиције других

култура;

<p>изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; вреднује утицај примењених вежби на организам; процени ниво сопствене дневне физичке активности; користи различите вежбе за побољшање својих физичких способности; процени последице недовољне физичке активности; примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње; одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама; примерено се понаша као учесник или посматрач на такмичењима; решава конфликте на друштвено прихватљив начин; пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности; прихвати победу и пораз; уважи различите спортове без обзира на лично</p>		<p>Спортска гимнастика</p>	<p>Основни садржаји: Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе: Тло Прескок Трамполина Вратило Двовисински разбој Паралелни разбој Кругови Коњ са хватаљкама Греда. Проширени садржаји: На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби.</p>
<p>интересовање;</p>			<p>Одбојка: Основни елементи технике, тактике и правила игре.</p>

<p>примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама;</p> <p>повеже значај вежбања за одређене професије;</p> <p>вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту;</p> <p>подстиче породицу на редовно вежбање;</p> <p>повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље;</p> <p>коригује дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама;</p>		<p>Основе тимских и спортских игара</p>	<p>Футсал(мали фудбал):</p> <p>Игра уз примену правила.</p> <p>Рукомет:</p> <p>Игра уз примену правила.</p> <p>Кошарка:</p> <p>Сложенији елементи технике, тактике и правила игре.</p> <p>Активност по избору.</p>
<p>користи здраве намирнице у исхрани;</p> <p>разликује корисне и штетне додатке исхрани;</p> <p>примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању;</p> <p>правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда; чува животну средину током вежбања; препозна последице конзумирања дувана, алкохола и штетних енергетских напитака;</p> <p>води рачуна о репродуктивним ограничавањима приликом вежбања.</p>		<p>Плес и ритмика</p>	<p>Основни садржаји Вежбе са вијачом. Вежбе са обручем. Вежбе са лоптом.</p> <p>Народно коло „Моравац”.</p> <p>Народно коло из краја у којем се школа налази. Енглески валцер.</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>Састав са обручем. Састав са лоптом.</p> <p>Састав са вијачом. Основни кораци rock n roll.</p>

		Полигони	Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима.
		Физичко вежбање и спорт	<p>Основни садржаји</p> <p>Основна подела вежби.</p> <p>Функција скелетно-мишићног система. Основна правила одбојке.</p> <p>Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе).</p> <p>Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању.</p> <p>Облици насиља у физичком васпитању и спорту. Навијање, победа, пораз решавање спорних ситуација.</p> <p>Писани и електронски извори информација из области физчког васпитања и спорта.</p> <p>Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама.</p> <p>Значај вежбања за одбрамбено-безбедносне потребе.</p> <p>Повезаност физичког вежбања и естетике. Породица и вежбање. Планирање вежбања.</p>

	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Здравствено васпитање	<p>Основни садржаји</p> <p>Утицај аеробног вежбања (ходања, трчања и др.) на кардио-респираторни систем.</p> <p>Здравствено-хигијенске мере пре и после вежбања. Значај употребе воћа и поврћа и градивних материја (протеини и беланчевине) у исхрани.</p> <p>Подела енергетских напитака и последице њиховог прекомерног конзумирања.</p> <p>Прва помоћ након површинских повреда (посекотина и одеротина).</p> <p>Вежбање у различитим временским условима. Чување околине при вежбању.</p> <p>Последице конзумирања дувана и алкохола. Додаци исхрани – суплементи. Вежбање и менструални циклус.</p> <p>Значај заштите репродуктивних органа приликом вежбања.</p>
--	-------------------------------------	--------------------------	---

Планом и програмом предвиђено је иницијално мерење моторичких способности ученика, мерења се спроводе на почетку и на крају сваке школске године. Тестирање се спроводи батеријом тестова одобреном од стране министарства спорта. Добијени резултати се касније обрађују и помно прати напредак ученика током основног образовања.

Законом је предвиђено да уколико је ученик ослобођен од практичног дела физичког и здравственог васпитања (на основу препоруке лекара), биће оцењен на основу познавања теоријског дела физичког и здравственог васпитања. Закон предвиђа да из физичког и здравственог васпитања није више могуће остати неоцењен.

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ	
АТЛЕТИКА	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФВ.1.1.3. Ученик/ученица правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат. ФВ.1.1.4. Зна терминологију, значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.1.1.5. Ученик/ученица зна правилно да скаче удаљ згрчном варијантом технике и мери дужину скока. ФВ.1.1.6. Зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.1.1.7. Ученик/ученица зна правилно да скаче увис варијантом технике маказице. ФВ.1.1.8. Зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.1.1.9. Ученик/ученица правилно баца куглу из места и мери дужину хица.</p> <p>ФВ.1.1.10. Зна правила за такмичење, сигурносна правила, влада терминологијом, основама тренинга и пружа прву помоћ.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>ФВ.2.1.3. Ученик/ученица правилно изводи варијанту технике штафетног трчања. ФВ.2.1.7. Ученик/ученица зна правила за такмичење.</p> <p>ФВ.2.1.4. Ученик/ученица зна правилно да скаче удаљ варијантом технике увинуће. ФВ.2.1.7. Ученик/ученица зна правила за такмичење.</p> <p>ФВ.2.1.5. Ученик/ученица зна правилно да скаче увис леђном варијантом технике. ФВ.2.1.7. Ученик/ученица зна правила за такмичење.</p> <p>ФВ.2.1.6. Ученик/ученица правилно баца куглу леђном варијантом технике. ФВ.2.1.7. Ученик/ученица зна правила за такмичење.</p> <p>ФВ.2.1.8. Ученик/ученица учествује на такмичењу у једној атлетској дисциплини.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФВ.3.1.3. Ученик/ученица правилно изводи варијанту технике штафетног трчања.</p>

		ФВ.3.1.4. Ученик/ученица учествује на такмичењу у атлетском петобоју. ФВ.3.1.5. Зна атлетска правила неопходна за учествовање на такмичењу у атлетском петобоју.
--	--	--

	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ФВ.1.1.11. Ученик/ученица правилно изводи вежбе на тлу.</p> <p>ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ.1.1.12. Ученик/ученица правилно изводи прескоке разношку или згрчку уз помоћ ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ ФВ.1.1.13. Ученик/ученица изводи вежбе и комбинације вежби на греди.</p> <p>ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ.1.1.14. Ученица правилно изводи основне вежбе на двовисинском разбоју.</p> <p>ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ.1.1.15. Ученик правилно изводи основне вежбе на коњу са хватаљкама.</p> <p>ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ.1.1.16. Ученик правилно изводи основне вежбе на круговима.</p> <p>ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ.1.1.17. Ученик правилно изводи основне вежбе на паралелном разбоју.</p> <p>ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.1.1.18. Ученик правилно изводи основне вежбе на вратилу. ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ.</p>
--	-------------------------	---

<p>СПОРТСКА ГИМНАСТИКА</p>	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>ФВ.2.1.9. Ученик/ученица на средњем нивоу правилно изводи сложеније вежбе на тлу, чува и помаже, поштује сигурносна правила. ФВ.2.1.17. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.2.1.10. Ученик/ученица правилно изводи згрчку. СаДржаЈ: вежба: згрчка преко козлића или коња.</p> <p>ФВ.2.1.11. Ученица правилно изводи вежбе и комбинације вежби на греди</p> <p>ФВ.2.1.17. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада. ФВ.2.1.12. Ученица правилно изводи вежбе и комбинације вежби на двовисинском разбоју ФВ.2.1.17. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада.</p> <p>ФВ.2.1.13. Ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на коњу са хваталкама. ФВ.2.1.17. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада.</p> <p>ФВ.2.1.14. Ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на круговима.</p> <p>ФВ.2.1.17. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада. ФВ.2.1.15. Ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на паралелном разбоју.</p> <p>ФВ.2.1.17. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада. ФВ.2.1.16. Ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на вратилу.</p> <p>ФВ.2.1.17. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада.</p>
--------------------------------	--------------------	---

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФВ.3.1.6. Ученик/ученица правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на тлу.</p> <p>ФВ.3.1.7. Ученик/ученица правилно изводи згрчку и разношку са изразитијим фазама лета. ФВ.3.1.8. Ученица правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на греди.</p> <p>ФВ.3.1.9. Ученица правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на двовисинском разбоју. ФВ.3.1.10. Ученик правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на коњу са хватаљкама. ФВ.3.1.11. Ученик правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на круговима.</p> <p>ФВ.3.1.12. Ученик правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на паралелном разбоју. ФВ.3.1.13. Ученик правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на вратилу.</p> <p>ФВ.3.1.14. Ученик учествује у гимнастичком петобоју, а ученица учествује у гимнастичком четворобоју.</p> <p>ФВ.3.1.15. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби, основе организације рада и учествује на школском такмичењу.</p>
--	------------------	--

ОСНОВЕ ТИМСКИХ И СПОРТСКИХ ИГАРА	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФВ.1.1.1. Ученик/ученица игра спортску игру примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других.</p> <p>ФВ.1.1.2. Зна функцију спортске игре, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.1.1.1. Ученик/ученица игра кошарку примењујући основне елементе технике, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других.</p> <p>ФВ.1.1.2. Зна функцију кошарке, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.1.1.1. Ученик/ученица на основном нивоу игра одбојку примењујући основне елементе технике, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других.</p> <p>ФВ.1.1.2. Зна функцију одбојке, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ. Основна сврха учења одбојке на часовима Физичког васпитања је: а) оспособљавање ученика да играју одбојку б) откривање талената за спорт в) формирање школске екипе г) пружање прилике онима који тренирају да покажу своје умеће</p> <p>РУКОМЕТ ФВ.1.1.1. Ученик/ученица на основном нивоу игра рукомет примењујући основне елементе технике, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других.</p> <p>ФВ.1.1.2. Зна функцију рукомета, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ. Повреда голмановог простора у рукомету је када играч који поседује лопту: а) нагази линију 6 м б) нагази аут линију в) нагази линију 9 м г) скоком у простор од 6 м шутира на гол</p> <p>ФУДБАЛ</p> <p>ФВ.1.1.1. Ученик/ученица на основном нивоу игра фудбал примењујући основне елементе технике, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других.</p> <p>ФВ.1.1.2. Зна функцију фудбала, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>Фв.2.1.1. Ученик/ученица игра спортску игру примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену</p>

	<p>личност уз поштовање других.</p> <p>ФВ.2.1.2. Зна функцију и значај спортске игре, већи број правила, принципе и утицај тренинга.</p> <p>ФВ.2.1.1. Ученик/ученица игра кошарку примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других.</p> <p>ФВ.2.1.2. Зна функцију и значај кошарке, већи број правила, принципе и утицај тренинга</p> <p>ФВ.2.1.1. Ученик/ученица на средњем нивоу игра одбојку примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других</p> <p>ФВ.2.1.2. Зна функцију и значај одбојке, већи број правила, принципе и утицај тренинга.</p> <p>ФВ.2.1.1. Ученик/ученица игра рукомет примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других.</p> <p>ФВ.2.1.2. Зна функцију и значај рукомета, већи број правила, принципе и утицај тренинга. Колико у рукометној утакмици траје казна искљученом играчу? а) 30 сек б) 1 мин в) 3 мин г) 2 минута.</p> <p>ФВ.2.1.1. Ученик/ученица игра фудбал примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других.</p> <p>ФВ.2.1.2. Зна функцију и значај фудбала, већи број правила, принципе и утицај тренинга.</p>
--	--

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ФВ.3.1.1. Ученик/ученица игра спортску игру примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама.</p> <p>ФВ.3.1.2. Зна тактику игре, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди.</p> <p>ФВ.3.1.1. Ученик/ученица игра кошарку примењујући већи број одговарајућих елемената технике, испуњавајући тактичке задатке, такмичи се, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама.</p> <p>ФВ.3.1.2. Зна тактику кошарке, систем такмичења, начин организовања утакмице и да суди.</p> <p>ОДБОЈКА</p> <p>ФВ.3.1.1. Ученик/ученица на напредном нивоу игра одбојку примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама.</p> <p>ФВ.3.1.2. Зна тактику одбојке, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди. Колико пута, по одбојкашким правилима, један играч може дотаћи лопту приликом блокирања? а) једном б) два пута в) пет пута д) неограничен број пута</p> <p>РУКОМЕТ</p> <p>ФВ.3.1.1. Ученик/ученица игра рукомет примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама.</p> <p>ФВ.3.1.2. Зна тактику рукомета, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди. Код извођења слободног бацања у рукомету, противнички играчи морају бити удаљени од извођача најмање: а) 5 метара б) 1 метар в) 3 метра г) 2 метра</p> <p>ФУДБАЛ</p>
--	------------------	---

		<p>ФВ.3.1.1. Ученик/ученица игра фудбал примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, такмичи се, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама.</p> <p>ФВ.3.1.2. Зна тактику фудбала, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди.</p>
	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФВ.1.1.20. Ученик/ученица се успешно креће у ритму и темпу музичке пратње у простору основним облицима кретања (ходање, трчање).</p>

ПЛЕС И РИТМИКА	СРЕДЊИ НИВО	ФВ.2.1.18. Ученик/ученица повезује просторно и временски плесне елементе у целину, изводи и реализује најмање један одабрани дечији плес. ФВ.2.1.19. влада основном терминологијом, препознаје и разликује друштвене и народне плесове
	НАПРЕДНИ НИВО	ФВ.3.1.16. Ученик/ученица самостално изводи сопствену композицију покрета и кретања уз музичку пратњу и успешно моторички у ритму и темпу реализује одабрани народни, друштвени и дечији плес; влада основама тренинга и учествује на такмичењу. ФВ.3.1.17. Зна терминологију плесова и систем такмичења.

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета физичког и здравственог васпитања:	Одговорно учешће у демократском друштву, комуникација, одговоран однос према околини, одговоран однос према здрављу, решавање проблема, сарадња.
--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: дискусија, анализирање, објашњавање, показивање, поређење, мерење, упоређивања

Ученика: активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, ослања се на претходно искуство, ходање, трчање, вежбање, анализирање, такмичење, мерење, скакање.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, активности ученика на часу, начин извођења елемената, иницијално тестирање

Корелације (међупредметна повезаност):

Физика/физичко васпитање

Сила земљине теже/ Одбојка смеч

Сила земљине теже/атлетика скок у вис

Променљиво праволиниско/атлетика трчање 30м

Математика/ физичко васпитање

Права/ Одбојка тројни блок

Лопта/ Одбојка додавање лопте прсти

Биологија/физичко васпитање

Систем органа за дисање Одбојка /пријем игра либера

Мишићни систем/ Одбојка скок у блоку

Систем органа за дисање/крос

Мишићни систем/гимнастика став о шакама

Срце и крвни систем/атлетика трчање умереним интензитетом

Литература

Вишњић Драгољуб: НАСТАВА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА од 5. до 8. разреда основне школе, ЗУНС, Београд, 2006.

Обрадовић М: АБЕЦЕДА РУКОМЕТА, Београд

Томић Драго: ОДБОЈКА И 100 ТРЕНИНГА ОДБОЈКЕ, Београд

Јовановић М: КОШАРКА-ТЕОРИЈА И МЕТОДИКА, Ниш

Др Јарослава Радојевић, Миљан Грбовић и Др Јован Петровић: СПОРТСКА ГИМНАСТИКА, Спортска књига, Београд, 1985.

Разред: Осми

Фонд часова:

разред	недељни фонд часова	годишњи фонд часова
осми	3	102

На основу члана 67. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19)

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
---	-------------	----------

<p>примени комплексе простих и општеприпремних вежби одговарајућег обима и интензитета у самосталном вежбању;</p> <p>сврсисходно користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим ситуацијама;</p> <p>упоређује и анализира сопствене резултате са тестирања уз помоћ наставника са вредностима за свој узраст;</p> <p>примени достигнути ниво усвојене технике кретања у</p>	<p>ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ</p>	<p>Основни садржаји:</p> <p>Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој гipкoсти.</p> <p>Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине.</p> <p>Вежбе за развој координације.</p> <p>Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.</p>
--	----------------------------	---

<p>игри, спорту и свакодневном животу;</p> <p>примени атлетске дисциплине у складу са правилима;</p> <p>развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике;</p> <p>одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела;</p> <p>примени вежбања из гимнастике за развој моторичких способности;</p> <p>изведе елементе одбојкашке технике;</p> <p>примени основна правила одбојке;</p> <p>користи елементе технике у игри;</p> <p>примени основне тактичке елементе спротских игара;</p> <p>учествује на унутародељенским такмичењима;</p> <p>изведе кретања у различитом ритму;</p> <p>игра народно коло;</p>		<p>Атлетика</p>	<p>Истрајно трчање Спринтерско трчање. Штафетно трчање Скок удаљ.</p> <p>Бацања кугле.</p> <p>Скок увис (леђна техника). Бацање „вортекса“.</p> <p>Четворобој</p>
		<p>Спортска гимнастика</p>	<p>Основни садржаји:</p> <p>Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе:</p> <p>Тло Прескок Трамполина Вратило</p> <p>Двовисински разбој Паралелни разбој Кругови</p> <p>Коњ са хватаљкама Греда</p> <p>Проширени садржаји:</p> <p>На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби</p>

<p>изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура;</p> <p>изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу;</p> <p>вреднује утицај примењених вежби на организам;</p> <p>процени ниво сопствене дневне физичке активности;</p> <p>користи различите вежбе за побољшање својих физичких способности;</p> <p>процени последице недовољне физичке активности примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње;</p> <p>одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима;</p> <p>примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама;</p> <p>примерено се понаша као учесник или посматрач на такмичењима;</p> <p>решава конфликте на друштвеноприхватљив начин;</p> <p>пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности;</p> <p>прихвати победу и пораз;</p> <p>уважи различите спортове без обзира на лично</p>	<p>МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ</p>	<p>Основе тимских и спортских игара</p>	<p>Футсал: Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила</p> <p>Рукомет: Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила.</p> <p>Кошарка: Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила.</p> <p>Одбојка: Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила.</p>
--	--	---	---

<p>интересовање;</p>			<p>Активност по избору</p>
----------------------	--	--	----------------------------

<p>примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама;</p> <p>повеже значај вежбања за одређене професије;</p> <p>вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту;</p> <p>подстиче породицу на редовно вежбање;</p>		<p>Плес и ритмика</p>	<p>Вежбе са вијачом. Вежбе са обручем.</p> <p>Народно коло „Моравац“.</p> <p>Народно коло из краја у којем се школа налази.</p> <p>Енглески валцер.</p>
<p>повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље;</p> <p>коригује дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама;</p> <p>користи здраве намирнице у исхрани;</p> <p>разликује корисне и штетне додатке исхрани;</p> <p>примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању;</p> <p>правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда;</p> <p>чува животну средину током вежбања;</p> <p>препозна последице конзумирања дувана, алкохола и штетних енергетских напитака;</p> <p>води рачуна о репродуктивним ограничанима приликом вежбања.</p>	<p>ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА</p>	<p>Физичко вежбање и спорт</p>	<p>Основни садржаји:</p> <p>Основна подела вежби.</p> <p>Функција скелетно-мишићног система.</p> <p>Основна правила Одбојке.</p> <p>Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе).</p> <p>Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању.</p> <p>Облици насиља у физичком васпитању и спорту.</p> <p>Навијање, победа, пораз решавање спорних ситуација.</p> <p>Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта.</p> <p>Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама.</p> <p>Значај вежбања за одбрамбено-безбедносне потребе.</p> <p>Повезаност физичког вежбања и естетике.</p> <p>Породица и вежбање</p>

			<p>Планирање вежбања.</p> <p>Основна правила кошарке, одбојке, рукомета.</p> <p>Основне димензије терена спортова који се обрађују.</p>
		Здравствено васпитање	<p>Основни садржаји:</p> <p>Утицај аеробног вежбања (ходања, трчања и др.) на кардио-респираторни систем.</p> <p>Здравствено-хигијенске мере пре и после</p>

			<p>вежбања.</p> <p>Значај употребе воћа и поврћа и градивних материја (протеини и беланчевине) у исхрани. Подела енергетских напитака и последице њиховог прекомерног конзумирања.</p> <p>Прва помоћ након површинских повреда (посекотина и одеротина).</p> <p>Вежбање у различитим временским условима. Чување околине при вежбању.</p> <p>Последице конзумирања дувана и алкохола. Додаци исхрани – суплементи.</p> <p>Вежбање и менструални циклус. Значај заштите репродуктивних органа приликом вежбања.</p>
--	--	--	--

Планом и програмом предвиђено је иницијално мерење моторичких способности ученика, мерења се спроводе на почетку и на крају сваке школске године. Тестирање се спроводи батеријом тестова одобреном од стране министарства спорта. Добијени резултати се касније обрађују и помно прати напредак ученика током основног образовања.

Законом је предвиђено да уколико је ученик ослобођен од практичног дела физичког и здравственог васпитања (на основу препоруке лекара), биће оцењен на основу познавања теоријског дела физичког и здравственог васпитања. Закон предвиђа да из физичког и здравственог васпитања није више могуће остати неоцењен.

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ
-------------	-----------

АТЛЕТИКА	ОСНОВНИ НИВО	<p>ФВ.1.1.3. Ученик/ученица правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат. ФВ.1.1.4. Зна терминологију, значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.1.1.5. Ученик/ученица зна правилно да скаче удаљ згрчком варијантом технике и мери дужину скока. ФВ.1.1.6. Зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.1.1.7. Ученик/ученица зна правилно да скаче увис варијантом технике маказице. ФВ.1.1.8. Зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.1.1.9. Ученик/ученица правилно баца куглу из места и мери дужину хица.</p> <p>ФВ.1.1.10. Зна правила за такмичење, сигурносна правила, влада терминологијом, основама тренинга и пружа прву помоћ.</p>
----------	--------------	--

	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>ФВ.2.1.3. Ученик/ученица правилно изводи варијанту технике штафетног трчања. ФВ.2.1.7. Ученик/ученица зна правила за такмичење.</p> <p>ФВ.2.1.4. Ученик/ученица зна правилно да скаче удаљ варијантом технике увинуће. ФВ.2.1.7. Ученик/ученица зна правила за такмичење.</p> <p>Фв.2.1.5. Ученик/ученица зна правилно да скаче увис леђном варијантом технике. ФВ.2.1.7. Ученик/ученица зна правила за такмичење.</p> <p>ФВ.2.1.6. Ученик/ученица правилно баца куглу леђном варијантом технике. ФВ.2.1.7. Ученик/ученица зна правила за такмичење.</p> <p>ФВ.2.1.8. Ученик/ученица учествује на такмичењу у једној атлетској дисциплини.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>ФВ.3.1.3. Ученик/ученица правилно изводи варијанту технике штафетног трчања.</p> <p>ФВ.3.1.4. Ученик/ученица учествује на такмичењу у атлетском петобоју. ФВ.3.1.5. Зна атлетска правила неопходна за учествовање на такмичењу у атлетском петобоју.</p>
	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ФВ.1.1.11. Ученик/ученица правилно изводи вежбе на тлу.</p> <p>ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ.1.1.12. Ученик/ученица правилно изводи прескоке разношку или згрчку уз помоћ ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ ФВ.1.1.13. Ученик/ученица изводи вежбе и комбинације вежби на греди.</p> <p>ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ.1.1.14. Ученица правилно изводи основне вежбе на двовисинском разбоју.</p> <p>ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ.1.1.15. Ученик правилно изводи основне вежбе на коњу са хваталкама.</p> <p>ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ.1.1.16. Ученик правилно изводи основне вежбе на круговима.</p>

<p>СПОРТСКА ГИМНАСТИКА</p>		<p>ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ. ФВ.1.1.17. Ученик правилно изводи основне вежбе на паралелном разбоју.</p> <p>ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.1.1.18. Ученик правилно изводи основне вежбе на вратилу. ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ.</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>ФВ.2.1.9. Ученик/ученица на средњем нивоу правилно изводи сложеније вежбе на тлу, чува и помаже, поштује сигурносна правила. ФВ.2.1.17. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.2.1.10. Ученик/ученица правилно изводи згрчку. СаДржаЈ: вежба: згрчка преко козлића или коња.</p> <p>ФВ.2.1.11. Ученица правилно изводи вежбе и комбинације вежби на греди</p> <p>ФВ.2.1.17. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада.</p> <p>ФВ.2.1.12. Ученица правилно изводи вежбе и комбинације вежби на двовисинском разбоју</p> <p>ФВ.2.1.17. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада.</p>

		<p>ФВ.2.1.13. Ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на коњу са хватаљкама. ФВ.2.1.17.</p> <p>Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада. ФВ.2.1.14.</p> <p>Ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на круговима.</p> <p>ФВ.2.1.17. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада.</p> <p>ФВ.2.1.15. Ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на паралелном разбоју.</p> <p>ФВ.2.1.17. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада.</p> <p>ФВ.2.1.16. Ученик правилно изводи вежбе и комбинације вежби на вратилу.</p> <p>ФВ.2.1.17. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рада.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>ФВ.3.1.6. Ученик/ученица правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на тлу.</p> <p>ФВ.3.1.7. Ученик/ученица правилно изводи згрчку и разношку са изразитијим фазама лета.</p> <p>ФВ.3.1.8. Ученица правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на греди.</p> <p>ФВ.3.1.9. Ученица правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на двовисинском разбоју.</p> <p>ФВ.3.1.10. Ученик правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на коњу са хватаљкама. ФВ.3.1.11.</p> <p>Ученик правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на круговима.</p> <p>ФВ.3.1.12. Ученик правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на паралелном разбоју. ФВ.3.1.13.</p> <p>Ученик правилно изводи вежбе и комбинацију вежби на вратилу.</p> <p>ФВ.3.1.14. Ученик учествује у гимнастичком петобоју, а ученица учествује у гимнастичком четворобоју.</p> <p>ФВ.3.1.15. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби, основе организације рада и учествује на школском такмичењу.</p>

<p>ОСНОВЕ ТИМСКИХ И СПОРТСКИХ ИГАРА</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ФВ.1.1.1. Ученик/ученица игра спортску игру примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других.</p> <p>ФВ.1.1.2. Зна функцију спортске игре, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.1.1.1. Ученик/ученица игра кошарку примењујући основне елементе технике, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других.</p> <p>ФВ.1.1.2. Зна функцију кошарке, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ.</p> <p>ФВ.1.1.1. Ученик/ученица на основном нивоу игра одбојку примењујући основне елементе технике, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других.</p> <p>ФВ.1.1.2. Зна функцију одбојке, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ. Основна сврха учења одбојке на часовима Физичког васпитања је: а) оспособљавање ученика да играју одбојку б) откривање талената за спорт в) формирање школске екипе г) пружање прилике онима који тренирају да покажу своје умеће</p> <p>РУКОМЕТ ФВ.1.1.1. Ученик/ученица на основном нивоу игра рукомет примењујући основне елементе технике, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других.</p>
---	---------------------	---

	<p>ФВ.1.1.2. Зна функцију рукомета, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ. Повреда голмановог простора у рукомету је када играч који поседује лопту: а) нагази линију 6 м б) нагази аут линију в) нагази линију 9 м г) скоком у простор од 6 м шутира на гол</p> <p>ФУДБАЛ</p> <p>ФВ.1.1.1. Ученик/ученица на основном нивоу игра фудбал примењујући основне елементе технике, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других.</p> <p>ФВ.1.1.2. Зна функцију фудбала, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ.</p>
--	--

	<p style="text-align: center;">СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>Фв.2.1.1. Ученик/ученица игра спортску игру примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других.</p> <p>Фв.2.1.2. Зна функцију и значај спортске игре, већи број правила, принципе и утицај тренинга.</p> <p>ФВ.2.1.1. Ученик/ученица игра кошарку примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других.</p> <p>ФВ.2.1.2. Зна функцију и значај кошарке, већи број правила, принципе и утицај тренинга ОДБОЈКА</p> <p>ФВ.2.1.1. Ученик/ученица на средњем нивоу игра одбојку примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других</p> <p>ФВ.2.1.2. Зна функцију и значај одбојке, већи број правила, принципе и утицај тренинга. РУКОМЕТ</p> <p>ФВ.2.1.1. Ученик/ученица игра рукомет примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других.</p> <p>ФВ.2.1.2. Зна функцију и значај рукомета, већи број правила, принципе и утицај тренинга. Колико у рукометној утакмици траје казна искљученом играчу? а) 30 сек б) 1 мин в) 3 мин г) 2 мин ФУДБАЛ</p> <p>ФВ.2.1.1. Ученик/ученица игра фудбал примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других.</p> <p>ФВ.2.1.2. Зна функцију и значај фудбала, већи број правила, принципе и утицај тренинга.</p>
--	--	--

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>ФВ.3.1.1. Ученик/ученица игра спортску игру примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама.</p> <p>ФВ.3.1.2. Зна тактику игре, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди.</p> <p>ФВ.3.1.1. Ученик/ученица игра кошарку примењујући већи број одговарајућих елемената технике, испуњавајући тактичке задатке, такмичи се, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама. ФВ.3.1.2. Зна тактику кошарке, систем такмичења, начин организовања утакмице и да суди.</p> <p>ОДБОЈКА</p> <p>ФВ.3.1.1. Ученик/ученица на напредном нивоу игра одбојку примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама.</p> <p>ФВ.3.1.2. Зна тактику одбојке, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди. Колико пута, по одбојкашким правилима, један играч може дотаћи лопту приликом блокирања? а) једном б) два пута в) пет пута д) неограничен број пута</p> <p>РУКОМЕТ</p> <p>ФВ.3.1.1. Ученик/ученица игра рукомет примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама.</p> <p>ФВ.3.1.2. Зна тактику рукомета, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди. Код извођења слободног бацања у рукомету, противнички играчи морају бити удаљени од извођача најмање: а) 5 метара б) 1 метар в) 3 метра г) 2 метра</p> <p>ФУДБАЛ</p> <p>ФВ.3.1.1. Ученик/ученица игра фудбал примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, такмичи се, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама.</p> <p>ФВ.3.1.2. Зна тактику фудбала, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди.</p>
	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>ФВ.1.1.20. Ученик/ученица се успешно креће у ритму и темпу музичке пратње у простору основним облицима кретања (ходање, трчање).</p>

ПЛЕС И РИТМИКА	СРЕДЊИ НИВО	ФВ.2.1.18. Ученик/ученица повезује просторно и временски плесне елементе у целину, изводи и реализује најмање један одабрани дечији плес. ФВ.2.1.19. влада основном терминологијом, препознаје и разликује друштвене и народне плесове
	НАПРЕДНИ НИВО	ФВ.3.1.16. Ученик/ученица самостално изводи сопствену композицију покрета и кретања уз музичку пратњу и успешно моторички у ритму и темпу реализује одабрани народни, друштвени и дечији плес; влада основама тренинга и учествује на такмичењу. ФВ.3.1.17. Зна терминологију плесова и систем такмичења.

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета физичког и здравственог васпитања:

Одговорно учешће у демократском друштву, комуникација, одговоран однос према околини, одговоран однос према здрављу, решавање проблема, сарадња.

--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Методе рада: монолошка, дијалoшка, демонстративна, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности;

Наставника: дискусија, анализирање, објашњавање, показивање, поређење, мерење, упоређивања

Ученика: активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, ослања се на претходно искуство, ходање, трчање, вежбање, анализирање, такмичење, мерење, скакање.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, активности ученика на часу, начин извођења елемената, иницијално тестирање

Корелације (међупредметна повезаност):

Физичко и здравствено васпитање/информатика и рачунарство

Иницијална мерења ученика - креирање радне табеле, унос података, функције и графикони

Физичко и здравствено васпитање/физика

Бацање кугле, скок у даљ - убрзање при кретању тела под дејством силе теже

одбојка смеч - сила Земљине теже

атлетика скок у вис - сила земљине теже-хитац навише

кошарка основни кош.стаб у нападу - равнотежа тела, појам врста, равнотежа полуге

Гимнастика и ходање по греди - Равнотежа Физичко и здравствено васпитање – Биологија

Атлетика и трчање - Кардиоваскуларни и респираторни систем

Вежбе обликовања и растезања - Коштано – зглобно апарат

Физичко и здравствено васпитање/Музичка култура

плес и ритам - Народне и друштвене игре

Литература:

Вишњић Драгољуб: НАСТАВА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА од 5. до 8. разреда основне школе, ЗУНС, Београд, 2006.

Обрадовић М: АБЕЦЕДА РУКОМЕТА, Београд

Томић Драго: ОДБОЈКА И 100 ТРЕНИНГА ОДБОЈКЕ, Београд

Јовановић М: КОШАРКА-ТЕОРИЈА И МЕТОДИКА, Ниш

Др Јарослава Радојевић, Миљан Грбовић и Др Јован Петровић: СПОРТСКА ГИМНАСТИКА, Спортска књига, Београд, 1985.

АКТИВНОСТИ У ПРИРОДИ

Од активности у природи, планирана су два кроса.

-јесењи крос, у организацији Црвеног крста (октобар),

-пролећни крос, у организацији Спортског савеза и РТС-а (мај)

-Бициклијада

-посете атлетској стази СЦМ, клизалишту СЦМ и базенима СЦМ....

ШКОЛСКА И ДРУГА ТАКМИЧЕЊА

Школа организује и спроводи спортска такмичења као интегрални део процеса физичког васпитања, тј. обавезна унутар школска и међуодељенска такмичења у :
атлетици

спортским играма.

стрељаштву...

У сарадњи са Спортским савезом града Чачка, организују се такмичења међушколског карактера у свим спортским дисциплинама према календару који прави Министарство просвете и спорта и Спортски савез.

Спортске секције

Рад се одвија у спортским секцијама или школским екипама које се формирају према интересовању и полу ученика. Наставник сачињава посебан програм узимајући у обзир материјалне и просторне услове рада, узрасне карактеристике и способности ученика, као и програм школских спортских такмичења ученика Србије.

ПЛАН РАДА СЕКЦИЈЕ АТЛЕТИКА

Област/тема	Садржаји	Активности у раду	Начин и поступак остваривања
АТЛЕТИКА	Припрема за такмичење -бацање кугле -скок у вис -скок у даљ -спринтерско трчање -трчање на средње и дуге пруге -штафетно трчање	Активности наставника -упознаје предзнања ученика, -реализује, -демонстрира, прати, -слуша, понавља, мотивише; -води ученике на такмичење, -саветује,	Дијалогска, демонстрација

ПЛАН РАДА РУКОМЕТАШКЕ СЕКЦИЈЕ

Област/тема	Садржаји	Активности у раду	Начин и поступак остваривања
РУКОМЕТ	<ul style="list-style-type: none"> -Формирање екипе , -Развој опште издржљивости, -Развој снаге, -Спретности и окретности -Увежбавање и усавршавање техничких и тактичких елемената -Уигравање екипе за такмичење -Увежбавање и усавршавање тактике у нападу и одбрани -Усавршавање брзине,спретности, окретности и скочности -Увежбавање система у одбрани -Психофизичка припрема за такмичења 	<ul style="list-style-type: none"> -Пресвлаче се у опрему за вежбање, -стају у врсту, загревају се, -престројавају се за вежбање, -раде вежбе обликовања, -праве формације за обуку -елемената технике, -понављају задате елементе, -питају шта им није јасно, -раде вежбе за опуштање, -стају у врсту, одлазе у свлачионицу на пресвлачење. Организује загревање различитим облицима и динамиком кретања, бира адекватне вежбе у зависности од наставне јединице, објашњава елементе технике користећи методске принципе, демонстрира, исправља грешке, организује и суди утакмице, истиче ученике који су успешно савладали елементе. Оцењује. 	<ul style="list-style-type: none"> Жива реч, демонстрација, практично вежбање, -посматрање, -имитација, -драматизација, -дискусија

ПЛАН РАДА КОШАРКАШКЕ СЕКЦИЈЕ

Област/тема	Садржаји	Активности у раду	Начин и поступак остваривања

<p>КОШАРКА</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Формирање екипе, -Развој опште издржљивости -Развој снаге, -спретности и окретности - Увежбавање и усавршавање техничких и тактичких елемената -Уигравање екипе за такмичење -Увежбавање и усавршавање тактике у нападу и одбрани -Усавршавање брзине,спретности, окретности и скочности -Такмичења 	<p>Пресвлаче се у опрему за вежбање, стају у врсту, загревају се, престојавају се за вежбање, раде вежбе обликовања, праве формације за обуку елемената технике, понављају задате елементе, праве екипе, питају шта им није јасно, раде вежбе за опуштање, стају у врсту, одлазе на пресвлачење. Организује загревање различитим облицима и динамиком кретања, бира адекватне вежбе у зависности од наставне јединице, објашњава елементе технике користећи методске принципе, демонстрира, исправља грешке, организује и суди утакмицу, истиче ученике који су успешно савладали елементе. Оцењује</p>	<p>Жива реч, демонстрација, практично вежбање, -посматрање, -имитација, -драматизација, -дискусија</p>
----------------	--	---	--

Б. Обавезни изборни наставни предмети

Б.1. Верска настава - православни катихизис (веронаука)

Циљеви и задаци:

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) јесте да пружи целовит православно поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот(историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот(будућу димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење(литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) овухвата све позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота(однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом.

Задаци наставе православног катихизиса (веронауке) јесу да код ученика:

Развије отвореност и однос према Богу, другачијем и савршенијем у односу на нас, као и отвореност према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам;

Развије способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божију и за себе;

Развије тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене, ка изналагању равнотеже између заједнице и властите личности и ка остварењу сусрета са светом, са природом, и пре и после свега, са Богом;

Изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе, историје човечанства и људског стваралаштва у науци и другим областима;

Изгради уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа Богу, људима и природи.

Разред: Пети

разред	Неделъни фонд часова	Годишњи фонд часова
Пети	1	36

Фонд часоа:

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <p>моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 5. разреда основне школе;</p> <p>моћи да уочи какво је његово</p>	<p>I – УВОД</p> <p>1. Упознавање садржаја програма и начина рада</p>	<p>Упознавање са садржајем програма и начином рада</p> <p>Прелиминарна систематизација</p>
<p>предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном циклусу школовања.</p> <p>моћи да именује неке политеистичке религије.</p> <p>моћи да наведе неке од карактеристика политеистичких религија и културе старог века</p>	<p>II - РЕЛИГИЈА И КУЛТУРА СТАРОГ СВЕТА</p> <p>Религија и култура старог света</p> <p>Човек тражи Бога</p>	<p>Религија и култура старог света</p> <p>Човекова жеђ за Богом и вечним животом</p> <p>Митови и легенде</p>
<p>моћи да уочи да се Бог откривао изабраним људима, за разлику од паганских божанстава;</p> <p>моћи да објасни да је рођење Христово догађај који дели историју на стару и нову еру;</p> <p>моћи да наведе неке од библијских књига, њихове ауторе и оквирно време настанка</p>	<p>III - ОТКРИВЕЊЕ - СВЕТ БИБЛИЈЕ</p> <p>Божје Откровење</p> <p>Свето Писмо (настанак, подела)</p>	<p>Божје Откровење</p> <p>Свето Писмо (настанак, подела)</p>
<p>моћи да разликује Стари и Нови Завет</p> <p>бити подстакнут да се односи према Библији као светој књизи;</p> <p>моћи да преприча библијску причу о постању и доживи је као дело љубави Божије</p> <p>моћи да увиди да је Бог поред видљивог света створио и анђеле</p> <p>моћи да преприча библијску приповест о стварању човека и уочи да је човек сличан Богу јер је слободан</p> <p>бити подстакнут на развијање осећаја личне одговорности према природи;</p>	<p>IV - СТВАРАЊЕ СВЕТА И ЧОВЕКА</p> <p>Стварање света</p> <p>Стварање човека</p> <p>Прародитељски грех</p> <p>Човек изван рајског врта</p>	<p>Шестоднев</p> <p>Стварање човека</p> <p>„по икони и подобију“</p> <p>Прародитељски грех</p> <p>Човек изван рајског врта (Каин и Авел, Ноје, Вавилонска кула)</p>

<p>моћи да наведе неке од последица првородног греха по човека и читаву створену природу;</p> <p>моћи да преприча неку од библијских прича до Аврама;</p> <p>моћи да повеже причу о Нојевој барци са Црквом</p> <p>бити подстакнут на послушност као израз љубави према Богу;</p> <p>моћи да наведе неке од најважнијих старозаветних личности и догађаја</p> <p>моћи да уочи везу старозаветних праотаца и патријараха са Христом</p>	<p>V - СТАРОЗАВЕТНА ИСТОРИЈА СПАСЕЊА</p> <p>Аврам и Божји позив</p> <p>Исак и његови синови</p> <p>Праведни Јосиф</p> <p>Мојсије</p> <p>Пасха</p>	<p>Аврам и Божији позив</p> <p>Исак и његови синови</p> <p>Праведни Јосиф</p> <p>Мојсије</p> <p>Пасха</p>
<p>моћи да исприча да јеврејски народ прославља Пасху као успомену на излазак из Египта</p> <p>моћи да извуче моралну поуку из библијских приповести</p> <p>моћи да препозна старозаветне личности и догађаје у православној</p>	<p>VI - ЗАКОН БОЖЈИ</p> <p>На гори Синају</p> <p>Десет Божјих заповести</p> <p>Закон Божји као педагог за</p>	<p>Добијање Божијих заповести на гори Синају</p> <p>Садржај Десет Божјих заповести</p>

<p>иконографији.</p> <p>моћи да преприча библијски опис давања Десет Божијих заповести Мојсију;</p> <p>моћи да наведе и протумачи на основном нивоу Десет Божјих заповести;</p> <p>моћи да разуме да је од односа према Заповестима зависила и припадност Божијем народу;</p> <p>бити подстакнут да примени вредности Декалога у свом свакодневном животу.</p> <p>моћи да препозна на слици Ковчег Завета и Скинију и да у једној реченици каже шта је мана</p> <p>моћи да именује најважније личности јеврејског народа у Обећаној земљи</p> <p>моћи да уочи да је Светиња над светињама посебно место Божијег присуства</p> <p>знати да је цар Давид испевао Псалме у славу Божију</p> <p>моћи да наведе неке од старозаветних пророка</p> <p>моћи да уочи да су старозаветни пророци најављивали долазак Месије</p> <p>увидети значај покајања и молитве као „жртве угодне Богу“ на основу одељака поучних и пророчких књига</p>	<p>Христа</p> <p>VII - МЕСИЈАНСКА НАДА</p> <p>„Земља меда и млека”</p> <p>Цар Давид</p> <p>Соломон и јерусалимски храм</p> <p>Псалми Давидови</p> <p>Старозаветни пророци</p> <p>Месијанска нада</p>	<p>Смисао Декалога као припреме за Христа</p> <p>Насељавање Обећане земље (Исус Навин, Самсон...)</p> <p>Цар Давид</p> <p>Соломон и јерусалимски храм</p> <p>Псалми Давидови</p> <p>Старозаветни пророци</p> <p>Месијанска нада</p>
---	---	--

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика</p>	<p>рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење,</p> <p>одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.</p>
---	---

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка , дијалошка, комбинована

Облик рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, тимски рад

Активности

Наставника: Наводи, ствара ситуацију, мотивише, прати, даје упутства , исписује

Ученика: Пишу, цртају, певају, праве, слушају, повезују, закључују

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: Прати активност, путем квиза, домаћи

Корелација са другим предметима :

Српски језик и књижевност

Историја

Географија

Биологија

Ликовна култура

Музичка култура

Грађанско васпитање

Литература (за наставнике и ученике)

Библија, издање Светог архијерејског синода СПЦ; Православни катихизис за 5 разред основне школе, Београд 2005;

Разред: Шести

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Шести	1	36

Фонд часова:

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 6. разреда основне школе;	I – УВОД	Упознавање са садржајем програма и начином рада
моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.	1. Упознавање садржаја програма и начина рада	
моћи да каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе	II - ПРИПРЕМА СВЕТА ЗА ДОЛАЗАК СИНА БОЖЈЕГ	Историјске околности пред долазак Христов
моћи да препозна да су Јевреји очекивали Месију на основу старозаветних пророштава	Историјске околности пред долазак Христов	Старозаветна пророштва о доласку Месије
моћи да преприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господњег и каже да је он припремао народ за долазак Христа	Јеврејско ишчекивање Месије	Свети Јован Претеча
	Свети Јован Претеча	

моћи да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом;		
моћи да закључи да је доласком Исуса Христа Бог склопио Нови Завет са људима.	III - УВОД У НОВИ ЗАВЕТ	Нови Завет је испуњење Старог Завета
	Нови Завет је испуњење Старог Завета	Новозаветни списи (настанак, подела, функција, аутори...)

<p>моћи да наведе неке од новозаветних књига и околности њиховог настанка;</p> <p>моћи да пронађе одређени библијски одељак;</p> <p>моћи да каже да се Библија користи на богослужењима;</p>	<p>Новозаветни списи Јеванђелисти</p>	<p>Јеванђелисти</p>
<p>моћи да именује Јеванђелисте и препозна њихове иконографске симболе;</p> <p>бити подстакнут на читање Светог Писма.</p> <p>моћи да преприча догађај Благовести и да препозна да је то</p> <p>„почетак спасења“;</p> <p>моћи да препозна службу анђела као гласника и служитеља Божијих;</p> <p>моћи да препозна Богородичино прихватање воље Божије као израз слободе;</p> <p>моћи да уочи да је за разлику од Еве, Богородица послушала Бога</p> <p>моћи да преприча неке од догађаја из живота Пресвете Богородице и повеже их са Богородичиним празницима;</p> <p>моћи да преприча библијски опис Рођења Христовог;</p>	<p>IV - БОГОЧОВЕК – ИСУС ХРИСТОС</p> <p>Пресвета Богородица – Благовести</p> <p>Богородичини празници</p> <p>Рођење Христово</p> <p>Христос је Богочовек</p> <p>Крштење Христово</p> <p>Христова чуда</p> <p>Новозаветне заповести и Беседа на гори</p> <p>Христос – „пут, истина и живот”</p> <p>Лазарева Субота и Цвети</p> <p>Тајна Вечера – прва Литургија</p> <p>Страдање Христово Васкрсење Христово</p>	<p>Пресвета Богородица – Благовести</p> <p>Богородичини празници</p> <p>Рођење Христово</p> <p>Христос је Богочовек</p> <p>Крштење Христово</p> <p>Христова чуда</p> <p>Новозаветне заповести и Беседа на гори</p> <p>Христос – Онај који је наш „пут, истина и живот“</p> <p>Лазарева Субота и Цвети</p> <p>Тајна Вечера – прва Литургија</p> <p>Страдање Христово</p> <p>Васкрсење Христово</p>

моћи да препозна да је Христос дошао на свет да сједини Бога и човека

моћи да преприча библијски опис Христовог Крштења, поста и кушања;

моћи да препозна да су Христова чуда израз Његове љубави према људима;

моћи да увиди разлику између старозаветног закона и новозаветних заповести о љубави;

бити подстакнут да прихвати Христа за свој животни узор;

моћи да преприча догађаје Васкрсења Лазаревог и Уласка у Јерусалим;

моћи да увиди контрадикторност између очекивања јеврејског народа спрам Христове личности;

моћи да хронолошки наведе догађаје Страсне седмице;

моћи да преприча библијски опис Тајне Вечере и у приносу хлеба и вина препозна Свету Литургију;

моћи да преприча библијски опис Христовог Страдања и Васкрсења

моћи да кроз тумачење тропара Христовог Васкрсења препозна да је Христос победио смрт и омогућио свима васкрсење из мртвих;

моћи да преприча догађаје Вазнесења и Педесетнице;

моћи да каже да је силаском Духа Светог на апостоле рођена Црква Христова;

V - ЦРКВА ДУХА СВЕТОГА

Вазнесење и Педесетница

Црква у Јерусалиму

Павле – апостол незнабожаца

Прогони хришћана Свети цар Константин и крштење царства

Вазнесење и Педесетница

Заједница у Јерусалиму, према извештају из Дела апосолских

Мисионарско дело светог апостола Павла

Гоњења Цркве

Свети цар Константин и крштење царства

моћи да именује неколико светих апостола и наведе неке од догађаја из њиховог живота;

моћи да уочи да су у Римском царству хришћани били гоњени и наведе неке од примера мучеништва;

моћи да објасни значај доношења Миланског едикта; моћи да усвоји вредност толеранције међу људима различитих верских убеђења;

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика

рад с подацима и информацијама,
решавање проблема, сарадња, компетенције за учење,

	одговорно учешће у демократском друштву, естетичка комперенција, комуникација.
--	---

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка , дијалoшка, комбинована

Облик рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, тимски рад

Активности

Наставника: Наводи, ствара ситуацију, мотивише, прати, даје упутства , исписује

Ученика: Пишу, цртају, певају, праве, слушају, повезују, закључују

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: Прати активност, путем квиза, домаћи

Корелација са другим предметима :

Српски језик и књижевност

Историја

Географија

Ликовна култура

Музичка култура

Грађанско васпитање

Литература (за наставнике и ученике)

Библија, Православни катихизис за 6. Разред основне школе, Игњатије Мидић, Београд 2005.

Разред: Седми

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Седми	1	36

Фонд часова:

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 7. разреда основне школе; моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. моћи да уочи да су знање и учење важни у његовом животу;	I – УВОД 1. Упознавање садржаја програма и начина рада	Упознавање са садржајем програма и начином рада

<p>моћи да кроз очигледне примере и експерименте закључи да постоје различити начини сазнавања</p>		
<p>моћи да кроз примере из личног искуства уочи да једино онај кога заволимо за нас постаје личност - непоновљиво и бескрајно важно биће;</p> <p>моћи да повезује личносно познање са нашим познањем Бога;</p> <p>моћи да препозна да нам Христос открива Бога као љубавну заједницу три личности;</p> <p>моћи да вреднује своје понашање на основу љубави коју исказује према својим ближњима;</p> <p>бити подстакнут на одговорније обликовање заједничког живота са другима.</p>	<p>II – БОГОПОЗНАЊЕ</p> <p>Процес сазнавања</p> <p>Личносно познање</p> <p>Познање Бога Бог је један, али није сам</p>	<p>Процес сазнавања као дело целе личности: чула, разум, слободна воља, искуство</p> <p>Личносно познање, упознавање кроз љубав</p> <p>Познање Бога</p> <p>Бог је један, али није сам (Бог је заједница три личности: Отац, Син и Свети Дух)</p>
<p>моћи да уочи да је Црква на</p> <p>Саборима решавала проблеме са којима се сусретала кроз историју;</p> <p>бити подстакнут да своје проблеме и несугласице са другима решава кроз разговор и заједништво;</p> <p>знати да је Символ вере установљен на Васељенским саборима;</p> <p>умети да интерпретира Символ вере;</p>	<p>III - СИМВОЛ ВЕРЕ</p> <p>Сабори као израз јединства Цркве</p> <p>Васељенски сабори</p> <p>Символ вере Богочовек Христос</p>	<p>Сабори као израз јединства Цркве</p> <p>Васељенски сабори</p> <p>Символ вере</p> <p>Христос је истинити Бог и истинити Човек</p>

<p>знати да се Символ вере изговара на Крштењу и Литургији;</p> <p>моћи да уочи да појам Богочовека описује Христа као истинитог Бога и истинитог Човека;</p> <p>моћи да увиди да Црква Светим</p> <p>Тајнама повезује човека са Богом у најважнијим моментима његовог</p> <p>живота (рођење и духовно рођење</p> <p>– Крштење, венчање и Брак, Црквена брига за болесне у јелеосвећењу...)</p> <p>моћи да увиди да је Литургија извор и циљ свих Тајни Цркве;</p> <p>знати да је Причешће врхунац светотајинског живота</p> <p>моћи да препозна Крштење и Миропомазање као Тајне уласка у Цркву;</p> <p>бити подстакнут да на покајање гледа као на промену начина живота;</p> <p>моћи да увиди да су брак и монаштво два пута која воде ка Богу;</p> <p>моћи да разликује и именује службе у Цркви (епископ,</p>	<p>IV - СВЕТОТАЈИНСКИ ЖИВОТ ЦРКВЕ</p> <p>Светотајински живот Цркве</p> <p>Света Литургија – светајна Цркве</p> <p>Свете Тајне крштења и миропомазања</p> <p>Света Тајна исповести</p> <p>Света Тајна брака</p> <p>Монашка</p>	<p>Светотајински живот Цркве</p> <p>Света Литургија као светајна Цркве</p> <p>Свете Тајне Крштења и Миропомазања</p> <p>Света Тајна Исповести</p> <p>Света Тајна брака (слика Христа и Цркве)</p> <p>Монашка заједница (искорак ка животу будућег века)</p> <p>Света Тајна Рукоположења</p> <p>Молитвословља Цркве</p>
--	---	--

<p>свештеник, ђакон и народ);</p> <p>моћи да препозна своју службу у Цркви;</p> <p>моћи да у молитвословљима уочи важност природних елемената (воде, грожђа, жита, светлости...)</p>	<p>заједница</p> <p>Света Тајна рукоположења</p> <p>Молитвословља Цркве</p>	
--	---	--

<p>бити подстакнут на учествовање у светотајинском животу Цркве;</p> <p>моћи да препозна да култура и писменост Словена имају корен у мисионарској делатности просветитеља равноапостолних Кирила и Методија;</p> <p>моћи да објасни просветитељску улогу и значај Светога Саве за српски народ;</p> <p>бити подстакнут да доживи српске светитеље као учитеље хришћанских врлина;</p> <p>моћи да препозна неговање српских православних обичаја као начин преношења искуства вере и прослављања Бога и светитеља</p> <p>моћи да препозна евхаристијску симболику у елементима Крсне Славе;</p> <p>бити подстакнут да прослављање Крсне славе везује за Литургију</p> <p>бити подстакнут да доживи, вреднује и негује богатство и лепоту српске културне баштине.</p>	<p>V - СРПСКА ЦРКВА КРОЗ ВЕКОВЕ</p> <p>Света браћа Кирило и Методије</p> <p>Свети Сава</p> <p>Срби светитељи</p> <p>Крсна слава и обичаји</p> <p>Српска црквена баштина</p>	<p>Света браћа Кирило и Методије</p> <p>Свети Сава</p> <p>Срби светитељи (вероучитељ ће на више часова описати живот и подвиге неколико светитеља Српске Цркве по избору:</p> <p>Света лоза Немањића</p> <p>Св. цар Лазар</p> <p>Св. Василије Острошки</p> <p>Св. Николај Жички и Охридски</p> <p>Св. Петар Цетињски</p> <p>Св. Вукашин из Клепаца)</p> <p>Крсна слава и обичаји (литије, храмовне и градске славе...)</p> <p>Српска црквена баштина</p>
---	---	--

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика</p>	<p>рад с подацима и информацијама,</p> <p>решавање проблема, сарадња, компетенције за учење,</p> <p>одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.</p>
---	--

Начин остваривања програма

Методe рада: монолошка , дијалoшка, комбинована

Облик рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, тимски рад

Активности

Наставника: Наводи, ствара ситуацију, мотивише, прати, даје упутства , исписује

Ученика: Пишу, цртају, певају, праве, слушају, повезују, закључују

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: Прати активност, путем квиза, домаћи

Корелација са другим предметима :

Српски језик и књижевност

Географија

Биологија

Историја

Ликовна култура

Музичка култура

Литература (за наставнике и ученике)

Библија, издање Светог архијерејског синода СПЦ; Православни катихизис за 7. разред основне школе, Игњатије Мидић, Београд 2005;

Разред: Осми

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Осми	1	34

Фонд часова:

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
--------	-------------	----------

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 8. разреда основне школе;	I – УВОД 1. Упознавање садржаја програма и начина рада	Упознавање са садржајем програма и начином рада
моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.	II - ЧОВЕК ЈЕ ИКОНА БОЖЈА Човек - икона Божја и свештеник твари Хришћанско схватање личности Грех као промашај човековог назначења	Човек - икона Божја и свештеник твари Хришћанско схватање личности Грех као промашај човековог назначења
моћи да увиди да се човек остварује као личност у слободној заједници љубави са другим.	Грех као промашај човековог назначења	Две велике заповести о љубави
бити подстакнут да учествује у литургијској заједници.	Новозаветне заповести Божје	Слобода и љубав у хришћанском етосу
моћи да сагледа грех као промашај људског назначења;	Слобода и љубав у хришћанском етосу	
моћи да разликује слободу од самовоље;		
моћи да увиди да човек може бити роб својих лоших особина и навика;	III - ПОДВИЖНИЧКО – ЕВХАРИСТИЈСКИ ЕТОС	Хришћански подвиг
бити подстакнут да увиди вредност ближњега у сопственом животу;	7. Хришћански подвиг	Примери подвига: свети људи су имали различите подвиге
моћи да усвоји став да једино кроз љубав човек може		Хришћански пост (духовни смисао,

превазићи конфликт;	Подвизи Светитеља	начин поста, евхаристијски, једнодневни и вишедневни пост)
моћи да вреднује своје поступке на основу Христових заповести о љубави.	Пост	Основне хришћанске врлине
моћи да увиди да је подвиг начин живота у Цркви;	Хришћанске врлине	Евхаристијски поглед на свет
	Евхаристијски поглед на свет	

<p>моћи да препозна различите подвиге као путеве који воде ка истом циљу;</p> <p>моћи да објасни кад и како се пости;</p> <p>моћи да увиди смисао и значај поста;</p> <p>бити подстакнут на пост и молитву као начин служења Богу;</p> <p>бити подстакнут да развија хришћанске врлине;</p> <p>бити подстакнут да се критички односи према својим поступцима;</p> <p>бити подстакнут да чита Житија Светих;</p> <p>бити подстакнут да заснује свој однос према Богу на захвалности</p> <p>моћи да увиди да је молитва разговор са Богом;</p>	<p>IV – ЛИТУРГИЈА</p> <p>Молитва - лична и саборна</p> <p>Црква је Тело Христово</p> <p>Божанствена Литургија (опис тока Литургије)</p> <p>Литургијски простор (делови храма)</p> <p>Освећење времена</p>	<p>Молитва - лична и саборна</p> <p>Црква је Тело Христово</p> <p>Божанствена литургија</p> <p>- Проскомидија</p> <p>Литургија речи (јектенија, мали вход, читања)</p> <p>Евхаристија (велики вход, анафора, Молитва Господња, причешће)</p> <p>Литургијски простор (делови храма)</p> <p>Повезивање времена са литургијским доживљајем вечности (дневни, недељни и годишњи богослужбени круг)</p>
<p>бити подстакнут да преиспита и обогати свој молитвени живот;</p> <p>моћи да схвати личну молитву као припрему за саборну молитву;</p> <p>моћи да објасни значење речи Литургија и Евхаристија;</p> <p>моћи да однос међу члановима Цркве пореди са повезаношћу удова у људском телу;</p> <p>моћи да препозна неке од елемената Литургије;</p> <p>моћи да увиди да Молитва Господња има литургијску основу;</p> <p>моћи да наведе најважније делове храма и препозна њихову богослужбену намену.</p> <p>моћи да именује нека богослужења и да зна да постоје покретни и непокретни празници;</p>	<p>V - ЦАРСТВО БОЖЈЕ</p> <p>Царство Божје – циљ стварања</p> <p>Живот будућег века</p> <p>Сведоци Царства Божјег</p> <p>Обожење – циљ хришћанског живота</p> <p>Знаци присутва Царства Божјег у овом свету (чуда, мошти...)</p> <p>Икона – прозор у вечност</p>	<p>Царство Божије – циљ стварања</p> <p>Васкрсење мртвих и живот будућег века</p> <p>Етос хришћана као сведочанство Царства Божијег</p> <p>Обожење – живот у савршеној заједници с Богом и другима</p> <p>Знаци присутва Царства Божијег у овом свету (чуда, мошти...)</p>

бити подстакнут да активније учествује у богослужењима;
моћи да објасни да је Бог створио свет са циљем да постане Царство Божије;
моћи да објасни да Царство Божије у пуноћи наступа по другом Христовом доласку и васкрсењу мртвих;
моћи да објасни да је Бог створио човека као сарадника на делу спасења;
моћи да препозна да је Литургија икона Царства Божијег;

Икона – прозор у вечност

<p>бити подстакнут да активније учествује у Светој Литургији.</p> <p>моћи да преприча догађај Преображења Господњег;</p> <p>моћи да повеже појмове светости и обожења са дејством Светога Духа</p> <p>моћи да препозна да је предукус Царства Божијег присутан у моштима, чудотворним иконама, исцељењима...</p> <p>моћи да препозна разлику између православне иконографије и световног сликарства;</p> <p>моћи да препозна икону као символ Царства Божијег;</p> <p>бити подстакнут да на правилан начин изражава поштовање према хришћанским светињама.</p>		
--	--	--

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика</p>	<p>рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење,</p> <p>одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.</p>
---	---

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка , дијалогска, комбинована

Облик рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, тимски рад

Активности

Наставника: Наводи, ствара ситуацију, мотивише, прати, даје упутства , исписује

Ученика: Пишу, цртају, певају, праве, слушају, повезују, закључују

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: Прати активност, путем квиза, домаћи

Корелација са другим предметима :

Српски језик и књижевност, Историја, Биологија

Ликовна култура, Музичка култура

Грађанско васпитање

Техника и технологија

Литература (за наставнике и ученике)

Библија, издање Светог архијерејског синода СПЦ; Православни катихизис за 8. разред основне школе, Игњатије Мидић, Београд 2005;

Начин остваривања програма:

Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика.

Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.

На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.

Врсте наставе

Настава се реализује кроз следеће облике наставе:

теоријска настава (33 часа)

практична настава (1 час)

Место реализације наставе

Теоријска настава се реализује у учионици;

Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању;

Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе

Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим

предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже.

Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно

Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава.

Имајући у виду захтеве наставног програма и могућности транспонована наставног садржаја у педагошко дидактичко решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика.

У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу.

Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.

Б. 2. Грађанско васпитање

Циљ наставе и учења програма Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.

Разред: пети

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
пети	1	36

Фонд часова:

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		

<p>разликује жеље од потреба и наведе примере везе између потреба и људских права;</p> <p>препозна своје потребе, као и потребе других и да их уважава;</p> <p>штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права;</p> <p>учествује у доношењу правила рада групе и поштује их;</p> <p>наводи примере и показатеље остварености и кршења дечијих права;</p> <p>наводи чиниоце који утичу на остварење дечијих права;</p> <p>поштује права и потребе ученика који су у инклузији у његовом одељењу/школи;</p> <p>препозна ситуације кршења својих права и права других;</p> <p>идентификује кршење људских права на примеру неког историјског догађаја;</p>	<p>ЉУДСКА ПРАВА</p> <p>Права детета</p>	<p>Потребе и права Потребe и жеље. Потребe и права.</p> <p>Права и правила у учионици.</p> <p>Правила рада у учионици, доношење групних правила. Права детета у документима о заштити права Посебност права детета и људска права.</p> <p>Конвенција о правима детета. Врсте права.</p> <p>Показатељи остварености и кршења дечијих права. Конвенција о правима детета у документима која се односе на школу</p>
<p>поштује правила одељенске заједнице и правила на нивоу школе;</p> <p>поступа у складу са моралним вредностима грађанског друштва;</p> <p>искаже свој став о значају правила у функционисању заједнице;</p> <p>понаша се у складу са правилима и дужностима у школи;</p> <p>наводи начине демократског одлучивања;</p> <p>препозна одговорност одраслих у заштити права деце; - објасни улогу појединца и група у заштити дечијих права;</p> <p>реално процени сопствену одговорност у ситуацији кршења нечијих права и зна коме да се обрати за помоћ;</p>	<p>ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО</p>	<p>Права и функционисање заједнице</p> <p>Моје заједнице. Школа као заједница.</p> <p>Одлучивање у учионици и школи.</p> <p>Гласање и консензус као демократски начини одлучивања.</p> <p>Одговорности и обавезе у заједници</p> <p>Одговорност деце.</p> <p>Одговорности одраслих (родитеља, наставника).</p>

		<p>Кршење и заштита права</p> <p>Шта могу и коме да се обратим у ситуацијама насиља.</p>
<p>препозна и анализира сличности и разлике између ученика у групи;</p> <p>прихвата друге ученике и уважава њихову различитост;</p> <p>проналази примере моралних поступака у књижевним делима које чита, у медијима и у свакодневном животу;</p> <p>наводи примере из свакодневног живота предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама;</p> <p>проналази примере нетолеранције и дискриминације у књижевним делима која чита;</p> <p>у медијима проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира;</p> <p>препозна и објасни врсте насиља;</p> <p>прави разлику између безбедног и небезбедног понашања на друштвеним мрежама;</p> <p>заштити од дигиталног насиља;</p> <p>анализира сукоб из различитих углова (препознаје потребе учесника сукоба) и налази конструктивна решења прихватљива за све стране у сукобу;</p> <p>аргументује предности конструктивног начина решавања сукоба;</p>	<p>ПРОЦЕСИ У СВРЕМЕНОМ СВЕТУ Права детета</p>	<p>Наши идентитети</p> <p>Наше сличности и разлике (раса, пол, национална припадност, друштвено порекло, вероисповест, политичка или друга уверења, имовно стање, култура, језик, старост и инвалидитет).</p> <p>Стереотипи и предрасуде. Дискриминација.</p> <p>Толеранција.</p> <p>Сукоби и насиље</p> <p>Сукоби и начини решавања сукоба. Предности конструктивног решавања сукоба. Врсте насиља: физичко, активно и пасивно, емоционално, социјално, сексуално, дигитално.</p> <p>Реаговање на насиље. Начини заштите од насиља</p>

<p>препознаје примере грађанског активизма у својој школи и исказује позитиван став према томе;</p> <p>идентификује проблеме у својој школи;</p> <p>прикупља податке о проблему користећи различите изворе и технике;</p> <p>осмишљава акције, процењује њихову изводљивост и предвиђа могуће ефекте;</p> <p>активно учествује у тиму, поштујући правила тимског рада (у групној дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на неугрожавајући начин);</p>	<p>ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ</p>	<p>Планирање и извођење акција у школи у корист права детета</p> <p>Учешће ученика у школи. Избор проблема.</p> <p>Тражење решења проблема. Израда плана акције.</p> <p>Анализа могућих ефеката акције. Планирање и извођење акције.</p> <p>Завршна анализа акције и вредновање ефеката.</p> <p>Приказ и анализа групних радова.</p>
--	--------------------------------	--

Кључни појмови: потребе и права, одговорности и обавезе, идентитет, сукоби и насиље, грађански активизам.

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика</p>	<p>У реализацији наставе развијају се међупредметне компетенције, а посебно општа компетенција предмета - активан однос у заједници уз уважавање и поштовање права сваког појединца</p>
---	---

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалoшка, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Сви часови се реализују у радионичарском раду, где сваки појединац учествује изнесећи своје ставове, мишљења, предлоге и идеје, дискутује, учествује у избору идеја за реализацију; ученици раде тимски, у групним активностима, учествују у дебатама, презентују рад. Како се ради о преласку у нови циклус образовања веома је важно донети правила рада јер група без реда и основних правила не може бити демократска. Битно је да сви ученици учествују у доношењу правила како би свима била разумљивија њихова функција. Да би се поштовала правила постиже се договор око начина њихове контроле (ученици одлучују о мерама за њихово непоштовање).

Начин примене и праћење исхода:

Наставник, као координатор, континуирано прати учешће и ангажовање ученика у свим активностима, води евиденцију, процењује резултате; ученици активно учествују у процени реализације наставе, раду других ученика и сопственом раду.

Наставник оспособљава и охрабрује ученике да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета. Овај предмет пружа могућност развитка саморефлексије (промишљања ученика о томе шта зна, уме и може).

Корелација са другим предметима:

- Историја (кршење људских права у ратовима),

Српски језик (кршење људских права у књижевним делима); роман Хајдуци - неодговорност ученика према школским обавезама; народна песма: Свети Саво - национална и верска припадност; бајка у стиху Биберче - стереотипи; приповетка Чича Јордан - физичко насиље родитеља над децом; драма Кирија - насиље

Географија - одговоран однос према животној средини

Међупредметне компетенције: компетенција за целоживотно учење

Литература (за наставнике и ученике)

Приручник за наставнике грађанског васпитања у другом циклусу основног образовања и васпитања, Бошковић, Д., и сар., Мисија ОЕБС-а у Србији и Завод за унапређивање образовања и васпитања, Београд (2020.)

<http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/viewdoc?uuid=39629e1d-f299-4641-896c-22822d565c3a>

Разред: шести

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
шести	1	36

Фонд часова:

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: образложи везу права и одговорности на примеру; наведе примере за групу права и слобода; аргументује значај инклузивног образовања, права и потребе за образовањем свих ученика; штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; идентификује показатеље кршења права детета у свакодневном животу, примерима из прошлости, литературе;	ЉУДСКА ПРАВА	Права и одговорности Моја и твоја права - наша су права, Права и одговорности. Посебна група права: слобода да и припадајуће одговорности. Посебна група права: заштита од и припадајуће одговорности. Право на очување личног , породичног, националног, културног и верског идентета и припадајуће одговорности. Право на квалитетно обраовање и једнаке могућности за све припадајуће одговорности. Инклузивно образовање - квалитетно образовање за све.

<p>сврсисходно користи клучне појмове савременог демократског друштва: демократија, грађанин, власт;</p> <p>образложи улогу грађана у друштвеном систему и систему власти на примеру;</p> <p>разликује стварну партиципацију ученика у одељењу и школи од симболичке и декоративне;</p>	<p>ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО</p>	<p>Демократско друштво и партиципација грађана</p> <p>Демократско друштво - појам, карактеристике. Грађанин.</p> <p>Дете као грађанин.</p> <p>Процедуре којима се регулише живот у заједници: ко је овлашћен да доноси колективне одлуке и на основу којих процедура.</p> <p>Власт. Нивои и гране власти.</p> <p>Лествица партиципације ученика у школи: манипулација, декоративна употреба, симболичка употреба, стварна партиципација. Партиципација ученика на нивоу одељења и школе</p>
<p>позитивно користи интернет и мобилни телефон за учење, информисање, дружење, покретање акција;</p> <p>образложи могући утицај друштвених мрежа на ставове и деловање појединца;</p> <p>примени 7 правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука;</p>	<p>ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ</p>	<p>Употреба и злоупотреба интернета и мобилних телефона</p> <p>Позитивно коришћење интернета и мобилног телефона. Шта је дозвољено, а шта није на интернету.</p> <p>Утицаји друштвених мрежа на мишљење и деловање појединца.</p> <p>Опасности у коришћењу интернета и мобилног телефона.</p>
<p>- препознаје ситуације дигиталног насиља и зна како да реагује и коме да се обрати за помоћ;</p>		<p>Дигитално насиље и веза са Конвенцијом о правима детета. Карактеристике и последице дигиталног насиља. Седам правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука.</p> <p>Реаговање у ситуацијама дигиталног насиља. Одговорности ученика и школе</p>

<p>учествује у избору теме, узорка и инструмента истраживања;</p> <p>учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради добијених података и извођењу закључака;</p> <p>презентује спроведено истраживање и добијене резултате;</p> <p>процењује ефекте спроведеног истраживања и идентификује пропусте и грешке;</p> <p>у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин;</p> <p>учествује у доношењу правила рада групе и поштује их;</p> <p>- проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора.</p>	<p>ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ</p>	<p>Планирање и извођење истраживања о понашању ученика у школи и њиховим ставовима о</p> <p>употреби/злоупотреби интернета и мобилних телефона. Шта су ставови, на чему се заснивају и каква је њихова веза са понашањем.</p> <p>Избор теме, узорка и инструмента истраживања.</p> <p>Спровођење истраживања.</p> <p>Обрада података. Тумачење резултата.</p> <p>Припрема и презентација добијених резултата. Евалуација истраживања</p>
--	----------------------------	--

Кључни појмови: права и одговорности, демократско друштво и партиципација грађана, употреба и злоупотреба интернета и мобилних телефона

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика</p>	<p>за учење, рад с подацима и информацијама, решавање проблема, одговоран однос према здрављу одговоран однос према околини</p> <p>дигитална компетенција, компетенције за учење,</p> <p>одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.</p>
---	---

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ.

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставник организује час, континуирано прати напредовање ученика у достизању исхода, обезбеђује да се на часу сваки ученик осећа уважено, прихваћено и добродошло у својој различитост, подстиче код ученика развијање способности да разумеју сопствену одговорност у ситуацијама дискриминације и насиља презентује наставне садржаје ангажујући ученике, водећи рачуна о претходним знањима која поседују,

---

демонстрира, користи ИКТ – презентације, прикази, снимци, прилози, демонстрације; подстиче ученика на активно учешће, повезује садржаје са свакодневним животом, вреднује рад ученика;

Ученици активно учествују у реализацији часа, записују, анализирају, дискутују, показују, примењују, закључују, учествују у тимском и групном раду, процењују наставу, рад других ученика и сопствени рад.

Начин примене и праћење исхода:

Праћење напредовања ученика је у функцији развоја ученика у достизању исхода.

Праћење и вредновање ученика започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на то ће се процењивати његов даљи ток напредовања.

Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.

Сваки наставни час и свака активност ученика је прилика за формативно оцењивање, односно регистровање напретка ученика и упућивање на даље активности.

Оцењивање је саставни део процеса наставе и учења којим се обезбеђује стално праћење остваривања прописаних исхода и постигнућа ученика у току савладавања школског програма.

Ученик се оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере и практичног рада.

Ученик се оцењује и на основу активности и његових резултата рада: писању и излагању презентација, различитим облицима групног рада, рад на пројектима и сл.

На овај начин се праћење и вредновање оставрује у свим разредима. Настава је усмерена на развијање међупредметних компетенција, општих предметних и специфичних предметних компетенција / прецизиране у годишњим плановима рада /, на исходе и стандарде постигнућа.

Корелација са другим предметима :

- Историја (кршење људских права у ратовима),

Српски језик; кршење људских права у књижевним делима; приповетка Аска и вук - право на очување личног идентитета; роман Орлови рано лете

право на квалитетно образовање; дело Овај дечак се зове Пепо Крста - насиље у породици и права детета; приповетка Вањка - насиље над децом; роман Дечаци Павлове улице - вршњачко насиље.

Информатика и рачунарство; дигитална писменост - примена поступака и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи.

Литература (за наставнике и ученике)

Приручник за наставнике грађанског васпитања у другом циклусу основног образовања и васпитања, Бошковић, Д., и сар., Мисија ОЕБС-а у Србији и Завод за унапређивање образовања и васпитања, Београд (2020.)

Разред: седми

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
седми	1	36

Фонд часова:

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: наведе и опише основне карактеристике људских права; својим речима опише везу између права појединца и општег добра; дискутује о односу права и правде и о сукобу права; образложи личну одговорност у заштити свог здравља; штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права;	ЉУДСКА ПРАВА	Карактеристике људских права – урођеност, универзалност, неотуђивост, недељивост. Опште добро. Права појединца и опште добро. Сукоб појединачних права и општег добра. Права и правда. Социјална правда.
образложи сврху постојања политичких странака; аргументује потребу ограничења и контролу власти; наведе кораке од предлагања до усвајања закона; образложи на примеру могућност утицаја грађана на одлуке Народне скупштине;	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	Политичке странке у вишепартијском систему – владајуће и опозиционе. Народна скупштина – сврха и надлежности. Народни посланици, посланичке групе. Процедуре у раду Народне скупштине. Скупштинске дебате.

<p>наведе кораке од предлагања до усвајања закона;</p>		<p>Предлагање и доношење закона.</p>
<p>препозна опасност када се нађе у великој групи људи и заштити се;</p>	<p>ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ</p>	<p>Припадност групи. Групни идентитет као део идентитета младих. Односи у вршњачкој групи и њен утицај на појединца. Вршњачки притисак. Конформизам. Приватност – обим и границе. Понашање људи у маси и угроженост права појединца.</p>
<p>учествује у организацији, реализацији и евалуацији симулације Народне скупштине; у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора.</p>	<p>ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ</p>	<p>Симулација Народне скупштине Одређивање улога и процедура у скупштини. Формирање посланичких група. Избор председника скупштине. Формулисање предлога закона. Скупштинска дебата. Гласање. Евалуација симулације.</p>

Кључни појмови: социјална правда, Народна скупштина, конформизам, вршњачки притисак.

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика	за учење, рад с подацима и информацијама, решавање проблема, одговоран однос према здрављу одговоран однос према околини, дигитална компетенција компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.
--	--

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ.

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставник организује час, презентује наставне садржаје ангажујући ученике, водећи рачуна о претходним знањима која поседују, демонстрира, користи ИКТ – презентације, прикази, снимци, прилози, демонстрације; подстиче ученика на активно учешће, повезује садржаје са свакодневним животом, вреднује рад ученика; ученици активно учествују у реализацији часа, записују, анализирају, дискутују, показују, примењују, закључују, учествују у тимском групном раду, процењују наставу, рад других ученика и сопствени рад.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда:

Праћење напредовања ученика је у функцији развоја ученика у достизању исхода.

Праћење и вредновање ученика започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на то ће се процењивати његов даљи ток напредовања.

Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.

Сваки наставни час и свака активност ученика је прилика за формативно оцењивање, односно регистровање напретка ученика и упућивање на даље активности.

Оцењивање је саставни део процеса наставе и учења којим се обезбеђује стално праћење остваривања прописаних циљева, исхода и стандарда постигнућа ученика у току савладавања школског програма.

Ученик се оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере и практичног рада.

Ученик се оцењује и на основу активности и његових резултата рада: писању и излагању презентација, различитим облицима групног рада, рад на пројектима и сл.

На овај начин се праћење и вредновање оставрује у свим разредима. Настава је усмерена на развијање међупредметних компетенција, општих предметних и специфичних предметних компетенција / прецизиране у годишњим плановима рада /, на исходе и стандарде постигнућа.

Корелација са другим предметима

- Историја (кршење људских права у ратовима); развој вишестраначја- политичке револуције, Устав, монархија, република

- Српски језик; кршење људских права у књижевним делима; Прича о печуркама - сукоб појединачних права и општег добра; Крвавабајка - страдање деце у 2. светском рату; народне епске песме хајдучког циклуса - социјална правда; приповетка Вођа - конформизам и угроженост права појединца

Литература (за наставнике и ученике)

Приручник за наставнике грађанског васпитања у другом циклусу основног образовања и васпитања, Бошковић, Д., и сар., Мисија ОЕБС-а у Србији и Завод за унапређивање образовања и васпитања, Београд (2020.)

Разред: Осми

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
осми	1	34

Фонд часова:

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		

<p>-изрази осећај љубави и поноса према својој домовини на начин који никога не угрожава;</p> <p>образложи зашто су понашања која, се могу описати као ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам облици дискриминације и кршења људских права;</p> <p>наведе примере повезаности различитих култура у једној заједници и образложи потребу интеркултуралног дијалога за квалитетан живот свих чланова те заједнице;</p> <p>покаже интересовање за упознавање различитих култура;</p> <p>Наведе права која националне мањине у Србији имају по Уставу;</p>	<p>ЉУДСКА ПРАВА</p> <p>Заједница припадника различитих културних група</p>	<p>Припадност држави и нацији</p> <p>Патриотизам – осећај љубави и поноса према домовини и свим њеним припадницима.</p> <p>Начини изражавања патриотизма.</p> <p>Обесправљивање и угрожавање слободе људи. Ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам. Заједница различитих културних група</p> <p>Клутурна разноликост у форми мултикултуралности и интеркултуралности.</p> <p>Интеркултурални дијалог као средство развоја поштовања различитих култура и заједничког живота.</p> <p>Припадници националних мањина у Србији – заштита права и слобода припадника националних мањина.</p>
<p>-разликује појмове пол и род и препознаје родне стереотипе;</p> <p>уочава у рекламама, филмовима, књигама, изрекама, стриповиома и другим продуктима културе на који начин се преносе родни обрасци;</p> <p>указује на примере родне равноправности и неравносправности у ситуацијама из свакодневног</p>	<p>ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО</p> <p>Родна (не)равноправност</p>	<p>Пол и род</p> <p>Биолошке разлике (анатомске и физиолошке), насупрот разликама које друштво ствара (очекивања друштва од мушкараца и жена).</p> <p>Преношење родних образаца. Стереотипи и предрасуде о роду.</p> <p>Родна перспектива</p>

<p>живота;</p> <p>- дискутује о значају уважавања родне перспективе</p>		<p>Укључивање родне перспективе приликом доношења одлука</p> <p>важних за једну заједницу (образовање, здравље, породица,</p>
---	--	---

<p>приликом доношења одлука значајних за једну заједницу;</p> <p>- наведе неколико привремених позитивних мера за постизање родне равноправности и аргументе за њихову примену;</p> <p>- препозна у понашању особе карактеристике насилника и жртве;</p> <p>- наведе могуће начине реаговања у ситуацији сусрета са насилником;</p>		<p>запошљавање, спорт...).</p> <p>Родна равноправност</p> <p>Родна равноправност и једнаке могућности за све ради развоја друштва. Препреке родној равноправности. Одговорност државе, организација цивилног друштва и појединаца у постизању родне равноправности. Привремене позитивне мере за постизање родне равноправности (квоте уписа на факултет, субвенције за запошљавање...)</p> <p>Родно засновано насиље</p> <p>Родне разлике као основа неравнотеже моћи. Злоупотреба моћи насилника. Карактеристике особе која врши насиље, која је изложена насиљу или која му сведочи. Мере заштите од родно заснованог насиља.</p>
<p>-наведе основне функције медија и образложи зашто је важно да постоје кодекс новинара и кодекс деца и медији;</p> <p>- образложи значај слободе медија за развој демократије;</p> <p>- у медијима проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по</p>	<p>ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ</p>	<p>Медији</p> <p>Врсте и функције медија.</p> <p>Слобода медија и њихов допринос развоју демократије.</p> <p>Медији као извор информација и дезинформација. Манипулације путем медија (одлагање информације, скретање пажње, побуђивање емоција, стварање осећаја кривице, неговање некултуре...).</p>

<p>различитим основама и критички их анализира;</p> <ul style="list-style-type: none"> - препозна механизме манипулације медија и утицај медија на сопствено мишљење и деловање; - проналази и користи информације из различитих извора, критички их разматра и вреднује; - препозна пример злоупотребе деце у медијима; 	<p>СВЕТУ</p> <p>Медији</p>	<p>Медијска писменост</p> <p>Способност разумевања, критичког и аналитичког усвајања медијских садржаја.</p> <p>Кодекс у медијима: Кодекс деца и медији.</p> <p>Кодекс новинара. Притисци на новинаре као инструмент ограничавања слободе изражавања.</p>
<ul style="list-style-type: none"> -у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став, заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; - учествује у припреми, реализацији и евалуацији кратког филма; - учествује у избору садржаја и начина рада; 	<p>ГРАЂАНСКИ</p> <p>АКТИВИЗАМ</p> <p>Вредности грађанског друштва</p>	<p>Снимање кратког филма о вредностима грађанског друштва</p> <p>Избор теме и формулисање идеје. Писање сценарија. Подела задатака. Снимање. Монтажа.</p> <p>Презентација. Евалуација.</p>

Кључни појмови: патриотизам, ксенофобија, интеркултуралност, медији, родна равноправност и родно засновано насиље

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика</p>	<p>У реализацији наставе развијају се међупредметне компетенције, а посебно општа компетенција предмета - активан однос у заједници уз уважавање и поштовање права сваког појединца.</p>
---	--

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ.

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: Наставник се у процесу планирања наставе и учења руководи исходима које ученици треба да достигну. организује час, презентује наставне садржаје ангажујући ученике, водећи рачуна о претходним знањима која поседују, демонстрира, користи ИКТ – презентације, прикази, снимци, прилози, демонстрације; подстиче ученика на активно учешће, повезује садржаје са свакодневним животом, вреднује рад ученика;

Ученици активно учествују у реализацији часа, записују, анализирају, дискутују, показују, примењују, закључују, учествују у тимском и групном раду, процењују наставу, рад других ученика и сопствени рад.

Начин примене и праћење исхода:

Праћење напредовања ученика је у функцији развоја ученика у достизању исхода.

Праћење и вредновање ученика започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на то ће се процењивати његов даљи ток напредовања. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.

Сваки наставни час и свака активност ученика је прилика за формативно оцењивање, односно регистровање напретченика и упућивање на даље активности. Оцењивање је саставни део процеса наставе и учења којим се обезбеђује стално праћење остваривања прописаних циљева, исхода и стандарда постигнућа ученика у току савладавања школског програма. Ученик се оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере и практичног рада. Ученик се оцењује и на основу активности и његових резултата рада: писању и излагању презентација, различитим облицима групног рада, рад на пројектима и сл. На овај начин се праћење и вредновање оставрује у свим разредима. Настава је усмерена на развијање међупредметних компетенција, општих предметних и специфичних предметних компетенција / прецизиране у годишњим плановима рада /, на исходе и стандарде постигнућа.

Корелација са другим предметима :

- Историја (кршење људских права у ратовима - бомбардовање Србије, геноцид над Србија и Јеврејима у 2. светском рату, холокауст,); политичке партије; патриотизам у ослободилачким ратовима

Српски језик; кршење људских права у књижевним делима; песма Отаџбина - патриотизам; приповетка Пипиленда - обесправљивање права и слобода других; дела Деца, Писма Хилде Дајч, Дечак у пругастој пицама - антисемитизам

Географија: културе и обичаји националних мањина у Србији; полна структура становништва Србије; положај Срба у дијаспори;

Биологија –Наставна тема „Човек и здравље“

Литература (за наставнике и ученике)

Приручник за наставнике грађанског васпитања у другом циклусу основног образовања и васпитања, Бошковић, Д., и сар., Мисија ОЕБС-а у Србији и Завод за унапређивање образовања и васпитања, Београд (2020.)

Б. 3. Италијански језик

Циљ

Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика.

Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавања на отвореност и комуникацију, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика. Учење другог страног језика, ослањајући се на искуства и знања стечена учењем првог страног језика, поспешује стицање вишејезичке и вишекултурне компетенције и развијање свести о језичком богатству ужег и ширег окружења.

Општи стандарди

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика. Поред тога, ученик уочава значај личног залагања у процесу учења страног језика.

Циљ наставе италијанског језика је:

ученик разуме и реагује на краћи усмени текст у вези са темама предвиђеним наставним програмом;

ученик чита са разумевањем кратке писане и илустроване текстове у вези са предвиђеним наставним програмом;

ученик самостално усмено изражава садржаје у вези са темама предвиђеним наставним програмом;

ученик у писаној форми изражава краће садржаје у вези са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући правила писаног кода;

ученик остварује комуникацију и са саговорником размењује информације у вези са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући социокултурне норме интеракције;

ученик познаје принципе граматичке и социолингвистичке компетенције уочавајући значај личног залагања у процесу учења страног језика.

Оперативни задаци по језичким вештинама се постепено проширују и усложњавају. Истовремено се континуирано примењују и оперативни задаци из претходних разреда;

Разумевање говора;

Разумевање писаног текста;

Усмено изражавање; Интеракција;

Писмено изражавање.

Разред: Пети

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
пети	2	72

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/ неслагања и реагује на њих, се представи и поздрави, користи: личне заменице, поставља једноставна питања и да одговори, користи глаголе essere, avere, andare, fare, -разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих -разуме једноставне изразе који се односе на количину -тражи и пружа основне информације у вези са количинама и бројевима представи себе и другог, - користи личне заменице	ПОЗДРАВЉАЊЕ ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПРЕДСТАВЉАЊЕ ДРУГИХ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ	поздрави на доласку и одласку представљање и фонетско изговарање имена казивање места пребивалишта ученик зна да каже шта воли број телефона/бројеви престављање себе и других говори о школским предметима каже шта воли/не воли

<p>одређени/неодређени члан</p> <p>присвојни придев</p> <p>предлоге: a, da, in, per, con,</p> <p>бројеве</p> <p>-разуме једноставан опис живих бића предмета</p> <p>опише жива бића и предмете једноставним језичким средствима</p> <p>-разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/ неприпадање, поседовање/ -непоседовање и реагује на њих</p> <p>-тражи и да једноставне исказе којима се изражава припадање/ неприпадање, поседовање/ непоседовање</p> <p>-употребљава плурал именица и придева</p>	<p>ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА</p>	
<p>- разуме и упути кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих искаже и прихвати захвалност на једноставан начин,</p> <p>разуме позив и реагује на то, упути позив на заједничку активност разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реагује на њих, опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима</p>	<p>ОПИСИВАЊЕ ЖИВИХ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА</p> <p>ИСКАЗИВАЊЕ ВРЕМЕНА (метеоролошког и хронолошког)</p>	<p>говори о животињама</p> <p>-прави интервјуе и извештава</p> <p>описује животиње</p> <p>-време, доба дана и дани у недељи</p> <p>-описује један дан</p> <p>разуме/пише текст о школском дану</p> <p>-држи презентацију</p>
	<p>ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ</p> <p>ИЗРАЖАВА ДОПАДАЊЕ/НЕДОПАДАЊЕ</p>	<p>говори о хобијима и слоб. времену</p> <p>договара се са пријатељима</p> <p>каже шта уме/шта не уме</p> <p>пита за дозволу</p> <p>разуме статистику</p>
	<p>ИСКАЗУВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА</p> <p>ПОРОДИЧНИ ОДНОСИ И ЗАНИМАЊА</p>	<p>-описује слику</p> <p>-разговара о породици</p> <p>разуме текст о породици</p> <p>разговара о занимањима</p>

Кључни појмови: упознавање, час, распоред, омиљена животиња, време, школски дан, хоби, слободно време, куповина, плаћање

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)	
ПОЗДРАВЉАЊЕ ПРЕДСТАВЉАЊЕ	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких , јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>зна да се представи и да пита друга како се зове;</p> <p>зна да каже где живи одн. одакле долази. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у кратким дијалозима. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас, кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ једне реченице, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим текстовима, с блиском тематиком- поздрави и представљање</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником које се односе на представљање и место пребивалишта, повезује неколико реченица у смислену целину</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке реченице у којима се представља.</p>

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у кратком тексту, дијалогу.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Представља се, каже где живи и поставља питања саговорнику. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Пише кратак граматички тачан текст у коме се представља.</p>
<p>ПРЕДСТАВЉАЊЕ</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна бројеве до 20 и зна да каже свој број телефона</p> <p>зна називе школског прибора</p> <p>зна да каже који предмет воли</p> <p>Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p>

		<p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне речи. Уме да пише једноставне речи по диктату.</p>
СРЕДЊИ НИВО		<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да схвати и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим текстовима (презентације), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и кратке реченице, које се односе на школу и школски прибор, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
НАПРЕДНИ НИВО		<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, презентацијама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст, без тешкоћа у комуникацији. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише речи и кратке реченице од понуђеног језичког материјала на тему школе.</p>
<p>ПРЕДСТАВЉАЊЕ ДРУГИХ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА</p>	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- разуме најосновније фреквентне речи на тему животиња; зна да наведе свог љубимца</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне речи и краће реченице.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА

		<p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да наведе називе животиња из текста, да опише свог љубимца уз неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести) блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да наведе особине и да врши поређење;</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краже реченице на задату тему у којима описује животиње и свог љубимца.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна да наведе називе свих животиња из текста са чланом и да опише свог љубимца.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, текстовима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи описује свог љубимца: без тешкоћа у комуникацији. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише речи са чланом кратке реченице од понуђеног језичког материјала.</p>

ОПИСИВАЊЕ ЖИВИХ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да каже колико је сати, када устаје када иде у школу;</p> <p>-зна уз мању помоћ да каже распоред часова. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему колико је сати и како изгледа један његов дан.</p> <p>-да наведе распоред часова на немачком језику РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p>

		<p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише један дан и да каже распоред часова.</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
--	--	--

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему колико је сати и распоред часова.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке речи и реченице по диктату.</p>
<p>ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да каже који му је хоби и да наброји неколико активности.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на слободне активности</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему хобија и другарства</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести, мејлови) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише слободне активности и шта ради викендом. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему колико хобија и дружења.</p>

		<p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке речи и реченице на тему слободних активности по диктату. Уме правилно да употребљава глаголе.</p>
ИСКАЗИВАЊЕ ВРЕМЕНА (метеоролошког и хронолошког)	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да опише слику и представи чланове породице. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p>

		<p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на породицу.</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему породице. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести, мејлови) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише своју проодицу и своју собу. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему породице и да је представи. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке речи и реченице на тему породице. Уме правилно да употребљава присвојне заменице.</p>

РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА

ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да каже називе намирница и да пита за цену у продавници.

ИЗРАЖАВА ДОПАДАЊЕ/НЕДО ПАДАЊЕ	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове – дијалоге (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на куповину и сналажење у продавници.</p>
		<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему куповине, жеља и департца.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести, мејлови) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише шта би волео да добије за рођендан и како располаже новцем. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему колико новца и штедње.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке речи и реченице на тему слободних активности по диктату. Уме правилно да употребљава грам. конструкције.</p>
--	-------------	--

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да каже шта жели да купи и да наброји неколико намирница.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику, новинским текстома.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на тему куповине, џепарца.</p>
--	--------------------------	--

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика</p>	<p>рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.</p>
---	--

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника:организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест, писмени задаци, контролне вежбе, провера од 15 мин., полугодишњи тест, завршни тест, тестови по нивоима образовних стандарда)

Корелација са другим предметима : грађанско васпитање, српски језик, енглески језик, информатика и рачунарство, ликовна култура, географија, физичко и здравствено васпитање

Литература (за наставнике и ученике)

1. Amici 1- италијански језик за 5. разред основне школе, уџбеник и радна свеска , Александра Блатешић, Завод за уџбенике, 2019.

Разред: Шести

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
шести	2	72

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -да наведе како се осећа; -да опише своју собу и наведе делове и распоред намештаја у соби; -да постави питање и да одговори на питање, које активности мора да обавља код куће - наведе врсте хране; - специјалитете и укусе; -каже шта воли/ не воли да једе, -да поручи храну на киоску -да води разговор на тему слободног времена; -планира слободно време; -да пореди распуст у својој и у другој земљи 	<p>ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ</p> <p>ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, ЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ ОСЕЋАЊА</p>	<p>да опише собу</p> <p>да разговара о активностима код куће</p> <p>да да упутства</p> <p>да наведе осећања</p>
<p>да опише себе и друге особе; -да разговара о моди и куповини; - поставља питања и одговара</p> <hr/> <p>напише позивницу за прославу; -планира и организује журку;</p>	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ И ЦЕНЕ</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА/НЕДОПАДАЊА</p>	<p>да каже шта воли да једе, упореди</p> <p>да каже шта једе ујутру, у подне, увече</p> <p>да разговара о специјалитетима</p> <p>да наручи нешто у брзој храни</p> <p>-да разговара о слободним активностима</p> <p>-планира слободне активности</p> <p>-упореди оцене, сведочанства и распусте</p> <p>-пише блог о слободним активностима</p> <p>да говори о телу и здрављз</p> <p>о одећи, моди и куповини</p> <p>-да опише себе и друге</p>

<p>-разговора о протеклом догађај</p>	<p>ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ</p>	<p>-да позове некога -каже шта жели за рођендан -планира забаву -разговара о забави -говори о слободном времену</p>
<p>--разговора о неком граду; -објасни свој пут до школе -да упути некога у одређеном правцу, - разговора о протеклом догађају</p>	<p>ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТВА ЗА ОРЈЕНТАЦИЈУ У ПРОСТОРУ</p>	<p>говори о граду опише пут до школе формулише и разуме опис пута говори о слободном времену</p>

<p>планира путовања: -каже аргументе за и против; -да напише разгледницу</p>	<p>ОПИСИВАЊЕ РАДЊЕ У САДАШЊОСТИ, БУДУЋНОСТИ, ПРОШЛОСТИ</p>	<p>говори о плановима за одмор и планира пут формулише аргументе за и против говори о прошлости пише разгледнице</p>
--	--	--

Кључни појмови: Моја соба, осећања, храна, специјалитети, слободно време, одећа, тело и здравље, забава, ројендан, град. упутства, одмор, прошлост, разгледница;

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (учШенкиолскуимпердоагр:)ам за други циклус основног образовања и васпитања	
ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких , јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>зна да опише своју собу и делове намештаја;</p> <p>зна да каже како се осећа. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у кратким дијалозима и текстовима. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас, кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне текстове и поруке.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монологски исказ, уз одговарајуће паузе и понављања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим текстовима, с блиском тематиком- мора соба и осећања</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником које се односе на собу и делове намештаја и осећања;</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке реченице у којима представља своју собу.</p>

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у кратком тексту, дијалогу.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Описује своју собу и делове намештаја. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Описује своју собу уз коришћење правилних граматичких конструкција.</p>
<p>ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТ А, ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТВА ЗА ОРЈЕНТАЦИЈУ У ПРОСТОРУ</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна да каже шта воли да једе и шта не воли</p> <p>- зна да наведе намирнице</p> <p>Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне реченице. Уме да пише једноставне реченице по диктату.</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да схвати и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки / дијалогски исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим текстовима (презентације, новински чланци), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке реченице, које се односе на исхрану, намирнице. користећи, фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, презентацијама, новинским текстовима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Описује своје омиљено јело и намирнице. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице од понуђеног језичког материјала на тему исхране.</p>

ОПИСИВАЊЕ ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- разуме најосновније фреквентне речи и реченице на тему слободног времена и активности;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику, новинским чланцима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне речи и краће реченице.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да наведе називе животиња из текста, да опише слободно време уз неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима</p>

		<p>(уџбеник, новинске вести) блиском тематиком и предвидљивим порукама. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да наведе особине и да врши поређење;</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему у којима описује слободно време и активности.</p>
--	--	--

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна да наведе називе свих слободних активности да планира те активности.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, текстовима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи описује своје слободне активности; без тешкоћа у комуникацији. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише реченице и кратке текстове од понуђеног језичког материјала. Употребљава модалне глаголе.</p>
<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ОСЕЋАЊА</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да наведе делове тела и да каже да га нешто боли; зна да наведе делове одеће</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи.</p>

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему делова тела, здравља и одевања</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (учбеник, новинске вести) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише један дан и да каже распоред часова.</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>
--	-------------	--

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему делова тела, здравља и одевања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише текст и реченице на задату тему самостално и по диктату.</p>
--	---------------	--

ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ И ЦЕНЕ	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да каже када му је родјендан и како га слави. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на прославе и писање позивница.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему рођендана и прослава. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести, мејлови) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише слободне активности и шта ради викендом. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему рођендана и прослава и њихових припрема</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке речи и реченице на тему рођендана и прослава као и по диктату. Уме
--	--	---

		правилно да употребљава грам. структуре.
ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА/НЕД ОПАДАЊА ОПИСИВАЊЕ РАДЊЕ У САДАШЊОСТИ, БУДУЋНОСТИ, ПРОШЛОСТИ	ОСНОВНИ НИВО	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да опише слику и представи свој град у коме живи. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на породицу.
	СРЕДЊИ НИВО	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему града, описа пута од куће до школе. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести, мејлови) с блиском тематиком и предвидљивим порукама. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ

		<p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише свој град, опише пут од куће до школе. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему града и сналажења у граду. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише и реченице на тему – мој град. Уме да правилно опише пут од куће до школе. Уме да употребљава прошло време.</p>
<p>ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да говори о распусту и планирању путовања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове – дијалоге (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на путовања и распуст.</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему распуста, путовања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (учбеник, новинске вести, мејлови) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише шта би волео да добије за рођендан и како располаже новцем. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему путовања и планирања путовања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке речи и реченице на тему слободних активности по диктату. Уме правилно да употребљава грам. конструкције.</p>

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да говори о својим плановима за распуст, о паковању и о путовањима.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику, новинским текстовима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на тему путовања, паковања, распуста. Уме да напише разгледницу.</p>
--	------------------	--

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест, писмени задаци, контролне вежбе, провера од 15 мин., полугодишњи тест, завршни тест, тестови по нивоима образовних стандарда

Корелација са другим предметима : грађанско васпитање, српски језик, енглески језик, информатика и рачунарство, ликовна култура, географија, физичко и здравствено васпитање

Литература (за наставнике и ученике)

1. Amici 2 - италијански језик за 6. разред основне школе, уџбеник и радна свеска , Александра Блатешић, Јасмина Стојковић, Завод за уџбенике, 2019.

Разред: Седми

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
седми	2	72

ИСХОДИ Позавршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<p>постави питање на тему распуста</p> <p>-одговори на питање;</p> <p>-исприча један догађај са распуста;</p> <p>-описе временске прилике</p> <p>-изнесе своје претпоставке испољи своје жеље и наде;</p> <p>-да прича на тему занимања;</p> <p>-да претпоставља, саопштава и образлаже;</p> <p>-на направи свој план рада;</p> <p>Тема за пројектну наставу: - да говори о пријатељству;</p> <p>-да замоли за помоћ и да понуди помоћ;</p> <p>-да наведе особине и да врши поређење;</p> <p>-да даје комплименте</p> <p>-да прича на тему електронских медија;</p> <p>-да каже шта је дозвољено, а шта није;</p>	<p>ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ ВРЕМЕНА (метеоролошког)</p> <p>ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ</p>	<p>причање доживљаја са распуста</p> <p>изношење претпоставки</p> <p>климатски и временски услови</p> <p>срећа и несрећа са временом</p>
	<p>ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У БУДУЋНОСТИ</p>	<p>планови у будућности</p> <p>занимања</p> <p>модални глаголи у кондиционалу</p> <p>пројектна настава: занимање из снова</p>
	<p>ОПИСИВАЊЕ КАРАКТЕРИСТИКА БИЋА, ПРЕДМЕТА, ПОЈАВА, МЕСТА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА</p>	<p>комплименти</p> <p>обраћање за помоћ,</p> <p>-личне заменице <i>complemento di termine</i> e <i>complemento oggetto</i>;</p> <p>придеви/ карактерне особине,</p> <p>комаратив придева-поређења;</p> <p>непознати текст</p>
	<p>ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА</p>	<p>- разговор о људима</p> <p>шта се сме, а шта не сме,</p>

<p>-да даје наредбе и да преноси заповести;</p>		<p>модални глаголи :volere, potere, dovere e sapere -давање и примање упутстава; директне наредбе.</p>
---	--	--

<p>-да користи условне реченице</p> <p>-да разговара на тему осећања;</p> <p>-да опише једну школу;</p> <p>-да формулише правила;</p> <p>-да се свађа и прави компромисе</p> <p>да искаже просторне односе</p> <p>-да се оријентише у простору;</p>	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА/НЕДОПАДАЊА</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА</p>	<p>допадање/недопадање</p> <p>повратне заменице</p> <p>- свађе и компромиси</p> <p>- формулисање правила, шта се сме, а шта не сме;</p> <p>- текст о школи са интернатом</p>
<p>да каже шта му се допада или не допада;</p> <p>-да прича на тему моде;</p> <p>-да опише особе и предмете;</p> <p>-да купи одећу;</p> <p>-да каже своје мишљење о статистици</p> <p>да изнесе своју претроставку, мишљење о некој особи;</p> <p>-да наведе датум;</p> <p>-да прича на тему школе;</p> <p>да разуме краћу причу</p>	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ВРЕМЕНА (хронолошког)</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ И ЦЕНЕ</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА</p>	<p>-придеви, место придева</p> <p>статистика/ поређење</p> <hr/> <p>- претпоставке;</p> <p>редни бројеви,</p> <p>датуми и године;</p> <p>опис особа;</p>

Кључни појмови: прошлост, жеље, пријатељство, медији, осећања, мода и одећа, састанци

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ(ученик уме да:)	
<p>ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ ВРЕМЕНА (метеоролошког)</p>	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких , јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>зна да постави питање на тему распуста и одговори на питање;</p> <p>зна да опише временске прилике. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или</p>

		социјалне мреже).
--	--	-------------------

	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17.</p> <p>У оквиру размене информација саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.</p>

ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-зна да саопшти шта жели да ради у будућности;</p> <p>- да направи свој план рада;</p> <p>-да каже нешто на тему омиљеног занимања;Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких , јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или</p>
-----------------------------------	--------------	--

	СРЕДЊИ НИВО	<p>социјалне мреже).</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да схвати и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину</p>
--	-------------	--

		<p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје, без тешкоћа у комуникацији.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице од понуђеног језичког материјала на тему будућих планова у животу.</p>

ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У БУДУЋНОСТИ	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-разуме најосновније фреквентне речи на тему пријатељства, уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>зна да замоли за помоћ и да понуди помоћ;</p> <p>-да даје комплименте РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>
------------------------------------	--------------	--

		<p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
--	--	---

	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да замоли за помоћ и да понуди помоћ, схвата и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да наведе особине и да врши поређење;</p> <p>- у стању је да уз мању помоћ даје комплименте;</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна да замоли за помоћ и да је понуди другом, уколико се говори разветно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи описује другарство, себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје, без тешкоћа у комуникацији.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице од понуђеног језичког материјала, користећи већи фонд речи на задату тему .</p>
<p>ОПИСИВАЊЕ КАРАКТЕРИСТИКА БИЋА, ПРЕДМЕТА, ПОЈАВА, МЕСТА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-зна уз подршку и мању помоћ да наведе врсте електронских медија и разуме најосновније фреквентне речи на исту тему уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>-зна уз мању помоћ да каже шта је дозвољено, а шта није; РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
--	--	--

	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему електронских медија; да каже шта је дозвољено, а шта није;</p> <p>-да даје наредбе и да преноси заповести</p> <p>-схвата и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке изда наредбу или пренесе туђу заповест;</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему електронских медија;</p> <p>- да каже шта је дозвољено, а шта није; РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом другарством, околином, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима.</p>

		<p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице на задату тему.</p>
<p>ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-уз помоћ и подршку зна да каже како се осећа у одређеној ситуацији; разуме најосновније фреквентне речи на тему заједништва, пријатељства, суживота, уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>-зна да се оријентише у простору уз подршку;</p>

		<p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз подршку разуме кратке и једноставне поруке на тему заједничког живота и дружења; УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему осећања;</p> <p>-да опише једну школу и да формулише правила;</p> <p>-да користи вокабулар за свађу и за компромисе;</p> <p>да искаже просторне односе и да се оријентише у простору;</p> <p>-схвата и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке у оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p>

ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самосталн прича на тему осећања; описује једну школу и формулише правила;</p> <p>-зна без помоћи да користи шири вокабулар за свађу и за компромисе;</p> <p>да искаже просторне односе и да се оријентише у простору; РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писми УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом другарством, око планираним активностима и догађајима.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице на задату тему.</p>
<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА/НЕДОПАДАЊА</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-уз мању или већу помоћ наставника зна да каже шта му се допада или не допада у одређеној ситуацији; разуме најосновније фреквентне речи на тему моде, облачења, пријатељства, , уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>-зна да се обрати трговцу у продавници каже шта жели:</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз подршку разуме кратке и једноставне поруке на тему моде и облачења; УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз мању или већу помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове на задату тему (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да</p> <ul style="list-style-type: none"> -да каже шта му се допада или не допада; --да опише особе и предмете; --да прича на тему моде; -да купи одећу <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке у оквиру размене информација са саговорником на задату тему,</p>
--	-------------	---

		<p>повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
		<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално зна да каже шта му се допада или не допада;</p> <ul style="list-style-type: none"> --да опише особе и предмете; --да прича на тему моде; -да се обрати трговцу и купи одећу

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на задату тему .</p> <p>-зна без помоћи да користи шири вокабулар за свађу и за компромисе;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом другарством, околином, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>
<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ВРЕМЕНА (хронолошког)</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ И ЦЕНЕ</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-уз мању или већу помоћ наставника зна да наведе битне датуме и догађаје; разуме питање и одговори на њега;</p> <p>-разуме најосновније фреквентне речи на тему школе, уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз подршку разуме кратке и једноставне поруке на тему школе; УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз мању или већу помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове на задату тему (показујући да прати њихов општи смисао).</p>

ИЗРАЖАВАЊЕ
МИШЉЕЊА

ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).

РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА

ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да

-постави питање и да одговори на питање о важним датумима;

--да прича на тему школе

- да разуме краћу причу или блог.

ДСТРАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА

.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.

СРЕДЊИ НИВО

		<p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке у оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално зна да постави питање и да одговори на питање о важним датумима;</p> <p>--да без помоћи прича на тему школе;</p> <p>- да разуме краћу причу или блог.</p> <p>-разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на задату тему .</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. зна без помоћи да води конверзацију и користи шири вокабулар;</p> <p>-без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице на задату тему.</p>

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика	рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.
--	--

Начин остваривања програма

Методе рада: демонстративна метода, монолошка, дијалошка, илустративна, рад на тексту, практичан рад, игровне активности, слушање, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални

Активности

Наставника: планира, организује и реализује наставу, усклађује циљеве и исходе, повезује садржаје са другим предметима, са примерима из свакодневног живота и искуствима ученика, даје јасне инструкције, поставља питања ученицима али и одговара на питања ученика, подржава и развија ученикова интересовања, мотивише ученике да активно учествује у наставном процесу, усклађује свој рад са индивидуалним карактеристикама ученика, охрабрује рад у пару, охрабрује ученике да користе страни језик у учионици без страха од грешке, охрабрује ученике да слободно износе своје идеје, постављају питања и дискутују, подстиче употребу језика у симулираним свакодневним ситуацијама, континуирано прати постигнућа ученика и даје препоруке за даље напредовање, прати ефекте сопственог рада, припрема и увежбава ученике за писмене провере, упућује ученике на додатне изворе информација (интернет, часописи, аудио материјал), охрабрује ученике да посматрањем сами покушавају да открију граматичка правила, откривена граматичка правила приказује на схематизован начин, у примерима и вежбањима користи што је могуће више познату лексику, оцењивање спроводи са акцентом на провери постигнућа и савладаности ради јачања мотивације, а не на учињеним грешкама.

Ученика: у складу са својим узрастом, способностима споразумевања и сазнајним способностима, искуствима и интересовањима, ученици учествују у разговорима, развијају способност логичког мишљења, наративну способност и способност именовања, овладавају правописним знањима; слушају, читају, доживљавају, анализирају, говоре и пишу.

Ученици учествују у наставним и ваннаставним активностима, у изради пројеката, припреми презентација, раде тестове, домаће задатке и један писмени задатак у сваком полугодишту.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда:

Домаћи и писмени задаци; тестови и контролни задаци за проверу стечених знања, вештина читања и разумевање прочитаног. Посматрање и праћење интеракције са вршњацима у раду у групи, посматрање и праћење реализације задатака у пару, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања, кратке усмене вежбе, залагање на часу, израда домаћих задатака.

Корелација са другим предметима : Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање, Информатика и рачунарство, Ликовна култура, Физичко и здравствено васпитање, Биологија, Музичко васпитање, Географија

1. Amici 3 - италијански језик за 7. разред основне школе, уџбеник и радна свеска , Александра Блатешић, Катарина Завишин, Јасмина Стојковић, Завод за уџбенике, 2020.

Разред: Осми

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
осми	2	68

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - прича на тему спорта; - разговара о спортским незгодама; - проналази изговоре и формулише извињења; - вежба памћење	ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ ИЗРАЖАВАЊЕ МОЉБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ	- Спортисти из - Да ли је спорт важан? - пројектна настава/ Интервју са спортистом

<ul style="list-style-type: none"> -учтиво постави питање; -да свој пристанак или се супротстави; -планира заједничке активности; -разуме текст о некој манифестацији и да напише нешто о томе 	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА</p>	<ul style="list-style-type: none"> -фестивали и прославе; -индиректна/ учтива питања; -планирати и договорити заједнички излазак; -пројекат/ манифестација
<p>говори о страховима и бригама;</p> <ul style="list-style-type: none"> -да некога утеши и умири; -да упоређује земље; -да опише распоред у соби; -да објасни непознату реч; <p>- представи један град;</p> <ul style="list-style-type: none"> -да пита за правац и да објасни пут; 	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - бриге и страхови -формулар за пријаву - preposizioni articolate -просторна оријентација (куда/где?) -посета музеју; -просторна оријентација у граду; -питати учтиво за правац; -пројекат: презентација града
<ul style="list-style-type: none"> -затражи учтиво помоћ; -да планира слободно време <p>-каже где би радо живео;-говори о последицама;</p> <ul style="list-style-type: none"> -разуме форумски текст ; -формулише савете за заштиту средине 	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ВРЕМЕНА (метеоролошког)</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ И ЦЕНЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - временске прилике; -последице климатских промена; -савети за заштиту околине -дискусије на задату тему -планирање путовања -дијалози за/против - куповина карата на шалтеру

<p>наведе предности и мане;</p> <p>-се сагласи и одбије предлог;</p> <p>-планира путовање;</p> <p>-купи карте за пут на шалтеру</p> <p>-разговара на тему селидбе;</p> <p>-прича о поклонима;</p> <p>-планира прославу ;</p> <p>-разуме рецепт;</p> <p>-опрости се од друге особе</p>	<p>ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ</p>	<p>поклони и мала пажња за растанак;</p> <p>опроштајне речи</p>
--	---	---

Кључни појмови: патриотизам, ксенофобија, интеркултуралност, медији, родна равноправност и родно засновано насиље

ОБЛАСТ/ ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)
-----------------	----------------------------

<p>ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА,</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-разуме постављено питање на задату тему и одговора на питање уз помоћ наставника;</p> <p>- делимично разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС) на тему спорта.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове на задату тему (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања на задату тему.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме претежно самостално општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.2.1.17.</p> <p>Уоквируразменеинформацијасасаговорникомотемамаоднепосредноличноинтересаповезујенеколик ореченицаусмисленуцелину Зна да каже нешто о омиљеним спортистима</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује ликове на задату тему, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Прича на тему спорта и спортских повреда, о приватном животу, свакодневним навикама.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.</p>
<p>ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-разуме постављено питање на задату тему и одговора на питање уз помоћ наставника;</p> <p>- делимично разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове на задату тему (показујући да прати њихов општи смисао).</p>

		<p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања на задату тему.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17.</p> <p>Уоквируразменеинформацијасасаговорникомотемамаоднепосредногличногинтересापовезујенеколик</p>

		<p>ореченицаусмисленуцелину Зна да каже шта га плаши и како да каже речи утехе; ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
--	--	---

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.</p>
<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-зна да наведе неколико фестивала и манифестација;</p> <p>- да постави питање на задату тему и одговори на питање;</p> <p>Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да схвати и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. Зна да наведе омиљене фестивале и да образложи;</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину</p>
--	-------------	---

		<p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Користи потпуно самостално шири вокабулар и описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје, без тешкоћа у комуникацији.</p>

		<p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пишеш кратке реченице о понуђеном језичком материјалу на тему будућих планова у животу.</p>
<p>ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТАВА ЗА ОРИЕНТАЦИЈУ У ПРОСТОРУ</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-разуме најосновније фреквентне речи на задату тему уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз мању помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>-уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. – уз мању помоћ зна да замоли за помоћ и да понуди помоћ на улици; зна да се просторно налази;</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да замоли за помоћ и да понуди помоћ на улици, схвата и разуме спорији, јасно артикулисани монологски исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>
--	-------------	--

		<p>ДСТ.2.1.17. - зна да купи карте на шалтеру;</p> <p>- у стању је да уз мању помоћ презентује један град;</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи зна да се просторно оријентише и да замоли за помоћ и да је понуди другом, описује град, себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје, без тешкоћа у комуникацији.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице од понуђеног језичког материјала, користећи већи фонд речи на задату тему .</p>

ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-зна уз подршку и мању помоћ да разуме најосновније фреквентне речи на исту тему уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз мању помоћ зна да каже где би волео да живи; да каже нешто о временским приликама;</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –разуме разговор на задату тему, -схвата и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p>

		<p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на задату тему;зна да уз мање грешке да опише временске прилике. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на задату тему.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом климом, саветима за заштиту околине, другарством, околином, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице на задату тему.</p>

<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ВРЕМЕНА (метеоролошког)</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-разуме најосновније фреквентне речи на тему путовања, заједништва, пријатељства, суживота, уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ и подршку зна да каже како му се допада нека средина; да наведе предности и мане;</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
---	---------------------	--

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –разуме углавном самостално или уз мању подршку разговор на тему путовања; детаље из разговора; просторне односе;</p> <p>-схвата и разуме спорији, јасно артикулисани монологски исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке у оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке смислене текстове на задату тему</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему електронских медија;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. користи богатији вокабулар ;</p> <p>Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом другарством, околином, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима.</p>

ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ И ЦЕНЕ	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-уз мању или већу помоћ наставника зна да каже шта му се допада или не допада у одређеној ситуацији; разуме најосновније фреквентне речи на тему путовања, пријатељства, , уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз мању или већу помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове на задату тему (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>-уз подршку разуме кратке и једноставне поруке на задату тему УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10.-зна да купи карту на шалтеру; Да каже где би волео да живи и да путује; ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
----------------------------	--------------	--

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да</p> <p>-да каже шта му се допада или не допада;</p> <p>--да прича на тему путовања РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке у оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>
--	-------------	--

		<p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на задату тему .</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. - без помоћи користи шири вокабулар и зна да каже шта му се допада или не допада; -да се обрати на шалтеру и купи карту;</p> <p>Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом другарством, околином, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице на задату тему.</p>

<p>ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2--разуме најосновније фреквентне речи на тему школе, уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз подршку разуме кратке и једноставне поруке на тему растанка и школе; УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз мању или већу помоћ наставника зна наведе догађаје; разуме питање и одговори на њега;уз мању или већу помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове на задату тему (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
---	---------------------	--

	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –разуме углавном самостално или уз мању подршку разговор на тему школе;</p> <p>- разуме краћу причу или блог. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. –зна да постави питање и да одговори на питање о размени ученика;</p> <p>зна да уз мање грешке у оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p>
--	--------------------	---

		<p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. - да разуме краћу причу или блог.</p> <p>-разуме основни смисао и главне информације из разговора, РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. зна самостално да прича на задату тему .Потпуно самостално зна да постави питање и да одговори на питање о важним датумима, о размени ученика;</p> <p>-да без помоћи прича на тему школе;</p> <p>-да без помоћи води конверзацију и користи шири вокабулар;</p> <p>-без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице на задату тему.</p>

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика

рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење,

одговорно учешће у демократском друштву, комуникација.

Начино стваривања програма

Методе рада: демонстративна метода, монолошка, дијалогска, илустративна, рад на тексту, практичан рад, игровне активности, слушање, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: Планира, организује и реализује наставу, усклађује циљеве и исходе, повезује садржаје са другим предметима, са примерима из свакодневног живота и искуствима ученика, даје јасне инструкције, поставља питања ученицима али и одговара на питања ученика, подржава и развија ученикова интересовања, мотивише ученике да активно учествује у наставном процесу, усклађује свој рад са индивидуалним карактеристикама ученика, охрабрује рад у пару, охрабрује ученике да користе страни језик у учионици без страха од грешке, охрабрује ученике да слободно износе своје идеје, постављају питања и дискутују, подстиче употребу језика у симулираним свакодневним ситуацијама, континуирано прати постигнућа ученика и

даје препоруке за даље напредовање, прати ефекте сопственог рада, припрема и увежбава ученике за писмене провере, упућује ученике на додатне изворе информација (интернет, часописи, аудио материјал), охрабрује ученике да посматрањем сами покушавају да открију граматичка правила, откривена граматичка правила приказује на схематизован начин, у примерима и вежбањима користи што је могуће више познату лексику, оцењивање спроводи са акцентом на провери постигнућа и савладаности ради јачања мотивације, а не на учињеним грешкама.

Ученика: У складу са својим узрастом, способностима споразумевања и сазнајним способностима, искуствима и интересовањима, ученици учествују у разговорима, развијају способност логичког мишљења, наративну способност и способност именовања, овладавају правописним знањима; слушају, читају, доживљавају, анализирају, говоре и пишу.

Ученици учествују у наставним и ваннаставним активностима, у изради пројеката, припреми презентација, раде тестове, домаће задатке и један писмени задатак у сваком полугодишту.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда:

Домаћи и писмени задаци; тестови и контролни задаци за проверу стечених знања, вештина читања и разумевање прочитаног. Посматрање и праћење

интеракције са вршњацима у раду у групи, посматрање и праћење реализације задатака у пару, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања, кратке усмене вежбе, залагање на часу, израда домаћих задатака.

Корелација са другим предметима : српски језик, енглески језик, географија, историја, ликовна култура, музичка култура, физичко и здравствено васпитање

1. Amici 4 - италијански језик за 8. разред основне школе, уџбеник и радна свеска , Јасмина Стојковић, Завод за уџбенике, 2021.

Циљ наставе немачког језика је:

ученик разуме и реагује на краћи усмени текст у вези са темама предвиђеним наставним програмом;

ученик чита са разумевањем кратке писане и илустроване текстове у вези са предвиђеним наставним програмом;

ученик самостално усмено изражава садржаје у вези са темама предвиђеним наставним програмом;

ученик у писаној форми изражава краће садржаје у вези са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући правила писаног кода;

ученик остварује комуникацију и са саговорником размењује информације у вези са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући социокултурне норме интеракције;

ученик познаје принципе граматичке и социолингвистичке компетенције уочавајући значај личног залагања у процесу учења страног језика.

Оперативни задаци по језичким вештинама се постепено проширују и усложњавају. Истовремено се континуирано примењују и оперативни задаци из претходних разреда;

Разумевање говора;

Разумевање писаног текста;

Усмено изражавање; Интеракција;

Писмено изражавање.

Разред: Пети

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
пети	2	72

Оперативни задаци:

Оперативни задаци

Ученици треба да разумеју и користе:

Именице – у номинативу, акузативу, дативу и генитиву (за изражавање посесивних односа: das Haus meiner Eltern). Множина именица на -en, -e, -er, -s, -ø: Freundinnen, Schuhe, Kinder, -Kinos, - Schüler. Суплетивна множина: die Schneefälle, die Sportarten. а. властите именице, посебно имена људи и географски називи немачког говорног подручја Martin, Klaus, Jürgen, Maraike, Elke, Saskia etc.; Europa, Österreich, der Rhein, die Alpen. б. заједничке именице мушког, женског и средњег рода: der Schüler, die Lehrerin, das Kind в. бројиве и небројиве именице: die Rose, der Kakao

Члан: одређени, неодређени и нулти а) Одређени члан:

разлика између неодређеног и одређеног члана у ширем контексту (неодређено и непознато : одређено и познато): Klaus hat eine neue Jacke. Die Jacke ist gelb.

контраховани (сажети) члан:

уз глаголе кретања: ins Bett gehen, zur Schule gehen, ans Meer fahren, ins Gebirge fahren

уз годишња доба: im Sommer

уз стране света: im Norden

уз доба дана: am Vormittag

уз датуме: am 6. März б) Неодређени члан у изразима: einen Spaziergang machen, eine Frage stellen г) Нулти члан:

уз називе спорта: Fußball spielen, Gymnastik treiben

уз називе музичких инструмената: Klavier spielen

у изразима: zu Fuß gehen, zu Hause sein, nach Hause gehen

Показне, присвојне, упитне и најфреквентније неодређене детерминативе:

diese Stadt, mein Ball, welches Haus, einige Schüler, manche Lehrer.

Придеве у слабој, јакој и мешовитој промени (ein hübsches Kind, das hübsche Kind, hübsche Kinder) Поређење придева правилно поређење: billig, billiger, der (die, das) billigste неправилно поређење придева (gut/besser; viel/mehr). а. Изведене придеве са наставцима -bar, -lich и -ig: lesbar, sommerlich, windig (рецептивно). б. Придеве који изражавају националну припадност и то најфреквентније (Serbisch, Österreichisch) в. Придеве изведене од имена града (Belgrader, Hamburger).

3. Личне заменице у номинативу, акузативу и дативу: ich, mir, mich. Присвојне заменице: meiner, deiner

а) за означавање положаја у простору: auf dem Tisch, unter dem Stuhl, zwischen den Bänken, hinter der Schule, vor dem Theater, dem Kino gegenüber. б) за правац кретања: zum Arzt, nach Deutschland, in die Stadt в) време: um 10.00 Uhr, am 3. Oktober, im März, г) доба дана, годишње доба: am Abend, im Frühjahr, д) порекло: aus der Schweiz њ) средство: mit dem Taxi е) намена: für Kinder

Глаголе (потврдни, упитни и одрични облици) у следећим временима: а) презент слабих и јаких глагола б) претерит помоћних и модалних глагола в) перфект слабих и најфреквентнијих јаких глагола г) футур д) конјунктив претерита модалних глагола за постављање учтивих питања и изражавање жеље (без граматичких објашњења):

Möchtest du einen Apfel? Möchtest du heute mit mir ins Kino gehen? глаголи са предложном допуном: warten auf, hoffen auf, sich freuen über/auf. повратни

глаголи: sich waschen

Прилози и прилошке одредбе (и рецептивно и продуктивно) а) за време: gestern, vor einer Woche, letztes Jahr, morgen. б) за место и правац кретања:

da hinten, geradeaus, nach links. в) за начин: zufällig. г) за учесталост: oft, einmal, jeden Tag, zweimal im Monat, üblich.

Бројеве Просте бројеве преко 1000. Редне бројеве до 30. Године.

Упитне реченице: а. које захтевају одговоре Ja/Nein; б. са упитним речима на w-: wer, was, wann, wo, warum, womit, wie oft, wie viel.

Везнике за напоредне реченице (рецептивно и продуктивно): und, aber, oder, denn. Везнике за зависно-сложене реченице (рецептивно); релативне заменице и прилоге (рецептивно): weil, ob.

Редослед елемената у потврним, одричним, упитним и сложеним реченицама

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/ неслагања и реагује на њих, се представи и поздрави, користи: личне заменице ich/ du/ Sie, W-питања и да одговори, користи глаголе heißen, sein, wohnen, machen, -разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих		поздрави на доласку и одласку представљање и фонетско изговарање имена казивање места пребивалишта ученик зна да каже шта воли
-разуме једноставне изразе који се односе на количину -тражи и пружа основне информације у вези са количинама и бројевима представи себе и другог, - користи личне заменице er/sie/ wir/ihr,		број телефона/бројеви престављање себе и других говори о школским предметима каже шта воли/не воли

<p>глаголи плурал: kommen, heißen, mögen, sein, -одређени/неодређени члан der/die/das, ein-eine, -присвојни члан mein/dein, -предлоге: in/aus, -бројеве</p> <p>-разуме једноставан опис живих бића предмета</p> <p>опише жива бића и предмете једноставним језичким средствима</p> <p>-разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/ неприпадање, поседовање/ -непоседовање и реагује на њих</p> <p>-тражи и да једноставне исказе којима се изражава припадање/ неприпадање, поседовање/ непоседовање</p> <p>-употребљава: глаголску коњугацију haben/sein</p> <p>Ja/nein Frage, -akuzativ, -плурал именица</p>		<p>говори о животињама</p> <p>-прави интервјуе и извештава</p> <p>описује животиње</p> <p>-време, доба дана и дани у недељи</p> <p>-описује један дан</p> <p>разуме/пише текст о школском дану</p> <p>-држи презентацију</p>
<p>- разуме и упути кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих исказе и прихвати захвалност на једноставан начин,</p> <p>разуме позив и реагује на то, упути позив на заједничку активност разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реагује на њих, опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима</p>		<p>говори о хобијима и слоб. времену</p> <p>договара се са пријатељима</p> <p>каже шта уме/шта не уме</p> <p>пита за дозволу</p> <p>разуме статистику</p>
		<p>-описује слику</p> <p>-разговара о породици</p> <p>разуме текст о породици</p> <p>разговара о занимањима</p>

<p>-описе шта уме/ не уме да (у)ради, разуме једноставна и пажљиво исказана правила понашања и реагује на њих уз визуелну подршку</p> <p>-разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих</p> <p>- разуме текст на тему, - тражи и даје информације о занимањима презентује на тему</p> <p>разуме једноставне изразе који се односе на количину (приликом куповине)</p> <p>тражи и пружи основну информацију у вези са количинама и бројевима разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих</p> <p>разуме свакодневне исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих, изрази основне потребе, осећања кратким и једноставним језичким средствима</p>		<p>-бира и купује</p> <p>-изражава жеље</p> <p>-говори о ценама</p> <p>-каже, шта мисли да је добро/није добро</p>

Кључни појмови:

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)	
	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких , јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>зна да се представи и да пита друга како се зове;</p> <p>зна да каже где живи одн. одакле долази. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у кратким дијалозима. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас, кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ једне реченице, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим текстовима, с блиском тематиком- поздрави и представљање</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником које се односе на представљање и место пребивалишта, повезује неколико реченица у смислену целину</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке реченице у којима се представља.</p>

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА Школски програм за други циклус основног образовања и ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у кратком тексту, дијалогу. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Представља се, каже где живи и поставља питања саговорнику. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Пише кратак граматички тачан текст у коме се представља.</p>
	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2- зна бројеве до 20 и зна да каже свој број телефона зна називе школског прибора зна да каже који предмет воли Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких , јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p>

		<p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне речи. Уме да пише једноставне речи по диктату.</p>
СРЕДЊИ НИВО		<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да схвати и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим текстовима (презентације), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и кратке реченице, које се односе на школу и школски прибор, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
НАПРЕДНИ НИВО		<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, презентацијама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст, без тешкоћа у комуникацији. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише речи и кратке реченице од понуђеног језичког материјала на тему школе.</p>
	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- разуме најосновније фреквентне речи на тему животиња; зна да наведе свог љубимца</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне речи и краће реченице.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА

		<p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да наведе називе животиња из текста, да опише свог љубимца уз неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести) блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да наведе особине и да врши поређење;</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краже реченице на задату тему у којима описује животиње и свог љубимца.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна да наведе називе свих животиња из текста са чланом и да опише свог љубимца.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, текстовима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи описује свог љубимца: без тешкоћа у комуникацији. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише речи са чланом кратке реченице од понуђеног језичког материјала.</p>

	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да каже колико је сати, када устаје када иде у школу;</p> <p>-зна уз мању помоћ да каже распоред часова. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему колико је сати и како изгледа један његов дан.</p> <p>-да наведе распоред часова на немачком језику РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p>

		<p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише један дан и да каже распоред часова.</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
--	--	--

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему колико је сати и распоред часова.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке речи и реченице по диктату.</p>
	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да каже који му је хоби и да наброји неколико активности.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на слободне активности</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему хобија и другарства</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести, мејлови) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише слободне активности и шта ради викендом. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему колико хобија и дружења.</p>

		<p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке речи и реченице на тему слободних активности по диктату. Уме правилно да употребљава глаголе.</p>
	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да опише слику и представи чланове породице. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p>

		<p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на породицу.</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему породице. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести, мејлови) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише своју проодицу и своју собу. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему породице и да је представи. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке речи и реченице на тему породице. Уме правилно да употребљава присвојне заменице.</p>

РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА

ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да каже називе намирница и да пита за цену у продавници.

<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове – дијалоге (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на куповину и сналажење у продавници.</p>
	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему куповине, жеља и департца.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести, мејлови) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише шта би волео да добије за рођендан и како располаже новцем. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему колико новца и штедње.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке речи и реченице на тему слободних активности по диктату. Уме правилно да употребљава грам. конструкције.</p>
--	-------------	--

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да каже шта жели да купи и да наброји неколико намирница.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику, новинским текстом.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на тему куповине, џепарца.</p>
--	--------------------------	---

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика</p>	<p>рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.</p>
---	--

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника:организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања,активно учешће у раду,самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује,организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест, писмени задаци, контролне вежбе, провера од 15 мин., полугодишњи тест, завршни тест, тестови по нивоима образовних стандарда)

Корелација са другим предметима : Конкретизовати теме

Литература (за наставнике и ученике)

1. Prima Plus A1.1 Deutsch für Jugendliche Nemački jezik za 5. razred osnovne škole Friedericke Jin, Lutz Rohrmann, Milena Zbrankova Belgrad, Data Status 2018

Разред: Шести

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
шести	2	72

Фонд часова:

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
-да наведе како се осећа; -да опише своју собу и наведе делове и распоред намештаја у соби; -да постави питање и да одговори на питање, које активности мора да обавља код куће		да опише собу да разговара о активностима код куће да да упутства да наведе осећања
- наведе врсте хране; - специјалитете и укусе; -каже шта воли/ не воли да једе, -да поручи храну на киоску -да води разговор на тему слободног времена;		да каже шта воли да једе, упореди да каже шта једе ујутру, у подне, увече да разговара о специјалитетима да наручи нешто у брзој храни

<p>-планира слободно време; -да пореди распуст у својој и у другој земљи</p>		
<p>да опише себе и друге особе; -да разговора о моди и куповини; - поставља питања и одговара</p> <hr/> <p>напише позивницу за прославу; -планира и организује журку; -разговора о протеклом догађају, (перфекат 1.део)</p>		<p>-да разговара о слободним активностима</p> <p>-планира слободне активности</p> <p>-упореди оцене, сведочанства и распусте</p> <p>-пише блог о слободним активностима</p> <p>да говори о телу и здрављз</p> <p>о одећи, моди и куповини</p> <p>-да опише себе и друге</p>
<p>--разговора о неком граду; -објасни свој пут до школе</p> <p>-да упути некога у одређеном правцу,</p> <p>- разговора о протеклом догађају (перфекат 2)</p>		<p>-да позове некога</p> <p>-каже шта жели за родјендан</p> <p>-планира забаву</p> <p>-разговара о забави</p> <p>-говори о слободном времену</p>
		<p>говори о граду</p> <p>опише пут до школе</p> <p>формулише и разуме опис пута</p> <p>говори о слободном времену</p>

планира путовања: -каже аргументе за и против; -да напише разгледницу		говори о плановима за одмор и планира пут формулише аргументе за и против говори о прошлости пише разгледнице
--	--	--

Кључни појмови:

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (учШенкиолскуимпердоагр:)ам за други циклус основног образовања и васпитања	
	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких , јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>зна да опише своју собу и делове намештаја;</p> <p>зна да каже како се осећа. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у кратким дијалозима и текстовима. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас, кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне текстове и поруке.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монологски исказ, уз одговарајуће паузе и понављања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим текстовима, с блиском тематиком- мора соба и осећања</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником које се односе на собу и делове намештаја и осећања;</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке реченице у којима представља своју собу.</p>

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у кратком тексту, дијалогу.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Описује своју собу и делове намештаја. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Описује своју собу уз коришћење правилних граматичких конструкција.</p>
	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна да каже шта воли да једе и шта не воли</p> <p>- зна да наведе намирнице</p> <p>Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких , јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне реченице. Уме да пише једноставне реченице по диктату.</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да схвати и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки / дијалогски исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим текстовима (презентације, новински чланци), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке реченице, које се односе на исхрану, намирнице. користећи, фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, презентацијама, новинским текстовима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Описује своје омиљено јело и намирнице. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице од понуђеног језичког материјала на тему исхране.</p>

	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- разуме најосновније фреквентне речи и реченице на тему слободног времена и активности;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику, новинским чланцима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне речи и краће реченице.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да наведе називе животиња из текста, да опише слободно време уз неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима</p>

		<p>(уџбеник, новинске вести) блиском тематиком и предвидљивим порукама. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да наведе особине и да врши поређење;</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему у којима описује слободно време и активности.</p>
--	--	--

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна да наведе називе свих слободних активности да планира те активности.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, текстовима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи описује своје слободне активности; без тешкоћа у комуникацији. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише реченице и кратке текстове од понуђеног језичког материјала. Употребљава модалне глаголе.</p>
	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да наведе делове тела и да каже да га нешто боли; зна да наведе делове одеће</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи.</p>

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему делова тела, здравља и одевања</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (учбеник, новинске вести) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише један дан и да каже распоред часова.</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>
--	-------------	--

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему делова тела, здравља и одевања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише текст и реченице на задату тему самостално и по диктату.</p>
--	---------------	--

	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да каже када му је родјендан и како га слави. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на прославе и писање позивница.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему рођендана и прослава. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести, мејлови) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише слободне активности и шта ради викендом. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему рођендана и прослава и њихових припрема</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке речи и реченице на тему рођендана и прослава као и по диктату. Уме
--	--	---

		правилно да употребљава грам. структуре.
	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да опише слику и представи свој град у коме живи.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на породицу.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему града, описа пута од куће до школе.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести, мејлови) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише свој град, опише пут од куће до школе. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему града и сналажења у граду. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише и реченице на тему – мој град. Уме да правилно опише пут од куће до школе. Уме да употребљава прошло време.</p>
	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да говори о распусту и планирању путовања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове – дијалоге (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на путовања и распуст.</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему распуста, путовања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (учбеник, новинске вести, мејлови) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише шта би волео да добије за рођендан и како располаже новцем. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему путовања и планирања путовања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке речи и реченице на тему слободних активности по диктату. Уме правилно да употребљава грам. конструкције.</p>

	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да говори о својим плановима за распуст, о паковању и о путовањима.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику, новинским текстовима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на тему путовања, паковања, распуста. Уме да напише разгледницу.</p>
--	------------------	--

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест, писмени задаци, контролне вежбе, провера од 15 мин., полугодишњи тест, завршни тест, тестови по нивоима образовних стандарда)

Корелација са другим предметима : конкретизовати теме

Литература (за наставнике и ученике)

1. Prima Plus A1.2 Deutsch für Jugendliche Nemački jezik za 6. razred osnovne škole Friedericke Jin, Lutz Rohrmann, Belgrad, Data Status 2019.

Разред: Седми

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
седми	2	72

Фонд часова:

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
Позавршетку разреда ученик ће бити у стању да: постави питање на тему распушта -одговори на питање; -исприча један догађај са распушта; -описује временске прилике -изнесе своје претпоставке испољи своје жеље и наде; -да прича на тему занимања; -да претпоставља, саопштава и образлаже;		причање доживљаја са распушта изношење претпоставки климатски и временски услови срећа и несрећа са временом -присвојни члан у дативу; планови у будућности занимања зависне реченице са „weil“ и „dass“ модални глаголи у претериту;

<p>-на направи свој план рада; Тема за пројектну наставу: - да говори о пријатељству;</p>		<p>пројектна настава: занимање из снова</p>
<p>-да замоли за помоћ и да понуди помоћ; -да наведе особине и да врши поређење; -да даје комплименте</p>		<p>комплименти обраћање за помоћ, -личне заменице у дативу; -глаголи са дативом и акузативом</p>
<p>-да прича на тему електронских медија; -да каже шта је дозвољено, а шта није; -да даје наредбе и да преноси заповести;</p>		<p>придеви/ карактерне особине, комаратив придева-поређења; непознати текст</p> <hr/> <p>-разговор о људима шта се сме, а шта не сме, -реченице са „wenn“ модални глаголи : dürfen/sollen -давање и примање упутстава; директне наредбе.</p>

<p>-да користи условне реченице</p> <p>-да разговара на тему осећања;</p> <p>-да опише једну школу;</p>		<p>допадање/недопадање</p> <p>повратне заменице</p> <p>-свађе и компромиси</p> <p>-формулисање правила, шта се сме, а шта не сме;</p> <p>-деклинација welcher-dieser-jeder</p> <p>-текст о школи са интернатом</p>
<p>-да формулише правила;</p> <p>-да се свађа и прави компромисе</p> <p>да искаже просторне односе</p> <p>-да се оријентише у простору;</p> <p>да каже шта му се допада или не допада;</p> <p>-да прича на тему моде;</p> <p>-да опише особе и предмете;</p> <p>-да купи одећу;</p> <p>-да каже своје мишљење о статистици</p> <p>да изнесе своју претроставку, мишљење о некој особи;</p> <p>-да наведе датум;</p> <p>-да прича на тему школе;</p> <p>да разуме краћу причу</p>		<p>-придеви испред именица /атрибутивна употреба</p> <p>-придеви иза ein/mein/kein</p> <p>придеви иза der-die-das</p> <p>статистика/ поређење</p> <hr/> <p>-претпоставке;</p> <p>редни бројеви,</p> <p>датуми и године;</p> <p>опис особа;</p>

Кључни појмови:

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ(ученик уме да:)	
	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких , јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>зна да постави питање на тему распуста и одговори на питање;</p> <p>зна да опише временске прилике. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или</p>
		социјалне мреже).

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17.</p> <p>У оквиру размене информација саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.</p>

	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-зна да саопшти шта жели да ради у будућности;</p> <p>- да направи свој план рада;</p> <p>-да каже нешто на тему омиљеног занимања;Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких , јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или</p>
--	--------------	--

	СРЕДЊИ НИВО	<p>социјалне мреже).</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да схвати и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину</p>
--	-------------	---

		<p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје, без тешкоћа у комуникацији.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице од понуђеног језичког материјала на тему будућих планова у животу.</p>

	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-разуме најосновније фреквентне речи на тему пријатељства, уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>зна да замоли за помоћ и да понуди помоћ;</p> <p>-да даје комплименте РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>
--	--------------	--

		<p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
--	--	---

	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да замоли за помоћ и да понуди помоћ, схвата и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да наведе особине и да врши поређење;</p> <p>- у стању је да уз мању помоћ даје комплименте;</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна да замоли за помоћ и да је понуди другом, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи описује другарство, себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје, без тешкоћа у комуникацији.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице од понуђеног језичког материјала, користећи већи фонд речи на задату тему .</p>
	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-зна уз подршку и мању помоћ да наведе врсте електронских медија и разуме најосновније фреквентне речи на исту тему уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>-зна уз мању помоћ да каже шта је дозвољено, а шта није; РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
--	--	--

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему електронских медија; да каже шта је дозвољено, а шта није;</p> <p>-да даје наредбе и да преноси заповести</p> <p>-схвата и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке изда наредбу или пренесе туђу заповест;</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему електронских медија;</p> <p>- да каже шта је дозвољено, а шта није; РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом другарством, околином, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима.</p>

		<p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице на задату тему.</p>
	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-уз помоћ и подршку зна да каже како се осећа у одређеној ситуацији; разуме најосновније фреквентне речи на тему заједништва, пријатељства, суживота, уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>-зна да се оријентише у простору уз подршку;</p>

		<p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз подршку разуме кратке и једноставне поруке на тему заједничког живота и дружења; УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему осећања;</p> <p>-да опише једну школу и да формулише правила;</p> <p>-да користи вокабулар за свађу и за компромисе;</p> <p>да искаже просторне односе и да се оријентише у простору;</p> <p>-схвата и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке у оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p>

ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самосталн прича на тему осећања; описује једну школу и формулише правила;</p> <p>-зна без помоћи да користи шири вокабулар за свађу и за компромисе;</p> <p>да искаже просторне односе и да се оријентише у простору; РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писми УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом другарством, око планираним активностима и догађајима.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице на задату тему.</p>
	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-уз мању или већу помоћ наставника зна да каже шта му се допада или не допада у одређеној ситуацији; разуме најосновније фреквентне речи на тему моде, облачења, пријатељства, , уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>-зна да се обрати трговцу у продавници каже шта жели:</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз подршку разуме кратке и једноставне поруке на тему моде и облачења; УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз мању или већу помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове на задату тему (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да</p> <ul style="list-style-type: none"> -да каже шта му се допада или не допада; --да опише особе и предмете; --да прича на тему моде; -да купи одећу <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке у оквиру размене информација са саговорником на задату тему,</p>
--	-------------	---

		<p>повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
		<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално зна да каже шта му се допада или не допада;</p> <ul style="list-style-type: none"> --да опише особе и предмете; --да прича на тему моде; -да се обрати трговцу и купи одећу

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на задату тему .</p> <p>-зна без помоћи да користи шири вокабулар за свађу и за компромисе;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом другарством, околином, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>
	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-уз мању или већу помоћ наставника зна да наведе битне датуме и догађаје; разуме питање и одговори на њега;</p> <p>-разуме најосновније фреквентне речи на тему школе, уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз подршку разуме кратке и једноставне поруке на тему школе; УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз мању или већу помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове на задату тему (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
		<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p>

СРЕДЊИ НИВО

- ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да
- постави питање и да одговори на питање о важним датумима;
  - да прича на тему школе
  - да разуме краћу причу или блог.

ДСТРАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА

.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.

		<p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке у оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално зна да постави питање и да одговори на питање о важним датумима;</p> <p>--да без помоћи прича на тему школе;</p> <p>- да разуме краћу причу или блог.</p> <p>-разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на задату тему .</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. зна без помоћи да води конверзацију и користи шири вокабулар;</p> <p>-без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице на задату тему.</p>

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наставе дених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика	рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.
--	--

Начин остваривања програма

Метод рада: демонстративна метода, монолошка, дијалoшка, илустративна, рад на тексту, практичан рад, игровне активности, слушање, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: Планира, организује и реализује наставу, усклађује циљеве и исходе, повезује садржаје са другим предметима, са примерима из свакодневног живота и искуствима ученика, даје јасне инструкције, поставља питања ученицима али и одговара на питања ученика, подржава и развија ученикова интересовања, мотивише ученике да активно учествује у наставном процесу, усклађује свој рад са индивидуалним карактеристикама ученика, охрабрује рад у пару, охрабрује ученике да користе страни језик у учионици без страха од грешке, охрабрује ученике да слободно износе своје идеје, постављају питања и дискутују, подстиче употребу језика у симулираним свакодневним ситуацијама, континуирано прати постигнућа ученика и даје препоруке за даље напредовање, прати ефекте сопственог рада, припрема и увежбава ученике за писмене провере, упућује ученике на додатне изворе информација (интернет, часописи, аудио материјал), охрабрује ученике да посматрањем сами покушавају да открију граматичка правила, откривена граматичка правила приказује на схематизован начин, у примерима и вежбањима користи што је могуће више познату лексику, оцењивање спроводи са акцентом на провери постигнућа и савладаности ради јачања мотивације, а не на учињеним грешкама.

Ученика: У складу са својим узрастом, способностима споразумевања и сазнајним способностима, искуствима и интересовањима, ученици учествују у разговорима, развијају способност логичког мишљења, наративну способност и способност именовања, овладавају правописним знањима; слушају, читају, доживљавају, анализирају, говоре и пишу.

Ученици учествују у наставним и ваннаставним активностима, у изради пројеката, припреми презентација, раде тестове, домаће задатке и један писмени задатак у сваком полугодишту.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда:

Домаћи и писмени задаци; тестови и контролни задаци за проверу стечених знања, вештина читања и разумевања прочитаног. Посматрање и праћење интеракције са вршњацима у раду у групи, посматрање и праћење реализације задатака у пару, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања, кратке усмене вежбе, залагање на часу, израда домаћих задатака.

Корелација са другим предметима :

Конкретизовати теме

Литература (за наставнике и ученике)

Уџбеник и радна свеска: WIR2neu/ Аутори: Ђорђо Мота, Драгана Боос/ Издавач: Клетт, д.о.о., Београд, 2021.

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
осми	2	68

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
- прича на тему спорта; - разговара о спортским незгодама; - проналази изговоре и формулише извињења; - вежба памћење		- Спортисти из - Да ли је спорт важан? - пројектна настава/ Интервју са спортистом
- учтиво постави питање; - да свој пристанак или се супротстави; - планира заједничке активности; - разуме текст о некој манифестацији и да напише нешто о томе		- фестивали и прославе; - индиректна/ учтива питања; - планирати и договорити заједнички излазак; - пројекат/ манифестација
говори о страховима и бригама;		бриге и страхови - формулар за пријаву

<ul style="list-style-type: none"> -да некога утеши и умири; -да упоређује земље; -да опише распоред у соби; -да објасни непознату реч; - представи један град; -да пита за правац и да објасни пут; -затражи учтиво помоћ; -да планира слободно време 		<p>предлози са дативом и акузативом</p> <ul style="list-style-type: none"> -просторна оријентација (куда/где?) -упознати Берлин; -посета музеју; -просторна оријентација у граду; -питати учтиво за правац; -пројекат: презентација града
<ul style="list-style-type: none"> -каже где би радо живео;-говори о последицама; -разуме форумски текст ; -формулише савете за заштиту средине 		<ul style="list-style-type: none"> - временске прилике; -последице климатских промена; -савети за заштиту околине -дискусије на задату тему -планирање путовања -дијалози за/против - куповина карата на шалтеру

<p>наведе предности и мане; -се сагласи и одбије предлог; -планира путовање; -купи карте за пут на шалтеру</p> <p>-разговара на тему селидбе; -прича о поклонима; -планира прославу ; -разуме рецепт; -опрости се од друге особе</p>		<p>поклони и мала пажња за растанак; опроштајне речи</p>
---	--	---

Кључни појмови:

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)	
	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-разуме постављено питање на задату тему и одговора на питање уз помоћ наставника; - делимично разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких , јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС) на тему спорта.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове на задату тему (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања на задату тему.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме претежно самостално општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.2.1.17.</p> <p>Уоквируразменеинформацијасасаговорникомотемамаоднепосредногличногинтересаповезујенеколик ореченицаусмисленуцелину Зна да каже нешто о омиљеним спортистима</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује ликове на задату тему, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе</p>
--	--	--

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Прича на тему спорта и спортских повреда, о приватном животу, свакодневним навикама.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватну тему.</p>
	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-разуме постављено питање на задату тему и одговора на питање уз помоћ наставника;</p> <p>- делимично разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове на задату тему (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања на задату тему.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17.</p> <p>Уоквируразменеинформацијасасаговорникомотемамаоднепосредноличноинтересаповезујенеколик</p>
--	-------------	---

		<p>ореченицаусмисленуцелину Зна да каже шта га плаши и како да каже речи утехе; ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.3.1.22. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватној теми.</p>
	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-зна да наведе неколико фестивала и манифестација;</p> <p>- да постави питање на задату тему и одговори на питање;</p> <p>Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да схвати и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. Зна да наведе омиљене фестивале и да образложи;</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину</p>
--	-------------	---

		<p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Користи потпуно самостално шири вокабулар и описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје, без тешкоћа у комуникацији.</p>

		<p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пишескраткереченицеодпонуђеногјезичкогматеријаланатему будућих планова у животу.</p>
	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-разуме најосновније фреквентне речи на задату тему уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз мању помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>-уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. – уз мању помоћ зна да замоли за помоћ и да понуди помоћ на улици; зна да се просторно сналази;</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да замоли за помоћ и да понуди помоћ на улици, схвата и разуме спорији, јасно артикулисани монологски исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>
--	-------------	--

		<p>ДСТ.2.1.17. - зна да купи карте на шалтеру;</p> <p>- у стању је да уз мању помоћ презентује један град;</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи зна да се просторно оријентише и да замоли за помоћ и да је понуди другом, описује град, себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје, без тешкоћа у комуникацији.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице од понуђеног језичког материјала, користећи већи фонд речи на задату тему .</p>

	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-зна уз подршку и мању помоћ да разуме најосновније фреквентне речи на исту тему уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз мању помоћ зна да каже где би волео да живи; да каже нешто о временским приликама;</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –разуме разговор на задату тему, -схвата и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p>

		<p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на задату тему;зна да уз мање грешке да опише временске прилике. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на задату тему.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом климом, саветима за заштиту околине, другарством, околином, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице на задату тему.</p>

	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-разуме најосновније фреквентне речи на тему путовања, заједништва, пријатељства, суживота, уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ и подршку зна да каже како му се допаданека средина; да наведе предности и мане;</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
--	--------------	---

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –разуме углавном самостално или уз мању подршку разговор на тему путовања; детаље из разговора; просторне односе;</p> <p>-схвата и разуме спорији, јасно артикулисани монологски исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке у оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке смислене текстове на задату тему</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему електронских медија;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. користи богатији вокабулар ;</p> <p>Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом другарством, околином, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима.</p>

	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2.-уз мању или већу помоћ наставника зна да каже шта му се допада или не допада у одређеној ситуацији; разуме најосновније фреквентне речи на тему путовања, пријатељства, , уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз мању или већу помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове на задату тему (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>-уз подршку разуме кратке и једноставне поруке на задату тему УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10.-зна да купи карту на шалтеру; Да каже где би волео да живи и да путује; ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
--	--------------	---

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да</p> <p>-да каже шта му се допада или не допада;</p> <p>--да прича на тему путовања РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке у оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>
--	-------------	--

		<p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на задату тему .</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. - без помоћи користи шири вокабулар и зна да каже шта му се допада или не допада; -да се обрати на шалтеру и купи карту;</p> <p>Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом другарством, околином, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице на задату тему.</p>

<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2--разуме најосновније фреквентне речи на тему школе, уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз подршку разуме кратке и једноставне поруке на тему растанка и школе; УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз мању или већу помоћ наставника зна наведе догађаје; разуме питање и одговори на њега;уз мању или већу помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове на задату тему (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
---------------------	--

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –разуме углавном самостално или уз мању подршку разговор на тему школе;</p> <p>- разуме краћу причу или блог. ДСТРАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. –зна да постави питање и да одговори на питање о размени ученика;</p> <p>зна да уз мање грешке у оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. - да разуме краћу причу или блог.</p> <p>-разуме основни смисао и главне информације из разговора, РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. зна самостално да прича на задату тему .Потпуно самостално зна да постави питање и да одговори на питање о важним датумима, о размени ученика;</p> <p>-да без помоћи прича на тему школе;</p> <p>-да без помоћи води конверзацију и користи шири вокабулар;</p>

		<p>-без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице на задату тему.</p>
--	--	--

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко аведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика</p>	<p>рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење,</p> <p>одговорно учење у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.</p>
--	--

Начин остваривања програма

Методе рада: демонстративна метода, монолошка, дијалошка, илустративна, рад на тексту, практичан рад, игровне активности, слушање, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: Планира, организује и реализује наставу, усклађује циљеве и исходе, повезује садржаје са другим предметима, са примерима из свакодневног живота и искуствима ученика, даје јасне инструкције, поставља питања ученицима али и одговара на питања ученика, подржава и развија ученикова интересовања, мотивише ученике да активно учествује у наставном процесу, усклађује свој рад са индивидуалним карактеристикама ученика, охрабрује рад у пару, охрабрује ученике да користе страни језик у учионици без страха од грешке, охрабрује ученике да слободно износе своје идеје, постављају питања и дискутују, подстиче употребу језика у симулираним свакодневним ситуацијама, континуирано прати постигнућа ученика и даје препоруке за даље напредовање, прати ефекте сопственог рада, припрема и увежбава ученике за писмене провере, упућује ученике на додатне изворе информација (интернет, часописи, аудио материјал), охрабрује ученике да посматрањем

сами покушавају да открију граматичка правила, откривена граматичка правила приказује на схематизован начин, у примерима и вежбањима користи што је могуће више познату лексику, оцењивање спроводи са акцентом на провери постигнућа и савладаности ради јачања мотивације, а не на учињеним грешкама.

Ученика: У складу са својим узрастом, способностима споразумевања и сазнајним способностима, искуствима и интересовањима, ученици учествују у разговорима, развијају способност логичког мишљења, наративну способност и способност именовања, овладавају правописним знањима; слушају, читају, доживљавају, анализирају, говоре и пишу.

Ученици учествују у наставним и ваннаставним активностима, у изради пројеката, припреми презентација, раде тестове, домаће задатке и један писмени задатак у сваком полугодишту.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда:

Домаћи и писмени задаци; тестови и контролни задаци за проверу стечених знања, вештина читања и разумевање прочитаног. Посматрање и праћење интеракције у вршњацима у раду у групи, посматрање и праћење реализације задатака у пару, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања, кратке усмене вежбе, залагање на часу, израда домаћих задатака.

Литература (за наставнике и ученике)

уџбеник: Prima Plus A2.2 Deutsch für Jugendliche, Friederike Jin, L

Б3. Немачки језик

Циљ

Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика.

Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавања на отвореност и комуникацију, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика. Учење другог страног језика, ослањајући се на искуства и знања стечена учењем првог страног језика, поспешује стицање вишејезичке и вишекултурне компетенције и развијање свести о језичком богатству ужег и ширег окружења.

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика. Поред тога, ученик уочава значај личног залагања у процесу учења страног језика.

Циљ наставе немачког језика је:

ученик разуме и реагује на краћи усмени текст у вези са темама предвиђеним наставним програмом;
ученик чита са разумевањем кратке писане и илустроване текстове у вези са предвиђеним наставним програмом;
ученик самостално усмено изражава садржаје у вези са темама предвиђеним наставним програмом;
ученик у писаној форми изражава краће садржаје у вези са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући правила писаног кода;
ученик остварује комуникацију и са саговорником размењује информације у вези са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући социокултурне норме интеракције;
ученик познаје принципе граматичке и социолингвистичке компетенције уочавајући значај личног залагања у процесу учења страног језика.

Оперативни задаци по језичким вештинама се постепено проширују и усложњавају. Истовремено се континуирано примењују и оперативни задаци из претходних разреда;

Разумевање говора;

Разумевање писаног текста;

Усмено изражавање; Интеракција;

Писмено изражавање.

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
пети	2	72

Оперативни задаци

Ученици треба да разумеју и користе:

Именице – у номинативу, акузативу, дативу и генитиву (за изражавање посесивних односа: das Haus meiner Eltern). Множина именица на -en, -e, -er, -s, -ø: Freundinnen, Schuhe, Kinder, -Kinos, - Schüler. Суплетивна множина: die Schneefälle, die Sportarten. а. властите именице, посебно имена људи и географски називи немачког говорног подручја Martin, Klaus, Jürgen, Maraike, Elke, Saskia etc.; Europa, Österreich, der Rhein, die Alpen. б. заједничке именице мушког, женског и средњег рода: der Schüler, die Lehrerin, das Kind в. бројиве и небројиве именице: die Rose, der Kakao

Члан: одређени, неодређени и нулти а) Одређени члан:

разлика између неодређеног и одређеног члана у ширем контексту (неодређено и непознато : одређено и познато): Klaus hat eine neue Jacke. Die Jacke ist gelb.

контраховани (сажети) члан:

уз глаголе кретања: ins Bett gehen, zur Schule gehen, ans Meer fahren, ins Gebirge fahren

уз годишња доба: im Sommer

уз стране света: im Norden

уз доба дана: am Vormittag

уз датуме: am 6. März б) Неодређени члан у изразима: einen Spaziergang machen, eine Frage stellen г) Нулти члан:

уз називе спортова: Fußball spielen, Gymnastik treiben

уз називе музичких инструмената: Klavier spielen

у изразима: zu Fuß gehen, zu Hause sein, nach Hause gehen

Показне, присвојне, упитне и најфреквентније неодређене детерминативе:

diese Stadt, mein Ball, welches Haus, einige Schüler, manche Lehrer.

Придеве у слабој, јакој и мешовитој промени (ein hübsches Kind, das hübsche Kind, hübsche Kinder) Поређење придева правилно поређење: billig, billiger, der (die, das) billigste неправилно поређење придева (gut/besser; viel/mehr). а. Изведене придеве са наставцима -bar, -lich и -ig: lesbar, sommerlich, windig (рецептивно). б. Придеве који изражавају националну припадност и то најфреквентније (Serbisch, Österreichisch) в. Придеве изведене од имена града (Belgrader, Hamburger).

3. Личне заменице у номинативу, акузативу и дативу: ich, mir, mich. Присвојне заменице: meiner, deiner

а) за означавање положаја у простору: auf dem Tisch, unter dem Stuhl, zwischen den Bänken, hinter der Schule, vor dem Theater, dem Kino gegenüber. б) за правац кретања: zum Arzt, nach Deutschland, in die Stadt в) време: um 10.00 Uhr, am 3. Oktober, im März, г) доба дана, годишње доба: am Abend, im Frühjahr, д) порекло: aus der Schweiz њ) средство: mit dem Taxi е) намена: für Kinder

Глаголе (потврдни, упитни и одрични облици) у следећим временима: а) презент слабих и јаких глагола б) претерит помоћних и модалних глагола в) перфект слабих и најфреквентнијих јаких глагола г) футур д) конјунктив претерита модалних глагола за постављање учтивих питања и изражавање жеље (без граматичких објашњења):

Möchtest du einen Apfel? Möchtest du heute mit mir ins Kino gehen? глаголи са предложном допуном: warten auf, hoffen auf, sich freuen über/auf. повратни

глаголи: sich waschen

Прилози и прилошке одредбе (и рецептивно и продуктивно) а) за време: gestern, vor einer Woche, letztes Jahr, morgen. б) за место и правац кретања:

da hinten, geradeaus, nach links. в) за начин: zufällig. г) за учесталост: oft, einmal, jeden Tag, zweimal im Monat, üblich.

Бројеве Просте бројеве преко 1000. Редне бројеве до 30. Године.

Упитне реченице: а. које захтевају одговоре Ja/Nein; б. са упитним речима на w-: wer, was, wann, wo, warum, womit, wie oft, wie viel.

Везнике за напоредне реченице (рецептивно и продуктивно): und, aber, oder, denn. Везнике за зависно-сложене реченице (рецептивно); релативне заменице и прилоге (рецептивно): weil, ob.

Редослед елемената у потврдним, одричним, упитним и сложеним реченицама

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/ неслагања и реагује на њих, се представи и поздрави, користи: личне заменице ich/ du/ Sie, W-питања и да одговори, користи глаголе heißen, sein, wohnen, machen, -разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих	Kennenlernen	поздрави на доласку и одласку представљање и фонетско изговарање имена казивање места пребивалишта ученик зна да каже шта воли
-разуме једноставне изразе који се односе на количину -тражи и пружа основне информације у вези са количинама и бројевима представи себе и другог, - користи личне заменице er/sie/ wir/ihr, глаголи плурал: kommen, heißen, mögen, sein, -одређени/неодређени члан der/die/das, ein-eine, -присвојни члан mein/dein, -предлоге: in/aus, -бројеве	Meine Klasse	број телефона/бројеви престављање себе и других говори о школским предметима каже шта воли/не воли
-разуме једноставан опис живих бића предмета опише жива бића и предмете једноставним језичким средствима	Tiere	говори о животињама -прави интервјуе и извештава описује животиње -време, доба дана и дани у недељи

<p>-разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/ неприпадање, поседовање/ -непоседовање и реагује на њих</p> <p>-тражи и да једноставне исказе којима се изражава припадање/ неприпадање, поседовање/ непоседовање</p> <p>-употребљава: глаголску коњугацију haben/sein</p> <p>Ja/nein Frage, -akuzativ, -плурал именица</p>		<p>-описује један дан</p> <p>разуме/пише текст о школском дану</p> <p>-држи презентацију</p>
<p>- разуме и упути кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих исказе и прихвати захвалност на једноставан начин,</p> <p>разуме позив и реагује на то, упути позив на заједничку активност разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реагује на њих, опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима</p>	<p>Hobbys</p>	<p>говори о хобијима и слоб. времену</p> <p>договара се са пријатељима</p> <p>каже шта уме/шта не уме</p> <p>пита за дозволу</p> <p>разуме статистику</p>
<p>-опише шта уме/ не уме да (у)ради, разуме једноставна и пажљиво исказана правила понашања и реагује на њих уз визуелну подршку</p> <p>-разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих</p> <p>- разуме текст на тему, - тражи и даје информације о занимањима презентује на тему</p> <p>разуме једноставне изразе који се односе на количину (приликом куповине) тражи и пружи основну информацију у вези са количинама и бројевима разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих</p> <p>разуме свакодневне исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих, изрази основне потребе, осећања кратким и једноставним језичким средствима</p>	<p>Meine Familie</p> <p>Was kostet das?</p>	<p>-описује слику</p> <p>-разговара о породици</p> <p>разуме текст о породици</p> <p>разговара о занимањима</p>
		<p>-бира и купује</p> <p>-изражава жеље</p> <p>-говори о ценама</p> <p>-каже, шта мисли да је добро/није добро</p>

Кључни појмови: Kennenlernen, Klasse, Stundenplan, Lieblingstier, Uhrzeit, Schultag, Hobbys, Freizeit, Kaufen, Zahlen

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)	
Neu hier?	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2- Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. зна да се представи и да пита друга како се зове; зна да каже где живи одн. одакле долази. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у кратким дијалозима. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. Чита наглас, кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ једне реченице, уз одговарајуће паузе и понављања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим текстовима, с блиском тематиком- поздраве и представљање УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником које се односе на представљање и место пребивалишта, повезује неколико реченица у смислену целину ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише кратке реченице у којима се представља.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у кратком тексту, дијалогу. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Представља се, каже где живи и поставља питања саговорнику. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Пише кратак граматички тачан текст у коме се представља.</p>
Meine Klasse	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2- зна бројеве до 20 и зна да каже свој број телефона зна називе школског прибора зна да каже који предмет воли Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p>

		<p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне речи. Уме да пише једноставне речи по диктату.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да схвати и разуме спорији, јасно артикулисани монологски исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим текстовима (презентације), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и кратке реченице, које се односе на школу и школски прибор, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, презентацијама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст, без тешкоћа у комуникацији. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише речи и кратке реченице од понуђеног језичког материјала на тему школе.</p>
Tiere	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- разуме најосновније фреквентне речи на тему животиња; зна да наведе свог љубимца</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне речи и краће реченице.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p>

		<p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да наведе називе животиња из текста, да опише свог љубимца уз неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести) блиском тематиком и предвидљивим порукама. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. - зна да наведе особине и да врши поређење; У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише речи и краже реченице на задату тему у којима описује животиње и свог љубимца.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна да наведе називе свих животиња из текста са чланом и да опише свог љубимца. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, текстовима. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Без помоћи описује свог љубимца: без тешкоћа у комуникацији. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Самостално пише речи са чланом кратке реченице од понуђеног језичког материјала.</p>
<p>Mein Tag</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да каже колико је сати, када устаје када иде у школу; -зна уз мању помоћ да каже распоред часова. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи.</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему колико је сати и како изгледа један његов дан. -да наведе распоред часова на немачком језику РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p>

		<p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише један дан и да каже распоред часова. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему колико је сати и распоред часова.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке речи и реченице по диктату.</p>
Hobbys	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да каже који му је хоби и да наброји неколико активности.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на слободне активности</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему хобија и другарства</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести, мејлови) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише слободне активности и шта ради викендом. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p>

		ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему колико хобија и дружења.
		РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке речи и реченице на тему слободних активности по диктату. Уме правилно да употребљава глаголе.
Meine Familie	ОСНОВНИ НИВО	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да опише слику и представи чланове породице. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на породицу.
	СРЕДЊИ НИВО	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему породице. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести, мејлови) с блиском тематиком и предвидљивим порукама. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише своју породицу и своју собу. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.
	НАПРЕДНИ НИВО	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему породице и да је представи. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке речи и реченице на тему породице. Уме правилно да употребљава присвојне заменице.
Was kostet das?		РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА

		ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да каже називе намирница и да пита за цену у продавници.
--	--	---

	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове – дијалоге (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на куповину и сналажење у продавници.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему куповине, жеља и департца.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести, мејлови) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише шта би волео да добије за рођендан и како располаже новцем. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему колико новца и штедње.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке речи и реченице на тему слободних активности по диктату. Уме правилно да употребљава грам. конструкције.</p>

	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да каже шта жели да купи и да наброји неколико намирница.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику, новинским текстом.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на тему куповине, џепарца.</p>
--	--------------------------	---

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика</p>	<p>рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.</p>
---	--

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника:организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања, активно учешће у раду, самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест, писмени задаци, контролне вежбе, провера од 15 мин., полугодишњи тест, завршни тест, тестови по нивоима образовних стандарда),

Корелација са другим предметима : грађанско васпитање, српски језик, енглески језик, информатика и рачунарство, ликовна култура, географија, физичко и здравствено васпитање

Литература (за наставнике и ученике)

1. Prima Plus A1.1 Deutsch für Jugendliche, немачки језик за пети разред основне школе/ Група аутора/ DataStatus, Beograd, 2018.

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
шести	2	72

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
-да наведе како се осећа; -да опише своју собу и наведе делове и распоред намештаја у соби; -да постави питање и да одговори на питање, које активности мора да обавља код куће	Mein Zuhause	да опише собу да разговара о активностима код куће да да упутства да наведе осећања
- наведе врсте хране; - специјалитете и укусе; -каже шта воли/ не воли да једе, -да поручи храну на киоску	Das schmeckt gut	да каже шта воли да једе, упореди да каже шта једе ујутру, у подне, увече да разговара о специјалитетима да наручи нешто у брзој храни
-да води разговор на тему слободног времена; -планира слободно време; -да пореди распуст у својој и у другој земљи	Meine Freizeit Das sieht gut aus	-да разговара о слободним активностима -планира слободне активности -упореди оцене, сведочанства и распусте -пише блог о слободним активностима да говори о телу и здрављз о одећи, моди и куповини -да опише себе и друге
да опише себе и друге особе; -да разговора о моди и куповини; - поставља питања и одговара		-да позове некога
напише позивницу за прославу; -планира и организује журку; -разговора о протеклом догађају, (перфекат 1.део)		

	Partys	-каже шта жели за родјендан -планира забаву -разговара о забави -говори о слободном времену
--разговора о неком граду; -објасни свој пут до школе -да упуту некога у одређеном правцу, - разговора о протеклом догађају (перфекат 2)	Meine Stadt Ferien machen	говори о граду опише пут до школе формулише и разуме опис пута говори о слободном времену
планира путовања: -каже аргументе за и против; -да напише разгледницу		говори о плановима за одмор и планира пут формулише аргументе за и против говори о прошлости пише разгледнице

Кључни појмови: Mein Zimmer, Gefühle, Essen, Spezialitäten, Freizeit, Kleidung, Körper und Gesundheit, Party, Geburtstag, Stadt.

Wegbeschreibung, Ferien, Vergangenheit, Postkarte;

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученици) за други циклус основног образовања и васпитања	
Mein Zuhause?	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2- Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких , јасно контекстуализованих усмених исказа. зна да опише своју собу и делове намештаја; зна да каже како се осећа. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у кратким дијалозима и текстовима. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. Чита наглас, кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне текстове и поруке.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монологски исказ, уз одговарајуће паузе и понављања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим текстовима, с блиском тематиком- мора соба и осећања УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником које се односе на собу и делове намештаја и осећања; ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише кратке реченице у којима представља своју собу.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у кратком тексту, дијалогу. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Описује своју собу и делове намештаја. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Описује своју собу уз коришћење правилних граматичких конструкција.</p>
Das schmeckt gut	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2- зна да каже шта воли да једе и шта не воли - зна да наведе намирнице Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких , јасно контекстуализованих усмених исказа. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне реченице. Уме да пише једноставне реченице по диктату.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да схвати и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки / дијалогски исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим текстовима (презентације, новински чланци), с блиском тематиком и предвидљивим порукама. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише кратке реченице, које се односе на исхрану, намирнице. користећи, фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, уколико се говори разговетно и умереним темпом. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, презентацијама, новинским текстовима. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Описује своје омиљено јело и намирнице. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице од понуђеног језичког материјала на тему исхране.</p>
Meine Freizeit	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2- разуме најосновније фреквентне речи и реченице на тему слободног времена и активности; РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику, новинским чланцима. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне речи и краће реченице.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да наведе називе животиња из текста, да опише слободно време уз неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима</p>

		<p>(уџбеник, новинске вести) блиском тематиком и предвидљивим порукама. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. - зна да наведе особине и да врши поређење; У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише речи и краже реченице на задату тему у којима описује слободно време и активности.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна да наведе називе свих слободних активности да планира те активности. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, текстовима. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Без помоћи описује своје слободне активности; без тешкоћа у комуникацији. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Самостално пише реченице и кратке текстове од понуђеног језичког материјала. Употребљава модалне глаголе.</p>
<p>Das sieht gut aus</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да наведе делове тела и да каже да га нешто боли; зна да наведе делове одеће РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи.</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему делова тела, здравља и одевања РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести) с блиском тематиком и предвидљивим порукама. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише једаан дан и да каже распоред часова. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему делова тела, здравља и одевања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Самостално пише текст и реченице на задату тему самостално и по диктату.</p>
Partys	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да каже када му је родјендан и како га слави. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на прославе и писање позивница.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему рођендана и прослава. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести, мејлови) с блиском тематиком и предвидљивим порукама. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише слободне активности и шта ради викендом. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему рођендана и прослава и њихових припрема РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке речи и реченице на тему рођендана и прослава као и по диктату. Уме</p>

		правилно да употребљава грам. структуре.
Meine Stadt	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да опише слику и представи свој град у коме живи.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на породицу.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему града, описа пута од куће до школе.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести, мејлови) с блиском тематиком и предвидљивим порукама. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише свој град, опише пут од куће до школе. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему града и сналажења у граду. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Самостално пише и реченице на тему – мој град. Уме да правилно опише пут од куће до школе. Уме да употребљава прошло време.</p>
Ferien machen	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да говори о распусту и планирању путовања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове – дијалоге (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на путовања и распуст.</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему распуста, путовања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (уџбеник, новинске вести, мејлови) с блиском тематиком и предвидљивим порукама. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке да опише шта би волео да добије за рођендан и како располаже новцем. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише речи и краће реченице на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе. РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему путовања и планирања путовања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у тексту. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке речи и реченице на тему слободних активности по диктату. Уме правилно да употребљава грам. конструкције.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2- зна уз подршку и мању помоћ да говори о својим плановима за распуст, о паковању и о путовањима. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, уџбенику, новинским текстовима. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне реченице и речи које се односе на тему путовања, паковања, распуста. Уме да напише разгледницу.</p>

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника:организује, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје

Ученика: активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања,активно учешће у раду,самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује,организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда: свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији,самосталан рад, рад у групи, домаћи задаци, писмене провере (иницијални тест, писмени задаци, контролне вежбе, провера од 15 мин., полугодишњи тест, завршни тест, тестови по нивоима образовних стандарда)

Корелација са другим предметима : грађанско васпитање, српски језик, енглески језик, информатика и рачунарство, ликовна култура, географија, физичко и здравствено васпитање.

Уџбеници за ученике и наставнике:

WIR2neu, уџбеник и радна свеска/ Аутори: Ђорђо Мота, Драгана Боос/ Издавач: Клетт д.о.о., Београд, 2021.

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
седми	2	72

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
<p>постави питање на тему распуста</p> <p>-одговори на питање;</p> <p>-исприча један догађај са распуста;</p> <p>-опише временске прилике</p> <p>-изнесе своје претпоставке испољи своје жеље и наде;</p> <p>-да прича на тему занимања;</p> <p>-да претпоставља, саопштава и образлаже;</p> <p>-направи свој план рада;</p> <p>Тема за пројектну наставу: -MeinTraumberuf да говори о пријатељству;</p> <p>-да замоли за помоћ и да понуди помоћ;</p> <p>-да наведе особине и да врши поређење;</p> <p>-да даје комплименте</p> <p>-да прича на тему електронских медија;</p> <p>-да каже шта је дозвољено, а шта није;</p> <p>-да даје наредбе и да преноси заповести;</p>	Wie wars in den Ferien?	<p>причање доживљаја са распуста</p> <p>изношење претпоставки</p> <p>климатски и временски услови</p> <p>срећа и несрећа са временом</p> <p>-присвојни члан у дативу;</p>
	Meine Pläne	<p>планови у будућности</p> <p>занимања</p> <p>зависне реченице са „weil“ и „dass“</p> <p>модални глаголи у претериту;</p> <p>пројектна настава: занимање из снова</p>
	Freundschaft	<p>комплименти</p> <p>обраћање за помоћ,</p> <p>-личне заменице у дативу;</p> <p>-глаголи са дативом и акузативом</p> <p>придеви/ карактерне особине,</p> <p>комаратив придева-поређења;</p> <p>непознати текст</p>
	Bilder und Töne	<p>-разговор о људима</p> <p>шта се сме, а шта не сме,</p> <p>-реченице са „wenn“</p> <p>модални глаголи : dürfen/sollen</p> <p>-давање и примање упутстава;</p> <p>директне наредбе.</p>

<p>-да користи условне реченице -да разговара на тему осећања; -да опише једну школу;</p> <p>-да формулише правила; -да се свађа и прави компромиси да искаже просторне односе -да се оријентише у простору;</p> <p>да каже шта му се допада или не допада; -да прича на тему моде; -да опише особе и предмете; -да купи одећу; -да каже своје мишљење о статистици да изнесе своју претпоставку, мишљење о некој особи;</p> <p>-да наведе датум; -да прича на тему школе; да разуме краћу причу</p>	Zusammenleben	<p>допадање/недопадање повратне заменице -свађе и компромиси -формулисање правила, шта се сме, а шта не сме; -деклинација welcher-dieser-jeder -текст о школи са интернатом</p>
	Das gefällt mir	<p>-придеви испред именица /атрибутивна употреба -придеви иза ein/mein/kein придеви иза der-die-das статистика/ поређење</p>
	Mehr über mich	<p>-претпоставке; редни бројеви, датуми и године; опис особа;</p>

Кључни појмови: Vergangenheit, Wünsche, Freundschaft, Medien, Gefühle, Mode und Kleidung, Daten

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ(ученик уме да:)	
Wie wars in den Ferien?	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2- Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. зна да постави питање на тему распуста и одговори на питање; зна да опише временске прилике. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или</p>

		социјалне мреже).
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација саговорника о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.</p>
Meine Pläne	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2-зна да саопшти шта жели да ради у будућности; - да направи свој план рада; - да каже нешто на тему омиљеног занимања; Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. Чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да схвати и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје, без тешкоћа у комуникацији.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице одпонуђеног језичког материјала на тему будућих планова у животу.</p>
Freundschaft	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-разуме најосновније фреквентне речи на тему пријатељства, уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>зна да замоли за помоћ и да понуди помоћ;</p> <p>-да даје комплименте</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да замоли за помоћ и да понуди помоћ, схвата и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. - зна да наведе особине и да врши поређење; - у стању је да уз мању помоћ даје комплименте; У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна да замоли за помоћ и да је понуди другом, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Без помоћи описује другарство, себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје, без тешкоћа у комуникацији.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице од понуђеног језичког материјала, користећи већи фонд речи на задату тему .</p>
Bilder und Töne	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2-зна уз подршку и мању помоћ да наведе врсте електронских медија и разуме најосновније фреквентне речи на исту тему уколико се изговарају полако и разговетно; -зна уз мању помоћ да каже шта је дозвољено, а шта није; РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС).</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>

		<p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему електронских медија; да каже шта је дозвољено, а шта није;</p> <p>-да даје наредбе и да преноси заповести</p> <p>-схвата и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке изда наредбу или пренесе туђу заповест;</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему електронских медија;</p> <p>- да каже шта је дозвољено, а шта није; РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом другарством, околином, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице на задату тему.</p>
Zusammenleben	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-уз помоћ и подршку зна да каже како се осећа у одређеној ситуацији; разуме најосновније фреквентне речи на тему заједништва, пријатељства, суживота, уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>-зна да се оријентише у простору уз подршку;</p>

		<p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз подршку разуме кратке и једноставне поруке на тему заједничког живота и дружења;</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на тему осећања;</p> <p>-да опише једну школу и да формулише правила;</p> <p>-да користи вокабулар за свађу и за компромисе;</p> <p>да искаже просторне односе и да се оријентише у простору;</p> <p>-схвата и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке у оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално прича на тему осећања; описује једну школу и формулише правила;</p> <p>-зна без помоћи да користи шири вокабулар за свађу и за компромисе;</p> <p>да искаже просторне односе и да се оријентише у простору;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писми</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом другарством, око планираним активностима и догађајима.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице на задату тему.</p>
		РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА

Das gefällt mir	ОСНОВНИ НИВО	<p>ДСТ.1.1.2-уз мању или већу помоћ наставника зна да каже шта му се допада или не допада у одређеној ситуацији; разуме најосновније фреквентне речи на тему моде, облачења, пријатељства, , уколико се изговарају полако и разветно;</p> <p>-зна да се обрати трговцу у продавници каже шта жели:</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз подршку разуме кратке и једноставне поруке на тему моде и облачења; УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз мању или већу помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове на задату тему (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да</p> <p>--да каже шта му се допада или не допада;</p> <p>--да опише особе и предмете;</p> <p>--да прича на тему моде;</p> <p>-да купи одећу</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке у оквиру размене информација са саговорником на задату тему,</p>
		<p>повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално зна да каже шта му се допада или не допада;</p> <p>--да опише особе и предмете;</p> <p>--да прича на тему моде;</p> <p>-да се обрати трговцу и купи одећу</p> <p>разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на задату тему .</p> <p>-зна без помоћи да користи шири вокабулар за свађу и за компромисе;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама,</p>

		<p>писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом другарством, околином, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>
Mehrübermich	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-уз мању или већу помоћ наставника зна да наведе битне датуме и догађаје; разуме питање и одговори на њега;</p> <p>-разуме најосновније фреквентне речи на тему школе, уколико се изговарају полако и разговетно;</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. -уз подршку разуме кратке и једноставне поруке на тему школе; УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. уз мању или већу помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове на задату тему (показујући да прати њихов општи смисао).</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да</p> <p>-постави питање и да одговори на питање о важним датумима;</p> <p>--да прича на тему школе</p> <p>- да разуме краћу причу или блог.</p> <p>ДСТРАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p>

		<p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке у оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално зна да постави питање и да одговори на питање о важним датумима; --да без помоћи прича на тему школе; - да разуме краћу причу или блог. -разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на задату тему .</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. зна без помоћи да води конверзацију и користи шири вокабулар; -без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице на задату тему.</p>

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика</p>	<p>рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.</p>
---	--

Начин остваривања програма

Метод рада: демонстративна метода, монолошка, дијалогска, илустративна, рад на тексту, практичан рад, игровне активности, слушање, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: Планира, организује и реализује наставу, усклађује циљеве и исходе, повезује садржаје са другим предметима, са примерима из свакодневног живота и искуствима ученика, даје јасне инструкције, поставља питања ученицима али и одговара на питања ученика, подржава и развија ученикова интересовања, мотивише

ученике да активно учествује у наставном процесу, усклађује свој рад са индивидуалним карактеристикама ученика, охрабрује рад у пару, охрабрује ученике да користе страни језик у учионици без страха од грешке, охрабрује ученике да слободно износе своје идеје, постављају питања и дискутују, подстиче употребу језика у симулираним свакодневним ситуацијама, континуирано прати постигнућа ученика и даје препоруке за даље напредовање, прати ефекте сопственог рада, припрема и увежбава ученике за писмене провере, упућује ученике на додатне изворе информација (интернет, часописи, аудио материјал), охрабрује ученике да посматрањем сами покушавају да открију граматичка правила, откривена граматичка правила приказује на схематизован начин, у примерима и вежбањима користи што је могуће више познату лексику, оцењивање спроводи са акцентом на провери постигнућа и савладаности ради јачања мотивације, а не на учињеним грешкама.

Ученика: У складу са својим узрастом, способностима споразумевања и сазнајним способностима, искуствима и интересовањима, ученици учествују у разговорима, развијају способност логичког мишљења, наративну способност и способност именовања, овладавају правописним знањима; слушају, читају, доживљавају, анализирају, говоре и пишу.

Ученици учествују у наставним и ваннаставним активностима, у изради пројеката, припреми презентација, раде тестове, домаће задатке и један писмени задатак у сваком полугодишту.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда:

Домаћи и писмени задаци; тестови и контролни задаци за проверу стечених знања, вештина читања и разумевање прочитаног. Посматрање и праћење интеракције са вршњацима у раду у групи, посматрање и праћење реализације задатака у пару, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања, кратке усмене вежбе, залагање на часу, израда домаћих задатака.

Корелација са другим предметима :

Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање, Информатика и рачунарство, Ликовна култура, Физичко и здравствено васпитање, Биологија, Музичко васпитање, Географија

Литература (за наставнике и ученике)

уџбеник и радна свеска: WIR3neu/ Аутори: Ђорђе Мота, Драгана Боос/ Издавач: Клетг д.о.о, Београд, 2021.

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
осми	2	68

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> - прича на тему спорта; -разговара о спортским незгодама; -проналази изговоре и формулише извињења; -вежба памћење 	<p>ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ ИЗРАЖАВАЊЕ МОЉБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Спортисти из -Да ли је спорт важан? -пројектна настава/ Интервју са спортистом
<ul style="list-style-type: none"> -учтиво постави питање; -да свој пристанак или се супротстави; -планира заједничке активности; -разуме текст о некој манифестацији и да напише нешто о томе 	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА</p>	<ul style="list-style-type: none"> -фестивали и прославе; -индиректна/ учтива питања; -планирати и договорити заједнички излазак; -пројекат/ манифестација
<p>говори о страховима и бригама;</p> <ul style="list-style-type: none"> -да некога утеши и умири; -да упоређује земље; -да опише распоред у соби; -да објасни непознату реч; <ul style="list-style-type: none"> - представи један град; -да пита за правац и да објасни пут; -затражи учтиво помоћ; -да планира слободно време 	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА</p> <p>ИСКАЗИВЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТВА ЗА ОРИЈЕНТАЦИЈУ У ПРОСТОРУ</p>	<p>бриге и страхови</p> <ul style="list-style-type: none"> -формулар за пријаву предлози са дативом и акузативом -просторна оријентација (куда/где?) <ul style="list-style-type: none"> -упознати Берлин; -посета музеју; -просторна оријентација у граду; -питати учтиво за правац; -пројекат: презентација града
<ul style="list-style-type: none"> -каже где би радо живео;-говори о последицама; -разуме форумски текст ; -формулише савете за заштиту средине 	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ МЕТЕОРОЛОШКОГ ВРЕМЕНА</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ И ЦЕНЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - временске прилике; -последице климатских промена; -савети за заштиту околине -дискусије на задату тему -планирање путовања -дијалози за/против - куповина карата на шалтеру

<ul style="list-style-type: none"> - наведе предности и мане; -се сагласи и одбије предлог; -планира путовање; -купи карте за пут на шалтеру -разговара на тему селидбе; -прича о поклонима; -планира прославу ; -разуме рецепт; -опрости се од друге особе 	ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ	<p>поклони и мала пажња за растанак; опроштајне речи</p>
--	---	--

Кључни појмови: патриотизам, ксенофобија, интеркултуралност, медији, родна равноправност и родно засновано насиље

Staatskunde, serbische Sprache, englische Sprache, Informatik und Informatik, Bildende Kunst, Erdkunde, Sport- und Gesundheitserziehung

ОБЛАСТ/ТЕМА	СТАНДАРДИ (ученик уме да:)	
ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ	ОСНОВНИ НИВО	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2-разуме постављено питање на задату тему и одговора на питање уз помоћ наставника; - делимично разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС) на тему спорта. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове на задату тему (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).
	СРЕДЊИ НИВО	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања на задату тему. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме претежно самостално општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ

		<p>ДСТ.2.1.17. Уоквируразменеинформацијасасговорникомотемамаоднепосредногличногинтересаповезујен еколик ореченицаусмисленуцелину Зна да каже нешто о омиљеним спортистима ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује ликове на задату тему, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Прича на тему спорта и спортских повреда, о приватном животу, свакодневним навикама. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрадно адекватне теме.</p>
<p>ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2-разуме постављено питање на задату тему и одговора на питање уз помоћ наставника; - делимично разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове на задату тему (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања на задату тему. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p>

	СРЕДЊИ НИВО	<p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17.</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико</p>
		<p>ореченица у смислену целину Зна да каже шта га плаши и како да каже речи утехе; ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.3.1.22. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.</p>
ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА	ОСНОВНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА</p> <p>ДСТ.1.1.2-зна да наведе неколико фестивала и манифестација;</p> <p>- да постави питање на задату тему и одговори на питање;</p> <p>Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.10. Чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
		РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА

	СРЕДЊИ НИВО	<p>ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да схвати и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА</p> <p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p> <p>УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДСТ.2.1.17. Зна да наведе омиљене фестивале и да образложи;</p> <p>У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину</p>
--	-------------	---

		<p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, уколико се говори разговетно и умереним темпом. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Користи потпуно самостално шири вокабулар и описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје, без тешкоћа у комуникацији. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Самостално пишекраткереченицеодпонуђеногјезичкогматеријаланатему будућих планова у животу.</p>
<p>ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2-разуме најосновније фреквентне речи на задату тему уколико се изговарају полако и разговетно; РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. -уз мању помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. – уз мању помоћ зна да замоли за помоћ и да понуди помоћ на улици; зна да се просторно сналази; ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>
	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да замоли за помоћ и да понуди помоћ на улици, схвата и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама.</p>

		УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. - зна да купи карте на шалтеру; - у стању је да уз мању помоћ презентује један град; У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.
	НАПРЕДНИ НИВО	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, уколико се говори разговетно и умереним темпом. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Без помоћи зна да се просторно оријентише и да замоли за помоћ и да је понуди другом, описује град, себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје, без тешкоћа у комуникацији. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице од понуђеног језичког материјала, користећи већи фонд речи на задату тему .
ИСКАЗИВЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТВА ЗА ОРИЈЕНТАЦИЈУ У ПРОСТОРУ	ОСНОВНИ НИВО	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2-зна уз подршку и мању помоћ да разуме најосновније фреквентне речи на исту тему уколико се изговарају полако и разговетно; РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. -чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). -уз помоћ разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. уз мању помоћ зна да каже где би волео да живи; да каже нешто о временским приликама; ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).
	СРЕДЊИ НИВО	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. –разуме разговор на задату тему, -схвата и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА

		<p>ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. - зна углавном самостално или уз мању подршку да прича на задату тему; зна да уз мање грешке да опише временске прилике. У оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на задату тему. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом климом, саветима за заштиту околине, другарством, околином, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице на задату тему.</p>
<p>ИЗРАЖАВАЊЕ МЕТЕОРОЛОШКО Г ВРЕМЕНА</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2-разуме најосновније фреквентне речи на тему путовања, заједништва, пријатељства, суживота, уколико се изговарају полако и разговетно; РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. -уз помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао). УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. уз помоћ и подршку зна да каже како му се допаданека средина; да наведе предности и мане; ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>

	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. –разуме углавном самостално или уз мању подршку разговор на тему путовања; детаље из разговора; просторне односе; -схвата и разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке у оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише кратке смислене текстове на задату тему</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на тему електронских медија; РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. користи богатији вокабулар ; Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом другарством, околином, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима.</p>
<p>ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ И ЦЕНЕ</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2.-уз мању или већу помоћ наставника зна да каже шта му се допада или не допада у одређеној ситуацији; разуме најосновније фреквентне речи на тему путовања, пријатељства, , уколико се изговарају полако и разговетно; РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. -уз мању или већу помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове на задату тему (показујући да прати њихов општи смисао). -уз подршку разуме кратке и једноставне поруке на задату тему УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10.-зна да купи карту на шалтеру; Да каже где би волео да живи и да путује; ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>

	<p>СРЕДЊИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. –зна углавном самостално или уз мању подршку да -да каже шта му се допада или не допада; --да прича на тему путовања РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. - зна да уз мање грешке у оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	<p>НАПРЕДНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. Потпуно самостално разуме основни смисао и главне информације из разговора, зна самостално да прича на задату тему . РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. - без помоћи користи шири вокабулар и зна да каже шта му се допада или не допада; -да се обрати на шалтеру и купи карту; Без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом другарством, околином, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице на задату тему.</p>
<p>ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.1.1.2--разуме најосновније фреквентне речи на тему школе, уколико се изговарају полако и разговетно; РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.1.1.7. -уз подршку разуме кратке и једноставне поруке на тему растанка и школе; УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.10. уз мању или већу помоћ наставника зна наведе догађаје; разуме питање и одговори на њега;уз мању или већу помоћ чита наглас кратке и једноставне текстове на задату тему (показујући да прати њихов општи смисао). ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.1.1.20. –са мање/више правописних грешака пише кратке и једноставне поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).</p>

	СРЕДЊИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.2.1.6. –разуме углавном самостално или уз мању подршку разговор на тему школе; - разуме краћу причу или блог. ДСТРАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА .2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама), с блиском тематиком и предвидљивим порукама. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.17. –зна да постави питање и да одговори на питање о размени ученика; зна да уз мање грешке у оквиру размене информација са саговорником на задату тему, повезује неколико реченица у смислену целину. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на задату тему користећи фреквентне кохезивне елементе.</p>
	НАПРЕДНИ НИВО	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ДСТ.3.1.2. - да разуме краћу причу или блог. -разуме основни смисао и главне информације из разговора, РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ДСТ.3.1.6. Без тешкоћа разуме општи смисао и релевантне информације на задату тему у порукама, писмима, мејловима. УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.13. зна самостално да прича на задату тему .Потпуно самостално зна да постави питање и да одговори на питање о важним датумима, о размени ученика; -да без помоћи прича на тему школе; -да без помоћи води конверзацију и користи шири вокабулар; -без помоћи или уз незнатну помоћ описује све што је у вези са задатом темом, свакодневним навикама и планираним активностима и догађајима. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ДСТ.3.1.22. Самостално пише кратке реченице на задату тему.</p>

Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика

рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетска компетенција, комуникација.

Начин остваривања програма

Методе рада: демонстративна метода, монолошка, дијалогска, илустративна, рад на тексту, практичан рад, игровне активности, слушање, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: Планира, организује и реализује наставу, усклађује циљеве и исходе, повезује садржаје са другим предметима, са примерима из свакодневног живота и искуствима ученика, даје јасне инструкције, поставља питања ученицима али и одговара на питања ученика, подржава и развија ученикова интересовања, мотивише ученике да активно учествује у наставном процесу, усклађује свој рад са индивидуалним карактеристикама ученика, охрабрује рад у пару, охрабрује ученике да користе страни језик у учионици без страха од грешке, охрабрује ученике да слободно износе своје идеје, постављају питања и дискутују, подстиче употребу језика у симулираним свакодневним ситуацијама, континуирано прати постигнућа ученика и даје препоруке за даље напредовање, прати ефекте сопственог рада, припрема и увежбава ученике за писмене провере, упућује ученике на додатне изворе информација (интернет, часописи, аудио материјал), охрабрује ученике да посматрањем сами покушавају да открију граматичка правила, откривена граматичка правила приказује на схематизован начин, у примерима и вежбањима користи што је могуће више познату лексику, оцењивање спроводи са акцентом на провери постигнућа и савладаности ради јачања мотивације, а не на учињеним грешкама.

Ученика: У складу са својим узрастом, способностима споразумевања и сазнајним способностима, искуствима и интересовањима, ученици учествују у разговорима, развијају способност логичког мишљења, наративну способност и способност именовања, овладавају правописним знањима; слушају, читају, доживљавају, анализирају, говоре и пишу.

Ученици учествују у наставним и ваннаставним активностима, у изради пројеката, припреми презентација, раде тестове, домаће задатке и један писмени задатак у сваком полугодишту.

Начин примене и праћење исхода и образовних стандарда:

Домаћи и писмени задаци; тестови и контролни задаци за проверу стечених знања, вештина читања и разумевања прочитаног. Посматрање и праћење интеракције са вршњацима у раду у групи, посматрање и праћење реализације задатака у пару, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања, кратке усмене вежбе, залагање на часу, израда домаћих задатака

Корелација са другим предметима : српски језик, енглески језик, географија, историја, ликовна култура, музичка култура, физичко и здравствено васпитање

Литература (за наставнике и ученике)

Уџбеник: WIR4пеи, уџбеник и радна свеска за 8.разред основне школе, Ђорђе Мота, Драгана Боос, Клетт, д.о.о., Београд, 2021.

Грађанско васпитање

ИСХОДИ	ТЕМЕ/ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
-изрази осећај љубави и поноса према својој домовини на начин који никога не угрожава;		Припадност држави и нацији

<p>образложи зашто су понашања која, се могу описати као ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам облици дискриминације и кршења људских права; наведе примере повезаности различитих култура у једној заједници и образложи потребу интеркултуралног дијалога за квалитетан живот свих чланова те заједнице; покаже интересовање за упознавање различитих култура; Наведите права која националне мањине у Србији имају по Уставу;</p>	<p>ЉУДСКА ПРАВА Заједница припадника различитих културних група</p>	<p>Патриотизам – осећај љубави и поноса према домовини и свим њеним припадницима. Начини изражавања патриотизма. Обесправљивање и угрожавање слободе људи. Ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам. Заједница различитих културних група Клтурна разноликост у форми мултикултуралности и интеркултуралности. Интеркултурални дијалог као средство развоја поштовања различитих култура и заједничког живота. Припадници националних мањина у Србији – заштита права и слобода припадника националних мањина.</p>
<p>-разликује појмове пол и род и препознаје родне стереотипе; уочава у рекламама, филмовима, књигама, изрекама, стриповиома и другим продукцијама културе на који начин се преносе родни обрасци; указује на примере родне равноправности и неравносправности у ситуацијама из свакодневног живота;</p>	<p>ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Родна (не)равноправност</p>	<p>Пол и род Биолошке разлике (анатомске и физиолошке), наспрот разликама које друштво ствара (очекивања друштва од мушкараца и жена). Преношење родних образаца. Стереотипи и предрасуде о роду. Родна перспектива</p>
<p>- дискутује о значају уважавања родне перспективе приликом доношења одлука значајних за једну заједницу; - наведе неколико привремених позитивних мера за постизање родне равноправности и аргументе за њихову примену; - препозна у понашању особе карактеристике насилника и жртве; - наведе могуће начине реаговања у ситуацији сусрета са насилником;</p>		<p>Укључивање родне перспективе приликом доношења одлука важних за једну заједницу (образовање, здравље, породица, запошљавање, спорт...).</p> <p>Родна равноправност Родна равноправност и једнаке могућности за све ради развоја друштва. Препреке родној равноправности. Одговорност државе, организација цивилног друштва и појединаца у постизању родне равноправности. Привремене позитивне мере за постизање родне равноправности (квоте уписа на факултет, субвенције за запошљавање...)</p> <p>Родно засновано насиље Родне разлике као основа неравнотеже моћи. Злоупотреба моћи насилника. Карактеристике особе која врши насиље, која је</p>

		изложена насиљу или која му сведочи. Мере заштите од родно заснованог насиља.
<p>-наведе основне функције медија и образложи зашто је важно да постоје кодекс новинара и кодекс деца и медији;</p> <p>- образложи значај слободе медија за разбој демократије;</p> <p>- у медијима проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира;</p> <p>- препозна механизме манипулације медија и утицај медија на сопствено мишљење и деловање;</p> <p>- проналази и користи информације из различитих извора, критички их разматра и вреднује;</p> <p>- препозна пример злоупотребе деце у медијима;</p>	<p>ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ</p> <p>Медији</p>	<p>Медији</p> <p>Врсте и функције медија.</p> <p>Слобода медија и њихов допринос развоју демократије.</p> <p>Медији као извор информација и дезинформација. Манипулације путем медија (одлагање информације, скретање пажње, побуђивање емоција, стварање осећаја кривице, неговање некултуре...).</p> <p>Медијска писменост</p> <p>Способност разумевања, критичког и аналитичког усвајања медијских садржаја.</p> <p>Кодекс у медијима: Кодекс деца и медији.</p> <p>Кодекс новинара. Притисци на новинаре као инструмент ограничавања слободе изражавања.</p>
<p>-у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став, заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин;</p> <p>- учествује у припреми, реализацији и евалуацији кратког филма;</p> <p>- учествује у избору садржаја и начина рада;</p>	<p>ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ</p> <p>Вредности грађанског друштва</p>	<p>Снимање кратког филма о вредностима грађанског друштва</p> <p>Избор теме и формулисање идеје. Писање сценарија. Подела задатака. Снимање. Монтажа.</p> <p>Презентација. Евалуација.</p>

Кључни појмови: патриотизам, ксенофобија, интеркултуралност, медији, родна равноправност и родно засновано насиље

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика</p>	<p>У реализацији наставе развијају се међупредметне компетенције, а посебно општа компетенција предмета - активан однос у заједници уз уважавање и поштовање права сваког појединца.</p>
--	--

Начин остваривања програма

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ.

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.

Активности

Наставника: Наставник се у процесу планирања наставе и учења руководи исходима које ученици треба да достигну. организује час, презентује наставне садржаје ангажујући ученике, водећи рачуна о претходним знањима која поседују, демонстрира, користи ИКТ – презентације, прикази, снимци, прилози, демонстрације; подстиче ученика на активно учешће, повезује садржаје са свакодневним животом, вреднује рад ученика; Ученици активно учествују у реализацији часа, записују, анализирају, дискутују, показују, примењују, закључују, учествују у тимском и групном раду, процењују наставу, рад других ученика и сопствени рад.

Начин примене и праћење исхода:

Праћење напредовања ученика је у функцији развоја ученика у достизању исхода.

Праћење и вредновање ученика започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на то ће се процењивати његов даљи ток напредовања. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.

Сваки наставни час и свака активност ученика је прилика за формативно оцењивање, односно регистровање напретченика и упућивање на даље активности. Оцењивање је саставни део процеса наставе и учења којим се обезбеђује стално праћење остваривања прописаних циљева, исхода и стандарда постигнућа ученика у току савладавања школског програма. Ученик се оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере и практичног рада. Ученик се оцењује и на основу активности и његових резултата рада: писању и излагању презентација, различитим облицима групног рада, рад на пројектима и сл. На овај начин се праћење и вредновање оставрује у свим разредима. Настава је усмерена на развијање међупредметних компетенција, општих предметних и специфичних предметних компетенција / прецизиране у годишњим плановима рада /, на исходе и стандарде постигнућа.

Корелација са другим предметима :

- Историја (кршење људских права у ратовима - бомбардовање Србије, геноцид над Србија и Јеврејима у 2. светском рату, холокауст,); политичке партије; патриотизам у ослободилачким ратовима

Српски језик; кршење људских права у књижевним делима; песма Отаџбина - патриотизам; приповетка Пипиленда - обесправљивање права и слобода других; дела Деца, Писма Хилде Дајч, Дечак у пругастој пицами - антисемитизам

Географија: културе и обичаји националних мањина у Србији; полна структура становништва Србије; положај Срба у дијаспори;

Биологија –Наставна тема „Човек и здравље“

Литература (за наставнике и ученике)

Приручник за наставнике грађанског васпитања у другом циклусу основног образовања и васпитања, Бошковић, Д., и сар., Мисија ОЕБС-а у Србији и Завод за унапређивање образовања и васпитања, Београд (2020.)

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ, ДОДАТНЕ НАСТАВЕ И ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ

Допунска настава:

Српски језик

Циљеви:

Допунска настава организује се за ученике који из објективних разлога у редовној настави не постижу задовољавајуће резултате. Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања формирају се одговарајуће групе с којима се организује допунски рад и за сваку групу се ствара одговарајући план рада са чијим ће се савладавањем отклонити испољени недостаци у знању, умењу и вештини ученика. Предвиђено је да допунском наставом ученици усвоје следећа знања и и умења:

Разред: ПЕТИ

Теме	Циљеви	Активности		Облици рада
		наставника	ученика	
1. Падежи	Оспособљавање ученика да препознају облике именских речи и да их правилно користе	Образлаже језичке појаве, повезује их са претходним садржајима, графички их приказује и рашчлањује, усмерава и подстиче ученике подстицајним питањима на логичко размишљање и закључивање, проверава степен усвојености садржаја, упућује ученике на рад код куће, даје критички осврт на ученичке домете у савладавању садржаја.	- слушају, издвајају именске речи из текста, мењају речи по падежима	индивидуални, групни, фронтални
2. Глаголски облици	Бољи резултати на проверама, побољшање говорне културе		- издвајају глаголске основе, мењају глаголе и проналазе их у тексту	рад у пару, фронтални, индивидуални
3. Правопис	Побољање писмене културе		- пишу текст, исправљају неправилно написане реченице, питају	рад у пару, фронтални, индивидуални
4. Књижевнотеоријски појмови	Усвајање основних термина науке о књижевности		- слушају, разговарају, питају, препознају	групни, фронтални, индивидуални
5. Стилске фигуре	Развијање језичке културе, препознавање стилских фигура		- слушају, издвајају стилска средства из обрађених књижевних дела	фронтални, индивидуални, групни

Разред: ШЕСТИ

Тема	Начин рада	Начин реализације
------	------------	-------------------

Грађење речи	Комбиновани метод рада, демонстративни, монолошки, дијалошки, рад на тексту, практичан рад, игровне активности, интерактивни	свакодневно праћење ученика на часовима усмено испитивање праћење реализације домаћих задатака индивидуализовани захтеви
Гласовне промене		
Заменице		
Глаголски облици		
Реченица		
Правопис		
Читање и анализа текста по избору		
Писање састава на задату тему		

Разред: СЕДМИ

Тема	Начин рада	Начин реализације
Глаголски облици Врсте речи Синтагма Реченични чланови Реченица Правопис Читање и анализа текста по избору Писање састава на задату тему	Комбиновани метод рада; -демонстративни; -монолошки; -дијалошки; -рад на тексту; -практичан рад; -игровне активности; -интерактивни.	свакодневно праћење ученика на часовима; усмено испитивање; праћење реализације домаћих задатака; индивидуализовани захтеви.

Разред: ОСМИ

Тема	Начин рада	Начин реализације
Глаголски облици Врсте речи Синтагма Реченични чланови Реченица Правопис Грађење речи Читање и анализа текста по избору Писање састава на задату тему	Комбиновани метод рада; -демонстративни; -монолошки; -дијалошки; -рад на тексту; -практичан рад; -игровне активности; -интерактивни.	свакодневно праћење ученика на часовима; усмено испитивање; праћење реализације домаћих задатака; индивидуализовани захтеви.

Историја

Циљеви допунске наставе историје

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или за ученике који су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања и отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Пети разред:

Циљ учења: Прилагођавање (индивидуализација) наставних садржаја из историје ученицима који из неких разлога имају тешкоће у савладавању програма, како би им се омогућило усвајање програма и развој њихових могућности.

Компетенције: Рад са подацима и информацијама, сарадња, компетенција за учење, естетска компетенција, комуникација.

Методе рада: Монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, комбинована

Облици рада: Фронтални, групни, индивидуални, рад са другом...

Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
---------------	--------	---------	---------------------

Увод у проучавање прошлости	-именује периоде прошлости -разврстава историјске изворе према њиховој подели	Шта изучава историја Историјски извори Рачунање времена Периодизација историје	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.
Праисторија	-наводи историјске периоде,као и поделу праисторије -именује главна обележја праисторије	Појава човека и прве људске заједнице Прва занимања праисторијских људи	1.1.3.
Стари исток	-на карти лоцира подручје Старог истока -наводи основне привредне и друштвене одлике Старог истока	Почетак старог века на Старом истоку (појава писма) Месопотамија Стари Египат	1.2.2. 1.2.3.
Стара Грчка	-именује најзначајнија културна достигнућа Старог истока -разликује рачунање времена у прошлости и садашњости -изводи закључак о значају грчких држава и издваја најистакнутије личности -разуме значај културног наслеђа Старих Грка	Критско,микенско и хомерско доба Спарта и Атина Грчко-персијски ратови Култура Старе Грчке Хеленизам	1.1.1. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.2. 1.1.4. 1.1.6.

Стари Рим	-разликује легенде и митове од историјских чињеница -на карти показује простор који је обухватало Римско царство -разуме значај настанка и ширења различитих верских учења у старом веку	Рим у доба краљева Римска република Римско царство Римска култура Територија Србије у античко доба	1.1.2. 1.1.4. 1.1.6.
-----------	--	--	------------------------------------

Шести разред:

Циљ учења: Прилагођавање (индивидуализација) наставних садржаја из историје ученицима који из неких разлога имају тешкоће у савладавању програма, како би им се омогућило усвајање програма и развој њихових способности.

Компетенције: Рад са подацима и информацијама, сарадња, компетенција за учење, естетска компетенција, комуникација.

Методе рада: Монолошка, дијалогска, демонстративна, илустрована, текстуална, комбинована. Облици рада: Фронтални, групни, индивидуални, рад са другом...

Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
Европа и Средоземље у раном средњем веку	-пореди историјске појаве -сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту	Византија Велика сеоба народа Франачка држава Хришћанство и ислам	1.1.4. 1.2.1. 1.2.2.
Срби и њихово окружење у раном средњем веку	-на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у раном средњем веку -разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења	Насељавање Словена на Балкан Српске земље од 7.до 12.века Покрштавање Јужних Словена	1.1.4. 1.2.1. 1.2.2.
Европа и Средоземље у позном средњем веку	-наведе најзначајније последице настанка и развоја држава Европе и Средоземља у позном средњем веку	Средњевековне монархије Крсташки ратови Средњевековна култура	1.1.4. 1.1.6. 1.1.7.
Српски народ и његови суседи у позном средњем веку	-изводи закључак о значају српске средњевековне државности и издваја најистакнутије владарске породице	Српска држава у доба династије Немањић (од 12.до 14.века) Босна и Дубровник у позном средњем веку Средњевековна култура Срба	1.1.4. 1.1.7. 1.1.9.
Српске земље и њихово окружење у доба османлијских освајања	-на историјској карти показује правце ширења Османлијске државе -на понуђеним примерима разликује легенде и митове од историјских чињеница,као и историјске од легендарних личности	Турци Османлије Моравска Србија Српска деспотовина Пад хришћанских држава	1.1.4. 1.1.7. 1.1.9.
Европа и свет у раном новом веку	-пореди положај и начин живота жена и мушкараца различитих животних доби,припадника постојећих друштвених слојева у средњем и раном средњем веку -разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку	Велика географска открића Хуманизам и ренесанса Реформација	1.1.4. 1.1.7. 1.1.9.

Седми разред:

Циљ учења: Прилагођавање (индивидуализација) наставних садржаја из историје ученицима који из неких разлога имају тешкоће у савладавању програма, како би им се омогућило усвајање програма и развој њихових способности.

Компетенције: Рад са подацима и информацијама, сарадња, компетенција за учење, естетска компетенција, комуникација...

Методе рада: Монолошка, дијалогска, демонстрација, илустративна, текстуална, комбинована...

Облици рада: Фронтални, групни, индивидуални, рад са другом.

Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
Европа, свет и српски народ на почетку индустријског доба (од средине 18. до средине 19. века)	- именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догђаје - користи основне историјске појмове (стари, средњи век, повеље, житија) - пореди историјске периоде	Индустријска револуција Доба просветитеља Енглеска, америчка и француска револуција Наполеоново доба	1.2.1. 1.1.4. 1.1.7.
Европа, свет и српски народ у другој половини 19. века	- сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту - препознаје основне карактеристике различитих идеологија - поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи - употреби податке из табеле у једноставној форми	Револуција 1848/1849. г. Уједињење Италије и уједињење Немачке Грађански рат у САД Источно питање и балкански народи Први и Други српски устанак Србија од аутономије до независности Крај Обреновића	1.2.1. 1.1.7. 1.1.4. 1.1.9.

Европа, свет и српски народ почетком 20. века	-изводи закључак о повезаности националне историје са европском и светском -користи основне историјске појмове -уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом свету	Црна Гора (владичанство и кнежевина) Србија и Црна Гора почетком 20. века Балкански ратови Свет у Великом рату Србија у Великом рату Стварање Краљевине СХС	1.1.2. 1.1.4. 1.1.7. 1.1.9.
---	--	---	--------------------------------------

Осми разред:

Циљ учења: Прилагођавање (индивидуализација) наставних садржаја из историје ученицима који из неких разлога имају тешкоће у савладавању програма, како би им се омогућило усвајање програма и развој њихових способности.

Компетенције: рад са подацима и информацијама, срадна, компетенција за учење, естетска компетенција, комуникација.

Методе рада: монолошка, дијалогска, демонстрација, илустративна, текстуална, комбинована... Облици рада: фронтални, групни, индивидуални, рад са другом

Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду између два рата	-користи основне историјске појмове -сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту -изводи закључак о повезаности националне историја са регионалном и европском на основу датих примера	Последице Великог рата Револуције у Русији и Европи Прилике у Европи и свету између два рата Југословенска краљевина између два рата Свет у рату Прекретнице у рату Тројни пакт и Антифашистичка коалиција Крај рата Југославија и српски народ у рату Војно пораз, окупација Геноцид и злочини у рату	1.1.4. 1.1.7. 1.1.9. 2.1.2. 1.1.9. 1.2.3. 1.2.5. 2.1.2.
Други светски рат	-препознаје основне карактеристике различитих идеологија		

	<p>-пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група и слојева у савременом свету</p> <p>-Употреби податке из табеле дате у једноставној форми</p> <p>-уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом свету</p> <p>-повезује визуелне и текстуалне информације са</p>	<p>Свет после Другог светског рата Хладни рат, ратна жаришта</p> <p>Деколонијација, европске интеграције</p> <p>Југославија и српски народ после Другог светског рата</p>	<p>1.1.9.</p> <p>1.2.3.</p> <p>1.2.5.</p> <p>2.1.2.</p>
<p>Европски свет и српски народ у југословенској држави у периоду хладног рата</p> <p>Европа, свет и српска држава и народ у савременим процесима</p>	<p>одговарајућим историјским контекстом</p> <p>-препознаје на примерима из савремене историје важност поштовања људских права</p> <p>-уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом свету</p> <p>-изводи закључак о узроцима, току и последицама ратова условљених распадом СФРЈ</p> <p>-анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног материјала</p>	<p>Међународни положај Југославије Обрачун са политичким противницима</p> <p>Свет после хладног рата Слом комунизма у Европи</p> <p>Четврта индустријска револуција</p> <p>Српски народ крајем 20. и почетком 21. века</p> <p>Распад СФРЈ, грађански рат</p> <p>Ратни злочини, НАТО агресија на СРЈ</p> <p>Србија као самостална држава</p>	<p>1.1.4.</p> <p>1.2.3.</p> <p>1.2.5.</p> <p>2.1.2.</p>

Географија- допунски рада

Разред: пети

Годишњи фонд часова: 7

Циљ наставног програма:

- Усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе
- Развијање географске писмености.
- Уочавање појава и процеса у природи
- Усвајање наставних садржаја предвиђених наставним планом и програмом на основном нивоу.
- Увежбавање и понављање стечених знања и вештина и давање упутства за савладавање потешкоћа у учењу.
- Развијати властите стратегије успешног учења (разликовање битног од небитног...)
- Пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја.
- Развијање самопоуздања, редовног учења и јачање мотивације ученика.

Допунском наставом су обухваћени они ученици који нису добро савладали градиво на часовима редовне наставе и имају потешкоће у учењу. Ученици ће добити додатна објашњења у циљу што бољег схватања садржаја. Допунском наставом ученик се спрема за остваривање основног нивоа знања уз могућност напредовања и остваривања средњег и евентуално напредног нивоа у стицању географских знања.

Број часова: седам по потреби и више у зависности од темпа напредовања ученика.

Наставна тема	Исходи	Садржај
Ширење географског хоризонта Васиона и Сунчев систем	-уме да објасни порекло имена географија , њен предмет изучавања -уме да наброји велика географска открића -именује небеска тела уме да објасни разлику између појединих небеских тела именује планете Сунчевог система	Човек и ширење географског хоризонта Васиона и васионска тела Сунчев систем
Облик и величина Земље и кретање Земље и њене последице	-уме да објасни облик Земље -наброји бар два доказа о лоптасмон облику Земља -уме да објасни ротацију Земље -зна да наброји последице ротације уме да објасни револуцију -зна да наброји последице револуције	Облик Земље Ротација Земље и последице ротације Револуција Земље и последице револуције
Стеновити омотач Земље Литосфера	-уме да наброји унутрашње сфере у Земљиној унутрашњости -уме да наброји сте по постанку и каже њихове основне карактеристике -уме да објасни појаву вулкана и земљотеса -уме да наброји делове вулкана -уме да наброси спољашњесиле и облике рефеља који настају радом тих сила -разуме позитиван и негативан утицај човека на рељеф	Постанак и унутрашња грађа Земље Стене Постанак рељефа процесима набирања и раседања Вулкани и земљотреси Обликовање рељефа дејством спољашњих сила Човек и рељеф
Ваздушни омотач Атмосфера	-уме да објасни састав и структуру атмосфере -уме да наброји климатске елементе , у којим јединицама се мере и којим инструментима -уме да наброји климатске чиниоце -уме да набројитипове климе у одређеним климатским појасевима	Атмосфера Време и клима , климатски елементи и појаве Климатски чиниоци Основни типови климе Човек и клима

	-разуме утицај човека на климатске промене и глобално загревање	
Хидросфера Воде на Земљи	-уме да наброји облике разуђености- уме да наброји својства морске воде -уме да објасни кретање морске воде -уме да објасни воде на копну (реке, језера) -разуме утицај човека на загађеност вода на Земљи	Светско море и његова хоризонтална подела Воде на копну Језера- Човек и вода
Биљни и животињски свет	-разуме распрострањеност биљног и животињског света на Земљи -разуме утицај човека на биосферу , угроженост и заштита живог света	Распрострањеност биљног и животињског света на Земљи Угроженост и заштита живог света

Начин остваривања: на погодним и прилагођеним географским примерима и вежбама уз разговор (дискусију), методе читања, методе писања, израду домаћих задатака .Индивидуално ће се радити са ученицима у зависности од тога које су његове потребе. Сваком ученику ће се дати упутство како да учи, на шта треба да обратити посебну пажњу. Ученици ће добити додатна објашњења у циљу што бољег усвајања градива. Понављањем и проверавањем стећиће се увид у то како су ученици научили и схватили образовне-васпитне садржаје.

Активност ученика и наставника: оспособљавање за учење размишљањем, повезивањем, упоређивањем, постављањем питања, бележењем, закључивањем. Израда домаћих задатака уз самовредновање и вредновање активности ученика.

ШЕСТИ РАЗРЕД

Географија- допунски рада

Разред: шести

Годишњи фонд часова: 7

Циљ наставног програма:

- Усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе
- Развијање географске писмености.
- Уочавање појава и процеса у природи
- Усвајање наставних садржаја предвиђених наставним планом и програмом на основном нивоу.
- Увежбавање и понављање стечених знања и вештина и давање упутства за савладавање потешкоћа у учењу.
- Развијати властите стратегије успешног учења (разликовање битног од небитног...)
- Пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја.
- Развијање самопоуздања, редовног учења и јачање мотивације ученика.

Допунском наставом су обухваћени они ученици који нису добро савладали градиво на часовима редовне наставе и имају потешкоће у учењу. Ученици ће добити додатна објашњења у циљу што бољег схватања садржаја. Допунском наставом ученик се спрема за остваривање основног нивоа знања уз могућност напредовања и остваривања средњег и евентуално напредног нивоа у стицању географских знања.

Број часова: седам по потреби и више у зависности од темпа напредовања ученика.

Наставна тема	Исходи	Садржај
Географска карта – географска ширина и дужина	објасни појам карте - зна да наброји елементе карте - одреди г. ширину и г. дужине одређене тачке на карти -зна да наброји методе за представљање рељефа - наброји начине како се оријентишемо у простору	-Појам карте и њен развој кроз историју -Елементи карте -картографска и географска мреж -Размер и размерник -Методе за представљање рељефа -Оријентација у простору
Становништво на Земљи и Насеља	-препознати основна демографска обележја становништва на Земљи -објасни појам миграција -објасни појам насеља - изврши поделу насеља по функцији и положају објасни појамове урбанизација, конурбација	-Основни појмови о становништво -Природно кретање становништва -Миграције становништва -Структуре становништва -Појам и настанак првих насеља -Географски размештај и положај насеља -Типови насеља и урбанизација
Привреда	-објасни појам привреде	-Развој и подела привреде

	- изврши поделу привреде на секторе и привредне гране - разуме размештај привреде у односу на природне и друштвене факторе - доводи у везу развој привреде и њен утицај на животну средину	-Пољопривреда и географски простор -Индустрија и географски простор -Саобраћај, туризам -Ванпривредне делатности -Развијени и неразвијени региони у свету -Одрживи развој
Држава и интеграциони процеси	-уме да објасни географски положај државе -уме да подели државе по величини и да наброји функције државних граница -уме да наброји облике владавине у државама и и објасни функције главног града -разуме политичку поделу света после Другог светског рата - уме да наброји интеграционе процесе у Европи и свету	-Појам и географски положај државе -Величина државе и функција државних граница -Облик владавине и главни град -Политичко географска карта света после другог светског рата -Територијални интегритет и спорови -Интеграциони процеси
Географија Европе	умети да уочи и покаже на карти основне географске (Европе) појмове рељефа, хидрографске појмове , климе прикаже на немој карти основне географске појмове препознати основна демографска обележја	-Географски положај и границе Европе -Природне одлике Европе -Клима Европе -Веоде Европе -Становништво и насеља Европе - Привредне одлике Европе -Географске регије Европе

Начин остваривања: на погодним и прилагођеним географским примерима и вежбама уз разговор (дискусију), методе читања, методе писања, израду домаћих задатака .Индивидуално ће се радити са ученицима у зависности од тога које су његове потребе. Сваком ученику ће се дати упутство како да учи, на шта треба да обратити посебну пажњу. Ученици ће добити додатна објашњења у циљу што бољег усвајања градива. Понављањем и проверавањем стећиће се увид у то како су ученици научили и схватили образовне-васпитне садржаје
Активност ученика и наставника: оспособљавање за учење размишљањем, повезивањем, упоређивањем, постављањем питања, бележењем, закључивањем. Израда домаћих задатака уз самовредновање и вредновање активности ученика.

СЕДМИ РАЗРЕД

Географија- допунски рада

Разред:седми

Годишњи фонд часова: 7

Циљ наставног програма:

- Усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе

- Развијање географске писмености.
- Уочавање појава и процеса у природи
- Усвајање наставних садржаја предвиђених наставним планом и програмом на основном нивоу.
- Увежбавање и понављање стечених знања и вештина и давање упутства за савладавање потешкоћа у учењу.
- Развијати властите стратегије успешног учења (разликовање битног од небитног...)
- Пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја.
- Развијање самопоуздања, редовног учења и јачање мотивације ученика.

Допунском наставом су обухваћени они ученици који нису добро савладали градиво на часовима редовне наставе и имају потешкоће у учењу. Ученици ће добити додатна објашњења у циљу што бољег схватања садржаја. Допунском наставом ученик се спрема за остваривање основног нивоа знања уз могућност напредовања и остваривања средњег и евентуално напредног нивоа у стицању географских знања.

Број часова: седам по потреби и више у зависности од темпа напредовања ученика.

Наставна тема	Исходи	Садржај
Природне и друштвено-економске одлике Европе	умети да уочи и покаже на карти основне географске појмове Европе, границе Европе, рељеф, хидрографске објекте, климу, распрострањеност биљног и животињског света) -прикаже на немој карти основне географске појмове -препознати основна демографска обележја Европе и -разуме развештај рудних богатства и развој привреде у Европи -разуме повезаност природних и друштвених појава и процеса у Европи	-Природне и геограске одлике Јужне Европе -Природне и друштвене одлике Средње Европе -Природне и друштвене одлике Западне Европе -Природне и друштвене одлике Северне Европе -Природне и друштвене одлике Источне Европе и Русије
Природне и друштвено-економске одлике Азије	-умети да уочи и покаже на карти основне географске појмове Азије, границе Азије, рељеф, хидрографске објекте, климу, распрострањеност биљног и животињског света) -прикаже на немој карти основне географске појмове -препознати основна демографска обележја Азије и -разуме развештај рудних богатства и развој привреде у Азије -разуме повезаност природних и друштвених појава и процеса у Азији	-Природне и геограске одлике Југозападне Азије -Природне и друштвене одлике Јужне Азије -Природне и друштвене одлике Југоисточне Азије -Природне и друштвене одлике Источне Азије -Природне и друштвене одлике Централне Азије

<p>Природне и друштвено-економске одлике Африке</p>	<p>-умети да уочи и покаже на карти основне географске појмове Африке , границе Африке, рељеф,хидрографске објекте , климу, распрострањеност биљног и животињског света) -прикаже на немој карти основне географске појмове -препознати основна демографска обележја Европе и -разуме развештај рудних богатства и развој привреде у Африке -разуме повезаностприродних и друштвених појава и процеса Африке</p>	<p>-Природне и геограске одлике Северне Африке -Природне и геограске одлике ИсточнеАфрике -Природне и геограске одлике Западне Африке -Природне и геограске одлике Центалне Африке Природне и геограске одлике Јужне Африке</p>
<p>Природне и друштвено-економске одлике Северне Америке и Јужне Америке</p>	<p>умети да уочи и покаже на карти основне географске појмове Северне , Средње и Јужне Америке , границе Америчког континента, рељеф,хидрографске објекте , климу, распрострањеност биљног и животињског света -прикаже на немој карти основне географске појмове -препознати основна демографска обележја Северне и Јужне Америке и -разуме развештај рудних богатства и развој привреде у Северне и Јужне Америке -разуме повезаностприродних и друштвених појава и процеса у Америци</p>	<p>Географски положај и регионална подела Северне Америке -Природне карактеристике Англоамерике -Друштвено-географске карактеристике Англоамерике Географске карактеристике Средње Америке -Географски положај и регионална подела Јужне Америке -Друштвено-географске карактеристике Јужне Америке</p>
<p>Природне и друштвено-економске одлике Аустралије, Океанија и Нови Зеланд, Поларне области</p>	<p>умети да уочи и покаже на карти основне географске појмове Северне , Средње и Јужне Америке , границе Америчког континента, рељеф,хидрографске објекте , климу, распрострањеност биљног и животињског света -прикаже на немој карти основне географске појмове -препознати основна демографска обележја Аустралије -разуме развештај рудних богатства и развој привреде Аустралије -разуме повезаност природних и друштвених појава и процеса уАусталији -Разуме геог. карактеристике Арктика и Антарктика</p>	<p>-Географски положај , границе и величинаи Аустралије и Океаније -Географске карактеристике Аустралије -Географске карактеристике Океаније -Основне карактеристике Арктика и Антарктика</p>

Начин остваривања: на погодним и прилагођеним географским примерима и вежбама уз разговор (дискусију), методе читања, методе писања, израду домаћих задатака .Индивидуално ће се радити са ученицима у зависности од тога које су његове потребе. Сваком ученику ће се дати упутство како да

учи, на шта треба да обратити посебну пажњу. Ученици ће добити додатна објашњења у циљу што бољег усвајања градива. Понављањем и проверавањем стећиће се увид у то како су ученици научили и схватили образовне-васпитне садржаје.

Активност ученика и наставника: оспособљавање за учење размишљањем, повезивањем, упоређивањем, постављањем питања, бележењем, закључивањем. Израда домаћих задатака уз самовредновање и вредновање активности ученика.

ОСМИ РАЗРЕД

Географија- допунски рад

Разред:осми

Годишњи фонд часова: 7

Циљ наставног програма:

- Усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе
- Развијање географске писмености.
- Уочавање појава и процеса у природи
- Усвајање наставних садржаја предвиђених наставним планом и програмом на основном нивоу.
- Увежбавање и понављање стечених знања и вештина и давање упутства за савладавање потешкоћа у учењу.
- Развијати властите стратегије успешног учења (разликовање битног од небитног...)
- Пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја.
- Развијање самопоуздања, редовног учења и јачање мотивације ученика.

Допунском наставом су обухваћени они ученици који нису добро савладали градиво на часовима редовне наставе и имају потешкоће у учењу. Ученици ће добити додатна објашњења у циљу што бољег схватања садржаја. Допунском наставом ученик се спрема за остваривање основног нивоа знања уз могућност напредовања и остваривања средњег и евентуално напредног нивоа у стицању географских знања.

Број часова: седам по потреби и више у зависности од темпа напредовања ученика.

Наставна тема	Исходи	Садржај
Географски положај и величина територије Србије	-набраја историски важне датуме у историјски земље – одреди географски положај Србије и наброји државе са којима се граничимо -објасни све компоненте географског положаја Србије	-Историјско-географски развој Србије -Југоисточна Европа, интеграциони и дезинтеграциони процеси. -Географски положај Србије и величина територије Србије -СимболиСрбије. - Границе и проблеми пограничних крајева
Природне одлике Србије (рељеф, клима,	-набрај најкрупније облике рефа у Србији - изваја највеће планине по планинским пределима и зонама -зна да наброји климатске типове у Србији	-Рељеф Србије -Клима Србије - Воде Србије

воде , билни и животињски свет)	-уме на карти да покаже највеће реке Црноморског,Јадрнског и Егејског слива -набраја највећа природна и вештачка језера Србије и зна да их покаже на карти - разуме распрострањеност биљног и животињског света	-Земљишта Србије - Распрострањеност биљног и животињског света у Србији
Становништво и насеља Србије	- разуме појам кретање броја становника, природни прираштај и миграције; – набрја структуре становништва у нашој земљи; разуме појам популациона политика и мере -разуме утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи;	Кретање броја становника и њихов просторни размештај. Природно кретање. Миграциони процеси. Структуре становништва. Демографски проблеми и популациона политика. Прва насеља у Србији. Село и рурални процеси. Градови. Урбанизација и проблеми урбаног развоја. Београд.
Привреда Србије	-уме да подели привреду на секторе - набраја привредне гране у одеђеним секторима привреде – разуме везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи; – препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине	Природни ресурси и привредни развој. Друштвени услови привредног развоја и промене у структури привреде. Пољопривреда и географски простор. Индустрија и географски простор. Саобраћај и географски простор. Туризам и трговина. Делатности кварталног сектора
Природна и културна баштина Србије	-набраја репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти; -процењује важност очувања природне и културне баштине Србије	Природна баштина Србије. Културна баштина Србије. Светска баштина под заштитом Унескоа у Србији
Срби у региону и свету	набраја утицај историјских и савремених миграцијана -размештај Срба у региону и свету	Срби у ЦрнојГори. Срби у БиХ –РепубликаСрпска. Срби у Хрватској. Срби у осталим суседним државама. Срби у дијаспори

Начин остваривања: на погодним и прилагођеним географским примерима и вежбама уз разговор (дискусију), методе читања, методе писања, израду домаћих задатака .Индивидуално ће се радити са ученицима у зависности од тога које су његове потребе. Сваком ученику ће се дати упутство како да

учи, на шта треба да обратити посебну пажњу. Ученици ће добити додатна објашњења у циљу што бољег усвајања градива. Понављањем и проверавањем стећиће се увид у то како су ученици научили

Активност ученика и наставника: оспособљавање за учење размишљањем, повезивањем, упоређивањем, постављањем питања, бележењем, закључивањем. Израда домаћих задатака уз самовредновање и вредновање активности ученика.

Хемија

Циљеви допунске **наставе** из хемије се организује за ученике који спорије усвајају знања, ученике који нису били присутни на неким часовима, ученике који желе да утврде знање или уклоне евентуалне нејасноће, што доприноси бољем усвајању знања и вештина везаних за наставно градиво

СЕДМИ РАЗРЕД

Циљеви учења	-прилагођавање(индивидуализација) наст.садржаја ученицима који имају тешкоћа у савладавању градива
Компетенције	Компетенција за ућење,сарадња
Методе рада	Дијалогска,текстуална,комбинована
Облици рада	Фронтални,индивидуални,рад у пару
Наставна тема	Образовни стандарди
1.Хемија као екс.наука	Х.Е.1.1.1. ХЕ.1.1.2 Х.Е.1.1.3
2.Хемијскалабораторија	Х.Е.1.1.8.
3.Атоми и хем елементи	Х.Е.1.1.6 Х.Е.1.1.8
4.Молекули елем и једињења	Х.Е.1.1.1 Х.Е.1.1.3 Х.Е.1.1.4 Х.Е.1.1.5
5.Хомогене и хетерогене смеше	Х.Е.1.1.1 Х.Е.1.1.2
6.Хемијске реакције и х.једначине	Х.Е.1.1.11. Х.Е.1.1.5 Х.Е.1.1.6
7.Израчунавања у хемији,водоник и кисеоник	Х.Е.1.1.8 Х.Е.1.1.1 Х.Е.1.1.2 Х.Е.1.2.4 Х.Е.1.2.5

ОСМИ РАЗРЕД

Циљеви учења	-прилагођавање(индивидуализација) наст.садржаја ученицима који имају тешкоћа у савладавању градива
Компетенције	Компетенција за ућење,сарадња
Методе рада	Дијалогска,текстуална,комбинована
Облици рада	Фронтални,индивидуални,рад у пару
Наставна тема	Образовни стандарди
1.Метали,оксиди метала и хидроксиди	Х.Е.1.2.3. ХЕ.1.2.1 Х.Е.1.2.7
2.Неметали,оксиди и киселине	Х.Е.1.2.6. Х.Е.1.2.7
3.Соли	Х.Е.1.2.4 Х.Е.1.2.5
4.Угљоводоници	Х.Е.1.3.1 Х.Е.1.3.3
5.Органска једињења са кисеоником	Х.Е.1.3.1 Х.Е.1.3.2
6.Биолошки важна органска једињења	Х.Е.1.4.1. Х.Е.1.4.2
7.Зелена хемија	Х.Е.1.5.1

ФИЗИКА

План је сачињен у циљу пружања подршке ученицима у учењу и савладавању наставних садржаја. Допунска настава се организује да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја које предвиђа програм физике у основној школи и спречи неуспех и да се период заостајања у односу на редовну наставу што више смањи.

ШЕСТИ РАЗРЕД

Материја. Физичко тело и супстанција.

Механичко кретање. Референтно тело, путања

Равномерно праволинијско кретање (основни појмови)

Израчунавање сталне брзине и средње брзине (ознака величине, мерне јединице)

Сила (основни појмови, мерна јединица, врсте, мерење)

Тежина и маса - разлике

Мерење дужине и површине

Површина квадрата и правоугаоника

Мерење запремине и времена. Запремина квадра

Први Њутнов закон. Маса и густина

Притисак чврстих тела

Притисак у течностима и гасовима

НАПОМЕНА: Овај план рада је само оквиран. Могуће су измене и допуне садржаја часова према потребама ученика да неко наставно градиво боље савладају или разумеју.

СЕДМИ РАЗРЕД

Кретање

Мерне јединице

Енергија

Потнцијална и кинетичка енергија

Равнотежа тела

Врсте равнотеже

Топлота

ОСМИ РАЗРЕД

Осцилаторно кретање – основни појмови

Механички таласи. Звук

Светлост – основни појмови.

Равна и сферна огледала

Преламање светлости код сочива

Наелектрисавање тела и електрично поље

Једносмерна струја. Јачина струје и напон (јединица, мерење)

Отпорност проводника. Везивање отпорника

Просто ел. коло. Омови закони

Џул-Ленцов закон

Магнетно поље сталних магнета

Магнетно поље ел. струје

НАПОМЕНА: Овај план рада је само оквиран. Могуће су измене и допуне садржаја часова према потребама ученика да неко наставно градиво боље савладају или разумеју.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Допунски рад се организује за ученике који у редовној настави енглеског језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја.

Зависно од утврђених недостатака наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја и граматике или правописа; група ученика који нису савладали неки од предвиђених елемената усменог и писменог изражавања итд.)

ПЕТИ РАЗРЕД

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		УЧЕНИКА	НАСТАВНИКА		
MY LIFE (породица и свакодневни живот; употреба глагола бити, моћи, имати)	6	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања, слушања и писања	- објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални -индивидуални -групни -у пару	разумевање разлике између основних глагола; усвајање новог вокабулара, писање кратких реченица о својој породици
ANIMALS (вокабуар који је у вези са животињама; употреба Present continuous/Present simpler tense- разлика у употреби)	6	Ученик усваја нове граматичке структуре и вокабулар кроз вежбе читања, слушања и писања	-објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални -индивидуални -групни -у пару	Постављање питања и давање одговора у наведеним временима; Усвајање новог вокабулара
HOLIDAYS (Past Simple Tense; вокабулар из текстова)	6	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања, слушања и писања	-објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални -индивидуални -групни -у пару	примена новог вокабулара постављање питања и давање одговора склапање реченица о прошлим догађајима

FOOD храна и оброци; употреба чланова a/an, бројиве и небројиве именице)	6	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања, слушања и писања	наставник објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални -индивидуални -групни -у пару	Упознају се са различитим врстама хране; користе члан и одговарајуће бројиве или небројиве именице
THE WORLD (вокабулар; употреба и облик компаратива и суперлатива)	6	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања, слушања и писања	наставник објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални -индивидуални -групни -у пару	- Ученици користе компаратив и суперлатив за поређење
ENTERTAINMENT (врсте ТВ програма; употреба конструкције GOING TO)	6	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања, слушања и писања	наставник објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални -индивидуални -групни -у пару	-Ученици знају да изразе будућност кроз конструкцију GOING TO.
УКУПНО:	36				

ШЕСТИ РАЗРЕД

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		УЧЕНИКА	НАСТАВНИКА		
MY LIFE (породица и свакодневни живот; употреба садашњих и прошлог времена)	6	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања, слушања и писања	- објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални -индивидуални -групни -у пару	разумевање разлике између прошлих дешавања и садашњости; усвајање новог вокабулара, писање кратких реченица о својој породици
THE FUTURE		Ученик усваја нове		-фронтални	

(вокабулар који је у вези са свемиром	6	граматичке структуре и вокабулар кроз вежбе	-објашњава, показује, упоређује, пушта цд,	-индивидуални -групни	Постављање питања и давање одговора у вези са предвиђањима о
и путовањима у свемир; различита употреба Future Simple Tense)		читања, слушања и писања	исправља грешке и координира радом ученика	-у пару	будућности; Усвајање новог вокабулара
TIMES AND PLACES (Past Simple Tense / Past Continuous Tense-разлика у употреби; вокабулар из текстова)	6	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања, слушања и писања	-објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални -индивидуални -групни -у пару	примена новог вокабулара постављање питања и давање одговора склапање реченица о прошлим догађајима
CITIES знаменитости Лондона, места; употреба чланова и предлога)	6	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања, слушања и писања	наставник објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални -индивидуални -групни -у пару	Упознају се са градом, његовим знаменитостима; користе члан и одговарајуће предлоге за место
EXPERIENCES (вокабулар; употреба и облик Present Perfect Tense)	6	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања, слушања и писања	наставник објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални -индивидуални -групни -у пару	- Ученици користе ново време да објасне искуства која су до сада имали; праве разлику у односу на прошло време.
WHAT'S UP? (врсте и давање савета; употреба модалних глагола)	6	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања, слушања и писања	наставник објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални -индивидуални -групни -у пару	-Ученици знају да воде разговор на тему проблема; решења тих проблема, забрана и обавеза.
УКУПНО: ДОДАТНА НАСТ	36				

СЕДМИ РАЗРЕД

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		УЧЕНИКА	НАСТАВНИКА		
PAST AND PRESENT (Past Simple Tense / Past Continuous Tense-разлика у употреби; вокабулар из текстова)	6	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања, слушања и писања	- објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални -индивидуални -групни -у пару	примена новог вокабулара постављање питања и давање одговора склапање реченица о прошлим догађајима
FAME AND FORTUNE (вокабулар из текстова; различита употреба Present Perfect/ Past Simple Tense)	6	Ученик усваја нове граматичке структуре и вокабулар кроз вежбе читања, слушања и писања	-објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални -индивидуални -групни -у пару	Постављање питања и давање одговора у вези са догађајима из прошлости и непосредне прошлости; Усвајање новог вокабулара
HEALTH AND SAFETY (вокабулар за здравље; различита употреба should/might и релативних реч.)	6	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања, слушања и писања	-објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални -индивидуални -групни -у пару	примена новог вокабулара постављање питања и давање одговора склапање реченица са наведеним м одалима
HEROES (познати јунаци; употреба ing/ infinitives)	6	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања, слушања и писања	наставник објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални -индивидуални -групни -у пару	Упознају се са јунацима из енглеске историје и књижевности; користе ing/ infinitives после одређених глагола

OUR ENVIRONMENT (вокабулар; употреба и облик пасивних реченица)	6	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања, слушања и писања	наставник објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални -индивидуални -групни -у пару	- Ученици користе пасив кроз различита времена
RELATIONSHIPS (вокабулар, први First conditional, Future time clauses)	6	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања, слушања и писања	наставник објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални -индивидуални -групни -у пару	-Ученици знају да воде разговор на задату тему, употреба условних реченица
УКУПНО:	36				

ОСМИ РАЗРЕД

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду		Начини и поступци остваривања рада	Циљеви и задаци садржаја програма
		УЧЕНИКА	НАСТАВНИКА		
1.Problems (Описивање искуства из прошлости; описивање способности садашњости; описивање предмета и појава; изражавање осећања.)	6	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања, слушања и писања	- објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални - индивидуални -групни -у пару	примена новог вокабулара - постављање питања и давање одговора склапање реченица о прошлим и садашњим догађајима
The future(Изражавање мишљења, планова и намера; изражавање могућности и хипотетичких ситуација)	6	Ученик усваја нове	-објашњава,	-фронтални -	Постављање

		граматичке структуре и вокабулар кроз вежбе читања, слушања и писања	показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	индивидуални -групни -у пару	питања и давање одговора у вези са плановима и намерама за будућност; Усвајање новог вокабулара
Risks (Описивањебића,предметаиместа;описивањерадњи упрошлости)	6	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања,	-објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира	-фронтални - индивидуални -групни -у пару	- примена новог вокабулара - постављање питања и давање одговора
CanIask...?(Изражавањеосећања; исказивањемогућности;изражавањеспособности, обавеза,предлогаисавета;изрицањедозвола,забрана, упозорења,правилапонашања иобавеза)	6	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања, слушања и писања	наставник објашњава, показује, упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	-фронтални - индивидуални -групни -у пару	Ученици користе конструкције за исказивање могућности, способности, али и изрицање забрана и дозвола уз помоћи
Buying and selling(Изражавањесколичинацена;изражавањемишљења; давањепрепорука;описивањеместаипојава)	5	Усвајање вокабулара и граматичких структура кроз вежбе читања,	наставник објашњава, показује, упоређује, пушта цд,	-фронтални - индивидуални -групни -у пару	- Ученици изражавају мишљење, дају препоруке и описују различита
Protest		Усвајање вокабулара и граматичких	наставник објашњава, показује,	-фронтални -	-Ученици знају да

(Описивање појава и догађаја; изражавање мишљења; описивање радњи у прошлости)	5	структура кроз вежбе читања, слушања и писања	упоређује, пушта цд, исправља грешке и координира радом ученика	индивидуални -групни -у пару	опису радње у прошлости
УКУПНО:	34				

БИОЛОГИЈА

ПЕТИ РАЗРЕД

Допунска настава у петом разреду се реализује према исказаним или утврђеним потребама ученика и нема обавезујући карактер. За ове видове наставе могуће је користити и комбиновану наставу (онлајн и класичну).

ДОПУНСКА НАСТАВА	
Циљ учења	Циљ учења Биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.
Компетенције	Учећи биологију у петом разреду на часовима допунске наставе ученик ће разумети основне принципе структуре и функције живих организама, њихове филогенетске међуодносе и еволутивни развој живота на Земљи ; разумети и примерено користити биолошке термине који су у широј употреби; разумети и примерено користити стечена знања и вештине за практичну примену у свакодневном животу, као што су лична хигијена, исхрана и животне навике и заштита животне средине.
Методе рада	Вербално-текстуалне (монологско-дијалогска; рад на текстовима из уџбеника, научно-популарне литературе, интернета) Илустративно-демонстративне (демонстрација огледима, сликама у настанку, фотографијама, сајтовима, веб-апликацијама, природним материјалом) Лабораторијско-експерименталне (рад на терену, истраживачки радови ђака и школски пројекти)
Облици рада	Фронтални, групни, тимски, рад у паровима и индивидуални, рад са другом-ментором
Ресурси	Уџбеник, литература и интернет, ИКТ (компјутер, софтвери, сајтови, паметна табла и телефони), природни материјал и околина школе .
Корелација	Српски језик и страни језици (коришћење научне терминологије и претрага интернета); математика (однос површине и запремине у биолошким системима); информатика (коришћење едукативних софтвера); друштвене науке (промене током пубертета у смислу социјализације и развоја личности, историјски осврт на еволуцију као науку); географија (биоми, пољопривреда, цветање воде); физичко васпитање (здрави стилови живота), грађанско васпитање (еколошко право); ликовна култура (цртежи и мапе ума, креативна рециклажа)

Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
Порекло и разноврсност живота	доведе у везу жива бића и неживу природу; истражи основне животне процесе;	Груписање живих бића и особине живих бића. Посматрање и препознавање свих животних процеса.	БИ.1.1.1; БИ.1.1.2; БИ.1.1.3.
Јединство грађе и функције као основа живота	уозна живот на копну и живот у води; препозна прилагођености живих бића условима животне средине;	Примери копнених животиња и биљака. Примери водених животиња и биљака.	БИ.1.2.1; БИ.1.2.2; БИ.1.2.3; БИ.1.2.4; БИ.1.2.5; БИ.1.2.6; БИ.1.2.7.
Наслеђивање и еволуција	повеже наслеђивање особина родитеља и потомака; препозна утицај фактора средине на особине;	Родитељи и потомци. Примери како фактори средине делују на биљке.	БИ.1.1.5; БИ.1.3.8;
Живот у екосистему	– установи утицај човека на друга жива бића; препозна значај биљака за човека; препозна значај животиња за човека;	Утицај људи на друга жива бића. Значај биљака и животиња за човека.	БИ.1.4.1; БИ.1.4.2; БИ.1.4.3; БИ.1.4.4; БИ.1.4.5; БИ.1.4.6; БИ.1.4.7; БИ.1.4.8.
Човек и здравље	одговорно се односи према свом здрављу; одговорно се односи према исхрани;	Како сачувати здравље. Правилна исхрана и јеловник.	БИ.1.5.1; БИ.1.5.2; БИ.1.5.4; БИ.1.5.5; БИ.1.5.6; БИ.1.5.7; БИ.1.5.8;

ШЕСТИ РАЗРЕД

ДОПУНСКА НАСТАВА	
Циљ учења	Циљ учења биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.
Компетенције	Учећи биологију у шестом разреду на часовима допунске наставе ученик ће разумети основне принципе структуре и функције живих организама, њихове филогенетске међуодnose и еволутивни развој живота на Земљи на основу Дарвиновог учења; разумети и примерено користити биолошке термине који су у широј употреби; разумети и примерено користити стечена знања и вештине за практичну примену у свакодневном животу, као што су лична хигијена, исхрана и животне навике и заштита животне средине.
Методe рада	Вербално-текстуалне (монологско-дијалогско; рад на текстовима из уџбеника, научно-популарне литературе, интернета) Илустративно-демонстративне (демонстрација огледима, сликама у настанку, фотографијама, сајтовима, веб-апликацијама, природним материјалом)

	Лабораторијско-експерименталне (рад на терену, истраживачки радови ђака и школски пројекти)
Облици рада	Фронтални, групни, тимски, рад у паровима и индивидуални, рад са другом-ментором
Ресурси	Уџбеник, литература и интернет, ИКТ (компјутер, софтвери, сајтови, паметна табла и телефони), природни материјал и околина школе .

Корелација	Српски језик и страни језици (коришћење научне терминологије и претрага интернета); математика (однос површине и запремине у биолошким системима); информатика (коришћење едукативних софтвера); физика (нервни импулс); друштвене науке (промене током пубертета у смислу социјализације и развоја личности, историјски осврт на еволуцију као науку); географија (биоми, пољопривреда, цветање воде); физичко васпитање (здрави стилови живота), грађанско васпитање (еколошко право); ликовна култура (цртежи и мапе ума, креативна рециклажа)		
Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
Јединство грађе и функције као основа живота	Ученик треба да: упозна основну грађу микросвета и да научи да микроскопира; научи основну грађу човека, животиња и биљака;	Поглед у микросвет. Микроскопирање. Основи грађе човека. Основи грађе биљака. Основи грађе животиња.	БИ.1.2.1; БИ.1.2.2; БИ.1.2.3; БИ.1.2.4; БИ.1.2.5; БИ.1.2.6; БИ.1.2.7.
Живот у екосистему	препозна све животне средине на планети и њихове особине; научи основне еколошке појмове са примерима	Животна средина. Популација и биоценоза. Основни еколошки фактори.	БИ.1.4.1; БИ.1.4.2; БИ.1.4.3; БИ.1.4.4; БИ.1.4.5; БИ.1.4.6; БИ.1.4.7; БИ.1.4.8.
Наслеђивање и еволуција	повеже наслеђивање особина родитеља и потомака; препозна утицај фактора средине на особине;	Родитељи и потомци. Примери како фактори средине делују на биљке.	БИ.1.1.5; БИ.1.3.8;

Порекло и разноврсност живота	доведе у везу жива бића и неживу природу; истражи основне животне процесе;	Груписање живих бића и особине живих бића. Посматрање и препознавање свих животних процеса.	БИ.1.1.1; БИ.1.1.2; БИ.1.1.3.
Човек и здравље	одговорно се односи према свом здрављу; правилно реагује при указивању прве помоћи;	Како сачувати здравље. Правила указивања прве помоћи.	БИ.1.5.1; БИ.1.5.2; БИ.1.5.4; БИ.1.5.5; БИ.1.5.6; БИ.1.5.7; БИ.1.5.8;

СЕДМИ РАЗРЕД

ДОПУНСКА НАСТАВА			
Циљ учења	Циљ учења биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.		
Компетенције	Учећи биологију у седмом разреду на часовима допунске наставе ученик ће разумети основне принципе структуре и функције живих организама, њихове филогенетске међуодnose и еволутивни развој живота на Земљи ; разумети и примерено користити биолошке термине који су у широј употреби; разумети и примерено користити стечена знања и вештине за практичну примену у свакодневном животу, као што су лична хигијена, исхрана и животне навике и заштита животне средине.		
Методе рада	Вербално-текстуалне (монологско-дијалогска; рад на текстовима из уџбеника, научно-популарне литературе, интернета) Илустративно-демонстративне (демонстрација огледима, сликама у настанку, фотографијама, сајтовима, веб-апликацијама, природним материјалом) Лабораторијско-експерименталне (рад на терену, истраживачки радови ђака и школски пројекти)		
Облици рада	Фронтални, групни, тимски, рад у паровима и индивидуални, рад са другом-ментором		
Ресурси	Уџбеник, литература и интернет, ИКТ (компјутер, софтвери, сајтови, паметна табла и телефони), природни материјал и околина школе .		
Корелација	Српски језик и страни језици (коришћење научне терминологије и претрага интернета); математика (однос површине и запремине у биолошким системима); информатика (коришћење едукативних софтвера); друштвене науке (промене током пубертета у смислу социјализације и развоја личности, историјски осврт на еволуцију као науку); географија (биоми, пољопривреда, цветање воде); физичко васпитање (здрави стилови живота), грађанско васпитање (еколошко право); ликовна култура (цртежи и мапе ума, креативна рециклажа)		
Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
Наслеђивање и еволуција	– препознаје везе између гена и хромозома; препознаје предности и недостатке бесполног размножавања у односу на полно;	Улога и значај једра. Деоба ћелије. ДНК и појам гена. Наследне болести.	БИ.1.1.5; БИ.1.3.8;

	одређује однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији.	Јединство грађе и функције као основа живота.	
Јединство грађе и функције као основа живота	– одреди положај организма на дрвету живота; - користи микроскоп.	Микроскоп и правила микроскопирања. Дрво живота. Симетрија. Присуство и одсуство биљних органа.	БИ.1.2.1; БИ.1.2.2; БИ.1.2.3; БИ.1.2.4; БИ.1.2.5; БИ.1.2.6; БИ.1.2.7.
Порекло и разноврсност живота	препознаје основне систематске категорије; доведе у везу доказе еволуције и фосиле.	Основни принципи систематике. Докази еволуције.	БИ.1.1.1;БИ.1.1.2; БИ.1.1.3.
Живот у екосистему	– препознаје и наводи примере за еколошке појмове; учествује у акцијама заштите биодиверзитета у својој околини; илуструје ланце исхране и мрежу исхране.	Састав и структура популације. Ланци исхране и мрежа исхране. Заштита природе. Заштита биодиверзитета.	БИ.1.4.1; БИ.1.4.2; БИ.1.4.3; БИ.1.4.4; БИ.1.4.5; БИ.1.4.6; БИ.1.4.7; БИ.1.4.8.
Човек и здравље	– препознаје вирусне болести и предности вакцинације; идентификује поремећаје исхране; планира време за рад, одмор и рекреацију.	Особине и грађа вируса. Имунитет и вакцине. Принципи здраве исхране и поремећаји у исхрани. Здрави стилови живота.	БИ.1.5.1; БИ.1.5.2; БИ.1.5.4; БИ.1.5.5; БИ.1.5.6; БИ.1.5.7; БИ.1.5.8;

ОСМИ РАЗРЕД

ДОПУНСКА НАСТАВА	
Циљ учења	Циљ учења Биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.
Компетенције	Учећи биологију у осмом разреду на часовима допунске наставе ученик ће разумети основне принципе структуре и функције живих организама, њихове филогенетске међуодnose и еволутивни развој живота на Земљи на основу Дарвиновог учења; разумети и примерено користити биолошке термине који су у широј употреби; разумети и примерено користити стечена знања и вештине за практичну примену у свакодневном животу, као што су лична хигијена, исхрана и животне навике и заштита животне средине.
Методe рада	Вербално-текстуалне (монологско-дијалогско; рад на текстовима из уџбеника, научно-популарне литературе, интернета) Илустративно-демонстративне (демонстрација огледима, сликама у настанку, фотографијама, сајтовима, веб-апликацијама, природним материјалом). Лабораторијско-експерименталне (рад на терену, истраживачки радови ђака и школски пројекти)
Облици рада	Фронтални, групни, тимски, рад у паровима и индивидуални, рад са другом-ментором
Ресурси	Уџбеник, литература и интернет, ИКТ (компјутер, софтвери, сајтови, паметна табла и телефони), природни материјал и околина школе

Корелација	Српски језик и страни језици (коришћење научне терминологије и претрага интернета); математика (однос површине и запремине у биолошким системима); информатика (коришћење едукативних софтвера); хемија (биолошки важна органска једињења); физика (нервни импулс); друштвене науке (промене током пубертета у смислу социјализације и развоја личности, историјски осврт на еволуцију као науку); географија (биоми, пољопривреда, цветање воде); физичко васпитање (здрави стилови живота), грађанско васпитање (еколошко право); ликовна култура (цртежи и мапе ума, креативна рециклажа)		
Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
Јединство грађе и функције као основа живота	Ученик треба да: повеже грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије; повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција;	Улога и значај појединих ћелијских органела у метаболизму ћелије. Матичне ћелије – ћелије програмиране за различите функције. Принцип економичности грађе и функције живих бића Улога и значај ензима. Ендокрини систем и хуморална регулација.	БИ.1.2.1; БИ.1.2.2; БИ.1.2.3; БИ.1.2.4; БИ.1.2.5; БИ.1.2.6; БИ.1.2.7.
	идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе; илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини;	Надражљивост, проводљивост, контрактилност. Чулно-нервни систем животиња. Рефлексни лук. Поремећаји функције ендокриног система, нервног система и чула. Неуротрансмитери, нервни импулси, драж, надражај. Хомеостаза – принцип повратне спреге. Фотосинтеза. Ћелијско дисање. Транспирација. Температурна регулација.	
Човек и здравље	одговорно се односи према свом здрављу; изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловима живота;	Резултати стандардних лабораторијских анализа крви и урина. Биолошки смисао адолесценције (родни и полни идентитет у контексту хормонске активности и индивидуалне генетичке варијабилности).	БИ.1.5.1; БИ.1.5.2; БИ.1.5.4; БИ.1.5.5; БИ.1.5.6; БИ.1.5.7;
	повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона;	Заштита од полно преносивих болести контрацепција. Одговорност за сопствено здравље.	БИ.1.5.8; БИ.1.5.9; БИ.1.5.10;

	идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота;		БИ.1.5.11; БИ.1.5.13.
Порекло и разноврсност живота	доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети; истражи давно нестале екосистеме;	„Календар живота“, еволуција различитих група организама кроз геолошка доба и велика изумирања. Значај алги (цијанобактерија) и биљака за продукцију O ₂ и озонског омотача, као заштита од УВ зрака, и услов за развој осталих живих бића. Строматолити. Излазак из воде на копно.	БИ.1.1.1; БИ.1.1.2; БИ.1.1.3.
Наслеђивање и еволуција	повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције;	Улуткавање и пресвлачење инсеката. Пубертет и адолесценција човека. Цветање, плодношење и сазревање плодова биљака. Теорија еволуције. Постанак нових врста кроз еволуционе процесе.	БИ.1.1.5; БИ.1.3.8; БИ.1.3.9; БИ.1.3.10.
Живот у екосистему	установи узрочно-последичну везу између губитака врста у екосистему и негативних последица у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране; критички процени последице људских делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи; повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом	Еволуција и развој екосистема. Концепт климакса. Циклуси кружења основних супстанци у природи (H ₂ O, C, N) и њихова повезаност. Азотофиксација, микориза, симбиоза, симбионтски организми (лишајеви). Ограниченост ресурса и одрживи развој. Нестанак врста и фактори угрожавања.	БИ.1.4.1; БИ.1.4.2; БИ.1.4.3; БИ.1.4.4; БИ.1.4.5; БИ.1.4.6; БИ.1.4.7; БИ.1.4.8.
	карактеристичних врста које насељавају простор Србије; – истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне	Типични екосистеми Србије. Ретке и угрожене врсте Србије. Интродукције и реинтродукције и инвазивне врсте. Последице глобалних промена.	
	путеве насељавања; – истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју.	Еволуција човека.	

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Допунски рад се организује за ученике који, из објективних разлога, у редовној настави немачког језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја.

Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја и граматике или правописа; група ученика који нису савладали неки од предвиђених елемената усменог и писменог изражавања итд.)

ПЕТИ РАЗРЕД

Р/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Остали типови
1.	Kennenlernen	4	2	2
2.	Meine Klasse	5	3	2
3.	Tiere	6	3	3
4.	Mein Schultag	4	2	2
5.	Hobbys	5	2	3
6.	Meine Familie	6	3	3
7.	Was kostet das?	6	3	3

ШЕСТИ РАЗРЕД

Р/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Остали типови
1.	Mein Zuhause	6	3	3
2.	Das schmeckt gut	5	3	2
3.	Meine Freizeit	6	3	3

4.	Das sieht gut aus	4	2	2
5.	Partys	5	3	2
6.	Meine Stadt	6	3	3
7.	Ferien machen	4	2	2

СЕДМИ РАЗРЕД

P/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Остали типови
1.	Wie wars in den Ferien?	4	2	2
2.	Meine Pläne	5	3	2
3.	Freundschaft	7	4	3
4.	Bilder und Töne	4	2	2
6.	Das gefällt mir	5	3	2
7.	Mehr über mich	5	3	2

ОСМИ РАЗРЕД

P/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Остали типови
1.	Welche Sendugen magst du?	6	1	5
2.	Mode – Mode – Mode	6	1	5
3.	Meinungen und Marotten	6	1	5
4.	Reise planen	6	1	5

5.	Andere Länder	6	2	4
6.	Berlin	6	1	5

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК

Допунски рад се организује за ученике који, из објективних разлога, у редовној настави италијанског језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја.

Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја и граматике или правописа; група ученика који нису савладали неки од предвиђених елемената усменог и писменог изражавања итд.)

ПЕТИ РАЗРЕД

Р/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Остали типови
1.	I saluti	4	2	2
2.	I miei amici	5	3	2
3.	La scuola	6	3	3
4.	I numeri	4	2	2
5.	Che ore sono?	5	2	3
6.	La mia famiglia	6	3	3
7.	Quanto costa?	6	3	3

ШЕСТИ РАЗРЕД

Р/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Остали типови
1.	La mia casa	6	3	3
2.	I miei amici	5	3	2
3.	La moda	6	3	3

4.	I miei vicini	4	2	2
5.	Le feste	5	3	2
6.	Le stagioni	6	3	3
7.	Gli sport	4	2	2

СЕДМИ РАЗРЕД

P/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Остали типови
1.	Le vacanze	4	2	2
2.	La vita in campagna e in città	5	3	2
3.	I miei progetti	7	4	3
4.	La solidarietà	4	2	2
6.	La vita sana	5	3	2
7.	Il cibo	5	3	2

ОСМИ РАЗРЕД

P/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Остали типови
1.	Bentornati!	6	1	5
2.	L'infanzia	6	1	5
3.	La letteratura	6	1	5
4.	Il tempo libero	6	1	5
5.	Fare shopping	6	2	4
6.	Andiamo in Italia...!	6	1	5

МАТЕМАТИКА

Допунска настава – пети разред			
Циљ учења	Прилагођавање (индивидуализација) наставних садржаја из математике ученицима који из било којих разлога имају тешкоћа у свладавању програма како би им се омогућило усвајање програма и развитак њихових способности.		
Компетенције	Рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, естетичка компетенција, комуникација.		
Методе рада	Монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована		
Облици рада	Фронтални, групни, тимски, рад у паровима и индивидуални, рад са другом		
Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
Природни бројеви и дељивост	<p>Ученик треба да:</p> <p>израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева)</p> <p>реша једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева)</p> <p>примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама</p> <p>разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце</p> <p>одреди и примени НЗС и НЗД</p>	<p>Први део</p> <p>Својства операција сабирања, множења, одузимања и дељења у скупу N_0.</p> <p>Дељење са остатком у скупу N_0 (једнакост $a = bq + r, 0 \leq r < b$).</p> <p>Својства дељивости; чиниоци и садржаоци природног броја.</p> <p>Дељивост са 2, 5 и декадним јединицама. Дељивост са 4 и 25.</p> <p>Дељивост са 3 и 9.</p> <p>Скупови и скуповне операције: унија, пресек и разлика.</p> <p>Други део</p> <p>Прости и сложени бројеви. Ератостеново сито</p> <p>Растављање природних бројева на просте чиниоце.</p>	<p>МА1.1.4.</p> <p>МА1.1.5.</p> <p>МА1.1.6.</p>

Основни појмови	<p>правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу</p> <p>анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом</p> <p>опише основне појмове у вези са кругом (центар,</p>	<p>Тачке и праве; односи припадања и распореда. Однос правих у равни; паралелност.</p> <p>Мерење дужине и једнакост дужи. Кружница и круг. Кружница и права.</p>	
геометрије	<p>полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг</p> <p>- нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор</p>	<p>Преношење и надовезивање дужи.</p> <p>Централна симетрија. Вектор и транслација.</p>	- 503 -
	<p>упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом</p> <p>правилно користи геометријски прибор</p> <p>идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе</p> <p>нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор</p>		<p>МА1.3.1.</p> <p>МА1.3.3.</p>

Угао	<p>идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе</p> <p>нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор</p> <p>измери дати угао и нацрта угао задате мере</p> <p>упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно</p> <p>реши једноставан задатак применом основних својстава паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова)</p>	<p>Угао, централни угао; једнакост углова. Надовезивање углова (суседни углови, конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање углова).</p> <p>Упоредни углови; врсте углова.</p> <p>Мерење углова, сабирање и одузимање мере углова.</p> <p>Угао између две праве; нормалне праве; унакрсни углови.</p> <p>Углови на трансверзали. Транслација и углови.</p>	МА1.3.1.
Разломци	<p>прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке у оба записа и преводи их из једног записа у други</p> <p>одреди месну вредност цифре у запису децималног броја</p> <p>заокругли број и процени грешку заокругљивања;</p> <p>израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину</p> <p>реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину</p> <p>одреди проценат дате величине</p>	<p>Први део</p> <p>Појам разломка облика a/b ($a, b \in \mathbb{N}$). Придруживање тачака бројевне полуправе разломцима.</p> <p>Проширивање, скраћивање и упоређивање разломака.</p> <p>Децимални запис разломка и превођење у запис облика a/b ($b \neq 0$). Упорјеђивање бројева у децималном запису.</p> <p>Заокругљивање бројева. Други део</p> <p>Основне рачунске операције с разломцима (у оба записа) и њихова својства. Изрази.</p>	
	<p>примени размеру у једноставним реалним ситуацијама</p> <p>примени аритметичку средину датих бројева</p>	<p>Једначине и неједначине у скупу разломака. Трећи део</p> <p>Примене разломака (проценти, аритметичка средина, размера). Основна неједнакост $p < (p+q)/2$</p>	<p>МА1.1.1.</p> <p>МА1.1.2.</p> <p>МА1.1.3.</p>

		< q.	MA1.1.4. MA1.2.1.
Осна симетрија	<p>идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије</p> <p>симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор</p> <p>конструира симетралу дужи, симетралу угла и примењује њихова својства</p> <p>конструира праву која је нормална на дату праву или паралелна датој прави</p>	<p>Осна симетрија у равни и њене особине. Оса симетрије фигуре.</p> <p>Симетрала дужи и конструкција нормале.</p> <p>Симетрала угла.</p>	MA1.3.6.

Допунска настава - шести разред			
Циљ учења	Прилагођавање (индивидуализација) наставних садржаја из математике ученицима који из било којих разлога имају тешкоћа у свладавању програма како би им се омогућило усвајање програма и развитак њихових способности		
Компетенције	Рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, естетичка компетенција, комуникација.		
Методе рада	Монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована		
Облици рада	Фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.		
Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди

	<p>прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе бројеве;</p> <p>одреди супротан број и апсолутну вредност целог</p>	<p>Скуп целих бројева (Z).</p> <p>Супротан број. Апсолутна вредност целог броја.</p> <p>Приказ целих бројева на бројевној правој.</p>	<p>MA1.1.1.</p>
Цели бројеви	<p>броја;</p> <p>– израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са целим бројевима.</p>	<p>Упоредивање целих бројева.</p> <p>Основне рачунске операције у скупу Z и њихова својства.</p> <p>Изрази са целим бројевима.</p>	<p>MA-510.51.-3.</p> <p>MA1.1.4.</p> <p>MA1.1.6.</p>
Троугао	<p>класификује троуглове на основу њихових својстава; – конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова;</p> <p>уочи одговарајуће елементе подударних троуглова;</p> <p>утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности;</p> <p>конструише троугао, на основу задатих елемената;</p> <p>примени својства троуглова у једноставнијим проблемским задацима;</p> <p>одреди центар описане и уписане кружнице троугла;</p> <p>примењује особине централне и осне симетрије и транслације у једноставнијим задацима;</p>	<p>Први део</p> <p>Појам троугла. Обим троугла.</p> <p>Једнакокраки и једнакостранични троуглови. Висина троугла.</p> <p>Углови троугла. Збир углова троуглова. Врсте троуглова према угловима.</p> <p>Однос између страница и углова троугла. Неједнакост троугла.</p> <p>Конструкције неких углова (60°, 120°, 30°, 45°, 75°, 135°)</p> <p>Други део</p> <p>Основне конструкције троуглова.</p> <p>Појам подударности и ставови подударности. Централна симетрија и подударност.</p> <p>Осна симетрија и подударност.</p> <p>Центар описане и уписане кружнице троугла</p>	<p>MA1.3.1.</p> <p>MA1.3.2.</p> <p>MA1.3.6.</p>

<p>Рационални бројеви</p>	<p>прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој рационалне бројеве (записане у облику разломка или у децималном запису);</p> <p>одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног броја;</p> <p>израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева;</p> <p>реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину;</p> <p>примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама;</p> <p>прикаже податке и зависност између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); – тумачи податке приказане табелом и графички;</p>	<p>Први део</p> <p>Скуп рационалних бројева.</p> <p>Супротан број. Апсолутна вредност рационалног броја.</p> <p>Приказ рационалних бројева на бројевној правој.</p> <p>Упоредивање рационалних бројева.</p> <p>Основне рачунске операције у скупу Q и њихова својства.</p> <p>Изрази са рационалним бројевима.</p> <p>Једначине и неједначине: $ax + b = c$; $ax + b \leq c$; $ax + b < c$; $ax + b \geq c$; $ax + b > c$ ($a, b, c \in Q, a \neq 0$).</p> <p>Други део</p> <p>Координатни систем.</p> <p>Приказ података у координатном систему.</p> <p>Приказ зависности међу величинама. Размере, пропорције и проценти.</p> <p>Директна пропорционалност.</p> <p>Обрнута пропорционалност.</p>	<p>МА.1.1.1.</p> <p>МА.1.1.2.</p> <p>МА.1.1.3.</p> <p>МА.1.1.4.</p> <p>МА.1.5.3.</p>
<p>Четвороугао</p>	<p>– класификује четвороуглове на основу њихових својстава;</p>	<p>Четвороугао Углови четвороугла. Збир углова четвороугла.</p>	

	<p>конструише паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице и углови троуглова и четвороуглова и дијагонала четвороугла);</p> <p>примени својства четвороуглова у једноставнијим проблемским задацима;</p> <p>сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама;</p>	<p>Паралелограм.</p> <p>Особине паралелограма. Услови да четвороугао буде паралелограм. Ромб, правоугаоник и квадрат. Конструкција паралелограма.</p> <p>Сабирање и одузимање вектора. Множење вектора бројем.</p> <p>Трапез. Особине трапеца.</p> <p>Средња линија троугла и трапеца. Конструкције трапеца.</p> <p>Делтоид</p>	<p>МА.1.3.2.</p> <p>МА.1.3.6.</p>
Површина троугла и четвороугла	– израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или разложиву једнакост.	<p>Појам површине фигуре, површина правоугаоника и квадрата.</p> <p>Једнакост површина подударних фигура.</p> <p>Површина паралелограма, троугла, трапеца.</p> <p>Површина четвороугла с нормалним дијагоналама</p>	<p>МА.1.3.2.</p> <p>МА.1.3.6.</p> <p>МА.1.4.1.</p>

Допунска настава – седми разред			
Циљ учења	Прилагођавање (индивидуализација) наставних садржаја из математике ученицима који из било којих разлога имају тешкоћа у свладавању програма како би им се омогућило усвајање програма и развитак њихових способности.		
Компетенције	Рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, естетичка компетенција, комуникација.		
Методе рада	Монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована		
Облици рада	Фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.		
Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди

Реални бројеви	<p>израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција;</p> <p>одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима;</p> <p>на основу реалног проблема састави и израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са реалним бројевима;</p>	<p>Квадрат рационалног броја. Решавање једначине $x^2 = a (a \geq 0)$;</p> <p>постојање ирационалних бројева (на пример решавање једначине $x^2 = 2$).</p> <p>Реални бројеви и бројевна права.</p> <p>Квадратни корен, једнакост $a^2 = a$. Децимални запис реалног броја; приближна вредност реалног броја; апсолутна грешка. Основна својства операција с реалним</p>	
	<p>одреди приближну вредност реалног броја и</p>		<p>- 507 -</p> <p>МА.1.1.1.</p> <p>МА.1.1.3.</p>
	<p>процени апсолутну грешку;</p> <p>нацрта график функције $y = kx, k \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$;</p> <p>примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама;</p>	<p>бројевима.</p> <p>Функција директне пропорционалности $y = kx, k \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$.</p> <p>Продужена пропорција.</p>	<p>МА.1.1.4.</p>
Питагорина теорема	<p>примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима;</p> <p>правилно користи геометријски прибор;</p>	<p>Питагорина теорема (директна и обратна). Важније примене Питагорине теореме.</p> <p>Конструкције тачака на бројевној правој које одговарају ирационалним бројевима Растојање између две тачке у координатном систему.</p>	<p>МА.1.3.2.</p>
	<p>трансформише збир, разлику и производ полинома;</p> <p>примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома;</p>	<p>Први део</p> <p>Степен чији је изложилац природан број; степен декадне јединице чији је изложилац цео број; операције са степенима; степен производа, количника и степена.</p>	

Цели алгебарски изрази	<p>растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата);</p> <p>примени трансформације полинома на решавање једначина;</p>	<p>Други део</p> <p>Алгебарски изрази. Полиноми и операције (мономи, сређен облик, трансформације збира, разлике и производа полинома у сређени облик полинома). Квадрат бинома и разлика квадрата. Растављање полинома на чиниоце коришћењем дистрибутивног закона, формуле за квадрат бинома и разлику квадрата. Примене.</p>	<p>МА.1.1.6.</p> <p>МА.1.2.2.</p> <p>МА.1.2.3.</p>
Многоугао	<p>примени својства страница, углова и дијагонала многоугла;</p> <p>израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост;</p> <p>конструира ортоцентар и тежиште троугла;</p> <p>примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима;</p>	<p>Појам многоугла. Врсте многоуглова. Збир углова многоугла. Број дијагонала многоугла. Правилни многоуглови (појам, својства, конструкције). Обим и површина многоугла.</p> <p>Тежишна дуж троугла. Ортоцентар и тежиште троугла.</p> <p>Сложеније примене ставова подударности</p>	<p>МА.1.3.2.</p> <p>МА.1.3.6.</p>
Круг	<p>примени својства централног и периферијског угла у кругу;</p> <p>израчуна обим и површину круга и његових делова;</p> <p>преслика дати геометријски објекат ротацијом;</p>	<p>Централни и периферијски угао у кругу. Обим круга, број π. Дужина кружног лука. Површина круга, кружног исечка и кружног прстена.</p> <p>Ротација.</p>	<p>МА.1.3.3.</p>
Обрада података	<p>- одређује средњу вредност, медијану и мод.</p>	<p>Средња вредност, медијана и мод.</p>	<p>МА.1.5.2.</p> <p>МА.1.5.3.</p>

Допунска настава – осми разред			
Циљ учења	Прилагођавање (индивидуализација) наставних садржаја из математике ученицима који из било којих разлога имају тешкоћа у свладавању програма како би им се омогућило усвајање програма и развитак њихових способности.		
Компетенције	Рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, естетичка компетенција, комуникација.		
Методе рада	Монолошка, дијалoшка, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована		
Облици рада	Фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.		
Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
Сличност	примени Талесову теорему у геометријским задацима и реалном контексту;	Пропорционалне величине. Талесова теорема. Сличност троуглова. Примене сличности.	МА.1.3.1. МА.1.3.2.
	примени сличност троуглова у геометријским задацима и реалном контексту;		
	– анализира односе тачака, правих и равни у простору и	Однос тачке и праве, тачке и равни. Односи	
Тачка, права и раван	запише те односе математичким писмом;	правих; мимоилазне праве. Односи праве и равни, нормала на раван, растојање тачке од равни. Односи две равни. Ортогонална пројекција на раван (тачке, дужи и	- 509 -
	– представља цртежом односе геометријских објеката у равни и простору и користи их приликом решавања задатака;		
	– уочи правоугли троугао у простору и примени Питагорину теорему у геометријским задацима и реалном контексту.	праве). Угао између праве и равни. Полиедар.	МА.1.3.1.

Линеарне једначине и неједначине с једном непознатом	<p>решити линеарну једначину и неједначину;</p> <p>решити реалне проблеме користећи линеарну једначину, или неједначину.</p>	<p>Линеарна једначина.</p> <p>Решавање линеарних једначина с једном непознатом. Линеарна неједначина. Решавање линеарних неједначина с једном непознатом.</p> <p>Примена у реалним ситуацијама.</p>	МА.1.2.1.
Призма	<p>израчуна површину и запремину праве призме;</p> <p>примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама.</p>	<p>Призма: појам, врсте, елементи.</p> <p>Мрежа праве призме. Површина праве призме. Запремина праве призме.</p>	<p>МА.1.3.2.</p> <p>МА.1.3.4.</p>
Пирамида	<p>израчуна површину и запремину четворостране пирамиде(основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде;</p> <p>примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама.</p>	<p>Пирамида; појам, врсте, елементи. Мрежа пирамиде. Површина пирамиде. Запремина пирамиде.</p>	<p>МА.1.3.2.</p> <p>МА.1.3.4.</p>
Линеарна функција	<p>– нацрта и анализира график линеарне функције.</p>	<p>Линеарна функција ($y = kx + n$). График линеарне функције; нула и знак функције, монотоност.</p> <p>Имплицитни облик задавања линеарне функције. Цртање и читање графика линеарних функција.</p>	МА.1.2.4.
Системи линеарних једначина с две непознате	<p>решити систем линеарних једначина са две непознате;</p> <p>решити реалне проблеме користећи систем линеарних једначина са две непознате.</p>	<p>Појам линеарне једначине с две непознате. Појам система од две линеарне једначине с две непознате.</p> <p>Решавање система методом замене и методом супротних коефицијената; графичка интерпретација система.</p> <p>Примена у реалним ситуацијама.</p>	
Ваљак, купа и лопта	<p>израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте;</p>	<p>Ваљак и његови елементи. Мрежа ваљка. Површина и запремина правога ваљка.</p> <p>Купа и њени елементи. Мрежа купе. Површина и запремина праве купе.</p>	<p>МА.1.3.3.</p> <p>МА.1.3.5.</p>

	примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама.	Појам лопте и сфере. Пресеци лопте (сфере) и равни. Површина и запремина лопте.	
--	---	---	--

ДОДАТНА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљеви додатне наставе из српског језика:

Додатном наставом из српског језика обухваћени су ученици код којих је уочен висок степен усвајања знања и умења из области књижевности, језичке културе и писмености (усменог и писаног изражавања). За сваки разред формира се група са којом се ради у складу са планом и програмом, уз увођење ваннаставних садржаја, који су у складу са предвиђеним исходима за њихов узраст, а који подстичу интелектуални ангажман и интересовање за садржај предмета те припремају ученике за све нивое такмичења.

СРПСКИ ЈЕЗИК

ПЕТИ разред

Теме	Циљеви	Активности		Облици рада
		наставника	ученика	
1. Граматика	Проширивање и продубљивање знања, умења и вештина. Припрема ученика за такмичење.	Примењује најпогодније облике и методе рада које ће у највећој могућој мери активирати све потенцијале ученика; Стручно помаже рад ученика; поставља се као њихов сарадник.	Интерпретирају, објашњавају, закључују, решавају, упоређују, проширују, класификују, критички приказују, образлажу, истражују, категоришу, организују, креирају, комбинују, процењују, вреднују.	индивидуални, групни, фронтални
2. Књижевност	Увођење ученика у структуру и анализу дела. Тумачење главних мотива и песничких слика у лирској песми.	Упућује и усмерава, помаже да се дође до правих решења, закључака и генерализација.	Чита, анализира и интерпретира дела по избору ученика и наставника. Уочава главне мотиве и песничке слике. Запажа основне карактеристике ликова.	индивидуални, групни, фронтални

	Развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности.			
--	---	--	--	--

Разред:ШЕСТИ

Тема	Начин рада	Начин реализације
<p>1.Књижевни текст и песма по избору ученика – тумачење и изражајно казивање (припреме за такмичење у лепом говору и рецитовању)</p> <p>2.Гласовне промене</p> <p>Грађење речи</p> <p>Заменице</p> <p>Глаголски облици</p> <p>Правопис</p> <p>Реченица</p> <p>Припрема за школско, општинско и окружно такмичење из српског језика и језичке културе</p> <p>Самостално стваралаштво ученика</p> <p>Приказ прочитане књиге ван школског програма</p>	<p>Комбиновани метод рада, демонстративни, монолошки,</p> <p>дијалошки, рад на тексту, практичан рад,</p> <p>игровне активности, интерактивни</p>	<p>свакодневно праћење ученика на часовима</p> <p>-усмено испитивање</p> <p>провера путем тестова</p> <p>праћење реализације домаћих задатака</p> <p>индивидуализовани захтеви</p>

Разред:СЕДМИ

Тема	Начин рада	Начин реализације
<p>1.Књижевни текст и песма по избору ученика – тумачење и изражајно казивање (припреме за такмичење у лепом говору и рецитовању)</p> <p>2.Глаголски облици</p> <p>Врсте речи</p> <p>Синтагма</p> <p>Реченични чланови</p> <p>Правопис</p> <p>Реченица</p> <p>Припрема за школско, општинско и окружно такмичење из српског језика и језичке културе</p> <p>Самостално стваралаштво ученика</p> <p>Приказ прочитане књиге ван школског програма</p>	<p>Комбиновани метод рада;</p> <p>-демонстративни;</p> <p>-монолошки;</p> <p>-дијалошки;</p> <p>-рад на текст;</p> <p>-практичан рад;</p> <p>-игровне активности;</p> <p>-интерактивни.</p>	<p>свакодневно праћење ученика на часовима;</p> <p>-усмено испитивање;</p> <p>провера путем тестова;</p> <p>праћење реализације домаћих задатака;</p> <p>индивидуализовани захтеви.</p>

Разред:ОСМИ

Тема	Начин рада	Начин реализације
<p>Књижевни текст и песма по избору ученика – тумачење и изражајно казивање (припреме за такмичење у лепом говору и рецитовању)</p> <p>Грађење речи</p> <p>Фонетика: подела гласова и гласовне промене.</p>	<p>Комбиновани метод рада;</p> <p>-демонстративни;</p> <p>-монолошки;</p> <p>-дијалошки;</p>	<p>свакодневно праћење ученика на часовима;</p> <p>-усмено испитивање;</p> <p>провера путем тестова;</p>

<p>Морфологија: врсте и подврсте речи и њихове категорије.</p> <p>Синтакса: реченични чланови</p> <p>Припрема за школско, општинско, окружно , републичко такмичење из српског језика и језичке културе</p> <p>Припрема за школско, општинско, окружно , републичко такмичење из књижевности</p> <p>Самостално стваралаштво ученика</p> <p>Приказ прочитане књиге ван школског програма</p>	<p>-рад на текст;</p> <p>-практичан рад;</p> <p>-игровне активности;</p> <p>-интерактивни.</p>	<p>праћење реализације домаћих задатака;</p> <p>индивидуализовани захтеви.</p>
---	--	--

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК**ПЕТИ РАЗРЕД**

Unit	Наставне јединице за додатни рад:
1	1. Project: My family
	2. Speaking: Present Simple Tense
	3. Writing: Daily life
2	4. Speaking: Present Continuous , Present Simple
	5. Writing: My favourite animal
	6. Reading: Stories (abridged)
	7. Multiple choice test
3	8. Speaking: Past Simple Tense
	9. Speaking: Holidays
	10. Writing: Holidays
4	11. Reading: Stories (abridged)
	12. Writing: Recipes
	13. Project: Food
	14. Multiple choice test
5	15. Writing: Countries
	16. Project: My country
	17. Speaking: Comparison
	18. The Units Test reviewing
	19. Speaking: Movies

6	20. Writing: My favourite film
	21. Reading: Stories (abridged)
	22. Listening: Songs
	23. Watching cartoons

на додатну наставу се упућују ученици који су савладали планирано школско градиво и имају способности или жељу да усаврше или прошире своја знања.

ШЕСТИ РАЗРЕД

P/б	Наставна тема	Укупан број часова	Активности	Методе рада
1.	MY LIFE	6	-разговор о овој теми -писање састава/ дневника, описивање прошлих догађаја	Групни, у пару, индивид.
2.	THE FUTURE	6	-разговор о плановима за будућност; судбини наше планете и свемира	У пару, групни, фронтални
3.	TIMES AND PLACES	6	;-описивање неких неприлика из прошлости -природне катастрофе	Индивидуални, у пару, групни
4.	CITIES	6	-постер о Лондону - разговор о неким занимљивим местима у Лондону, УК	Групни, индивидуални
5.	EXPERIENCES	6	-постер са омиљеном личношћу и опис зашто нам је она узор; разгоор	У пару, групни, индивидуални
6.	WHAT`S UP?	6	-разговор о болестима, лековима; симулација ситуације код доктора	У пару, фронтални
	УКУПНО	36		

на додатну наставу се упућују ученици који су савладали планирано школско градиво и имају способности или жељу да усаврше или прошире своја знања.

СЕДМИ РАЗРЕД

Р/б	Наставна тема	Укупан број часова	Активности	Методе рада
1.	PAST AND PRESENT	6	-разговор о овој теми -писање састава/ дневника, описивање садашњих и прошлих догађаја	Групни, у пару, индивид.
2.	FAME AND FORTUNE	6	-разговор о прошлим догађајима и искуствима	У пару, групни, фронтални
3.	HEALTH AND SAFETY	6	; -описивање неких мера за здрав живот -нездраве навике	Индивидуални, у пару, групни
4.	HEROES	6	-постер о неком јунаку из књижевности - разговор о неким занимљивим људима	Групни, индивидуални
5.	OUR ENVIRONMENT	6	-постер о заштити животне средине -упоређивање места	У пару, групни, индивидуални
6.	RELATIONSHIPS	6	-разговор о односима међу људима	У пару, фронтални
	УКУПНО	36		

на додатну наставу се упућују ученици који су савладали планирано школско градиво и имају способности или жељу да усаврше или прошире своја знања.

ОСМИ РАЗРЕД

Р/б	Наставна тема	Укупан број часова	Активности	Методе рада
1.	PROBLEMS	6	-разговор о овој теми -писање састава/ дневника, описивање прошлих догађаја	Групни, у пару, индивид.
2.	THE FUTURE	6	-разговор о плановима за будућност; судбини наше планете и свемира	У пару, групни, фронтални
3.	RISKS	6	; -описивање неких неприлика из прошлости -природне катастрофе	Индивидуални, у пару, групни
4.	CAN I ASK...?	6	-постер о Лондону - разговор о неким занимљивим местима у Лондону, УК	Групни, индивидуални
5.	BUYING AND SELLING	5	-постер са омиљеном личношћу и опис зашто нам је она узор; разгоор -упоређивање места	У пару, групни, индивидуални
6.	PROTESTS	5	-разговор о болестима, лековима; симулација ситуације код доктора	У пару, фронтални
	УКУПНО	34		

на додатну наставу се упућују ученици који су савладали планирано школско градиво и имају способности или жељу да усаврше или прошире своја знања.

број часова за припрему за такмичење зависи од времена и пласмана ученика на следеће нивое такмичења

БИОЛОГИЈА

ПЕТИ РАЗРЕД

ДОДАТНА НАСТАВА			
Циљ учења	Циљ учења Биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.		
Компетенције	Учећи биологију на часовима додатне у петом разреду, ученик ће овладати способностима да анализира биолошке феномене и процесе, чак и на атипичним примерима; примењује стечена знања у решавању широког спектра животних ситуација; критички анализира информације и ризике одређених понашања и јасно аргументује ставове и животне навике који служе позитивном развоју; разуме и користи језик биолошке струке и може да прати усмену и писану биолошку комуникацију у медијима..		
Методе рада	Вербално-текстуалне (монологско-дијалогско; рад на текстовима из уџбеника, научно-популарне литературе, интернета) Илустративно-демонстративне (демонстрација огледима, сликама у настанку, фотографијама, сајтовима, веб-апликацијама, природним материјалом) Лабораторијско-експерименталне (рад на терену, истраживачки радови ђака и школски пројекти)		
Облици рада	Фронтални, групни, тимски, рад у паровима и индивидуални		
Ресурси	Уџбеник, литература и интернет, ИКТ (компјутер, софтвери, сајтови, паметна табла и телефони), природни материјал и околина школе .		
Корелација	Српски језик и страни језици (коришћење научне терминологије и претрага интернета); математика (однос површине и запремине у биолошким системима); информатика (коришћење едукативних софтвера); друштвене науке (промене током пубертета у смислу социјализације и развоја личности, историјски осврт на еволуцију као науку); географија (биоми, пољопривреда, цветање воде); физичко васпитање (здрави стилови живота), грађанско васпитање (еколошко право); ликовна култура (цртежи и мапе ума, креативна рециклажа)		
Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди

Порекло и разноврсност живота	доведе у везу облике живих бића са њиховом околином; истражује животне процесе код биљака;	Груписање живих бића. Посматрање ћелија и листова биљака. Уочавање животних процеса на атипичним примерима.	БИ.2.3.5; БИ.3.1.2
Јединство грађе и као функције живота	повеже живот на копну са одликама живих бића; препознаје прилагођености условима животних средина;	Живот на копну. Живот у води. Живот под земљом.	БИ.2.1.1; БИ.2.1.2; БИ.2.2.1; БИ.2.2.4; БИ.2.2.7; БИ.2.2.8; БИ.2.2.9; БИ.3.2.6; БИ.3.2.7; БИ.3.1.1; БИ.3.1.2; БИ.3.2.4; БИ.3.3.2.
Наслеђивање и еволуција	препознаје наследне особине потомака; повеже све потомака; узроке разноликости	Наслеђивање особина са родитеља на потомке. Истраживање варијабилности.	БИ.2.3.6; БИ.2.5.4; БИ.3.1.5; БИ.3.2.3; БИ.3.2.5; БИ.3.3.5; БИ.3.3.6.
Живот у екосистему	– установи међусобну повезаност живих бића; – критички процени последице људских делатности у односу на расположиве	Ланци исхране. Заштита врста. Школски пројекат.	БИ.2.4.3; БИ.2.4.4; БИ.2.4.5; БИ.2.5.6; БИ.2.4.8; БИ.2.4.9; БИ.3.4.1; БИ.3.4.2; БИ.3.4.3; БИ.3.4.4;

	ресурсе на Земљи;		
	<ul style="list-style-type: none"> – истражује облике заштите органских врста; – израђује школски пројекат из области заштите животне средине 		БИ.3.4.5; БИ.3.4.6; БИ.3.4.7; БИ.3.4.8.
Човек и здравље	<ul style="list-style-type: none"> – одговорно се односи према свом здрављу; – изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловима живота; – повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона; – идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота 	Правилна исхрана. Здрав јеловник. Реци не дуванском диму и енергетским пићима.	БИ.2.1.4; БИ.3.2.8; БИ.3.5.1; БИ.3.5.2; БИ.3.5.3; БИ.3.5.4; БИ.3.5.5; БИ.3.5.6; БИ.3.5.8.

ШЕСТИ РАЗРЕД

ДОДАТНА НАСТАВА	
Циљ учења	Циљ учења биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.
Компетенције	Учећи биологију на часовима додатне у шестом разреду, ученик ће овладати способностима да анализира, интегрише и уопштава биолошке феномене и процесе, чак и на атипичним примерима; примењује стечена знања у решавању широког спектра животних ситуација; критички анализира информације и ризике одређених понашања и јасно аргументује ставове и животне навике који служе позитивном развоју; разуме и користи језик биолошке струке и може да прати усмену и писану биолошку комуникацију у медијима, иницира и учествује у друштвеним акцијама и дебатама са темом очувања животне средине и одрживог развоја, природе и биолошке разноврсности, и на основу биолошких знања и критичког погледа на свет користи и разуме савремене биотехнологије (вакцине, матичне ћелије, генетски модификована храна, генетске основе наследних болести).
Методе рада	Вербално-текстуалне (монологско-дијалогска; рад на текстовима из уџбеника, научно-популарне литературе, интернета) Илустративно-демонстративне (демонстрација огледима, сликама у настанку, фотографијама, сајтовима, веб-апликацијама, природним материјалом) Лабораторијско-експерименталне (рад на терену, истраживачки радови ђака и школски пројекти)
Облици рада	Фронтални, групни, тимски, рад у паровима и индивидуални
Ресурси	Уџбеник, литература и интернет, ИКТ (компјутер, софтвери, сајтови, паметна табла и телефони), природни материјал и околина школе .
Корелација	Српски језик и страни језици (коришћење научне терминологије и претрага интернета); математика (однос површине и запремине у биолошким системима); информатика (коришћење едукативних софтвера); физика (нервни импулс); друштвене науке (промене током пубертета у смислу социјализације и развоја личности, историјски осврт на еволуцију као науку); географија (биоми, пољопривреда, цветање воде); физичко васпитање (здрави стилови живота), грађанско васпитање (еколошко право); ликовна култура (цртежи и мапе ума, креативна рециклажа)

Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
Јединство грађе и функције као основа живота	<p>Ученик треба да:</p> <p>научи да микроскопира и гаји културе за микроскопирање;</p> <p>препознаје животиње у свом окружењу, њихово дисање и исхрану;</p> <p>самостално прави моделе;</p> <p>доказује животне процесе код биљака;</p> <p>анализира цветове биљака и повезује научено.</p>	<p>Поглед у микросвет. Животни процеси човека.</p> <p>Основни животни процеси код животиња. Грађа биљака и гљива.</p>	<p>БИ.2.1.1; БИ.2.1.2; БИ.2.2.1;</p> <p>БИ.2.2.4; БИ.2.2.7;</p> <p>БИ.2.2.8; БИ.2.2.9;</p> <p>БИ.3.2.6; БИ.3.2.7; БИ.3.1.1; БИ.3.1.2; БИ.3.2.4; БИ.3.3.2.</p>
Живот у екосистему	<p>– препознаје све еколошке појмове у различитим биомима;</p> <p>самостално гаји одређену популацију у различитим условима;</p> <p>проучава и мења различите услове средине;</p> <p>истражује заштићена подручја у својој околини.</p>	<p>Животна средина, популација, биоценоза. Еколошки фактори.</p> <p>Антропогени фактор. Заштићена подручја.</p>	<p>БИ.2.4.3; БИ.2.4.4; БИ.2.4.5; БИ.2.5.6; БИ.2.4.8; БИ.2.4.9;</p> <p>БИ.3.4.1; БИ.3.4.2; БИ.3.4.3; БИ.3.4.4; БИ.3.4.5; БИ.3.4.6; БИ.3.4.7; БИ.3.4.8.</p>
Наслеђивање и еволуција	<p>– самостално повезује особине живих бића са утицајем гена;</p> <p>препознаје варијабилности код живих бића;</p> <p>уочава и повезује природну и вештачку селекцију.</p>	<p>Од гена до особина. Варијабилност врста.</p> <p>Природна и вештачка селекција.</p>	<p>БИ.2.3.6; БИ.2.5.4;</p> <p>БИ.3.1.5; БИ.3.2.3;</p> <p>БИ.3.2.5; БИ.3.3.5; БИ.3.3.6.</p>

Порекло и разноврсност живота	– истражује постанак живота на нашој планети; самостално класификује организме; повезује историјски развој живог света.	Постанак и револуција живота на нашој планети. Класификација организама. Дрво живота.	БИ.2.3.5;
Човек и здравље	– истражује бактеријске болести; самостално савладава пружање прве помоћи код повреде; превентивно се понаша у складу са различитим узроцима болести.	Обољења која изазивају бактерије и животиње. Указивање прве помоћи код повреда.	БИ.2.1.4; БИ.3.2.8; БИ.3.5.1; БИ.3.5.2; БИ.3.5.3; БИ.3.5.4; БИ.3.5.5; БИ.3.5.6; БИ.3.5.8.

СЕДМИ РАЗРЕД

ДОДАТНА НАСТАВА	
Циљ учења	Циљ учења биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.
Компетенције	Учећи биологију на часовима додатне у седмом разреду, ученик ће овладати способностима да анализира биолошке феномене и процесе, чак и на атипичним примерима; примењује стечена знања у решавању широког спектра животних ситуација; критички анализира информације и ризике одређених понашања и јасно аргументује ставове и животне навике који служе позитивном развоју; разуме и користи језик биолошке струке и може да прати усмену и писану биолошку комуникацију у медијима..
Методе рада	Вербално-текстуалне (монологско-дијалогско; рад на текстовима из уџбеника, научно-популарне литературе, интернета) Илустративно-демонстративне (демонстрација огледима, сликама у настанку, фотографијама, сајтовима, веб-апликацијама, природним материјалом) Лабораторијско-експерименталне (рад на терену, истраживачки радови ђака и школски пројекти)
Облици рада	Фронтални, групни, тимски, рад у паровима и индивидуални

Ресурси	Уџбеник, литература и интернет, ИКТ (компјутер, софтвери, сајтови, паметна табла и телефони), природни материјал и околина школе .		
Корелација	Српски језик и страни језици (коришћење научне терминологије и претрага интернета); математика (однос површине и запремине у биолошким системима); информатика (коришћење едукативних софтвера); друштвене науке (промене током пубертета у смислу социјализације и развоја личности, историјски осврт на еволуцију као науку); географија (биоми, пољопривреда, цветање воде); физичко васпитање (здрави стилови живота), грађанско васпитање (еколошко право); ликовна култура (цртежи и мапе ума, креативна рециклажа)		
Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
Наслеђивање и еволуција	<p>– прикупља и анализира податке о животним циклусима почев од оплођења;</p> <p>идентификује разлике између митозе и мејозе на основу промене броја хромозома;</p> <p>истражује наследне болести;</p> <p>упоређује животне циклусе биљака и животиња.</p>	<p>Деоба ћелије. ДНК и појам гена.</p> <p>Прво Менделово правило. Наслеђивање пола и наследне болести. Животни циклуси биљака и животиња.</p>	<p>БИ.2.3.6; БИ.2.5.4;</p> <p>БИ.3.1.5; БИ.3.2.3;</p> <p>БИ.3.2.5; БИ.3.3.5;</p> <p>БИ.3.3.6.</p>
Јединство грађе и функције као основа живота	<p>прикупи податке о типичним и атипичним примерима симетрије код животиња;</p> <p>упореди прикупљене податке цефализације и сегментације код животиња;</p> <p>анализира разлику присуства и одсуства биљних органа;</p> <p>упоређује преглед грађе главних група биљака, гљива и животиња.</p>	<p>Основни принципи организације живих бића.</p> <p>Симетрија и сегментација код биљака. Компаративни преглед грађе биљака, гљива и животиња.</p>	<p>БИ.2.1.1; БИ.2.1.2;</p> <p>БИ.2.2.1;</p> <p>БИ.2.2.4; БИ.2.2.7;</p> <p>БИ.2.2.8; БИ.2.2.9;</p> <p>БИ.3.2.6; БИ.3.2.7;</p> <p>БИ.3.1.1; БИ.3.1.2;</p> <p>БИ.3.2.4; БИ.3.3.2.</p>

<p>Порекло и разноврсност живота</p>	<p>упореди организме на различитим позицијама на дрвету живота; разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева; повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом помоћу фосила.</p>	<p>Основни принципи систематике. Докази еволуције, фосили.</p>	<p>БИ.2.3.5; БИ.3.1.2</p>
<p>Живот у</p>	<p>анализира и израчуна природни прираштај популације; препозна абиотичке и биотичке еколошке факторе;</p>	<p>Састав и структура популације. Еколошки фактори и односи исхране. Заштита природе.</p>	<p>БИ.2.4.3; БИ.2.4.4; БИ.2.4.5; БИ.2.5.6; БИ.2.4.8; БИ.2.4.9;</p>
<p>екосистему</p>	<p>уради трофичку пирамиду и мрежу исхране; илуструје примерима однос еколошких фактора и природне селекције.</p>		<p>БИ.3.4.1; БИ.3.4.2; БИ.3.4.3; БИ.3.4.4; БИ.3.4.5; БИ.3.4.6; БИ.3.4.7; БИ.3.4.8.</p>
<p>Човек и здравље</p>	<p>прикупља податке о вирусним болестима; аргументује предности вакцине; примени поступке збрињавања лакших повреда; анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране; доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци.</p>	<p>Особине и грађа вируса, вирусне болести. Имунитет вакцине. Принципи правилне исхране. Последице болести зависности. Здрави стилови живота.</p>	<p>БИ.2.1.4; БИ.3.2.8; БИ.3.5.1; БИ.3.5.2; БИ.3.5.3; БИ.3.5.4; БИ.3.5.5; БИ.3.5.6; БИ.3.5.8.</p>

ОСМИ РАЗРЕД

ДОДАТНА НАСТАВА	
Циљ учења	Циљ учења Биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.
Компетенције	Учећи биологију на часовима додатне у осмом разреду, ученик ће овладати способностима да анализира, интегрише и уопштава биолошке феномене и процесе, чак и на атипичним примерима; примењује стечена знања у решавању широког спектра животних ситуација; критички анализира информације и ризике одређених понашања и јасно аргументује ставове и животне навике који служе позитивном развоју; разуме и користи језик биолошке струке и може да прати усмену и писану биолошку комуникацију у медијима, иницира и учествује у друштвеним акцијама и дебатама са темом очувања животне средине и одрживог развоја, природе и биолошке разноврсности, и на основу биолошких знања и критичког погледа на свет користи и разуме савремене биотехнологије (вакцине, матичне ћелије, генетски модификована храна, генетске основе наследних болести).
Методе рада	Вербално-текстуалне (монологско-дијалогска; рад на текстовима из уџбеника, научно-популарне литературе, интернета) Илустративно-демонстративне (демонстрација огледима, сликама у настанку, фотографијама, сајтовима, веб-апликацијама, природним материјалом) Лабораторијско-експерименталне (рад на терену, истраживачки радови ђака и школски пројекти)
Облици рада	Фронтални, групни, тимски, рад у паровима и индивидуални
Ресурси	Уџбеник, литература и интернет, ИКТ (компјутер, софтвери, сајтови, паметна табла и телефони), природни материјал и околина школе .
Корелација	Српски језик и страни језици (коришћење научне терминологије и претрага интернета); математика (однос површине и запремине у биолошким системима); информатика (коришћење едукативних софтвера); хемија (биолошки важна органска једињења); физика (нервни импулс); друштвене науке (промене током пубертета у смислу социјализације и развоја личности, историјски осврт на еволуцију као науку); географија (биоми, пољопривреда, цветање воде); физичко васпитање (здрави стилови живота), грађанско васпитање (еколошко право); ликовна култура (цртежи и мапе ума, креативна рециклажа)

Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
<p>Јединство грађе и функције као основа живота</p>	<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – повеже грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије; – повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција; 	<p>Улога и значај појединих ћелијских органела у метаболизму ћелије: једро, ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми.</p> <p>Матичне ћелије – ћелије програмиране за различите функције.</p> <p>Принцип економичности грађе и функције живих бића</p>	<p>БИ.2.1.1; БИ.2.1.2; БИ.2.2.1; БИ.2.2.4; БИ.2.2.7; БИ.2.2.8; БИ.2.2.9; БИ.3.2.6; БИ.3.2.7; БИ.3.1.1;</p>
	<p>идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе;</p> <p>илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини;</p>	<p>Улога и значај ензима.</p> <p>Ендокрини систем и хуморална регулација. Регулаторна улога хормона биљака и животиња.</p> <p>Надражљивост, проводљивост, контрактилност. Чулно-нервни систем животиња.Рефлексни лук.</p> <p>Поремећаји функције ендокриног система, нервног система и чула.</p> <p>Неуротрансмитери, нервни импулси, драж, надражај.</p>	<p>БИ.3.1.2; БИ.3.2.4; БИ.3.3.2.</p>

		<p>Хомеостаза – принцип повратне спреге.</p> <p>Фотосинтеза. Ћелијско дисање. Транспирација.</p> <p>Температурна регулација.</p>	
Човек и здравље	<p>одговорно се односи према свом здрављу;</p> <p>изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиливима живота;</p>	<p>Резултати стандардних лабораторијских анализа крви и урина.</p> <p>Биолошки смисао адолесценције (родни и полни идентитет у контексту хормонске активности и индивидуалне генетичке</p>	<p>БИ.2.1.4;</p> <p>БИ.3.2.8;</p> <p>БИ.3.5.1;</p> <p>БИ.3.5.2;</p> <p>БИ.3.5.3;</p> <p>БИ:3.5.4;</p>
	<p>– повеже промене насталеу пубертету са деловањем хормона;</p> <p>– идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота;</p>	<p>варијабилности).</p> <p>Заштита од полно преносивих болести контрацепција.</p> <p>Одговорност за сопствено здравље.</p>	<p>БИ.3.5.5;</p> <p>БИ.3.5.6;</p> <p>БИ.3.5.8.</p>

<p>Порекло и разноврсност живота</p>	<p>доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети; истражи давно нестале екосистеме;</p>	<p>„Календар живота“, еволуција различитих група организама кроз геолошка доба и велика изумирања. Значај алги (цијанобактерија) и биљака за продукцију O₂ и озонског омотача, као заштита од УВ зрака, и услов за развој осталих живих бића. Строматолити. Излазак из воде на копно.</p>	<p>БИ.2.3.5;</p>
<p>Наслеђивање и еволуција</p>	<p>повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције;</p>	<p>Улуткавање и пресвлачење инсеката. Пубертет и адолесценција човека. Цветање, плодношење и сазревање плодова биљака. Теорија еволуције. Постанак нових врста кроз еволуционе процесе. Еволуција човека.</p>	<p>БИ.2.3.6; БИ.2.5.4; БИ.3.1.5; БИ.3.2.3; БИ.3.2.5; БИ.3.3.5; БИ.3.3.6.</p>

<p>Живот у екосистему</p>	<p>установи узрочно-последичну везу између губитака врста у екосистему и негативних последица у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране;</p> <p>критички процени последице људских делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи;</p> <p>повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом карактеристичних врста које насељавају простор Србије;</p> <p>истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања;</p> <p>истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју.</p>	<p>Еволуција и развој екосистема. Концепт климакса. Циклуси кружења основних супстанци у природи (H₂O, C, N) и њихова повезаност.</p> <p>Азотофиксација, микориза, симбиоза, симбионтски организми (лишајеви).</p> <p>Ограниченост ресурса (капацитет средине) и одрживи развој.</p> <p>Нестанак врста и фактори угрожавања (Н.І.Р.Р.О. концепт).</p> <p>Типични екосистеми Србије. Ретке и угрожене врсте Србије.</p> <p>Интродукције и реинтродукције и инвазивне врсте. Последице глобалних промена.</p>	<p>БИ.2.4.3;</p> <p>БИ.2.4.4;</p> <p>БИ.2.4.5;</p> <p>БИ.2.5.6;</p> <p>БИ.2.4.8;</p> <p>БИ.2.4.9;</p> <p>БИ.3.4.1;</p> <p>БИ.3.4.2;</p> <p>БИ.3.4.3;</p> <p>БИ.3.4.4;</p> <p>БИ.3.4.5;</p> <p>БИ.3.4.6;</p> <p>БИ.3.4.7;</p> <p>БИ.3.4.8.</p>
---------------------------	---	--	---

<p>Дидактичко-методичко остваривање програма</p>	<p>Програм наставе и учења биологије оријентисан је на процес учења и остваривање исхода. Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи биологију. Они омогућавају да се циљ наставе биологије достигне у складу са предметним и међупредметним компетенцијама и стандардима постигнућа. Исходи представљају ученичка постигнућа и као такви су основна водила наставнику који креира наставу и учење. Програм наставе и учења биологије је тематски конципиран. За сваку област/тему предложени су садржаји. Главна карактеристика наставе усмерене на остваривање исхода биологије је настава усмерена на учење у школи, што значи да ученик треба да учи: – смислено: повезивањем оног што учи са оним што зна и са ситуацијама из живота; повезивањем оног што учи са оним што је учио из биологије и других предмета; – проблемски: самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација; постављањем релевантних питања себи и другима; развијањем плана решавања задатог проблема; – дивергентно: предлагањем нових решења; смишљањем нових примера; повезивањем садржаја у нове целине; – критички: поређењем важности појединих чињеница и података; смишљањем аргумената; – кооперативно: кроз сарадњу са наставником и другим ученицима; кроз дискусију и размену мишљења; уважавајући аргументе саговорника. У настави биологије предвиђено је 18 часова додатне наставе.</p>
<p>Начини прилагођавања</p>	<p>За рад са даровитим ученицима биће организовани посебни часови (додатна настава), на којима ће се ученици спремати за такмичења локалног и међународног нивоа, али и радити школске, локалне и међународне пројекте.</p>

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Циљеви додатне наставе су:

Ова активност намењена је развијању специјалних способности изузетно даровитих ученика за поједине дисциплине и области. То су ученици који у појединим предметима постижу натпросечне резултате захваљујући својим способностима и склоностима, сазнањима и интересовањима, али који не морају показивати такве резултате и одличан успех у осталим наставним областима. Додатним радом нису обухваћени само ученици са надпросечним општим способностима (интелигенцијом) или они који су марљиви, радни и вредни, већ и они који су талентовани у посебној области.

ПЕТИ РАЗРЕД

P/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Остали типови
1.	Kennenlernen	5	2	3
2.	Stell deine Freunde vor	5	2	3
3.	Mein Lieblingstier	5	2	3
4.	Lieblingsfächer	5	2	3
5.	Hobbys und Freizeit	5	2	3
6.	Meine Familie	5	2	3
7.	Was wünschst du?	6	2	4

ШЕСТИ РАЗРЕД

P/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Остали типови
1.	Gefühle und Anweisungen	6	2	4
2.	Am Imbiss bestellen	5	2	3
3.	Freizeitaktivitäten planen	5	1	4
4.	Mode und Einkaufen	5	1	4
5.	Partys planen	5	1	4
6.	Wegbeschreibung	5	2	3
7.	Postkarte aus den Ferien	5	1	4

СЕДМИ РАЗРЕД

P/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Остали типови
1.	Ferienerlebnisse	4	1	3
2.	Berufe und Pläne	5	1	4
3.	Freundschaft und Komplimente	7	2	4
4.	Elektronische Medien	4	1	3
5.	Gefühle und Regeln	6	2	4
6.	Statistik	5	1	4
7.	Vermutungen äußern	5	2	3

ОСМИ РАЗРЕД

P/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Остали типови
1.	Welche Sendungen magst du?	6	1	5
2.	Mode – Mode – Mode	6	1	5
3.	Meinungen und Marotten	6	1	5
4.	Reise planen	6	1	5
5.	Andere Länder	6	2	4
6.	Berlin	6	1	5

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК

Циљеви додатне наставе су:

Развијање специјалних способности, проширење знања и припрема за такмичење (осми разред) изузетно даровитих ученика за италијански језик. .

ПЕТИ РАЗРЕД

Р/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Остали типови
1.	I saluti	4	2	2
2.	I miei amici	5	3	2
3.	La scuola	6	3	3
4.	I numeri	4	2	2
5.	Che ore sono?	5	2	3
6.	La mia famiglia	6	3	3
7.	Quanto costa?	6	3	3

ШЕСТИ РАЗРЕД

Р/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Остали типови
1.	La mia casa	6	3	3
2.	I miei amici	5	3	2
3.	La moda	6	3	3
4.	I miei vicini	4	2	2
5.	Le feste	5	3	2
6.	Le stagioni	6	3	3

СЕДМИ РАЗРЕД

7.	Gli sport	4	2	2
----	-----------	---	---	---

P/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Остали типови
1.	Le vacanze	4	2	2
2.	La vita in campagna e in città	5	3	2
3.	I miei progetti	7	4	3
4.	La solidarietà	4	2	2
6.	La vita sana	5	3	2
7.	Il cibo	5	3	2

ОСМИ РАЗРЕД

P/б	Наставна тема	Укупан број часова	Број часова обраде	Остали типови
1.	Bentornati!	6	1	5
2.	L'infanzia	6	1	5
3.	La letteratura	6	1	5
4.	Il tempo libero	6	1	5
5.	Fare shopping	6	2	4
6.	Andiamo in Italia...!	6	1	5

ХЕМИЈА

Циљеви додатне наставе су: Додатна настава се организује за напредније ученике који желе да прошире своја знања из хемије.

СЕДМИ РАЗРЕД

Циљеви учења	-проширивање и продубљавање садржаја редовне наставе -мотивисање ученика да стичу шире образовање, развијање такмичарског духа
Компетенције	сарадња,естетичка компетенција,компетенција за учење
Методе рада	Монолошка,дијалогска,илустративна,текстуална,комбинована
Облици рада	Фронтални,индивидуални,рад у групи
Наставна тема	Образовни стандарди
1. Хемија као експериментална наука	Х.Е.3.1.1 Х.Е.3.1.2
2.Хем.лабораторија	Х.Е.3.1.2 Х.Е.3.1.8
3.Атоми и хем.елементи	Х.Е.3.1.2 Х.Е.3.1.4
4.Молекули елемената и једињења	Х.Е.3.1.3 Х.Е. 3.1.4
5.Хомогене и хетерогене смеше	Х.Е.3.1.7 Х.Е.3.1.8
6.Хемијске реакције и хем.једначине	Х.Е.3.1.4
7.Израчунавања у хемији,водоник и кисеоник	Х.Е.3.1.9 Х.Е.3.1.2 Х.Е.3.2.1 Х.Е.3.2.2Х.Е.3.2.3 Х.Е.3.2.5 Х.Е.3.2.6

ОСМИ РАЗРЕД

Циљеви учења	-проширивање и продубљавање садржаја редовне наставе -мотивисање ученика да стичу шире образовање, развијање такмичарског духа
Компетенције	сарадња,естетичка компетенција,компетенција за учење

Методе рада	Монолошка, дијалoшка, илустративна, текстуална, комбинована
Облици рада	Фронтални, индивидуални, рад у групи
Наставна тема	Образовни стандарди
1. Метали, оксиди метала и хидроксиди	Х.Е.3.1.8 Х.Е.3.2.1 Х.Е.3.2.2. Х.Е.3.2.4
2. Неметали, оксиди неметла, киселине	Х.Е.3.2.1 Х.Е.3.2.2 Х.Е.3.2.3
3. Соли	Х.Е.3.2.4 Х.Е.3.2.5 Х.Е.3.2.6
4. Угљоводоници	Х.Е.3.3.1 Х.Е. 3.3.2 Х.Е.3.3.3
5. Органска једињења са кисеоником	Х.Е.3.3.1
6. Биолошки важна органска једињења	Х.Е.3.4.1 Х.Е.3.4.2
7. Заштита животне средине и зелена хемија	Х.Е.3.3.1

ФИЗИКА

План је сачињен у циљу развијање способности и умећа за решавање сложенијих задатака, подстицање ученика на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења, прецизности у раду, уредности, систематичности, савлађивања напредних стандарда из физике за основну школу а у сагласности са планом за такмичења ученика основних школа који организује Друштво физичара Србије.

НАПОМЕНА: Овај план је само оквиран, а садржај се модификује према интересовањима, могућностима и способностима појединих ученика.

ШЕСТИ РАЗРЕД

Претварање јединица m/s у km/h

Релативна брзина

Средња брзина. Графици брзине и пређеног пута

Израчунавање средње брзине на основу датог графика брзине или пута код ППК

Израчунавање средње и релативне брзине – проблемски задаци са двојним разломцима и системима једначина

Сила еластичности код опруге. Тежина тела. Слагање сила

Апсолутна и релативна грешка мерења

Мерење површине фигура неправилног облика

Мерење запремине тела сложеног, правилног облика и шупљих тела

Густина тела. Средња густина

Притисак чврстих тела; хидростатички и атмосферски притисак.

Примена Паскаловог закона на клипове

СЕДМИ РАЗРЕД

Кретање

Мерне јединице

Енергија

Потенцијална и кинетичка енергија

Равнотежа тела, Врсте равнотеже

Топлота

ОСМИ РАЗРЕД

Период осциловања клатна и еластичне опруге

Фреквенција и таласна дужина звука

Закон одбијања светлости. Сенка

Оптичка једначина и увећање имагинарних ликова код сферних огледала

Сочива. Оптичка моћ. Микроскоп, лупа и дурбин

Резултанта деловања више електричних сила на наелектрисано тело

Капацитет и везивање кондензатора

Кулонов закон. Напон. Извори струје

Омови закони. Сложена ел. кола

Кирхофова правила

Рад и снага ел. струје. Џул-Ленцов закон

Електростатичка индукција. Магнетно поље ел. струје

МАТЕМАТИКА

Додатна настава – пети разред			
Циљ учења	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке. Мотивисање ученика да развијају математичко мишљење, да учавју примену математике у свакодневном животу, стичу шире образовање за примену математике у другим областима. Подстицање и развијање способности анализе, синтезе, апстрактног мишљења и истраживачког рада.		
Компетенције	Рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.		
Методе рада	Дискусија, демонстрација односа, диференцијација задатака (садржаја) према индивидуалним способностима, склоностима и интересовањима ученика.		
Облици рада	Фронтални, групни, тимски, рад у паровима и индивидуални, рад са другом-ментором		
Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
Природни бројеви и дељивост	<p>Ученик треба да:</p> <p>израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева)</p> <p>реша једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева) примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама разликује просте и сложене бројеве и растави број</p>	<p>Први део</p> <p>Својства операција сабирања, множења, одузимања и дељења у скупу $\mathbb{N}_0$.</p> <p>Дељење са остатком у скупу $\mathbb{N}_0$ (једнакост $a=bq+r, 0 \leq r < b$).</p> <p>Својства дељивости; чиниоци и садржаоци природног броја.</p> <p>Дељивост са 2, 5 и декадним јединицама. Дељивост са 4 и 25.</p> <p>Дељивост са 3 и 9.</p>	<p>МА3.1.1.</p> <p>МА3.1.2.</p> <p>МА3.1.3.</p>

	на просте чиниоце одреди и примени НЗС и НЗД	Скупови и скуповне операције: унија, пресек и разлика. Други део Прости и сложени бројеви. Ератостеново сито Растављање природних бројева на просте чиниоце.	
Основни појмови геометрије	правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким	Тачке и праве; односи припадања и распореда. Однос правих у равни; паралелност. Мерење дужине и једнакост дужи. Кружница и круг. Кружница и права.	
	писмом опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива)	Преношење и надовезивање дужи. Централна симетрија. Вектор и транслагација.	
	и одреди положај тачке и праве у односу на круг нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслагацијом правилно користи геометријски прибор идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор		МА1.3.1. МА1.3.3.

Угао	<p>идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе</p> <p>нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор измери дати угао и нацрта угао задате мере</p> <p>упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно</p> <p>реши једноставан задатак применом основних својстава паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова)</p>	<p>Угао, централни угао; једнакост углова. Надовезивање углова (суседни углови, конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање углова).</p> <p>Упоредни углови; врсте углова.</p> <p>Мерење углова, сабирање и одузимање мере углова. Угао између две праве; нормалне праве; унакрсни углови.</p> <p>Углови на трансверзали. Транслација и углови.</p>	МА3.3.1.
Разломци	<p>прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке у оба записа и преводи их из једног записа у други</p> <p>одреди месну вредност цифре у запису</p>	<p>Први део</p> <p>Појам разломка облика a/b ($a, b \in \mathbb{N}$).</p> <p>Придруживање тачака бројевне полуправе разломцима. Проширивање, скраћивање и упоређивање разломака. Децимални запис разломка и превођење у запис облика</p>	

	<p>децималног броја</p> <p>заокругли број и процени грешку заокругљивања;</p> <p>израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну</p>	<p>a/b ($b \neq 0$). Упоређивање бројева у децималном запису. Заокругљивање бројева.</p> <p>Други део</p> <p>Основне рачунске операције с разломцима (у оба записа) и њихова својства. Изрази.</p> <p>Једначине и неједначине у скупу разломака. Трећи део</p>	
--	---	--	--

	<p>линеарну једначину и неједначину реши једноставан проблем из</p> <p>свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину</p> <p>одреди проценат дате величине примени размеру у једноставним реалним ситуацијама</p> <p>примени аритметичку средину датих бројева</p>	<p>Примене разломака (проценти, аритметичка средина, размера). Основна неједнакост $p < (p+q)/2 < q$.</p>	<p>МА3.1.1.</p>
<p>Осна симетрија</p>	<p>идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије</p> <p>симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор</p> <p>конструира симетралу дужи, симетралу угла и примењује њихова својства</p> <p>конструира праву која је нормална на дату праву или паралелна датој правој</p>	<p>Осна симетрија у равни и њене особине. Оса симетрије фигуре.</p> <p>Симетрала дужи и конструкција нормале. Симетрала угла.</p>	<p>МА3.3.6.</p>

Додатна настава – шести разред			
Циљ учења	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке. Мотивисање ученика да развијају математичко мишљење, да уочавају примену математике у свакодневном животу, стичу шире образовања за примену математике у другим областима. Подстицање и развијање способности анализе, синтезе, апстрактног мишљења и истраживачког рада.		
Компетенције	Рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, естетичка компетенција, комуникација.		
Методе рада	Монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована		
Облици рада	Фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.		
Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
Цели бројеви	<p>прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе бројеве;</p> <p>одреди супротан број и апсолутну вредност целог броја;</p> <p>израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са целим бројевима.</p>	<p>Скуп целих бројева (Z).</p> <p>Супротан број. Апсолутна вредност целог броја.</p> <p>Приказ целих бројева на бројевној правој. Упоредивање целих бројева.</p> <p>Основне рачунске операције у скупу Z и њихова својства.</p> <p>Изрази са целим бројевима.</p>	<p>МА.3.1.1.</p> <p>МА.3.1.3.</p>
Троугао	<p>класификује троуглове на основу њихових својстава; – конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова;</p> <p>уочи одговарајуће елементе подударних троуглова;</p> <p>утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности;</p> <p>конструише троугао, на основу задатих елемената;</p> <p>примени својства троуглова у једноставнијим проблемским задацима;</p>	<p>Први део</p> <p>Појам троугла. Обим троугла.</p> <p>Једнакокраки и једнакостранични троуглови. Висина троугла. Углови троугла. Збир углова троуглова. Врсте троуглова према угловима.</p> <p>Однос између страница и углова троугла. Неједнакост троугла. Конструкције неких углова (60°, 120°, 30°, 45°, 75°, 135°)</p> <p>Други део</p> <p>Основне конструкције троуглова.</p> <p>Појам подударности и ставови подударности. Централна</p>	<p>МА.3.3.2.</p>

			МА.3.3.6.
	<p>одреди центар описане и уписане кружнице троугла;</p> <p>примењује особине централне и осне</p>	<p>симетрија и подударност.</p> <p>Осна симетрија и подударност.</p> <p>Центар описане и уписане кружнице троугла</p>	- 534 -
	симетрије и транслације у једноставнијим задацима;		
Рационални бројеви	<p>прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој рационалне бројеве (записане у облику разломка или у децималном запису);</p> <p>одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног броја;</p> <p>израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева;</p> <p>реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину;</p> <p>примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама;</p> <p>прикаже податке и зависност између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); – тумачи податке приказане табелом и графички;</p>	<p>Први део</p> <p>Скуп рационалних бројева.</p> <p>Супротан број. Апсолутна вредност рационалног броја. Приказ рационалних бројева на бројевној правој.</p> <p>Упоредивање рационалних бројева.</p> <p>Основне рачунске операције у скупу Q и њихова својства. Изрази са рационалним бројевима.</p> <p>Једначине и неједначине: $ax + b = c$; $ax + b \leq c$; $ax + b < c$; $ax + b \geq c$; $ax + b > c$ ($a, b, c \in Q, a \neq 0$). Други део</p> <p>Координатни систем.</p> <p>Приказ података у координатном систему.</p> <p>Приказ зависности међу величинама. Размере, пропорције и проценти.</p> <p>Директна пропорционалност. Обрнута пропорционалност.</p>	<p>МА.3.1.3.</p> <p>МА.3.5.2.</p> <p>МА.3.5.3.</p>

Четвороугао	<p>класификује четвороуглове на основу њихових својстава;</p> <p>конструише паралелограм и траpez на основу задатих елемената (странице и углови троуглова и четвороуглова и дијагонала четвороугла);</p> <p>примени својства четвороуглова у једноставнијим проблемским задацима;</p> <p>сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама;</p>	<p>Четвороугао Углови четвороугла. Збир углова четвороугла. Паралелограм.</p> <p>Особине паралелограма. Услови да четвороугао буде паралелограм. Ромб, правоугаоник и квадрат.</p> <p>Конструкција паралелограма.</p> <p>Сабирање и одузимање вектора. Множење вектора бројем. Траpez. Особине трапеza.</p> <p>Средња линија троугла и трапеza. Конструкције трапеza. Делтоид</p>	<p>МА.3.3.2.</p> <p>МА.3.3.6.</p>
Површина троугла и четвороугла	<p>– израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или разложиву једнакост.</p>	<p>Појам површине фигуре, површина правоугаоника и квадрата. Једнакост површина подударних фигура.</p> <p>Површина паралелограма, троугла, трапеza. Површина четвороугла с нормалним дијагоналама</p>	<p>МА.3.4.1.</p>

Додатна настава – седми разред			
Циљ учења	Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке. Мотивисање ученика да развијају математичко мишљење, да уочавају примену математике у свакодневном животу, стичу шире образовања за примену математике у другим областима. Подстицање и развијање способности анализе, синтезе, апстрактног мишљења и истраживачког рада.		
Компетенције	Рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, естетичка компетенција, комуникација.		
Методe рада	Монолошка, дијалoшка, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована		
Облици рада	Фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.		
Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
	израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција;	Квадрат рационалног броја. Решавање једначине $x^2 = a(a \geq 0)$;	

Реални бројеви	<p>одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима;</p> <p>на основу реалног проблема састави и израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са реалним бројевима;</p> <p>одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку;</p> <p>нацрта график функције $y = kx$, $k \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$;</p> <p>примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама;</p>	<p>постојање ирационалних бројева (на пример решавање једначине $x^2 = 2$).</p> <p>Реални бројеви и бројевна права.</p> <p>Квадратни корен, једнакост $\sqrt{a^2} = a$.</p> <p>Децимални запис реалног броја; приближна вредност реалног броја; апсолутна грешка. Основна својства операција с реалним бројевима.</p> <p>Функција директне пропорционалности $y = kx$, $k \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$.</p> <p>Продужена пропорција.</p>	<p>МА.3.1.1.</p> <p>МА.3.1.3.</p> <p>МА.3.2.2.</p> <p>МА.3.4.2.</p>
	примени Питагорину теорему у рачунским и	Питагорина теорема (директна и обратна). Важније примене Питагорине теореме.	МА.3.3.2.
Питагорина теорема	<p>конструктивним задацима;</p> <p>правилно користи геометријски прибор;</p>	<p>Конструкције тачака на бројевној правој које одговарају ирационалним бројевима</p> <p>Растојање између две тачке у координатном систему.</p>	<p>МА.3.4.1.</p> <p>- 536 -</p>
Цели алгебарски изрази	<p>трансформише збир, разлику и производ полинома;</p> <p>примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома;</p> <p>растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата);</p> <p>примени трансформације полинома на решавање једначина;</p>	<p>Први део</p> <p>Степен чији је изложилац природан број; степен декадне јединице чији је изложилац цео број; операције са степенима; степен производа, количника и степена.</p> <p>Други део</p> <p>Алгебарски изрази. Полиноми и операције (мономи, сређен облик, трансформације збира, разлике и производа полинома у сређени облик полинома).</p>	<p>МА.3.1.3.</p> <p>МА.3.2.2.</p> <p>МА.3.2.3.</p>

		Квадрат бинома и разлика квадрата. Растављање полинома на чиниоце коришћењем дистрибутивног закона, формуле за квадрат бинома и разлику квадрата. Примене.	
Многоугао	примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост; конструише ортоцентар и тежиште троугла; примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима;	Појам многоугла. Врсте многоуглова. Збир углова многоугла. Број дијагонала многоугла. Правилни многоуглови (појам, својства, конструкције). Обим и површина многоугла. Тежишна дуж троугла. Ортоцентар и тежиште троугла. Сложеније примене ставова подударности	МА.3.3.2. МА.3.3.6. МА.3.4.1.
Круг	примени својства централног и периферијског угла у кругу; израчуна обим и површину круга и његових делова; преслика дати геометријски објекат ротацијом;	Централни и периферијски угао у кругу. Обим круга, број π . Дужина кружног лука. Површина круга, кружног исечка и кружног прстена. Ротација.	МА.3.3.3.
Обрада података	- одређује средњу вредност, медијану и мод.	Средња вредност, медијана и мод.	МА.3.5.2. МА.3.5.3.

Додатна настава – осми разред

Циљ учења

Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих

	<p>ученика у свет науке. Мотивисање ученика да развијају математичко мишљење, да уочавају примену математике у свакодневном животу, стичу шире образовања за примену математике у другим областима.</p> <p>Подстицање и развијање способности анализе, синтезе, апстрактног мишљења и истраживачког рада.</p>		
Компетенције	Рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, естетичка компетенција, комуникација.		
Методе рада	Монолошка, дијалoшка, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована		
Облици рада	Фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални.		
Ресурси	Уџбеник, литература и интернет, ИКТ (компјутер, софтвери, сајтови и телефони).		
Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
Сличност	<p>примени Талесову теорему у геометријским задацима и реалном контексту;</p> <p>примени сличност троуглова у геометријским задацима и реалном контексту;</p>	<p>Пропорционалне величине. Талесова теорема.</p> <p>Сличност троуглова. Примене сличности.</p>	<p>МА.3.3.1.</p> <p>МА.3.3.6.</p>
Тачка, права и раван	<p>анализира односе тачака, правих и равни у простору и запише те односе математичким писмом;</p> <p>представља цртежом односе геометријских објеката у равни и простору и користи их приликом решавања задатака;</p> <p>уочи правоугли троугао у</p>	<p>Однос тачке и праве, тачке и равни. Односи правих; мимоилазне праве. Односи праве и равни, нормала на раван, растојање тачке од равни. Односи две равни.</p> <p>Ортогонална пројекција на раван (тачке, дужи и праве). Угао између праве и равни.</p> <p>Полиедар.</p>	<p>МА.3.3.6.</p>

	простору и примени Питагорину теорему у геометријским задацима и реалном контексту.		
--	--	--	--

Линеарне једначине и неједначине с једном непознатом	<p>решити линеарну једначину и неједначину;</p> <p>решити реалне проблеме користећи линеарну једначину, или неједначину.</p>	<p>Линеарна једначина.</p> <p>Решавање линеарних једначина с једном непознатом. Линеарна неједначина. Решавање линеарних неједначина с једном непознатом.</p> <p>Примена у реалним ситуацијама.</p>	<p>МА.3.2.1.</p> <p>МА.3.2.5.</p>
Призма	<p>израчуна површину и запремину праве призме;</p> <p>примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама.</p>	<p>Призма: појам, врсте, елементи.</p> <p>Мрежа праве призме. Површина праве призме. Запремина праве призме.</p>	<p>МА.3.3.2.</p> <p>МА.3.3.4</p> <p>МА.3.3.6.</p>
Пирамида	<p>израчуна површину и запремину четворостране пирамиде(основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде;</p> <p>примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама.</p>	<p>Пирамида; појам, врсте, елементи. Мрежа пирамиде. Површина пирамиде. Запремина пирамиде.</p>	<p>МА.3.3.2.</p> <p>МА.3.3.4</p> <p>МА.3.3.6.</p>
Линеарна функција	<p>нацрта и анализира график линеарне функције.</p>	<p>Линеарна функција ($y = kx + n$). График линеарне функције; нула и знак функције, монотоност. Имплицитни облик задавања линеарне функције. Цртање и читање графика линеарних функција.</p>	<p>МА.3.2.4.</p>
	<p>решити систем линеарних једначина са две непознате;</p> <p>решити реалне проблеме</p>	<p>Појам линеарне једначине с две непознате. Појам система од две линеарне једначине с две непознате.</p>	

Системи линеарних једначина с две непознате	користећи систем линеарних једначина са две непознате.	Решавање система методом замене и методом супротних коефицијената; графичка интерпретација система. Примена у реалним ситуацијама.	МА.3.2.1. МА.3.2.5.
Ваљак, купа и лопта	израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте; примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама.	Ваљак и његови елементи. Мрежа ваљка. Површина и запремина правог ваљка. Купа и њени елементи. Мрежа купе. Површина и запремина праве купе. Појам лопте и сфере. Пресеци лопте (сфере) и равни. Површина и запремина лопте.	МА.3.3.3. МА.3.3.5.

ИСТОРИЈА

Циљеви и задаци

- исказивање заинтересованости за шира знања из предмета,
- истрживачки рад,
- самостално истраживање и коришћење стручне литературе, штампе,
- проширивање стечених знања и њихова примена,
- примена савремених технологија –интернет,
- стицање и развијање знања и разумевања, умења и ставова према светским и националним вредностима и достигнућима.

Пети разред:

Циљ учења: Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке

.Мотивисање ученика да развијају историјско мишљење ,да уочавају сличности са некадашњим и садашњим збивањима,да стичу шире образовање.Подстицање и развијање способности анализе,истраживања,интересовања и развијање историјске свести,неопходне за време у коме живимо.

Компетенције:Рад са подацима и информацијама,сарадња,компетенција за учење,одговорно учешће у демократском друштву,естетскакомпетенција,комуникација...

Методе рада:дискусија,демонстрација,садржаји према индивидуалним способностима и интересовањима.

Облици рада:Фронтални,групни,тимски,рад у паровима,индивидуални,рад са другом,ментором...

Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
<p>Увод у проучавање прошлости</p> <p>Праисторија</p> <p>Стари Исток</p>	<p>-именује периоде прошлости и наводи граничне догађаје</p> <p>-разврстава историјске изворе према њиховој основној подели и према историјском периоду</p> <p>-повезује историјске изворе са установама у којима се чувају</p> <p>-користи основне историјске појмове</p> <p>-сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту</p> <p>-поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи</p> <p>-разликује легенду и мит у односу на историјске чињенице</p>	<p>Различити начини рачунања времена у свету</p> <p>Праисторијска налазишта на простору Србије</p> <p>Прва писма и њихов значај Тајне египатских пирамида</p> <p>Грчки митови и легенде</p> <p>Личности које су обележиле грчку историју</p> <p>Приказ једног културног достигнућа Старе Грчке</p>	<p>1.1.1.</p> <p>2.2.3.</p> <p>1.1.3.</p> <p>2.2.2.</p> <p>2.2.1.</p> <p>2.1.4.</p> <p>2.2.3.</p> <p>2.2.1.</p> <p>2.1.3.</p> <p>2.2.4.</p>
<p>Стара Грчка Стари Рим</p>	<p>-на карти показује где су се десили одређени догађаји</p> <p>-самостално или у групи реализује једноставне задатке</p> <p>-разликује легенду и мит у односу на историјске чињенице</p>	<p>Тајанствени Етрурци Гладијатори-робови и јунаци Најпознатије војсковође и државници у доба Старог Рима</p>	<p>2.2.1.</p> <p>2.1.3.</p> <p>2.2.4.</p>

	-пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у старом веку		
--	---	--	--

Шести разред:

Циљ учења: Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке. Мотивисање ученика да развијају историјско мишљење, да уочавају сличности са некадашњим и садашњим збивањима, стичу шире образовање. Подстицање и развијање способности анализе, истраживачког рада...

Компетенције: Рад са подацима и информацијама, сарадња, компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетска компетенција, комуникација.

Методе рада: Дискусија, демонстрација, садржаји према индивидуалним способностима, склоностима и интересовању ученика.

Облици рада: Фронтални, групни, тимски, рад у паровима, индивидуални, рад са другом-ментором..

Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
Европа и Средоземље у раном средњем веку	- именује периоде прошлости и историјске периоде и наводи граничне догађаје - сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту	Истакнуте личности овог историјског периода: Јустинијан, Карло Велики, Атила Појава нове вере-ислам	2.1.1. 2.1.6. 3.1.1.
Срби и њихово окружење у раном средњем веку	- изводи закључак о повезаности националне историје са европском и светском - на историјској карти лоцира правце миграција простор насељен Србима и њиховим суседима у раном средњем веку	Словенска митологија Цар Самуило Мирослављево јеванђеље Крсташи-свети ратници или освајачи	2.1.2. 2.2.1. 3.1.1.

<p>Европа и Средоземље у позном средњем веку</p> <p>Српски народ и њихови суседи у</p>	<p>-разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем веку</p> <p>-сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту</p>	<p>Дечији крсташки рат</p> <p>Немањићи-Стефан Немања, Стефан Прввенчани, Сава Немањић, Стефан Душан...</p>	<p>2.2.1.</p> <p>2.1.4.</p> <p>3.2.6.</p>
<p>позном средњем веку</p> <p>Српске земље и њихово окружење у доба османлијских освајања</p> <p>Европа и свет у раном новом веку</p>	<p>-на понуђеним примерима разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности</p> <p>-наведе најзначајније последице настанка и ширења Османлијског царства</p> <p>-сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту</p> <p>-на понуђеним примерима разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности</p> <p>-сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту</p> <p>-на карти показује путање светских морепловаца које су довеле до географских открића</p>	<p>Династије у Босни</p> <p>Деспот Стефан Лазаревић Косовска легенда</p> <p>Светски морепловци- Колумбо, Магелан...</p> <p>Највећи апсолутисти- Луј XIV, Петар Велики...</p>	<p>2.1.4.</p> <p>2.2.1.</p> <p>3.1.4.</p> <p>2.1.4.</p> <p>2.1.2.</p> <p>3.2.6.</p> <p>2.2.5.</p> <p>2.1.6..</p> <p>3.2.6.</p>

Седми разред:

Циљ учења:Продубљивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.

Мотивисање ученика даразвијају историјско мишљење,да уочавају сличности са некадашњим и садашњим збивањима,стичу шире образовање.Подстицање и развијање способности анализе,истраживачког рада...

Компетенције: Рад са подацима и информацијама ,сарадња,компетенција за учење,одговорно учешће у демократском друштву,естетска компетенција,комуникација...

Методе рада:Дискусија,демонстрација,садржаји према индивидуалним способностима,склоностима и интересовању ученика.

Облици рада:Фронтални,групни,тимски,рад у паровима,индивидуални,рад са другом-ментором...

Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
Европа,свет и српски народ на почетку индустријског доба (од средине 18.до средине 19.века)	-именује најважнија открића која су довела до економског напретка у 18.веку -разуме промене које су последица светских револуција:економске,друштвене,политичке,културне... -сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту	Значај економских промена у 18.веку Енглеска,америчка,француска револуција-сличности и разлике Личности:Вашингтон,Робеспјер, Наполеон	2.1.1. 2.1.5. 2.2.5. 3.1.4.

<p>Европа, свет и српски народ у другој половини 19. века</p>	<ul style="list-style-type: none"> - препознаје основне карактеристике различитих идеологија - поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи - изводи закључак о повезаности националне историје са европском и светском -- сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту 	<p>Нове европске државе-промене у међународним односима</p> <p>Рат Севера и Југа</p> <p>Личности које су обележиле Први и Други српски устанак</p> <p>Српске династије у 19. веку и њихови међусобни односи</p> <p>Положај Србије на Балкану и однос према великим силама</p>	<p>2.1.5.</p> <p>2.2.5.</p> <p>3.1.1</p> <p>3.1.4.</p>
<p>Европа, свет и српски народ на почетку 20. века</p>	<ul style="list-style-type: none"> - пореди положај и начин живота жена и мушкараца различите животне доби, припадника постојећих друштвених слојева у 20. веку - разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих политичких идеологија у 20. веку - изводи закључак о значају обнове нововековне српске државе и издваја најистакнутије владарске породице - на историјској карти лоцира простирање фронта, места највећих сукоба у Великом рату - тумачи и саопштава податке дате у виду табеле, графикона, фотографије... 	<p>Узроци сукоба Србије и А-У почетком 20. века и кризе између ових држава</p> <p>Балкански ратови-Шта је Србија добила, а чиме није била задовољна након ових ратова</p> <p>Велики рат-наде и очекивања учесника</p> <p>Начин ратовања у Великом рату, нова оружја</p> <p>Верден-највећа кланица у Великом рату</p> <p>Србија уочи Великог рата-стање у војсци, економске прилике</p>	<p>2.1.3.</p> <p>2.2.5.</p> <p>3.1.1.</p>

	<p>-сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту</p>	<p>Церски и колубарски хероји Албанска голгота-писана сведочења преживелих Српске војсковође у Великом рату Србија после Великог рата:људски и материјални губици</p>	<p>3.2.7.</p>
--	--	---	---------------

Осми разред:

Циљ учења:Проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе ради бржег и темељнијег увођења даровитих ученика у свет науке.Мотивисање ученика да развијају историјско мишљење,да уочавају сличности са некадашњим и садашњим збивањима,стичу шире образовање.Подстицање и развијање способности анализе,истраживачког рада.

Компетенције:Рад са подацима и информацијама,сарадња,компетенција за учење,одговорно учешће у демократском друштву,естетска компетенција,комуникација...

Методе рада:Дискусија,демонстрација,садржаји према индивидуалним способностима,склоностима и интересовању ученика.

Облици рада:Фронтални,групни,тимски,рад у паровима,индивидуални,рад са другом-ментором...

Наставна тема	Исходи	Садржај	Образовни стандарди
Европа,свет и српски народ у југословенској држави у периоду између два рата	-разуме утицај Великог рата на међународне односе у Европи и свету -уочава специфичности нових идеологија које су настале између два рата -изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском ,на основу датих примера -сагледва улогу и значај истакнутих личности у датом историјском контексту	Русија у току и после револуције Нове политичке идеологије:фашизам,нацизам,комунизам Мусолинијева Италија и Хилерова Немачка Највећи проблеми Краљевине СХС између два рата:економски,политички,национални... Краљ Петар и краљ Александар Нацистичка идеологија Супротности око питања Немачке и њене политике Стаљинградска битке-прекретница рата	2.2.3. 2.2.5. 3.1.3. 3.1.4.
Други светски рат	-изведе закључак о узроцима,току и последицама Другог светског рата --пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група и слојева у савременом свету	Антисемитизам-страдања Јевреја и осталих народа у немачким логорима Југославија у фашистичком окружењу Грађански рат у Југославији-узроци и последице Победник пише историју Јасеновац	2.2.5. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4.

Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду	<p>-разуме и користи податке дате у виду табеле,графикона,фотографије...</p> <p>-правилно тумачећи доступне податке развија и негује своја национална осећања</p> <p>-уочава утицај историјских догађаја,појава и процеса на прилике у савременом свету</p> <p>-повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом</p>	<p>Појам „хладни рат“,ратна жаришта Деколонизација-стање у Азији и Африци Српски народ у комунистичкој Југославији Однос према политичким противницима:хапшења,стрелјања,Голи оток..</p>	<p>2.1.6.</p> <p>2.2.5.</p> <p>3.1.3.</p> <p>3.1.4.</p>
---	--	---	---

<p>хладног рата</p> <p>Европа, свет и српска држава и народ у савременим процесима</p>	<p>-препозна на примерима из савремене историје важност поштовања људских права</p> <p>-уочава утицај историјских догађаја,појава и процеса на прилике у савременом свету</p> <p>-изведе закључак о узроцима,току и последицама ратова условљених распадом СФРЈ</p> <p>-анализра историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног материјала</p>	<p>Слом комунизма у Европи Распад СФРЈ,грађански рат</p> <p>Ратни злочини на тлу бивше СФРЈ</p> <p>НАТО агресија,Србија као самостална држава</p>	<p>2.2.5.</p> <p>3.2.5.</p> <p>3.1.6.</p>
--	--	---	---

Географија- додатна настава

СЕДМИ РАЗРЕД

Годишњи фонд часова: 10 .

Од новембра месеца предвиђени су и часови додатне наставе на којима ће се ученици припремати за такмичења. Број ових часова зависи до ког нивоа такмичења ће ученици стићи .

Циљ додатне наставе наставног предмета:

- обogaћивање знања и боље разумевање специфичности и повезаности природних и друштвених појава и процеса на Земљи
- оспособити ученика да самостално или у групи прикупља, класификује, анализира, исказује и користи географске информације
- активан однос према природном и друштвеном окружењу
- развијање способности за истраживање туристичких вредности одређених регија у свету
- ученици се оспособљавају да учествују у дебатама
- ученици се оспособљавају за извођење једноставнијих истраживања
- ученици развијају способности функционалне писмености (картографска, информатичка, природно – научна)

Наставна тема	Исходи	Садржај
Туристичке дестинације Европе	<p>уочавају најважније природне и културне споменике одређених географских регија Европе</p> <p>- разуме значај туризма као привредне гране и како он утиче на географско окружење</p> <p>- изађује ПП презентације, зидне паное и да лепо презентује</p> <p>- дебатује на задату тему</p>	<p>Туристичке дестинеције Јужне Европе (Италија, Грчка Шпанија)</p> <p>Туристичке дестинеције Средње Европе -Швајцарска</p> <p>Западне Европе -В. Британија и Француска</p> <p>Туристичке дестинације Северне Европе - Норвешка</p>
Азија - највећи континент	<p>-уочавају најважније природне и културне споменике одређених географских регија Азије</p>	<p>-Хималаји;</p> <p>-највеће полуострво на свету Арабијско; -најдубље језер</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - уме да користи , обрађује и анализира статистичке податке -табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; - изађује ПП презентације, зидне паное и да лепо презентује - дебатује на задату тему 	<ul style="list-style-type: none"> - најмногољуднија земља на свету; - највећа грађевина на свету; нај.....)
Кроз Африку	<p>уочавају најважније природне и културне споменике одређених географских регије Африке</p> <ul style="list-style-type: none"> - изађује ПП презентације, зидне паное и да лепо презентује - дебатује на задату тему 	<p>Навеће природне лепоте Африке</p> <p>Сафарски туризам и биљни и живорињски свет Африке</p> <p>-Најатрактивније дестинације Африке</p>
Национални паркови Северне Америке Јужна Америка Амазонија	<ul style="list-style-type: none"> -уочавају најважније природне и културне споменике одређених географских регија Северне и Јужне Америке - уме да користи , обрађује и анализира статистичке податке -табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; - изађује ПП презентације, зидне паное и да лепо презентује 	<ul style="list-style-type: none"> -Национални паркови Северне Америке (Јелустон, Секвоја), - Велики кањон -Амазонија , биљни и животињски свет

	- дебатује на задату тему	
Истраживачи поларних области	-уме да наброји највеће истраживаче поларних области - изађује ПП презентације, зидне паное и да лепо презентује - дебатује на задату тему	-Истраживање Арктика -Истраживање Антарктика

Начин остваривања: разговор, демонстрација, методе читања, писања, израда презентација, графичких радова, проблемска настава.

Активност ученика и наставника: оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем, демонстрирањем, бележењем, закључивањем. Израда домаћих задатака уз вредновање активности ученика.

Начин остваривањаТеме које ће се обрађивати на додатној настави пратиће програм редовне наставе. У зависности од интересовања ученика и прикупљеног материјала, ученици бирају поједине теме(државе) које се обрађују . Садржаји својом разноликошћу и занимљивошћу утичу на позитивнији однос према учењу, са више задовољства. У оквиру додатне наставе наставник ће припремити ученике за такмичење.Врло погодно за рад у групама јесте израда тематских албума и зидних панона.

Праћење напредовања и вредновање постигнућа ученика: Садржаји рада, које наставник често бира у договору са ученицима, треба да подстакну заинтересованост и активност ученика.При припреми за такмичење се користе тестови за вежбање, као и додатна литература.

ОСМИРАЗРЕД

Годишњи фонд часова: 10 .

Од новембра месеца предвиђени су и часови додатне наставе на којима ће се ученици припремати за такмичења. Број ових часова зависи до ког нивоа такмичења ће ученици стићи .

Циљ додатне наставе наставног предмета:

- обogaћивање знања и боље разумевање специфичности и повезаности природних и друштвених појава и процеса на Земљи
- оспособити ученика да самостално или у групи прикупља, класификује, анализира, исказује и користи географске информације

- активан однос према природном и друштвеном окружењу
- развијање способности за истраживање туристичких вредности одређених регија у свету
- ученици се оспособљавају да учествују у дебатама
- ученици се оспособљавају за извођење једноставнијих истраживања
- ученици развијају способности функционалне писмености (картографска, информатичка, природно – научна)

Наставна тема	Исходи	Садржај
Физичко - географске одлике Србије (најлепше и најпознатије планине , реке , језера, кањони)	<p>-објашњава и описује најважније географске објекте у Србији</p> <p>–објашњава и описује значајзаштите животне средине и предлаже мере за њихову заштиту</p> <p>-развија активан однос према природном и друштвеном окружењу</p>	<p>Рељеф Србије-најпознатије планине</p> <p>- Воде Србије- најпознатија природна и вештачка језера Србије</p> <p>најпознатије клисуре и кањони</p>
Биљни и животињски свет Национални паркови Србије	<p>препознаје ефекте и утицаја и климатских промена на распрострањеност биљног и животињског света</p> <p>-разуме значај очувања здраве животне средине</p> <p>-набраја и објашњава распрострањеност угрожених биљних и животињских врста</p> <p>-доведи у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простра.</p>	<p>Распрострањеност биљног и животињског света у Србији</p> <p>- Национални паркови Србије</p>

<p>Културна баштина и природна баштина и споменици под заштитом УНЕСК-а</p>	<p>набраја и описује репрезентативне објекте природне и културне баштине</p> <p>-процењује важност очувања природне и културне баштине Србије</p> <p>- описује споменике под заштитом Унеск-а</p> <p>- израђује паное и ПП презентације, презентује свој рад</p> <p>-дебатује на задату тему</p>	<p>Природна баштина Србије.</p> <p>Културна баштина Србије.</p> <p>Светска баштина под заштитом Унескоа у Србији</p>
<p>Туристичке вредности Србије</p>	<p>-објашњава и описује најважније физичкогеографске туристичке вредности</p> <p>–објашњава и описује најважније антропогене туристичке вредности</p> <p>развијање способности за истраживање туристичких вредности одређених регија у Србије</p> <p>- уме да користи , обрађује и анализира статистичке податке</p> <p>-табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке;</p>	<p>Физичке геогрфске туристичке вредности</p> <p>Антропогене туристичке вредности Србије</p>

Начин остваривања: разговор, демонстрација, методе читања, писања, израда презентација, графичких радова, проблемска настава.

Активност ученика и наставника: оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем, демонстрирањем, бележењем, закључивањем. Израда домаћих задатака уз вредновање активности ученика.

Начин остваривања-Теме које ће се обрађивати на додатној настави пратиће програм редовне наставе. У зависности од интересовања ученика и прикупљеног материјала, ученици бирају поједине теме које се обрађују . Садржаји својом разноликошћу и занимљивошћу утичу на позитивнији однос

према учењу, са више задовољства. У оквиру додатне наставе наставник ће припремити ученике за такмичење. Врло погодно за рад у групама јесте израда тематских албума и зидних паноа.

Праћење напредовања и вредновање постигнућа ученика: Садржаји рада, које наставник често бира у договору са ученицима, треба да подстакну заинтересованост и активност ученика. При припреми за такмичење се користе тестови за вежбање, као и додатна литература.

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

ЧУВАРИ ПРИРОДЕ

Циљ и задаци

Општи циљ наставе изборног предмета чувари природе јесте развијање функционалне писмености из области заштите животне средине, усвајање и примена концепта одрживог развоја и остваривање образовања о квалитету живота.

Оперативни задаци

Задаци наставе предмета чувари природе су да ученици:

развијају образовање за заштиту животне средине;

развијају вредности, ставове, вештине и понашање у складу са одрживим развојем;

развијају здрав однос према себи и другима;

умеју да на основу стечених знања изаберу квалитетне и здраве стилове живота;

примењују рационално коришћење природних ресурса;

препознају изворе загађивања и уочавају последице;

стичу способност за уочавање, формулисање, анализирање и решавање проблема;

развијају радозналост, активно учествовање и одговорност;

поседују развијену свест о личном ангажовању у заштити и очувању животне средине, природе и биодиверзитета.

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
Пети и шести	1	36

Ученици у првом циклусу образовања стичу велико интересовање за природу, живи свет и своје окружење. Кроз наставу Чувари природе, настављају и дограђују своју еколошку свест. Наша школа располаже великим могућностима зато што поседује велико, озелењено двориште са формираним биљкама. У близини школе се налазе и водени и копнени екосистеми које је могуће посетити.

Начин остваривања програма:

Садржаји програма изборног предмета чувари природе имају тенденцију појачаног развијања знања у односу на први циклус, програмски континуитет и даљу развојну концепцију заштите животне средине и одрживог развоја. Наведени садржаји програма поред основног теоријског приступа поседују и активан приступ који је усмерен ка практичној реализацији ван учионице и ка изради малих пројеката.

Овако конципиран програм даје велике могућности наставницима и ученицима да га на креативан начин реализују сходно условима, могућностима и времену. Улога наставника је да уз примену различитих метода рада подстичу и усмеравају интересовање и креативност ученика у покушају да самостално објасне узроке и последице човековог дејства на животну средину. Оперативна разрада програмских садржаја препуштена је наставницима који сами креирају време, место извођења и број часова за одређене теме.

План слободних активности:

Наставна област	Наставне активности
1. ПОЛОЖАЈ И УЛОГА ЧОВЕКА У ПРИРОДИ	1.Формирање групе-план рада
	2.Упознавање са основним појмовима животне средине
	3. Утицај човека на природу
2. ПРИРОДНА БОГАТСТВА И ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ	1. Заштита природних богатстава
	2. Примери из непосредног окружења
	3. Дан здраве хране
	4. Примери добре праксе у заштити природних богатстава
	1.Школски пројекат :Извори загађења, последице загађења

3. ИЗВОРИ И ПОСЛЕДИЦЕ ЗАГАЂИВАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	2. Акција-прикупљање секундарних сировина-папир,електронски отпад.
	3. Значај рециклаже и анализа ефеката изведене акције.
4. БИОДИВЕРЗИТЕТ	1. Уређење школског дворишта.-акција која је константна.Време предвиђено за реализацију 6
	2. Прикључивање локалној акцији очувања биодиверзитета
	3. Избор тема за презентацију на нивоу школе
	4. Обележавање 5. јуна - Дана заштите животне средине
	5. Анализа рада на часовима Чувари природе

Кључни појмови: животна средина, заштита и унапређење животне средине, биодиверзитет, екосистем, човек и здравље, рециклажа.

Међупредметне компетенције које се могу развити преко исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета чувари природе	Рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговоран однос према околина, дигитална компетенција, одговоран однос према здрављу,предузимљивост и предузетништво, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.
--	--

Активности:

Активности наставника – обухватају различите активности у току часа:као предавач, демонстратор, активни учесник у дебати, координатор ученичких активности, ауторитет у образовном и васпитном смислу,евалuator,усмерава активности ученика, подстиче ученике на размишљање

Активности ученика – слуша, посматра, описује, упоређује, истражује, предлаже акције, илуструје примерима, идентификује, групише, повезује,демонстрира,планира,процењује,проверава...

Литература (за наставнике и ученике):

Чувари природе – уџбеник за 5.разред основне школе, Аутори: Ђорђевић Вера, Јовановић Д. Слободан, Матановић Вера, Завод за уџбенике Београд

ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ И ВАЈАЊЕ: пети или шести разред

На основу члана 67. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон, 10/19 и 6/20)

Циљ и задаци:

Циљ васпитно-образовног рада овог изборног предмета јесте да додатно подстиче развој и практичних и теоријских знања ученика која су важна за њихово слободно, спонтано и креативно комбиновање ликовних елемената у области: цртања, сликања, вајања, графике, примењених уметности и визуелних комуникација, а у циљу развоја њиховог креативног мишљења.

Ова изборна настава такође:

омогућава и подстиче развој учениковог спонтаног и креативног мишљења у областима ликовне културе;

омогућава и подстиче ученике на савладавање технолошких поступака ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума;

мотивише ученике на упознавање основних елемената и закономерности ликовног језика;

развија способности и веће осетљивости ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја;

ствара услове да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да креативним изражавањем боље упознају њихова визуелна и ликовна својства;

развија способности ученика за визуелно памћење, за повезивање опажених информација као основе увођења у креативно визуелно мишљење;

развија већу осетљивост за ликовне и визуелне вредности које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;

развија моторичке способности ученика и навике за лепо писање; континуирано подстиче и прати интересовања за посећивањем музеја, изложби и јача потребе код ученика за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;

ствара услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;

омогућава разумевање позитивног емоционалног става према вредностима израженим у делима различитих подручја уметности;

развија способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

разред	недељни фонд часова	годишњи фонд часова
пети или шести	1	36

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ На крају програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ И КЉУЧНИХ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
<p>Компетенција за учење</p> <ul style="list-style-type: none"> -Естетичка компетенција -Комуникација -Решавање проблема -Рад са подацима и информацијама -Одговоран однос према здрављу -Одговоран однос према околини -Сарадња -Дигитална компетенција -Предузимљивост и оријентација према предузетништву -Одговорно учешће у демократском друштву 	<ul style="list-style-type: none"> – црта креирајући линије различитих вредности комбиновањем материјала, угла и притиска прибора/материјала; – црта према задатом моделу приказујући односе величина које опажа; – илуструје причу, бајку или песму одабраном цртачком техником; – обликује, према моделу, фигуре од меког материјала стилизујући сложени облик; – обликује, у самосталном и тимском раду, скулптуре или употребне предмете од материјала за рециклажу; – наслика ликовни рад према задатом или одабраном моделу приказујући тонове које опажа; – обликује стварне и имагинарне текстуре и облике одабраном цртачком, сликарском или вајарском техником; – изрази цртежом, сликом и скулптуром машту, сећање, емоције, интересовања или утисак о уметничком делу; – обликује употребне предмете примењујући 	<p>ЦРТАЊЕ:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Својства линија -Врсте цртежа -Цртачке технике <hr/> <p>ВАЈАЊЕ:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Својства облика -Стилизовање облика -Вајарске технике <hr/> <p>СЛИКАЊЕ:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Примарне, секундарне и терцијарне боје -Локални тон

	најмање једну хоби технику; – разликује цртачке, сликарске и вајарске технике, материјал и прибор; – чисти радну површину, простор и прибор по завршетку сваког рада; – учествује у активностима које доприносе добробити школе и локалне заједнице	-Сликарске технике
--	--	--------------------

УМЕТНОСТ: седми или осми разред

На основу члана 67. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон, 10/19 и 6/20),

Циљ учења слободне наставне активности Уметност је да ученик развија вештине комуникације и сарадње, критичко и стваралачко мишљење, осетљивост за естетику, радозналост, мотивацију за истраживање и изражавање у различитим медијима као и одговоран однос према очувању уметничког наслеђа и културе свога и других народа.

разред	недељни фонд часова	годишњи фонд часова
седми или осми	1	36 или 34

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ На крају програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ И КЉУЧНИХ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
<ul style="list-style-type: none"> -Компетенција за целоживотно учење -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Комуникација -Сарадња -Рад са подацима и информацијама -Дигитална компетенција 	<ul style="list-style-type: none"> – образложи значај традиционалне визуелне уметности за идентитет народа и појединца; – повеже карактеристичан артефакт са континентом и културом којој припада; – обликује ликовне радове са препознатљивим елементима одабране културе; – опише одабрани продукт визуелних уметности 	

<p>-Одговорно учешће у демократском друштву -Предузимљивост и оријентација ка предузетништву -Одговоран однос према здрављу -Одговоран однос према околина</p>	<p>и процес његове израде; – пореди основне одлике традиционалне визуелне уметности два или више народа; – објасни значај и улогу културног наслеђа;</p>	<p>ТРАДИЦИОНАЛНА ВИЗУЕЛНА УМЕТНОСТ ШИРОМ СВЕТА</p> <p>-Визуелна уметност народа -Аустралије и Новог -Зеланда (сликарство аустралијских Аборигина, традиционална тетоважа Маора) -Уметност америчких народа (тотеми, керамика, ћилими, корпе) -Култура древне Индије, -Кине и Јапана (градови, храмови, одећа, писмо) -Уметност народа Африке (маске и штитови)</p> <p>-Словенска традиција (митологија, симболика и орнаментика)</p>
---	--	--

ДОМАЋИНСТВО

Циљ: да ученици стекну нова знања о улози породице у формирању културе понашања, становања, исхране, одевања и рада, као и да интегришу и унапреде претходно стечена знања и вештине, усвоје вредности и формирају навике у вези с важним активностима у свакодневном животу. Циљ се реализује кроз низ међупредметних корелација.

разред	недељни фонд часова	годишњи фонд часова
Седми/осми	1	36

Наставна област	Наставна тема/садржај	Начин остваривања програма		Активности		Начин примене и праћења образовних стандарда
		Методе рада	Облици рада	Наставника	Ученика	

САВРЕМЕНО ДОМАЋИНСТВО И ПОРОДИЦА КУЛТУРА СТАНОВАЊА КУЛТУРА ОДЕВАЊА КУЛТУРА ПОНАШАЊА (КУПОВИНА, ПУТОВАЊЕ, КОМУНИКАЦИЈА)	Појам домаћинства	Вербалне методе: монолошка, дијалогска Решавање проблема – хеуристички приступ Рад на тексту Практични рад и радионица Комбиновани рад	фронтални, индивидуални, рад у пару, рад у групи	- различите активности у току часова: као предавач, демонстратор, активни учесник у дебати, координатор ученичких активности, ауторитет у образовном и васпитном смислу, евалуатор, ус мерава активности ученика, подстиче ученике на размишљање	– слуша, посматра, описује, упоређује, истражује, предлаже акције, илуструје примерима, идентификује, групише, повезује, демонстрира, планира, процењује, пр оверава...	Праћење развоја код ученика се врши проценом наставника, у којој мери је ученик у стању да реша неку ситуацију дате области на основу тумачења и повезивања стечених знања и вештина
	Савремено домаћинство и његова правилна организација					
	Савремена породица, односи у породици и њихово усклађивање					
	Услови за формирање здраве породице и фазе развоја					
	Појмови везани за културу становања					
	Породица и стан					

СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ У ПРОШЛОСТИ – НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА

Наставна област	Исходи	Наставне теме	Начин остваривања програма		Активности	Начин примене и праћење образовних стандарда
			Методе рада	Облици рада		
Српски народ у средњем веку	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -објасни појам историјских извора и њихов значај -хронолошки наведе најважније догађаје и процесе средњевековне српске историје -препознаје и набраја најважније личности српске средњевековне историје -географски одређује простор и његове промене у којем је настањен српски народ у средњем веку -наводи кључне моменте и промене и у стању је да објасни утицај европске историје на српски народ током средњег века -истиче најважније тековине српске 	<ul style="list-style-type: none"> -Историјски извори за средњи век -Досељавање Словена -Српске државе током раном Средњем веку -Династија Војисављевић -Долазак династије Немањић -Српска краљевина у средњем веку -Српско царство у средњем веку -Инвазија Османилија и Косовски бој -Српска деспотовина -Пропаст српских средњевековних држава -Српска култура током средњег века 	<p>Вербални, демонстративни, практични рад и радионица</p>	<p>Фронтални, индивидуални, групни</p>	<p>Наставник:</p> <p>Препознаје и развија даровитости ученика за проучавање историје и њихових индивидуалних способности и омогућава постепено увођење ученика у област. Такође, код ученика развија значај чувања националног идентитета.</p> <p>Ученик:</p> <p>Ученик учествује у дискусијама, групним и индивидуалним радовима који укључују тумачење текстова, видео записа, фотографија, слика и разних историјских извора.</p>	<p>Праћење развоја код ученика се врши проценом наставника, у којој мери је ученик у стању да реши неки проблем дате области на основу тумачења и повезивања историјских догађаја и процеса, успешности у раду на исторјским изворима и историјским картама.</p>

	културе средњег века					
Наставна област	Исходи	Наставне теме	Начин остварињавања програма		Активности	Начин примене и праћење образовних стандарда
			Методe рада	Облици рада		
Српски народ у новом веку	-објасни појам историјских извора и њихов значај -хронолошки наведе најважније догађаје и процесе нововековне српске историје -препознаје и набраја најважније личности српске нововековне историје -географски одређује простор и његове промене у којем је настањен српски народ у новом веку -наводи кључне	- Историјски извори за нови век - Сеобе Срба -Српски народ у Османског царству, Хабзбуршкој монархији и Млетачкој републици -Српска револуција -Српска аутономија -Стварање српске независности - Српска краљевина у новом веку -Српски народ изван Српске краљевине -Српски народ почетком 20. века -Српски народ током Првог светског рата -Српска култура током новог века	Вербални, демонстративни, практични рад и радионица	Фронтални, индивидуални и, групни	Наставник: Препознаје и развија даровитости ученика за проучавање историје и њихових индивидуалних способности и омогућава постепено увођење ученика у област. Такође, код ученика развија значај чувања националног идентитета. Ученик: Ученик учествује у дискусијама, групним и индивидуалним радовима који укључују тумачење	Праћење развоја код ученика се врши проценом наставника, у којој мери је ученик у стању да реши неки проблем дате области на основу тумачења и повезивања историјских догађаја и процеса, успешности у раду на исторјским изворима и историјским картама.

	<p>моменте и промене и у стању је да објасни утицај светске и европске историје на српски народ током новог века -истиче најважније тековине српске културе новог века</p>				<p>текстова, видео записа, фотографија, слика и разних историјских извора.</p>	
Наставна област	Исходи	Наставне теме	Начин остваривања програма		Активности	Начин примене и праћење образовних стандарда
			Методе рата	Облици рада		
<p>Српски народ у савременом добу</p>	<p>-објасни појам историјских извора и њихов значај -хронолошки наведе најважније догађаје и процесе српског народа у савременом добу -препознаје и набраја најважније личности српског народа у савременом добу</p>	<p>-Историјски извори за савремено доба -Краљеви-на СХС -Краљеви-на Југославија -Југословенска криза и Априлски рат -Српски народ под окупацијом 1941. године -Четнички и партизански покрет</p>	<p>Вербални, демонстративни, практични рад и радионица</p>	<p>Фронтални, индивидуални, групни</p>	<p>Наставник: Препознаје и развија даровитости ученика за проучавање историје и њихових индивидуалних способности и омогућава постепено увођење ученика у област. Такође, код ученика</p>	<p>Праћење развоја код ученика се врши проценом наставника, у којој мери је ученик у стању да реши неки проблем дате области на основу тумачења и повезивања историјских догађаја и процеса, успешности у раду на историјским изворима и историјским картама.</p>

	<p>-географски одређује простор и његове промене у којем је настањен српски народ у савременом добу -наводи кључне моменте и промене и у стању је да објасни утицај светске и европске историје на српски народ у савременом добу -истиче најважније тековине српске културе савременог доба</p>	<p>-Српски народ и победа Антифашистичке коалиције -СФРЈ до 1974. године -СФРЈ после 1974. године -Распад СФРЈ -Српски народ крајем 20. и почетком 21. века - Српска култура током савременог доба</p>		<p>развија значај чувања националног идентитета.</p> <p>Ученик:</p> <p>Ученик учествује у дискусијама, групним и индивидуалним радовима који укључују тумачење текстова, видео записа, фотографија, слика и разних историјских извора.</p>	
--	--	--	--	--	--

МИКРОБИТ ПРОГРАМИРАЊЕ

Циљ и задаци:

Визија секција за програмирање је да се инспиришу будуће генерације и повећа њихово интересовање за рачунарство и израду дигиталних садржаја. Наставници Информатике и рачунарства задужени су да организују секције. Обично се активности секција за програмирање одвијају после школе, али секција може да ради и током неког другог слободног периода или часа, уз микробит уређаје или дигиталној форми, односно кроз прилагођене рачунарске софтвере. Вештине које ђаци стичу на секцији микробит програмирања су вештине решавање проблема путем рачунара, унапређење вештина програмирања, лакше, брже и боље сналажење у савременом свету, путем дигиталних уређаја. Ученици који су се одлучили на настави ТЕХНИКЕ И ТЕХНОЛОГИЈЕ или ИНФОРМАТИКЕ И РЕЧУНАРСТВА да посећују секцију микробит програмирања, надограђују стечено знање и стичу нова знања, уз примену дигиталних уређаја.

Категорија: Ученици 5-8 разреда

Глобални план:

Новембар – Здраво, микробит! Улази и излази.

Децембар – Светлеће диоде и петље; Промењиве и обрада података.

Јануар – Звук

Фебруар – Радио.

Март – Гранање и Булови оператори; Додир као улаз.

Април: Израда произвољног програма.

Мај: Обнављање и презентовање радова.

Активности:

Активности наставника – обухватају различите активности у току часа: као предавач, демонстратор, координатор ученичких активности, ауторитет у образовном и васпитном смислу, евалуатор, усмерава активности ученика, подстиче ученике на размишљање и решавање проблема.

Активности ученика – слуша, посматра, размишља, упоређује, истражује, предлаже акције, примећује, групише, повезује, демонстрира, планира, процењује, проверава, практично решава проблеме околине микробитом ...

Микробит програмирање Годишњи фонд часова: 36				
Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно васпитном раду	Начини и поступци реализације	Циљеви и задаци садржаја програма
откривање могућности МБ	2	-Формирање секције, -уознавање са планом рада секције, -демонстрира се неки готов пројекат како би ученици стекли представу о могућностима микробит уређаја -реализују један једноставан пројекат уз помоћ наставника	-фронтални, -демонстративни -пројектни	-уознавање ученика са секцијом и планом рада, -Увод у основе програмирања
Улази и излази	4	-притискањем тастера на микробит уређају иницирају се различите акције и приказују резултати на екрану	-фронтални, -демонстративни	• ученици ће научити да рачунари поседују улаз и излаз;

		-Упоредите улазе и излазе на микробит уређају са телефоном или рачунаром, осврћући се на оно што су ученици научили о уређају током прве недеље	-пројектни	<ul style="list-style-type: none"> • разумети да информације улазе у рачунар, рачунар их обрађује и креира излазни резултат; • научити како да програмски генеришу насумичне бројеве; • самостално открити како овај процес функционише у малом, независном физичком систему.
СВЕТЛЕЋЕ ДИОДЕ И ПЕТЉЕ	5	Упутити ученике да истраже како да сами направе слике и повежу их у једноставну анимацију Пројекат „Пулсирајуће емоције“ користи бројачку петљу како би се низ инструкција понављао задати број пута. Истражите како се бројачка разликује од бесконачне петље.	-фронтални, -демонстративни -пројектни	<ul style="list-style-type: none"> - применити петље како би омогућили понављање низа инструкција у програму; - направити једноставне анимације; - употребити светлеће диоде за представљање ствари из реалног света у дигиталној форми; -научити да примене бројачку петљу за понављање низа инструкција одређени број пута
ПРОМЕНЉИВЕ И ОБРАДА ПОДАТАКА	5	<ul style="list-style-type: none"> • Објаснити да рачунари користе програмске променљиве за праћење информација које се могу мењати, као што су називи, адресе, цене, количина и слично; • Објаснити како се креирају променљиве • Промењивој увек треба доделити почетну вредност. • Представити и заједно са ученицима реализовати пројекат „Термометар“, а потом и „Приказ максималне и минималне температуре“, указујући на то да се други пројекат директно 	-фронтални, -демонстративни -пројектни	<ul style="list-style-type: none"> • разумети како рачунарски програми користе променљиве за чување и позивање информација које се мењају. У овом случају реч је о броју корака које сте направили; • научити како се подаци добијени са мерача убрзања користе за покретање догађаја у рачунарском програму; • разумети да је пожељно да креирају и користе у програму смислене називе за праћење броја начињених корака;

		<p>надовезује на претходни, уз примену више променљивих у програму.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • научити да је потребно да поставе почетне вредности за променљиве у програму; • разумети да се вредност променљивих може модификовати спољним догађајима, као што су читавања вредности са улаза попут мерача убрзања и сензора за температуру • повезати примену гранања у програму са реалним ситуацијама. Гранање у програму ће додатно бити обрађено током седме недеље.
ЗВУК/РАД ИО	3	<ul style="list-style-type: none"> • Учитати програм „Патка се телепортује” у два микробит уређаја прикључена на батерије. Замолити ученике да демонстрирају „бацање“ патке са једног на други уређај. Питајте их шта мисле како то функционише? Које карактеристике микробит уређаја су употребљене у овом случају? • Подстаћи експериментисање у паровима у оквиру пројекта „Патка се телепортује“. Ако више парова буде користило исту групу, игра неће функционисати како треба и добићете одличну прилику за објашњење начина функционисања радио комуникације. Пар мора да користи јединствени број групе (0-255); 	-фронтални, - демонстративни -пројектни	<ul style="list-style-type: none"> • научити како се радио функција може искористити за размену дигиталних информација између уређаја. • разумети значај протокола и адресирања: сваки пар или група микробит уређаја који желе да остваре међусобну комуникацију мора да користи исти број радио групе (0-255) • научити како електромагнетно зрачење (радио таласи) могу да се искористе као навигационо помагало и како препреке и удаљеност утичу на јачину сигнала.

		<ul style="list-style-type: none"> Истражити друге пројекте - пројекат „Лов на благо“ се може користити као игра лова на благо у којој учествује цела група. *За овај део су потребни звучници, слушалице и крокодилски проводници, које школа не поседује, једини начин извођења је фронтално и путем рачунског симулатора, услед недостатка поменутих средстава 		
ГРАНАЊЕ И БУЛОВИ ОПЕРАТОР И	7	<p>Представити ученицима програм за пројекат „Магична кугла 8“.</p> <p>Подстаћи их да размисле које су карактеристике и могућности микробит уређаја примењене у решењу. Дозволити ученицима да се подсети у оквиру којих претходно урађених пројеката су користили сличне могућности и на који начин.</p> <ul style="list-style-type: none"> Анализирати примену и сврху гранања и логичког поређења у програмском решењу. Објаснити ученицима како се калибрише микробит уређај при првој употреби Објаснити ученицима шта су Булови оператори и како се користе у програмским решењима. Покренути дискусију о примени различитих сензора у савременим системима. 	-фронтални, - демонстративни -пројектни	<ul style="list-style-type: none"> поновити оно што су научили о променљивама, улазима и излазима; научити како да користе у програму податак о осветљености микробит уређаја; научити које су могућности магнетометра који је уграђен у микробит уређај и како да га користе у програму; научити како да калибришу микробит уређај уколико желе да користе уграђени магнетометар (компас) <p>применити Булове операторе у програмском решењу</p>

<p>ДОДИР КАО УЛАЗ</p>	<p>4</p>	<p>За израду овог пројекта потребне су слушалице и крокодилски проводници, које школа не поседује, тако да се активност одвија само фронтално и путем рачунарског симулатора Објаснити ученицима на који начин пинови (контакти) микробит уређаја могу да се користе као сензори додира: сматра се да је пин микробита додирнут када га преко неког проводника (у приказаном примеру алуминијумских фолија и нашег тела) спојимо са масом, односно <i>GND</i> пином;</p>	<p>-фронтални, - демонстративни -пројектни</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ученици ће научити како могу програмски да региструју да ли је неки од пинова микробит уређаја додирнут и искористе овај догађај као улаз; • разумети принцип рада електричних кола; • научити како да направе реалан физички систем и саставе програм за његово управљање; • адекватно применити до сада научене програмске структуре;
<p>ИЗРАДА ПРОИЗВОЉ НОГ ПРОГРАМА , ОБНАВЉА ЊЕ И ПРЕЗЕНТО ВАЊЕ РАДОВА</p>	<p>6</p>	<p>Шта пројекат представља? Како ради? Шта је кренуло наопако док сте га правили? Како би желели да га додатно унапредите?</p>	<p>-фронтални, - демонстративни -пројектни</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ђаци ће оснажити своје презентационе вештине; • пажљиво слушати излагања и постављати питања; бити у прилици да дају конструктивне повратне информације

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА

5-8. РАЗРЕД

Недељни фонд: 1 час

Годишњи фонд: 36 часова

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ:

- усвајање и разумевање језичких законитости и његових сврсисходности;
- узнавање граматичких законитости (морфолошких, синтаксичких);
- усвајање и проширивање правописних знања;
- богаћење речника;
- обучавање у изражајном казивању;
- развијање сигурности код јавног наступа;
- развијање осећаја за правилно, логично, јасно, прецизно и стилски складно изражавање;
- разумевање и проучавање говорних и писаних текстова;
- примена граматичких законитости у свакодневном говору;
- оспособљавање за језички разноврсно изражавање;
- коришћење стручне литературе;

Тема	Начин рада	Начин реализације
1. Увод у активности рецитаторске секције -Формирање групе рецитатора на нивоу старијих разреда -Узнавање са планом рада - Активности поводом обележавања Европског дан језика	Комбиновани метод рада; -демонстративни; -монолошки;	праћење ученика на часовима; праћење одабира поетских текстова индивидуализовани захтеви:

<p>-Представљање активности</p> <p>-Пројектни задатак: Давање упутстава о одабиру поетских текстова</p> <p>-Часови пробе са мањим групама</p> <p>-Пројектни задатак: Презентација одабраних поетских текстова</p> <p>-Презентација текстова</p> <p>-Анализа и евалуација групних пројеката</p>	<p>-дијалошки;</p> <p>-рад на тексту;</p> <p>-практичан рад;</p> <p>-игровне активности;</p> <p>-групни рад:</p> <p>-интерактивни.</p>	<p>праћење рада на часовима рецитаторске секције</p> <p>учешће на такмичењима у лепом говору и рецитовању.</p>
<p>2.. Дан матерњег језика</p> <p>Дискусија- очување српског језика</p> <p>Активности поводом Дана матерњег језика</p> <p>-Примери занимљивости из језичког блага</p> <p>-Самостално поетско стваралаштво ученика</p> <p>3. Говорни језик</p> <p>-Култура говора</p> <p>-Беседништво</p> <p>-Такмичење у беседништву</p> <p>-Гледање телевизијске драме или слушање радио- драме и разговор о језику</p> <p>-Присуствовање песничкој трибини и разговор о одслушаним поетским делима</p> <p>4. Савремени језик</p> <p>-Присуство страних речи у савременом српском језику</p> <p>-Језик на друштвеним мрежама</p> <p>-Интернационализми</p>	<p>Интерактивни рад</p> <p>Групни рад</p> <p>Индивидуални рад</p>	

<p>-Архаизми, тумачење архаичних текстова</p> <p>-Особености говорног језика нашег краја</p> <p>5. Језичке игре</p> <p>-Брзалице и доврши реченицу</p> <p>-Језичке игре, асоцијације</p> <p>6. Рад на одабраним поетским текстовима</p> <p>-заједничка ишчитавања</p> <p>-индивидуални рад</p> <p>-групни рад</p> <p>-учешћа на школским приредбама</p> <p>-припреме за учешће на такмичењима</p> <p>-генералне пробе пред такмичења (школско, општинско, градско...)</p> <p>-учешће на такмичењима</p> <p>Анализа постигнутих резултата</p> <p>7.Анализа рада рецитаторске секције</p>		
---	--	--

ДРАМСКА СЕКЦИЈА

Циљ секције:

У оквиру рада драмске секције предвиђене су теоријске и практичне активности којима ће се ученици детаљније упознати са одликама жанра, драмским вештинама и способностима које се развијају бављењем у оквиру секције и тиме значајно подстицати развој њихове креативности и маште. Ученици не стичу само знања о сценској уметности, већ и умеће говора, комуникације уопште, сценског израза и рада у групи. Похађањем позоришних представа стичу културне навике и оспособљавају за критичко размишљање. Ови часови пружају могућност ученицима да се у потпуности ослободе, забаве, науче да верују у себе, стекну самооуздање и науче како што успешније да сарађују са другима, што је изузетно важно за развој њихове личности и сналажење у свим сферама живота.

разред	Недељни фонд часова	Годишњи фонд часова
група 5-8.	1	36

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<p>-ученици се оспособљавају да са лакоћом и разумевањем ишчитавају одабрани драмски текст;</p> <p>-код ученика се развија осетљивост за различите уметничке изразе;</p> <p>- појачава се емпатичност као и способност разумевања поступака ликова које оживљавају и са којима координирају на сцени, што се преноси и на реалне животне околности;</p> <p>-богати се речник коришћењем нових лексичких елемената: архаизама, фразеологизама, туђица и речи из жаргона;</p> <p>-ученици на примеру различитих драмских текстова уочавају елементе комичног, трагичног и синкретичног;</p> <p>-развија се способност изражајног и артикулисаног сценског говора;</p> <p>-ученици се ослобађају треме од јавног наступа;</p> <p>-учествовањем у настанку сценског дела ученици стичу комплетан увид у елементе који подржавају драмски комад на сцени: музику, костиме, сценографију, светлост.);</p> <p>-ојачавају се за групни, али и индивидуални рад;</p> <p>-оснажују се за стварање сопствених креација у оквиру постојећих текстуалних ограничења;</p> <p>-подстичу се за ауторско сценско стваралаштво</p> <p>-оснажију се за критичко промишљање уметничког дела, али и реалних ситуација из стварног живота</p>	<p>Језик, дикција, сценски израз</p> <p>Епоха, музика, костим</p> <p>Мимика, пантомима, говор тела</p> <p>Страх од јавног наступа, ослобађање од треме</p>	<p>Аудиција- пријем чланова у драмску секцију и одабир драмског текста за приредбу поводом Дана школе</p> <p>Подела улога</p> <p>Индивидуални рад са глумцима</p> <p>Осмишљавање сцена</p> <p>Осмишљавање костима</p> <p>Заједнички рад</p>
	<p>Поставка драмског дела на сцени</p> <p>Приредбе и такмичења</p> <p>Посете позоришту и драмским трибинама</p>	<p>Повезивање сцена</p> <p>Костимирана проба</p> <p>Генерална проба</p> <p>Приредба(представа)</p> <p>Избор драмских текстова за Светосавску приредбу</p> <p>Подела улога/пасажа</p> <p>Заједничко ишчитавање</p> <p>Индивидуални рад са глумцима</p> <p>Заједнички рад на драмском тексту</p> <p>Костимирана проба</p> <p>Генерална проба</p> <p>Приредба</p> <p>Посета позоришној представи</p> <p>Анализа одгледане представе</p> <p>Избор драмског текста за такмичење драмских секција</p>

		<p>Подела улога Заједничко ишчитавање Индивидуални рад са глумцима Повезивање делова у целину Увежбавање сценског кретања Одабир адекватних музичких нумера које прате сценску радњу(консултација са наставником музичке културе) Одабир елемената сценографије(консултација са наставницима ликовне културе, технике и технологије и информатике) Увежбавање сценског кретања Увођење музике и костима, постављање сценографије Костимирана проба Генерална проба Учешће на такмичењу драмских секција</p> <p>Посета позоришној представи Анализа одгледане представе</p> <p>Драмски тркт припремљен за такмичење обновити за завршну приредбу Завршна приредба</p> <p>Договор о раду у наредној школској години</p>
<p>-савладавају правила акценатске норме(уочавају особности локалних говора у односу на прописану језичку норму); -овладавање гласом, дикцијом, покретом, гримасом; -ученици се оспособљавају за израду плана, програма(избор текстова); -оснажују се за самосталне драматуршке и редитељске поступке; -упознају се са различитим драмским делима кроз посете позоришту, фестивалима и драмским трибинама које су саставни део секције.</p>	<p>Учешће у стваралачком чину</p> <p>Анализа оствареног</p> <p>Разумевање одгледаног драмског дела</p>	

Кључни појмови:

<p>Међупредметне компетенције које се могу развити преко наведених исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета математика</p>	<p>рад с подацима и информацијама, одговоран однос према здрављу решавање проблема, сарадња, компетенције за учење одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.Дигитална компетенција</p>
---	---

Начин остваривања програма

Методe рада: монолошка, дијалoшка, демонстративна, илустративна, текстуална, решавање проблема-хеуристички приступ, комбинована

Облик рада: фронтални, рад у паровима, групни, индивидуални, рад на терену

Активности

Наставника:организује излете и планинарске акције, осмишљава, слуша, анализира, разговара, објашњава, образлаже, усмерава, упућује, наводи, подстиче, процењује, вреднује, води, мотивише, контролише, прати, обезбеђује материјал, повезује садржаје,

Ученика: активно учествује , активан приступ при излагању новог градива и изради задатака на часу, практична примена стечених знања,активно учешће у раду,самопроцењивање напретка, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, закључује,организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство.

Начин примене и праћење исхода: свакодневна посматрања, активност на часу, активност на излету и планинарској акцији, учествовање у разговору и дискусији,самосталан рад, рад у групи

МУЗИКОМ КРОЗ ЖИВОТ

Циљ и задаци

Циљ учења слободне наставне активности Музиком кроз живот је да ученик развија стваралачко и креативно мишљење кроз практичан рад, мотивацију, интелектуални, социјални, емоционални и морални развој, свест о сопственом здрављу, опажање, осетљивост за естетику, радозналост и самопоуздање како би био оспособљен за креативно решавање проблема и имао одговоран однос према очувању уметничког наслеђа и културе свога и других народа.

Остали циљеви и задаци су:

да код ученика развија музичке способности и жељу за активним музицирањем/певањем и суделовањем у школским ансамблима;

да подстиче креативне способности ученика и смисао за колективно музицирање;

да развија навике слушања музике, подстиче доживљај и оспособљеност за разумевање музичких порука;

да подстиче стваралачко ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);

да развија критичко мишљење

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – примењује динамичко нијансирање при извођењу музичких дела; – препознаје елементе динамике у свакодневном животу; – анализира врсте такта и ритам у уметничким делима; – препознаје боју тона у складу са садржајем композиције; – изводи композиције домаћих и страних аутора самостално и у групи, користећи глас, покрет и инструменте; – изводи двогласне и трогласне композиције домаћих и страних аутора; – искаже своја осећања у току извођења музике; – примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; – учествује у манифестацијама;	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Проширивање знања о музичким елементима. Изражајна својства динамике. Врста, карактер и примена темпа. Тон: боја и текстура Ритам: дводелни, троделни, четвороделни и мешовити. Повезивање звука и ритма. Примена динамике, темпа и ритма у свакодневном животу Проширивање искуства ученика у коришћењу различитих музичких средстава за рад у процесу музичког изражавања и обликовања; Индивидуално и групно певање. Двоглас. Троглас. Индивидуално и групно свирање.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – користи различите технике телесних перкусија самостално и у групи; – примењује технике правилног дисања у свакодневном животу; – препознаје говор тела, свој и своје околине; – контролише покрете користећи концентрацију; – сарађује са члановима групе којој припада, поштујући различитости; – процени сопствене могућности у примени телесних перкусија; – самостално осмишљава и импровизује покрете за ритмичке аранжмане; – контролише сопствене покрете у циљу боље координације; – својим речима објасни значај телесних перкусија на у сваком смислу; – критички анализира своје и туђе извођење; 	<p>ТЕЛО КАО МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ</p>	<p>.Синхронизација различитих менталних и физичких капацитета. Координација различитих менталних и физичких капацитета Правилно дисање. Концентрација. Говор тела. Јачање одређених делова тела. Рефлекс. Пажња. Брзина реаговања на различите захтеве из окружења. Развој свесности о нашем телу, контроли покрета и јачању мишића, као и бољој координацији и балансу. Стимулација и активација организма на психомоторном и когнитивном нивоу. Истраживање унутрашњег ритма и звука свога тела. Body percussion.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – критички просуђује утицај музике на здравље ; – разуме и користи интеркултурални дијалог – примењује различите врсте писмености (језичке, медијске, културне, научне...); – разуме концепт инклузије и осетљив је према различитостима; – самостално анализира музичка дела, користећи научене технике критичког мишљења; 	<p>КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ КРОЗ МУЗИКУ</p>	<p>Технике критичког мишљења. Дрво проблема. Дебата. Шест шешира. Мозгалица. Трибине. Вештине критичког мишљења: комуникација, сарадња, препознавање проблема, решавање проблема. Вештина постављања питања: меморијска, транслацијска, интерпретацијска, аналитичка, синтетичка, евалуацијска. Обликовање оригиналног мишљења. Музичка критика. Анализа композиције Развијање способности и интересовања за целоживотно образовање.</p>

Начин остваривања програма:

ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ

У реализацији слободне наставне активности *Музиком кроз живот*, у складу са могућностима школе и креативностима наставника, треба инсистирати на већој афирмацији тематских јединица у области Извођење музике. Нагласити и инсистирати на индивидуалном емотивном доживљају при извођењу музичких дела кроз рад на различитом садржају традиционалне и уметничке музике, које су примерене гласовним могућностима и узрасту ученика. Пожељно је повезивање садржаја песама са садржајима осталих наставних предмета уколико је могуће (ученици и школа, годишња доба, празници и обичаји, завичај и домовина, природа и околина, животиње...).

Сваки аспект извођења музике има непосредан и драгоцен утицај на развој ученика. Читање с листа једноставног ритмичког записа активира највећи број когнитивних радњи, развија дугорочно памћење, осетљивост за друге учеснике у музичком догађају (тимски рад, толеранција) и fine моторичке радње. Квалитетно музичко изражавање има значајан утицај на психу ученика, а самим тим и на капацитет и могућност свих видова изражавања. Уједно је важно да кроз извођење музике, а у оквиру индивидуалних могућности ученика, подстиче и развијање личног стила изражавања.

Кроз индивидуално и вишегласно гласовно и инструментално извођење инсистирати на поставци тона, интонацији, правилном дисању, агогици, дикцији, ритму, динамици, поштовању различитости у групном раду (ансамблу)...Елементе музичке писмености треба обрађивати кроз одговарајуће музичке примере и композиције, од нотне слике и тумачења према звуку.

Репертоар одређује наставник сходно саставу и узрасту групе ученика, поштујући мишљење и жеље ученика, узимајући у обзир одговарајућа дела домаћих и страних аутора разних епоха и стилова, тематски разноврсне и усклађене са применом.

ТЕЛО КАО МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ

У оквиру ове теме обједињене су три групе вештина: когнитивне, социјално-емоционалне и организационе. Зато већ у процесу увођења у тему треба изабрати примере на којима ће ученици схватити сложеност коришћења тела као инструмента и сам значај бављења овом темом.

У процесу реализације програмских садржаја наставник треба да уведе ученике у одређену тему, кроз кратки теоријски приказ или аудио-видео запис, на сам значај коришћења тела као инструмента, а затим да их кроз конкретне задатке усмери на истраживање које може да се односи на различите аспекте деловања. Сам здравствени аспект кроз побољшање концентрације, техника дисања, развијање самопоуздања, контроли покрета, јачање мускулаторног система, различитих стимулација и уопштено свесности о своме телу, обрадити кроз предавања у којима ће учешће узети и ученици.

За почетак рада предлаже се примена лаганијих примера, као што су тапшалице и бројалице, како би се ученици ослободили и испробавали могућности свога тела као инструмента. Пожељно је да се у почетку ученицима да слобода у креирању ритмичке пратње, како би спознали своје индивидуалне могућности.

У циљу упознавања извора као грађе за истраживање елемената и техника телесних перкусија, може да се остварује и кроз посете појединим институцијама, као и гостовања експерата у школу.

Материјала и готових аранжмана за ову тему има на YouTube каналу, тако да у зависности са интересовањима ученика и креативности наставника, може да се користи у настави, а ученике треба оснаживати и осамосталити да сами праве аранжмане или импровизују већ постојеће.

Резултати истраживања у овој области могу бити полазиште за примену вршњачке едукације кроз умрежавање ученика истог или различитог узраста. Ученици стечена знања из ове области такође могу презентовати ученицима првог циклуса основног образовања, преузимајући улогу вршњака ментора.

Рад у групама и радионицама је користан у комбинацији са осталим начинима рада, поготово када постоји изазов значајнијег (нпр. емотивног) експонирања ученика, као вид премошћавања стидљивости или анксиозности.

КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ КРОЗ МУЗИКУ

После увода наставника у музичку критику као вида уметничке критике ученике треба кроз разговор навести да сами или истраживањем дођу до података који ће им дати одговоре на различита питања као што су: шта је то што музичку критику одваја од извештавања, шта може бити предмет уметничке критике, ко може бити музички критичар и који су објективни за разлику од субјективних аспеката музичке критике; који је значај музичке критике за извођача, публику, музикологе... Ова тема треба да резултира музичком критиком који ће ученици у улози музичког критичара написати након посете неком концерту, или слушања одређене композиције/извођача на часу.

Основна идеја теме је да се код ученика развија конструктивно размишљање путем критике, стварање атмосфере где ученици сами постављају питања. Типови питања којима се доводи до развоја критичког мишљења: *меморијска*, где се траже чињенице, *транслацијска*, где се тражи преобликовање информација, *интерпретацијска*, где се установљавају везе између идеја, чињеница, дефиниција, вредности, *аналитичка*, где се доводи у сумњу и која траже додатна објашњења, *синтетичка*, уз које се креативно решавају проблеми помоћу оригиналног мишљења или могућих алтернатива, *евалуацијска*, где се долази до закључка о добром или лошем и где се заузима став.

Коришћењем различитих метода и техника, као што су шест шешира, дрво проблема, грозд техника и многе друге, наставник приближава ученицима решење проблема који је у почетку изгледао нерешив. Након тога се приступа анализи музичког дела, изведеног или слушаног, користећи научена питања и технике критичког мишљења, које резултирају доношењем појединачног и групног мишљења/става. Потребно је нагласити појединости до којих се долази на основу опсервирања. Тако ученици уочавају доминантна својства по којима су музички инструменти одабрани, изражајни ефекти примењени, музички облици препознатљиви, затим постепено проучавају сложеније облике. На исти начин, поступно проучавају природу, окружење, жива бића и вербално и визуелно изражавају и пореде утиске, те самостално доносе ставове.

ХОР СТРАРИЈИХ РАЗРЕДА

Програм наставе и учења за хор старијих разреда основног образовања и васпитања, објављен је у Просветном гласнику бр.15/2018.

Хор је организован као хор старијих разреда који обухвата талентоване ученике петог, шестог, седмог и осмог разреда. Певање у хору има свој образовни и васпитни циљ.

Образовни циљ: обухвата развијање слуха и ритма, ширење гласовних могућности и учвршћивање интонације, способност за фино нијансирање и изражајно певање применом елемената музичке изражајности (темпо, динамика...), упознавање страних језика, литерарних текстова, што све води ка развијању естетских критеријума.

Васпитни циљ: обухвата развијање осећања припадности колективу – тимски рад, развијање толеранције, дисциплине, поштовања различитости и правила понашања, развијање одговорности, стицање самопоуздања, саваладавање треме и пружање помоћи у смислу вршњачког учења и сарадње. Значајан је утицај музике на здравље (психолошки, социолошки, емоционални развој), тако да и певање у хору значајно доприноси смањењу стреса, агресивности и побољшању здравља уопште.

Репертоар школских хорова обухвата одговарајућа дела домаћих и страних аутора разних епоха, као и народне, пригодне, песме савремених дечијих композитора и композиције са фестивала дечијег стваралаштва. У току школске године потребно је са хором извести најмање десет двогласних и трогласних композиција, а капела или уз инструменталну пратњу. При избору песама наставник треба да пође од узраста ученика, процене гласовних могућности, и примереног литералног садржаја. Наставник формира хор на основу провере слуха и певачких способности ученика, дикције и осећаја за ритам, након чега следи класификовање певача по гласовима. Хорске пробе се изводе одвојено по гласовима и заједно. Програм рада са хором треба да садржи пригодне композиције, као и дела озбиљније уметничке вредности, у зависности од могућности ансамбла.

Садржај рада: 1. одабир и разврставање гласова; 2. вежбе дисања, дикције и интонације; 3. хорско распевавање и техничке вежбе; 4. интонативне вежбе и решавање појединих проблема из хорске партитуре (интервалски, хармонски, стилски); 5. музичка и психолошка обрада композиције; 6. увежбавање хорских деоница појединачно и заједно; 7. остваривање програма и наступа према Школском и Годишњем програму рада школе. На часовима хора, наставник треба да укаже на грађу и важност механизма који учествује у формирању тона у оквиру певачког апарата. Дисање, дикција и артикулација представљају основу вокалне технике па тако вежбе дисања и распевавања морају бити стално заступљене. Услов правилног дисања и правилно држање тела. Препоручује се комбиновано дисање, нос и уста истовремено, и то трбушно, дијафрагматично дисање. Певач на слушаоца делује и тоном и речју. У том смислу наставник треба да инсистира на доброј дикцији која подразумева јасан и разговетан изговор текста, односно самогласника и сугласника, али и на правилном акцентовању речи. Препоручљиво је певање вокала на истој тонској висини, уз минимално покретање вилице у циљу изједначавања вокала, а у циљу добијања уједначене хорске боје. Код обраде нове песме или композиције прво се приступа детаљној анализи текста. Уколико је текст на страном језику, ученици морају научити правилно да читају текст, изговарају нове, непознате гласове који не постоје у матерњем језику и упознају се са значењем текста. У оквиру анализе текста важно је обратити пажњу и на акцентовање речи и слогова у зависности од дела такта у коме се налазе и мелодијског тока. Следи анализа нотног текста и усвајање мелодије у фрагментима. Ова фаза припреме захтева одвојене пробе по гласовима. На заједничкој проби хора, након усвајања песме/композиције у целини треба обатити пажњу на динамику и агогику. Обрађене композиције изводити на редовним школским активностима (Дан школе, Свечана послава поводом обележавања школске славе Светог Саве, Годишњи концерт...), културним манифестацијама у школи и ван ње, као и на фестивалима и такмичењима хорова, како у земљи, тако и ван ње.

Препоручене композиције за рад хорова

Химне: – Државна химна – Химна Светом Сави – Химна школе

Канони: – Непознат аутор, Дона nobis пацем – Луиђи Керубини, На часу певања – Волфганг Амадеус Моцарт, Ноћ је мирна – Ј. Г. Ферари, Кукавица – Јозеф Хајдн, Мир је свуда – Војислав Илић, Сине мусица

Песме домаћих аутора: – Константин Бабић, Балада о два акрепа – Исидор Бајић, Српски звуци – Златан Вауда, Мрави – Златан Вауда, Пахуљице – Славко Гајић, Тужнамуха – Дејан Деспић, Киша – Дејан Деспић, Огласи – Дејан Деспић, Смејалица – Владимир Ђорђевић, Веће врана – Војислав Илић, Воденица – Даворин Јенко, Боже правде – Даворин Јенко, песме из Ћида – Петар Коњовић, Враголан – Јосиф Маринковић, Љубимче пролећа – Милоје Милојевић, Ветар – Милоје Милојевић, Младост – Милоје Милојевић, Муха и комарац – Стеван Стојановић Мокрањац, Друга руковет – Стеван Стојановић Мокрањац, Десета руковет – Стеван Стојановић Мокрањац, Једанаеста руковет – Стеван Стојановић Мокрањац, На ранилу – Стеван Стојановић Мокрањац, Ал` је леп овај свет – Стеван Стојановић Мокрањац, Пазар живине – Стеван Стојановић Мокрањац, Славска – Стеван Стојановић Мокрањац, Тебепојем – Стеван Стојановић Мокрањац, Химна Вуку – Војислав Симић, Пошла ми мома на вода – Тодор Скаловски, Македонска хумореска – Марко Тајчевић, Додолске песме – Марко Тајчевић, Прва свита из Србије – Шистек-Бабић, Ој, Србијо – Миодраг Говедарица, Сугуба јектениј

Страни композитори: – Аутор непознат, Ла Виолетта – Палестрина, Бенедиктус – Орландо ди Ласо, Ехо – Лука Маренцио, Ад уна фреска рива - Палестрина, Вигилате – Карл Марија фон Вебер, Јека – Волфганг Амадеус Моцарт, Успаванка – Беџих Сметана, Долетеле ласте – Франц Супе, Проба за концерт – Јоханес Брамс, Успаванка – Фредерик Шопен, Жеља – Фредерик Шуберт, Пастрмка – Гамбар Гусејнли, Моји пилићи – Георги Димитров, Ана мрзелана – Светослав Обретенов, Гајдар – Золтан Кодал, Каталинка – Золтан Кодал, Хидло Веген – Јосип Каплан, Жуна

Популарна забавна музика, популарна филмска музика и музика из ТВ серија, популарна музика из мјузикла.

ЕКОЛОШКО-ГЕОГРАФСКА СЕКЦИЈА

Руководиоци секције: наставници биологије и географије

Годишњи фонд часова: 20

Циљ: Повезивање, проширивање и продубљивање знања, вештина и навика стечених у настави и ваннаставним активностима Усвајање нових знања, вештина и навика Подстицање дечијег стваралаштва – креативности Оспособљавање за комуникацију, интеракцију и кооперацију са другима Развијање еколошке културе ученика у најранијем узрасту кроз васпитавање за одговорно понашање и активно учешће у очувању природне равнотеже како своје непосредне околине тако и читаве планете.

Задаци: - Проширивање стечених знања из области географије и екологије. - Примена стечених знања у свакодневном окружењу (шуми, ливади, парку, и свим осталим стаништима) - Подстицање одговорног понашања према биљкама и животињама из окружења. - Схватање значаја рационалне потрошње необновљивих извора енергије. - Схватање значаја употребе обновљивих извора енергије за очување еколошке равнотеже. - Увиђање загађености ваздуха, воде и земљишта и проучавање могућности за смањење и спречавање загађења. - Обележавање еколошких датума. - Уређивање школског простора.

Наставне теме: 1) Загађење ваздуха 2) Правилна (здрава) исхрана 3) Заштита воде од загађења 4) Значај штедње 5) Рециклажа Литература: Енциклопедије, часописи, снимци документарних емисија,...

Носиоци активности: Ученици од 5. до 8. разреда

План активности:

Теме	Активности и садржаји
	- распоред рада, формирање групе, упознавање са циљевима и задацима - обележавање светског дана заштите озонског омотача - 16.септембар - израда панона на тему спречавање загађења ваздуха

<p>1) Загађење ваздуха 2) Правилна (здрава) исхрана 3) Заштита воде од загађења 4) Значај штедње 5) Рециклажа</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Сређивање школског дворишта – чишћење парковских површина од корова и других наноса - Неговање цвећа у школи октобар - обележавање дана здраве хране и дан заштите животиња (израда паноа и јеловника) 4.октобар - прављење кућица за птице – обележавање викенда храњења птица новембар - обележавање дана чистог ваздуха 3.новембар - ефекат стаклене баште - какав ваздух желимо да удишемо (израда беџева и подела остих на великом одмору) - Уређивање и чишћење школског дворишта - Неговање цвећа у Школи децембар - обележавање дана планина 12. децембар - значај земљишта за живи свет - спречавање загађења земљишта - Неговање цвећа у Школи 80 јануар/фебр уар - обновљиви и необновљиви извори енергије - ЕКО контрола – ученици праве анкету и спроводе је у школи (тема: рационална потрошња и штедња) март - вода извор живота - обележавање светског дана заштите вода - 22.март - израда паноа „Чувати као кап воде на длану“ - израда паноа „Шуме – плућа планете Земље“ - Припрема школског парка за пролећне радове - Куповина и садња саксијског цвећа април - Дан здравља – гостујући предавач - обележавање дана планете Земље - 22.април - писање порука на ЕКО зиду - Плевљење траве - Сакупљање траве са зелених површина мај/јун - рециклажа - национални паркови Србије (предавање) - Дан Дунава, међународни дан реке Дунав који се обележава 29. јуна у земљама широм Европе. - Излет панорамско разгледање Београда (крстарење Дунавом) - утисци о раду секције – поруке за ЕКО зид - квиз – научили смо на еколошкој секцији Предлог програма за следећу школску годину - 5. јун– Светски дан заштите животне средине
---	--

Иновација и унапређење: Пројектна настава, тимски рад, израда паноа, амбијентална настава, гостујући предавачи, употреба мултимедијских наставних средстава, истраживачки радови, вршњачка едукација.

Међупредметне компетенције које се могу развити преко исхода и садржаја у оквиру плана наставе и учења наставног предмета Чувари природе

Рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенције за учење, одговоран однос према околина, дигитална компетенција, одговоран однос према здрављу, предузимљивост и предузетништво, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација.

Активности:

Активности наставника – обухватају различите активности у току часа: као предавач, демонстратор, активни учесник у дебати, координатор ученичких активности, ауторитет у образовном и васпитном смислу, евалуатор, усмерава активности ученика, подстиче ученике на размишљање

Активности ученика – слуша, посматра, описује, упоређује, истражује, предлаже акције, илуструје примерима, идентификује, групише, повезује, демонстрира, планира, процењује, проверава...

СЕКЦИЈА МИКРОБИТ ПРОГРАМИРАЊЕ

Циљ и задаци:

Визија секција за програмирање је да се инспиришу будуће генерације и повећа њихово интересовање за рачунарство и израду дигиталних садржаја.

Наставници Информатике и рачунарства задужени су да организују секције. Обично се активности секција за програмирање одвијају после школе, али секција може да ради и током неког другог слободног периода или часа, уз микробит уређаје или дигиталној форми, односно кроз прилагођене рачунарске софтвере. Вештине које ђаци стичу на секцији микробит програмирања су вештине решавање проблема путем рачунара, унапређење вештина програмирања, лакше, брже и боље сналажење у савременом свету, путем дигиталних уређаја. Ученици који су се одлучили на настави ТЕХНИКЕ И ТЕХНОЛОГИЈЕ или ИНФОРМАТИКЕ И РЕЧУНАРСТВА да посеђују секцију микробит програмирања, надограђују стечено знање и стичу нова знања, уз примену дигиталних уређаја.

Категорија: Ученици 5-8 разреда

Глобални план секције:

Новембар – Здраво, микробит! Улази и излази.

Децембар – Светлеће диоде и петље; Промењиве и обрада података.

Јануар – Звук

Фебруар – Радио.

Март – Гранање и Булови оператори; Додир као улаз.

Април: Израда произвољног програма.

Мај: Обнављање и презентовање радова.

Активности:

Активности наставника – обухватају различите активности у току часа: као предавач, демонстратор, координатор ученичких активности, ауторитет у образовном и васпитном смислу, евалуатор, усмерава активности ученика, подстиче ученике на размишљање и решавање проблема.

Активности ученика – слуша, посматра, размишља, упоређује, истражује, предлаже акције, примећује, групише, повезује, демонстрира, планира, процењује, проверава, практично решава проблеме околине микробитом.

Микробит програмирање Годишњи фонд часова: 36				
Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно васпитном раду	Начини и поступци реализације	Циљеви и задаци садржаја програма
откривање могућности МБ	2	-Формирање секције, -упознавање са планом рада секције, -демонстрирасе неки готов пројекат како би ученици стекли представу о могућностима микробит уређаја -реализују један једноставан пројекат уз помоћ наставника	-фронтални, -демонстративни -пројектни	-упознавање ученика са секцијом и планом рада, -Увод у основе програмирања
Улази и излази	4	-притискањем тастера на микробит уређају иницирају се различите акције и приказују резултати на екрану -Упоредите улазе и излазе на микробит уређају са телефоном или рачунаром, осврћући се на оно што су ученици научили о уређају током прве недеље	-фронтални, -демонстративни -пројектни	• ученици ће научити да рачунари поседују улаз и излаз; • разумети да информације улазе у рачунар, рачунар их обрађује и креира излазни резултат; • научити како да програмски генеришу насумичне бројеве;

				<ul style="list-style-type: none"> самостално открити како овај процес функционише у малом, независном физичком систему.
СВЕТЛЕЋЕ ДИОДЕ И ПЕТЉЕ	5	<p>Упутити ученике да истраже како да сами направе слике и повежу их у једноставну анимацију</p> <p>Пројекат „Пулсирајуће емоције“ користи бројачку петљу како би се низ инструкција понављао задати број пута. Истражите како се бројачка разликује од бесконачне петље.</p>	<p>-фронтални,</p> <p>- демонстративни</p> <p>-пројектни</p>	<ul style="list-style-type: none"> применити петље како би омогућили понављање низа инструкција у програму; направити једноставне анимације; употребити светлеће диоде за представљање ствари из реалног света у дигиталној форми; научити да примене бројачку петљу за понављање низа инструкција одређени број пута
ПРОМЕНЉИВЕ И ОБРАДА ПОДАТАКА	5	<ul style="list-style-type: none"> Објаснити да рачунари користе програмске променљиве за праћење информација које се могу мењати, као што су називи, адресе, цене, количина и слично; Објаснити како се креирају променљиве Промењивој увек треба доделити почетну вредност. Представити и заједно са ученицима реализовати пројекат „Термометар“, а потом и „Приказ максималне и минималне температуре“, указујући на то да се други пројекат директно надовезује на претходни, уз примену више променљивих у програму. 	<p>-фронтални,</p> <p>- демонстративни</p> <p>-пројектни</p>	<ul style="list-style-type: none"> разумети како рачунарски програми користе променљиве за чување и позивање информација које се мењају. У овом случају реч је о броју корака које сте направили; научити како се подаци добијени са мерача убрзања користе за покретање догађаја у рачунарском програму; разумети да је пожељно да креирају и користе у програму смислене називе за праћење броја начињених корака; научити да је потребно да поставе почетне вредности за променљиве у програму;

				<ul style="list-style-type: none"> • разумети да се вредност променљивих може модификовати спољним догађајима, као што су читавања вредности са улаза попут мерача убрзања и сензора за температуру • повезати примену гранања у програму са реалним ситуацијама. Гранање у програму ће додатно бити обрађено током седме недеље.
ЗВУК/РАДИО	3	<ul style="list-style-type: none"> • Учитати програм „Патка се телепортује” у два микробит уређаја прикључена на батерије. Замолити ученике да демонстрирају „бацање“ патке са једног на други уређај. Питајте их шта мисле како то функционише? Које карактеристике микробит уређаја су употребљене у овом случају? • Подстаћи експериментисање у паровима у оквиру пројекта „Патка се телепортује“. Ако више парова буде користило исту групу, игра неће функционисати како треба и добићете одличну прилику за објашњење начина функционисања радио комуникације. Пар мора да користи јединствени број групе (0-255); Истражити друге пројекте - пројекат „Лов на благо“ се може користити као игра лова на благо у којој учествује цела група. 	<p>-фронтални, - демонстративни -пројектни</p>	<ul style="list-style-type: none"> • научити како се радио функција може искористити за размену дигиталних информација између уређаја. • разумети значај протокола и адресирања: сваки пар или група микробит уређаја који желе да остваре међусобну комуникацију мора да користи исти број радио групе (0-255) научити како електромагнетно зрачење (радио таласи) могу да се искористе као навигационо помагало и како препреке и удаљеност утичу на јачину сигнала.

		<p>За овај део су потребни звучници, слушалице и крокодилски проводници, које школа не поседује, једини начин извођења је фронтално и путем рачуног симулатора, услед недостатка поменутих средстава</p>		
ГРАНАЊЕ И БУЛОВИ ОПЕРАТОРИ	7	<p>Представити ученицима програм за пројекат „Магична кугла 8“. Подстаћи их да размисле које су карактеристике и могућности микробит уређаја примењене у решењу. Дозволити ученицима да се подсети у оквиру којих претходно урађених пројеката су користили сличне могућности и на који начин.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Анализирати примену и сврху гранања и логичког поређења у програмском решењу. • Објаснити ученицима како се калибрише микробит уређај при првој употреби • Објаснити ученицима шта су Булови оператори и како се користе у програмским решењима. • Покренути дискусију о примени различитих сензора у савременим системима. 	<p>-фронтални, - демонстративни -пројектни</p>	<ul style="list-style-type: none"> • поновити оно што су научили о променљивама, улазима и излазима; • научити како да користе у програму податак о осветљености микробит уређаја; научити које су могућности магнетометра који је уграђен у микробит уређај и како да га користе у програму; научити како да калибришу микробит уређај уколико желе да користе уграђени магнетометар (компас) применити Булове операторе у програмском решењу
ДОДИР КАО УЛАЗ	4	<p>За израду овог пројекта потребне су слушалице и крокодилски проводници, које школа не поседује, тако да се активност одвија само</p>	<p>-фронтални, - демонстративни</p>	<p>ученици ће научити како могу програмски да региструју да ли је неки од пинова микробит</p>

		<p>фронтално и путем рачунарског симулатора</p> <p>Објаснити ученицима на који начин пинови (контакти) микробит уређаја могу да се користе као сензори додира: сматра се да је пин микробита додирнут када га преко неког проводника (у приказаном примеру алуминијумских фолија и нашег тела) спојимо са масом, односно <i>GND</i> пином;</p>	-пројектни	<p>уређаја додирнут и искористе овај догађај као улаз;</p> <ul style="list-style-type: none"> • разумети принцип рада електричних кола; • научити како да направе реалан физички систем и саставе програм за његово управљање; • адекватно применити до сада научене програмске структуре;
ИЗРАДА ПРОИЗВОЉНОГ ПРОГРАМА, ОБНАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТОВАЊЕ РАДОВА	6	<p>Шта пројекат представља? Како ради?</p> <p>Шта је кренуло наопако док сте га правили?</p> <p>Како би желели да га додатно унапредите?</p>	-фронтални, -демонстративни -пројектни	<p>Њаци ће оснажити своје презентационе вештине;</p> <p>пажљиво слушати излагања и постављати питања;</p> <p>ити у прилици да дају конструктивне повратне информације</p>

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

Циљ програма

Развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности. Развој и изградња сазнања, умења, способности и вредности за формирање одговорне и креативне личности свесне себе и света у коме живи.

Задаци :

- формирање ученичког колектива, подела задужења, одељењска правила
- формирање учионице без насиља – дефинисање и препознавање насилничког понашања; утврђивање правила понашања; превенција и реаговање у случајевима насиља;
- систематско праћење развоја ученика, њиховог успеха и помагање у разрешавању проблема;
- обављање саветодавно-васпитног рада са ученицима;

- подстицање и усмеравање процеса формирања одељењског колектива;
- богаћење интерперсоналних односа у одељењу;
- отклањање узрока евентуалног неуспеха појединих ученика;
- развијање међусобне љубави, толеранције, поштовања, уважавања различитости, а тиме и превенција насиља међу ученицима;
- подстицање ученика на формирање основних хигијенских, културних и радних навика;
- усмеравање ученичких афинитета и подстицање да се укључе у различите општешколске акције и манифестације;
- координирање и усклађивање рада и захтева свих наставника према ученицима;
- неговање и ширење опште културе;
- праћење социјалних и породичних прилика у којима ученици живе и организовање помоћи угроженим ученицима;
- унапређивање успеха у настави и другим ученичким активностима;
- чување здравља, заштите и унапређивања животне средине;
- васпитање у духу патриотизма и међусобног разумевања;
- разумевање хуманих међусобних односа;
- професионална оријентација;
- васпитање у слободном времену.

ОРЈЕНТАЦИОНИ ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

У програм рада одељењског старешине се интегришу и теме везане за превенцију дискриминације, насиља, ризичног понашања, здравственог васпитања и малолетничке делинквенције

ПЕТИ РАЗРЕД

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације:	Носиоци реализације
-септембар	Упознавање са распоредом часова и школским календаром, уџбеницима и прибором Упознавање са програмским садржајима, нормама понашања и кућним редом школе 3 Ово су наша, одељењска правила – дефинисање и плакат Наша правила 4. 21. септембар – међународни Дан мира	-разговор -дискусија -радионица	-одељењски старешина -ученици
-октобар	Организација активности у време Дечје недеље (хуманитарна акција Друг – другу, Умем да. Покажи шта знаш, уређивање паноа) У здравом телу – здрав дух. значај спорта и рекреације Формирање група за помоћ ученицима који имају проблеме у учењу Активности на обележавању Дана школе	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник
-новембар	Анализа резултата рада и дисциплине ученика Сви смо исти, а различити – толеранција, 16. новембар међународни дан за толеранцију Способност ученика је услов за избор занимања Како добро научити лекције	-разговор -евиденција у Дневнику рада	-одељењски старешина -ученици
-децембар	Лични план учења Припрема деце за психофизичке промене код дечака и девојца Пубертет -Развојне промене код дечака и девојчица. 16 Одељенска прослава Нове године	-разговор -дискусија -евиденција у Дневнику рада	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник
-јануар	Полугодиште – какав смо успех постигли до сада Предавање и радионице за ученике о штетности употребе дувана, алкохола и наркотика Живот и дело Светог Саве	-разговор -радионица	-одељењски старешина -ученици
-фебруар	Проблеми и тешкоће разреду (како се примењује план учења) Свако занимање има своје добре и лоше стране 22.Значај правилне исхране и њен утицај на учење 23.Дан матерњег језика-књижевно вече најбољи писмени састави	- едукативне радионице -разговор	-изабрани ученици-чланови ученичког парламента -стручни сарадник

			-одељенски старшина
-март	8. март, међународни Дан жена – припрема за обележавање Очување животне средине, пролећно уређење околине Посета предузећу и занимања људи који тамо раде	-едукативна радионица -разговор	-одељењски старшина -стручни сарадник
	27. Анализа успеха и владања ученика на крају трећег класификационог периода, васпитно-дисциплинске мере	-евиденција у Дневнику рада	-управа предузећа
-април	7. април – светски Дан здравља Гост – пријатељ друга из суседног одељења – погоди занимање Одељењска такмичења и припрема за школско такмичење Информисаност ученика о различитим професијама	-разговор -дискусија- -презентација	-ученици -одељенски старшина -стручни сарадник
-мај	Како побољшати успех и поправити оцене Шта бих желео да будем када завршим школу” Анализа успеха и понашања у одељењу 35.Еколошка акција-Дан планете Земље	-разговор -анализа -акција	- ученици -одељенски старшина
-јун	36.Одељенска прослава	-разговор	-ученици -одељенски старшина

ШЕСТИ РАЗРЕД

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације:	Носиоци реализације
-септембар	Упознавање са распоредом часова и школским календаром, уџбеницима и прибором Упознавање са програмским садржајима, нормама понашања и кућним редом школе 3 Ово су наша, одељењска правила – дефинисање и плакат Наша правила 4. 21. септембар – међународни Дан мира	-разговор -дискусија	-одељењски старшина -ученици
-октобар	Организација активности у време Дечје недеље (хуманитарна акција Друг – другу, Умем да покажи шта знаш, уређивање паноа) У здравом телу – здрав дух. значај спорта и рекреације Формирање група за помоћ ученицима који имају проблеме у учењу Активности на обележавању Дана школе	-разговор -дискусија	-одељењски старшина -ученици -стручни сарадник
-новембар	Анализа резултата рада и дисциплине ученика Сви смо исти, а различити – толеранција, 16. новембар међународни дан за толеранцију Способност ученика је услов за избор занимања Како добро научити лекције	-разговор -евиденција у Дневнику рада	-одељењски старшина -ученици
	Лични план учења	-разговор	-одељењски старшина

-децембар	Припрема деце за психофизичке промене код дечака и девојца Пубертет -Развојне промене код дечака и девојчица. Одељенска прослава Нове године	-дискусија -евиденција у Дневику рада	-ученици -стручни сарадник
-----------	--	---	-------------------------------

-јануар	Полугодиште – какав смо успех постигли до сада Предавање и радионице за ученике о штетности употребе дувана, алкохола и наркотика Живот и дело Светог Саве	-разговор	-одељењски старешина -ученици
-фебруар	Проблеми и тешкоће разреду (како се примењује план учења) Свако занимање има своје добре и лоше стране 22.Значај правилне исхране и њен утицај на учење 23.Дан матерњег језика-књижевно вече најбољи писмени састави	- едукативне радионице -разговор	-изабрани ученици-чланови ученичког парламента -стручни сарадник -одељењски старшина
-март	8. март, међународни Дан жена – припрема за обележавање Очување животне средине, пролећно уређење околине Посета предузећу и занимања људи који тамо раде Анализа успеха и владања ученика на крају трећег класификационог периода, васпитно-дисциплинске мере	-едукативна радионица -разговор -евиденција у Дневнику рада	-одељењски старешина -стручни сарадник -управа предузећа
-април	7. април – светски Дан здравља Гост – пријатељ друга из суседног одељења – погоди занимање Одељењска такмичења и припрема за школско такмичење Информисаност ученика о различитим професијама	-разговор -дискусија- -презентација	-ученици -одељењски старешина -стручни сарадник
-мај	Како побољшати успех и поправити оцене Шта бих желео да будем када завршим школу” Анализа успеха и понашања у одељењу 35.Еколошка акција-Дан планете Земље	-чишћење учионице -разговор	- ученици -одељењски старешина
-јун	36.Одељењска прослава	-разговор	-ученици -одељењски старешина

СЕДМИ РАЗРЕД

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације:	Носиоци реализације
-септембар	Упознавање са распоредом часова и школским календаром, уџбеницима и прибором Упознавање са програмским садржајима, нормама понашања и кућним редом школе 3 Ово су наша, одељењска правила – дефинисање и плакат Наша правила 4. 21. септембар – међународни Дан мира	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици
-октобар	Организација активности у време Дечје недеље (хуманитарна акција Друг – другу, Умем да. покажи шта знаш, уређивање паноа)	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици

	У здравом телу – здрав дух. значај спорта и рекреације		-стручни сарадник
	Формирање група за помоћ ученицима који имају проблеме у учењу Активности на обележавању Дана школе		
-новембар	Анализа резултата рада и дисциплине ученика Сви смо исти, а различити – толеранција, 16. новембар међународни дан за толеранцију Способност ученика је услов за избор занимања Како добро научити лекције	-разговор -евиденција у Дневику рада	-одељењски старешина -ученици
-децембар	Лични план учења Припрема деце за психофизичке промене код дечака и девојца Пубертет -Развојне промене код дечака и девојчица. 16 Одељенска прослава Нове године	-разговор -дискусија -евиденција у Дневику рада	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник
-јануар	Полугодиште – какав смо успех постигли до сада Предавање и радионице за ученике о штетности употребе дувана, алкохола и наркотика Живот и дело Светог Саве	-разговор	-одељењски старешина -ученици
-фебруар	Проблеми и тешкоће разреду (како се примењује план учења) Свако занимање има своје добре и лоше стране Значај правилне исхране и њен утицај на учење Дан матерњег језика-књижевно вече најбољи писмени састави	- едукативне радионице -разговор	-изабрани ученици- чланови ученичког парламента -стручни сарадник - сарадници ЗзЈЗ -одељенски старшина
-март	8. март, међународни Дан жена – припрема за обележавање Очување животне средине, пролећно уређење околине Посета предузећу и занимања људи који тамо раде Анализа успеха и владања ученика на крају трећег класификационог периода, васпитно-дисциплинске мере	-едукативна радионица -разговор -евиденција у Дневику рада	-одељењски старешина -стручни сарадник
-април	7. април – светски Дан здравља Гост – пријатељ друга из суседног одељења – погоди занимање Одељењска такмичења и припрема за школско такмичење Информисаност ученика о различитим професијама	-разговор -дискусија- -презентација	-ученици -одељенски старешина -стручни сарадник -сарадници Вишег суда- Ужице
-мај	Како побољшати успех и поправити оцене Шта бих желео да будем када завршим школу” Анализа успеха и понашања у одељењу Еколошка акција-Дан планете Земље	-чишћење учиноице -разговор	- ученици -одељенски старешина
-јун	36. Одељенска прослава	-разговор	-ученици -одељенски старешина

ОСМИ РАЗРЕД

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације:	Носиоци реализације
-септембар	Упознавање са распоредом часова и школским календаром, уџбеницима и прибором Упознавање са програмским садржајима, нормама понашања и кућним редом школе Ово су наша, одељењска правила – дефинисање и плакат Наша правила Значај правовременог и правилног учења за постизање успеха и уписа жељене школе	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици
-октобар	Остваривање програма из Дечје недеље Професионална орјентација (анализа уписа и како изгледа пријемни) Израда индивидуалног плана учења Значај правилне исхране и спорта у животу младих	-разговор -дискусија -евиденција у Дневнику рада	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник
-новембар	Одељенска прослава Дана школе-по чему ћу памтити ову школу Професионална орјентација- свет занимања Сви смо исти, а различити – толеранција, 16. новембар међународни дан за толеранцију Анализа успеха на тромесечју и како поправити оцене	-разговор -дискусија	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник
-децембар	Како добро научити лекције Професионална орјентација- шта желим бити Професионална орјентација- фактори избора занимања Одељенска прослава Нове године	-разговор -дискусија -евиденција у Дневнику рада -едукативна радионица	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник -волонтери ЦК
-јануар	Одељенска прослава школске славе Светог Саве Делинквентно понашање	-разговор	-одељењски старешина -ученици
-фебруар	Професионална орјентација - Упис у средње школе-тестирање-психолог Како повећати пажњу и концентрацију на часу Значај љубави, потребе за међусобним упознавањем и уважавањем Индивидуални план учење	- едукативне радионице -разговор -дискусија	-ученици -одељенски старешина -стручни сарадник - сарадници Завода за јавно здравље -одељенски старшина
-март	Професионална орјентација-резултати тестирања Професионална орјентација- саветовање Индивидуални план учења (шта се може побољшати)	-разговор -дискусија -евиденција у	-одељењски старешина -ученици -стручни сарадник

	Болести зависност	Дневику рада	
-април	Професионална оријентација –бодови за упис у средње школе Професионална оријентација- занимања будућности	-разговор -дискусија -презентација	-ученици -одељенски старешина -стручни сарадник
-мај	Услови уписа у средње школе и представљање школа Професионална оријентација –упознавање са конкурсом	-чишћење учиноице -разговор -евиденција у Дневику рада	- ученици -одељенски старешина